

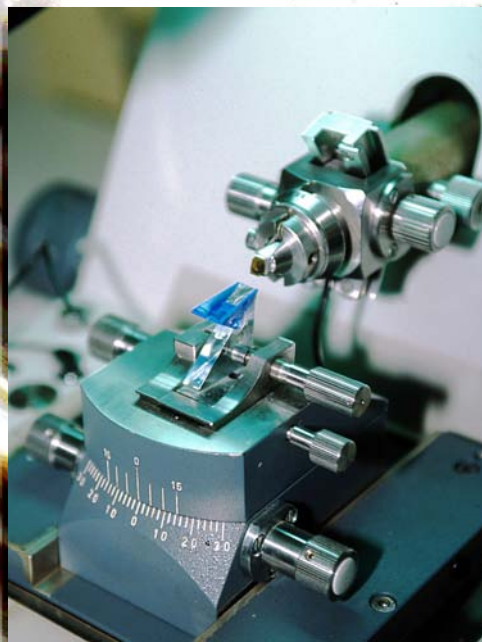

MEMÒRIA D'INVESTIGACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

MEMÒRIA D'INVESTIGACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Universitat de les Illes Balears

2002

Universitat de les Illes Balears

MEMÒRIA D'INVESTIGACIÓ

2002

Palma, 2003

SUMARI

0. Introducció
1. Activitats dels serveis generals
  - 1.1. Vicerectorat de Política Científica
  - 1.2. Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal
  - 1.3. Laboratori de Recerca i Documentació Turística
  - 1.4. Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció
  - 1.5. Servei de Recursos Audiovisuals
2. Activitats de les facultats i escoles
  - 2.1. Facultat de Ciències
  - 2.2. Facultat de Psicologia
  - 2.4. Escola d'Infermeria i Fisioteràpia
3. Activitats organitzades pels departaments
  - 3.1. Departament de Biologia
  - 3.2. Departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut
  - 3.3. Departament de Ciències de l'Educació
  - 3.4. Departament de Ciències de la Terra
  - 3.5. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts
  - 3.6. Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica
  - 3.7. Departament de Dret Privat
  - 3.8. Departament de Dret Públic
  - 3.9. Departament d'Economia i Empresa
  - 3.10. Departament de Filologia Catalana i Lingüística General
  - 3.11. Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Llatina
  - 3.12. Departament de Física
  - 3.13. Departament de Psicologia
  - 3.14. Departament de Química
4. Activitats dels grups de recerca
  - 4.1. Àrea temàtica: Física i Ciències de l'Espai
  - 4.2. Àrea temàtica: Ciències de la Terra
  - 4.3. Àrea temàtica: Ciència i Tecnologia de Materials
  - 4.4. Àrea temàtica: Química
  - 4.5. Àrea temàtica: Biologia Vegetal i Animal, Ecologia
  - 4.6. Àrea temàtica: Biologia Molecular, Cel·lular i Genètica
  - 4.7. Àrea temàtica: Filologia i Filosofia
  - 4.8. Àrea temàtica: Fisiologia i Farmacologia
  - 4.9. Àrea temàtica: Enginyeria Elèctrica, Electrònica i Automàtica
  - 4.10. Àrea temàtica. Matemàtiques
  - 4.11. Àrea temàtica: Ciències de la Computació i Tecnologia Informàtica
  - 4.12. Àrea temàtica: Tecnologia Electrònica i de les Comunicacions
  - 4.13. Àrea temàtica. Economia
  - 4.14. Àrea temàtica: Dret
  - 4.15. Àrea temàtica: Ciències Socials
  - 4.16. Àrea temàtica. Psicologia i Ciències de l'Educació
  - 4.17. Àrea temàtica: Història i Art
5. Activitats de recerca no realitzades dins l'estructura dels grups

0. INTRODUCCIÓ

Novament, i és la quarta vegada, presento aquesta memòria, on es recull l'activitat investigadora de la UIB durant l'any 2002. I, de nou, aprofitaré aquesta oportunitat per fer balanç de les novetats que s'han produït en l'àmbit de la recerca. La primera novetat és el canvi en el format de la pròpia memòria, que ja es va iniciar tímidament en l'anterior edició. Per primer cop, el paper imprès només conté un seguit de dades, amb l'objectiu de donar una visió ràpida de la producció científica de la UIB i de l'evolució que ha tingut els darrers anys, en un format que hem volgut fer el més atractiu possible. Les dades exhaustives de l'activitat investigadora que s'inclouen tradicionalment a la memòria es troben ara recollides al CD que acompanya aquest document.

Per tant, aquí només donaré unes quantes xifres que resumeixen la producció científica durant aquest darrer any: cent seixanta-vuit projectes de recerca amb finançament públic; cinquanta-cinc contractes finançats per entitats privades; més de dos-cents quaranta llibres o capítols de llibres; més de cinc-cents cinquanta articles en revistes científiques publicats durant aquest any; més de vuit-cents quaranta participacions a congressos i reunions científiques i trenta-dues tesis doctorals lligides. Són xifres que confirmen l'augment sostingut de la producció científica als darrers anys i que ens mantenen com una de les universitats públiques amb més alta productivitat per investigador de tot l'Estat.

Dins les actuacions que en l'àmbit de recerca s'han dut a terme enguany, cal destacar l'inici de la construcció del nou edifici per als Serveis Científicotècnics, cofinançat pel Govern Balear i els fons FEDER. Però també s'han de mencionar: la creació d'una convocatòria de projectes propis per a grups de recerca precompetitius, que s'afegeix a la resta de mesures existents per fomentar la recerca; l'augment del nombre de revistes en format electrònic a disposició dels investigadors o les inversions en la xarxa de comunicacions. Menció a part mereix, pel que representa d'esperança, la sol·licitud enviada a la nova convocatòria FEDER, per al període 2003-06.

Quant a novetats dins l'àmbit de la recerca, s'ha d'esmentar que aquesta és la primera memòria posterior a l'aprovació de la LOU. Respecte a la nova llei, només vull remarcar que consolida l'existència dels grups de recerca, ja reconeguts des de l'any passat en l'estructura d'aquesta memòria.

El Pla Balear d'R+D ha començat la singladura, potser no amb la força que tots voldríem o esperàvem, però ja s'han donat algunes passes com els ajuts a grups competitius; les accions especials o les beques doctorals. Respecte a beques doctorals, s'ha d'esmentar que enguany hem arribat a seixanta-tres, entre les finançades pel govern, pel ministeri i les pròpies de la UIB.

Dins l'àmbit nacional hem de dir que les coses no acaben de rutllar bé. Hem patit retards en les convocatòries i en la recepció del finançament, especialment greu en el cas dels becaris, o l'ajornament reiterat de determinats programes considerats clau, com són la incorporació de tècnics a grups de recerca. Esperem que el proper programa nacional d'I+D+I solucioni alguns d'aquests problemes.

El VI Programa Marc de la Unió Europea es va llançar a finals d'any, les primeres convocatòries han sortit ara, encara que hi ha dubtes sobre la modalitat de participació de les universitats, i les seves accions no es començaran notar fins l'any que ve. Mentrestant, es confirma la tendència a donar menys projectes i més grans, fet que no afavoreix gens l'estructura de grups universitària.

Per acabar, vull donar les gràcies als qui amb la seva feina diària han omplert de contingut aquesta memòria, tot recordant la importància de lliurar les dades a temps i en el format adequat, i vull agrair al personal de l'OSR l'esforç per confeccionar-la. A tots i a totes, moltes gràcies.

Eugeni Garcia
Vicerector d'Investigació i Política Científica
Palma, maig de 2003

1. ACTIVITATS DELS SERVEIS GENERALS

1.1. VICERECTORAT DE POLÍTICA CIENTÍFICA

Vicerector de Política Científica: Francisco Muñoz Izquierdo
Director de Promoció de la Recerca: Climent Ramis Noguera
Son Lledó
Campus universitari
Cra. de Valldemossa, km 7.5
07122 Palma

Telèfons

Centraleta: 971 17 30 00

Directe: 971 17 34 31

Telefax: 971 17 25 12 – 971 17 27 63

Projectes de recerca en el marc de la unió europea, i altres accions

□ *Grid-connected Pv systems integrated in educational and cultural facilities.* UIB. MOYÀ NIELL, Gabriel.

□ *Development and evaluation of improved fruit fly attractants in the Balearic Islands.* Departament de Biologia. ALEMANY FERRÀ, Aina. Àrea de coneixement: Zoologia.

□ *Dietary lipids as risk factors in development. Mechanistic issues.* Departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut. PALOU OLIVER, Andreu. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.

□ *FARRUTX, towards a township model of environmental interpretation in saturated touristic areas.* Departament de Ciències de l'Educació. SUREDA NEGRE, Jaume. Àrea de coneixement: Didàctica i Organització Escolar.

□ *Safer internet for knowing and living.* Departament de Ciències de l'Educació. SUREDA NEGRE, Jaume. Àrea de coneixement: Didàctica i Organització Escolar.

□ *Articulations du tourisme international et du tourisme national dans les pays des rives sud et est de la Méditerranée.* Departament de Ciències de la Terra. SEGUÍ LLINÀS, Miquel. Àrea de coneixement: Anàlisi Geogràfica Regional.

_ *Minority newspapers to new media.* Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts. SERRA BUSQUETS, Sebastià. Àrea de coneixement: Història Contemporània.

_ *Viscosity solutions and their applications.* Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica. COLL VICENS, Bartomeu. Àrea de coneixement: Matemàtica Aplicada.

_ *An automatic human model animation environment for augmented reality interaction.* Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica. PERALES LÓPEZ, Francisco José. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.

_ *Theoretical foundations of sources for gravitational wave astronomy of the next century: synergy between supercomputer simulations and approximation techniques.* Departament de Física. BONA GARCIA, Carles. Àrea de coneixement: Física Teòrica.

_ *Autonomous inspection of subsea telecommunication cables, power cables and pipelines.* Departament de Física. CALVO IBÁÑEZ, Óscar Alberto. Àrea de coneixement: Tecnologia Electrònica.

_ *Laboratory for distance-learning based on internet technology.* Departament de Física. GARCIA MORENO, Eugeni. Àrea de coneixement: Tecnologia Electrònica.

_ *Optical chaos communications using laser-diodes transmitters.* Departament de Física. MIRASSO SANTOS, Claudio Rubén. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.

- _ *Towards sustainable water use on mediterranean islands: addressing conflicting demands and varying hydrological, social and economics conditions.* Departament de Física. ALONSO OROZA, Sergio. Àrea de coneixement: Física de la Terra.
- _ *Development of an automatic analyser coupled with an integrated photocatalytic reactor for the determination of free and complexed heavy metals in water.* Departament de Química. CERDÀ MARTIN, Víctor. Àrea de coneixement: Química Analítica.
- _ *Prediction of the resilience and recovery of disturbed coastal communities in the tropics.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). DUARTE QUESADA, Carlos.
- _ *Implementation and networking of large-scale long-term marine biodiversity research in Europe.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). DUARTE QUESADA, Carlos.
- _ *Nutrients cycling and the triphic status of coastal ecosystems.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). DUARTE QUESADA, Carlos.
- _ *Monitoring and managing of european seagrass beds.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). DUARTE QUESADA, Carlos.
- _ *Effects of nutrient release from Mediterranean fish farms on benthic vegetation in coastal ecosystems.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). DUARTE QUESADA, Carlos.
- _ *Satellite-based ocean forecasting.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). TINTORÉ SUBIRANA, Joaquim.
- _ *New strategy of monitoring and management of HABs in the mediterranean sea.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). TINTORÉ SUBIRANA, Joaquim.
- _ *Protection of Posidonia grasses in SCIs of Balears.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). TINTORÉ SUBIRANA, Joaquim.
- _ *VCSELS for information society technology applications.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). SAN MIGUEL RUIBAL, Maximino. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Quatum images.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). SAN MIGUEL RUIBAL, Maximino. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Modeling and testing of vertical cavity surface emitting laser arrays.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). SAN MIGUEL RUIBAL, Maximino. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Exotic plant invasions: deleterious effects on mediterranean island ecosystems.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). TRAVESET VILAGINÉS, Anna.
- _ *Effects of changes in fishery discarding rates on seabird communities.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). ORO DE RIVAS, Daniel.
- _ *RA-2 Tide Gauges and Buoy Deployment.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). GOMIS BOSCH, Damià. Àrea de coneixement: Física de la Terra.
- _ *European sea level service research infrastructure.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). GOMIS BOSCH, Damià. Àrea de coneixement: Física de la Terra).
- _ *Study on obesity and functional foods in Europe.* Departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut. PALOU OLIVER, Andreu. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Body weight and energy expenditure. Functional food and nutrition technology.* Departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut. PALOU OLIVER, Andreu. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Semiconductor devices for signal processing.* Departament de Física. BALLE MONJO, Salvador. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Quantum information processing & communications network of excellence.* Institut Mediterrani d'Estudis Avançats. SAN MIGUEL RUIBAL, Maximino. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.

– *Desarrollo de métodos automáticos para la especiación de compuestos nitrogenados y fosforados. aplicación al análisis de aguas residuales.* Departament de Química. CERDÀ MARTÍN, Víctor. Àrea de coneixement: Química Analítica).

Projectes finançats pel govern espanyol i pel govern de les illes balears

DEPARTAMENT DE BIOLOGIA

– *Estudio farmacológico y molecular del efecto del ácido oleico sobre la estructura y función de membranas celulares y evaluación de su utilización clínico-farmacológica en pacientes con diversos procesos tumorales.* ESCRIBÁ RUIZ, Pablo Vicente. Àrea de coneixement: Biologia Cel·lular.

– *Modulación farmacológica de la presión arterial mediante lípidos que alteran la estructura de la membrana.* ESCRIBÁ RUIZ, Pablo Vicente. Àrea de coneixement: Biologia Cel·lular.

– *Estudio del efecto de fármacos opiáceos sobre la viabilidad neuronal y su relación con el desarrollo de la tolerancia al efecto antinociceptivo.* OLMOS BONAFÈ, Gabriel. Àrea de coneixement: Biologia Cel·lular.

– *Dinámica de los haplotipos mitocondriales en poblaciones naturales de Drosophila subobscura: aspectos genético-poblacionales, ecológicos y moleculares.* CASTRO OCÓN, José Aurelio. Àrea de coneixement: Genètica.

– *Taxonomía, filogenia y ecología de Salinibacter.* ROSSELLÓ MORA, Ramon. Institut Mediterrani d'Estudis Avançats.

– *Análisis molecular de comunidades microbianas y teledetección, dos apuestas de futuro en la detección de contaminación y en la gestión de aguas territoriales.* BOSCH ZARAGOZA, Rafael. Àrea de coneixement: Microbiologia.

– *Estructura poblacional y variabilidad genética en coleópteros endémicos de las islas Canarias pertenecientes a diferentes ambientes.* JUAN CLAR, Carles. Àrea de coneixement: Genètica.

– *Biología y regulación por opiáceos de receptores para imidazolinas.* GARCÍA SEVILLA, Jesús A. Àrea de coneixement: Farmacologia.

– *Selección de especies leñosas y diseños de rehabilitación paisajística de riberas para la depuración de aguas residuales.* MARTÍNEZ TABERNER, Antoni. Àrea de coneixement: Ecologia.

– *Exclusión, detoxificación y compartimentación como mecanismos básicos de resistencia al estrés iónico en las plantas.* CABOT BIBILONI, Catalina. Àrea de coneixement: Biologia Vegetal.

– *Utilización de indicadores fisiológicos para la aplicación del riego en vid: regulación de la fotosíntesis y del reparto de asimilados y efectos de la calidad del fruto.* MEDRANO GIL, Hipólito. Àrea de coneixement: Biologia Vegetal.

– *Selección clonal y saneamiento de variedades de vid de Baleares.* MEDRANO GIL, Hipólito. Àrea de coneixement: Biologia Vegetal.

– *Estado ecológico de los ríos mediterráneos en ambientes insulares. Regionalización ecológico, estaciones de referencia y métodos predictivos de evaluación de calidad.* MOYÀ NIELL, Gabriel. Àrea de coneixement: Ecologia.

– *Evolución de las especies vegetales y efectos de la fragmentación en las islas continentales: aspectos ecológicos y funcionales.* MUS AMÉZQUITA, Maurici. Àrea de coneixement: Botànica.

– *Efectos del déficit hídrico sobre el metabolismo fotosintético y respiratorio de las plantas.* RIBAS CARBÓ, Miquel.

– *Sistemática, ecología y evolución de Pseudomonas stutzeri.* LALUCAT JO, Jordi. Àrea de coneixement: Microbiologia.

- _ *Regulación de la expresión de cápsula y su relación con la respuesta inmunitaria en las infecciones respiratorias causadas por Streptococcus pneumoniae y Klebsiella pneumoniae.* ALBERTÍ SERRANO, Sebastià. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Infecciones neonatales por Enterobacter cloacae: papel de los mecanismos de permeabilidad en la resistencia a los agentes antimicrobianos.* BENEDÍ BENITO, Vicente Javier. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Receptores de imidazolinas y adrenoceptores alfa-2 en el SNC. Caracterización bioquímica y molecular, y modulación fisio-farmacológica y patológica.* ESCRIBÁ RUIZ, Pablo Vicente. Àrea de coneixement: Biología Cel·lular.
- _ *Evaluación del análisis del óxido nítrico exhalado para la monitorización de las infecciones bacterianas en la enfermedad pulmonar obstructiva crónica (EPOC).* ALBERTÍ SERRANO, Sebastià. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Aplicació de les noves tecnologies a l'ensenyament de la Biologia Molecular a la UIB.* BENEDÍ BENITO, Vicente Javier. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Possibilitats tecnològiques d'aprofitament de l'efluent de les indústries formatgeres de Balears (lactosuero) com a estratègia de depuració.* BOSCH ZARAGOZA, Rafael. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Tipificación, cartografía y evaluación de los pastos españoles.* Investigador de la UIB: MEDRANO GIL, Hipólito. Àrea de coneixement: Biología Vegetal.

DEPARTAMENT DE BIOLOGIA FONAMENTAL I CIÈNCIES DE LA SALUT

- _ *Aplicación de las técnicas de análisis espectral y no lineal de series temporales al estudio de la evolución del sueño y la regulación cardiorespiratoria.* RIAL PLANAS, Rubén Víctor. Àrea de coneixement: Fisiologia.
- _ *Bases genético-moleculares de la regulación del peso corporal y la obesidad.* PALOU OLIVER, Andreu. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Efecto termogénico de nutrientes en el control del peso corporal.* SERRA VICH, Francesca. Àrea de coneixement: Nutrició i Bromatologia.
- _ *Caracterización del sistema de la leptina en el tracto gastrointestinal.* PICÓ SEGURA, Catalina. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Dimorfismo sexual en la regulación adrenérgica de la termogénesis.* ROCA SALOM, Maria Pilar. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Cambios termogénicos durante la biogénesis y desarrollo mitocondrial.* GARCÍA PALMER, Francisco José. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Regulación termogénica a nivel mitocondrial.* GIANOTTI BAUZÀ, Magdalena. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Aproximación molecular a la obesidad.* PALOU OLIVER, Andreu. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Melatonina, triptófano, edad y sus implicaciones en los ciclos sueño-vigilia de temperatura corporal en la tortola collariza Streptopeliarisoria.* ESTEBAN VALDÉS, Susana. Àrea de coneixement: Fisiologia.
- _ *Influencia de la ingesta de nutrientes antioxidantes sobre el estado inmunológico, el rendimiento, y la salud de los deportistas de élite de las actividades subacuáticas.* PONS BIESCAS, Antoni. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Papel de los radicales libres en la homeostasis redox. Implicaciones patológicas sobre el metabolismo energético.* GARCÍA PALMER, Francisco José. Àrea de coneixement: Bioquímica i Biologia Molecular.
- _ *Desarrollo de alimentos funcionales a partir de la almendra como complemento de la dieta.* TUR MARÍ, Josep Antoni. Àrea de coneixement: Fisiologia.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

- _ *Diseño e implementación de un dispositivo metodológico para sistemas de enseñanza flexible mediante aplicaciones y servicios telemáticos.* SALINAS IBAÑEZ, Jesús. Àrea de coneixement: Didàctica i Organització Escolar.
- _ *Análisis y optimización de los itinerarios formativos para favorecer la calidad de vida de las personas con discapacidad.* MUNTANER GUASP, Joan Jordi. Àrea de coneixement: Didàctica i Organització Escolar.
- _ *Asociaciones juveniles, educación y socialización (1900-1976). Un estudio comparativo entre Cataluña, Valencia y Baleares.* SUREDA GARCIA, Bernat. Àrea de coneixement: Teoria i Història de l'Educació.
- _ *La educación intercultural en las Illes Balears. Propuesta didáctica para la educación primaria.* VALLESPER SOLER, Jordi. Àrea de coneixement: Teoria i Història de l'Educació.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE LA TERRA

- _ *El karst y la morfogénesis litoral en las islas Baleares y la costa valenciana: su relación con las oscilaciones del nivel marino a lo largo del Cuaternario.* FORNÓS ASTÓ, Joan Josep. Àrea de coneixement: Estratigrafia.
- _ *El modelado kárstico y la evolución morfológica y sedimentaria del litoral en las Baleares, Valencia y Cerdeña como resultado de las oscilaciones de nivel marino.* FORNÓS ASTÓ, Joan Josep. Àrea de coneixement: Estratigrafia.
- _ *Cambio rural y productivismo. Las repercusiones de la reforma de la PAC de 1992 en las islas Baleares.* SALVÀ TOMÀS, Pere A. Àrea de coneixement: Geografia Humana.
- _ *Análisis de la variabilidad espacial y temporal en la ocurrencia de fenómenos térmicos extremos en las islas Baleares.* LAITA RUIZ DE ASÚA, M. Mercedes. Àrea de coneixement: Geografia Física.
- _ *Análisis comparativo entre plataformas carbonatadas: la arquitectura de facies en función de los campos de producción de sedimento y de acomodación.* POMAR GOMÀ, Lluís. Àrea de coneixement: Estratigrafia.
- _ *Caracterización hidrológica y transporte de sedimentos bajo diferentes usos del suelo en la cuenca del torrent de na Borges (Mallorca).* GARCÍA GARCÍA, Celso. Àrea de coneixement: Geografia Física.
- _ *Análisis de la irregularidad pluviométrica a diferentes escalas temporales en la península ibérica y Baleares, y sus conexiones regionales.* GRIMALT GELABERT, Miquel. Àrea de coneixement: Geografia Física.
- _ *Gestión turística del patrimonio natural y cultural, y desarrollo local en espacios de interior en las Islas Baleares.* BLÀZQUEZ SALOM, Macià. Àrea de coneixement: Anàlisi Geogràfica Regional.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES HISTÒRIQUES I TEORIA DE LES ARTS

- _ *Vivir en Mallorca medieval: documentación iconográfica.* BARCELÓ CRESPI, Maria. Àrea de coneixement: Història Medieval.
- _ *Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de la historia de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980.* CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Àrea de coneixement: Història de l'Art.
- _ *Sociedades prehistóricas y cambio paleoecológico en ecosistemas insulares. El paradigma balear.* GUERRERO AYUSO, Víctor Manuel. Àrea de coneixement: Prehistòria.
- _ *Imaginería y retablo en Mallorca (época medieval y moderna). Bases científico-técnicas para su conservación.* GAMBÚS SAIZ, Mercè. Àrea de coneixement: Història de l'Art.

- _ *La Comisión Provincial de Monumentos Históricos y Artísticos de Baleares (1844-1987)*. MORATA SOCIAS, Josep. Àrea de coneixement: Història de l'Art.
- _ *La acción de la Administración y de la Iglesia en el proceso de dotación de servicios públicos en España (1845-1930). Un análisis regional*. MOLL BLANES, Isabel. Àrea de coneixement: Història Contemporània.
- _ *Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las Islas Baleares en el siglo XX*. SERRA BUSQUETS, Sebastià. Àrea de coneixement: Història Contemporània.
- _ *Élites de poder y grupos sociales en la Mallorca Moderna*. JUAN VIDAL, Josep. Àrea de coneixement: Història Moderna.
- _ *El comportamiento de las catedrales españolas del Barroco a la Restauración en el Levante Mediterráneo: Sigüenza, Cuenca, Segorbe, Valencia, Orihuela, Murcia, Almería, Mallorca, Menorca e Ibiza*. Investigador de la UIB: SEGUÍ AZNAR, Miquel. Àrea de coneixement: Història de l'Art.

DEPARTAMENT DE CIÈNCIES MATEMÀTIQUES I INFORMÀTICA

- _ *Modelos para el análisis de imágenes: análisis del movimiento, imágenes en color y aplicaciones médicas*. COLL VICENS, Bartomeu. Àrea de coneixement: Matemàtica Aplicada.
- _ *Representación y tratamiento de imágenes: aplicación al análisis del movimiento en secuencias de video, imágenes en color y extracción de la información 3D*. COLL VICENS, Bartomeu. Àrea de coneixement: Matemàtica Aplicada.
- _ *Modelos formales y lógicos en computación biomolecular*. ROSSELLÓ LLOMPART, Francesc A. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.
- _ *Mortalidad infantil y condiciones de vida en las Baleares (1876-1936)*. BUJOSA HOMAR, Francesc. Àrea de coneixement: Història de la Ciència.
- _ *Funciones de agregación y ecuaciones funcionales. Estudio teórico y aplicaciones a la fusión de información*. MAYOR FORTEZA, Gaspar. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.
- _ *Análisis y síntesis del movimiento humano mediante técnicas de visión y animación por ordenador*. PERALES LÓPEZ, Francisco José. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.
- _ *Plataformas de experimentación en robótica submarina*. OLIVER CODINA, Gabriel. Àrea de coneixement: Arquitectura i Tecnologia de Computadors.
- _ *Demostrador adaptativo reconfigurable de un WLAN para entornos interiores*. FEMENIES NADAL, Guillem. Àrea de coneixement: Enginyeria Telemàtica.
- _ *Análisis de las prestaciones de los entornos web*. PUIGJANER TREPAT, Ramon. Àrea de coneixement: Arquitectura i Tecnologia de Computadors.
- _ *Textos especializados y terminología: selección y recuperación automática de la información*. Investigadora de la UIB: DELGADO DOMÍNGUEZ, Adelaida. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.
- _ *Sistema de recuperación de información con control terminológico y discursivo*. Investigadora de la UIB: DELGADO DOMÍNGUEZ, Adelaida. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.
- _ *Recuperación de información y bibliotecas digitales*. Investigadora de la UIB: DELGADO DOMÍNGUEZ, Adelaida. Àrea de coneixement: Ciències de la Computació i Intel·ligència Artificial.

DEPARTAMENT DE DRET PRIVAT

- _ *Aspectos jurídicos de la seguridad en el comercio electrónico; en particular, estudio de la firma electrónica y las autoridades de certificación.* MARTÍNEZ NADAL, Apol·lònia. Àrea de coneixement: Dret Mercantil.
- _ *La reforma de la justicia civil. Incidencia en los procesos de otros órdenes jurisdiccionales. Estudios preparatorios para su aplicación.* TAPIA FERNÁNDEZ, Isabel. Àrea de coneixement: Dret Processal.
- _ *Reforma del proceso penal español.* TAPIA FERNÁNDEZ, Isabel. Àrea de coneixement: Dret Processal.
- _ *La protección de los consumidores en los contratos de alojamiento turístico.* COCA PAYERAS, Miquel. Àrea de coneixement: Dret Civil.
- _ *La adaptación del derecho de familia propio de las islas Baleares a la nueva realidad social.* FERRER VANRELL, M. Pilar. Àrea de coneixement: Dret Civil.
- _ *Estudio interdisciplinar de las responsabilidades de los proveedores de información en internet. Problemas de segunda generación: los límites de la neutralidad tecnológica.* CAVANILLAS MÚGICA, Santiago José. Àrea de coneixement: Dret Civil.
- _ *El nuevo derecho concursal español.* ALCOVER GARAU, Guillem. Àrea de coneixement: Dret Mercantil.
- _ *La protección del turista como consumidor.* TORRES LANA, José Ángel. Àrea de coneixement: Dret Civil.

DEPARTAMENT DE DRET PÚBLIC

- _ *Propiedad intelectual, propiedad industrial y nuevas tecnologías en el ámbito jurídico penal.* QUINTERO OLIVARES, Gonzalo. Àrea de coneixement: Dret Penal.
- _ *Derechos humanos, responsabilidad internacional y seguridad colectiva: intersección de sistemas.* HUESA VINAIXA, M. Rosario. Àrea de coneixement: Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals.
- _ *Los intereses de España, y los desarrollos recientes y pendientes en el derecho internacional del mar.* Investigadora de la UIB: HUESA VINAIXA, M. Rosario. Àrea de coneixement: Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals.

DEPARTAMENT D'ECONOMIA I EMPRESA

- _ *Estructura organizativa y gobierno de la empresa española.* CRESPI CLADERA, Rafael. Àrea de coneixement: Economia Financera i Comptabilitat.
- _ *Análisis de la fidelidad y de la estacionalidad como puntos críticos de la fase de post-estancamiento de los destinos turísticos maduros de sol y playa.* JUANEDA SAMPOL, C. Nativitat. Àrea de coneixement: Economia Aplicada.
- _ *Microsimulación y análisis de las políticas públicas: redistribución e incentivos.* SPADARO, Amedeo. Àrea de coneixement: Economia Aplicada.
- _ *Liquidez, microestructura y gestión de riesgos.* Investigadora de la UIB: PASCUAL GASCÓ, Robert. Àrea de coneixement: Economia Financera i Comptabilitat.
- _ *Estructura contractual i qualitat de gestió mediambiental. Implicacions per a la competitivitat de la indústria hotelera balear.* CRESPI CLADERA, Rafael. Àrea de coneixement: Economia Financera i Comptabilitat.
- _ *Aplicació dels sistemes de gestió i de comptabilitat medi ambientals al sector turístic.* SOCIAS SALVÀ, Antoni. Àrea de coneixement: Economia Financera i Comptabilitat.
- _ *Estimació de la demanda dels atributs ambientals que sustenten les activitats turístiques d'allotjament.* AGUILÓ PÉREZ, Eugeni. Àrea de coneixement: Economia Aplicada.

– *Models de creixement sostenible i problemes de transició a l'economia de les illes Balears*. REY-MAQUIEIRA PALMER, Javier. Àrea de coneixement: Economia Aplicada.

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA I LINGÜÍSTICA GENERAL

– *Edición del Llibre de Déu, de Ramon Llull*. ROSSELLÓ BOVER, Pere. Àrea de coneixement: Filologia Catalana.

– *Análisis y edición del Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana (1901-1936)*. DOLS SALAS, Nicolau. Àrea de coneixement: Filologia Catalana.

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA ESPANYOLA, MODERNA I LLATINA

– *Estudio y edición crítica de las obras teatrales inéditas de Diego de Torres Villarroel (Salamanca, 1694-1770)*. GARAU AMENGUAL, Jaume. Àrea de coneixement: Literatura Espanyola.

– *Los textos como fuente de información pragmática: estudio de la gestualidad en la antigüedad romana*. FORNÉS PALLICER, M. Antònia. Àrea de coneixement: Filologia Llatina.

– *Corpus de poéticas en España (siglos XVIII-XIX-XX). Estudio y edición*.

Investigadors de la UIB: DÍAZ DE CASTRO, Francisco J. Àrea de coneixement: Literatura Espanyola). DEL OLMO ITURRIARTE, Almudena. Àrea de coneixement: Literatura Espanyola.

– *Biblioteca virtual de textos españoles del Siglo de Oro accesibles vía internet. Subproyecto 1: Edición digital y base de datos de las obras de emblemática traducidas al español*. Investigador de la UIB: BERNAT VISTARINI, Antonio. Àrea de coneixement: Literatura Espanyola.

– *Principales aspectos de la entonación del discurso en español. Estudio experimental de las unidades prosódicas del discurso y sus funciones*. Investigadora de la UIB: ROMERA CIRIA, Maria Magdalena. Àrea de coneixement: Llengua Espanyola.

DEPARTAMENT DE FILOSOFIA I TREBALL SOCIAL

– *Estudio interdisciplinar de rasgos funcionales del grado humano. Aspectos sistemáticos*. CELA CONDE, Camilo José. Àrea de coneixement: Filosofia Moral.

– *La justicia, las transformaciones sociales y los límites del Estado del Bienestar: políticas públicas, mercado de trabajo, exclusión social y sostenibilidad*. RIUTORT SERRA, Bernat. Àrea de coneixement: Filosofia Moral.

– *Ciencia reguladora y riesgos tecnológicos*. LUJÁN LÓPEZ, José Luis. Àrea de coneixement: Lògica i Filosofia de la Ciència.

– *Uso del vocabulario genético y reduccionismo*. AMBROGI ÁLVAREZ, Adelaida. Àrea de coneixement: Lògica i Filosofia de la Ciència.

DEPARTAMENT DE FÍSICA

– *Sistemas cuánticos de muchos cuerpos: fermiones y bosones*. CASAS AMETLLER, Montserrat. Àrea de coneixement: Física Atòmica, Molecular i Nuclear.

– *Física atómica y nuclear, física del estado sólido, estados electrónicos, superconductores*. CASAS AMETLLER, Montserrat. Àrea de coneixement: Física Atòmica, Molecular i Nuclear.

– *Caracterización de aleaciones con memoria de forma producidas por solidificación rápida ('melt-spinning')*. CESARI ALIBERCH, Eduard. Àrea de coneixement: Física Aplicada.

– *Desarrollo y caracterización de aleaciones con memoria de forma ferromagnéticas*. CESARI ALIBERCH, Eduard. Àrea de coneixement: Física Aplicada.

– *Herramientas para el desarrollo del test en circuitos integrados mixtos analógicos/digitales*. GARCIA MORENO, Eugeni. Àrea de coneixement: Tecnologia Electrònica.

– *Frecuencia e intensidad de lluvias fuertes en un clima modificado en zona mediterránea española*. RAMIS NOGUERA, Climent. Àrea de coneixement: Física de la Terra.

- _ *Estudio de la estructura y previsibilidad de los ciclones mediterráneos que producen situaciones de tiempo peligroso: aportación de Illes Balears al proyecto Medex de la OMM.* RAMIS NOGUERA, Climent. Àrea de coneixement: Física de la Terra.
- _ *Sismología de la corona solar y actividad solar.* BALLESTER MORTES, Josep Lluís. Àrea de coneixement: Astronomia i Astrofísica.
- _ *Desarrollo de nuevas aleaciones de memoria de forma con elevadas temperaturas de transformación. Mejora de procesos de obtención y procesado: prototipos industriales.* PONS MORRO, Jaume. Àrea de coneixement: Física Aplicada.
- _ *Radiación gravitatoria en sistemas relativistas axialmente simétricos. Un estudio analítico-numérico.* CAROT GINER, Jaume Jesús. Àrea de coneixement: Física Teòrica.
- _ *Estudio y parametrización de los intercambios de calor, humedad y momento en la capa estable.* CUXART RODAMILANS, Joan.
- _ *Sincronización en sistemas físicos y biológicos.* TORAL GARCÉS, Raúl. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Test multiparamétrico de circuitos microelectrónicos digitales y mixtos de altas prestaciones.* SEGURA FUSTER, Jaume Agapit. Àrea de coneixement: Tecnologia Electrònica.

DEPARTAMENT D'INFERMERIA I FISIOTERÀPIA

- _ *Cuidadores informales de salud del ámbito domiciliario: percepciones y estrategias de cuidado ligadas al género y a la generación.* BOVER BOVER, Andreu. Àrea de coneixement: Infermeria.

DEPARTAMENT DE PSICOLOGIA

- _ *Variables predictoras de la eficacia de un tratamiento de exposición asistida por ordenador en el tratamiento del miedo a volar.* BORNAS AGUSTÍ, F. Xavier. Àrea de coneixement: Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològics.
- _ *El tratamiento del miedo a volar y la teoría de los sistemas dinámicos: hacia una mejor comprensión del cambio terapéutico.* BORNAS AGUSTÍ, F. Xavier. Àrea de coneixement: Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològics.
- _ *Estudio interdisciplinar de rasgos funcionales del grado humano. Estudio experimental de los correlatos cerebrales de los rasgos funcionales de conducta moral, capacidad estética y lenguaje metafórico.* MARTY BROQUET, Gisèle. Àrea de coneixement: Psicologia Bàsica.
- _ *Estudio de la prevalencia de la hiperactividad en edad escolar.* SERVERA BARCELÓ, Mateu. Àrea de coneixement: Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològics.
- _ *Factores cognitivos y aptitudinales con el consumo de alimentos en la población infantil de 10 a 14 años.* PICH SOLÉ, Jordi. Àrea de coneixement: Psicologia Bàsica.
- _ *Redes neuronales artificiales aplicadas al análisis transversal y longitudinal en el campo de las conductas adictivas.* PALMER POL, Alfons Lluís. Àrea de coneixement: Metodologia de les Ciències del Comportament.
- _ *Evaluación psicofisiológica de la sensibilización central en el dolor crónico y su influencia sobre el procesamiento emocional y cognitivo.* MONTOYA JIMÉNEZ, Pedro. Àrea de coneixement: Psicobiologia.
- _ *Influencia del trabajo emocional en la satisfacción de los clientes y en el desempeño de los empleados: un estudio experimental y longitudinal.* MANASSERO MAS, M. Antònia. Àrea de coneixement: Psicologia Social.
- _ *Evaluación de los factores psicosociales y su influencia sobre las mujeres sometidas a tratamientos de infertilidad. Construcción y validación de programas de intervención para la reducción de su impacto en dichas mujeres y en sus parejas.* PÉREZ PAREJA, F. Javier. Àrea de coneixement: Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològics.

DEPARTAMENT DE QUÍMICA

- _ *Estudios en química supramolecular: reconocimiento molecular, quimiosensores y autoensamblaje.* BALLESTER BALAGUER, Pau. Àrea de coneixement: Química Orgànica.
- _ *Complejos de metales de transición con moléculas que presentan actividad biológica y/o farmacológica.* TERRON HOMAR, Àngel. Àrea de coneixement: Química Inorgànica.
- _ *Síntesis y caracterización de ligandos derivados de bases púricas, pirimidínicas y compuestos con propiedades farmacológicas. Estudio de su química de coordinación con cationes metálicos.* TERRON HOMAR, Àngel. Àrea de coneixement: Química Inorgànica.
- _ *Estudio químico-físico de la inactivación de serin-enzimas por antibióticos beta-lactámicos.* MUÑOZ IZQUIERDO, Francisco. Àrea de coneixement: Química Física.
- _ *Estudio químico-físico de las reacciones de condensación de piridoxamina (piridorina) con cetoácidos y azúcares, su aplicación al estudio de enzimas PMP-dependientes y a la inhibición de la glicación no enzimática de proteínas.* DONOSO PARDO, Josefa. Àrea de coneixement: Química Física.
- _ *Desarrollo del análisis por inyección en flujo multijeringa. Aplicación a la determinación de parámetros ambientales.* CERDÀ MARTÍN, Víctor. Àrea de coneixement: Química Analítica.
- _ *Contribución a la valorización de productos resultantes de la incineración de residuos sólidos urbanos.* FORTEZA COLL, Rafael A. Àrea de coneixement: Química Analítica.
- _ *Catalizadores enantioselectivos de base lantanida para síntesis orgánica.* SAÀ RODRÍGUEZ, José Manuel. Àrea de coneixement: Química Orgànica.
- _ *Estudios relativos a especies supramoleculares de interés como materiales nanoestructurados y quimiosensores.* COSTA TORRES, Antoni. Àrea de coneixement: Química Orgànica.
- _ *Nanoestructuras en sólidos porosos periódicos.* OTERO AREÁN, Carlos. Àrea de coneixement: Química Inorgànica.
- _ *Incorporació de les noves tecnologies de la comunicació a l'ensenyament universitari de la química orgànica assistida amb tècniques multimèdia.* BALLESTER BALAGUER, Pau. Àrea de coneixement: Química Orgànica.

INSTITUT MEDITERRANI D'ESTUDIS AVANÇATS (IMEDEA)

- _ *Cooperación y fenómenos no lineales en sistemas complejos extendidos.* SAN MIGUEL RUIBAL, Maximino. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Estudio multidisciplinar y de la dinámica de un cañón submarino, y sus repercusiones sobre ecología del margen continental del mediterráneo noroccidental.* TINTORÉ SUBIRANA, Joaquim. Professor d'investigació del CSIC.
- _ *Flujo de carbono en la región canaria: determinación de balances locales y estructura trófica.* AGUSTÍ REQUENA, Susana. Científica titular del CSIC.
- _ *Diodos láser con selección modal.* BALLE MONJO, Salvador. Àrea de coneixement: Física de la Matèria Condensada.
- _ *Aislamiento geográfico y exclusión competitiva en la filogenia, y la evolución de ciertos géneros de coleopteros.* PETITPIERRE VALL, Eduard. Àrea de coneixement: Genètica.
- _ *Flora micològica (hifomicetos) en ambientes naturales terrestres y acuáticos del área ibero-balear.* DESCALS CALLISEN, Enric. Científic titular del CSIC.
- _ *Investigaciones aplicadas al programa de conservación de la gaviota de Audouin: los efectos de los depredadores terrestres en la ecología y la dinámica de sus poblaciones.* ORO DE RIVAS, Daniel. Científic titular del CSIC.
- _ *Métodos moleculares para la detección de fraudes en aditivos alimentarios.* BENEDÍ BENITO, Vicente Javier. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Detección molecular de los aditivos alimentarios E410, E412 y E417 en alimentos.* BENEDÍ BENITO, Vicente Javier. Àrea de coneixement: Microbiologia.

- _ *Caracterización de mecanismos de resistencia a antibióticos en Klebsiella pneumoniae debido a alteraciones en la permeabilidad.* BENEDÍ BENITO, Vicente J. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Procesos de transporte, campos de velocidades y análisis de estructuras oceánicas mediante imágenes de satélite.* HERNÁNDEZ GARCÍA, Emilio. Professor d'investigació del CSIC.
- _ *Biodiversidad marina en ambientes costeros extremos: prospección faunística de las cuevas anquialinas de las Baleares, Canarias, y Levante Ibérico.* JAUME LLABRÉS, Damià. Investigador contractat CSIC.
- _ *Criterios de calidad microbiológica en reutilización de aguas y biosólidos.* LALUCAT JO, Jordi. Àrea de coneixement: Microbiologia.
- _ *Relación entre procesos físicos y biogeoquímicos asociados a sistemas hidrodinámicos de mesoescala en el mar de Alborán.* GOMIS BOSCH, Damià. Àrea de coneixement: Física de la Terra.
- _ *Competición, coordinación y cooperación de agentes en redes complejas.* MARTÍNEZ EGUÍLUZ, Víctor. Contractat postdoctoral.

1.2. LABORATORI D'INVESTIGACIÓ EN LITIASI RENAL

Adreça
Edifici Mateu Orfila i Rotger
Campus universitari
Cra. de Valldemossa, km 7.5
07071 Palma

Telèfons: 17 32 57
17 34 93
Telefax: 17 34 26
E-mail: dqufgf0@ps.uib.es

Director: Fèlix Grases Freixedas

MEMBRES

Antònia Costa Bauzà
Rafel M. Prieto Almirall
Antonio Conte Visús
Ana M. García Raja
Ramón García González
Bartomeu M. Simonet Suau
Margalida Ramis Barceló
Joan Perelló Bestard
Cristina Santiago Juan

Alumnes col.laboradors
Catalina Barceló Roig
Joan Ignasi Llambias Clar
Bernat Isern Amengual

Introducció

Des de l'any 1987 s'han desenvolupat a la UIB investigacions sobre diferents aspectes de la litiasi renal (càlculs renals), investigacions finançades amb diferents programes competitius que ha permès avançar en el coneixement d'aquesta patologia, a la vegada que proporciona un servei continuat a la societat en diferents aspectes relatius al diagnòstic de la urolitiasi. Això ha suposat l'elaboració de més de 1.000 informes d'anàlisi i estudi damunt aquesta patologia. El Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal (LILR) fou creat a la UIB el 27 de febrer de 1998 (FOU 144, 1998).

Objectiu

El Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal es constitueix per donar suport a la docència, investigació i desenvolupament en el camp de la litiasi renal i àmbits relacionats, facilitant la transferència de resultats als sectors productius i socials interessats i afectats.

Prestacions:

Estudi de càlculs urinaris

La seva finalitat es aportar al metge de família o especialista noves dades que l'ajudin a establir el diagnòstic i les pautes terapèutiques del malalt litiàsic. L'informe elaborat inclou bàsicament:

- composició i estructura del càlcul.
- possibles causes inductores de la seva formació.
- orientació clínic-terapèutica genèrica dirigida al metge.

Estudi del risc urinari de generar càlculs càlcics (oxalat i fosfat)

Aquest estudi permet establir el risc global que té una orina per desenvolupar càlculs d'oxalat càlcic i/o fosfats càlcics, mitjançant l'aplicació d'un test dissenyat especialment per aquesta finalitat (patents P9404155, P9600572, PCT/ES 96/00237, WO 97/33172 12.09.1997 Gazette 1997/39).

Determinació d'àcid fític (IP6) a orina i altres mostres biomèdiques

Aquest és un servei que és possible gràcies al desenvolupament per part del Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal d'un mètode molt sensible per a la determinació d'àcid fític mitjançant cromatografia de gasos amb detecció per espectrometria de masses.

Activitats

- * Publicacions científiques sobre litiasi renal (veure Grup de Recerca de Litiasi Renal i Biomineralització).
- * Projectes desenvolupats sobre litiasi renal (veure Grup de Recerca de Litiasi Renal i Biomineralització).
- * Patents relacionades amb litiasi renal (veure Grup de Recerca de Litiasi Renal i Biomineralització).
- * Contribucions rellevants a congressos (veure Grup de Recerca de Litiasi Renal i Biomineralització).
- * Cooperació amb altres grups d'investigació en temes relacionats amb la litiasi renal (veure Grup de Recerca de Litiasi Renal i Biomineralització).
- * Contractes amb empreses:
  - Contracte per a la producció d'un preparat dietètic *Lit-Stop* amb l'empresa Authex, SA.
  - Contracte per l'anàlisi i estudi de càlculs renals amb l'Hospital Universitari Son Dureta (IB-SALUT-Balears).
  - Contracte per l'anàlisi i estudi de càlculs renals amb la Policlínica Miramar (Balears).
  - Contracte per a la producció d'aliments funcionals amb germen de garrofi amb l'empresa Industrias Agrícolas de Mallorca, SA.
- * Informes sobre l'anàlisi i estudi de càlculs renals sol·licitats per hospitals i particulars:
  - 225 estudis de càlculs renals de l'Hospital Son Dureta.
  - 18 estudis de càlculs renals de la Policlínica Miramar.
  - 57 estudis de càlculs renals de particulars.
- * Durant l'any 2002 s'han realitzat 71 informes d'estudi del risc litògen urinari sol·licitats per particulars.
- * S'han realitzat 150 determinacions d'àcid fític en productes parafarmacèutics (dietètics).

1.3. LABORATORI DE RECERCA I DOCUMENTACIÓ TURÍSTICA

Director: Eugeni Aguiló

Coordinadora: Carolina Navarro

Activitats

- _ Gestió de la base de dades Datastream.
- _ Gestió de les beques in Company.
- _ Edició i gestió de la revista *Annals of tourism research en español*.
- _ Elaboració d'un estudi sobre els preus de catàlegs de touroperadors alemanys i britànics.
- _ Gestió de la base de dades documental turística (Balestur).

1.4. SERVEI DE SISTEMES D'INFORMACIÓ GEOGRÀFICA I TELEDETECCIÓ (SIGUIB)

Edifici Guillem Colom Casanovas
Campus de la UIB
Cra. de Valldemossa, km. 7,5
E-07071 Palma

Telèfon : 971-172912/971-173006
E-mail : lsig@uib.es
www : <http://www.uib.es/secc6/lsig/index.html>

MEMBRES

Director: Maurici Ruiz
Personal tècnic: Jerònia Ramon

Contractats/becaris/col·laboradors
Bartomeu Alcover
Alícia Bauzà
Mateu Cañellas
José Manuel Diaz
Fèlix Escalas
Josep Feliu
Alexandre Mulet
Emilio Vigara

ACTIVITATS DOCENTS

Preparació de material didàctic i/o desenvolupament d'activitats concretes d'investigació per al personal docent i investigador dels departaments de Biologia, Ciències de la Terra, Història de l'Art, Economia i Empresa, Física, Bioquímica, Química, Matemàtiques i Informàtica, i l'IMEDEA.

ACTIVITATS ORGANITZADES PEL SERVEI

Cursos

- Cursos de formació per a personal docent i investigador de la UIB en SIG i teledetecció. Secretaria d'Universitats. Ministeri de Cultura, Educació i Esports. Cursos d'ArcView, Access, VisualBasic, Surfer, Microstation, Microstation Geographics. Direcció: Maurici Ruiz. Coordinació: Jerònia Ramon.
- Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge. Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears. Fons Social Europeu. Govern de les Illes Balears. Universitat de les Illes Balears. Direcció: Antoni Martínez Taberner, Maurici Ruiz.
- Curs d'Especialista Universitari en Riscos d'Inundació. Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears. Fons Social Europeu. Govern de les Illes Balears. Universitat de les Illes Balears. Direcció: Miquel Grimalt Gelabert. Coordinació: Maurici Ruiz.

Congressos

Congrés Internacional de Ciències de la Informació Geogràfica. AGILE 2002. Associació Europea de Laboratoris de Sistemes d'Informació Geogràfica. Centre Cultural Sa Nostra. Abril de 2002. Comitè organitzador: Maurici Ruiz, Jerònia Ramon, Mike Gould.

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

- QUATER. Qualité dans le territoire. INTERREG III B MEDOCC. Referència: 2002-02-4.3-I-080. Regió del Piemont, Regió de Lombardia, Politècnic de Milà, Institut de le Qualité (Marsella), Universitat Politècnica de València, Universitat de les Illes Balears. Investigadors responsables: Maurici Ruiz, Ramon Bergueiro, Miquel Grimalt. 2002-2004.

- *Frecuencia e intensidad de lluvias fuertes en un clima modificado en la zona mediterranea española (FIRME)*. Investigador principal. Climent Ramis. 2000-2002.
- *Análisis molecular de comunidades microbianas y teledetección, dos apuestas de futuro en la detección de contaminación y en la gestión de aguas litorales*. PACTI. Investigador principal: Rafel Bosch. Departament de Biologia. 1999-2002.
- *Tipificación, cartografía y evaluación de los pastos españoles*. Invetigador principal: Hipólito Medrano. Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Departament de Biologia. Universitat de les Illes Balears.
- *Construcción de un sistema experto para la planificación y gestión territorial de zonas aeroportuarias*. Ministeri de Foment. Coordinador del projecte: Maurici Ruiz. Investigadora principal: Joana Maria Seguí.
- *Análisis estadístico de los extremos térmicos en España*. Direcció: Diego Gómez Bonillo (Universitat Rovira i Virgili). Coodinador a la UIB: M. Laita. Departament de Ciències de la Terra.
- *Agricultura y postproductivismo. Las repercusiones de la reforma de la PAC de 1992 en las islas Balears*. Investigador principal: P. Salvà. Departament de Ciències de la Terra.

INVESTIGACIÓ APLICADA

- *Desenvolupament d'un Sistema d'Informació Geogràfica per a la realització del Pla Territorial Insular de Mallorca*. Empresa Mecsa/Idom. Consell de Mallorca. 2000-2002.
- *Desenvolupment de l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals*. Consell Insular de Mallorca. 2000-2002.
- *Desenvolupament d'un Sistema d'Informació Territorial de la Serra de Tramuntana*. Conselleria de Medi Ambient. Govern de les Illes Balears.
- *Estudi tècnic d'accessibilitat a les finques d'Ariany i Ternelles*. Consell de Mallorca. Ajuntament de Pollença. Departament de Biologia. Laboratori de Sistemes d'Informació Geogràfica.

ALTRES ACTIVITATS

Servei de reprografia de gran format. Impressió de 100 posters tamany a0 de diferents investigadors.

FUNCIONS DEL SERVEI

Els objectius del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la Universitat de les Illes Balears són els següents:

1. El principal objectiu és donar servei i suport a la docència, la recerca i el desenvolupament en l'ús i aplicació de les tecnologies de la informació geogràfica.
2. Millorar el suport tècnic i material, i optimitzar els recursos d'informació geogràfica a l'abast dels alumnes, dels docents i dels investigadors.
3. Proporcionar el suport de desenvolupament tècnic que la universitat pot transferir als sectors socials quant a les línies i els sectors del coneixement científic i tecnològic de les tecnologies de la informació geogràfica.

Atenent el seu caràcter especialitzat en la producció i el tractament de la informació geogràfica digital, l'àmbit científic i tecnològic d'actuació del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció comprendrà els camps següents:

- La producció de cartografia digital, de caire general, temàtic o de síntesi, per mitjà de procediments digitals.
- El disseny i implementació de sistemes d'informació geogràfica, tant en el sentit de desenvolupament o adaptació funcional dels sistemes a dominis específics d'aplicació, com en el sentit de producció d'informació i creació de bases de dades georeferenciades, atenent necessitats específiques de recerca científica, de gestió del territori o de tractament de la informació geogràfica.
- L'anàlisi cartogràfica i espacial, però també estadística o matemàtica, d'aquesta informació.
- L'assessorament en l'adquisició i el maneig de l'aparellatge específic en el camp de la informació geogràfica.

- El desenvolupament de cursos formatius en el camp de l'aplicació de les tecnologies digitals en l'anàlisi d'informació geogràfica.
- Altres funcions relacionades amb els camps esmentats.

EQUIPAMENT

a) Maquinària

16 ordinadors PC

1 estació de treball SUN Sparc-20

1 Macintosh Power-PC

1 taula de digitalització AO Océ Graphics

4 taules de digitalització A4 Océ Graphics

Plòter HP-650-C, mida AO

Impressores d'injecció de tinta a color, mida A4 i A3

Escàners, mida A4

GPS (Sistema de Posicionament Global), amb precisió mètrica, model MARCH II-E

Càmera fotogràfica digital NIKON Coolpix 990

b) Programes

ARC/INFO 8.1 per a Windows-NT, Unix i MS-DOS. © ESRI-ArcView 3.2 versions per a Windows 95/NT, Unix. Extensions: Spatial Analyst, 3D Analyst, Network Analyst. © ESRI - MAP-OBJECTS 1.1 © ESRI- MICROSTATION per a Windows 95 i Macintosh © Bentley-MICROSTATION GEOGRAPHICS © Bentley- MGE (Modular GIS Environment). © Intergraph Inc. - IDRISI © Clark University. USA- EPPL7 © Minnesota Land Management Information Center- ER-MAPPER © Earth Resource Mapping- MAPVIEWER © Golden Software, Inc. - Atlas*Pro. © Strategic Mapping, Inc. - MAPGRAPHICS Mac. © ComGrafix, Inc- FREEHAND 8.0 © Macromedia- DREAMWEAVER 3 © Macromedia- FLASH 5 © Macromedia.

1.5. SERVEI DE RECURSOS AUDIOVISUALS

Adreça i telèfon

Edifici Ramon Llull
Campus de la UIB
Cra. de Valldemossa, km 7.5
E-07071 Palma

Telèfon: 971 17 34 41/2673
Telefax: 971 17 34 73
E-mail: savser@uib.es
savdir@uib.es
www.uib.es/depart/sravweb/

Director: Miquel Oliver Ribas

Personal:

Miquel Pou Vicens
Daniel Castro Moreni
Francesc Escanellas Garcias
Ariane Cucho
Pablo Sbert Robles
Joan Albons Rosselló

Introducció

El Servei de Recursos Audiovisuals (SRAV) és un servei de la comunitat universitària que dona suport audiovisual a la docència i a la investigació. Es constitueix com un servei central de la Universitat.

Els nostres serveis es realitzen a proposta de:

La Universitat (a través dels òrgans de govern). Els departaments i serveis universitaris. Les institucions. Quan els serveis són externs (institucions, organitzacions, etc.), els projectes de feina responen a convenis de col·laboració o contractes.

ACTIVITATS DOCENTS

Cursos d'especialització

Curs d'Instal·lació i Utilització d'Equips Audiovisuals.

Edició i producció de vídeos i de CD-ROM

La mosca mediterrània de la fruita (*Ceratitis capitata* (Wied.)). Producció: UIB (dep. de Biologia). Durada: 2 m. Observacions: modelització per ordinador de la dinàmica poblacional dels adults de la mosca mediterrània de la fruita al llarg del cicle anual.

Anàlisi sensorial del queso de Maó. Producció: UIB (dep. de Química). Durada: 3'15''. Observacions: el vídeo va formar part de l'exposició que la UIB va presentar a la Feria de la Ciència a Madrid.

II Festival de Poesia de la Mediterrània. Producció: Consell de Mallorca (Cultura i Joventut). Durada: 25 m.

III Festival de Poesia de la Mediterrània. Producció: Consell de Mallorca (Cultura i Joventut). Durada: 25 m.

- ☐ Simulacre de bomba a l'hotel Palas Atenea. Producció: UIB (Fundació Universitat-Empresa). Durada: 10 m.
- ☐ Simulacre de bomba a l'hotel Palas Atenea (clip). Producció: UIB (Fundació Universitat-Empresa). Durada: 2 m.
- ☐ Roma no paga traidores. Making off. Producció: CEF-UIB (SRAV). Durada: 8 m.
- ☐ La cokerteria y sus utensilios. Producció: UIB (Campus Extens-Formació Contínua). Durada: 8 m.
- ☐ El servicio de alta calidad en la restauración actual. Producció: UIB (Campus Extens-Formació Contínua). Durada: 25 m.
- ☐ Solemne obertura del curs acadèmic 2002/03. Producció: UIB. Durada: 90 m.
- ☐ Festivitat Beat Ramon Llull (conferència a càrrec de F. Conrado de Villalonga). Producció: UIB. Durada: 115 m.
- ☐ Morgana Teatre 1984 (clips). Producció: UIB (Vicerectorat d'Extensió Universitària. SAC). Durada: 4 m.
- ☐ Audiovisual 2002 Germandat de Donants de Sang. Producció: UIB (Vicerectorat d'Estudiants i Relacions Institucionals). Durada: 12 m.
- ☐ Ciència i tecnologia a la UIB. Producció: UIB (Vicerectorat d'Investigació i Política Científica. OSR). Durada: 19 m.
- ☐ Ciencia y tecnología en la UIB. Producció: UIB (Vicerectorat d'Investigació i Política Científica. OSR). Durada: 19 m.
- ☐ Science & Technology at the UIB. Producció: UIB (Vicerectorat d'Investigació i Política Científica. OSR). Durada: 19 m.
- ☐ Nadal 2002. Producció: UIB (Vicerectorat d'Estudiants i Relacions Institucionals). Durada: 12 m.

Gravacions d'actes institucionals

- ☐ Seguiment de les obres del campus de la UIB. Durada: 30 m.
- ☐ Seguiment del nivell d'aigua dels embassaments del Gorg Blau i Cúber. Durada: 45 m.
- ☐ Calibració del satèl·lit ENVISAT mitjançant la col·locació de boies per part de científics de l'IMEDEA. Durada: 60 m.
- ☐ 24 anys de la UIB. Durada: 30 m.
- ☐ Simulacre d'incendi a l'edifici Mateu Orfila. Durada: 20 m.
- ☐ Dia mundial de la poesia. Durada: 30 m.
- ☐ Dia mundial del teatre. Durada: 30 m.
- ☐ IV Festival de Poesia de la Mediterrània. Durada: 210 m.
- ☐ Entrevistes a membres de l'equip rectoral, científics i investigadors de la UIB per l'ATEI (Asociación de Televisión Educativa Iberoamericana). Durada: 60 m.
- ☐ Signatura del conveni entre Fundació Costa Nord i la UIB. Durada: 15 m.
- ☐ Cerimònia de graduació del curs 2001-2002. Durada: 80 m.
- ☐ Signatura Càtedra Sol Melià-Estudis Turístics. Durada: 10 m.
- ☐ Conferència gerent de la universitat de Jaén. Durada: 70 m.
- ☐ Gravació curt Morgana Teatre 1984. Durada: 30 m.
- ☐ Inauguració de curs 2002/2003. Durada: 90 m.
- ☐ Simulacre d'incendi al campus. Durada: 20 m.
- ☐ Actes institucionals diada Ramon Llull. Durada: 110 m.
- ☐ Acte d'homenatge a Javier Benedí. Durada: 60 m.

Cicle de conferències *Camilo J. Cela a Mallorca:*

- Cela, poeta i animador de la poesia. Maria Payeras. Durada: 70 m.
- Camilo J.Cela: El creador a Mallorca. Darío Villanueva. Durada: 70 m.
- Cela i les arts plàstiques. Pere Serra. Durada: 75 m.
- Cela a Mallorca, Mallorca a Cela. Perfecto Cuadrado. Durada: 80 m.

Edició en vídeo feta per professors i alumnes amb l'assessorament i control dels tècnics del SRAV

Dep. de Ciències de l'Educació:

- Edició vídeo: pràctiques alumnes. Carme Orte (gener de 2002).
- Edició vídeo: pràctiques alumnes de Psicologia. Josep Pérez (març de 2002).
- Edició vídeo: pràctiques alumnes de Didàctica General. Ramon Bassa (maig de 2002).
- Edició vídeo: Projecte didàctic escola infantil. Maria Antònia Riera (maig de 2002).
- Edició vídeo: pràctiques alumnes de Psicologia. Josep Pérez (maig de 2002).
- Edició vídeo: pràctiques alumnes de Didàctica General. Ramon Bassa (juny de 2002).
- Edició vídeo: projecte didàctic escola infantil. Maria Antònia Riera (juny de 2002).
- Edició vídeo: projecte didàctic escola infantil: mares i fills. Maria Antònia Riera (juliol de 2002).

Dep. de Psicologia:

- Edició vídeo: pràctiques alumnes (spot de motivació). Jaume Rosselló.
- Edició vídeo: pràctiques alumnes. Psicologia del desenvolupament.
- Edició vídeo: pràctiques alumnes. Psicologia del desenvolupament.

CD-ROM

- Digitalització dels fons fonogràfics de la COPE Mallorca. Núm. de cintes: 230. Hores digitalitzades: 560. Núm. de cd: 15. Còpies de cd: 1x3=45.

Suport tècnic i control dels sistemes de videoconferència que dona el Servei de Recursos Audiovisuals al projecte Campus Extens

Classes reglades, masters i postgraus: 2.307 h.

Reuniones Logse: 42 h.

Exàmens: 46 h.

Revisions exàmens: 10 h.

Altres cursos i seminaris: 32 h.

Reunions (tot tipus): 43 h.

Conferències: 15 h.

Grup G7: 18 h.

Total hores videoconferència: 2.578 h.

ALTRES

Equipament

Laboratori de pràctiques (edifici Ramon Llull, soterrani)

Edició de vídeo U-matic HB i LB

1 magnetoscopi BUV 950 Sony.

1 magnetoscopi BUV 870 Sony.

1 magnetoscopi BUV 850 Sony.

1 corrector base de temps TBC BVT 810 P Sony.

1 taula d'efectes digitals DFS 300 Sony.
2 magnetoscopi VO 5800 PS Sony.
1 magnetoscopi VO 5850 P Sony.
1 unitat de control d'edició BVE 900 Sony.
1 generador d'efectes especials Sony.
1 taula de mescles de vídeo SEG 2550 AP Sony.
1 unitat de control d'edició RM440 Sony.
1 taula de mescles de 12 entrades.
1 magnetòfon estèreo.
1 giradiscs.
2 micròfons.
1 compact disc.
1 platina a cassette.
1 monitors, rack de connexions i accessoris.

Sistema de gravació portàtil U-matic LB

1 càmera DXC M3 APK MarkII Sony.
1 magnetoscopi VO 6800 PS Sony.

Estudi de gravació i locutori (a compartir amb la Unidad de Producció)

2 càmeres DXC-M3 APK MarkII (visor d'estudi, controls de zoom i focus).
2 unitats de control de càmera CCU-M3 P Sony.
Sistema d'il·luminació d'estudi.
Micròfons.
Intercomunicadors.

UNITAT DE PRODUCCIÓ (edifici Ramon Llull, primera planta)

Sistema d'edició de vídeo Betacam

1 Betacam digital DVW-A500B Sony.
1 magnetoscopi BVW-75 P (Betacam SP) Sony.
1 magnetoscopi PVW-2600 P (Betacam SP) Sony.
1 monitor de forma d'ona Tektronic 1731.
1 vectorscopi Tektronic 1721.
5 monitors de vídeo.
1 taula de mescles de so Soundcraft Delta Ave de 18 canals.
1 equalitzador.
1 limitador-compressor.
1 DAT.
1 magnetofon estèreo.
2 micròfons.
1 disc compacte.

Equip de gravació portàtil

1 magnetoscopi BVU 150 P Sony.
1 unitat de control remot BVR 50 P Sony.
1 videocàmera Betacam Sony BVP-70 P.
1 videocàmera Betacam Sony DXC - D30P.
1 videocàmera DV Sony DSR-PD 150 P.
1 kit d'il·luminació portàtil.

Sistema d'edició digital

Sistema d'edició on-line d'àudio SADIE, Studio and vídeo Limited (PC).

Sistema d'edició on-line d'àudio SYNTRILLIUM, Coll Edit (PC).

Sistema de composició i efectes vídeo EFFECT, Discreet Logic (Silicon).

Sistema d'edició on-line de vídeo EDIT, Discreet Logic (IBM).

Sistema d'edició on-line de vídeo FINAL CUT PRO, DV (Mac-G4).

Sistema d'edició off-line de vídeo VEMOS, PREMIERE (PC).

Tractament digital d'imatges

Sistema de vídeo-impressió Sony UO-5200 MDP.

Sistema de filmació de diapositives Polaroid, Digital Palette CI 5000 S (PC / MAC).

Sistema de gravació de CD-R, Yamaha 4xs.

Scàner A4, Agfa Snapscan 600.

Scàner diapositives, Nikon Coolscan LS-2000.

Impressora per transparències i opacs Epson, Stylus Pro.

Impressora per CDR, Epson, CD printer Matisse Gold.

Estació gràfica per animació 3D Truevisión, AT Vista (PC).

Estació gràfica per a creació de DVD i CD-R (Mac-G4).

Altres, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

□ Conveni entre el Consell de Mallorca i la Universitat de les Illes Balears vinculat al Servei de Recursos Audiovisuals de la UIB per a la digitalització de l'arxiu sonor de la COPE (Mallorca).

Col·laboracions i intercanvis:

Centro de Estudios Fotográficos (CEF): making off *Roma no paga traidores*. Trailer off *Roma no paga traidores*.

Fundació ACA: postproducció del curtmetratge *Mort*. Muntatge pel certàmen de curtmetratges.

TV3: gravació, edició i emissió per TV d'actes institucionals de la UIB.

Espai El Temps: gravació, edició i emissió programa sobre l'estat dels embassaments de la Serra de Tramuntana.

TVE: gravació, edició i emissió per TV d'actes institucionals de la UIB.

Telenova: gravació, edició i emissió per TV d'actes institucionals de la UIB.

Canal 4: gravació, edició i emissió per TV d'actes institucionals de la UIB.

Govern de les Illes Balears: gravació, edició i emissió per TV d'actes institucionals de la UIB.

Conselleria de Benestar Social. Direcció General de Joventut.

Col·laboració certàmen de vídeo 2002 organitzat per Art Jove.

Ajuntament de Palma i Consell de Mallorca: Mostra de Cinema i Vídeo de Palma.

Ajuntament de Felanitx, Consell de Mallorca i Direcció General de Joventut (Govern de les Illes Balears): Mostra de Cinema i Vídeo de la Part Forana.

Sa Nostra: col·laboracions diverses.

La Caixa: col·laboracions diverses.

CAEB: col·laboracions diverses.

Consell de Mallorca (Arxiu del So i de la Imatge): col·laboracions diverses.

Assessorament tècnic en temes relacionats amb videoconferència:

Escuela de Altos Estudios de Hoteleria y Turismo de Cuba.

Universitat Autònoma de Barcelona (Institut de Ciències de l'Educació).

Universitat Oberta de Catalunya (Servei d'Audiovisuals).
Universitat de Barcelona (Servei d'Informació i Publicacions).
Universitat Rovira i Virgili (Unitat d'Audiovisuals). Tarragona.
Universitat Jaume I (Dep. d'Educació). Castelló.
Universitat de Sevilla (Secretariado de Recursos Audiovisuales y Nuevas Tecnologías).

Intercanvis de programes i imatges:

Universitat de Barcelona.
Universitat de Múrcia.
Govern de les Illes Balears.
Consell de Mallorca (Arxiu del So i de la Imatge).
Centre Cultural de Sa Nostra.
TVE.
Canal 4 TV.
Canal 37 (Telenova).
La Perifèrica Produccions.

2. ACTIVITATS DE LES FACULTATS I ESCOLES

2.1. FACULTAT DE CIÈNCIES

Equip deganal:

Francesca Garcias Gomila (degana)

Josefa Donoso Pardo (secretària)

Antoni Amengual Colom (vicedegà)

Antoni Miralles Socias (vicedegà)

Pau Ballester Balaguer (vicedegà, fins al 31 de gener de 2002)

Joan J. Fiol Arbós (vicedegà, des de l'1 de febrer de 2002)

M. Pilar Roca Salom (vicedegana, fins al 31 d'agost de 2002)

Francisco J. García Palmer (vicedegà, des de l'1 de setembre de 2002)

Hipólito Medrano Gil (vicedegà, des de l'1 de setembre de 2002)

Cicle de conferències «Ciència i Societat»

□ «VÍdeos de primera: el sol». Josep Ll. Ballester (departament de Física de la Universitat de les Illes Balears). 9 de gener de 2002.

□ «La gestió de l'aigua a la Universitat de les Illes Balears». Gabriel Moyà (vicerector d'Infraestructures i Medi Ambient de la UIB). 16 de gener de 2002.

□ «L'ensenyament de la física i la química a l'educació secundària». Enrique Gómez i Tomàs Cortés (Seminari Permanent de Física i Química de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears). 23 de gener de 2002.

□ «Noves metodologies d'extracció de l'oli d'oliva». Josep Mora (Associació d'Envasadors d'Oli). 19 de febrer de 2002.

□ «Orden y desorden en la naturaleza y en la vida». Manuel Tello (Universitat del País Basc). 20 de febrer de 2002.

□ «El papel de los colegios profesionales». Enrique Gómez (Col·legi de Químics de Balears). 27 de febrer de 2002.

□ «Los imanes, hoy». Antonio Hernando (Reial Acadèmia de Ciències). 6 de març de 2002.

□ «¿Existen civilizaciones extraterrestres?». Francisco Ynduráin (Reial Acadèmia de Ciències). 13 de març de 2002.

□ «Espectroscopía láser ultra-rápida aplicada a la química y a la física». Abderrazak Douhal (departament de Química-Física de la Universitat de Castella-La Manxa). 15 de març de 2002.

□ «Los virus como sistema modelo en biología molecular». Margarita Salas (Reial Acadèmia de Ciències). 20 de març de 2002.

□ «Els errors de la ciència i els càlculs renals». Fèlix Grases (departament de Química de la Universitat de les Illes Balears). 17 d'abril de 2002.

□ «Nacimiento y muerte de las estrellas. ALMA, un gigantesco telescopio para el futuro». José María Torrelles (Institut d'Estudis Espacials de Catalunya). 24 d'abril de 2002.

□ «100 anys de processos estocàstics a física, química i biologia: ordre a partir del desordre». Raül Toral (departament de Física de la Universitat de les Illes Balears). 8 de maig de 2002.

□ «Interacciones lípido-proteína en membranas biológicas: los casos límite». Fermín Goñi (Universitat del País Basc). 15 de maig de 2002.

□ «Funcions dels espais protegits». Miquel Morey (departament de Biologia de la Universitat de les Illes Balears). 22 de maig de 2002.

□ «Espai, temps, inèrcia i gravitació». Carles Bona (departament de Física de la Universitat de les Illes Balears). 29 de maig de 2002.

□ «Inserció laboral: el programa Leonardo da Vinci». Maria del Mar Socias (Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears) i Pablo Castellary (Confederació d'Associacions Empresariales de Balears). 9 d'octubre de 2002.

□ «Prevenió de riscos als laboratoris». Pere M. Deyà (departament de Química de la Universitat de les Illes Balears). 16 d'octubre de 2002.

□ «Avaluació funcional del ciclista». Alfredo Córdova (Escola de Fisioteràpia de Sòria). 18 d'octubre de 2002.

- «Naturaleza humana y motivación». Eduardo Mutazzi (Universitat Tecnològica Nacional d'Argentina). 23 d'octubre de 2002
- «Cambio climático, ecosistemas y salud». Sergio Alonso (departament de Física de la Universitat de les Illes Balears). 30 d'octubre de 2002.
- «Conceptos abstractos y génesis del comportamiento antisocial como disfunción educativa». Eduardo Mutazzi (Universitat Tecnològica Nacional d'Argentina). 6 de novembre de 2002.
- «Adaptacions cel·lulars a l'absència d'hemoglobina en peixos antàrtics». Xavier Busquets (Unitat d'Investigació de l'Hospital Son Dureta). 13 de novembre de 2002.
- «Ciència i música». Miquel Ballester (Universitat Complutense de Madrid). 20 de novembre de 2002.
- «Situación ambiental en Cuba». Mercedes Cano (Ministeri de Ciència, Tecnologia i Medi Ambient de Cuba). 28 de novembre de 2002.
- «Evolució de l'agricultura a Balears». Joan Rallo (Servei d'Orientació, Transferència i Delegacions Comarcals de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears). 4 de desembre de 2002.
- «Antibióticos betalactámicos». Francisco Muñoz (departament de Química de la Universitat de les Illes Balears). 11 de desembre de 2002.

2.2. FACULTAT DE PSICOLOGIA

Equip deganal

Jordi Pich i Solé (degà)

Pedro Montoya Jiménez (vicedegà)

Miquel R. Tortella i Feliu (secretari)

Conferències

- BLANCO, F. Facultat de Psicologia, Universitat Autònoma de Madrid. «Objetos con mente y otras paradojas de la psicología de Ángel Rivière».
- CELA, C. J. Facultat de Filosofia, UIB. «La aparición de los sujetos con mente».
- MUÑIZ, J. Facultat de Psicologia, Universitat d'Oviedo. «La difusión de la ciencia: la revista científica de Ángel Rivière».
- CAÑAS, J. J. Facultat de Psicologia, Universitat de Granada. «Toma de decisiones en el control de incidentes críticos. El papel de los modelos mentales».

2.3. ESCOLA D'INFERMERIA I FISIOTERÀPIA

Equip directiu

Berta Artigas Lelong: directora de l'Escola i cap dels estudis de Fisioteràpia.
Carme Alorda Terrasa: subdirectora de l'Escola i cap dels estudis d'Infermeria.
Berta Paz Lourido: subdirectora de l'Escola i cap dels estudis de Fisioteràpia.
M. de Lluc Bauzà Amengual: secretària de l'Escola.

ACTIVITATS

Visitants

Sílvia Teresa Federici, titular de la càtedra d'Infermeria de Salut Mental del departament d'Infermeria de la Universitat de Mar del Plata (Argentina). Febrer de 2002 .L'intercanvi es va fer amb Joana Fornés de la càtedra d'Infermeria Psiquiàtrica i Salut Mental.

Convenis

Elaboració de un conveni amb la Gerència de Atenció Primària-IBSALUD, per dur a terme un projecte de formació dels professionals d'infermeria.

ORGANITZACIÓ DE CURSOS I CONFERÈNCIES

Organització de les següents conferències:

- Prostitució a Mallorca: l'experiència de Metges del Mon.*
- Els Garrovers: eppure si muove*, impartida per Aina Mascaró.
- Normativa sobre persones amb necessitats especials i situació a la UIB.* impartida per José Luis Ortego (Servei d'Atenció a les Persones amb Minusvalideses de la UIB).
- La perspectiva de gènere: necessitats i respostes.* A càrrec de Francesca Mas, directora de l'Institut Balear de la Dona.

Altres

- Projecte de formació a l'escola d'infermeria Ahmed Abdelfetah de la República Democràtica Saharai.
- Concessió de 2 beques per a l'assistència a les Jornades Nacionals de Estudiants d'Infermeria.

3. ACTIVITATS ORGANITZADES PELS DEPARTAMENTS

3.1. DEPARTAMENT DE BIOLOGIA

Directora: Isabel Moreno Castillo

Subdirectors: Pablo V. Escribá Ruiz, i Maurici Mus Amézquita (a partir d'octubre de 2002)

Secretària: Catalina Cabot Bibiloni

Personal	Categoria	Dedicació
Gállego Castejón, Luis	CU	temps complet
García Sevilla, Jesús Andrés	CU	llicència d'estudis
Lalucat Jo, Jordi	CU	temps complet
Medrano Gil, Hipólito	CU	temps complet
Moreno Castillo, Isabel	CU	temps complet
Morey Andreu, Miquel	CU	any sabàtic
Petitpierre Vall, Eduard	CU	temps complet
Alemaný Ferrà, Aina	TU	temps complet
Benedí Benito, Vicente Javier	TU	temps complet
Cabot Bibiloni, Catalina	TU	temps complet
Castro Ocón, José Aurelio	TU	temps complet
Escribá Ruiz, Pablo Vicente	TU	temps complet
García-Valdés Pukkits, Elena	TU	temps complet
Juan Clar, Carles	TU	temps complet
Llorens Garcia, Lleonard	TU	temps complet
Martínez Taberner, Antoni	TU	temps complet
Miralles Socias, Antoni	TU	temps complet
Moyà Niell, Gabriel	TU	temps complet
Olmos Bonafè, Gabriel	TU	temps complet
Ramon Juanpere, Misericòrdia M.	TU	temps complet
Ramon Pérez de Rada, Guillem	TU	temps complet
Rita Larrucea, Joan	TU	temps complet
Bennàsar Roig, Antoni	CEU	temps complet
Garcia Ple, Carme	CEU	temps complet
Bosch Zaragoza, Rafael	TEU	temps complet
Flexas Sans, Jaume	TEU	temps complet
Miranda Chueca, Miquel Àngel	TEU.	temps complet
Mus Amezquita, Maurici	TEU	temps complet
Vadell Adrover, Jaume	TEU	temps complet
Picornell Rigo, Antònia	Aj. U	temps complet
Deudero Company, Salud	Aj. EU	temps complet
Gil Vives, Llorenç	Aj. EU	temps complet
Abril Duró, Ana María	As.	
Aguiló Ribas, Josep Antoni	As.	
Albertí Serrano, Sebastià	As.	
Alemaný Alonso, Regina	As.	Programa Ramon y Cajal
Alzina Aser, Mercedes	As.	
Bennàsar Figueras, Antoni	As	
Bibiloni Oliver, Gabriel	As.	
Borrell Solé, Núria	As.	
Busquets Xaubet, Xavier	As.	
Cifre Llompарт, Josep	Professor col·laborador	
Coll Monserrat, Josep	As.	

Escalona Lorenzo, José M.	As.
Gil Sánchez, José	As.
Ginés Gracia, Àngel	As.
Gómez Bellvert, Cristina	As.
Heine Suñer, Alexander D.	As.
Jaume Suñer, Damià	As.
Massutí Sureda, Enric	As.
Palmer Vidal, Miquel	As.
Pomar Gomà, Àngel Maria	As.
Reina Prieto, Jordi	As.
Ribas-Carbó, Miquel	Programa Ramon y Cajal
Roca Martínez, M. Isabel	As.
Rossell Andreu, Jordi	As.
Saus Sarrià, Carles	As.
Terrasa Pont, Bàrbara	As.

Becaris

Alonso Frau, Raquel
Martínez Oliver, Elena
Borrás Borrás, David
Rincón Otero, Cristina

Professors visitans

— STASYK, Oleg. Institute of Plant Physiology and Genetics de l'Acadèmica Nacional de Ciències d'Ucraïna. 15 de juny-15 d'agost de 2002.
— CHORNET GENÈ, Esteban. Universitat de Sherbrooke, Quebec (Canadà). 1-30 d'abril de 2002.
— BACHILLER, Daniel. Universitat de Califòrnia, Los Angeles (EUA). 8 d'abril-8 de maig de 2002.
— FÉ ANDRÉS, María. Investigadora del Centre de Ciències Medioambientals. CSIC. Madrid.
—SERRANO, Emmanuel. Universitat de Jaén. Doctorand/becari.
—ABE, Hiroshi. College of Bioresource Sciences Nihon Associate. Japó. 28 d'octubre-10 de novembre de 2002.

ACTIVITATS DOCENTS

Primer i segon cicle

— Llicenciatura en Biologia

Col·laboració en els estudis de:

— Infermeria i Fisioteràpia
— Geografia
— Turisme
— Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortofructicultura i Jardineria

Tercer cicle

El curs 2002-2003 s'impartiren els cursos de doctorat següents:

— 8749. Ecologia litoral. Sistemes litorals (3 crèdits). A. Martínez Taberner, G. Moyà Niell i G. Ramon Pérez de Rada.

- 8750. Ecologia litoral. Fronteres i interfases (3 crèdits). A. Martínez Taberner, G. Moyà Niell i G. Ramon Pérez de Rada.
- 8751. Ecologia litoral. Aspectes aplicats (3 crèdits). A. Martínez Taberner, G. Ramon Pérez de Rada i G. Moyà Niell.
- 8065. Receptors per a neurotransmissors (3 crèdits). J. Garcia Sevilla.
- 8327. Metodologia d'estudi dels receptors (3 crèdits). A. Miralles Socias i G. Olmos Bonafè.
- 8328. Metodologia d'estudi dels sistemes de transducció del senyal lligand-receptor (3 crèdits). P. Escribá Ruiz.
- 9589. Biologia de la conservació i recuperació de la flora i comunitats litorals terrestres (3 crèdits). L. Llorens Garcia i L. Gil Vives.
- 9590. Ecofisiologia de les plantes en condicions mediterrànies I. Avanços conceptuals i metodològics en ecofisiologia (3 crèdits). Miquel Ribas-Carbó.
- 9591. Ecofisiologia de les plantes en condicions mediterrànies II. Respostes de les plantes a la sequera (3 crèdits). H. Medrano Gil.
- 9592. Ecofisiologia de les plantes en condicions mediterrànies III. Ecofisiologia de la vegetació mediterrània (3 crèdits). Jaume Flexas Sans.
- 8341. Anàlisi i avaluació de programes públics amb impacte sobre el medi natural (3 crèdits). A. Bennàsar Roig.
- 9593. Biotecnologia ambiental microbiana (9 crèdits). R. Bosch Zaragoza, E. García-Valdes Pukkits i J. Lalucat Jo.
- 8752. Pertorbacions, conservació i gestió dels ecosistemes forestals (6 crèdits). C. Garcia Ple, A. Alemany Ferrà i M. Castelló.
- 9594. Avaluació d'impacte ambiental: impactes sobre el paisatge (6 crèdits). M. Morey Andreu, L. Llorens Garcia i L. Gil Vives.
- 9595. Gestió de recursos costaners (3 crèdits). I. Moreno Castillo i B. Morales Nin (IMEDEA).
- 8538. Infecció i immunitat (3 crèdits). S. Albertí Serrano, V. Benedí Benito i J. Gil Sánchez.
- 8326. Biologia de la insularitat (3 crèdits). J. Rita Larrucea, G. Bibiloni Oliver i M. Mus Amezquita.
- 8532. Genètica molecular evolutiva i humana (6 crèdits). J. Castro Ocón, A. Picornell Rigo i M. Ramon Juanpere.
- 9596. Biologia de la conservació d'espècies animals: aspectes demogràfics, ecològics i genètics (7 crèdits). E. Petitpierre Vall, C. Juan Clar, J. A. Alcover Tomàs i D. Jaume Llabrés.
- 9597. Aplicació de recursos informàtics a la Biologia (7 crèdits). V. Benedí Benito, P. Escribá Ruiz, C. Juan Clar i A. Miralles Socias.
- 9598. Parasitologia (3 crèdits). M. À. Miranda Chueca.
- 9599. Estadística i disseny d'experiments (6 crèdits). J. Cifre Llompart i M. Palmer Vidal.

Cursos organitzats pel departament

- MARTÍNEZ, A.; MUS, M. Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge.
- I Curs de Biologia Marina del Mediterrani. Col·laboració amb el Col·legi Oficial de Biòlegs. Setembre de 2002.
- RAMON, G.; BOSCH, R.; LALUCAT, J.; PETITPIERRE, E. Participació en el curs Nous Avanços en Biotecnologia i Enginyeria Genètica. Centre de Professorat d'Inca. Conselleria d'Educació i Cultura. Novembre de 2002-gener de 2003.
- Curso sobre Energía. Col·laboració amb la Fundació La Caixa de Palma. Novembre de 2002-abril de 2003.

- BENEDÍ, V. J.; GIL, L.; PETITPIERRE, E.; PICORNELL, A.; MORENO, I.; MIRANDA, M. A.; MARTÍNEZ, A.; ESCRIBÁ, P.; MEDRANO, H. Curs de l'ICE *Avenços en Biologia* del Pla de Formació Permanent del Professorat. Abril-maig de 2002.
- II Curs d'Iniciació a la Bioespeleologia. Col·laboració amb l'Associació Museu Balear de Ciències Naturals. Desembre de 2002.
- VADELL, J. Curs d'Especialista Universitari en Producció Agrària Ecològica (sanitat animal, vegetal i gestió d'explotacions). 270 h. Segona part del Màster en Producció Agrària Ecològica).
- GINÉS GRACIA, À. II Curs d'Iniciació a la Bioespeleologia. Museu Balear de Ciències Naturals, Sóller. 25 de novembre-5 de desembre de 2002.
- CASTRO, J. A.; RAMON, M.; PICORNELL, A. Ponents. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Materia: Determinació de fenotips a nivell molecular. Aplicacions a l'anàlisi de paternidad i forense. Anàlisi de casos pràctics. Classes teòriques (4 hores). Fundació Universitat-Empresa. Palma.

Altres

Grups de recerca del departament:

1. Biologia de les plantes en condicions Mediterrànies (responsable: Hipólito Medrano).
2. Biomedicina molecular y cel·lular (responsable: P. Escrivá).
3. Grup d'entomologia i nematologia aplicades (responsable: Aina Alemany).
4. Biologia cel·lular i molecular de las enfermedades crónicas y el envejecimiento (responsable: X. Busquets).
5. Evolució i genética de la biodiversitat (responsable: Eduard Petitpierre).
6. Grup d'ecologia interdisciplinar (GEI) (responsable Gabriel Moyà).
7. Microbiologia (responsable: Jordi Lalucat).
8. Recursos vegetals, biosistemàtica i geobotànica (responsable: Lleonard Llorens).
9. Grup d'investigació oceanogràfica (GOI). (Isabel Moreno i Salud Deudero).

3.2. DEPARTAMENT DE BIOLOGIA FONAMENTAL I CIÈNCIES DE LA SALUT

Director: Andreu Palou Oliver

Subdirector: Rubén Víctor Rial Planas

Secretària: Catalina Picó Segura

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Palou Oliver, Andreu	CU	temps complet
Rial Planas, Rubén Víctor	CU	temps complet
Barceló Mairata, Francesca M.	TU	temps complet
Esteban Valdés, Susana*	TU	temps complet
García Palmer, Francisco José	TU	temps complet
Pons Biescas, Antoni	TU	temps complet
Roca Salom, Maria Pilar	TU	temps complet
Tur Marí, Josep Antoni	TU	temps complet
Gianotti Bauzà, Magdalena	CEU	temps complet
Picó Segura, Catalina	CEU	temps complet
Serra Vich, Francesca	CEU	temps complet
Bonet Piña, M. Lluïsa	CEU	temps complet
Costa Bauzà, Antònia	TEU	temps complet
Nicolau Llobera, Cristina	TEU	temps complet
Prieto Almirall, Rafael Maria	TEU	temps complet
Lladó Sampol, Isabel	TEU	temps complet
Proenza Arenas, Ana María	TEU	temps complet
Oliver Oliver, Jordi	TEU	temps complet
Gamundi Gamundi, Antoni	TEU int.	temps complet
Oliver Vara, Paula	TEU int.	temps complet
Ribot Riutort, Joan	TEU int.	temps complet
Rodríguez Guerrero, Ana Maria	Aj. U.	temps parcial
Balaguer Covas, Jaume	As.	temps parcial
Canyelles Dols, Francesca	As.	temps parcial
Gené Ramis, Lluís	As.	temps parcial
Matamoros Florí, Núria	As.	temps parcial
Pablo Cànaves, Josep	As.	temps parcial
Miralles Barrachina, Olga	As.	temps parcial
Vilimelis Monsó, Josepa	As.	temps parcial

(*) En col·laboració amb el grup de recerca de Neurofarmacologia del departament de Biologia, unitat associada de l'Institut de Neurobiologia Ramón y Cajal/CSIC (FOU, núm.141).

Becaris d'investigació (FPU i UIB)

Felipe Legaz, Francisco

Monjo Cabrer, Marta

Ramis Morey, Joana

Rodríguez Cuenca, Sergio

Rodríguez Parrona, Enrique

Sanchez Roig, Joana

Becaris del Govern Balear

Prades Lacasta, Jesús

Becaris predoctorals
Akaarir El Ghourri, Mourad

Becaris associats a projectes
Aparicio Martínez, Sara
Comas Soberats, M. Antònia
Fuster Roca, Maria Antònia
Garau Garcia, Celia
Gelabert Valls, Maria
Moranta Mesquida, David
Roca Company, Catalina
Tejada Gavela, Silvia

Becaris de col·laboració (MEC)
Adrover Nadal, Miquel Àngel
Aguiló Payeras, Margarita Francisca
Blázquez Rodríguez, Marcos
Castillo Rosselló, Catalina Ana
Català Niell, Antonio
Gornals Soler, Baltasar
Sansó Martínez, Miriam
Tolosa Pardo, Eulàlia.

Professors col·laboradors
Rodríguez Pino, José Carlos

Col·laboradors docents
Alemany Mandilego, Gaspar
Barjau Rico, Ignasi
Besalduch Vidal, Joan
Vich Botta, Joan
Román Piñana, Juana Maria

Professors visitants
Enzo Ceresi.

Antoni Diez, TU de la Universitat de Barcelona. Juliol de 2002.
Carmen Barriga Ibars. CU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.
Mariano Mañas Almendros. CU de la Universitat de Granada. Setembre de 2002.
Emilio Martínez de Victoria Muñoz. CU de la Universitat de Granada. Setembre de 2002.
José Antonio Pariente. TU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.
Ana Rodríguez Moratinos. TU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.

Alumnes col·laboradors UIB
Curs acadèmic 2001-2002
(Tipus A)
Adrover Nadal, Miguel Ángel
Aguiló Payeras, Francisca
Albertí Albertí, Rosa
Bennasar Bestard, Inés

Bibiloni Ramis, Bartomeu
Castillo Rossello, Catalina Ana
Català Niell, Antoni
Gelabert Valls, María
Gornals Soler, Baltasar
Llompарт Vázquez, Catalina María
Muñoz Toro, Almudena del Pilar
Oliver Bernat, Maria Antonia
Ortega Comino, Maria Trinidad
Parra Moya, Pilar
Sans Martínez, Miriam
Tolosa Mata, Itziar
Tolosa Pardo, Eulalia

(Tipus B)

Lladó Femenies, Magdalena
Ribas Juan, Salvador

Curs acadèmic 2002-2003

(Tipus A)

Bestard Cantarellas, Laura
Castillo Rosselló, Catalina Ana
García Chillón, Lucía
Gómez Pérez, Yolanda
Gornals Soler, Baltasar
Guevara de Bonis, Rocío
Muñoz Oliver, Francisco
Riera Darder, Joana María
Riera Saavadra, Joan
Taltavull Carreras, Raquel
Terradas Coll, Silvia

(Tipus B)

Mir Mas, Margalida
Tolosa Mata, Itziar

ACTIVITATS DOCENTS

Llicenciatures de primer i segon cicle

- Llicenciatura en Biologia.
- Llicenciatura en Química.

Llicenciatura de segon cicle

- Llicenciatura en Bioquímica.

Diplomatura

- Diplomatura en Infermeria.
- Diplomatura en Fisioteràpia.

Altres

- A. Palou. Tutoria programa Sòcrates. Universitat de Viena.

— A. Palou i C. Picó. Formació docent i científica d'un alumne (Rodolfo Nunes, Brasil) durant el mes de juliol de 2002, formant part del Programa AECS (Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut en el sí de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, de la Societat Andorrana de Ciències i l'Internacional Federation of Medical Students Associations), participant en el projecte *Study of leptin expression in the gastrointestinal system and its physiological implication in the energy balance and in the regulation of body weight*.

— R. Rial. Formació docent i científica de tres alumnes postgraduats de les Ciències de la Salut durant el mes de juliol de 2002, formant part del Programa AECS (Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut en el sí de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, de la Societat Andorrana de Ciències i l'Internacional Federation of Medical Students Associations). Els alumnes participaren durant el mes de juliol en els projectes *Estudi de l'evolució del son i les seves etapes: slow wave sleep and REM* i *Disseny de dietes infantils per a optimitzar la consolidació dels cicles circadians*, en el Laboratori de Fisiologia, baix la direcció de Rubén Rial. Alumnes: Maja Perec (Eslovènia), Vladimir Manojlovic (Sèrbia) i Oktay Korun (Turquia).

Tercer cicle

Programa de doctorat de Biologia Fonamental

9602. Directrius i rutines per a l'ús de l'animal de laboratori (4 crèdits). J. A. Tur Marí, R. M. Prieto.

9604. Interrelacions metabòliques i patològiques dels nutrients (3 crèdits). F. J. García Palmer, M. Gianotti Bauzà.

9605. Aproximació a la bioquímica i biologia molecular del control del pes corporal (3 crèdits). A. Palou Oliver.

8061. Bioquímica de l'alimentació (3 crèdits). A. Pons Biescas.

9606. Nutrició perinatal (3 crèdits). M. Gianotti Bauzà, F. J. García Palmer.

9826. Bases moleculars i nutricionals del càncer (3 crèdits). P. Roca Salom.

8849. Fisiologia del son (4 crèdits). R. V. Rial, M. C. Nicolau i A. Gamundí.

9011. Tècniques isotòpiques (3 crèdits). F. Barceló.

8850. Principis bàsics de l'experimentació en neurociències (4 crèdits). S. Esteban, C. Nicolau, R. V. Rial i A. Gamundí.

8074. Metabolisme lipoproteic i nutrició (3 crèdits). I. Lladó.

8093. Tècniques de biologia molecular (3 crèdits). M. L. Bonet.

8540. Mecanismes moleculars del desenvolupament (3 crèdits). A. M. Proenza.

8541. Noves eines en bioquímica i biologia molecular (3 crèdits). J. Oliver.

8747. Teixit adipós i homeostàsia energètica (3 crèdits). C. Picó.

8385. Origen, enregistrament, adquisició i processament de senyals temporals biològics (3 crèdits). A. Gamundí, R.V. Rial i C. Nicolau.

Programa de doctorat de Ciències Mèdiques Bàsiques

8062. Principis bàsics de la regulació metabòlica (3 crèdits). A. Palou Oliver.

8061. Bioquímica de l'alimentació (3 crèdits). A. Pons Biescas.

9604. Interrelacions metabòliques i patològiques dels nutrients (3 crèdits). F. J. García Palmer i M. Gianotti Bauzà.

8066. Documentació i metodologia de les ciències biomèdiques (3 crèdits). F. Bujosa Homar.

8068. Psicofarmacologia clínica (3 crèdits). M. Roca Bennàsar.

8336. Actualització en medicina interna (3 crèdits). J. Buadés i A. Bassa.

9605. Aproximació a la bioquímica i biologia molecular del control del pes corporal (3 crèdits). A. Palou Oliver.
9602. Directrius i rutines per a l'ús de l'animal de laboratori (4 crèdits). J. A. Tur Marí i R. M. Prieto.
9835. Estrès laboral en el personal sanitari (3 crèdits). J. Fornés.
8849. Fisiologia del son (4 crèdits). R. V. Rial, M. C. Nicolau i A. Gamundí.
8850. Principis bàsics de l'experimentació en neurociències (4 crèdits). S. Esteban, C. Nicolau i R. Rial.
8851. Biomineralització patològica: urolitiasi (4,5 crèdits). F. Grases, A. Costa i R. Prieto.
8097. Nutrició molecular: possibilitats tecnològiques (3 crèdits). F. Serra Vich.
8747. Teixit adipós marró i homeostàsia energètica (3 crèdits). C. Picó.
9826. Bases moleculars i nutricionals del càncer (3 crèdits). P. Roca. Col·laboren en aquest curs: A. Gelabert-Mas (Hospital del Mar, UAB) i J. Besalduch (Hospital Son Dureta/Policlínica Miramar).
8385. Origen, enregistrament, adquisició i processament de senyals temporals biològics (3 crèdits). A. Gamundí, R. V. Rial i C. Nicolau.
8387. El laboratori d'Immunologia en el diagnòstic clínic (3 crèdits). N. Matamoros. Col·laboren en aquest curs: C. Crespí, J. M. Ferrer, J. Iglesias, J. Milà i J. Pons.

A.1.1.) Cursos en col·laboració amb doctors de l'Hospital Son Dureta.

9833. Fisiopatologia respiratòria (3 crèdits). Àlvar Agustí.
8388. Les al·lèrgies respiratòries. L'asma (3 crèdits). J. M. Román.
9834. Hipertensió arterial. Aspectes epidemiològics i fisiopatogènics (3 crèdits). J. Forteza-Rey.

Programa de doctorat de Nutrició Molecular

8062. Principis bàsics de la regulació metabòlica (3 crèdits). A. Palou Oliver.
8061. Bioquímica de l'alimentació (3 crèdits). A. Pons Biescas.
9604. Interrelacions metabòliques i patològiques dels nutrients (3 crèdits). M. Gianotti Bauzà i F. J. García Palmer.
9605. Aproximació a la bioquímica i biologia molecular del control del pes corporal (3 crèdits). A. Palou Oliver.
9826. Bases moleculars i nutricionals del càncer (3 crèdits). P. Roca Salom.
9602. Directrius i rutines per a l'ús de l'animal de laboratori (4 crèdits). J. A. Tur Marí i R. Prieto.
8074. Metabolisme lipoproteic i nutrició (3 crèdits). I. Lladó Sampol.
7905. Regulació neuroendocrina de la ingesta alimentària (3 crèdits). S. Esteban, M. C. Nicolau i R. Rial.
9606. Nutrició perinatal (3 crèdits). M. Gianotti Bauzà i F. J. García Palmer.
8093. Tècniques de biologia molecular (2 crèdits). M. L. Bonet Piña.
8097. Nutrició molecular: possibilitats tecnològiques (2 crèdits). F. Serra Vich.
8540. Mecanismes moleculars del desenvolupament (3 crèdits). A. M. Proenza.
8541. Noves eines en bioquímica i biologia molecular (3 crèdits). J. Oliver.
8748. Teixit adipós i homeostàsia energètica (3 crèdits). C. Picó.
8391. Regulació de l'expressió gènica per nutrients. Models experimentals (6 crèdits). P. Oliver Vara, J. Ribot Riutort, A. M. Rodríguez Guerrero.

Programa de doctorat interuniversitari de nutrició i metabolisme

Cursos obligatoris

8852. Alimentació, dietètica i alteracions nutricionals (3 crèdits). Coordinadors: J. Salas-Salvadó (URV), F. Serra (UIB) i X. Remesar (UB).
8853. Ciència bàsica de la nutrició (6 crèdits). Coordinadors: M. J. Salvadó (URV), M. Gianotti (UIB) i J. A. Fernández (UB).
- Cursos optatius
8854. Alcohol, salut i malaltia (3 crèdits, URV). C. Richart i F. Vidal.
8855. Alimentació animal (3 crèdits, UB). M. Esteve.
8392. Biotecnologia dels aliments fermentats i del vi (3 crèdits, URV). A. Bordons (coordinador).
8393. Compostos fenòlics del raïm i del vi i els seus efectes en la salut (3 crèdits, URV). A. Zamora.
8857. Bioinformàtica en nutrició (3 crèdits, UIB). P. Roca i J. Oliver.
8394. Disseny i anàlisi d'experiments (3 crèdits, URV). J. Fernández i T. Seguès.
8455. Genòmica com a eina d'estudi del metabolisme (3 crèdits, URV). S. García-Vallvé, M. A. Montero i A. Romeu
8860. Genètica molecular de la nutrició (6 crèdits, UIB). C. Picó, A. Proenza, F. Serra i A. Palou.
8074. Metabolisme lipoproteic i nutrició (3 crèdits, UIB). I. Lladó.
9606. Nutrició perinatal (3 crèdits, UIB). M. Gianotti i F. J. García.
8864. Patologia nutricional (3 crèdits, URV). J. Salas-Salvadó i P. García.
8865. Perspectives de la nutrició i seminaris d'investigació (3 crèdits, UIB-URV-UB). Coordinadors: M. Alemany (UB), A. Palou (UIB), A. Bordons (URV).
8866. Química dels aliments (3 crèdits, UB). M. Alemany
8867. Tècniques de biologia molecular en nutrició (3 crèdits, UIB). L. Bonet.
8868. Tècniques de treball amb cultius cel·lulars (3 crèdits, URV). A. Ardèvol.
8869. Utilització d'animals per a experimentació (4 crèdits, UB). F. Ventura.
8456. Seguretat en el laboratori (3 crèdits, UB). M. Alemany, X. Remesar, J. A. Fernández.
8457. Regulació de l'expressió gènica per nutrients. Models experimentals (6 crèdits, UIB). P. Oliver, J. Ribot, A. M. Rodríguez.

Cursos: organització i participació

Organització

— Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. A. Palou, C. Picó, P. Roca. Palma.

— *Physiology of sleep*. Curs Intercanvi d'Erasmus. Organitzador i ponent: R. Rial Planas. University of Central Lancashire (Preston). Juny de 2002 (10 hores).

— *Estudi dels ritmes biològics*. Curs d'estiu. Organitzat pel Laboratori de Fisiologia. Director: R. Rial Planas. Coordinació: S. Esteban Valdés, M. C. Nicolau Llobera, A. Gamundí Gamundí. Palma, 15-26 de juliol de 2002 (40 hores).

— *Millorar l'alimentació dels joves. El paper dels educadors*. Universitat d'Estiu. Palma. Juliol de 2002. Dep. de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i Servei d'Activitats Culturals.

Participació

— PICÓ, C. *Aspectes i tècniques bàsiques en cultius cel·lulars*, i *Cultius i línies cel·lulars*. Mòdul de tècniques de cultius cel·lulars i aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat per el departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.

- SERRA, F.; RIBOT, J.; OLIVER, P. *Aplicacions dels cultius cel·lulars al camp de la virologia i transformació cel·lular*. Mòdul de tècniques de cultius cel·lulars i aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PALOU, A.; PICÓ, C.; ROCA, P. Planificació e integració de les pràctiques del mòdul de tècniques de cultius cel·lulars i aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PICÓ, C., OLIVER, P., RIBOT, J. Pràctica 1: *Cultiu primari i subcultiu de línies cel·lulars d'adipòcits i línies tumorals*. Mòdul de tècniques de cultius cel·lulars i aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PICÓ, C. *Característiques generals dels antígens i dels anticossos, Tècniques basades en la utilització d'anticossos*. Mòdul de proteïnes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- BONET, L. *Purificació de proteïnes per a ús terapèutic i Enginyeria de proteïnes: principis bàsics i aplicacions terapèutiques*. Mòdul de proteïnes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat per el departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PICÓ, C., OLIVER, P. *Electroforesi de proteïnes en gel d'acrilamida. Tincions específiques de proteïnes*. Pràctiques del mòdul de proteïnes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PICÓ, C., RODRÍGUEZ, E. *Transferència de les proteïnes de gel a membrana i detecció de gens implicats en l'obesitat per immunotransferència (immunoblotting)*. Pràctiques del mòdul de proteïnes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat per el departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- OLIVER, P. *Immunohistoquímica. Detecció de proteïnes específiques a talls de teixits*. Pràctiques del mòdul de proteïnes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- BONET, L. *Teràpia gènica*. Mòdul de Tècniques d'Estudi del Àcids Nucleics i les Seves Aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- ROCA, P.; RODRÍGUEZ, A. M.; PUJOL, E. *Electroforesi d'ARN en gel d'agarosa. Transferència Northern. Utilització d'una sonda específica per a la detecció d'ARN missatgers*. Pràctiques al Mòdul de Tècniques d'Estudi del Àcids Nucleics i les Seves Aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- PROENZA, A.; RAMIS, J. *Anàlisis de polimorfismes*. Pràctiques al Mòdul de Tècniques d'Estudi del Àcids Nucleics i les seves Aplicacions. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.
- QUEVEDO, S. *Llei de prevenció de riscos laborals i la seva aplicació*. Mòdul de Prevenció de Riscos Laborals. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina

Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.

— PALOU, A. *Obesitat. Gens implicats. Descobriments recents. Estudi de polimorfismes i mutacions de gens clau en l'obesitat, Obesitat i alimentació: neuropèptids orexigens i anorexigens*. Modul de Nous Reptes. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.

— PALOU, A., PICÓ, C., ROCA, P. *Discussió de pràctiques*. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.

— PALOU, A., PICÓ, C., ROCA, P. *Supervisió de la presentació i defensa per cadascun dels alumnes del curs d'un seminari sobre un tema lliure tractar durant el curs o relacionat*. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Organitzat pel departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut i la FUE de la UIB. Palma.

— BONET, L. *Aigua i micronutrients*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— RODRÍGUEZ, A. M. *Formes alternatives d'alimentació*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— SERRA, F. *La dieta com a eina terapèutica*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— PALOU, A.; SERRA, F. Participació a la taula rodona *L'alimentació en el segle XXI: reptes i perspectives*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— PICÓ, C. Participació a la taula rodona *Obesitat infantil i juvenil*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— PICÓ, C. *Nutrición y salud*. Universitat Oberta per a Majors. Felanitx, Mallorca.

— OLIVER, P. *Nutrición y salud*. Universitat Oberta per a Majors. Calvià i Manacor (Mallorca).

— OLIVER, P. *Aditivos alimentarios*. Fundació La Caixa. Ciutadella, Menorca.

— RIBOT, J. *Nutrición y salud*. Universitat Oberta per a Majors. Sencelles, Mallorca.

— AKÂARIR, M. *Polisomnografia*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— APARICIO, S.; COMAS, M. A.; GARAU, C.; ROCA, C.; TEJADA, S. *Glàndula pineal*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— DIEZ, A. *Mètodes i tècniques d'estudi en cronobiologia*. Curs d'Estiu: Estudis dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— ESTEBAN, S.; MORANTA, D. *Cronofarmacologia*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— GAMUNDÍ, A. *Ritmes i cicles*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— GENÉ, L. *Cronopatologia*. Curs d'Estiu: Estudis dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— NICOLAU, M. C. *Alteracions dels ritmes biològics a l'home*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— RIAL, R. V. *Ritmes circadians a l'home*. Curs d'Estiu: Estudi dels Ritmes Biològics. Juliol de 2002.

— GIANOTTI, M. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. *Introducció: conceptes bàsics en nutrició*. UIB. Moderadora de la taula rodona: *Anorèxia i bulímia*.

— BALAGUER, J. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. *Digestió i absorció dels nutrients. Alimentació i activitat esportiva als joves*.

UIB. Participant a la taula rodona: *Paper dels educadors en la formació nutricional dels joves*.

— LLADÓ, I. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. *Alimentació durant el creixement i l'edat adulta*.

— PROENZA, A. M. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. *Macronutrients. Interrelacions metabòliques i adaptacions fisiològiques: els carbohidrats i els greixos*.

— OLIVER, J. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. *Els aliments. Additiu alimentaris*.

— LLADÓ, I. Curs d'Universitat Oberta per a Majors. *Nutrició, envelliment i càncer*. UIB.

— LLADÓ, I. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. *Tècniques separatives de proteïnes: electroforesi. Fonaments i tipus. Aplicacions: anàlisi de proteïnes sèriques i plasmàtiques. Aplicacions a l'anàlisi de les lipoproteïnes plasmàtiques. Patrons d'alteracions proteïques*. UIB.

— PROENZA, A. M. *Mètodes d'amplificació d'àcids nucleics. Reacció en cadena de la polimerasa*. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. UIB.

— OLIVER, J. *Seqüenciació i microseqüenciació de proteïnes. Internet: Aplicacions Biomèdiques*. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. UIB.

— ROCA, P. Tècniques d'anàlisi d'àcids nucleics. Bases moleculars del càncer: oncogens, supressors tumorals i apoptosi. Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. UIB.

— ROCA, P. *Nutrició, envelliment i càncer*. Curs d'Universitat Oberta per a Majors. Pobles. UIB.

— ROCA, P. *Alimentació equilibrada. Valoració de l'estat nutricional*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB. Moderadora de la taula rodona: *Hàbits alimentaris erronis. Influència dels mitjans de comunicació*.

— GARCÍA PALMER, F. J. *Introducció al metabolisme. Macronutrients. Interrelacions metabòliques i adaptacions fisiològiques. Energia i nutrició*. Curs d'Universitat d'Estiu: Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. UIB.

— GARCÍA PALMER, F. J. *Tècniques de estudi de les proteïnes: Determinació de l'activitat enzimàtica*. (4 hores). Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. UIB.

Màsters: organització i participació

Organització

— Màster Universitari en Medicina Estètica (5a edició). FUE-UIB. Palma. A. Palou, director.

Participació

— PALOU, A. *Suplementación de nutrientes específicos. Alimentos de diseño* (juntament amb F. Serra), *Concepto de obesidad* (juntament amb X. Remessar), *Obesidad. Concepto* (juntament amb X. Remessar), *Obesidad. Estudio específico del desarrollo y diferenciación del tejido adiposo* i *El tejido adiposo y la termogénesis* (juntament amb C. Picó). Coordinador dels cursos: *Aplicaciones de la endocrinología a la medicina estética y envejecimiento corporal*, *Metabolismo y nutrición* i *Obesidad y lipodistrofias*. Màster Universitari en Medicina Estètica (5a edició). FUE-UIB. Palma, setembre-octubre de 2002.

— BONET, M. L. *Vitaminas: aplicaciones e interés en medicina estética, Suplementación vitamínica y de micronutrientes. Megavitaminoterapia* i *Grupos de alimentos*. Curs de Metabolisme i Nutrició. Màster Universitari en Medicina Estètica (5a edició). FUE-UIB. Palma, setembre-octubre de 2002.

- PICÓ, C. *Estudio de la estructura y metabolismo de los principales lípidos de interés en medicina estética. Triglicéridos, fosfolípidos, liposomas, colesterol, La célula adiposa: lipogénesis y lipólisis i El tejido adiposo y la termogénesis* (juntament amb A. Palou). Curs de Metabolisme i Nutrició. Coordinadora del Curs Metabolisme y Nutrición II. Aspectos Aplicados: Dietética y Dietoterapia. Màster Universitari en Medicina Estètica (5a edició). FUE-UIB. Palma, setembre-octubre de 2002.
- SERRA, F. *Micronutrientes: agua y oligoelementos. Aplicaciones e interés en Medicina Estética, Tablas de composición de alimentos, Pautas dietéticas para mantener la salud, Suplementación de nutrientes específicos. Alimentos de diseño* (juntament amb A. Palou), *Confeción de dietas. Programas informáticos*. Curs de Metabolisme i Nutrició. Màster Universitari en Medicina Estètica (5a edició). FUE-UIB. Palma, setembre-octubre de 2002.
- GIANOTTI, M. *Estudio de la estructura y el metabolismo de los principales glúcidos de interés en nutrición y medicina estética. Embarazo y lactancia*. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. UIB.
- BALAGUER, J. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. UIB. *Alimentación actividad física y deporte*.
- ROCA, P. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. UIB. *Introducción a la Estadística Informatizada. Estudio de la estructura y el metabolismo de los aminoácidos y proteínas de interés en nutrición y medicina estética*.
- GARCÍA PALMER, F. J. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. *Panorámica general del metabolismo y su regulación. Estudio de la estructura y el metabolismo de ácidos nucleicos y su interés en nutrición y medicina estética. El metabolismo energético y su regulación*.
- LLADÓ, I. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. *Componentes no nutritivos de los alimentos. Interés nutricional de la fibra dietética. Envejecimiento*.
- OLIVER, J. *Introducción a la estadística Informatizada*. Màster Universitario de Medicina Estética. Cinquena edició. UIB

Congressos i workshops: organització i participació

Organització

- Food safety and food quality. Obesity as a model. Cost Action 918. Palma, 12-14 de desembre de 2002. A. Palou (president), M. L. Bonet (secretària científica), C. Picó, F. Serra, J. Ribot, P. Oliver, A. M. Rodríguez, S. Sandbichler (secretària tècnica).
- PALOU, A. Coordinador del comitè organitzador. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Club Última Hora. Palma.
- PALOU, A. Vicepresident del comitè científic. 131st-135th Meetings of the Scientific Committee on Food. Bèlgica.
- PALOU, A. Director del Seminario sobre Nuevos Alimentos. Fundación Duques de Soria.

Participació: conferències i moderació de sessions

- PALOU, A. Conferència inaugural: *Food safety assessment of novel foods in the EU*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.
- PICÓ, C. Presidenta de la sessió: Working session I: *Functional foods: analysis of emblematic examples*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.
- PICÓ, C. *El camino abierto por los alimentos funcionales no transgénicos. Análisis de ejemplos emblemáticos: alimentos funcionales y obesidad*. Seminario sobre Nuevos Alimentos. Soria.
- SERRA, F. Ponència (conferència convidada): *Transgenic foods for nutritional purposes*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.

- OLIVER, P. Presidenta de la sessió: Working session II: *Food technology and functional foods*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.
- BONET, ML. Presidenta de la sessió: Working session III: *Functional foods, nutrition and obesity*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a ModelPalma.
- RIBOT, J. President de la sessió: Working session IV: *Obesity and related diseases*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.
- RODRÍGUEZ, A. M. Presidenta de la sessió: Working session V: *Nutrigenomics and functional foods*. Nom del congrés: Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.
- PALOU, A. President de la taula rodona *Cirugía laparoscópica en la obesidad mórbida*. II Congreso Nacional de la Sociedad Española de Cirugía Laparoscópica. Palma.
- PALOU, A. Ponència (conferència convidada): *Evaluación sanitaria de nuevos alimentos y procesos en Europa*. V Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria. Madrid.
- PALOU, A. Ponència (conferència convidada): *Food safety assessment in the European Union. Obesity and novel functional foods development*. IV Conferencia Nestlé. Mèxic.
- PALOU, A. Ponència (conferència convidada): *Beta-carotene, safety and legislative aspects (EU dimension)*. Workshop: *Safety aspects of beta-carotene*. Viena, Àustria.
- PALOU, A. Ponència (conferència convidada): *Beta-carotene, in vivo studies, animal models and mechanistic studies*. Workshop: *Safety aspects of beta-carotene*. Viena, Àustria.
- PALOU, A. Ponència (conferència convidada): *Evaluación de la seguridad alimentaria en Europa*. VI Jornadas Nacionales de Nutrición Práctica. Dietecom, Colegio de Médicos de Madrid. Madrid.
- PALOU, A. President de la sessió: *Probiotics as a functional food*. Workshop: *Alimentación funcional: Impacto en la salud y la enfermedad*. Jornadas del Instituto Danone. Madrid.
- PALOU, A. President de sessió. Symposium of COST Action 918. Benevento, Itàlia.
- PALOU, A. President de la sessió: *Which carotenoids (concentration?) will be used for the cell culture and animal experiments?*. 1st Meeting of Dietary Lipids as Risk Factors in Development Consortium. Cracòvia, Polònia.
- PALOU, A. Moderador de la taula rodona: *Nutrición, biología y trastornos de la conducta alimentaria*. 1er Simposium Nacional sobre Nutrición y Trastornos de la Conducta Alimentaria. Madrid.
- PALOU, A. President de la sessió: *Tissue culture scheme. Animal models*. 2nd Meeting of Dietary Lipids as Risk Factors in Development consortium. Portonovo-Ancona, Itàlia.
- PALOU, A. Conferència: *Genómica funcional: el paradigma de los genes de la obesidad*. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Palma, 25-26 de novembre de 2002.
- BONET, M. L.; PICÓ, C.; PALOU, A. *Diet and uncoupling proteins*. Ponència. COST 918 Workshop Body Weight and Energy Expenditure: Uncoupling Proteins, State of Art. Benevento, Itàlia.
- PALOU, A.; BONET, M. L. *El papel de los carotenoides y de la vitamina A en la regulación del peso corporal y del ciclo celular*. Ponència convidada. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León.
- SERRA, F. *Los alimentos transgénicos de segunda generación: aspectos nutricionales y funcionales*. Conferència. Seminario sobre Nuevos Alimentos. Soria, 22-26 de juliol de 2002.
- SERRA, F. *Alimentos transgénicos: mitos y realidades*. Ponència a la taula rodona: Aspectos Sociológicos de la Biotecnología y la Clonación Humana. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Palma, 25-26 de novembre de 2002.

Participació: comunicacions

- PALOU, A. *Evaluación sanitaria de nuevos alimentos y procesos en Europa*. V Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria. Madrid.
- M. L. BONET, F. FELIPE, J. RIBOT, A. PALOU. *Modulation of adipose tissue leptin expression by retinoic acid treatment and vitamin A status in mice*. Comunicació en panell. 9th International Congress on Obesity. Publicació: *Int.J Obesity*: 26 (suppl 1); S83. Sao Paulo, Brasil.
- A. M. RODRÍGUEZ, P. ROCA, M. L. BONET, C. PICÓ, P. OLIVER, A. PALOU. *Gender-dependent correlation of skeletal muscle UCP3 mRNA levels with overweight*. Comunicació en panell (HOT TOPIC POSTER). 9th International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil.
- A. M. RODRÍGUEZ, P. ROCA, M. L. BONET, C. PICÓ, P. OLIVER, A. PALOU. *Los niveles del ARNm de la UCP3 en músculo abdominal se correlacionan positivamente con el sobrepeso en ratas macho, pero no en hembras*. Comunicació en panell. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León.
- J. RIBOT, F. SERRA, A. PALOU. *Retinoic acid on adipocyte cell cycle progression*. Comunicació oral. COST 918 Workshop: Adipose Tissue and Obesity. Potsdam, 1-2 de novembre de 2002.
- BONET M. L.; FELIPE, F.; RIBOT, J.; PALOU, A. *Modulation of adipose tissue leptin expression by retinoic acid (RA) treatment and vitamin A status in mice*. Comunicació en panell. 11th International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil.
- RIBOT, J.; SERRA, F.; PALOU, A. *Retinoic acid decreases the expression and phosphorylation state of retinoblastoma protein in adipocyte terminal differentiation*. Comunicació oral. 11th International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil.
- C. PICÓ, J. SÁNCHEZ, P. OLIVER, A. PALOU. *Leptin production by the stomach is up-regulated in obese (fa/fa) Zucker rats*. Comunicació oral. 9th International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil.
- J. SÁNCHEZ, P. OLIVER, C. PICÓ. *Papel de la leptina y la grelina en los ritmos alimentarios en ratas*. Comunicació oral. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León.
- A. M. RODRÍGUEZ, M. MONJO, P. ROCA, A. PALOU. *Sex hormones and brown adipocytes*. Comunicació oral. COST 918 Workshop: Adipose Tissue and its Function in Obesity. Potsdam, Alemania.
- MONJO, M.; RODRÍGUEZ, A. M.; ROCA, P.; PALOU, A. *Efecto de las hormonas sexuales en el control adrenérgico de adipocitos marrones en cultivo*. Comunicació en panell. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León.
- FUNARI, S.; ESCRIBÁ, P.; PRADES, J.; BARCELÓ, F. *Effect of fatty acids on the structure of phosphoethanolamine membranes*. 46 th Annual Meeting. Biophysical Society. San Francisco, Califòrnia. Comunicació: 1490-Pos. Publicat a: *Biophysical J.* 82 (2002), 1490.
- FUNARI, S.; ESCRIBÁ, P.; PRADES, J.; BARCELÓ, F. *Addition of fatty acids to phosphoethanolamine membranes. Structural aspects*. XIV International Biophysics Congress. Buenos Aires, Argentina. Comunicació: POST 02-20.
- FUNARI, S.; PRADES, J.; ESCRIBÁ, P.; BARCELÓ, F. *Effects of triacylglycerids and their corresponding fatty acids on phosphatidylethanolamine membranes*. XII International Conference on Small-Angle Scattering- SAS2002. Venècia, Itàlia. Comunicació: BP10.
- GAMUNDÍ, A.; COMAS, M. A.; VAN DEN BROEK, P. L. C.; NICOLAU, M. C.; AKAÂRIR, M.; VAN RIJN, C. M.; PEREDA, E.; COENEN, A. M. L.; RIAL, R. V.; MOURISSE, J. *Evidence of interhemispheric dependences appear in the eeg under the effect of propofol in human subjects*. 16 th Congress of the European Sleep Research Society. Islàndia. 3-7 de juny de 2002. Publicat a: *Journal of Sleep Research*, 11(suppl. 11): 75.

- GAMUNDÍ, A.; COMAS, M. A.; PEREDA, E.; GONZALEZ, J.; NICOLAU, M. C.; VAN RIJN, C. M.; COENEN, A. M. L.; RIAL, R. V. *A comparison of power spectrum and nonlinear complexity indexes in the EEG under the effect of propofol in human subjects*. 12th Meeting of the International Pharmacology-EEG Group. Barcelona. 21-24 de novembre. Publicat a: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24 (suppl. D): 171.
- RIAL, R. V.; NICOLAU, M. C.; GAMUNDÍ, A.; AKAËRIR, M.; PEREDA, E.; GONZALEZ, J. *Sleep deprivation and learned helplessness studies: are they different?*. 16th Congress of the European Sleep Research Society. Islàndia. 3-7 de juny. Publicat a: *Journal of Sleep Research*, 11 (suppl. 11): 191.
- RIAL, R. V.; NICOLAU, M. C.; GAMUNDÍ, A.; ORTEGA, T.; AKAËRIR, M. *Periodic breathing and apnoeas in reptiles*. 16th Congress of the European Sleep Research Society. Islàndia. 3-7 de juny. Publicat a: *Journal of Sleep Research*, 11 (suppl. 11): 191-192.
- PAREDES, S. D.; SANCHEZ, S.; RODRIGUEZ, A. B.; MARTÍN, M. I.; RIAL, R. V.; BARRIGA, C. *Effect of stress by automated forced swimming test and circadian variations of phagocytosis and anion superoxide levels in macrophages*. Congress of the Physiological Society. Comparative Neuroscience and Comparative Physiology. University of Central Lancashire. Preston. Abril de 2002.
- ESTEBAN, S.; MORANTA, D.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Attenuating effects of I2 Imidazoline receptor ligands on dependence and withdrawal to opioids in rats in vivo*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo. 22-25 de setembre de 2002. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24: 160, P138.
- MIRALLES, A.; ESTEBAN, S.; SASTRE-COLL, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Endogenous α -carboline derivatives have high affinity for rat brain I₂-Imidazoline receptors*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo. 22-25 de setembre. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24: 160, P139.
- MORANTA, D.; ESTEBAN, S.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Acute depletion of monoamines by reserpine induces supersensitivity of central presynaptic α_2 -auto but not α_2 -heteroreceptors in rats in vivo*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo. 22-25 de setembre de 2002. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24: 161, P140.
- RAMIS J. M., LLADÓ I., PROENZA A. M., GARCÍA-SANZ M., MOREIRO, J., PALOU, A. *LPL and HSL activities in different fat depots from men and women with morbid obesity*. Comunicació en plató. IX International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil. 24-29 d'agost de 2002. Publicat com a proceeding a *Int. J. Obesity*, 26: supl. 1, 94.
- OLIVER, J.; PROENZA, A. M.; ROCA, P. *Usos y posibilidades de la Web para la enseñanza de la asignatura Biología Molecular y Control Metabólico*. Comunicació oral. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.
- JUSTO, R.; RODRÍGUEZ-CUENCA, S.; FRONTERA, M.; OLIVER, J.; GIANOTTI, M. *Morfometría mitocondrial del tejido adiposo marrón. Diferencias entre géneros*. Comunicació en plató. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.
- ROCA, P.; CONDE, P.; PISANO, E.; RODRÍGUEZ-CUENCA, S.; OLIVER, J. *Explorando las posibilidades de Internet en la enseñanza de la bioquímica. Aplicación para la identificación y solución de problemas de la PCR*. Comunicació en plató. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.
- FRONTERA, M.; JUSTO, R.; PUJOL, E.; GARCÍA PALMER, F. J.; GIANOTTI, M. *Diferencias en la actividad de las subpoblaciones mitocondriales en tejidos de ratas*

gestantes durante el proceso de placentación. Comunicació oral. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.

— PUJOL, E.; FRONTERA, M.; GARCÍA PALMER, F. C. *Niveles de receptores adrenérgicos en los tejidos adiposos de ratas gestantes*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.

— RODRÍGUEZ-CUENCA, S., PUJOL, E., JUSTO, R.; GIANOTTI, M. *Dimorfismo sexual en la respuesta adrenérgica del tejido adiposo marrón*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre de 2002.

3.3. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

Director: Jordi Vallespir Soler

Subdirector: Jaume Oliver Jaume

Secretària: Rosa Roselló Ramon

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Colom Cañellas, Antoni Joan	CU	temps complet
Janer Manila, Gabriel	CU	temps complet
March Cerdà, Martí Xavier	CU	temps complet
Muntaner Guasp, Joan Jordi	CU	temps complet
Rigo Carratalà, Eduard	CU	temps complet
Sureda Garcia, Bernat	CU	temps complet
Sureda Negre, Jaume	CU	temps complet
Ballester Brage, Lluís	TU	temps complet
Calvo Sastre, Aina M.	TU	temps complet
Forteza Forteza, M. Dolors	TU	temps complet
Orte Socias, Carmen	TU	temps complet
Pastor Homs, Immaculada	TU	temps complet
Pérez Castelló, Josep Antoni	TU	temps complet
Quetgles Pons, Bartomeu	TU	temps complet
Rodríguez Rodríguez, Rosa Isabel	TU	temps complet
Salinas Ibáñez, Jesús	TU	temps complet
Salva Mut, Francesca	TU	temps complet
Vallespir Soler, Jordi	TU	temps complet
Bassa Martín, Ramon Miquel	CEU	temps complet
Domingo Palomares, Herminio	CEU	temps complet
Fernández Bennassar, M. del Carmen	CEU	temps complet
Jasso Garau, Vicenç	CEU	temps complet
Oliver Jaume, Jaume	CEU	temps complet
Tur Mayans, Pio	CEU	temps complet
Adame Obrador, M. Teresa	TEU	temps complet
Bibiloni Llabrés, Baltasar	TEU	temps complet
Colom Bauza, Joana	TEU	temps complet
Comas Rubí, Francesca	TEU	temps complet
Dols Company, Antònia	TEU	temps complet
Ferrà Coll, Patrícia	TEU	temps complet
Mir Pozo, M. Luisa	TEU	temps complet
Palou Sampol, Pere	TEU	temps complet
Payeras Aguiló, Asunción	TEU	temps complet
Pérez Garcias, Adolfinia	TEU	temps complet
Pomar Fiol, M. Isabel	TEU	temps complet
Ponseti Verdaguer, Francesc Xavier	TEU	temps complet
Reynés Florit, Arnau	TEU	temps complet
Riera Jaume, M. Antònia	TEU	temps complet
Rincón Verdera, Joan Carles	TEU	temps complet
Roselló Ramon, M. Rosa	TEU	temps complet
Sureda García, Immaculada	TEU	temps complet
Touza Garma, Carmen	TEU	temps complet
Verger Gelabert, Sebastià	TEU	temps complet
Oliver Torelló, Josep Lluís	TEU int	temps complet
Oliver Trobat, Miquel F.	TEU int	temps complet
Urbina Ramírez, Santos	TEU int	temps complet
Negre Bennassar, Francisca	PCOL	temps complet
Aguilar Mediavilla, Eva	Aj. EU	temsp complet
Borràs Rotger, Pere Antoni	Aj. EU	temps complet
De la Iglesia Mayol, Begoña	Aj. EU	temps complet

Morlà Garcias, M. Miquela	Aj. EU	temps complet
Pascual Barrio, M. Belen	Aj. EU	temps complet
Pascual Galmés, Antònia	Aj. EU	temps complet
Alzina Seguí, Pere	As.	temps parcial
Antich Bauzà, Maria	As.	temps parcial
Bar Cendon, José Manuel	As.	temps parcial
Barceló Castillo, Sebastià	As.	temps parcial
Barceló Ginard, Bartomeu Joan	As.	temps parcial
Bauza Bauza, Joan	As.	temps parcial
Bauzà Sampol, Antoni	As.	temps parcial
Binimelis Henares, Rosa M.	As.	temps parcial
Bujosa Quetgles, Guillem	As.	temps parcial
Carballo García, Serafin	As.	temps parcial
Carreras Tuduri, Ferran	As.	temps parcial
Carrió Villalonga, Pedro José	As.	temps parcial
Casero Martínez, Antonio	As.	temps parcial
Catalán Fernández, Albert	As.	temps parcial
Cerdà Martín, Mateo	As.	temps parcial
Coll Pons, Joan	As.	temps parcial
Crespí Cañellas, Francesc	As.	temps parcial
De Benito Crosetti, Bàrbara	As.	temps parcial
Dols Salas, Antoni Jesús	As.	temps parcial
Escribano García, Carmen	As.	temps parcial
Estelrich Blanch, Joana	As.	temps parcial
Femenias Andreu, Maria	As.	temps parcial
Ferrer Cerdà, Elena	As.	temps parcial
Ferrer Perelló, Maria	As.	temps parcial
Ferrer Ribot, Maria	As.	temps parcial
Ferrer Riera, Juan José	As.	temps parcial
Font Gelabert, M. Antònia	As.	temps parcial
Forteza Bauzà, Sebastià	As.	temps parcial
Fullana Puigserver, Pere	As.	temps parcial
Garau Esteva, Bartomeu	As.	temps parcial
Garcia Ferrer, M. Neus	As.	temps parcial
Got Ramis, Marcelino A.	As.	temps parcial
Guerra Arabolaza, Olga	As.	temps parcial
Horrach Torrens, Andrés	As.	temps parcial
Jaume Castelló, Antoni	As.	temps parcial
Laguens Garcia, Mercedes	As.	temps parcial
Llauger Rosselló, Aina	As.	temps parcial
López Galmés, M. Samantha	As.	temps parcial
Luca de Tena Bethencourt, Carmen	As.	temps parcial
Magraner Rullan, Enric	As.	temps parcial
Mairata Creus, M. Jesús	As.	temps parcial
Mascaró Moll, Jaume	As.	temps parcial
Mejias Garcia, Gemma	As.	temps parcial
Moratinos Jaume, Antoni Albert	As.	temps parcial
Nicolau Mayol, Pilar	As.	temps parcial
Olives Martí, Joana	As.	temps parcial
Ordinas Pons, Catalina	As.	temps parcial
Palou Sampol, Miquel	As.	temps parcial
Picó Aguiló, Victòria	As.	temps parcial
Pinto Méndez, Susana	As.	temps parcial
Portas Fuertesquina, Heracli Manel	As.	temps parcial
Pujol Sanso, Tomàs	As.	temps parcial
Ramírez Mesas, Joan F.	As.	temps parcial
Ramis Martí, M. Àngels	As.	temps parcial
Roldan Sanchez, Enric	As.	temps parcial

Ros Artal, Màrius Josep	As.	temps parcial
Salva Salva, Maria	As.	temps parcial
Sastre Vidal, Miquela M.	As.	temps parcial
Sole Llach, Cristina	As.	temps parcial
Suau Estrany, Rafael	As.	temps parcial
Suñe Vela, Maria del Portal	As.	temps parcial
Vadell Hernández, Sebastiana	As.	temps parcial
Vázquez Alonso, Àngel	As.	temps parcial
Vidal Palliser, Margarita	As.	temps parcial
Vidaurreta Laforga, Margarita	As.	temps parcial
Vilanova Suau, Bartomeu	As.	temps parcial
Andreu Cortes, Pere	As.	temps parcial
Bennassar Torrandell, Marti Xavier	As.	temps parcial
Burgues Mestre, Juan Jose	As.	temps parcial
Caldentey Bisbal, Miguel	As.	temps parcial
Campomar Cerda, Miguel Angel	As.	temps parcial
Canaves Vaquer, Maria	As.	temps parcial
Carretero Gramage, Ricardo	As.	temps parcial
De la Rica González, Francisca E.	As.	temps parcial
Fernández Cladera, Bruno	As.	temps parcial
Garcia Muñoz, Agustina	As.	temps parcial
Gimeno Comas, Nuria	As.	temps parcial
Gómez Pulido, Immaculada	As.	temps parcial
Gomila Pons, Esther Margarita	As.	temps parcial
Grases Colom, Glòria	As.	temps parcial
López Roca, Nuria	As.	temps parcial
Molina Torrens, Miguel Angel	As.	temps parcial
Morey Alzamora, Ana M.	As.	temps parcial
Nadal Cristobal, Andreu	As.	temps parcial
Quintana Murci, Elena	As.	temps parcial
Santana Morro, Manel	As.	temps parcial
Serra Buades, Francesc	As.	temps parcial
Sobrevias Servet, M. Montserrat	As.	temps parcial
Sunyer Sendra, Carmen	As.	temps parcial

Becaris

Coll Borrás, M. Dolors
Gallardo Pérez, Antònia
Ortego Hernando, Jose L.
Pazos Arciniega, Maria
Rosselló Ferrer, Vicenç
Rosselló Vaquer, Joan J.
Torres Estarellas, Aina
Vilar Bou, Aina

ACTIVITATS DOCENTS

Primer i segon cicle

- Llicenciatura en Pedagogia.
  - Llicenciatura en Psicopedagogia (segon cicle).
  - Diplomatura en Educació Social.
  - Diplomatures de Mestre:
- Especialitat en Educació Infantil.
Especialitat en Educació Primària.
Especialitat en Educació Musical.
Especialitat en Llengua Estrangera.
Especialitat en Educació Física.
Especialitat en Educació Especial.

Tercer cicle

- 8458. L'anàlisi de clústers aplicada a la investigació de les necessitats socials i educatives (3 crèdits). L. Ballester Brage.
- 8459. La construcció social de la funció docent (3 crèdits). B. Sureda Garcia.
- 8460. Teoria de l'educació: estat de la qüestió i delimitacions d'investigació (3 crèdits). A. Colom Cañellas.
- 8461. La investigació historicoeducativa: tendències emergents (3 crèdits). F. Comas Rubí.
- 8462. Formació i desenvolupament de l'autoconcepte en la infància-adolescència (3 crèdits). I. Sureda Garcia.
- 8463. Els processos de reforma, canvi i innovació educativa (3 crèdits). M. R. Rosselló Ramon.
- 8464. La resposta a les necessitats educatives especials en el marc de l'atenció a la diversitat (3 crèdits). S. Verger Gelabert.
- 8465. Temes transversals i educació. Repercussió en la qualitat de vida (3 crèdits). C. Fernández Bennassar.
- 8466. Investigació i gestió educativa (3 crèdits). J. Oliver Jaume.
- 8467. La investigació etnogràfica de la vida quotidiana a l'escola (3 crèdits). M. I. Pomar Fiol.
- 8468. Els *itinerarios*: resposta al fracàs (?) de la *escuela comprensiva*? (3 crèdits). B. Quetgles Pons.
- 8469. Llenguatge escrit, cultura i educació (3 crèdits). R. Bassa Martín.
- 8470. Repensar, avaluar i construir la qualitat en la primera infància (3 crèdits). M. A. Riera Jaume.
- 8471. La pràctica esportiva dels joves mallorquins (6 crèdits). P. Palou Sampol i F. X. Ponseti Verdager.
- 8472. La violència escolar: concepte (3 crèdits). C. Orte Socias.
- 8473. La violència escolar: diagnòstic (3 crèdits). C. Touza Garma.
- 8474. La violència escolar: intervenció (3 crèdits). P. Ferrà Coll.
- 8475. Bases metodològiques de l'educació musical (3 crèdits). P. Tur Mayans.
- 8476. Anàlisi de necessitats formatives (3 crèdits). M. F. Oliver Trobat.
- 8509. Literatura infantil i experiència cognitiva (3 crèdits). G. Janer Manila.
- 8514. Educació per al desenvolupament (3 crèdits). H. Domingo Palomares.
- 8734. La documentació en educació en l'època d'Internet (3 crèdits). J. Sureda Negre.
- 8766. El desenvolupament de la comunicació als nins amb deficiència mental (3 crèdits). J. Pérez Castelló.
- 8770. La formació i la inserció sociolaboral (3 crèdits). F. Salvà Mut.
- 8775. La investigació-acció per a la transformació de la pràctica docent (3 crèdits). D. Forteza Forteza.
- 8880. La influència de les metodologies en el disseny dels models humans i educatius (3 crèdits). V. Jasso Garau.
- 8881. La recerca en educació intercultural (3 crèdits). J. Vallespir Soler.
- 8882. Ciència, psicologia i gènere. La construcció de la identitat de gènere (3 crèdits). J. Colom Bauzá.
- 8883. Els suports per una escola inclusiva (3 crèdits). J. J. Muntaner Guasp.
- 8887. Educació museística i patrimonial en l'àmbit no formal (3 crèdits). I. Pastor Homs.
- 8894. Anàlisi de les situacions d'ensenyament-aprenentatge al segon cicle d'educació infantil (3 crèdits). M. L. Mir Pozo.

— 8898. La utilització bicromàtica com a recurs expressiu a la imatge plàstica (3 crèdits). A. Dols Company.

Màsters

— IV Master en Tecnologia Educativa. Disseny i Realització de Materials i Entorns de Formació. Departament de Ciències de l'Educació de la UIB, departament de Pedagogia de la URV. Títol compartit amb la Universitat Rovira i Virgili. Direcció: J. Salinas i M. Gisbert. Coordinació A. Pérez i N. Hidalgo. Docència: B. de Benito, D. Forteza, C. Ordinas, A. Pérez, J. Salinas i S. Urbina.

— V Master en Tecnologia Educativa. Disseny i Realització de Materials i Entorns de Formació. Departament de Ciències de l'Educació de la UIB, departament de Pedagogia de la URV. Títol compartit amb la Universitat Rovira i Virgili. Direcció: J. Salinas i M. Gisbert. Coordinació A. Pérez i N. Hidalgo. Docència: B. de Benito, D. Forteza, C. Ordinas, A. Pérez, J. Salinas i S. Urbina.

Cursos

— Curs d'Especialista Universitari en Ajuda Psicomotriu. Departament de Ciències de l'Educació i la FUEIB. Directors: Marisa Mir i Vicenç Arnaiz.

— Curs d'Especialista Universitari en Interpretació Ambiental i del Patrimoni: Comunicar, Participar, Gaudir. Departament de Ciències de l'Educació i la FUEIB amb col·laboració de la Universitat Oberta de Catalunya. Directors: Jaume Sureda i César Carreras.

— Curs d'Especialista Universitari en Gestió de la Qualitat dels Serveis Socials. Gestionat pel departament de Ciències de l'Educació, el departament de Psicologia i la FUEIB amb la col·laboració de l'IMERSO. Directors: Miquel Roca i Bernat Sureda.

— Curs d'Especialista Universitari en Suport a les Necessitats Educatives Especials. Gestionat pel departament de Ciències de l'Educació i la FUEIB. Conveni amb la Conselleria d'Educació i Cultura. Director: Joan J. Muntaner. Docència: M. I. Pomar, C. Orte, R. I. Rodríguez, H. Domingo.

— Curs d'Especialista Universitari en Tecnologia Educativa: Disseny i Realització de Mitjans Didàctics Multimèdia. Gestionat pel departament de Ciències de l'Educació i la FUEIB amb la col·laboració de la Universitat Rovira i Virgili. Director: Jesus Salinas.

— Cicle de Cursos de Dinamitzador de l'Activitat Física per a la Gent Gran. Organitzat per l'àrea d'activitats físiques i esportives del Vicerektorat d'Extensió Universitària i Activitats Culturals amb la col·laboració de l'àrea de coneixement d'educació física i esportiva del departament de Ciències de l'Educació. Director: Pere Palou. Coordinador: F. Xavier Ponseti. Docència: Pere Palou, Xavier Ponseti, Pere A Borràs.

— Curs d'Especialista Universitari en Audició i Llenguatge. Gestionat pel departament de Ciències de l'Educació i per l'ICE amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació i Cultura. Direcció: Rosa I. Rodríguez Rodríguez.

Congressos: organització, participació

— RODRÍGUEZ, R. I. *Superdotació i desventatjes socioculturals*. XIX Jornadas de Universidades y Educación Especial. Palma.

Seminaris

— *La lectura i l'escriptura des d'una perspectiva constructivista*. Adreçat als alumnes de 1r i 2n curs de totes les especialitats dels estudis de Mestre. Dies 3, 10 i 17 de novembre. Coordinadora: M. I. Pomar.

— *Diagnòstic i tractament dels trastorns de l'espectre autista* (30h). Professor: Andreas Eckert. Universitat de Colònia, Alemanya. Coordinador: H. Domingo.

— *La pràctica psicomotriu d'ajuda terapèutica* (30 h.). Coordinadora: M. L. Pozo.

Conferències

— Cicle de conferències *Educació i Societat*. Organitzades per la Facultat d'Educació i el departament de Ciències de l'Educació. Coordinadores: R. I. Rodríguez i M. R. Rosselló.

3.4. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE LA TERRA

Director: Lluís Pomar Gomà

Subdirector: Macià Blázquez Salom

Secretari: Miquel Seguí Llinàs

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Pomar Gomà, Lluís	CU	temps complet
Salvà Tomàs, Pere Antoni	CU	temps complet
Seguí Pons, Joana Maria	CU	temps complet
Blázquez Salom, Macià	TU	temps complet
Brunet Estarellas, Pere	TU	temps complet
Fornós Astó, Joan Josep	TU	temps complet
Ginard Bujosa, Antoni	TU	temps complet
Grimalt Gelabert Miquel	TU	temps complet
Petrus Bey, Joana Maria	TU	(serveis especials)
Picornell Bauzà, Climent	TU	temps complet
Rodríguez Perea, Antoni	TU	(serveis especials)
Rullan Salamanca, Onofre	TU	(serveis especials)
Binimelis Sebastian, Jaume	CEU	temps complet
Florit Alomar, Francesca	CEU	temps complet
Laita Ruiz de Asúa, Mercedes	CEU	temps complet
Artigues Bonet, Antoni Albert	TEU	(serveis especials)
García García, Cels	TEU	temps complet
González de Alaiza, Xavier	TEU	temps complet
González Pérez, Jesús Manuel	TEU	temps complet
Seguí Llinàs, Miquel	TEU	temps complet
Servera Nicolau, Jaume	TEU	temps complet
Gelabert Ferrer, Bernardí	TEU int.	temps complet
Ordinas Garau, Antoni	TEU int.	temps complet
Pons Buades, Guillem X.	TEU int.	temps complet
Giménez García, Jordi	Aj. U	temps complet
Murray Mas, Ivan	Aj.	temps complet
Cors i Iglesias, Martí	Aj. EU	temps complet
Villanueva i Bohigas, Gemma	Aj. EU	temps complet
Almeida García, Fernando	As.	3h
Ginés Gracia, Joaquín	As.	3h
Guaita Mas, Francesc	As.	3h
March Dols, Catina	As.	4h
Martínez Reynes, Rosa	As.	3h
Mascaró Pastor, Catalina M.	As.	4h
Miranda González, Miguel Ángel	As.	4h
Picornell Cladera, Mateu	As.	3h
Pons Esteva, Antoni	As.	3h
Ramon Molinas, Jerònia	As.	6h
Ripoll Martínez, Antònia	As.	3h
Rosselló Geli, Joan	As.	3h
Segura Cortes, Pere A.	As.	3h
Mateu Mateu, Guillem	Emèrit	

Becaris

Joan Amer Fernández

Pau Balaguer Huguet

Joan Josep Estrany Bertos

Lluís Gómez Pujol

Activitats docents

Primer i segon cicle:

- Llicenciatura en Geografia.
- Diplomatura de Mestre.
- Diplomatura de Turisme.

Tercer cicle

Cursos de doctorat

- 8608. Les transformacions dels espais rurals a les societats desenvolupades (5 crèdits). J. Binimelis.
- 8611. Espais d'oci i demanda turística (4 crèdits). C. Picornell.
- 8612. El desenvolupament sostenible en el turisme (6 crèdits). P. Salvà.
- 8874. Problemàtica mediambiental del karst (6 crèdits). J. Fornós i J. Ginés.
- 8616. Caracterització i impactes dels riscos naturals a Mallorca (4 crèdits). M. Grimalt.
- 8619. La cartografia de les illes Balears. Història i evolució (6 crèdits). A. Ginard.
- 8719. Evolució i configuració del model de transport interior a les illes Balears (3 crèdits). P. Brunet.
- 8721. Geomorfologia estructural (3 crèdits). B. Gelabert i J. Giménez.
- 8722. La caracterització hidrològica en conques de drenatge (3 crèdits). C. García.
- 8723. Tractament de la informació climatològica (3 crèdits). M. Laita.
- 8756. Aproximació a l'estudi de la Geografia de la Salut (3 crèdits). J. González.
- 8760. Geografia històrica del continent europeu (4 crèdits). M. Blázquez.
- 8761. Transport i turisme a l'Europa de les Regions (5 crèdits). J. M. Seguí.
- 8875. Els canvis socials del turisme: una visió geogràfica (3 crèdits). M. Seguí.

Cursos: participació

- FORNOS, J. J. Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi i Disseny del Paisatge. Pla Mestral del Fons Social Europeu i Govern Balear. Mòdul: Paisatge i Geologia.
- GINARD, A. Curs de preparació de les proves d'accés per als majors de 25 anys. Geografia. Universitat de les Illes Balears.
- PONS, G. X. Ponent de l'assignatura Biologia de la Insularitat. Ponència: *Aspectes biogeogràfics del component faunístic de l'arxipèlag de Cabrera i processos de nesoevolució*. 25 de juliol de 2002.
- PONS, G. X. Ponent del Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge. 1 d'octubre de 2002. Universitat de les Illes Balears.
- PONS, G. X. II Curs d'Iniciació a la Bioespeleologia (amb 10 hores impartides, i amb 1 crèdit de lliure configuració).

Màsters: participació

☐ SEGUI, J. M. *Els transports i les comunicacions a les Illes Balears*. 4 hores. Màster d'Estudis Històrics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.

3.5. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES HISTÒRIQUES I TEORIA DE LES ARTS

Director: Josep Morata Socias

Subdirectora: Maria Barceló Crespi

Secretari: Antoni Marimon Riutort

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Cantarellas Camps, Catalina.	CU	temps complet
Cateura Bennasser, Pau	CU	temps complet
Duran Pastor, Miquel	CU	temps complet
Juan Vidal, Josep.	CU	temps complet
Moll Blanes, Isabel	CU	temps complet
Sánchez de León, M. Luisa	CU	temps complet
Seguí Aznar, Miquel	CU	temps complet
Barceló Crespi, Maria	TU	temps complet
Falero Folgoso, Francisco J.	TU	temps complet
Gambús Saíz, Mercè	TU	temps complet
Guerrero Ayuso, Victor M.	TU	temps complet
Lladó Pol, Francesca	TU	temps complet
Marimon Riutort, Antoni	TU	temps complet
Morata Socias, Josep	TU	temps complet
Mulet Gutierrez, M. Josep	TU	temps complet
Sabater Rebassa, Sebastiana M.	TU	temps complet
Serra Busquets, Sebastià	TU	temps complet
Torres Esbarranc, Joan Josep	TU	temps complet
Castro Valdomar, M Jesús	TEU	temps complet
Deyá Bauzá, Miquel Josep	TEU	temps complet
Escandell Proust, Isabel J.	TEU	temps complet
García Riaza, Enrique	TEU	temps complet
Sastre Moll, Jaume	TEU	temps parcial
Andreu Galmés, Jaume	Aj. EU	temps complet
Brotons Capó, M.Magdalena	Aj. EU	temps complet
Calvo Trias, Manuel A.	Aj. EU	temps complet
Capellà Galmés, Miquel	Aj. EU	temps complet
Coll Coll, Aina Maria	Aj. EU	temps complet
Morello Baget, Jordi	Aj. U	temps complet
Reus Morro, Jaume	Aj. U	temps complet
Aguiló Ribas, Catalina	As.	temps parcial
Amengual Quetglas, Jordi	As.	temps parcial
Cardell Perelló, Jaume	As.	temps parcial
Ensenyat Alcover, J.Francesc	As.	temps parcial
Fernández Martínez, M. Antònia	As.	temps parcial
Forteza Oliver, Miquela	As.	temps parcial
Gené Ramis, A. Francesc	As.	temps parcial
Gornés Hachero, Josep Simó	As.	temps parcial
Mestre Oliver, M. Victoria	As.	temps parcial
Mestre Quetglas, Jordi	As.	temps parcial
Monserrat Berenguel, Patricia	As.	temps parcial
Novo Malvarez, Margarita	As.	temps parcial

Picazo Muntaner, Antoni	As.	temps parcial
Pons Homar, Gabriel	As.	temps parcial
Ribal Simó, Pilar	As.	temps parcial
Roman Quetglas, R. Júlia	As.	temps parcial
Sacares Taberner, Miquela	As.	temps parcial
Salas Vives, Pere	As.	temps parcial
Salva Simonet, Bartomeu	As.	temps parcial
Tugores Truyol, Francesca	As.	temps parcial
Vaquer Bennisar, Onofre	As.	temps parcial
Villalonga Vidal, Andreu J.	As.	temps parcial

ACTIVITATS DOCENTS

- Llicenciatura en Història de l'Art.
- Llicenciatura en Història General.
- Docència a l'Escola d'Empresarials.
- Docència a l'Escola d'EGB.
- Docència a l'Escola de Turisme.

TERCER CICLE

Perspectives metodològiques de la investigació historicoartística. Curs 2002-2003.

- 8481. La guerra de Successió a la Corona d'Espanya (3 crèdits). J. Juan Vidal.
- 8103. La concepció tràgica de la *Història* de Tucídides (3 crèdits). J. J. Torres Esbarranc.
- 8482. Finances i fiscalitat medieval (3 crèdits). P. Cateura Bennàsser.
- 9730. Anàlisi de contingut de premsa (3 crèdits). M. Duran Pastor.
- 8108. Fotografia i art. Contactes i influències (3 crèdits). M. Seguí Aznar.
- 8336. La incidència del model nòrdic a la pintura europea del segle XVII (3 crèdits). M. Gambús Saiz.
- 8337. Fonts literàries per a l'estudi de l'urbanisme (3 crèdits). J. Morata Socias.
- 8586. Política, societat i cultura a l'època de la Restauració a les Illes Balears (3 crèdits). A. Marimon Riutort.
- 8483. La gestió de l'estat modern: monarquia autoritària i monarquia absoluta a França (3 crèdits). M. J. Deyà Bauzà.
- 8484. Els marcs de la història contemporània (3 crèdits). I. Moll Blanes.
- 9581. La navegació prehistòrica i protohistòrica en el Mediterrani (3 crèdits). V. Guerrero Ayuso.
- 9582. La vida quotidiana a la Mallorca baixmedieval (3 crèdits). M. Barceló Crespí.
- 8590. La premsa, la ràdio i la televisió des d'una perspectiva històrica (3 crèdits). S. Serra Busquets.
- 9584. Historiografia de la Història de l'Art i problemàtica metodològica (3 crèdits). C. Cantarellas Camps.
- 8485. Art i teoria de la imatge (3 crèdits). F. J. Falero Folgoso.
- 8588. L'espai escènic de l'arquitectura en el còmic (3 crèdits). F. Lladó Pol.
- 9587. Esclavatge i conflictes a la Mediterrània (segles II-I a. C.) (3 crèdits). M. L. Sánchez de León.

- 9588. Formes de relació interpersonal a la Hispània antiga: *hospitium* i patronat (3 crèdits). E. García Riaza.
- 8899. Fonts per a l'estudi de les arts plàstiques des del 1945 (3 crèdits). M. J. Mulet Gutiérrez.
- 8900. Aspectes iconogràfics de la pintura gòtica mallorquina (3 crèdits). S. Sabater Rebassa.
- 8486. Tecnologia dels estris prehistòrics (3 crèdits). M. Calvo Trias.

3.6. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES MATEMÀTIQUES I INFORMÀTICA

Personal	Categoria	Dedicació
Bujosa Homar, Francesc	CU	temps complet
Huguet Rotger, Llorenç	CU	temps complet
Llamosí Casas, Albert	CU	temps complet
Mayor Forteza, Gaspar	CU	temps complet
Puigjaner Trepal, Ramón	CU	temps complet
Riera Madurell, Teresa	CU	temps complet
Serra Cifre, Bartomeu	CU	temps complet
Valverde Garcia, Llorenç	CU	temps complet
Coll Vicens, Bartomeu	TU	temps complet
Femenías Nadal, Guillem	TU	temps complet
Ferrer Gomila, Josep Lluís	TU	temps complet
Fuster Parra, Pilar	TU	temps complet
González Hidalgo, Manuel	TU	temps complet
Mas Sansó, Ramon	TU	temps complet
Mir Torres, Arnau	TU	temps complet
Miró Julià, Josep J.A	TU	temps complet
Montserrat Antich, Miquel	TU	temps complet
Oliver Codina, Gabriel	TU	temps complet
Perales López, Francisco	TU	temps complet
Prohens Sastre, Rafael Jaume	TU	temps complet
Sbert Juan, Catalina	TU	temps complet
Carbonell Huguet, Marc	CEU	temps complet
Casasnovas Casasnovas, Jaume	CEU	temps complet
Fiol Roig, Gabriel	CEU	temps complet
Garcia Amengual, Carles	CEU	temps complet
Igelmo Ganzo, Ángel	CEU	temps complet
Rosselló Llompert, Francesc	CEU	temps complet
Torrens Sastre, Joan	CEU	temps complet
Aguiló Pons, Isabel	TEU	temps complet
Alberich Marti, Ricardo	TEU	temps complet
Bibiloni Coll, Antoni	TEU	temps complet
Canet Estelrich, Pere	TEU	temps complet
Carrasco Martorell, Lorenza	TEU	temps complet
Colom Muntaner, Guillem	TEU	temps complet
Delgado Domínguez, Adelaida	TEU	temps complet
Erice Ruiz, M. Carmen	TEU	temps complet
Estrany Bonnin, Bartomeu	TEU	temps complet
Fernández Coca, Antonio	TEU	temps complet
Fontanet Nadal, Gabriel	TEU	temps complet
Furió Caldentey, Ignasi	TEU	temps complet
Galmés Obrador, Sebastià	TEU	temps complet
González Cid, Yolanda	TEU	temps complet
Juiz Garcia, Carlos	TEU	temps complet
Mas Grimalt, Margarita	TEU	temps complet
Mas Pichaco, Antonia	TEU	temps complet
Mascaró Oliver, Miquel	TEU	temps complet
Mascaró Portells, Miquel	TEU	temps complet

Montes de Oca Duran, Juan	TEU	temps complet
Palmer Rodríguez, Pedro A.	TEU	temps complet
Ortiz Rodríguez, Alberto	TEU	temps complet
Proenza Arenas, Julián	TEU	temps complet
Santamata Pérez, M. Luisa	TEU	temps complet
Suñer Llabrés,Jaume	TEU	temps complet
Vidal Rodríguez, Damià	TEU	temps complet
Cardona Juanals, Gabriel	TEU Int.	temps complet
Lisani Roca, José Luis	TEUInt.	temps complet
Llabrés Segura, Mercè	TEUInt.	temps complet
Lladó Matas, Catalina	TEUInt.	Temps complet
Miró Julià, Margalida	TEU Int	temps complet
Payeras Capellà, Maria Magdalena	TEUInt.	temps complet
Ponsetí Barceló, Francesc	TEUInt.	temps complet
Rocha Cardenas, Jairo	TEU Int.	temps complet
Guerrero Sastre, José	P.col	temps complet
Guerrero Tomé, Carlos	P.col.	temps complet
Martín Pelayo, Javier	P.col	temps complet
Teruel Aguilar, Antonio	P.col	temps complet
Amengual Alcover, Esperança	Aj. EU	temps complet
Antich Tobaruela, Javier	Aj. EU	temps complet
Buades Rubio, José M.	Aj. EU	temps complet
Burguera Burguera, Antoni	Aj. EU	temps complet
Garí Ruiz, Ruth	Aj. EU	temps complet
Petro Balaguer, Ana Belén	Aj. EU	temps complet
Rodríguez –Navas González, Guillermo	Aj. EU	temps complet
Àlvarez Torres, M.Jesús	Aj.	Temps complet
Autonell Morro, Teresa	As	4 h
Barea Roig, Rafael	As.	3 h
Bastida López, Francisco	As.	6 h
Buades Rubio,Gabriel	As.	4 h
Calvo Torre, Fermín	As.	6 h
Capó Juan, Antoni	As.	3 h
Carrió Beas-Pérez de Tudela, Enric	As.	3 h
Cortès Mora, Rafael	As.	4 h
Costa Bauzá, Antoni Carles	As.	4 h
Domínguez Vallès, Josep M	As.	4 h
Ferrer Oliver, Enric	As.	3 h
Flexas Alemany, Maties	As.	3 h
Garcías Salom, Miquel A.	As	3 h
Huget Gayà, Josep F.	As.	4 h
Jaume Mayol, Jaume	As.	4 h
Jofre González-Granada, Xavier	As.	3 h
Julià Pons, Antoni	As.	6 h
López Alemany, Gabriel	As	3 h
Mañas Florit, Josep	As.	4 h
Marí Vich, Maria Teresa	As.	6 h
Martorell Bueno, Gabriel	As.	4 h
Mas Salom, Fausto	As	6 h
Mascaró Sintès, Josep	As.	6 h

Matas Andreu, Rafael	As.	4 h
Moya Quintero, Manuel	As.	4 h
Munar Pascual, Bartomeu	As.	4 h
Mut puigserver, Macià	As.	6 h
Navarrete Barceló, Jeroni Lluís	As	4 h
Oliva Suárez, Xavier	As.	3 h
Pericàs Reinés, Rafael	As.	6 h.
Perelló Biselach, Isabel M.	As.	3 h
Perona Pérez, Carmen	As	3 h
Plandiura Vilacis, Lluís	As.	6 h
Pons Mayol, Joan	As	3 h
Prohens Vadell, Jaume	As.	6 h
Riera Clapés, Joan V.	As.	4 h
Rigo Vadell, Joan	As.	4 h
Rotger Mora, Angel C	As.	6 h
Sancho de la Jordana Dezcallar, Guillem	As.	4 h
Servera Rullan, Guillem	As.	6 h
Siquier Capó, Miquel de la Creu	As.	6 h
Sola Venteo, Antonio	As.	6 h
Solís Sánchez, Diego	As.	3 h
Torres Ribas, Maria Teresa	As	3 h
Torres San Julián, Job	As	4 h
Tous Durán, Pedro	As.	6 h
Tuduri Vila, Antoni	As.	4 h
Verdguer Sírerol, Jaume Albert	As	3 h
Vidal Planas, Josep Lluís	As.	4 h
Galli Granada, Ricardo A.	As. estr.	temps complet
Lions, Louis	As. estr.	temps parcial
Luo, Yuhua.	As. estr.	temps complet
Morel, Jean-Michael	As. estr.	temps parcial
Miró Nicolau, Josep	Emèrit	

Professors visitants

Abasolo Guerrero, M. José
Savino Vázquez, Nicolás
Seder, Ivan

Tercer cicle

Programa de doctorat en Informàtica:

- 8499. Tecnologia, ètica i informàtica.
- 8703. Visió per ordinador.
- 9982. L'aprenentatge inductiu a partir d'exemples.
- 8490. La intel·ligència artificial, una opció a la intel·ligència natural.
- 8718. Operadors *Fuzzy* i integrals *Fuzzy* discretes.
- 8492. Introducció als formalismes estocàstics per a l'avaluació dels sistemes informàtics i telemàtics.
- 8695. Robòtica mòbil I: vehicles autònoms terrestres.
- 8702. Image synthesis and computer animation.
- 8518. Cooperative design in 3D computer graphics.
- 8216. Collision detection in computer graphics.

- 8389. Imatges mèdiques digitals.
- 8437. Models biomecànics del cos humà: tècniques i animació.
- 7853. Modelització d'objectes 3D a partir de seqüències d'imatges.
- 8493. Anàlisi i disseny de software reusable.
- 9993. Teoria de la transmissió digital.
- 8491. Anàlisi de senyal amb ondetes.
- 8698. Modelització de corbes i superfícies I: corbes.
- 8707. Modelització de corbes i superfícies II: superfícies.
- 8699. Deformacions d'objectes.
- 8494. Modelització de sistemes informàtics i telemàtics amb xarxes de cues.
- 8495. Modelització de sistemes d'informació de temps real.
- 8496. Confidencialitat i autenticitat en els sistemes d'informació.
- 8497. Seguretat en xarxes de comunicacions.
- 8946. Calibració de càmeres: obtenció de coordenades tridimensionals a partir de la imatge.
- 8945. Introducció a la computació amb ADN.
- 7855. Tècniques de recerca.
- 8711. Models matemàtics dins la Biologia.
- 8498. Alguns models matemàtics aplicats a l'anàlisi d'imatges.
- 8634. Teoria del mostreig d'imatges segons Shannon i Rougé.
- 8635. Un model estocàstic d'anàlisi d'imatges per imatges naturals.
- 8636. Teoria de la Gestalt i algorismes sense paràmetres.
- 8487. De la neurona al saber.
- 8488. Raonament prelògic.
- 8489. Uninormes i t-operadors suaus en una cadena finita.
- 8637. Caracterització de la càrrega en sistemes de temps discret.

Programa de doctorat en Matemàtiques:

- 8499. Tecnologia, ètica i informàtica.
- 8487. De la neurona al saber.
- 8488. Raonament prelògic.
- 8943. Introducció a la Biologia computacional.
- 8944. Models matemàtics dels biopolímers.
- 8708. T-operadors i uninormes.
- 9795. Operadors idempotents.
- 8489. Uninormes i t-operadors suaus en una cadena finita.
- 8712. Equacions funcionals.
- 8945. Introducció a la computació amb ADN.
- 7855. Tècniques de recerca.
- 9982. L'aprenentatge inductiu a partir d'exemples.
- 8490. La intel·ligència artificial, una opció a la intel·ligència natural.
- 8491. Anàlisi de senyal amb ondetes.
- 8698. Modelització de corbes i superfícies I: corbes.
- 8707. Modelització de corbes i superfícies II: superfícies.
- 8699. Deformacions d'objectes.
- 8714. Cicles límit en sistemes dinàmics.

ACTIVITATS DOCENTS

- DELGADO, A. Participació en el projecte docent PIR del grup G7 (professors convidats a la xarxa) amb la Universitat de Saragossa (assignatura: Tecnologies de la informació).
- DELGADO, A. Participació en el projecte docent PIR del grup G7 (professors convidats a la xarxa) amb la Universitat del País Basc (assignatura: Informàtica de gestió).
- DELGADO, A. Participació al projecte de Campus Extens amb les següents assignatures: Tecnologies de la Informació, Informàtica de Gestió, Sistemes d'Informació Electrònica, Tecnologia Multimèdia. Impartició de 3 crèdits de l'assignatura Noves Tecnologies per al Turisme del Títol Superior de Turisme (estudis propis de la UIB).
- DELGADO, A. 20 hores de classe del curs *Multimèdia, disseny i edició de pàgines web* de la Universitat Oberta.
- DELGADO, A. 12 hores de classe al curs *Informàtica, Internet i les noves tecnologies* de la UOM.
- DELGADO, A. Docència al Máster Interuniversitario a Distancia: Tecnología Educativa. Diseño de Entornos Tecnológicos de Formación. UIB-URV. <http://gte.uib.es/master01/index1.htm>
- DELGADO, A. Assistència a la I Jornada Empresa i Noves Tecnologies organitzada per l'Associació de Joves Empresaris de Balears. Palma, 28 de febrer del 2002

3.7. DEPARTAMENT DRET PRIVAT

Directora: M. Nélida Tur Faúndez

Subdirector: Pere Grimalt Servera

Secretari: Pere Grimalt Servera

Personal	Categoria	Dedicació
Torres Lana, José Ángel	CU	temps complet
Robles Morchón, Gregorio	CU	temps complet
Tapia Fernández, Isabel	CU	temps complet
Delgado del Rio, Gregorio	CU	temps parcial
Cavanillas Múgica, Santiago José	CU	temps complet
Pérez Ramos, Antonio	CU	temps complet
Coca Payeras, Miquel	CU	temps parcial
Alcover Garau, Guillem	CU	temps parcial
Grimalt Servera, Pedro	TU	temps complet
López Simó, Francisco	TU	temps complet
Vila Ribas, M. del Carmen	TU	temps complet
Gutiérrez González, Carlos	TU	temps complet
Ferrer Vanrell, M. Pilar	TU	temps complet
Urbina Tortella, Sebastia	TU	temps complet
Domenge Amer, Bartomeu	TU	temps parcial
Flaquer Riutort, Joan	TU	temps complet
Martínez Nadal Apol.lònia	TU	temps complet
Munar Bernat, Pedro	TU	temps complet
Tur Faúndez, Nélida	TU	temps complet
Verdera Izquierdo, Beatriz	TU int.	temps complet
Martínez Cañellas, Anselm M.	TU int.	temps complet
Arrom Loscos, Rosa	CEU int.	temps complet
Mateu Hernández, José Luis	TEU int.	temps complet
Paniza Fullana, Antonia	TEU int.	temps complet
Izquierdo Téllez, Carlos	As.	temps parcial
Casasayas Talens Iñigo	As.	temps parcial
Palmer Cabrer, Sebastià A.	As.	temps parcial
Blanco Fernández, Teresa	As.	temps parcial
Coll Orvay, Antonio	As.	temps parcial
Grau Sancho, Margarita	As.	temps parcial
Palmer Cabrer, S. Antonio	As.	temps parcial
Oliver Barceló, Santiago	As.	temps parcial
Ferrer Tapia, Belen	As.	temps parcial
Cadenas Iturriozbeitia, Arturo	As.	temps parcial
Berrocal Vela, M. Ángeles	As.	temps parcial
Isern Estela, Andreu	As.	temps parcial
Tur Faúndez, Carlos	As.	temps parcial
Cardona Guasch, Olga	As.	temps parcial
Arbona Femenia, Miquel Ángel	As.	temps parcial
Arbona Femenia, Joan	As.	temps parcial
De Juan Salva, Margalida	As.	temps parcial
De la Mata Alzina, Carles	As.	temps parcial
Barceló Martí, Joan	As.	temps parcial
Carnicero Isern, Julian	As.	temps parcial
Buades Feliu, Joan	As.	temps parcial
Abad Rolland, M. Alzira	As.	temps parcial
Leal Mayol, Francisco	As.	temps parcial
Muñoz Jiménez, Javier	As.	temps parcial
Pons Irazazabal, Félix	As.	temps parcial
Ramis Perelló, Melcior	As.	temps parcial

Valles Bezares, M. Regina	As.	temps parcial
Seguí Puntas, Carles	As.	temps parcial
Antich Ferra, Amador	As.	temps parcial
González de Alaiza Cardona, J.	Aj. U	temps complet
Conde Tejón, Antonio	Aj. U	temps complet
Nadal Gómez, Irene	Aj. U	temps complet
Llodra Grimalt, Francesca	Aj. EU	temps complet

Activitats docents

- Llicenciatura en Dret.
- Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses.
- Diplomatura en Ciències Empresarials.
- Llicenciatura en Economia.
- Diplomatura en Turisme.
- Diplomatura en Relacions Laborals.
- Diplomatura en Treball Social.

Tercer cicle

- 8154 Metodologia del dret i interpretació jurídica.
- 8227 El desestiment unilateral com a mecanisme de protecció al consumidor.
- 8384 Aspectes jurídics del comerç electrònic, certificats i autoriats de certificació.
- 8830 Els drets d'aprofitament per torn.
- 8837 El nou procés civil. Processos declaratius ordinaris en la Llei 1/2000 de 7 de gener.
- 8846 El contracte de reserva de places d'allotjament en règim de contingent.
- 8952 Correctius de l'automatisme en l'aplicació del dret.
- 8830 Els drets d'aprofitament per torn.
- 8953 El principi d'irretroactivitat i la seva aplicació pràctica.
- 8954 Dret de la UE i fonts del dret espanyol.
- 8955 Taller d'interpretació i argumentació jurídica.
- 8956 Els aspectes metodològics i formals generals dels treballs d'investigació.
- 8957 Iniciació a la investigació científica del dret civil de les Illes Balears.
- 8958 Operacions de reestructuració empresarials.
- 8959 Noves perspectives en el dret de família de Mallorca.
- 8960 El procés d'execució civil en la Llei 1/2000.
- 9649 Objectius i mètodes en l'ensenyament del dret.
- 9798 La protecció jurídica de l'agent comercial.
- 9799 Jurisprudència matrimonial canònica sobre la patologia del consentiment.

Cursos: organització, participació

- TUR, M. N. Curs Universitat per a Majors. *Introducció al dret*. Professors: CAVANILLAS, S.; GRIMALT, P. (25 hores) (novembre-desembre de 2002).

Congressos: organització, participació

- TUR, M. N. Participació a les Jornadas sobre el Comercio Electrónico, organitzades per l'Asociación de Profesores de Derecho Civil. Las Palmas de Gran Canaria. Novembre de 2002. Professors: GRIMALT, P.; CAVANILLAS, S.; TORRES, J. A. i DOMENGE, B.

Conferencias impartides

- TUR, M. N. *Normativa autonómica de derecho de consumo* (2 hores). Curs de Dret Civil Balear (curs d'especialista universitari) (17 de maig de 2002).
- TUR, M. N. *Fuentes temáticas del derecho civil* (1 hora). Informació Jurídica a Internet. Com Cercar-la i Usar-la (Fons Social Europeo). 20 de novembre de 2002).

Llibres i capítols de llibres

— CAVANILLAS, S. Capítols 3, 4, 6 i 85. A: QUINTERO OLIVARES, G.; CAVANILLAS MÚGICA, S.; DE LLERA SUÁREZ-BÁRCENA, E. *La responsabilidad civil 'ex delicto'*. Ed. Aranzadi. Pamplona.

— MARTINEZ, A. La convocatoria de la junta general en la sociedad de responsabilidad limitada, derecho de sociedades. A: *Estudios homenaje a F. Sánchez Calero*. Vol. IV, pàg. 3629 a 3660. Madrid.

Articles

— CAVANILLAS, S. Acuerdo de intenciones y opción de compra. Eficacia frente a terceros de la opción de compra. Acción reivindicatoria sobre derechos de explotación de la propiedad intelectual (comentario de la sentencia del Tribunal Supremo de 11 de abril de 2000). *Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil*, 54, pág. 1141-1162.

— CAVANILLAS, S. Métodos coactivos de cobro ('cobrador del frac'): intromisión ilegítima en el derecho al honor (comentario de la sentencia del Tribunal Supremo de 2 de abril de 2000). *Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil*, 57, pàg. 497-507.

Altres

— MARTINEZ, A. Direcció del *Estudio sobre contratación turística interempresarial*, redactat conjuntament amb J. L. Mateo Hernández i A. Conde Tejón.

3.8. DEPARTAMENT DE DRET PÚBLIC

Personal	Categoria	Dedicació
Blasco Esteve, Avel·lí	CU	temps complet
Combarros Villanueva, Victoria	CU	temps complet
Garau Juaneda, Lluís	CU	temps complet
Huesa Vinaixa, M. Rosario	CU	temps complet
Oliver Araujo, Joan	CU	temps complet
Piña Homs, Román	CU	temps complet
Quintero Olivares, Gonzalo	CU	temps complet
Roqueta Buj, M. Remedios	CU	temps complet
Colom Pastor, Bartomeu	TU	temps parcial
Dols Roca, Miquel	TU	temps complet
Fernández González, M. Carmen	TU	temps complet
Garau Sobrino, Federico	TU	temps complet
Garcias Planas, Gabriel	TU	temps parcial
Gili Pascual, Antoni	TU	temps complet
Planas Rosselló, Antoni	TU	temps complet
Ramis Rebassa, Lourdes	TU	temps complet
Llompart Bennasar, Magdalena	TEU	temps complet
Martínez Rocamora, Luis	TEU	comissió
Monreal Bringsvaerd, Erik Jose	TEU	temps complet
Riera Vayreda, Carles	TEU	temps parcial
Janer Torrens, Joan David	TU int.	temps complet
Ramon Ribas, Eduard	TU int.	temps complet
Socias Camacho, Joana Maria	TU int.	temps complet
Tarabini-Castellani Aznar, Marga	TU int.	temps complet
Ballester Cardell, Maria	TEU int.	temps complet
Rupérez Cornell, Pilar	TEU int.	temps complet
Capellà Roig, Margalida	Aj. EU	temps complet
Cortés Herrera, Raquel	Aj. EU	temps complet
Feliu Álvarez Sotomayor, Silvia	Aj. EU	temps complet
Franch Fluxa, Joan	Aj. EU	temps complet
Jurado Segovia, Angel	Aj.	temps complet
Llull Valles, Catalina	Aj. EU	temps complet
Navarro Gómez, Ricardo	Aj. EU	temps complet
Roca Morey, Pilar	Aj. EU	temps complet
Thomàs Puig, Petra M.	Aj. EU	temps complet
Abrines Martí, M. Carme	As.	temps parcial
Aguiló Crespí, Pere	As.	temps parcial
Aguiló Monjo, Pere A.	As.	temps parcial
Andreu Mestre, Apol.lònia	As.	temps parcial
Arregui Álava, M. Rosa	As.	temps parcial
Benito Roser, M. Teresa	As.	temps parcial
Calafell Ferrà, Vicenç Joan	As.	temps parcial
Calderón Susin, Eduardo	As.	temps parcial
Català Ribó, Ramon	As.	temps parcial
Dot Hualde, Luis Enrique	As.	temps parcial
Ginard Martínez, Salvadora	As.	temps parcial
Ladària Lliteras, Sara	As.	temps parcial

Mas Cladera, Pere A.	As.	temps parcial
Melia Ques, Josep	As.	temps parcial
Moyà Borràs, Ana	As.	temps parcial
Munar Fullana, Jaume	As.	temps parcial
Oliver García, Joan Francesc	As.	temps parcial
Ramis Feliu, Rafael	As.	temps parcial
Rubí Tomàs, Sebastià	As.	temps parcial
Segura Fuster, Francesc	As.	temps parcial
Socias Morell, Mariano	As.	temps parcial
Soler Bordoy, Miguel Manuel	As.	temps parcial
Trias Prats, Bartomeu	As.	temps parcial

Activitats docents

- Llicenciat en Dret.
- Llicenciat en Administració i Direcció d'Empreses.
- Diplomat en Ciències Empresarials.
- Llicenciat en Economia.
- Diplomat en Turisme.
- Diplomat en Relacions Laborals.
- Diplomat en Treball Social.

Tercer cicle

- 8833. Incidència del Dret Comunitari en el Dret Internacional Privat dels estats membres, i en particular en el Dret Internacional Privat Espanyol (II). Professor: Federico Garau Sobrino.
- 8842. Esportistes professionals. Professora: Remedios Roqueta Buj.
- 8843. La pensió d'orfandat. Professor: Carles Riera Vayreda.
- 8844. La circumstància agreujant de disfressa en la doctrina i en la jurisprudència. Professor: Gabriel Garcias Planas.
- 8845. Sistema penal de tutela de la vida i salut. Professor: Eduard Ramon Ribas.
- 9818. Sistema de fonts del dret comunitari europeu: desenvolupament jurisprudencial. Professora: Rosario Huesa Vinaixa.

3.9. DEPARTAMENT D'ECONOMIA I EMPRESA

Director: Antoni Socias Salvà

Subdirectora: Margalida Payeras Llodrà

Secretari: Pedro A. Rivas Yarza

Personal	Categoria	Dedicació
Aguiló Pérez, Eugeni	CU	temps complet
Crespí i Cladera, Rafel	CU	temps complet
Juaneda Sampol, Catalina N.	CU	temps complet
Manera Erbina, Carles	CU	temps complet
Socias Salvà, Antoni	CU	temps complet
Alegre Martín, Joaquin	TU	temps complet
Batle Lorente, Francisco Julio	TU	temps complet
Calveras Maristany, Aleix	TU	temps complet
Cardona Coll, Daniel	TU	temps complet
Escartín Bisbal, Joana Maria	TU	temps complet
Garau Vadell, Joan B.	TU	temps complet
López Nadal, Gonçal Artur	TU	temps complet
Lozano Arnica, Gonzalo	TU	temps complet
Pascual Fuster, Bartomeu	TU	temps complet
Payeras Llodrà, Margarita	TU	temps complet
Pomar Castellano, Carlos J.	TU	temps complet
Rey-Maqueira Palmer, Javier	TU	temps complet
Riera Font, Antoni	TU	temps complet
Robledo Camacho, Marco A.	TU	temps complet
Sansó Rosselló, Andreu	TU	temps complet
Sastre Albertí, Antoni	TU	temps complet
Sastre Albertí, Francesc	TU	temps complet
Serra Cantallops, Antoni	TU	temps complet
Solà Belda, Carles	TU	temps complet
Spadaro Giardina, Amedeo	TU	temps complet
Bru Martínez, Lluís	TU int.	temps complet
Pascual Gasco, Roberto	TU int.	temps complet
Rosselló Villalonga, Joan C.	TU int.	temps complet
Tugores Ques, Maria	TU int.	temps complet
Aguiló Lluna, Antoni	CEU	temps complet
García Sastre, Maria Antònia	CEU	temps complet
Moratal Oliver, Vicenç	CEU	temps complet
Munar Muntaner, M. Esperança	CEU	temps complet
Aguiló Femenias, Margarita	TEU	temps complet
Aguiló Fuster, Josep Ignasi	TEU	temps complet
Aguiló Segura, Paula Maria	TEU	temps complet
Alemaný Hormaeche, Margarita	TEU	temps complet
Barros Bonnín, Vicente Albert	TEU	temps complet
Capó Parrilla, Francesc Xavier	TEU	temps complet
Herranz Bascones, Raquel	TEU	temps complet
Jacob Escauriaza. Marta	TEU	temps complet
Jover Arbona, Gabriel	TEU	temps complet
Llompart Bibiloni, Maria	TEU	temps complet

Llull Gilet, Antoni	TEU	temps complet
Lozano Ibáñez, Francisco Javier	TEU	temps complet
Martorell Cunill, Onofre	TEU	temps complet
Massot Perelló, Ma. Magdalena	TEU	temps complet
Mauleón Mendez, Emilio	TEU	temps complet
Mir Obrador, Joan	TEU	temps complet
Morey Tous, Antònia	TEU	temps complet
Nadal Homar, Bartomeu	TEU	temps complet
Palmer Tous, Maria Teresa	TEU	temps complet
Perelló Julià, Miquel	TEU	temps complet
Pou Garcias, Llorenç	TEU	temps complet
Rivas Yarza, Pedro Antonio	TEU	temps complet
Tirado Bennàsar, Ma. Dolores	TEU	temps complet
Truyols Martí, Ma. Antònia	TEU	temps complet
Vegas Alonso, Luis Manuel	TEU	temps complet
Vich Martorell, Gabriel A.	TEU	temps complet
Alcover Casanovas, Antonio Luis	TEU int.	temps complet
Cladera Munar, Magdalena	TEU int.	temps complet
Cortès Fleixas, Josep Lluís	TEU int.	temps complet
Deyà Tortella, Bartolome	TEU int.	temps complet
García Pérez, Ma. Dolores	TEU int.	temps complet
Groizard Cardosa, José Luís	TEU int.	temps complet
Horrach Rosselló, Patricia	TEU int.	temps complet
Matas Mir, Antoni	TEU int.	temps complet
Oliver Rullan, Francisco	TEU int.	temps complet
Pons Florit, David	TEU int.	temps complet
Ramos Mir, Vicente	TEU int.	temps complet
Rosselló Nadal, Jaume	TEU int.	temps complet
Sard Bauzá, Maria	TEU int.	temps complet
Alenyar Rebassa, Margalida	Aj. EU	temps complet
Borrás Amengual, Catalina Maria	Aj. EU	temps complet
Costa Costa, Antoni	Aj. EU	temps complet
Genovart Balaguer, Juanabel	Aj. EU	temps complet
Mulet Forteza, Carles	Aj. EU	temps complet
Orfila Sintès, Francina	Aj. EU	temps complet
Arbós Mir, Francisca Maria	As.	temps parcial
Cáceres Gómez, Alicia	As.	temps parcial
Campaner Jaume, Pere	As.	temps parcial
Chacón Gonzalez, Oscar	As.	temps parcial
Hernández Arratia, Vivian	As.	temps parcial
Maturana Bis, Francisco Jose	As.	temps parcial
Molina De Dios, Ramón	As.	temps parcial
Munar Chacartegui, Ana Maria	As.	temps parcial
Munar Trián, Juan Miguel	As.	temps parcial
Pino Roca, Beatriz Ana	As.	temps parcial
Ribas Bonet, Maria Antònia	As.	temps parcial
Sierra Rincón, Antonio	As.	temps parcial
Tur Ribas, Josep Antoni	As.	temps parcial
Vanrell Casanovas, Marcos	As.	temps parcial
Verd Llop, Carmen	As.	temps parcial

Adamuz Adamuz, Jaime	As.	temps parcial
Adrover Coll, Francesca Maria	As.	temps parcial
Cañellas Mut, Arnau	As.	temps parcial
Castro Moragues, Jaume	As.	temps parcial
Català Torrens, Joan	As.	temps parcial
Cirerol Roca, Gabriel	As.	temps parcial
Cubero Sánchez, Francisco Javier	As.	temps parcial
Darder Adrover, Bàrbara	As.	temps parcial
Florit Mascaró, Ma. Auxiliadora	As.	temps parcial
Fortuny Sintès, Bernat	As.	temps parcial
González de Zulueta, José	As.	temps parcial
Homs Victory, Ignasi	As.	temps parcial
Horrach Torrens, Juan Mateo	As.	temps parcial
Oliver Martorell, Sebastià J.	As.	temps parcial
Pardo Pons, José Antonio	As.	temps parcial
Pérez-Marsá Roca, Miguel	As.	temps parcial
Seguí Jaume, Miquel	As.	temps parcial
Servera Thomàs, Luis Gonzaga	As.	temps parcial
Tudurí Borràs, Carles	As.	temps parcial
Valiente Arche, Jose Ma.	As.	temps parcial
Velarte Pérez, Manuel	As.	temps parcial
Álvarez Valbuena, Maria Pilar	As.	temps parcial
Anglès Gornès, Antoni Jordi	As.	temps parcial
Barriuso Fernández, Miguel Angel	As.	temps parcial
Berastain Diez, Luis	As.	temps parcial
Cerdà Capó, Sebastià	As.	temps parcial
Far Jiménez, Jaime	As.	temps parcial
Fernández Pol, Ma. Belén	As.	temps parcial
Martínez Gorríz, José Francisco	As.	temps parcial
Miralles Cañellas, Antonio	As.	temps parcial
Pérez Huete, Joaquín	As.	temps parcial
Ramis Planas, Antoni	As.	temps parcial
Salvà Cerdà, Miquel	As.	temps parcial
Sanz Loriente, Mariano	As.	temps parcial
Seijo Noguera, Gonzalo	As.	temps parcial
Seguí Ramon, Joan Josep	As.	temps parcial
Soler Genestra, Maria Antònia	As.	temps parcial
Soriano Guasch, Josep Manuel	As.	temps parcial
Terrasa Serra, Pedrona	As.	temps parcial
Tramullas Amer, Joan	As.	temps parcial
Vidal Ramírez, Francisco	As.	temps parcial

Visitants

Martínez Roca, Ignacio.
 Pelegrín Mesa, Arístides.
 Arrondel, Luc.
 Verdier, Thierry.

GRUPS DE RECERCA DEL DEPARTAMENT

Economia de l'empresa i mercats financers.

Àrea de coneixement: Organització d'Empreses, i Economia Financera i Comptabilitat.

Responsable: Rafel Crespí i Cladera.

http://www.uib.es/recerca/osr/proves_arees/economia.htm

Economia pública (GREP).

Àrea de coneixement: Economia Aplicada.

Responsable: Amedeo Spadaro.

http://www.uib.es/recerca/osr/proves_arees/economia.htm

Comptabilitat i gestió mediambiental i social (ONGs).

Àrea de coneixement: Economia Financera i Comptabilitat.

Responsable: Antoni Socias Salvà.

http://www.uib.es/recerca/osr/proves_arees/economia.htm

Economia del turisme i del medi ambient.

Àrea de coneixement: Economia Aplicada.

Responsable: Eugeni Aguiló Pérez.

http://www.uib.es/recerca/osr/proves_arees/economia.htm

Grup d'estudis d'història econòmica.

Àrea de coneixement: Història i Institucions Econòmiques.

Responsable: Carles P. Manera Erbina.

http://www.uib.es/recerca/osr/proves_arees/economia.htm

La memòria d'investigació dels grups de recerca d'aquest departament, es troben a l'apartat corresponent de la memòria d'investigació de la UIB.

ACTIVITATS DOCENTS

Primer i segon cicle

Arquitectura Tècnica.

Diplomatura en Ciències Empresarials.

Diplomatura en Treball Social.

Diplomatura en Turisme.

Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió.

Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes.

Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses.

Llicenciatura en Economia.

Llicenciatura en Ciències de l'Educació.

Llicenciatura en Dret.

Títol Superior de Turisme.

Tercer cicle

Anàlisi de sèries temporals econòmiques.

Anàlisi empresarial i disseny organitzatiu.

Behavioral economics and experimental analysis in the firm.

Casos de macroeconomia II: aplicacions a problemes turístics i mediambientals.

- Comptabilitat de gestió mediambiental.
- Comptabilitat de societats avançada.
- Creixement econòmic i desenvolupament urbà a la façana mediterrània.
- Distribució dels serveis turístics.
- Economia de les Balears.
- Economia industrial avançada: models teòrics.
- El finançament autonòmic.
- El mètode del cost del viatge: aplicació al turisme.
- Elaboració i tractament d'enquestes de turisme.
- Espais mètrics, estructures algebraïques i topologia matemàtica a l'economia del benestar.
- Finances empíriques, una vessant internacional.
- Gestió de qualitat I.
- Gestió de recursos humans en el sector hotelier.
- L'economia espanyola durant el franquisme (1939-1975).
- La dimensió ecològica del màrqueting.
- La informació comptable a les empreses d'economia solidària.
- Les cadenes hoteleres com a model de creixement.
- Matemàtica actuarial I.
- Mercat de valors.
- Mercat turístic balear.
- Metodologia de la investigació per als diferents camps d'economia I.
- Microestructura dels mercats financers.
- Pensament econòmic i història econòmica.
- Personnel economics for managers.
- Sector econòmic de les telecomunicacions.
- Temes en economia pública.
- Teoria de jocs. Jocs en forma extensiva.
- Tòpics d'economia financera.
- Els nous reptes del sistema financer.

Màsters

- Màster Universitari en Gestió Empresarial de la Qualitat i el Medi Ambient. UIB. Director: Antoni Riera Font.
- Màster Universitari en Hisenda Pública, Sistema Impositiu i Procediments Tributaris. FUE-UIB. Director: Eugeni Aguiló.
- Màster Universitari en Direcció de Empreses de Serveis (MBA). Director: Eugeni Aguiló.
- Màster Universitari en Gestió de Recursos Humans i Consultoria Organitzacional. Director: F. Julio Batle Lorente i M. Antònia Manassero Mas.
- Màster Universitari en Gestió Turística (MTA). Director: Eugeni Aguiló.

Cursos d'especialització

- Curs de Direcció i Gestió Bancària, organitzat pel departament d'Economia i Empresa per a La Caixa. Direcció: Rafel Crespi.
- Curs de Graduado en Gestión de Empresas Financieras, organitzat pel departament d'Economia i Empresa, la Universitat de Barcelona-Fundació Bosch i Gimpera, i Sa Nostra. Coordinació: Esperança Munar i Gonzalo Lozano. IV Promoció. 2001-2003.

- Curs Avançat de Gestió Empresarial (CAGEM), organitzat pel departament d'Economia i Empresa i finançat per la Conselleria de Treball i Formació. Direcció: Antoni Socias.
- Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament, organitzat pel departament d'Economia i Empresa i finançat per la Conselleria de Benestar Social. Direcció: Antoni Socias.

ACTIVITATS ORGANITZADES PEL DEPARTAMENT

Seminaris de recerca

- LARRAZA, M. (Universitat Pública de Navarra) *The determinants of executive compensation in family-owned firm*. 11 de gener de 2002.
- MUNAR, A. M. (Universitat de les Illes Balears). *La globalización: transformaciones en el mundo de la ciencia política. presente y futuro del estado-nación*. 18 de gener de 2002.
- RUBIO, G. (Universitat del País Basc). *An empirical comparison of the performance of alternative option pricing models*. 25 de gener de 2002.
- SERRA, D. (Universitat Pompeu Fabra). *A chance-constrained maximum capture location problem*. 1 de febrer de 2002.
- SEGURA, J. (Universitat Complutense Madrid/Banc d'Espanya). *Tamaño, estructura y coste de financiación de las empresas manufactureras españolas (1991-1998)*. 8 de febrer de 2002.
- TRIBÓ, J. (Universitat Carlos III Madrid). *R&D investment and financial contracting in spanish manufacturing firms*. 15 de febrer de 2002.
- SANTALO, J. (University of Chicago). *Organizational capital and the existence of a diversification and size 'discount'*. 21 de febrer de 2002
- HAUKE, E. (Universitat Pompeu Fabra). *Economic integration and corruption*. 22 de febrer de 2002.
- HALDRUP, N. (Aarhus University). *Long run forecasting in cointegrating systems*. 28 de febrer de 2002.
- SÁNCHEZ, F. (Universitat de Barcelona y CREB). *Does altruism affect the optimal fiscal policy?*. 8 de març de 2002
- GONZALO, J (Universidad Carlos III de Madrid). *Threshold stochastic unit root models*. 15 de març de 2002.
- XAVIER, A. (Katholieke Universiteit Leuven). *Unofficial payments for acute state hospital care: A model of physician behaviour with vertical service differentiation*. 22 de març de 2002.
- KONRAD, K. (Free Universiteit of Berlin). *The geography of the family*. 12 d'abril de 2002.
- VERA-HERNANDEZ, M. (University College London). *Structural estimation with a randomized trial of a medical insurance principal agent model with moral hazard*. 19 d'abril de 2002.
- REPULLO, R. (Centro de Estudios Monetarios y Financieros, CEMFI i CEPR). *Capital requirements, market power, and risk-taking in banking*. 26 d'abril de 2002.
- CASAMATTA, G. (IDEI Toulouse). *Voting on pensions with endogenous retirement age*. 3 de maig de 2002.
- CASTAÑER, J. M. (Instituto Estudios Fiscales). *Un análisis del impuesto lineal sobre la renta a través de un ejercicio de microsimulación*. 10 de maig de 2002.
- GROIZARD, J. L. (Univesitat de les Illes Balears). *On the determinants of the international embodied technology diffusion*. 17 de maig de 2002.

- CABALLÉ, J. (Universitat Autònoma de Barcelona). *Income taxation with habit formation and consumption externalities*. 27 de maig de 2002.
- PONS, G. (Universitat de Barcelona). *Evaluating the Lee-Carter method to forecasting spanish life-expectancy*. 14 de juny de 2002.
- CIARRETA, A. (Universitat d'Alacant). *Market power in the Spanish electricity market*. 21 de juny de 2002.
- CARRION, J. L. (Universitat de Barcelona). *Level shifts in a panel data based unit root test. An application to the rate of unemployment*. 28 de juny de 2002.
- DEYÀ, B. (Universitat de les Illes Balears). *The economic value added (EVA®): an analysis of market reaction*. 18 d'octubre de 2002
- JIMENO, J. F. (FEDEA). *The effects of employment protection: learning from variable enforcement*. 25 d'octubre de 2002.
- SOUTO, G. (Univeristat Autònoma de Barcelona). *La selección de la tasa social de descuento*. 15 de novembre de 2002.
- CABRERA, E. (Universitat Carlos III de Madrid). *Knowledge-Sharing dilemmas*. 29 de novembre de 2002.
- GÓMEZ, L. (Arizona State University). *CEO incentives, innovation, and performance in technology-intensive firm*. 2 de desembre de 2002.
- CICCARELLI, M. (Universitat d'Alacant). *Measuring shift-contagion with a bayesian time-varying coefficient model*. 13 de desembre de 2002.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- SERRA, A.; FREYER, W.; GARAU, J.; VICH, G. A. *Estudi dels mercats turístics emissors*. Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. Investigador principal: Antoni Serra

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis lligides

- POU, L. *El exceso de sensibilidad del consumo a los ingresos en el ciclo económico: una aproximación mediante la HCV/RP~ER para la economía española con datos microeconómicos de la ECPF (1986-1996)*. Director de la tesi: Josep Oliver Alonso. Universitat Autònoma de Barcelona. 18 de gener de 2002.
- ROSSELLÓ, J. *Anàlisis dels models de predicció de la demanda turística: una aplicació per al cas de Balears*. Directors de la tesi: Eugeni Aguiló Pérez i Antoni Riera Font. Universitat de les Illes Balears. 12 d'abril de 2002.
- MOLINA, R. *Treball, salaris i cost de la vida. (Mallorca 1860-1936)*. Director de la tesi: Carles P. Manera Erbina. Universitat de les Illes Balears. 3 de maig de 2002.
- GARCÍA, M. D. *Analysis of urban growth controls through game theory and the contingent valuation method*. Director de la tesi: Ricard Torres Bargalló. Universitat Autònoma de Barcelona. 30 de maig de 2002.
- GROIZARD, J. L. *Apertura comercial, progreso tecnológico y crecimiento en los países subdesarrollados*. Director de la tesi: José A. Déniz Espinós. Universitat Complutense de Madrid. 31 de maig de 2002.
- MATAS, A. *Seasonality and time series models of the business cycle*. Director de la tesi: Denise R. Osborn. University of Manchester. 13 de juny de 2002.

- LOZANO, F. J. *Crecimiento económico con restricciones medioambientales en economías turísticas*. Directores de la tesi: Carlos Mario Gómez Gómez i Javier Rey-Maqueira Palmer. Universitat de les Illes Balears. 25 d'octubre de 2002.
- AGUILÓ, P. M. *El método de valoración de los precios hedónicos. Una aplicación al sector residencial de las Islas Baleares*. Directores de la tesi: Eugeni Aguiló Pérez i Antoni Riera Font. Universitat de les Illes Balears, 5 de desembre de 2002.

Conferències convidades

- GARAU, J. *Gestión estratégica de destinos turísticos*. Máster en Comercialización de Productos Turísticos. Universitat de Cantàbria. 3 de maig de 2002.
- GARAU, J. *Strategyc mature tourism destination marketing*. University Of Wisconsin at Stout. 12, 13, 14 i 15 de setembre de 2002.
- GARAU, J. *Target market evaluation and selection in mass tourism destinations*. International Tourism Research Conference. Reinventing a Tourism Destination. Dubrovnik-Croàcia. 18, 19, 20 i 21 d'octubre de 2002.
- GARAU, J. *La situació de l'economia turística balear un any després de l'11 de setembre*. Club Diario de Mallorca. 26 de setembre de 2002.

Congressos: organització

- GROIZARD, J. L. II Seminari Mediterrani sobre Cooperació i Desenvolupament Internacional: Finances i Desenvolupament. Universitat de les Illes Balears. 23 i 24 de setembre de 2002.

Congressos: participació en comunicacions

- GROIZARD, J. L. *On the determinants of international embodied technology diffusion*. Universitat: Paphos/ASSET Meeting-Universitat de Xipre. 1 i 3 de novembre de 2002.
- GROIZARD, J. L. *Flujos de capital hacia los países en desarrollo: ciclos, causas y efectos*. II Seminari Mediterrani sobre Cooperació i Desenvolupament Internacional. Universitat de les Illes Balears. 23 de setembre de 2002.
- GROIZARD, J. L. *On the determinants of international embodied technology diffusion*. Kiel/European Trade Study Group-Universitat de Kiel. 13, 14 i 15 de setembre de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *Six continents plc: the most globalise hotel chain of the world*. Universitat de París. Setembre de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *Economic and financial benchmarking between Starwood Hotels & Resorts Worldwide and Hilton Hotels Corporation*. Universitat de París. Setembre de 2002.
- MARTORELL, O. *Economic and financial benchmarking between Six Continents and Sol Meliá*. Universitat de París. Setembre de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *Hotels chains history. The world top 5*. Universitat d'Alacant. Juny de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *The use of competitive strategies in world lodging industry. With special reference to the Top 50*. Universitat d'Alacant. Juny de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *The horizontal integration in the hotel chains. The case of Cendant Corporation*. Jaén. Octubre de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *The vertical integration in the hotel chains. The case of Accor*. Jaén. Octubre de 2002.

- MARTORELL, O.; MULET, C. *El branding en las cadenas hoteleras*. Madrid. Juny de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *Marriott International: the hotel chain that manage the most hotels in the world*. Universitat de Setúbal (Portugal). Octubre de 2002.
- MARTORELL, O. *Internet and the lodging industry*. Universitat de Setúbal (Portugal). Octubre de 2002.
- MARTORELL, O.; MULET, C. *The franchise agreements in the lodging industry. The case of Choice Hotels International*. Universitat de les Illes Balears. Setembre de 2002.
- NADAL, B. XIII Congreso Nacional de Auditores Censores Jurados de Cuentas de España. Marbella, 24 i 25 d'octubre de 2002.
- NADAL, B. XIII Forum del Auditor Profesional. Barcelona. 4 i 5 de juliol de 2002.
- NADAL, B. Día del Auditor. Barcelona. 28 de novembre de 2002.
- NADAL, B. Convención Nacional de Auditores. Madrid, 15 de gener de 2002.
- NADAL, B. *Normas internacionales de contabilidad*. Ponent: José Antonio Gonzalo Angulo. Instituto de Auditores-Censores Jurados de Cuentas de España. Palma. 14 de gener de 2002.
- NADAL, B. *Incidencia de los cambios contables especiales en el informe de auditoría de las cuentas anuales*. Ponent: Emili Gironella. Instituto de Auditores-Censores Jurados de Cuentas de España. Palma. 28 de febrer de 2002.
- NADAL, B. Sesión Técnica BOICAC. Ponent: Pere Estefanell Coca. Instituto de Auditores-Censores Jurados de Cuentas de España. Palma. 15 de maig de 2002.
- VICH, G. A. *Uso y valoración de internet en el ámbito de la oferta turística de les Illes Balears*. I Congreso Naional de Comercio Electrónico Aplicado. Universitat Politècnica de València. 28, 29 i 30 de novembre de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- VICH, G. A. The internet as a marketing tool for tourism in the Balearic Islands. *Information Technology & Tourism*. Editorial Cognizant Communication Corporation. ISBN: 1098-3058.

Articles en revistes nacionals

- CORTÈS, J. L.; PUCHETA, M. C. ¿Qué son y cómo deberían ser los informes de auditoría de las administraciones públicas?. *Revista AECA*, 58, pàg. 33-37. Editorial: Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas. ISSN: 1577-2403.

Llibres

- MARTORELL, O. *Cadenas hoteleras. Análisis del top 10*. Editorial Ariel Turismo. Octubre de 2002. ISBN: 84-344-3634-5.
- - GARAU, J.; SERRA, A.; VICH, G. A. *Imatge i posicionament de les Illes Balears en el mercat alemany*. Editorial: CITTIB. ISBN: 84-932693-0-1.
- GARAU, J. *El turismo náutico en Balears 2001*. Editorial: Edicions CAEB. Palma. ISBN: 84-89838-16-X.
- GARAU, J. *El turismo de golf en Balears 2001*. Editorial: Edicions CAEB. Palma. ISBN: 84-89838-15-U.

ALTRES ACTIVITATS

Activitats de recerca

□ BENITO, B.; BRUSCA, I.; CONDOR, V.; CORTÈS, J. L.; GARCÍA, M. A.; MONTESINOS, V.; ZORIO, A. Publicació de l'estudi per a la Comissió Europea: *Study on the preparation and presentation of the consolidated accounts of the european institutions*. En versió francesa a la pàgina web de la Unió Europea: http://europa.eu.int/comm/budget/execution/execution_en.htm#reform, realitzat pels professors: Montesinos, V.; Brusca, I.; Benito, B.; Cortès, J. L.; Zorio, A.; García, M. A.; i Condor, V.

3.10. DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA I LINGÜÍSTICA GENERAL

Director: Joan Mas Vives

Subdirector: Nicolau A. Dols Salas

Secretari: Joan-Antoni Mesquida Cantallops

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Alegret Llorens, Joan	CU	temps complet
Mas Vives, Joan	CU	temps complet
Miralles Monserrat, Joan	CU	temps complet
Vañó Cerdà, Antoni	CU	temps complet
Bibiloni Cañellas, Gabriel	TU	temps complet
Calafat Vila, Rosa M.	TU	temps complet
Corbera Pou, Jaume	TU	temps complet
Ensenyat Pujol, Gabriel	TU	temps complet
Grimalt Gomila, Josep Antoni	TU	temps complet
Janer Mulet, M. de la Pau	TU	temps complet
Melià Garí, Joan (serveis especials)	TU	temps complet
Pons Jaume, Margalida	TU	temps complet
Pons Pons, Damià (serveis especials)	TU	temps complet
Rosselló Bover, Pere	TU	temps complet
Valriu Llinàs, Caterina	TU	temps complet
Artigues Bonet, Antoni	CEU	temps complet
Dols Salas, Nicolau A.	TEU	temps complet
Guiscafré Danús, Jaume	TEU	temps complet
Mesquida Cantallops, Joan-Antoni	TEU	temps complet
Oliver Oliver, Gabriel	TEU	temps complet
Comas Rodríguez, Mònica	Aj. EU	temps complet
Fullana Miralles, Antònia	Aj. EU	temps complet
Sagrera Antich, Bàrbara	Aj. EU	temps complet
Picornell Belenguer, Antoni	Aj. EU	temps complet
Picornell Belenguer, C. Mercè	Aj. EU	temps complet
Alomar Cañellas, Antoni Ignasi	As.	temps parcial
Alomar Vanrell, Maria Magdalena	As.	temps parcial
Amengual Bunyola, Guillem Alexandre	As.	temps parcial
Cloquell Manresa, M. Sebastiana	As.	temps parcial
De Ózollo García, Rosa	As.	temps parcial
Díaz Villalonga, Ramon	As.	temps parcial
Mir Galindo, Patrícia	As.	temps parcial
Moll Capó, Joana	As.	temps parcial
Munar Munar, Felip	As.	temps parcial
Riba Viñas, Cèlia	As.	temps parcial
Riera Vives, Antoni	As.	temps parcial
Simó Artero, Joan Carles	As.	temps parcial
Sureda Vallespir, Catalina	As.	temps parcial
Tolosa Cabani, Ferran	As.	temps parcial
Torres Torres, Marià	As.	temps parcial
Vicens Mir, Gabriel	As.	temps parcial

Visitants

Dingra, Anil (Jawaharlal Nehru University, Índia). Octubre-desembre 2002

Roca, Iggy (University of Essex, Gran Bretanya). Febrer 2002

ACTIVITATS DOCENTS

Primer i segon cicle

- Llicenciatura en Filologia Catalana.
- Assignatures de llengua i de literatura catalanes als estudis de Mestre (totes les especialitats).
- Assignatures als estudis de Filologia Hispànica i Filologia Anglesa.

Tercer cicle

Doctorat de Filologia Catalana - Bienni 2001-2003

Bloc A

Curs 2001-2002

- 8624 El teatre català antic.
- 9886 Literatura i cultura medievals a Mallorca II.
- 8579 Planificació lingüística I.
- 9120 Poesia modernista catalana.
- 9943 Literatura catalana i tradició popular I.
- 8626 Fonètica acústica.
- 8580 Literatura i jansenisme.
- 8409 El conte modernista.
- 8412 Introducció al Romanès II.
- 8414 La transcripció de texts orals dialectals.

Curs 2002-2003

- 8626 Fonètica acústica.
- 8580 Literatura i jansenisme.
- 8136 L'obra literària de Ramon Llull: comentari de textos.
- 8138 Història lingüística de les Illes Balears.
- 9395 Cultura i vida a Mallorca durant el segle XIX.
- 8583 Planificació lingüística II.
- 8363 La llegenda: realitat i literatura.
- 9111 Una forma poètica japonesa a les lletres catalanes: el tanka.
- 8662 Introducció al retoromànic.
- 9941 Literatura i cultura a la Mallorca medieval I.

ACTIVITATS ORGANITZADES PEL DEPARTAMENT

Actes

Sessió informativa «Sortides professionals de l'especialització en literatura catalana», amb informació sobre els itineraris d'especialitat i debat sobre les possibilitats laborals de l'especialització en literatura. Amb la participació de Carme Castells, Marta Ferré i Catalina Pizà. Organització: Mercè Picornell i Margalida Pons.

Conferències

- ARNELLA PARÍS, Jaume: «Rondalles i romanços». UIB, 30 d'octubre.
- BARCELÓ BAUZÀ, Joan: «Pronòstic, refranys i dites sobre el temps».
- BERNAT FERRER, Guillem Antoni: «La vestimenta i els balls tradicionals». UIB, 17 d'abril.
- COLOM PALMER, Mateu: «Inquisició i la cultura popular a Mallorca».
- ESTELRICH COSTA, Josep: «Ramon Llull i Miramar». UIB, 25 de gener.
- GAMESH GADRE, Vasant: «El mosaic lingüístic de l'Índia». UIB, 25 de març.
- MAS FORNÉS, Antoni: «Colonització, llengües i nació a la Mallorca medieval». UIB, 10 de gener.
- PARCERISAS VÁZQUEZ, Francesc: «XXX cantos d'Erza Pound». UIB, 28 de febrer.
- PESSARRODONA ARTIGUES, Maria: «Les germanes de Llull». UIB, 26 de febrer.
- RASICO, Philip D.: «Diaris de viatge de Joaquim Miret i Sans». UIB, 21 de maig.
- ROIG SIERRA, Antoni: «Els instruments populars». UIB, 23 d'octubre.

- SERRA BARCELÓ, Jaume: «Veritats i mentides sobre la nostra història». UIB, 11 de març.
- SERRANO DARDER, Antònia: «La nostra cuina de cada dia». UIB, 24 d'abril.
- SOLÉ CAMARDONS, Jordi: «El Diccionari de sociolingüística i la sociolingüística catalana». UIB, 15 d'abril.
- TORRAS, Meri. Conferència «La memòria impenitent del testimoni: un discurs híbrid, polític i compromès», amb motiu de la presentació del llibre de Mercè Picornell *Discursos testimonials en la literatura catalana recent*. UIB, 25 de novembre. Presentació i organització: Margalida Pons.

Cicle de conferències 2002, Any Verdaguer (UIB, desembre de 2002):

- ALEGRET, Joan: «Verdaguer, cruïlla poètica». Universitat de les Illes Balears, 12 de desembre.
- MASSOT I MUNTANER, Josep: «Jacint Verdaguer i Miquel Costa i Llobera». Universitat de les Illes Balears, 5 de desembre.
- MESQUIDA, Biel: «Biel Mesquida recita Verdaguer». Universitat de les Illes Balears, 9 de desembre.
- YATES, Allan: «Verdaguer: el poeta nacional i el cànon internacional». Universitat de les Illes Balears, 4 de desembre.

Cicle de presentacions dels darrers títols de la col·lecció «Miquel dels Sants Oliver»:

- MARÍ, Isidor. Presentació del llibre *Toponímia i etimologia*, de Cosme Aguiló. Universitat de les Illes Balears, 2 de desembre.
- MASSOT i MUNTANER, Josep. Presentació del llibre *Entre l'afirmació individualista i la desfeta col·lectiva*, de Damià Pons. Universitat de les Illes Balears, 4 de desembre.
- TORRAS FRANCÈS, Meri. Presentació del llibre *Discursos testimonials en la literatura catalana recent*, de Mercè Picornell. Universitat de les Illes Balears, 25 de novembre de 2002.

Seminaris

- ROCA, Iggy. Seminari d'especialització: «L'accent: tipologia i models teòrics». Febrer 2002 (12 hores).

Tallers:

- ALZAMORA ROSSELLÓ, Joan: «Taller de garballó». UIB, gener
- ALZAMORA ROSSELLÓ, Joan: «Taller d'instruments musicals». UIB, febrer
- MAS MANERA, Catalina: «Taller de cordar cadires». UIB
- RAMIS MUNAR, Andreu: «Taller de confecció d'ormetjos del camp...» UIB, 25 i 27 de febrer

LÍNIES DE RECERCA

- Lingüística sincrònica
  - Descripció sincrònica del català
  - Arxiu audiovisual dels dialectes catalans
  - Geolingüística
- Sociolingüística
  - Variació i canvis lingüístics
  - Enquesta sociolingüística a Catalunya, País Valencià i Illes Balears
  - Situació glotopolítica del català
- Lingüística aplicada
  - Lexicografia catalana
  - Didàctica del català per a persones anglòfones
  - Planificació de l'ensenyament i didàctica de la llengua i de la literatura catalanes

- Llenguatges d'especialitat
- Materials didàctics per a l'ensenyament de la llengua catalana i la literatura
- ☐ Lingüística diacrònica
  - Edició i estudi de textos no literaris medievals i moderns
  - Història lingüística de les Illes Balears
- ☐ Etnolingüística
  - Patrimoni etnolingüístic de les Illes Balears
  - La cultura popular material
  - Història oral
- ☐ Onomàstica
  - Reculls i estudis d'antroponímia
  - Reculls i estudis de toponímia
- ☐ Literatura catalana
  - Ramon Llull
  - Aspectes culturals a Mallorca al segle XIV
  - Tradicció medieval i cultura humanista
  - Edició i estudi de textos literaris medievals i moderns
  - Literatura catalana del segle XIX
  - La literatura a Mallorca de 1900 i 1936
  - Llorenç Villalonga
  - Literatura de postguerra
  - Literatura catalana dels anys 70 i 80
- ☐ Història del teatre
- ☐ Literatura popular
  - Literatura popular tradicional
  - Poesia popular
  - Rondallística
  - Diccionari de les rondalles catalanes
  - Corpus informatitzat de les rondalles de mossèn Alcover
- ☐ Lingüística romànica i germànica

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- ☐ CORBERA POU, Jaume: *Arxiu audiovisual dels dialectes catalans de les Illes Balears*. Fase final: confecció d'un DVD-ROM antològic de totes les entrevistes enregistrades. Finançat pel COFUC (Programa Mossèn Alcover). Amb la col·laboració d'Isabel Ripoll i Apolònia-Ester Alcover.
- ☐ DOLS SALAS, Nicolau (investigador principal): *Anàlisi i edició del Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. (BFF2001-0362). Tècnica contractada: Francesca Pons Ortega.
- ☐ DOLS SALAS, Nicolau: membre de la Comissió estatal per a l'elaboració del *Tesaurus europeu de l'educació* en les llengües oficials de l'estat.
- ☐ ENSENYAT, Gabriel: *La cultura medieval i moderna en la tradició manuscrita i impresa (I)*. Ministerio de Educación y Ciencia. (PB 98-193-C03-01).
- ☐ MESQUIDA CANTALLOPS, J. A. *Estudi dels recursos lingüístics en textos científics i tècnics catalans referits a les Illes Balears dels segles XV al XVII* Finançat pel COFUC (Programa Mossèn Alcover). Becàries: Begonya Martínez Morey (gener-juliol 2002); Teodora Llorens López (agost-desembre 2002).
- ☐ MIRALLES I MONSERRAT, Joan: *Nomenclàtor toponímic de les Illes Balears*. Finançat pel COFUC (Programa Mossèn Alcover).
- ☐ MIRALLES I MONSERRAT, Joan: *Atlas ornitoniàmic de les Illes Balears*. Finançat pel COFUC (Programa Mossèn Alcover).
- ☐ MIRALLES I MONSERRAT, Joan: *La memòria històrica dels illencs balears a l'illa de Cuba*. (15 entrevistes d'illencs que viuen a Cuba feta durant l'estada a l'illa

entre 24 d'abril i 9 de maig i 2 entrevistes d'illencs que han viscut a Cuba i que ara vieuen a Mallorca). Finançat per la Càtedra Hispanoamericana.

— ROSSELLÓ BOVER, P.; BONNER, Anthony; AMENGUAL, Guillem A.; ENSENYAT, Gabriel; ALOMAR, Antoni I.; MESQUIDA, Joan A.: *Edició del Llibre de Déu, de Ramon Llull*. Ministeri de Ciència i Tecnologia (BFF 2000-1268), :

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

SANTANDREU BRUNET, Pere Josep «Els textos teatrals sobre la vida pública de Jesucrist al Manuscrit Llabrés (segle XVI)». Director: Joan Mas i Vives, apte cum laude per unanimitat, 26-11-2002.

Conferències convidades

— ALEGRET, Joan. Taula rodona: «La vida i l'obra de Jacint Verdaguer», dins el cicle «Centenari de la mort de Jacint Verdaguer». Casa Catalana de Mallorca. Palma, 29 de març de 2002.

— GRIMALT, Josep A. Ponència: «Francesc de B. Moll, polemista» dins les Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Ciutat de Mallorca, 4-5 d'octubre.

— GRIMALT, Josep A. Conferència: «El nacionalisme de mossèn Alcover», dins el cicle organitzat per l'Obra Cultural Balear, de la Ciutat de Mallorca. Impartida en els llocs següents: Campos (22/XII/2001), Lluçmajor (15/II/2002), Maria de la Salut (26/II/2002), Felanitx (17/II/2002) i Manacor (14/II/2002).

— GRIMALT, Josep A. Conferència: «Les rondalles i Verdaguer», a la Casa Catalana de la Ciutat de Mallorca, setembre del 2002.

— GRIMALT, Josep A. Parlament: «Francesc de B. Moll, una vida prodigiosa», a l'acte d'inauguració de l'Any Francesc de B. Moll, a l'auditori del Conservatori Superior de Música i Dansa de les Illes Balears (Ciutat de Mallorca), 4 d'octubre.

— MAS I VIVES, Joan. Conferència: «Sobre les proses de Marià Villangómez», «XXVIII Curs Eivissenc de Cultura», organitzat per l'Institut d'Estudis Eivissencs. Sala de Cultura de Sa Nostra. Eivissa, 19 de novembre.

— MESQUIDA, J. A. Conferència: «Els precedents de la tasca de Pasqual Calbó. El llenguatge científic i tècnic en llengua catalana dels segles XVI al XVIII.», dins el cicle dedicat al 250è aniversari del naixement de Pasqual Calbó. Ateneu de Maó, 16 de desembre.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Conferència: «Història lingüística a les Illes Balears». Muro, 23 d'abril.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Conferència: Història lingüística a Mallorca a l'Edat Mitjana. Palma, ICE, 27 de maig.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Lectura de poemes de Verdaguer a la Casa Catalana. Palma, 27 de setembre.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Conferència: «Textos i registres en la història lingüística de Mallorca» dins les Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Ciutat de Mallorca, 5 d'octubre.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Conferència: Per a una proposta de normativització toponímica, amb Cosme Aguiló, en la Diada d'Onomàstica de Manacor. 16 de març.

— MIRALLES I MONSERRAT, Joan. Seminari: «Introducció a la història oral». Puigpunyent, des del 27 de febrer.

— MUNAR I MUNAR, Felip. Conferència: «Els glosadors de les Illes i el combat de picat». Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional. Manresa, 2 de novembre.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere. Conferència: «Josep Pla, l'escriptor». Llegida a la Fundació «la Caixa» de Palma (Gran Hotel) dia 7 de maig amb motiu de l'exposició «Josep Pla: «...sóc un illòman»».

— PONS JAUME, Margalida. Conferència: «De la crítica i de la literatura», dins el cicle de conferències *Diálogos das Artes espanholas*. Universidade Nova de Lisboa. Departamento de Línguas e Literaturas Românicas, maig de 2002.

Congressos: organització, participació

— ALEGRET, Joan. Comunicació: «Una polèmica en vers sobre l'epidèmia de còlera de l'any 1834 a Barcelona», «XII Congrés d'Història de la Medicina Catalana». Pollença, 1 de juny de 2002.

— AMENGUAL I BUNYOLA, Guillem Alexandre. Comunicació: «Una obra lexicogràfica d'Antoni Maria Alcover: el *Vocabulari del bestiar cabrum*» a les «II Jornades d'Estudis Locals de Manacor: El segle XX a Manacor». Manacor, 10 i 11 de maig de 2002.

— ENSENYAT PUJOL, Gabriel; Pep, VILA. Comunicació: «Els dos fragments de la passió mallorquina del segle XIV», «El teatre català. Dels orígens al segle XVIII. Actes del II Col.loqui Problemes i Mètodes de Literatura Catalana Antiga». Universitat de Girona (Institut de Llengua i Cultura Catalanes), Kassel: Edition Reichberger, 2001, pàg. 121-139.

— MAS I VIVES, Joan. Ponència: «El desenvolupament de la cultura catalana entre el segle XVIII i el segle XIX». *Congreso Internacional 1802: España entre dos siglos y la recuperación de Menorca*. Ciutadella de Menorca del 23 al 25 de setembre de 2002. [24 de setembre de 2002].

— FULLANA MIRALLES, Antònia. Comunicació: «Desenvolupament del sistema fonològic en infants catalanoparlants de les Illes Balears». XVII Trobada Internacional de l'Associació de Joves Lingüistes. Alacant, abril 2002.

Cursos impartits

— ALEGRET, Joan: «La narrativa de Francesc Trabal» a la «XXXIV Universitat Catalana d'Estiu». Prada, 16-19 d'agost.

— ENSENYAT PUJOL, Gabriel: «Ramon Llull i el seu context històric i intel·lectual». «XXV Cursos de Filologia «F. de B. Moll»», Estudi General Lul·lià de Mallorca, Universitat de les Illes Balears, Universitat de Barcelona, 2002 (10 hores).

— ENSENYAT PUJOL, Gabriel: «De Ramon Llull a Ferrando Valentí. Evolució de la traducció en autors mallorquins medievals». «Màster en traducció i correcció de textos català-espanyol-anglès. Mòdul: Filologia, traducció literària i correcció de textos», Universitat d'Alacant, 2002 (10 hores).

— MUNAR I MUNAR, Felip. Seminari-Taller: «Tècniques de glosat», als centres educatius: CP Alcúdia, IES Lluçmajor, IES Juníper Serra, IES Felanitx, CC Sant Antoni Abat.

— MUNAR I MUNAR, Felip. Curs de Tècniques de Glosat a la Universitat Catalana d'Estiu. Prada, 17-21 d'agost de 2002.

— PONS JAUME, Margalida. Docència en el «Màster d'Estudis Baleàrics» dirigit per Sebastià Serra. 12 hores de docència sobre literatura del segle XX a les Illes Balears. UIB, setembre de 2002.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Guia de lectura de *Bearn o la sala de les nines*» (3 hores) CEP, 21 i 22 de març.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

— CORBERA POU, Jaume: ressenya de MARTÍNEZ TABERNER (2000) Catalina *La llengua catalana a Mallorca al segle XVIII i primer terç del XIX*, UIB-PAM, *Estudis Romànics* XXIV (2002), pàg. 272-274.

— PICORNELL BELENGUER, Mercè: «Gestores de la voz ajena», *Brújula. Revista interdisciplinaria sobre estudios latinoamericanos* (University of California, Davis). Vol. 1, núm. 1 (December 2002), pàg. 37-53.

— VAÑÓ-CERDÀ, Antonio: "Estar con adjetivos como expresión de cualidades permanentes en catalán", *Revue de Linguistique Romane*, tome 66 (2002) pàgs. 523-556.

Articles en revistes nacionals

- ARTIGUES, Antoni: "Les poesies de Bartomeu Matagalhs", *S'esclop*, núm. 2, Mallorca, març-abril 2002.
- CORBERA POU, Jaume: «Antoni M. Alcover rescatat per M. Pilar Perea». *L'Espira*, 68 (24-3-2002), pàg. 3. [Ressenya]
- DOLS SALAS, Nicolau: «Fonologia abans de la fonologia. Conceptes fonològics en dues arts de trobar». *Randa*, 49, pàg. 19-30.
- DOLS SALAS, Nicolau «Les bases teòriques del Currículum Integrat de Llengües», <http://www.weib.caib.es>
- ENSENYAT PUJOL, Gabriel: Ressenya «Articles, pròlegs i altres treballs. Epistolari, de Salvador Galmés i Sanxo (ed. Pere Rosselló Bover)», *Studia Lulliana*, XLI (2001), pàg. 153-154.
- ENSENYAT PUJOL, Gabriel: «La murada de la ciutat de Mallorca a través dels textos literaris medievals», *Estudis Baleàrics*, 70/71 (juny 2001 / gener 2002), pàg. 29-36.
- ENSENYAT PUJOL, Gabriel: «La defensa del regne», vol. miscel.lani *Jaume II i les ordinacions de l'any 1300*, Palma, Consell de Mallorca, 2002, pàg. 178-191.
- BARCELÓ CRESPI, Maria; Gabriel ENSENYAT PUJOL: «Els Milià. Una altra nissaga de notaris a la Mallorca baixmedieval», *Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy*, vol. I, Palma, 2002, pàg. 177-191.
- GRIMALT, Josep A.: «Notes sobre les fonts del *Llibre de les bèsties* de Ramon Llull», *Randa* 48, Homenatge a Miquel Batllori/1, 2002, pàg. 37-46.
- GRIMALT, Josep A.: «Francesc de B. Moll, una vida prodigiosa». 2003, *Any Francesc de Borja Moll*, programa de presentació, editat per les entitats organitzadores (2002).
- MAS I VIVES, Joan: «Marià Villangómez, *doctor honoris causa* de la Universitat de les Illes Balears», *Lluc*, núm. 826 (gener-febrer 2002), pàgs. 36-43.
- MAS I VIVES, Joan: «Josep Massot i Muntaner, Doctor Honoris Causa», *Lluc*, núm. 828-829 (maig-agost 2002, pàgs. 32-36.
- MAS I VIVES, Joan: «Les illes dels poetes» [Sobre Marià Villangómez i William Butler Yeats], *Serra d'Or*, núm. 514 (octubre 2002), pàgs. 38-40.
- MIRALLES I MONSERRAT, Joan: «Memòries autobiogràfiques». Full parroquial *Bona Pau* de Montuïri (en ocasió del 50è aniversari de la seva fundació.)
- MUNAR I MUNAR, Felip: «La història del cinema a Montuïri». *Blanc i negre+curt*, núm. 7 (novembre, 2002) pàg. 12-13. DL: PM 1653-2001. ISSN: 1579-4059.
- MUNAR I MUNAR, Felip: «De glosar se'n pot aprendre», *Escola Catalana*, núm 386 (gener 2002), pàg. 34-35. DP: B. 51.193-1976. ISSN: 1131-6187.
- MUNAR I MUNAR, Felip: «Creació i recreació en l'oralitat i la improvisació», *Escola Catalana*, núm. 394 (novembre de 2002), pàg. 49-51. DP: B. 51.193-1976. ISSN: 1131-6187.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Coloma Rosselló i el ruralisme: entre el Modernisme i l'Escola Mallorquina», *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, 57 (2001), pàg. 295-300.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: ««Bruixat per la llengua»», *El Mirall*, 129 (gener-febrer 2002), pàg. 28-29. [Ressenya]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Bartomeu Fiol: poemes «bàrbars» i allunyats de Grècia», *El Mirall*, 131 (abril 2002), pàg. 32-33. [Ressenya]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Poetes d'ara: Miquel Àngel Lladó, Llorenç Vich i August Bover», *El Mirall*, 132 (maig 2002), pàg. 38-39. [Ressenyes]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Nous estudis i edicions de textos villalonguians», *Llengua & Literatura. Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura*, 13 (Institut d'Estudis Catalans, 2002), pàg. 390-404.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Poetes d'ara (II): Joan Perelló, Vicenç Calonge, Guillem Rosselló i Alfons Navarret», *El Mirall*, 133 (juny 2002), pàg. 34-35. [Ressenyes]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Llorenç Villalonga: ambigu, contradictori i esmunyedís», *El Temps*, 945 (23-29 juliol 2002), pàg. 78-79.

- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Una biografia d'Ausiàs March», *El Mirall*, 134 (juliol-agost 2002), pàg. 22-23. [Ressenya]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «*La novel·la*, de Miquel López Crespí: un retrat de l'actual món literari mallorquí», *El Mirall*, 135 (setembre 2002), pàg. 18-19. [Ressenya]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Josep Pla, l'escriptor: (Contra la vanitat dels artistes i dels intel·lectuals)», *Lluc*, 828-829 (maig-agost 2002), pàg. 39-47.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «*La tafanera posteritat*», *El Mirall*, 136 (octubre 2002), pàg. 20-21. [Ressenya]
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Bartomeu Fiol: l'obra poètica definitiva d'un «outsider»», *Serra d'Or*, 516 (desembre 2002), pàg. 91-93.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere: «*El viatger*: l'obra poètica de Bernat Vidal i Tomàs» *El Mirall*, 138 (desembre 2002), pàgs. 42-43. [Ressenya]

Libres

- CORBERA POU, Jaume: *Parlar bé. Orientacions per a l'ús correcte de la llengua catalana, especialment referides a les Illes Balears*. 2a. ed., revisada i augmentada. Palma: El Tall. ISBN: 84-96019-00-4
- DOLS SALAS, Nicolau & Antoni PICORNELL BELENGUER (eds): *Corral 1.0. Curs de perfeccionament del llenguatge oral (català) per a professionals dels mitjans de comunicació*. ISBN: 8476327919 (DC audiovisual)
- BORDOI, M. Josep; CASTELLS VALDIVIESO, Margalida; DOLS SALAS, Nicolau A.; ENSENYAT PUJOL, Gabriel; JOFRE BONET, Bernat; MARTÍNEZ GALLARDO, Sònia; MAS PARERA, Llorenç; PUJOL BOSCH, Antoni: *Andratx. Guia dels pobles de Mallorca*, Mallorca: Hora Nova S. A.
- MAS I VIVES, Joan. (ed.): Bartomeu ROSSELLÓ-PÒRCEL, *Poesías. Poesies*. Introducció, cronologia y bibliografía de Joan Mas i Vives. Madrid: Calambur, «Los solitarios y sus amigos. Biblioteca de las Islas Baleares», 11, 2002; ISBN: 84-88015-87-9.
- PICORNELL BELENGUER, Mercè. *Discursos testimoniais en la literatura catalana recent. Montserrat Roig i Teresa Pàmies*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. ISBN: 84-8415-426-2.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.). RIERA Miquel Àngel: *La meva experiència narrativa i altres escrits*. Palma: Fundació Sa Nostra. ISBN: 84-95352-99-0.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.): *Antologie de Poezie de autori din Insulele Baleare. Secolul XX*. Traducció al romanès de Nicolae Coman. Bucarest: Editura Meronia. ISBN: 973-8200-25-3.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.): *Het poëtisch gelaat van de Balearen. La cara poètica de les Balears*. Twintig moderne dichters. Antologia, introducció i cura de Pere Rosselló Bover i Bob de Nijs. Traducció al neerlandés de Bob de Nijs. Brussel·les: Point. ISBN: 90-71152-79-0.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.): *Veinte poetas de Baleares / Vint poetes de les Balears (Antología del siglo XX)*. Selecció i introducció de Pere Rosselló Bover. Versió poètica al castellà de Nicolau Dols, Gabriel de la S.T. Sampol i altres. Madrid: Calambur. ISBN: 84-88015-90-9.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.): *La poésie aux Baléares à la fin du millénaire*. Introducció, notes biobibliogràfiques i tria dels poemes de Pere Rosselló Bover. Direcció, traducció de la introducció i de les notes biobibliogràfiques de Christian Camps. Traducció dels poemes al francès de Jean Marie Barberà. *REC, Revue d'Études Catalanes*, s/n. Montpellier: Université Paul Valéry - Montpellier III, pàg. 5-366. ISBN: 2-84269-507-0.
- ROSSELLÓ BOVER, Pere (ed.) *Poetry in the Balearic Islands at the End of the Millennium / La poesia a les Balears al final del mil·lenni*. Introducció, notes biobibliogràfiques i tria dels poemes de Pere Rosselló Bover. Traducció dels poemes a l'anglès de Estelle Henry-Bossonney. Palma: Edicions Documenta Balear (2003). ISBN: 84-95694-62-X.

Capítols de llibres

- ARTIGUES, Antoni: «La normalització lingüística: Pacte de Progrés = PP», dins *Perspectives sociolingüístiques a les illes Balears*, de diversos autors. Eivissa: Res publica.
- ARTIGUES, Antoni: «Joan Miquel Oliver Antònia Font Poesia», dins OLIVER, Joan Miquel: *Odissea 30.000*. Palma: Lleonard Muntaner.
- CORBERA POU, Jaume: «L'Alguer i Mallorca, unes relacions fins ara (quasi) inexistents», dins *La ruta de les illes: de Mallorca a Sardenya*, a cura de Joan Armangué i Herrero. Càller: Arxiu de Tradicions, pàg. 37-39.
- CORBERA POU, Jaume: «Les archives audiovisuelles des dialectes catalans des Iles Baléares», dins *Romanistische Korpuslinguistik / Romance Corpus Linguistics*, Claus D. Pusch / Wolfgang Raible (Hrsg.), Tübingen: Günter Narr Verlag, pàg. 181- 190. ISBN: 3-8233-5436-1
- CORBERA POU, Jaume: «Morfologia nominal» dins DOLS SALAS, Nicolau & Antoni
- PICORNELL BELENGUER (eds): *Corral 1.0. Curs de perfeccionament del llenguatge oral (català) per a professionals dels mitjans de comunicació*. ISBN: 8476327919 (DC audiovisual)
- DOLS SALAS, Nicolau: «Fenòmens en grups consonàntics», dins SOLÀ, Joan, LLORET, M. Rosa, MASCARÓ, Joan i Manuel PÉREZ-SALDANYA (eds.): *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona: Empúries, pàg. 319-343. ISBN: 84-7596-907-0
- DOLS SALAS, Nicolau: «Pronunciació» dins DOLS SALAS, Nicolau & Antoni PICORNELL BELENGUER (eds) *Corral 1.0. Curs de perfeccionament del llenguatge oral (català) per a professionals dels mitjans de comunicació*. ISBN: 8476327919 (DC audiovisual)
- DOLS SALAS, Nicolau: «Qui sap lo que diu un cant?», pròleg a *Qui sap lo que diu un cant*, de Bernat Cifre. Pollença, 2002. Dipòsit legal: PM 1231-2002.
- DOLS SALAS, Nicolau (conjuntament amb Gabriel Sampol): *Llibre del desassosec*, de F. Pessoa [traducció]. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN: 84-7727-381-2.
- DOLS SALAS, Nicolau (conjuntament amb Gabriel Sampol): *Veinte poetas de las Baleares (Antología del siglo XX)*, selecció de Pere Rosselló Bover [traducció]. Madrid: Calambur. ISBN: 84-88015-90-9.
- MAS I VIVES, Joan: «Tipologia de les passions catalanes del segle XVI», *La mort com a personatge, l'assumpció com a tema. Actes del VI Seminari de Teatre i Música medievals. Elx, 29 al 31 d'octubre de 2000*. Edició de Josep Lluís SIRERA. Ajuntament d'Elx. D. L.: A-789-2002; ISBN: 84-89479-56-9.
- MAS I VIVES, Joan.: «El teatre religiós del segle XVI», a ROSSICH, A. (Coord.), *El teatre català dels orígens al segle XVIII. Actes del II Col·loqui Problemes i Mètodes de Literatura Catalana Antiga: «Teatre català antic»*. Girona, 6 al 9 de juliol 1998. Edició a cura d'Albert ROSSICH, Antoni SERRÀ CAMPINS i Pep VALSALOBRE. Amb la col·laboració de David PRATS VIDAL (Kassel: Edition Reichenberger/Universitat de Girona, «Estudis Catalans» 5; 2001; ISBN: 3-935004-34-6; DL: Z-2739-2001), pàg. 17-33.
- MESQUIDA CANTALLOPS, Joan-Antoni: "Morfologia verbal" dins DOLS SALAS, Nicolau & Antoni PICORNELL BELENGUER (eds) *Corral 1.0. Curs de perfeccionament del llenguatge oral (català) per a professionals dels mitjans de comunicació*. ISBN: 8476327919 (DC audiovisual)
- MIRALLES I MONSERRAT, Joan: Col·laboració, com a membre de la comissió de l'estàndard de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, en les tasques en relació amb la *Proposta d'estàndard oral (lèxic)* IEC (Secció Filològica).
- PICORNELL BELENGUER, Antoni: «Sintaxi» dins DOLS SALAS, Nicolau & Antoni
- PICORNELL BELENGUER (eds) *Corral 1.0. Curs de perfeccionament del llenguatge oral (català) per a professionals dels mitjans de comunicació*. ISBN: 8476327919 (DC audiovisual)
- PICORNELL BELENGUER, C. Mercè: «Records, oblits i revisió del passat viscut a l'obra testimonial de Teresa Pàmies», dins *Memòria i literatura. La construcció del subjecte femení. Periodisme y autobiografía*. Alacant/ València: Denes, pàg. 135-146.

— PONS JAUME, Margalida: «El discurs testimonial: memòria compromesa, pràctica lectora, creació crítica», dins *Discursos testimonials en la literatura catalana recent* de Mercè Picornell (2002), Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pàg. 5-14. ISBN: 84-8415-426-2.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Josep Melià, poeta i narrador: els caires polimòrfics del compromís», dins *Creació literària. Obres Completes de Josep Melià*, vol. II. Barcelona: Edicions Proa, 2001, pàg. 7-41. ISBN: 84-8437-298-7.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Mallorca-La literatura», dins *Gran Enciclopèdia de Mallorca*, volum XXIII. Mallorca: Promomallorca, 2001), pàg. 263-268. ISBN: 84-86.617-19-7.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: «Producció editorial i creació literària», dins *Informe econòmic i social de les Illes Balears 2001*. Palma: Caixa de Balears «Sa Nostra», pàg. 506-510. ISBN: 84-96031-05-5.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: «La narrativa i el realisme històric a les Balears (1956-1968)», dins *Narrativa i compromís en la narrativa de la postguerra europea*. A cura d'A. Bernal i C. Gregori. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pàg. 295-326. ISBN: 84-8415-436-X.

Discs compactes

— CORBERA POU, Jaume (Recerca documental i selecció musical): *Les llengües d'Europa*. Govern de les Illes Balears. D. L. PM 884-2002. (DC audio)

— MUNAR I MUNAR, Felip: Edició CD: El Glosat Avui. Recull i selecció d'improvisacions dels bertsolaris bascos, versadors canaris, cantadors eivissencs i formenterencs, glosadors de Menorca i Mallorca, cantadors del País Valencià, corrandistes del Principat i troveros de Múrcia. DL: PM2221/2003

Altres activitats

— ALEGRET, Joan. Lectura poètica al Centre de Cultura de la Fundació «Sa Nostra», Palma, 11 de març de 2002.

— ARTIGUES, Antoni: "Muntatges poètics", ponència als X Tallers de Llengua i Literatura Catalanes del Servei d'Ensenyament del Català del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 8-2-02.

— ARTIGUES, Antoni: *Vas més de pressa que fregolí*, accions i stripteases de Joan Brossa, a l'Espai Escènic Joan Brossa de Barcelona, del 22 al 28 d'abril de 2002.

— ARTIGUES, Antoni: *La confessió*, de Josep Palau i Fabre, estrenat a la Casa Museu Llorenç Villalonga de Binissalem.

— ARTIGUES, Antoni: *T'obligaran a masturbar-te*, poesia escènica de Vicent Andrés Estellés, estrenat a la UIB.

— ARTIGUES, Antoni: *Rondalla de rondalles* de Guillem d'Efak, representat a la UIB.

— ARTIGUES, Antoni: *Vull fer l'amor més que mai i ara*, muntatge amb poemes de Marta Pessarrodona, representat a la UIB (amb presència de l'autora) i a El Pinzell (Palma).

— ARTIGUES, Antoni: *Els encarrilats*, de Joan Torrendell, estrenat a la UIB.

— DOLS SALAS, Nicolau: *La traducció poètica*. Taller impartit a la Universitat de Sheffield (Regne Unit). 29 d'abril-3 de maig del 2002.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: Jurat dels Premis «Miquel Àngel Riera» 2001 de poesia i narrativa. Fundació Sa Nostra (2002).

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: Direcció de la col·lecció «Tià de Sa Real», que el 2002 ha publicat: *La darrera hora*, d'Antoni Seguí Barroso; *La meva experiència creativa i altres escrits*, de Miquel Àngel Riera; i *L'Infern de l'Illa (Una petita Comèdia)*, de Pere Rosselló Bover.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: Direcció de la col·lecció «El Turó», que el 2002 ha publicat: *En blanc*, d'Alfons Navarret i Xapa; *L'inquilí del gel*, de Miquel Àngel Lladó; i *Temps, pintura mental*, de Batomeu Ribes.

— ROSSELLÓ BOVER, Pere: Col·laboració en la labor de documentació per a l'exposició «Josep Pla: «...sóc un illòman»» (Fundació «la Caixa» de Palma), oberta al Gran Hotel de Palma del 13 de març al 12 de maig de 2002 i a l'Espai Cultural Can Ventosa d'Eivissa del 6 de setembre al 6 d'octubre de 2002.

- PONS JAUME, Margalida. Jurat en el premi «Ciutat de Palma» de poesia. Palma, gener de 2002.
- PONS JAUME, Margalida. Jurat en el premi «Màrius Torres» de poesia. Lleida, novembre de 2002.
- PONS JAUME, Margalida. Participació en el «IXè Seminari de Traducció Poètica» organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes. Centre d'Art i Natura, Farrera de Pallars, 7-10 de novembre de 2002.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- MUNAR I MUNAR, Felip. Coordinador a les Illes Balears (a través de l'Associació Cultural Canonge de Santa Cirga) de l'Associació AREPO, de difusió de l'art de la improvisació i de la controvèrsia a les illes de Còrsega (França), Sardenya i Sicília (Itàlia), Malta, Illes Balears, Illes Canàries (Espanya) i Madeira (Portugal).
- ROSSELLÓ BOVER, Pere. Codirecció del Programa Blaquerna i de la Col·lecció Blaquerna, amb Albert Soler (UB), de la Càtedra Ramon Llull de la Universitat de Barcelona i de la Universitat de les Illes Balears.

3.11. DEPARTAMENT DE FILOLOGIA ESPANYOLA, MODERNA I LLATINA

Directora: Maria Payeras Grau

Subdirectora: Patrícia Trapero Llobera

Secretari: Sebastià Roig Rigo

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Bosch Juan, Carme	CU	temps complet
Cuadrado Fernández, Perfecto	CU	temps complet
Díaz de Castro, Francisco J.	CU	temps complet
Servera Baño, Josep	CU	temps complet
Bernat Vistarini, Antonio	TU	temps complet
Del Olmo Iturriarte, Almudena	TU	temps complet
Fornés Pallicer M. Antònia	TU	temps complet
Juan Garau, Maria	TU	temps complet
Garau Amengual, Jaume	TU	temps complet
Payeras Grau, María	TU	temps complet
Trapero Llobera, Patrícia	TU	temps complet
Fiol Guiscafré, Joan Miquel	CEU	temps complet
Jordà Lliteras, Gabriel Mari	CEU	temps complet
López Bascañana, M. Isabel	CEU	temps complet
Socías Colomar, Margalida M	CEU	temps complet
Steinhäusl Molnar, Ulrike	CEU	temps complet
Amengual Pizarro, M. Antònia	TEU	temps complet
Catrain González, Magdalena	TEU	temps complet
Fernández Ripoll, Luis	TEU	temps complet
Monterrubio Prieto, Joan Miquel	TEU	temps complet
Pàmies Valls, Carina	TEU	temps complet
Roig Rigo, Sebastià	TEU	temps complet
Seguí Aznar, Joana Maria	TEU	temps complet
Serra de Gayeta Martí, Joana	TEU	temps complet
Vicens Pujol, Carlota	TEU	temps complet
Bastida Rodriguez, Patricia	TU int.	temps complet
Enrique Arias, Andrés	TU int.	temps complet
Salazar Noguera, Joana	TU int.	temps complet
Santamarta Lozano, Luz Maria	TU int.	temps complet
Borrull Cubo, Maria Núria	TEU int.	temps complet
Bosch Roig, Glòria	TEU int.	temps complet
Dos Anjos Marqués Pereira, M. Lourdes	TEU int.	temps complet
Roca Arañó, Francesca	TEU int.	temps complet
Roca Tellería, Matilde	TEU int.	temps complet
Pérez Rodriguez, Eva Maria	Aj. U	temps complet
Romera Ciria, Magdalena	Aj. U	temps complet
Alcaida Salinas, Maria José	As.	temps parcial
Aparicio Cortés, Mariola	As.	temps parcial
Barceló Bisquerra, M. Esperanza	As.	temps parcial
Bernat Nicolau, M. Antònia	As.	temps parcial
Bisquerra Martín, María Luz	As.	temps parcial
Calafat Ripoll, Catalina	As.	temps parcial
Escalas Cañellas, Catalina	As.	temps parcial
García Martín, Joan Carles	As.	temps parcial
Garcías Estelrich, Domingo	As.	temps parcial
Marcos Llinas, Monica	As.	temps parcial
Martín Fernández, Rosa Maria	As.	temps parcial
Matas Rossello, Ma. Araceli	As.	temps parcial
Oliver Ruiz, Sabela Beatriz	As.	temps parcial
Perelló Juan, Catalina	As.	temps parcial

Pérez Hernández, Juan Vicente	As.	temps parcial
Rodríguez Prada, Beatriz	As.	temps parcial
Sampol Fullana, Gabriel	As.	temps parcial
Sanchez Lange, Ricardo	As.	temps parcial
Sanchís Sanz, Barbara V. J.	As.	temps parcial
Tarrago Valladares, Maria	As.	temps parcial
Terrasa Montaner, Catalina	As.	temps parcial
Torres Balaguer, Josep Maria	As.	temps parcial
Torres Sastre, Begoña	As.	temps parcial
Tur Planells, Joana	As.	temps parcial

ACTIVITATS DOCENTS

_ ROIG, S. Direcció del curs de postgrau de 50 h. *Curso de Formación de Profesores de Español como Lengua Extranjera*. Hi col·labora l'Institut Cervantes. Juliol de 2002.

_ TRAPERO, P. Direcció del títol propi de postgrau *Especialista Universitario en Arts Escénicas Aplicadas a l'Ensenyament*, organitzat pel departament de Filologia Espanyola, Moderna i Llatina de la UIB i la conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.

Primer i segon cicle

- _ Llicenciatura en Filologia Anglesa.
- _ Llicenciatura en Filologia Hispànica.
- _ Llicenciatura en Filologia Catalana.
- _ Estudis de l'Escola Universitària de Magisteri.
- _ Estudis de Turisme.

Tercer cicle

Assignatures de doctorat per al curs 2001-2002

- 8250- Les traduccions dels poetes de l'Escola Mallorquina. M. Carme Bosch.
- 8252- La poesia de Juan Ramón Jiménez (1900-1954). Almudena del Olmo.
- 8253- Mètrica espanyola del segle XX (1970-1995). Francisco J. Díaz de Castro.
- 8255- La predicació sagrada en el Segle d'Or. Jaume Garau.
- 8260- Lèxic i estil en l'obra literària de Valle-Inclán. Josep Servera.
- 8417- Elements de teatrologia. Patrícia Trapero.
- 8418- Presència de Cervantes i Calderón a la literatura alemanya. Ulrike Steinhäusl.
- 8419- L'art nou d'editar texts en aquest temps. Antonio Bernati.
- 8420- El concepte actual de *lector* en l'ensenyament de la lectura literària. Teoria i pràctica. Margalida Socías.
- 8421- Fernando Pessoa. Perfecto Cuadrado.
- 8422- Presència de Cervantes i Calderón en la literatura austríaca. Ulrike Steinhäusl.
- 8599- Estudi lexicomètric, estilístic i estructural de textos literaris. Gabriel Jordà.
- 8687- Dona i escriptura: la literatura espanyola actual (1939-1975). Maria Payeras.
- 8974- Mètodes d'investigació en l'aprenentatge de llengües. Maria Juan.
- 8975- Gertrudis Gómez de Avellaneda. Josep Servera.
- 8976- La literatura satírica medieval francesa. Carlota Vicens Pujol.

Direcció de memòries i tesis llegides

_ CUADRADO, P. Madeleine Jordà: *Pessoa i la seva obra en llengua anglesa*. Universitat de les Illes Balears.

Direcció de la preparació de tesis

— CUADRADO, P. Ángel Campos Pámpano: *La poesía Carlos de Oliveira*. Universitat de Càceres.

— CUADRADO, P. Antònia Monjo: *Narrativa femenina portuguesa: Teolinda Gersão*. Universitat de les Illes Balears.

— CUADRADO, P. Madeleine Billinghamurst: *Pessoa i la literatura en llengua anglesa*. Universitat de les Illes Balears.

— CUADRADO, P. Verónica Pereyra: *Literatura africana en llengua portuguesa escrita per dones*. Universitat de les Illes Balears.

— CUADRADO, P. Nieves Trabanco Martínez: *Raoul Hausman i les avantguardistes alemanyes a Eivissa*. Universitat de les Illes Balears.

3.12. DEPARTAMENT DE FÍSICA

Director: Lluís Mas Franch

Subdirector: Josep Lluís Ballester Mortes

Secretari: Jaume Pons Morro

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Alonso Oroza, Sergio	CU	temps complet
Ballester Mortes, J. Lluís	CU	temps complet
Bona García, Carles	CU (<i>Serveis especials</i>)	temps complet
Casas Ametller, Montserrat	CU	temps complet
Cesari Aliberch, Eduard	CU	temps complet
García Moreno, Eugenio	CU	temps complet
Mas Franch, Lluís	CU	temps complet
San Miguel Ruibal, Maximino	CU	temps complet
Toral Garcés, Raúl	CU	temps complet
Amengual Colom, Antoni	TU	temps complet
Bal.le Monjo, Salvador	TU	temps complet
Bota Ferragut, Sebastià	TU	temps complet
Carot Giner, Jaume Jesús	TU	temps complet
Garcias Gomila, Francesca	TU	temps complet
Gomis Bosch, Damià	TU	temps complet
Isern Riutort, Eugeni	TU	temps complet
Massó Bannasar, Joan	TU	temps parcial
Mirasso Santos, Claudio	TU	temps complet
Monserrat Tomàs, Sebastià	TU	temps complet
Oliver Herrero, Ramón	TU	temps complet
Piro Perusín, Oreste	TU (<i>P. propi</i>)	temps complet
Pons Morro, Jaume	TU	temps complet
Puente Ferrá, Antonio	TU	temps complet
Ramis Noguera, Climent	TU	temps complet
Roca Adrover, Miquel	TU	temps complet
Romero March, Romualdo	TU	temps complet
Seguí Palmer, M. Concepció	TU	temps complet
Segura Fuster, Jaume	TU	temps complet
Serra Crespí, Llorenç	TU	temps complet
Stela Fiol, Joan	TU	temps complet
Picornell Alou, Catalina	CEU	temps complet
Font Rosselló, Joan	TEU	temps complet
Rosselló Sanz, Josep Ll.	TEU	temps complet
Sintes Olives, Alicia	TEU	temps complet
Sintes Olives, Tomás	TEU	temps complet
Borràs Castell, Joan Albert	TEU int.	temps complet
Borràs Seguí, Antoni	TEU int.	temps complet
Calvo Ibañez, Oscar	TEU int.	temps complet
De Benito Crosetti, Carola	TEU int.	temps complet
Martínez Moll, Víctor	TEU int.	temps complet
Moyà Pol, Andreu	Col·laborador	temps complet
Alorda Ladaria, Bartomeu	Aj. U	temps complet
Coll Mayor, Dèbora	Aj. U	temps complet
Mulet Pol, Josep	Aj. U	temps complet
Pascual Ascaso, Ananda	Aj. U	temps complet
Picos Gayà, Rodrigo	Aj. U	temps complet
Santamarta Martínez, Rubén	Aj. U	temps complet
Arregui Uribe-Echevarria, Íñigo	Aj. EU	temps complet
Homar Santander, Víctor	Aj. U (fins set. 2002)	temps complet
Marcos Moreno, Marta	Aj. U (fins set. 2002)	temps complet

Terrades Calafell, Jaume	Aj. U (fins set. 2002)	temps complet
Cuxart Rodamillans, Joan	Ramón y Cajal	temps complet
García, Martín E.	Ramón y Cajal	temps complet
Nazmitdinov, Rashid	Ramón y Cajal	temps complet
Amengual Vidal, Bernat	As.	temps parcial
Cortés Cortés, Tomas	As. (fins set. 2002)	temps parcial
Genoves Terol, Aina	As.	temps parcial
Gil Vergaz, Victorino	As.	temps parcial
López Jiménez, Angel	As.	temps parcial
Manera Artigas, Joan B.	As.	temps parcial
Mateos Sastre, Antoni Jordi	As.	temps parcial
Mir Martínez, Antoni	As.	temps parcial
Molinos Homar, Francesca	As.	temps parcial
Moyà Borràs, Mateu	As.	temps parcial
Palou Mas, Pere J.	As.	temps parcial
Pons Bonafé, Pedro J.	As.	temps parcial
Sureda Busquets, Onofre	As.	temps parcial
Tudurí Vila, Elisa	As.	temps parcial
Vicens Joglar, M. Aurora	As.	temps parcial

Professors visitants

Dietrich Kramer. Universitat de Jena (Alemanya). 14 de gener-14 de febrer de 2002.

Brian O. J. Tupper. Universitat de Nova Brunsvic (Canadà). 15 de gener-15 de febrer de 2002.

Angel Ricardo Plastino. Universidad Nacional de La Plata (Argentina). 1 de març-31 de març de 2002.

Volodymyr Chernenko. Institute of Magnetism de l'Acadèmia Nacional de Ciències. Kiev (Ucraïna). 1 de setembre-30 d'octubre de 2002.

Diego L. Gonzalez Tiserand. Consiglio Nazionale della Ricerca (Itàlia). 1 de maig-31 de maig de 2002.

Teimurz V. Zaqarashvili. Abastumani Astrophysical Observatory, Tbilisi (Geòrgia). 1 de juny-30 de juny de 2002.

Marcelo O. Magnasco. Laboratory of Mathematica Physical, Rokefeller University. Nova York (EUA). 15 de juny-15 de juliol de 2002.

Àngel Luis Plastino. Universidad Nacional de La Plata (Argentina). 15 de juny-31 de juliol de 2002.

Dante Chialvo. Dept. Physiology, Northwestern Univ, Med. School. Chicago, Illinois (EUA). 1 de juliol-31 de juliol de 2002.

Charles F. Hawkins. Universitat de Nou Mèxic (EUA). 1 de setembre-30 de setembre de 2002.

Michel Renovell. LIRMM, Universitat de Montpellier (França). 1 de setembre-30 de setembre de 2002.

Cristina Masoller. Instituto de Física de la Universidad de la República. Montevideo (Uruguai). 1 d'octubre-31 d'octubre de 2002.

Sasha Husa. Max-Plank-Institut für Gravitations physik, Albert Einstein Institut (Alemanya). 1 de novembre-30 de novembre de 2002.

ACTIVITATS DOCENTS

Primer i segon cicle

— 1r i 2n cicle de la llicenciatura de Física

Col·laboració en els estudis de:

— Biologia.

— Química.

— Enginyeria Tècnica de Telecomunicació, especialitat en Telemàtica.

— Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Sistemes.

- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió.
- Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electrònica Industrial.
- Geografia.
- Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Hortofruticultura i Jardineria.
- Arquitectura Tècnica.

Tercer cicle. Programa de doctorat del departament de Física

8800. Ones oceàniques de plataforma/talús (3 crèdits). J. Tintoré Subirana.
8821. Anàlisi espacial i diagnosi en fluids geofísics (3 crèdits). D. Gomis Bosch.
8820. Ones en fluids geofísics (3 crèdits). S. Monserrat Tomàs.
8801. Meteorologia de la mediterrània (3 crèdits). C. Ramis Noguera i S. Alonso Oroza.
8802. Simulació numèrica de circulacions atmosfèriques (3 crèdits). C. Ramis Noguera.
8803. Inestabilitats en fluids geofísics (3 crèdits). S. Alonso Oroza.
8980. Tècniques estadístiques en climatologia (3 crèdits). J. A. Guijarro Pastor.
8981. Capa límit atmosfèrica i circulacions mesoscalars a nivells baixos (3 crèdits). J. Cuxart Rodamillans.
9433. Introducció a la relativitat general I (3 crèdits). Ll. Mas Franch.
9434. Relativitat general: Simetries i cosmologia (3 crèdits). J. Carot Giner.
9435. Relativitat numèrica (3 crèdits). J. Stela Fiol.
9436. Relativitat general: Radiació gravitatòria (3 crèdits). A. M. Sintès Olives.
8807. Mecànica estadística: transicions de fase i sistemes de polímers (3 crèdits). R. Toral Garcés i T. Sintès Olives.
8808. Mètodes de simulació numèrica en Física (3 crèdits). R. Toral Garcés i H. Wio.
9437. Polímers i biomolècules (3 crèdits). T. Sintès Olives.
8823. Làsers de semiconductor (3 crèdits). S. Bal·le Monjo.
8809. Dinàmica d'estructures espaciotemporals (5 crèdits). E. Hernández-García, O. Piro i M. San Miguel Ruibal.
8810. Sistemes dinàmics (3 crèdits). O. Piro i E. Hernández-García.
8824. Components de sistemes de comunicacions òptiques per fibra (3 crèdits). C. Mirasso Santos.
8546. Models de cooperació basats en agents (3 crèdits). M. San Miguel Ruibal i H. Wio.
8542. Introducció a la física solar (3 crèdits). R. Oliver Herrero.
8543. Estructura i propietats dels materials metàl·lics (3 crèdits). C. Seguí Palmer.
9438. Tècniques de caracterització de materials (4 crèdits) A. Amengual Colom, C. Picornell Alou.
8432. Transformacions de fase en materials (4 crèdits). E. Cesari Aliberch.
8982. Microscopia electrònica de materials inorgànics (3 crèdits). J. Pons Morro.
9439. Test i disseny per al Test de Circuits Microelectrònics CMOS (3 crèdits). M. Roca Adrover i E. Isern Riutort.
9440. Disseny VLSI de circuits digitals (3 crèdits). J. Segura Fuster.
9441. Disseny de circuits microelectrònics analògics (3 crèdits). M. Roca Adrover i J. Ll. Rosselló Sanz.
9442. Tècniques per al disseny i verificació de circuits CMOS de baixa tensió d'alimentació, baix consum i altes prestacions (3 crèdits). J. Segura Fuster i J. Ll. Rosselló Sanz.
8816. Dispositius electrònics VLSI (3 crèdits). E. Garcia Moreno.

8983. Efecte de l'interconnexió en el comportament dels circuits integrats: problemes de renou (3 crèdits). M. Roca Adrover i F. Moll Echeto.
9443. Disseny de circuits microelectrònics amb matrius de portes programables (FPGAs) (3 crèdits). J. Segura Fuster i S. Bota Ferragut.
8806. Models microscòpics del nucli (4 crèdits). M. Casas Ametller, F. Garcias Gomila, A. Puente i Ll. Serra Crespí.
9444. Teoria de la informació i sistemes quàntics (4 crèdits). M. Casas Ametller, F. Garcias Gomila, A. Plastino i A. Puente.
8431. Agregats atòmics (3 crèdits). M. Casas, F. Garcias i Ll. Serra.
8433. Punts quàntics i nanoestructures bidimensionals (3 crèdits). A. Puente i Ll. Serra.

Conferències organitzades pel departament a la UIB

- Ángel L. Plastino. Universidad Nacional de La Plata, Argentina. 1 de juliol de 2002. «El cerebro y la inteligencia artificial».
- Rashid Nazmitdinov. Departament de Física. 9 d'octubre de 2002. «Shape and size effects in small quantum dots».

ALTRES

Pel que fa a la informació sobre les activitats d'investigació del departament de Física, consulteu la informació als diferents grups de recerca:

Física Atòmica, Molecular i Nuclear.
Física de Materials.
Física No Lineal.
Física Solar.
Fotònica.
Meteorologia.
Oceanografia.
Relativitat General i Gravitació.
Tecnologia Electrònica.

3.13. DEPARTAMENT DE PSICOLOGIA

Director: Mateu Servera Barceló

Subdirectora: Antoni Gomila Benejam

Secretària: Maria Esther García Buades

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Manassero Mas, Maria Antònia	CU	temps complet
Marty Broquet, Gisèle	CU	temps complet
Bornas Agustí, F. Xavier	TU	temps complet
Cajal Blasco, Berta	TU	temps complet
Ferrer Pérez, Victoria A.	TU	temps complet
García Mas, Alexandre	TU	temps complet
Montoya Jiménez, Pedro	TU	temps complet
Palmer Pol, Alfons Lluís	TU	temps complet
Pérez Pareja, F. Javier	TU	temps complet
Pich Solé, Jordi	TU	temps complet
Roca Bennassar, Miquel Àngel	TU	temps complet
Servera Barceló, Mateu	TU	temps complet
Tortella Feliu, Miquel Rafel	CEU	temps complet
Bosch Fiol, Esperança	TEU	temps complet
García de la Banda García, Gloria	TEU	temps complet
Gili Planas Margalida	TEU	temps complet
Martínez-Abascal García, Ángeles	TEU	temps complet
Munar Roca, Enric	TEU	temps complet
Rosselló Mir, Jaume	TEU	temps complet
Barceló Galindo, Francesc	TU int.	temps complet
Borrás Sansaloni, Carmen	TU int.	temps complet
Gomila Benejam, Antoni	TU int.	temps complet
García Buades, Esther	TEU int.	temps complet
Sesé Abad, Albert	TEU int.	temps complet
Llabrés Bordoy, Jordi	Aj. U	temps complet
Montaño Moreno, Juan José	Aj. U	temps complet
Escudero López, Juan Tomàs	Aj. EU	temps complet
Jiménez López, Rafael	Aj. EU	temps complet
Llorens Aleixandre, Noèlia	Aj. EU	temps complet
Periañez Morales, José Antonio	Aj.	
Ferrer Esquinas, Antònia M.	As.	temps parcial
Llaneras Manresa, Nicolau	As.	temps parcial
Mas Rosselló, Jaume	As.	temps parcial
Medinas Amorós, M. Magdalena	As.	temps parcial
Terrassa Blazquez, Beatriz	As.	temps parcial

ACTIVITATS DOCENTS

— Llicenciatura en Psicologia i participació en assignatures troncal/obligatòries dels estudis de Pedagogia, Psicopedagogia, Educació Social, Treball Social i Fisioteràpia.

Tercer cicle

Programa de doctorat en Psicologia. Cursos propis del departament de Psicologia. En aquest bloc es troben els cursos de doctorat que faran els professors del departament de Psicologia:

— 8350. Esdeveniments estressants, dimensions bàsiques de personalitat i reaccions d'afrontament: concepte, avaluació i relació entre variables (3 crèdits). Gloria García de la Banda.

— 8984. El moviment dels tractaments amb suport empíric: de la recerca a la pràctica clínica (3 crèdits). Miquel Tortella Feliu.

- 8985. Trastorns per dèficit d'atenció amb hiperactivitat: innovacions en la recerca (3 crèdits). Mateu Servera Barceló.
- 8354. Elaboració de recursos multimèdia per a la recerca en Psicologia (3 crèdits). Jordi Llabrés Bordoy.
- 8986. Teoria del caos i comportament dels sistemes dinàmics: cap a una millor comprensió dels processos de canvi en Psicologia (3 crèdits). Xavier Bornas Agustí.
- 8987. Elaboració, aplicació i validació de programes d'intervenció en Psicologia Clínica i de la Salut (3 crèdits). F. Javier Pérez Pareja.
- 8988. Psicobiologia de les emocions i del dolor. Pedro Montoya.
- 8365. Psicofarmacologia clínica (3 crèdits). Miquel Roca.
- 8373. Psicologia de l'art (3 crèdits). Gisèle Marty. Professor col·laborador: José Muñiz.
- 8990. Burnout i percepció de la interacció a les organitzacions (3 crèdits). M. Antònia Manassero.
- 8991. Qualitat de vida laboral: aspectes psicosocials (3 crèdits). M. Esther Garcia Buades.
- 8378. L'enquesta sociològica i els sondeigs d'opinió (3 crèdits). Margalida Gili Planas.
- 8379. Incorporant la perspectiva de gènere: anàlisi des de la Psicologia Social (3 crèdits). Victòria Ferrer Pérez.
- 8439. Violència de gènere i misogínia (3 crèdits). Esperança Bosch Fiol.
- 8441. Introducció a l'avaluació forense en Psicologia Jurídica (3 crèdits). Carme Borràs Sansaloni.
- 8442. Aproximació psicològica a la presa de decisions (3 crèdits). Juan Tomás Escudero, Antoni Gomila Benejam i José L. Cañas.
- 8443. Anàlisi d'estructures covariants (3 crèdits). Albert Sesé.
- 8553. Avaluació psicofisiològica dels dèficits atencionals (3 crèdits). F. Barceló.
- 9445. Dormir i somniar: cognició i neuropsicologia (3 crèdits). A. García-Mas i A. Vela Bueno.
- 9446. Recorregut històric de l'estudi dels fenòmens perceptius (3 crèdits). E. Munar.
- 9447. Indefensió, estils atribucionals, benestar psicològic i salut (3 crèdits). M. A. Martínez-Abascal.
- 9448. Anàlisi de supervivència (3 crèdits). A. Palmer Pol.
- 9449. Les relacions entre llenguatge i pensament (3 crèdits). A. Gomila i M. Sotillo Méndez

Cursos: organització, participació

- GOMILA, A. Organització de les Primeres Jornades de Teoria i Psicologia: Representació i Significat. Maó, 7-9 de febrer de 2002.
- GOMILA, A. *La perspectiva de segunda persona*. Curs de doctorat *Filosofía actual de la mente*, dirigit per Fernando Broncano. Universitat Carlos III, 24 d'abril de 2002.
- GOMILA, A. Curs d'estiu de la UIB: Identitat i Memòria. Juliol de 2002.
- GOMILA, A. Organització de la conferència de José Cañas Delgado, de la Universitat de Granada: *Toma de decisiones en el control de incidentes críticos: el papel de los modelos mentales*. 24 de maig de 2003.
- MARTY, G. *La enfermedad en el proceso creador* (10 h.). Octubre de 2001-abril de 2003 Fundació la Caixa. 1 crèdit de lliure configuració de la UIB.
- MARTY, G. Conferència, *¿Qué es la Psicología del Arte?*. Curs *La Enfermedad en el Proceso Creador* (10 h.). Octubre de 2001-abril de 2003. Fundació la Caixa.
- PÉREZ-PAREJA, J. *Introducción al problema de la violencia y la agresión. Características y modelos de intervención y prevención*. Cursos del SAC (segon quadrimestre). Direcció i coordinació: Javier Pérez Pareja i Carme Borràs. Professors: José Antonio Carrobles (UAM), Victòria Ferrer, Albert Sesé, Javier Pérez Pareja, Carme Borràs i José Luis Carrión. Duració del curs: 33 hores.

Màsters: organització, participació

— Màster Universitari en Gestió de Recursos Humans i Consultoria Organitzacional. 55 crèdits. Codirecció: M. Antònia Manassero. Participen: Esther García-Buades; Carme Ramis i Gemma Torrens.

Congressos: organització, participació

— MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A. *Las tipologías como antecedentes de la teoría de la personalidad de H. J. Eysenck*. XIV Symposium de la SEHP: Psicología y Neurociencias en la España de Wenceslao López Albo (1889-1944). Santander.

— GARCÍA DE LA BANDA, G., MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A., CAPARRÓS, F., PASTOR, S., FERNÁNDEZ, N., RUIZ, P., BAUZÀ, M.; HOMAR, V. *Índices fisiológicos de estrés y su relación con variables de personalidad*. VII Congreso Latini Dies (AEPC). Granada.

— MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A.; GARCÍA DE LA BANDA, G.; CAPARRÓS, F.; RIESCO, M.; GARCÍA, A. *Diferencias individuales en niveles de cortisol en orina y en percepción subjetiva ante un estresor académico*. II Conferencia Internacional sobre Emociones y Cerebro. Palma.

— CAPARRÓS, F.; MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A.; PASTOR, S.; FERNÁNDEZ, N.; RUIZ, P.; BAUZÀ, M.; HOMAR, V.; GARCÍA DE LA BANDA, G. *Niveles de cortisol en orina y su relación con variables de personalidad, estrés percibido y desempeño*. 22nd International Conference STAR (Stress and Anxiety Research Society). Palma.

— PICH, J. I Setmana de l'Ensenyament de Mestres: l'Escola Catalana Davant dels Nous Reptes. Taller *Els aliments: percepció i educació del gust*. Universitat Rovira i Virgili.

— PICH, J. VIII Setmana Psicològica. Taller *Psicologia del gust*. Universitat de Girona. Abril de 2002.

— PICH, J. Programa Sòcrates. Seminari: Colour Categorization. University of Surrey, maig de 2002.

— PICH, J. Cursos d'Estiu de la Universitat de les Illes Balears. Curs Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. Tema: *La formació de les preferències gustatives*. Universitat de les Illes Balears. Juliol de 2002.

— PICH, J. Els Juliol de la Universitat de Barcelona. Curs Cuina, Química i Gust. Tema: *Teoria del gust, interrelació dels sentits*. Universitat de Barcelona. Juliol de 2002.

— PICH, J. Fundació Viure el Mediterrani. Jornada de Formació per als Mestres i Restauradors. Taller: *Mengem amb els cinc sentits*. Caldes de Malavella, setembre de 2002.

— M. A. MANASSERO, Á. VÁZQUEZ, V. A. FERRER, M. GILI, C. RAMIS, E. GARCÍA BUADES. *Relaciones entre motivación y calificaciones escolares*. II Simposio de la Asociación de Motivación y Emoción. Salamanca. Abril de 2002. Pòster.

— M. A. MANASSERO, Á. VÁZQUEZ. *El rendimiento escolar y el género*. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid, 23 al 27 de juliol de 2002. Comunicació.

— M. A. MANASSERO, Á. VÁZQUEZ *Las mujeres siguen siendo menos visibles en los nuevos libros de texto y las científicas invisibles*. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid, 23 al 27 de juliol de 2002. Comunicació.

— J. A. ACEVEDO, M. A. MANASSERO, Á. VÁZQUEZ. *Orientación CTS de la alfabetización científica y tecnológica de la ciudadanía: un desafío educativo para el siglo XXI*. II Seminario Ibérico sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad (Valladolid, 1-4 de juliol de 2002). Comunicació.

— VÁZQUEZ, Á.; MANASSERO, M. A. *La presencia de los temas CTS en el currículo a partir de los resultados del TIMSS*. II Seminario Ibérico sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad (Valladolid, 1-4 de juliol de 2002). Comunicació.

— VÁZQUEZ, Á.; MANASSERO, M. A. *El profesorado en el aula y la teoría de la atribución causal*. XIV Jornadas Estatales del Fórum Europeo de Administradores de la Educación (El Profesorado: El Compromiso Docente con la Educación). Palma. 6, 7, 8 i 9 de desembre de 2002. Comunicació.

- VÁZQUEZ, Á.; MANASSERO, M. A. *El compromiso: un nuevo paradigma desde la perspectiva de la psicología del trabajo y las organizaciones*. XIV Jornadas Estatales del Fórum Europeo de Administradores de la Educación (El Profesorado: El Compromiso Docente con la Educación). Palma. 6, 7, 8 i 9 de desembre de 2002. Comunicació.
- GOMILA, A. *La relación entre la representación semántica y la conceptual*. Primeres Jornades de Teoria i Psicologia: Representació i Significat. Maó, 6-8 de febrer 2002.
- GOMILA, A. *Raonament i racionalitat*. Congrés de la Societat Valenciana de Filosofia. Benicarló, març de 2002.
- GOMILA, A. *What can be seen and what can be seen in?*. I Seminario Interuniversitario sobre Arte, Mente y Moralidad. La Contribución de Richard Wollheim. Murcia, 20-22 de maig de 2002.
- GOMILA, A. *How to mix evolution and cognition: a cure for modularitis*. IX Seminario Italo-Español de Filosofía Analítica. Padova, 9-11 de novembre de 2002.
- GOMILA, A. *The language of conscious thought*. 6th Annual Meeting of the Association for the Scientific Study of Consciousness. Consciousness and Language. Barcelona, 31 de maig-3 de juny de 2002.
- CASTRO, C.; PÉREZ PAREJA, F. J.; PALMER, A. L.; BORRÁS, C. *Respuestas emocionales en mujeres sometidas a tratamiento de infertilidad*. Pòster, Reunión Anual de la Sociedad Española para el Estudio de la Ansiedad y el Estrés (SEAS). Ávila, 27 d'octubre de 2001.
- PÉREZ PAREJA, F. J.; BORRÁS, C. *Respuestas emocionales y diagnóstico del síndrome premenstrual*. Comunicació. II Simposio de Sexología da Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnologías. Lisboa, del 24 al 26 de gener de 2002.
- CARRIÓN, J. L.; PÉREZ PAREJA, F. J.; BORRÁS, C.; REDONDO, C. *Relaciones entre condiciones familiares y percepción de violencia en niños y adolescentes en edad escolar obligatoria*. IV Congreso Internacional de la Sociedad Española para el Estudio de la Ansiedad y el Estrés. Benidorm, del 19 al 21 de setembre de 2002.
- CARRIÓN, J. L.; PÉREZ PAREJA, F. J.; BORRÁS, C.; REDONDO, C.; PÉREZ, S. *Visita informativa prequirúrgica en enfermería y ansiedad estado-rasgo autoinformada en pacientes en espera de intervención quirúrgica*. IV Congreso Internacional de la Sociedad Española para el Estudio de la Ansiedad y el Estrés. Benidorm, del 19 al 21 de setembre de 2002.
- CASTRO, C.; PÉREZ PAREJA, F. J.; PALMER, A. L.; BORRÁS, C. (2002) *Ansiedad y percepción de control en mujeres en tratamiento de reproducción asistida*. IV Congreso Internacional de la Sociedad Española para el Estudio de la Ansiedad y el Estrés. Benidorm, del 19 al 21 de setembre de 2002.

3.14. DEPARTAMENT DE QUÍMICA

Director: Pere M. Deyà

Subdirector: Joan Jesús Fiol Arbós

Secretari: Rafel Forteza Coll

Personal	Situació acadèmica	Dedicació
Cerdà Martín, Víctor	CU	temps complet
Costa Torres, Antoni	CU	temps complet
Deyà Serra, Pere M.	CU	temps complet
Grases Freixedas, Fèlix	CU	temps complet
Muñoz Izquierdo, Francisco	CU	temps complet
Otero Arean, Carlos	CU	temps complet
Roig Muntaner, Antoni	CU	temps complet
Saá Rodríguez, José Manuel	CU	temps complet
Ballester Balaguer, Pau	TU	temps complet
Bergueiro López, José	TU	temps complet
Donoso Pardo, Josefa	TU	temps complet
Estela Ripoll, Josep Manuel	TU	temps complet
Fiol Arbós, Joan Jesús	TU	temps complet
Forteza Coll, Rafel	TU	temps complet
Frau Munar, Joan	TU	temps complet
García Raso, Ángel	TU	temps complet
Genestar Julià, Catalina	TU	temps complet
Llobera Balle, Antònia	TU	temps complet
March Isern, Joan Gabriel	TU	temps complet
Morey Salvà, Jeroni	TU	temps complet
Palou Franco, Josefina	TU	temps complet
Rosselló Matas, Carme	TU	temps complet
Simal Florindo, Susana	TU	temps complet
Terron Homar, Àngel	TU	temps complet
Turnes Palomino, Gemma Isabel	TU	temps complet
Vilanova Canet, Bartomeu	TU	temps complet
Caro Fernández, Arturo	TEU	temps complet
Estella Escudero, Juana	TEU	temps complet
Femenia Marroig, Antoni	TEU	temps complet
Llinàs Martí, Antoni	Aj. U	temps complet
Mas Torres, Francesca	Aj. U	temps complet
Santos Peña, Jesús	Aj.EU	temps complet
Adrover Fiol, Bartomeu	As.	temps parcial
Coll Parets, Miquel	As.	temps parcial
Herrero Aisa, Luis Ángel	As.	temps parcial
Sevilla Ribas, Josep (*)	As.	temps parcial
Frontera Beccarà, Antonio	As. (exempció càrrec)	temps parcial
Martorell Crespí, Gabriel	As. (exempció càrrec)	temps parcial

(*) Professor de la Càtedra Fundación MAPFRE

Professors Visitants/Sabàtics

Mutazzi, Eduardo. Universitat Tecnològica Nacional (Argentina). 1 de setembre-15 de novembre de 2002

Fasoli, Héctor José. Universitat Catòlica (Argentina). 7 de gener-22 de març de 2002
Semenova, Natalia V. Universitat Estatal de Moscou (Rússia). 1 de maig-30 de juny de 2002
Théraulaz, Frédéric. Universitat de Provença (França). 1 de juny-30 de juny de 2002
Vucenik, Ivana. Universitat de Maryland (EUA). 1 de juliol-15 d'agost de 2002
Apella, María Cristina. Universitat Nacional de Tucumán (Argentina). 1 de maig-30 de juny de 2002

Postdocs/Becaris

Becerra Hernández, Eduardo. Becari FPI (UIB)
Cuart Pascual, Juan J. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
De Armas Bermúdez, Graciela. Becària AECI
Fajardo González, Yamila. Becari FPI. Govern de les Illes Balears
Garau Rosselló, Carolina. Becària FPU
Isern Amengual, Bernat. Becari Fundació Joan Montaner
Leal Quezada, Luz Olivia. Becària AECI
Gual Frau, Mateu. Becari Fundació Inst. Euromediterrani Hidrotècnia
Miró Lladó, Manuel. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
Perelló Bestard, Joan. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
Piña Capó, María de las Nieves. Becària FPU
Pons Bonafé, Maria del Carme. Becària FP. Ministeri de Ciència i Tecnologia
Rodríguez Delgado, Montserrat. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
Simonet Suau, Bartomeu Miquel. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
Vega Reynés, Manuel. Becari FPU. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Beques de col·laboració del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Caldentey Frontera, Francesc X.
Manera Fuente, Matias
Martín Gallardo, José Vicente
Reolid Rosselló, Cristina
Sanchís Cortés, Pilar

Alumnes col·laboradors UIB

(Curs 2001-02, FOU, núm. 200)

Adrover Estelrich, Miquel
Albertí Aguiló, Francisca María
Caldentey Frontera, Francesc Xavier
Eim, Valeria Soledad
Farré Benet, Enric
Frontera Borrueco, Antonio Daniel
Gayà Santandreu, Francesc
Gómez Vega, Silvia
Martínez Morey, Marina
Martorell Martorell, Vicenç
Mas Ferrer, Antònia Maria
Parera Miquel, Esperança
Rivas Sánchez, Carolina
Ruiz Alfaro, Elena
Sanchís Cortés, Pilar
Vanrell Company, Cristina
Vives Miró, Maria del Mar

Activitats docents

Primer i segon cicle

En l'actualitat coexisteixen dons plans d'estudis:

1. Pla d'estudis conduent al títol de llicenciat/ada en Química (any d'inici: 1994) (BOE 10-II-1994 i BOE 18-12-1997).
2. Pla d'estudis conduent al títol de llicenciat/ada en Química (any d'inici: 2001).

Els programes de les assignatures es poden trobar a la web de la UIB:

<http://www.uib.es/estudis/quimica/pla.html>

Pla d'estudis conduent al títol de llicenciat/ada en Química (any d'inici: 1994)

- 602. Química analítica
- 604. Enllaç químic i estructura de la matèria
- 605. Química física I
- 606. Introducció a l'experimentació química i a les tècniques instrumentals I
- 607. Química física II
- 608. Enginyeria química
- 609. Introducció a l'experimentació química i a les tècniques instrumentals II
- 610. Experimentació en síntesi química
- 611. Química inorgànica
- 612. Química orgànica
- 613. Fonaments dels fenòmens de transport
- 614. Fonaments de química orgànica
- 615. Geoquímica inorgànica
- 616. Ampliació de química quàntica
- 583. Química bàsica
- 619. Química ambiental
- 2322. Química orgànica avançada
- 2321. Determinació estructural
- 620. Experimentació química
- 2323. Química física avançada
- 621. Química inorgànica avançada
- 2324. Química analítica avançada
- 622. Tècniques analítiques de separació
- 623. Dinàmica de les reaccions químiques
- 624. Ciències dels materials
- 625. Ampliació de química inorgànica
- 626. Química física estructural
- 627. Anàlisi instrumental
- 628. Ampliació de química orgànica
- 629. Ampliació de química física
- 630. Anàlisi aplicada
- 631. Espectroscòpia orgànica avançada
- 632. Química organometàl·lica
- 633. Química física computacional
- 2330. Química industrial. Economia i projectes
- 2329. Química física biològica
- 2331. Operacions unitàries en enginyeria química
- 2327. Modelització molecular assistida per ordinador
- 2326. Ampliació d'anàlisi instrumental

Pla d'estudis conduent al títol de llicenciat/ada en Química (any d'inici: 2001)

4802. Enllaç químic i estructura de la matèria
4803. Operacions bàsiques i seguretat en el laboratori químic
4804. Introducció a la química analítica
4805. Introducció a la química orgànica
4806. Introducció a la química inorgànica
4807. Introducció a l'enginyeria química
4808. Química física I
4809. Química orgànica
4810. Química inorgànica
4811. Enginyeria química
4812. Introducció a l'experimentació en química orgànica
4813. Introducció a l'experimentació en química inorgànica
4814. Química física II
4815. Introducció a l'experimentació en química física
4816. Introducció a l'experimentació en química analítica
4818. Química analítica
4819. Química orgànica avançada
4820. Química orgànica avançada
4821. Química inorgànica avançada
4822. Determinació estructural
4823. Experimentació en química física
4824. Anàlisi instrumental
4825. Química analítica avançada
4826. Experimentació en química inorgànica
4827. Experimentació en química orgànica
4828. Experimentació en química analítica
4829. Ciències dels materials
4830. Química farmacèutica
4831. Biopolímers
4832. Fonaments de química ambiental
4833. Canvis químics en el medi ambient
4834. Tecnologia del medi ambient
4835. Energia i medi ambient
4836. Circulació de fluids en enginyeria química
4837. Transmissió de calor en enginyeria química
4838. Fenòmens de transport
4839. Indústries de química inorgànica
4840. Química física matemàtica
4841. Mètodes de separació
4842. Química industrial
4843. Operacions unitàries en enginyeria ambiental
4844. Química de l'estat sòlid
2332. Experimentació en enginyeria química I
2333. Experimentació en enginyeria química II
4845. Química clínica. Mètodes especials d'anàlisi
4846. Farmacocinètica
4847. Química bioorgànica
4848. Química bioinorgànica
4849. Química de les alteracions dels òrgans i sistemes
4850. Química dels productes naturals
4851. Química analítica del medi ambient
4852. Sistemes de gestió i acreditació de laboratoris i indústries químiques

- 4853. Espectroscòpia avançada
- 4854. Química teòrica i computacional
- 4855. Disseny molecular assistit per ordinador
- 4856. Química organometàl·lica
- 4857. Dinàmica de les reaccions químiques
- 4858. Ampliació de síntesi orgànica
- 4859. Ampliació de la química de coordinació
- 4860. Materials d'alta tecnologia
- 4861. Anàlisi industrial
- 4862. Experimentació instrumental

Complements de formació per a l'accés al segon cicle d'Enginyeria Química

- 2332. Experimentació en enginyeria química I
- 2333. Experimentació en enginyeria química II
- 2334. Circulació de fluids
- 2335. Transmissió de calor
- 2336. Ampliació de fenòmens de transport

Col·laboració en els estudis de:

3.- Pla d'estudis conduent al títol de Llicenciat/ada en Biologia

Els programa de l'assignatures es poden trobar a la web de la UIB:

<http://www.uib.es/estudis/biologia/pla.html>

1444. Química

4.- Pla d'estudis conduent al títol de Llicenciat/ada en Bioquímica

Els programa de l'assignatura es poden trobar a la web de la UIB:

<http://www.uib.es/estudis/bioquimica/pla.html>

1624. Disseny de reactors

5.- Pla d'estudis conduent al títol d'Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Hortofruticultura i Jardineria.

Els programa de l'assignatura es poden trobar a la web de la UIB:

http://www.uib.es/estudis/et_agricola/pla.html

3621. Química

Tercer cicle

BLOC A

a) Cursos organitzats pel Departament.

A continuació s'indiquen únicament els títols dels cursos, el nombre de crèdits assignats i els professors que els impartiran. Per a més informació, cal consultar el llibre dels Programes de Doctorat pel curs 2002-2003.

- Anàlisi de riscos i control de punts crítics (3 crèdits). S. Simal.
- Conservació d'aliments (3 crèdits). C. Rosselló.
- Fibra alimentària i nutrició (3 crèdits). A. Femenia.
- Contaminació de la mar per hidrocarburs (3 crèdits). J. R. Bergueiro.
- Comunicació química. El llenguatge de les feromones (3 crèdits). A. Llobera.
- Química de sòlids (3 crèdits). C. Otero.

- Materials microporososos (3 crèdits). G. Turnes.
- Química bioinorgànica del N₂ i O₂ (3 crèdits). J. J. Fiol.
- Química de coordinació de lantànids i actínids (3 crèdits). A. Terron.
- Introducció a la química mèdica (3 crèdits). Á. García Raso.
- Química teòrica en ordinadors personals (6 crèdits). F. Muñoz i J. Frau.
- Cinètica enzimàtica (3 crèdits). B. Vilanova.
- Sòlids macromoleculars: propietats tecnològiques (3 crèdits). A. Roig.
- Espectroscòpia ultraviolada. Aplicacions en Química i Biologia (3 crèdits). J. Donoso.
- Importància i estudi dels materials filmògens en les obres d'art (3 crèdits). J. Palou.
- La química dins l'art i l'arqueologia (3 crèdits). C. Genestar.
- Introducció a les tècniques d'automatització del laboratori (6 crèdits). V. Cerdà i J. Estela.
- Quimiometria (3 crèdits). R. Forteza.
- Recursos didàctics per a l'ensenyament-aprenentatge de la química (3 crèdits). J. Estella.
- Urolitiasi i altres biomineralitzacions patològiques (6 crèdits). F. Grases i J. March.
- Química supramolecular (6 crèdits). P. Ballester i A. Costa.
- Química orgànica computacional (3 crèdits). P. Deyà.
- Síntesi asimètrica i catàlisi asimètrica en síntesi orgànica (3 crèdits). J. Saá.
- La praxi del mètode científic en química orgànica (3 crèdits). J. Morey.
- La fusió termonuclear com a font d'energia: Aspectes tècnics, medi ambientals i econòmics. Á. Pérez-Navarro. Universitat Politècnica de València.
- Electroquímica de sòlids (3 crèdits). Jesús Santos Peña.
- Química atmosfèrica (3 crèdits). Francisca Mas Torres.
- Anàlisi fisico-químic d'aigües (3 crèdits). Jean-Luc Boudenne.

b) Cursos corresponents a departaments d'altres centres superiors

Cursos corresponents al Tercer Cicle Nacional de Química Teòrica.

7949. Quarta Escola de Química Teòrica. Direcció: Francisco Muñoz.

El Tercer Cicle Nacional de Química Teòrica és un programa de doctorat interuniversitari en el qual participen les universitats següents:

Universitat Autònoma de Madrid (UAM). M. Yáñez
 Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). M. Sodupe
 Universitat de Barcelona (UB). J. J. Novo
 Universitat de Girona (UDG). M. Sola
 Universitat de les Illes Balears (UIB). F. Muñoz
 Universitat Jaume I (UJI). J. Andrés
 Universitat del País Basc (UPV). J. Ugalde
 Universitat Rovira i Virgili (URV). J. M. Ricart
 Universitat de Salamanca (USA). J. M. Alvariño
 Universitat de Sevilla (US). E. Sánchez
 Universitat de València (UV). I. Nebot
 Universitat de Valladolid (UVA). A. Largo
 Universitat Complutense de Madrid (UCM). J. Aoiz
 Universitat d'Extremadura (UEX). M. Aguilar

Els cursos s'imparteixen intensivament el mes de febrer de 2003 a la Universitat Complutense de Madrid i es correspondran amb aquests codis i denominacions:

- 8572. Fonaments (3 crèdits)
- 8573. Mètodes de la química quàntica (3 crèdits)
- 8574. Tècniques computacionals (3 crèdits)
- 8575. Grups de sectors, superfícies, sòlids. Catàlisi heterogènia (3 crèdits, optativa)

8576. Dinàmica de les reaccions químiques (3 crèdits, optativa)
8577. Espectroscòpies. Fotoquímica (3 crèdits, optativa)
8578. Modelització molecular (3 crèdits, optativa)

Màsters

— Màster en Salut Laboral (nivell intermig i superior). 5a edició. Responsable: Pere M. Deyà Serra. <http://www.uib.es/depart/dqu/dquo/MasterSL/MASTER99/INMAS.HTM>.

Participacions a màsters

— ROSSELLÓ, C. *Análisis de la problemática ambiental: agua y suelos*. V Màster en Gestió Empresarial: Qualitat i Medi Ambient. UIB.

Cursos d'especialització

- FEMENIA A. (professor). Especialista en Tecnologia d'Aliments. Juliol-setembre de 2002.
— FEMENIA A. (professor). Jornades Obertes: L'Ametlla a les Illes Balears. Març de 2002.
— ROSSELLÓ, C. (professora). Especialista en Tecnologia d'Aliments. Juliol-setembre de 2002.
— SIMAL, S. (professora). Especialista en Tecnologia d'Aliments. Juliol-setembre de 2002.
— ROSSELLÓ, C. (professora). Eficiència energètica aplicada a la gestió de processos industrials. 8-29 d'octubre de 2002.
— ROSSELLÓ, C. (professora). Especialista Universitari en Dietètica Aplicada al Turisme. Gener-juliol 2002.
— SIMAL, S. (professora). Especialista Universitari en Dietètica Aplicada al Turisme. Gener-juliol 2002.
— FEMENIA A. (professor). IV Jornadas Técnicas sobre la Calidad del Aceite de Oliva Virgen. Març de 2002.
— ROSSELLÓ, C. (professora). IV Jornadas Técnicas sobre la Calidad del Aceite de Oliva Virgen. Març de 2002.
— SIMAL, S. (professora). IV Jornadas Técnicas sobre la Calidad del Aceite de Oliva Virgen. Març de 2002.
— ROSSELLÓ, C. (professora). Els Aliments i els Sentits. Universitat Oberta per a Majors. 2002.
— SIMAL, S. (professora). Els Aliments i els Sentits. Universitat Oberta per a Majors. 2002.

Conferències, seminaris i taules rodones

□ DOUHAL, A. (Universitat de Castella-La Mancha). *Espectroscopia láser ultra-rápida aplicada a la química y a la física*. 15 de març de 2002. Organitzada conjuntament amb el deganat de la Facultat de Ciències dins cicle Ciència i Societat.

CÀTEDRA FUNDACIÓ MAPFRE

La Càtedra Fundació MAPFRE es va crear en virtut d'un acord marc entre les fundacions MAPFRE i MAPFRE MEDICINA i la UIB, i té com a objectiu el desenvolupament d'activitats formatives i d'investigació en el camp de la prevenció de riscos laborals en el sentit més ampli. Les activitats que es duen a terme són finançades per les fundacions MAPFRE i MAPFRE MEDICINA i organitzades i coordinades per la UIB.

Activitats

— Formació de postgrau. Màster de Salut Laboral (5a edició). Imparteix les tres especialitats corresponents al nivell superior de prevenció de riscos laborals (seguretat en el treball, higiene

industrial i ergonomia-psicosociologia). Consta de 14 mòduls amb una càrrega docent de 60 crèdits. Ha comptat amb la participació de més de 500 alumnes en les diferents especialitats.

— Assignatura de Prevenció de Riscs Laborals (codi 3484): assignatura de lliure configuració, de 6 crèdits. 505 alumnes matriculats en el curs 2002-2003.

Professors: José Sevilla Ribas i Carlos González Pérez (assignat al departament de Física).

— Beca de recerca: *Interacción entre estrés ocupacional, estrés psicológico y dolor lumbar: un estudio en profesionales sanitarios de traumatología y cuidados intensivos*. Becària: M. de la Ángeles Morata Ramírez. Directora d'investigació: Victoria A. Ferrer Pérez (departament de Psicologia. Àrea de Psicología Social).

Director de la Càtedra: Pere M. Deyà Serra (departament de Química).

3.15 DEPARTAMENT D'INFERMERIA I FISIOTERÀPIA

Directora: M. Pilar Sánchez-Cuenca López

Subdirectora: Pilar Ferrer de Sant Jordi Montaner

Secretari: Carles Moreno Gómez

Personal	Categoria	Dedicació
Fornés Vives, Joana	CEU	temps complet
Alberdi Castell, Rosa M.	TEU	temps complet
Alorda Terrassa, M. del Carme	TEU	temps complet
Artigas Lelong, Berta	TEU	temps complet
Bauzà Amengual, M. de Lluç	TEU	temps complet
Bover Bover, Andreu	TEU	temps complet
de Pedro Gómez, Joan Ernest	TEU	temps complet
Ferrer de Sant Jordi Montaner, Pilar	TEU	temps complet
Gallego Caminero, Gloria	TEU	temps complet
Gallo Estrada, Julia	TEU	temps complet
Pades Jiménez, Antònia	TEU	temps complet
Pericàs Beltran, Jordi	TEU	temps complet
Ponsell Vicens, M. Esperança	TEU	temps complet
Aguiló Pons, Antoni	TEU int.	temps complet
Fontirroig Munar, Domingo	TEU int.	temps complet
Martínez Bueso, María de la Paz	TEU int.	temps complet
Miró Bonet, Margalida	TEU int.	temps complet
Moreno Gómez, Carles	TEU int.	temps complet
Paz Lourido, Berta	TEU int.	temps complet
Riquelme Agullo, Immaculada	TEU int.	temps complet
Sánchez-Cuenca López, M. Pilar	TEU int.	temps complet
Talón Bermejo, Antònia	TEU int.	temps complet
Martín Perdiz, Antònia	Aj. EU	temps complet
Miralles Xamena, Jeronima	Aj. EU	temps complet
Zaforteza Lallemand, Concepció	Aj. EU	temps complet
Carreras Pons, J. Ignacia	Ass. 6 hores	temps parcial
Elbaz Eljarrat, Mercedes	Ass. 6 hores	temps parcial
Muntaner Fernández, Regina	Ass. 6 hores	temps parcial
Almagro Zapata, Maria Carmen	Ass. 4 hores	temps parcial
Silva Vera, M. Eugenia	Ass. 4 hores	temps parcial
Adrover Barceló, Rosa Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Àlias Aguiló, Tomàs	Ass. 3 hores	temps parcial
Aloy Oliver, Catalina	Ass. 3 hores	temps parcial
Alzina Alomar, Caterina Agnès	Ass. 3 hores	temps parcial
Amorós Cerdà, Sylvia Mònica	Ass. 3 hores	temps parcial
Barceló Riera, Maria Antònia	Ass. 3 hores	temps parcial
Bassa Malondra, Antoni	Ass. 3 hores	temps parcial
Bosch Donate, Elisa	Ass. 3 hores	temps parcial
Bover Mercadal, Joana M.	Ass. 3 hores	temps parcial
Buades Reines, Joan	Ass. 3 hores	temps parcial
Cardo Jalon, Esther	Ass. 3 hores	temps parcial
Carretero Mari, Carolina	Ass. 3 hores	temps parcial
Company Bauzà, Margarita	Ass. 3 hores	temps parcial
Company Bauzà, Rosa Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Crespi Capo, Magdalena	Ass. 3 hores	temps parcial
Duran Luque, Piedad	Ass. 3 hores	temps parcial
Erroz Arbe, M. Jesús	Ass. 3 hores	temps parcial
Fernández Domínguez, Juan Carlos	Ass. 3 hores	temps parcial
Ferragut Garcias, Alejandro	Ass. 3 hores	temps parcial
Galiana Juan, Pere	Ass. 3 hores	temps parcial

Galmes Bassa, Antoni	Ass. 3 hores	temps parcial
Gil Carrillo, M. Josefa	Ass. 3 hores	temps parcial
Gómez Muñoz, Susana Natividad	Ass. 3 hores	temps parcial
Gual Frau, Antònia Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Hermoso Villar, Pablo	Ass. 3 hores	temps parcial
Hernández Serra, Rosa Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Homar Amengual, Catalina	Ass. 3 hores	temps parcial
Jareño Talero, Juan	Ass. 3 hores	temps parcial
Lastra Cubel, Pedro Miguel	Ass. 3 hores	temps parcial
Llobera Canaves, Joan	Ass. 3 hores	temps parcial
Manresa Tejedor, Sebastián Alejandro	Ass. 3 hores	temps parcial
Maya Maya, M. Ascension	Ass. 3 hores	temps parcial
Miró Bonet, Rosa	Ass. 3 hores	temps parcial
Molina Mula, Jesús	Ass. 3 hores	temps parcial
Moreno Mulet, Cristina	Ass. 3 hores	temps parcial
Moreno Sancho, M. Lucia	Ass. 3 hores	temps parcial
Muñoz Martínez, Juana	Ass. 3 hores	temps parcial
Oliva Pascual-Vaca, Àngel	Ass. 3 hores	temps parcial
Pades Jiménez, Josefa	Ass. 3 hores	temps parcial
Palou Oliver, M. Antònia	Ass. 3 hores	temps parcial
Pérez González, Sandra	Ass. 3 hores	temps parcial
Pérez Mariano, Damiana	Ass. 3 hores	temps parcial
Prieto Valle, Juana Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Puiggròs Fontirroig, Antònia	Ass. 3 hores	temps parcial
Reines Femenia, Juan	Ass. 3 hores	temps parcial
Ribera Castelló, Salvador	Ass. 3 hores	temps parcial
Ros Martínez, Moises	Ass. 3 hores	temps parcial
Sales Girona, Dolores	Ass. 3 hores	temps parcial
Salinas Bueno, Josume	Ass. 3 hores	temps parcial
Salva Clar, Maria Agustina	Ass. 3 hores	temps parcial
Sardi Leon, Ernesto Massimo	Ass. 3 hores	temps parcial
Solana Díaz, Maria Teresa	Ass. 3 hores	temps parcial
Sureda Garcia, Catalina	Ass. 3 hores	temps parcial
Sureda Parera, Aina Maria	Ass. 3 hores	temps parcial
Tamarit Jaroslowsky, M. del Carmen	Ass. 3 hores	temps parcial
Velasco Roldán, Olga	Ass. 3 hores	temps parcial

ACTIVITATS DOCENTS

Primer cicle

- Diplomatura en Infermeria
- Diplomatura en Fisioteràpia
- Diplomatura en Treball Social

Tercer cicle

A continuació s'indiquen els títols dels cursos de doctorat impartits pel departament, durant l'any 2002, amb el nombre de crèdits assignats.

Curs 2001-2002

- 8071. Infeccions cardiorespiratòries (3 crèdits). Dr. J. Buades Reines i Dr. A. Bassa Malondra.
- 9835. Estrès laboral en el personal sanitari (3 crèdits). J. Fornés.

Curs 2002-2003

- 8386. Actualització en Medicina Interna (3 crèdits). Dr. J. Buades Reines i Dr. A. Bassa Malondra.
- 9835. Estrès laboral en el personal sanitari (3 crèdits). J. Fornés.

PROFESSORS VISITANTS

- Silvia Teresa Federici, llicenciada i professora responsable de la càtedra d'Infermeria en Salut Mental a la Facultat de Ciències de la salut i Servei social de la Universitat Nacional del Mar del plata (Argentina). Febrer de 2002.
- Denisse Gastaldo, PhD, assistant professor, Faculty of Nursing and Centre for International Health, University of Totonto.
- Raquel Mazza (Montevideo, Uruguay)

ACTIVITATS ORGANITZADES PEL DEPARTAMENT

- GASTALDO, D. Taller sobre paradigmes en investigació qualitativa (4 hores). Juny 2002.
- GASTALDO, D. Taller sobre metodologia en investigació qualitativa (8 hores). Juny 2002.
- Conveni de col·laboració entre UIB i IB-SALUT per dur a terme un programa de formació en «Metodo Enfermero» per les enfermeres d'Atenció Primària de l'Àrea de Salut de Mallorca.

Cursos/màsters

- ALORDA, C.; MIRÓ, M. «Taller per l'adopció d'un model Infermer». Diplomats en Infermeria. Fundació Hospital Son Llätzer. Fundació Hospital Son Llätzer: juliol 2002; setembre 2002; novembre de 2002; Gener 2003. 20 hores.
- ALORDA, C.; MIRÓ, M. «Taller per l'adopció d'un model Infermer». Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Centro de Salut Son Pizà, INSALUD, Mallorca. Juny, 2002. 10 hores.
- ALORDA, C. «Taller de pla de cures al pacient amb accident cerebro vascular». Diplomats en Infermeria. Atenció Primària. Gerència d'Atenció Primària. Desembre 2002.
- BAUZÀ, M. L. Codirectora del Curs d'Especialista Universitari en Educació Nutricional. Títol de postgrau de la UIB (21 crèdits). Any acadèmic 2001-2002.
- MIRÓ, M.; PAZ, B.; TALÓN, A «Jornades de portes obertes». Sessió Informativa sobre els Estudis d'Infermeria. Estudiants ESO, 2n curs de batxillerat i FP2 de tots els centres de Mallorca. Professora conferenciant. Organitza: Vicerectorat d'Extensió Universitària. Universitat de les Illes Balears. UIB, març, 2002.
- TALÓN, A. Coordinadora del seminari pràctic «Consciència Corporal». Maig 2002.
- TALÓN, A. Coordinadora de la conferència sobre «Esclerosis Multiple». Maig 2002.
- TALÓN, A. Coordinadora de la xerrada «Experiència com a alumna de 3r curs a la Universitat de València». Maig 2002

ACTIVITATS DE RECERCA

Projectes/Activitats d'investigació

- ADROVER, R. M. Col·laboradora en l'equip investigador del projecte FIS: PI 021585. Investigadora principal Clara Vidal Thomas. «Efectivitat d'una intervenció d'infermeria en pacients amb malaltia cerebrovascular».
- AGUILÓ, A. Investigador principal: Dr. F. J. Perales. CICYT TIC 2001-0931: «Análisis y síntesis del movimiento humano mediante técnicas de visión y animación por ordenador». Durada: 28-12-01 al 27/12/04.
- AGUILÓ, A. Investigador principal: Dr. F. J. Perales. Humodan IST-2001-3.5.1. «An automatic Human model animation environment for augmented reality interaction». Setembre 2002-març 2005.
- ALORDA, C.; VIDAL, C. «Efectividad de una intervención de enfermería en pacientes con enfermedad cerebrovascular». Entitat financera. Fondo de Investigación Sanitaria. FIS. Ministerio de Sanidad y Consumo. Durada: 3 anys.
- BAUZÀ, M. L. Projecte de Formació a l'Escola d'Infermeria Ahmed Abdelfetah del Camp de Refugiats de la República Àrab Saharai Democràtica. UIB, 1 any.
- BAUZÀ, M. L. Estudi sobre el tabaquisme a l'edifici Guillem Cifre de Colonya a la UIB. Conselleria de Sanitat i Consum. 1 any.
- BOVER, A. Chatting with Death: Barebacking sex, transgression and public health imperatives. Universitat d'Ottawa (Canadà). 2002-2004.
- BOVER, A. Cuidados informales de salud del ámbito domiciliario: percepciones y estrategias de cuidado ligadas al género y a la generación. Fondo de investigaciones sanitarias. Ministerio de Sanidad y Consumo (PI020925). 2003-2004.
- BOVER, A. Red temática de investigación en cuidados en personas mayores. Grupo de cuidadores informales. Fondo de investigaciones sanitarias. Ministerio de Sanidad y Consumo (G03/100).2003-2005.

- GALLEGO, G.; MOLL, I. Co-investigadora del projecte: La acción de la Iglesia en el proceso de dotación de servicios públicos en España (1845-1930). Un análisis regional. BHA 2002 03783. Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico (I+D, 2002). 2002-2004.
- PADES, A. Habilidades sociales en enfermería: propuesta de un programa de intervención. (Tesis doctoral). 3 anys.

Cursos/màsters

- ADROVER, R. M. Sessions del «Projecte de gestió de cuidats sobre el model de Virginia Henderson», IB-SALUT. Atenció Primària de Mallorca. (15 hores). Sessions desenvolupades amb una periodicitat mensual dins l'any 2002.
- ALBERDI, R. M. Curs d'especialista universitari en cooperació per al desenvolupament: Universitat de les Illes Balears/Fundació Universitat Empresa, 12 de juny de 2003.
- ALBERDI, R. M. Seminari sobre «Pressa de decisions ètiques», Fundació Hospital Universitari «Son Llätzer»; 4 de abril de 2002.
- ALBERDI, R. M. Seminari sobre «Reflexions al voltant dels canvis i de la pràctica professional infermera». Centre de Salut de «Son Servera»; Gerència d'Atenció Primària de l'IB-SALUT: 13 i 14 de maig.
- ALBERDI, R. M. Taller para la adopción de un modelo enfermero. Hospital «Son Dureta»; 3 i 4 de desembre de 2003.
- ALBERDI, R. M. Títol Superior en Infermeria. Escola d'Infermeria de la Universitat d'Alacant; 20 de desembre de 2003.
- ALBERDI, R. M. Seminari sobre «Reflexions al voltant dels canvis i de la pràctica professional infermera». Centre de Salut de «Son Pisá»; Gerència d'Atenció Primària de l'IB-SALUT: 3 i 4 de juny de 2002.
- ALORDA, C. Taller de pla de cures al pacient amb accident cerebro vascular Diplomats en Infermeria. Atenció Primària. Gerència d'Atenció Primària. Desembre 2002.
- ALORDA, C. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Centro de Salut Son Pizà, INSALUD. Palma de Mallorca, juny, 2002.
- ALORDA, C. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Diplomats en Infermeria. Fundació Hospital Son Llätzer. Fundació Hospital Son Llätzer. Juliol; setembre i novembre de 2002; gener de 2003.
- ARTIGAS, B. Model conceptual i metodologia infermera en el Master de Emergencies extrahospitalaries Destinatari: Diplomats en Infermeria. Escola Infermeria Universitat de Barcelona, 6 hores. Juny, 2002.
- ARTIGAS, B. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Centro de Salut Llevant, INSALUD, Mallorca, 10 hores, maig, 2002. Ajuntament de Manacor. 4 hores. Maig 2002.
- BAUZÀ, M. L. Curs d'Especialista Universitari en Educació Nutricional. Títol de postgrau de la UIB. UIB- FUEIB. 21 crèdits. Any Acadèmic 2001-2002.
- BAUZÀ, M. L. Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament. Títol de postgrau de la UIB de la UIB- FUEIB. Any Acadèmic 2001-2002.
- curs de postgrau: «Intervenció d'Infermeria en salut mental i psiquiatria». Organitzat pel Departament d'Infermeria de Universitat de Barcelona. Barcelona, 13 de Juny de 2002.
- DE PEDRO, J. E. Curso Diseños de Investigación en enfermería. Personal d'Infermeria IB-SALUT. Hospital Universitario Son Dureta, 15 hores. Palma de Mallorca, del 10 al 12 de desembre de 2002.
- DE PEDRO, J. E. Curso Diseños de Investigación en enfermería. Personal d'Infermeria IB-SALUT. Hospital Universitario Son Dureta, 15 hores. Palma de Mallorca. del 16 al 19 de desembre 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Impartició de classes en el curs d'especialista universitari en educació nutricional. UIB FUEIB. Títol postgrau UIB. Març 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Impartició de classes sobre: Educació per la salut SADIS (Servei acollida dones i família). Palma Mallorca. juny, juliol, octubre, desembre 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Impartició de classes sobre «Educació per la salut» Fundació Joana Barceló. Palma, 25 d'abril del 2002.

- FERRER DE SANT JORDI, P. Impartició de xerrades sobre: L'afecte una necessitat per a tota la vida. Universitat oberta per a majors. UOM, UIB. Santanyí. Lluçmajor, Andratx. 20 i 28 de Febrer, 13 de març 2002.
- FORNÉS, J. Estrés y maltrato psicológico. Conferència al Palau de Justicia de Lima. Organitzada per la División Central de Exámenes Médico Legales. Ministerio Público. Lima (Perú), 13 d'Agost de 2002.
- FORNÉS, J. Estrés y salud. Conferència en el curs de postgrau: «Seminario de comportamientos de riesgo». Organitzat pel Departament de Psicologia de la Universitat Nacional Federico Villarreal. Lima (Perú), 24 de juliol de 2002.
- FORNÉS, J. Maltrato psicológico en el trabajo. Conferència en el curs de postgrau: «Docencia e investigación en estomatología». Organitzat pel Departament de Psicologia de la Universitat Nacional Federico Villarreal. Lima (Perú), 7 d'Agost de 2002.
- FORNÉS, J. Maltrato psicológico y estrés laboral en enfermería. Conferència en el curs de postgrau: «Intervención d'Infermeria en salud mental i psiquiatria». Organitzat pel Departament d'Infermeria de Universitat de Barcelona. Barcelona, 13 de Juny de 2002.
- FORNÉS, J. Mobbing: Maltrato psicológico en el ámbito laboral. Conferència a la Facultat de Psicologia de la Universitat Nacional Federico Villarreal. Lima (Perú), 14 d'Agost de 2002.
- FORNÉS, J. Pensamiento enfermero y metodología de registro en enfermería de salud mental. Docència en el curs de postgrau: «Guía de valoración y estrategias de intervención en enfermería psiquiátrica». Organitzat per l'Hospital Psiquiàtric «Roman Alberca». Murcia, 20 a 22 de novembre de 2002.
- FORNÉS, J. Proceso de Atención de Enfermería en salud mental. Docència en el curs de postgrau: «El Proceso de Atención de Enfermería en salud mental». Organitzat per la Direcció General de Recursos Humans i Organització Administrativa de Murcia. Murcia, 20-24 de Maig de 2002.
- FORNÉS, J. Técnicas de intervención en tratamiento familiar. Conferència a la Universitat Inca Garcilaso de la Vega. Lima (Perú), 6 d'Agost de 2002.
- FORNÉS, J. Valoración y diagnósticos de enfermería en salud mental. Docència en el curs de postgrau: «Patrones, diagnóstico de enfermería y planes de cuidados». Organitzat pel Servei de Salut del Principat d'Asturies (SESPA). Oviedo, 11-13 de Març de 2002.
- FORNÉS, J. Estrategias de afrontamiento al estrés. Seminari-Taller sobre: «Afrontamiento del estrés». Organitzat pel Departament de Psicologia de la Universitat Nacional Federico Villarreal. Lima (Perú), 7 i 8 d'Agost de 2002.
- GALLEGO, G. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Destinatari: Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Entitat organitzadora: Centro de Salud Son Servera, INSALUD, Mallorca, 10 hores, juny, 2002.
- GALLEGO, G. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Entitat organitzadora: Centro de Salud Son Servera, INSALUD, Mallorca, 10 hores, juny de 2002.
- GALLO, J. Curso de drogodependencias. (27 Hores). Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca, durada total del curs (40h.). Palma de Mallorca, 28 de gener a 13 de febrer de 2002.
- GALLO, J. Universitat Oberta per a Majors. Entitat Organitzadora. UIB Durada. 6 h.
- GALLO, J. Curso de drogodependencias (14 h). Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca, durada total del curs. 20 h. Palma de Mallorca del 6 a 10 de Maig de 2002.
- GALLO, J. Curso de drogodependencias (14 h). Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca, durada total del curs 20h. del 15 a 19 de abril de 2002.
- LASTRA, P M. Soporte vital avanzado. Sociedad balear medicina intensiva, Palma de Mallorca, gener, abril, juny i setembre 2002 20 horas cada uno.
- MARTÍN, A. Curs «Atenció d'infermeria en Cuidats Intesius Pediàtrics i Neonatología», Destinatari. Infermeres i auxiliars d'infermeria. Organitzat per l' Hospital Son Dureta, 3 hores. Maig 2002.
- MARTÍN, A. Curs «Higiene de la persona encamada, prevenció d'úlceres per pressió i aspectes basics de higiene i control de la infecció», Destinatari, auxiliars de treballadora familiar. Organitzat per Càritas. Delegació diocesana d'acció social. 3 hores, maig 2002.
- MARTÍN, A. Curs «Metodologia de cuidados. aplicación a la práctica del modelo de Virginia Henderson», destinatari Infermeres, comares i auxiliars d'infermeria. Organitzat per XIII Escuela de Verano de Salud Pública, (1.5 Crèdits), setembre 2002.

- MIRÓ, M. Taller per l'adopció d'un model Infermer, Diplomats en Infermeria. Atenció Primària de Salut. INSALUD. Centro de Salut Son Pizà,. Palma de Mallorca, juny 2002. 10 hores.
- MIRÓ, M. Taller per l'adopció d'un model Infermer. Diplomats en Infermeria. Fundació Hospital Son Llàtzer juliol, setembre, novembre de 2002; gener 2003, 20 hores.
- PADES, A. «Salut i qualitat de vida», destinat als alumnes de 3r curs de la Diplomatura Senior UOM. UOM. UIB. 6 hores. Palma de Mallorca, 14, 17 i 21 d'octubre de 2002.
- PADES, A. «Seminari entrenamiento en habilidades sociales». Destinado a profesionales de Enfermería. Atención Primaria de Salud. IB-SALUT. Organiza. Formación. Gerencia de Atención Primaria. Centro de Salud Son Pisa. Palma de Mallorca 10,11 y 12 de juny 2002.
- PADES, A. «Seminari entrenamiento en habilidades sociales». Organiza Area de docencia e investigación de enfermería. hospital Son Dureta. IB-SALUT. Hospital Son Dureta. Palma de Mallorca 4,5 i 6 de febrer 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. Curso «Ergonomía y cuidado de la espalda». Destinatari: Visitadoras familiares. INFOF. 3 hores. Gener 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. Curso de Formación para padres con niños de 0-3 años. Destinatari. Padres. Ayuntamiento de Manacor. 9 hores. Maig 2002.
- PAZ, B. Curso Ergonomía. Destinatari. Personal del centro cáritas. Cáritas. 3 hores. Juny 2002.
- PERICÀS, J. Direcció i coordinació del «II Curs d'especialista universitari en emergències i assistència sanitària en catàstrofes». Palma de Mallorca. FUEIB, 2001-2002.
- PERICÀS, J. Direcció i coordinació del master de 600 hores, que porta per títol: «II master universitari en emergències i assistència sanitària en catàstrofes». Palma de Mallorca. FUEIB, 2001-2003.
- RIQUELME, I. Curs de Taller de vendatges funcionals. Organitzat per l'Hospital de Son Dureta, destinat a Fisioterapeutes.(1 Crèdit), octubre 2002.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. I Curs d'especialista Universitari en Gestió de la Qualitat en el Serveis Socials. Duració total 300 hores, realitzades 12 hores.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Participació Docent (3 hores) dins el Curs d'Especialista Universitari en Cooperació pel Desenvolupament. 250 hores totals, gener-juliol Participació docent (8 hores) dins el Curs de Qualitat i Avaluació de Unitats i Serveis Públics. 30 hores totals, Ajuntament de Calvià. Novembre-desembre.
- SILVA, M. E. Curso de Atención de enfermería al enfermo renal hospitalizado. Formación continuada Hospital Can Misses. 30 hores. Abril 2002.
- SILVA, M. E. Curso de cuidados de enfermería en las unidades de cirugía y traumatología. Formación continuada Hospital Can Misses. 9 hores. Novembre de 2002.
- TALÓN, A. Curso Ergonomía. Destinatari. Personal del centro cáritas. Cáritas. 4,5 hores. Juny 2002.
- TALÓN, A. Curso Ergonomia. Destinatari. Personal de ajuda domiciliaria cáritas. 10 hores, Juny 2002.
- TALÓN, A. Taller de Pla de Cures al Pacient amb accidents Cerebro-vasculars. Dirigit a Atenció Primària. Desembre.2002 3 Hores.

Congressos/Jornades

— ALBERDI, R. M. Assistència i participació en la taula rodona de la Jornada Commemorativa dels XXV años de la integración de la Enfermería en la Universidad; «La visión de la Enfermería como disciplina». Asociación Española de Enfermería Docente. Madrid, 13 de desembre de 2002.

— ALBERDI, R. M. Assistència al IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Instituto de Filosofía. Centro Superior de Investigaciones Científicas. Madrid, 23 al 27 de juliol de 2002.

— ALBERDI, R. M. Conferència de clausura de la Jornada sobre «Avances en cuidados de enfermería pediátrica», «La Enfermería ante el siglo XXI». Hospital Infantil Universitario «Niño Jesús». Madrid, 29 d'octubre 2002.

— ALBERDI, R. M. Taula rodona en las VI Jornadas de Gestión y Evaluación de Costes Sanitarios; «Ética y gestión sanitaria» Fundación Signo. Madrid, 24 de juny 2002.

— ALBERDI, R. M.; MARTÍN, A.; HERNANDEZ, R. M.; MORENO, L. Assistència i Comunicació a las XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente «El curriculum básico como oportunidad para enseñar a trabajar en un mundo de diferencias». Asociación Española de Enfermería Docente. Tarragona, 6 al 8 de març de 2002.

— ALBERDI, R. M.; MARTÍN, A.; HERNANDEZ, R. M.; MORENO, L. Assistència i Comunicació al XII Congr s de la International Association of Health Policy i XIV Jornadas de debate de la Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública; «Formar a las enfermeras para dar respuestas en un mundo global», International Association of Health Policy i Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública. Palma de Mallorca, 21 al 24 de maig de 2002.

— AMORÓS, S. Congreso de Enfermeria Intensiva y Unidades Coronarias, SEEIUC. Sevilla, maig 2002.

— ARTIGAS, B.; ALBERDI, RM; BOSCH, E; FERRER, V; MORENO, C.; RIERA, T. Assitencia al IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Entitat organitzadora. Instituto de Filosofía. Centro Superior de Investigaciones Científicas. Madrid del 23 al 27 de juliol de 2002.

— ARTIGAS, B.; MIRÓ, M; ALORDA, C; BAUZA, M. L. XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. «Gestionando cambios en el siglo XXI». AEED. Tarragona, Març, 2002.

— ARTIGAS, B; MIRÓ, M.; ZAFORTEZA, C.; GALLEGRO, G.; MARTÍN, A. «Integración de las nuevas tecnologías de la Información y la Comunicación en la docencia de Enfermería». Entitat organitzadora. Facultad de Ciencias de la Educación y Psicología de la Universidad Rovira i Virgili. Tarragona. Del 1 al 3 de juliol de 2002.

— ARTIGAS, B.; PADES, A.; MIRÓ, M.; GALLEGRO, G.; ALORDA, C. «Ser enfermera: habilidades, conocimientos y actitudes». AEED. Tarragona, Març, 2002.

— BARCELÓ, M. A. IV Simposium Internacional de Diagn stics Infermers. Presentación de la comunicación oral, «Adecuación a una realidad asistencial de los factores de riesgo del diagnostico riesgo de traumatismo en personas ancianas». A Coruña, 9 i 10 de maig de 2002.

— BAUZA, M. L. Comunicación al XII Congreso de la Asociación Internacional de Políticas de Salud y XIV Jornadas de Debate sobre Sanidad Pública. Promoción de la Salud en el Sistema de Salud; Federación de Asociaciones para la defensa de la Sanidad Pública. Palma de Mallorca, del 21 al 24 de maig de 2002.

— BAUZA, M. L. Assistència i Comunicación a la 4th European Conference of the Society for Research on Nicotine and Tabacco. Smoke free area at the Universitat Illes Balears; Society for Research on Nicotine and Tabacco, Santander del 3 al 5 d'octubre de 2002.

— BAUZA, M. L. Comunicación a las XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación de Enfermería Docente: Gestionando cambios en el Siglo XXI. Cambios en el Siglo XXI: Innovación en la Formación Enfermera. Asociación Española de Enfermería Docente. Tarragona, del 6 al 8 de març de 2002.

— DE PEDRO, J. E. «XIII Jornadas Nacionales de Supervisión de Enfermería». Asociación Nacional de Directivos de Enfermería. Madrid, maig 2002.

— DE PEDRO, J. E. (Moderador de mesa de comunicaciones), VI Encuentro de Investigación en Enfermería «Prioridades Europeas y su impacto en la pr ctica». Instituto de Salud Carlos III. Granada, noviembre de 2002.

- DE PEDRO, J. E. Miembro del comité organizador (Moderador de mesa de comunicaciones). XII Congreso de la International Association of Health Policy y XIV Jornadas de Debate de la Federación de Asociaciones para la Defensa de la sanidad Pública. Federación de Asociaciones para la Defensa de la sanidad Pública. Palma de Mallorca, maig 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P.; MARTÍN, A.; BOVER, A. Presentació de comunicació oral «Madres prematuras y lactancia materna: reflexión sobre la promoción de la salud en este colectivo de mujeres». II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados y IV Reunión Cualitativa en Salud. Alacant, 14 i 15 de novembre de 2002.
- FERRER DE SANT JORDI MONTANER, P.; MARTÍN PERDIZ, A.; BOVER BOVER, A. Presentació i defensa de póster «Recién nacido prematuro, madre prematura. La lactancia materna como facilitadora del rol activo materno» organitzat pel II Congreso Español de Lactancia Materna. Sevilla, novembre de 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P.; MARTÍN, A.; BOVER, A. Presentació i defensa de póster. «Recién nacido prematuro, madre prematura. La lactancia materna como facilitadora del rol activo materno». II Congreso Español de Lactancia Materna. Sevilla
- FERRER DE SANT JORDI, P. Activitat Assistència a la Jornada de formación de Autoevaluadores de las Universidades de la Comunidad Valenciana e Islas Baleares. Plan Nacional de evaluación de la calidad de las universidades. Alacant, octubre 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Assistència al IV Encuentro A. A. M. i I Congreso de la A. A. M. «La mujer, la salud y los medios de comunicación». Asociación Andaluza de Matronas. Sevilla, maig 2002.
- FORNÉS, J. «El Pensamiento en Enfermería en Salud Mental y Psiquiatría». Ponència presentada a les Jornades Presente y Futuro de la Enfermería en Salud Mental y Psiquiatría de Castilla y León. Organitzades per Asociación de Enfermería en Psiquiatría y Salud Mental de Castilla y León. Segovia, 15 i 16 de novembre de 2002.
- FORNÉS, J. «La continuïtat de les cures en salut mental». Ponència presentada a les IV Jornades de l'Associació Balear de Salut Mental. Palma de Mallorca, 17 i 18 de maig de 2002.
- FORNÉS, J. Moderadora de la Taula: Educación y promoción de la salud mental en los cuidados de enfermería. III Congreso Virtual de Psiquiatría. Interpsiquis.com, del 1 al 28 de Febrer de 2002.
- FORNÉS, J. Moderadora del FORO d'Infermeria a Psiquiatria.com durant l'any 2002.
- FORNÉS, J.; REINÉS, J.; SUREDA, C. «Impacto del maltrato psicológico en la prensa española». Comunicació presentada al I Congreso Ibérico de Salud Mental Comunitaria. Organitzat per les Associacions Espanyola i Portuguesa de Neuropsiquiatria. Cascais (Portugal), 24-26 d'Octubre de 2002.
- FORNÉS, J.; REINÉS, J.; SUREDA, C. «Me están amargando la vida en el trabajo». Comunicació-poster presentada a les IV Jornades de l'Associació Balear de Salut Mental. Palma de Mallorca, 17 i 18 de Maig de 2002.
- FORNÉS, J.; SALVADOR, I. «Proceso de duelo en niños emigrantes. Factores de alarma en la escuela». Ponència presentada al II Congreso Internacional Virtual de Educación (CIVE-2002). Organitzat per Cibereduca.com. Internet, del 15 al 26 d'Abril de 2002.
- FORNÉS, J.; SUREDA, C.; REINÉS, J. La salud mental de los trabajadores frente al maltrato psicológico. El concepto mobbing a debate. Comunicació presentada al XIX Congreso Nacional de Enfermería en Salud Mental. Organitzat per l' Asociación de Enfermería en Salud Mental. Granada, 21-23 de Març de 2002.
- GALLEGO, G. 13 Congreso Argentino de Terapia Intensiva. Bueno Aires, Argentina, setembre, 2002.
- GALLEGO, G; MIRÓ, M «Intervención de enfermería en la UCI. ¿Hay un lugar para una actitud independiente?». 13 Congreso Argentino de Terapia Intensiva. Bueno Aires, setembre, 2002.
- GALLEGO, G. II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados. Asociación Nacional de Historia y Antropología de los Cuidados y Universitat d'Alacant. Departamento de Enfermería. Alacant, novembre de 2002.
- GALLEGO, G. XII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Pollença (Mallorca).
- GALLEGO, G. XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente, «Gestionando cambios en el siglo XXI». AEED. Tarragona, Març, 2002.

- LASTRA, P M. Organizacion congreso XIV International health policy. XII congreso federacion de asociaciones en defensa de la salud publica fasdp, ihp. Palma de mallorca, 22 al 24 maig 2002.
- MARTÍN, A. Assistència al VI Encuentro de Investigación en Enfermería «Prioridades europeas y su impacto en la práctica», organitzat pel Instituto de Salud Carlos III. Madrid, novembre de 2002.
- MARTÍN, A.; ALBERDI, R. M.; HERNÁNDEZ, R. M.; MORENO, L. Presentació de comunicació oral «Formar a las enfermeras para dar respuestas en un mundo global», organitzat pel XII congreso de la Asociación Internacional de Políticas de Salud i XIV Jornadas de Debate sobre Sanidad Pública. Palma de Mallorca, maig de 2002.
- MARTÍN, A.; BARCELÓ, M. A.; MIRÓ, M.; ALIAS, A.; IBÁÑEZ, O.; GALLEGU, G. Presentació de la comunicació oral «Adecuación a una realidad asistencial de los factores de riesgo del diagnóstico Riesgo de Traumatismo en personas ancianas» Organitzat pel IV Simposium internacional de diagnósticos de enfermería. A Coruña, maig de 2002.
- MARTÍN, A.; GALLEGU, G.; BOSCH, M. P.; MIRÓ, M.; SANCHEZ-CUENCA, P.; ZAFORTEZA, C. Presentació de comunicació oral «Les Germanes de la Caritat de San Vicenç de Paül en el siglo XIX. Expectativas según las normas de vida y renuncia personal», organitzat per les II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados y IV Reunión Cualitativa en Salud. Alacant, novembre de 2002.
- MARTÍN, A.; GALLEGU, G.; MIRÓ, M.; ZAFORTEZA, C. Presentació de comunicació oral «Les cures infermeres a Mallorca: contribució de les Germanes de la caritat de San Vicenç de Paül des de la seva fundació fins al segle XIX», organitzat pel XIII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Pollença maig, juny de 2002.
- MARTÍN, A.; PÉREZ, M. A.; PÉREZ, M. L.; PONSELL, E. Presentació i defensa de póster «Ethical conflicts in a neonatal intensive care unit: analysis and proposals for action», organitzat pel 8th Symposium of ESPNIC Nursing, Göteborg (Suècia), setembre de 2002.
- MARTÍN, A.; PÉREZ, D. M.; PLANAS, T.; PONSELL, E. Presentació de comunicació oral «Comunicación intercultural. Estrategias para la introducción de la alimentación complementaria en la población infantil de origen magrebí», organitzat per les II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados y IV Reunión Cualitativa en Salud. Alacant, novembre de 2002.
- MARTÍN, A.; PONSELL, E.; PÉREZ, M. A.; MIRÓ, M.; GALLEGU, G. Presentació de comunicació oral «Buceando en la red» Organitzat pel XXIII congreso de la Asociación Nacional de Enfermería de Cuidados Intensivos Pediátricos y Neonatales, Castelló, maig 2002.
- MARTÍN, A.; GALLEGU, G.; PONSELL, E.; MIRÓ, M. Presentació de comunicació oral «Vull ésser anorèxica» Organitzat pel I congrés de l'Associació Catalana d'infermeria pediàtrica, Tarragona abril de 2002.
- MARTÍN, A.; ALBERDI, R. M.; HERNÁNDEZ, R. M.; MORENO, L. Presentació de comunicació oral «Evaluación a los dos años de puesta en marcha de la asignatura Problemas sociosanitarios ante la marginación, la inmigración y los refugiados». Organitzat per les IV Jornadas Internacionales de antropología UCAM. Múrcia, juny 2002.
- MARTÍN, A.; FERRER DE SANT JORDI, P.; BOVER, A. Presentació de comunicació oral «Madres prematuras y lactancia materna: reflexión sobre la promoción de la salud en este colectivo de mujeres», organitzat per les II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados y IV Reunión Cualitativa en Salud. Alacant, novembre de 2002.
- MARTÍN, A.; GALLEGU, G.; MIRÓ, M.; ZAFORTEZA, C. Presentació de comunicació oral «Aplicació de les noves tecnologies a la docència de la història de la infermeria», organitzat pel XIII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Pollença, maig, juny de 2002.
- MARTÍN, A.; PONSELL, E.; GALLEGU, G.; MIRÓ, M. Presentació de comunicació oral «Trastornos alimentarios e internet. Acceso de la población joven a información de riesgo para la salud, Organitzat per les IV Jornadas autonómicas de la ABSM. Palma de Mallorca, maig 2002.
- MARTÍN, A.; TALÓN, A.; PAZ, B. Presentació comunicació oral «El masaje infantil» Organitzat pel XXIII congreso de la Asociación Nacional de Enfermería de Cuidados Intensivos Pediátricos y Neonatales. Castelló, del 15 al 17 maig 2002.
- MIRÓ, M. Innovación educativa en los estudios de Enfermería. Una nueva concepción de la enseñanza, 2a Setmana de la ciencia i tecnologia Universitat de les Illes Balears, novembre de 2002.

- MIRÓ, M; GALLEGO, G. Intervención de enfermería en la UCI. ¿Hay un lugar para una actitud independiente?, 13 Congreso Argentino de Terapia Intensiva. Bons Aires, Argentina, setembre, 2002.
- MIRÓ, M; GALLEGO, G. La construcción social de la imagen de los profesionales de enfermería, 13 Congreso Argentino de Terapia Intensiva. Bons Aires, Argentina. Setembre, 2002.
- MIRÓ, M. Associació Catalana d'Infermeria Pediàtrica (ACIP) «Vull ésser anorèxica». Tarragona. Abril, 2002.
- MIRÓ, M. Jornada conmemorativa de los 25 años de la integración de la Enfermería en la Universidad. AEED. Madrid, 13 de Desembre de 2002
- MIRÓ, M. XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Gestionando cambios en el siglo XXI. AEED. Tarragona, Març, 2002.
- MIRÓ, M. VI Encuentro de Investigación en Enfermería. Prioridades europeas y su impacto en la práctica. Madrid 20-23 de noviembre de 2002.
- MIRÓ, M. XII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Palma de Mallorca, Maig, 2002.
- MIRÓ, M. VI Universitat d'estiu d'estudis de gènere. Teoria i praxis dels estudis de gènere. Palma de Mallorca, juliol, 2002.
- MIRÓ, M; GALLEGO, G; MARTÍN, A; ZAFORTEZA, C. «Fundamentos de Enfermería y las nuevas tecnologías. Evaluación del proyecto de Campus Extens». XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Asociación Española de Enfermería Docente
- MIRÓ, M; GALLEGO, G, BOVER A; MARTÍN, A; ZAFORTEZA, C; SANCHEZ-CUENCA, P. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. «Las enfermeras y la Enfermería, disciplina y profesión. Condicionantes de género». Madrid.
- MORENO, C. Asistencia. «V Jornadas Nacionales de Educación en Fisioterapia». Universidad de Vigo, 22-23 de noviembre de 2002.
- MORENO, C. Comunicación Poster «Fisioterapia y nuevas tecnologías». V Jornadas Nacionales de Educación en Fisioterapia. Universidad de Vigo, 22-23 de noviembre de 2002.
- MORENO, C. Comunicación Poster, «La evaluación del alumno en las prácticas de fisioterapia I». V Jornadas Nacionales de Educación en Fisioterapia. Universidad de Vigo, 22-23 de noviembre de 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. II Encuentro de profesores de CCSS. «Valores, normas y actitudes como eje transversal de la formación hacia el ejercicio profesional de los estudiantes de Fisioterapia». UB. Barcelona. Febrer 2002.
- PAZ, B. V. Jornadas de educación en Fisioterapia. «Aguas minero medicinales». EUF Pontevedra. Pontevedra, 22-23 de noviembre de 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. XII Congreso de la International Association of Health Policy. «La fisioterapia en al atención sanitaria a las mujeres inmigrantes». Federación de asociaciones para la defensa de la sanidad pública. Palma. Maig 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. XXIII Congreso de la Asociación nacional de enfermería de cuidados intensivos pediátricos y neonatales. «El masaje infantil». Asociación nacional de enfermería de cuidados intensivos pediátricos y neonatales. Castelló. Maig 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. V Jornadas de educación en Fisioterapia. «Fisioterapia y nuevas tecnologías de la educación». EUF Pontevedra. Pontevedra, 22-23 de noviembre de 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. V Jornadas de educación en Fisioterapia. «La evaluación de las prácticas de Fisioterapia I». EUF Pontevedra. Pontevedra, 22-23 de noviembre de 2002.
- PAZ, B (organizadora /moderadora) «Fisioterapia y cooperación interanacional: Experiencias en américa latina».
- PERICÀS, J. Assistència a les «I Jornadas de actualización en control de tabaquismo». Madrid, maig 2002.
- PERICÀS, J.; BAUZÁ, MLI.; PONSELL, E; MIRALLES, J. Presentació i defensa de póster, «Smoke free area at the Universitat Illes Balears». Entitat organitzadora. Fourth European Conference of the Society for Research on Nicotine and Tobacco. Santander octubre 2002.
- PERICÀS, J; PONSELL, E.; MARTÍN, A. Activitat. Presentació i defensa de póster. Títol. De la diferencia a la uniformidad: la McDonalitzación. Entitat organitzadora. XII congreso de la Asociación Internacional de Políticas de Salud i XIV Jornadas de Debate sobre Sanidad Pública. Palma de Mallorca de 21 al 24 maig de 2002.

- PONSELL VICENS, E., MARTÍN PERDIZ, A., PERICÀS J. Presentació i defensa del póster. «De la diferencia a la uniformidad: la McDonalitzación», Organitzat pel XII congreso de la Asociación Internacional de Políticas de Salud i XIV Jornadas de Debate sobre Sanidad Pública. Palma de Mallorca maig de 2002.
- SALINAS, I. Pòster: «Necesidades de formación sobre ergonomía en el Hospital San Juan de Dios de Palma de Mallorca». X Jornada de Prevenció de Riscos Laborals a l'àmbit sanitari. Barcelona, 22 d'octubre de 2002.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Assistència al Curs de WebCT, 12 hores.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. II Jornades Tècniques sobre Qualitat dels Serveis Públics, Alacant, 9 i 1 de maig.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Jornades de Supervisió en Enfermeria, Madrid, 8, 9 i 10 de maig.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Seminari sobre el Paradigmes en Investigació, 6 hores.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Taller d'introducció a l'Investigació Qualitativa, 12 hores.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. XII Congres d'Història de la Medicina Catalana, Pollença 1 i 2 de Juny.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. XII Congres de La International Association of Health Policy.
- SUREDA, A. M. «Estudio comparativo sobre conocimientos en prevención de los alumnos de 1er y 3er curso de la EUE y Fisioterapia de Baleares», Asociación Española de Especialistas en Medicina del Trabajo. Palma de mallorca, del 15 al 17 de maig de 2002.

Comunicacions

- BOVER, A. Women caring: the crossroads of subjectivity, health and economy. Conference «In sickness and in health: ethics, power, practice» The School of Postgraduate Nursing. University of Melbourne. Melbourne, Australia. Juliol del 2002.
- BOVER, A. Las enfermeras y la enfermería, disciplina y profesión. Condicionantes de género IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Instituto de Filosofía.-CSIC. Madrid, juliol del 2002.
- BOVER, A. Madres prematuras y lactancia materna: reflexión sobre la promoción de la salud en este colectivo de mujeres. II Jornadas Internacionales de Cultura de los Cuidados y IV Reunión de Cualitativa en Salud. Departament d'Infermeria. Universitat d'Alacant. Asociación Nacional de Historia y Antropología de los Cuidados. Alacant, 14 i 15 de novembre del 2002.
- BOVER, A. «Recién nacido prematuro, madre prematura. La lactancia materna como facilitadora del rol activo materno». II Congreso Español de Lactancia Materna. Servicio de Pediatría. Hospital General de Teruel «Obispo Polanco». Sevilla, 16 de novembre del 2002.

Seminaris/Cursos

- ALBERDI, R. M. «Assistència al curs sobre Introducció a la investigació qualitativa». Departament d'Infermeria i Fisioteràpia. Palma de Mallorca, 18 i 19 de juny de 2002.
- ALBERDI, R. M. Curs sobre el programa «Filemaker». Departament d'Infermeria i Fisioteràpia. Palma de Mallorca, 9 al 13 de setembre de 2002.
- ALORDA, C. «Suport vital avançat». Direcció i organització del curs, Juny 2002.
- ALORDA, C. «El niño afecto de enfermedades terminales: los cuidados paliativos pediátricos». Medicina- Psicología. Abril 2002.
- ALORDA, C. «Paradigmas en investigación». Departament d'Infermeria i Fisioteràpia, Abril 2002.
- ALORDA, C; ARTIGAS, B; GALLEGO, G; MIRÓ, M; MIRÓ, R. Taller per l'adopció d'un model infermer. Fundació Hospital Son Llätzer. Hospital Son Llätzer, 28/07 i 29/07 del 2002.
- AMORÓS, S. Curs de video-conferència. Suport del professorat Campus Extens UIB, setembre 2002.
- AMORÓS, S. Curso «Nociones básicas de investigación medico-hospitalaria» Rosa Martínez Segarra. UNED. Illes Balears. Octubre 2002.
- BAUZA, M. L.; FERRER DE SANT JORDI, P. Curs sobre Paradigmes en investigació. Departament d'Infermeria i Fisioteràpia. Palma de Mallorca, 10 de juny de 2002. 4 hores.
- DE PEDRO, J. E. Seminario sobre paradigmas en investigacion. Universitat de les Illes Balears. Departament d'Infermeria Fisioteràpia. Palma de Mallorca, juliol 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Assistència al curs: «Paradigmas en investigación». Departament Infermeria i Fisioteràpia UIB. Palma Mallorca, 10 de juny 2002.

- FONTIRROIG, D. Curs de teràpia reequilibradora de l'aparell locomotor (TRAL-1). OMPHIS Institute. Hospital Son Dureta, setembre 2002.
- FONTIRROIG, D.: Curs de teràpia reequilibradora de l'aparell locomotor (TRAL-1). OMPHIS Institute. Hospital Son Dureta, setembre 2002.
- FORNÉS, J. Assistència al curs: Educació de la veu. Organitzat per la Universitat de les Illes Balears. Palma de Mallorca, Març de 2002.
- FORNÉS, J. Assistència al curs: Introducció a la investigació qualitativa. Organitzat pel departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears. Palma de Mallorca, Juny de 2002.
- GALLEGO, G. Introducció a la Utilització de la Videoconferència per als Professors d'Infermeria. Laboratori Interdisciplinar de Mitjans Educatius amb el suport de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats. Universitat de les Illes Balears. Palma de Mallorca, setembre, 2002.
- GALLO, J. Asistencia al seminario «Paradigmas en Investigación». Organiza. UIB
- GALLO, J. Asistencia al taller «Introducción a la investigación cualitativa» Organiza UIB. Palma de Mallorca, 18 i 19 de juny de 2002.
- GALLO, J. Asistencia al taller para docentes en Enfermería Geriátrica. Organiza. SEEGG. Logroño del 3 a 16 de novembre de 2002.
- GALLO, J. Coordinación del curso manejo del drogodependiente. Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca. Palma de Mallorca del 28 de gener a 13 de febrer de 2002.
- GALLO, J. Coordinación del curso manejo del drogodependiente. Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca. Palma de Mallorca del 15 a 19 de abril de 2002.
- GALLO, J. Coordinación del curso manejo del drogodependiente. Organiza Complejo Hospitalario de Mallorca. Palma de Mallorca del 6 a 10 de maig de 2002.
- LASTRA, P M. Especialista universitario en bioetica. UNED, Virtual. Noviembre de 2001–setembre 2002.
- MARTÍN, A. Activitat. Assistència al curs: Gestión del conocimiento enfermero: de la teoría a la práctica»; Les Heures- Universitat de Barcelona, Escola Universitària d'Infermeria (UB) i Universidad del Ulster. Barcelona, 19 i 20 de novembre de 2002 (20 h lectives).
- MIRÓ, M. Introducció a la Utilització de la Videoconferència per als Professors d'Infermeria. Laboratori Interdisciplinar de Mitjans Educatius amb el suport de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats. Universitat de les Illes Balears. Palma de Mallorca, setembre, 2002.
- MIRÓ, M.; GALLEGO, G. Gestión del conocimiento enfermero: De la teoría a la práctica. Les Heures- Universitat de Barcelona. Escola d'Infermeria (UB). Universitat d'Ulster. Fundació Bosch i Gimpera. Universitat de Barcelona. Barcelona, 19 y 20 de novembre de 2002.
- MIRÓ, R. «Interpretación Electrocardiográfica para Enfermería». Colegio Oficial de
- PADES, A. Introducció a la Utilització de la Videoconferència per als Professors d'Infermeria. Laboratori Interdisciplinar de Mitjans Educatius amb el suport de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats. Universitat de les Illes Balears. Palma de Mallorca, 10 de juny i setembre, 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. Curso Diagnóstico Fisioterápico. OMPHYS – Colegio Oficial de Fisioterapeutas. Palma de Mallorca. Febrer-març 2002.
- PAZ, B.; TALÓN, A. Curso Investigación Cualitativa. Departamento de Enfermería y Fisioterapia UIB. juny 2002.
- RIQUELME, I. Curs d'aspiració i disfàgia. Organitzat per l'Hospital Son Dureta,
- RIQUELME, I. Curs de teràpia manual del sistema estomatognàtic, Organitzat per l'Hospital Son Dureta, novembre del 2002.
- RIQUELME, I., Curs de primers auxilis. Organitzat per la Creu Roja Espanyola, novembre-desembre del 2002.

Publicacions

- AGUILÓ, A. Publicació llibre: Els Capítols: «La dieta mediterrània i El sistema sanitari Balear». Biologia i Geologia per a tercer d'ESO. Editorial Santillana.
- ALBERDI, R. M. Article «La memoria que construye». *ROL de Enfermería*, 2002; 25 (12): pàg. 67-68.

- ALBERDI, R. M. «El futuro en la formación: líneas de post-grado y especialización». Capítol del llibre de ponències de las XXII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Páginas:105-114 (416) ISBN: 84-699-8466-7.
- ALORDA, C.; ARTIGAS, B.; MIRÓ, M.; BAUZA, M. L. «Cambios en el S. XXI: Innovación en la formación enfermera». Llibre: XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Editor: Asociación Española de Enfermería Docente.
- ALORDA, C.; PADES, A.; MIRÓ, M.; GALLEGO, G.; ARTIGAS, B. «Ser enfermera: habilidades, conocimientos y actitudes». Llibre: XIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Editor: Asociación española de Enfermería Docente. Tarragona, març de 2002.
- ARTIGAS, B.; MIRÓ, M.; ZAFORTEZA, C.; GALLEGO, G.; MARTÍN, A. Títol: Integración de las nuevas tecnologías de la Información y la Comunicación en la docencia de Enfermería. Editor: 2a Congres Internacional Docència Universitària e Innovació. Facultad de Ciencias de la Educación y Psicología de la Universidad Rovira i Virgili. ISBN: 84-88795-66-1.
- BOVER, A.; GALLO, J.; ADROVER, R.; SANTACREU, E.; PONS, V.; MESTRE, J. M. Article: «Claudicación familiar de los ancianos ingresados en una residencia». Revista Multidisciplinar de Gerontología 2002; 12(4): 198-202.
- DE PEDRO, J. E. «Eficacia de dos métodos de compresión en la aparición de hematomas postextracciones sanguíneas» Enfermería Clínica. Vol.12, 1 Gener-febrer 2002.
- FONTIRROIG, D. «La importància de l'exercici físic». Revista *Kapanät*, 1, maig 2002.
- FORNÉS, J. «Mobbing: Envidia, perversión, violencia psíquica, ... en la institución laboral». En CIVPE 2001: Congreso Internacional Virtual de Psicología Educativa. Palma de Mallorca: Universitat Illes Balears/Cibereduca.com. ISBN: 84-7632-713-7 (CD), 2002.
- FORNÉS, J. «Mobbing: La violencia psicológica como fuente de estrés laboral». www.um.es/eglobal, 1 de noviembre de 2002.
- FORNÉS, J.; FERNÁNDEZ, M. C.; MARÍ, J. «Situaciones de estrés y estrategias de afrontamiento en alumnos de Educación Social» (ES). En CIVE 2001: Congreso Internacional Virtual de Educación. Palma de Mallorca: Universitat Illes Balears/Cibereduca.com. ISBN: 84-7632-712-9 (CD), 2002.
- GALLEGO, G.; BOSCH, M. P.; MIRÓ, M.; MARTÍN, A.; SANCHEZ-CUENCA P.; ZAFORTEZA, C. «Los cuidados enfermeros en Mallorca: contribución y tributo de las Hermanas de la Caridad de San Vicente de Paul». 10/03/03 11:08 Revista Rol de Enfermería. ISSN 0210-5020 (en premsa).
- GALLEGO, G.; BOVER, A.; MIRÓ, M.; MARTÍN, A.; ZAFORTEZA, C.; SANCHEZ-CUENCA, P. «IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Las enfermeras y la Enfermería, disciplina y profesión. Condicionantes de género». Instituto de Filosofía CSIC (en premsa).
- GALLEGO, G.; MIRÓ, M. Coordinadoras: BOSCH, E, FERRER, M. V. Cap. del llibre: «Género en las aulas». Universitat de les Illes Balears; ISBN: En premsa.
- GALLEGO, G.; MIRÓ, M. «Evolució història de les Cures d'Infermeria». Text-Guia i Continguts bàsics. Universitat de les Illes Balears. Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico. Cas Jai. Campus universitario. Crta. de Valldemossa, km 7.5. E-07071 Palma (Balears):. Maig 2002.: Unidad de Soporte Tecnicopedagógico. ISBN: 84-7632-737-4. DL PM: 776-2002.
- GALLEGO, G.; MIRÓ, M.; MARTÍN, A. «Teories i Models d'Infermeria». Text-Guia i Continguts bàsics: Universitat de les Illes Balears. Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico. Cas Jai. Campus universitario. Crta. de Valldemossa, km 7.5. E-07071 Palma (Balears): juliol 2001. Unidad de Soporte Tecnicopedagógico. ISBN: 84-7632-673-4. DL PM: 1875-2001.
- MARTÍN, A.; ALBERDI, R. M.; HERNÁNDEZ, R. M.; MORENO, L. «El currículum básico como oportunidad para enseñar a trabajar en un mundo de diferencias» Actes de les XIII Sesiones de trabajo de la AEED. Publicació (en premsa).
- MARTÍN, A.; GALLEGO, G.; BOSCH, M. P.; MIRÓ, M.; SÁNCHEZ-CUENCA, P.; ZAFORTEZA, C. «Los cuidados enfermeros en Mallorca: contribución y tributo de las Hermanas de la Caridad de San Vicente de Paul en el siglo XIX». Revista Rol. Publicació (en premsa).

- MARTÍN, A.; GALLEGO, G.; BOVER, A.; MIRÓ, M.; ZAFORTEZA, C.; SÁNCHEZ-CUENCA, P. «Las enfermeras y la enfermería. Disciplina y profesión. Condicionantes de género» Actes del IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid, juliol 2002. Publicació (en premsa).
- MARTÍN, A.; MIRÓ, M.; GALLEGO, G.; ZAFORTEZA, C. «Fundamentos de enfermería y las nuevas tecnologías. Evaluación del proyecto Campus Extens» Actes de les XIII Sesiones de trabajo de la AEED. Publicació (en premsa).
- MARTÍN, A.; BARCELÓ, M. A.; MIRÓ, M. «Higiene corporal de la persona encamada» Revista Metas de enfermería. Publicació (en premsa).
- MIRÓ, M., GALLEGO, G. «Fonaments d'Infermeria: Text-Guia i Continguts bàsics». Universitat de les Illes Balears. Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico. Cas Jai. Campus universitario. Crta. de Valldemossa, km 7.5. E-07071 Palma (Balears). Maig 2002. Unidad de Soporte Tecnicopedagógico ISBN: 84-7632-675-0 DL PM: 1877-2001.
- MIRÓ, M.; GALLEGO, G.; BOVER, A.; MARTÍN, A.; ZAFORTEZA, C., SANCHEZ-CUENCA, P. «Las enfermeras y la enfermería. Disciplina y profesión. Condicionantes de género» Editor: IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y género. Instituto de Filosofía-CSIC. ISBN: En premsa.
- MIRÓ, M.; BARCELO, M. A.; MARTÍN, A. «Higiene corporal de la persona encamada». Metas. Innovación educativa en los estudios de Enfermería. Una nueva concepción de la enseñanza. Àgora d'Infermeria Volum: 6, Número: 4. Octubre- desembre 2002 Pàgines: 366-370, Depósito legal: B-11486-97.
- MIRÓ, R. Article publicat a la revista *Metas de Enfermeria*. (Vol. V, 46, juny 2002) Batle, C. Cuart, C. Garcia, M. C., Miró, R. Jiménez, E. C., Martínez, S. Roig, M. Sánchez, J. M. «Proyecto de un Programa de Rehabilitación y Entretenimiento despues de un Accidente Cerebrovascular».
- PADES, A. «Entrevista clínica: Text-Guia i Continguts bàsics». Universitat de les Illes Balears. Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico. Cas Jai. Campus Universitario. Crta. de Valldemossa, km 7.5. E-07071 Palma (Balears). Primera edició: Juny 2002. Unidad de Soporte Tecnicopedagógico. ISBN: 84-7632-685-8. DL PM: 295-2001.
- PADES, A. Publicació «La autoestima profesional y su cuidado». Revista: enfermería clínica (en premsa).
- PADES, A.; BENITO, O.; FRANCO, Y.; LÓPEZ, L.; MAYOL, M. C.; PONS, C. Publicació ¿Puede reducirse la agresividad en adolescentes violentos? Reflexiones hechas por alumnos de enfermería. Revista: Metas (Pendiente publicación).
- PADES, A.; FERRER, V. A. «Cómo mejorar las habilidades sociales. ejercicios prácticos para profesionales de enfermería» Editor: Granada: Grupo Editorial Universitario. Primera Edició: desembre 2002. ISBN: 84-8491-212-4. DL GR-1616-2002.
- PERICÁS, J. Propuesta de Constitución del Edificio Guillem Cifre de Colonya como «Libre de Humo de Tabaco». *Enfermería Científica*. Número 12 Pàgina inicial 444. Pàgina final: 449 Año: 2002 ISSN: 0211-9005.

Altres activitats

- ADROVER, R. M.; GALLO, J.; BOVER, A.; ADROVER, R. M. Publicació Claudicación familiar de los ancianos ingresados en una residencia. Rev. Mult. Gerontología. 2002; 12(4) 198-202.
- ALBERDI, R. M. Participació en la Jornada de Consens sobre el Llibre blanc de les professions sanitàries. Institut d'Estudis de la Salut. Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya. Barcelona 2 de juliol de 2002.
- ALBERDI, R. M. Pertinència al Comitè Assessor del V Congreso Nacional de Historia de la Enfermería, organizado por la Escuela Universitaria de Ciencias de la Salud de la Universidad de Sevilla y Qalat Chábir, A. C. Sevilla. 25 al 27 de octubre de 2002.
- ALBERDI, R. M.; BAUZÀ, M. L.; GALLEGO, G.; ARTIGAS, B.; BOVER, A. Membre del Comitè d'Avaluació de l'Escola d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB. Cursos 2000-2001 i 2001-2002.
- BOVER, A. Estada: Scholar Visitor. Faculty of Nursing. University of Toronto. Toronto, Canadà, 26 d'agost al 20 de desembre del 2002.
- BOVER, A. Estancia: Scholar Visitor. The School of Postgraduate Nursing. University of Melbourne. Melbourne, Australia, 10 al 25 de juliol del 2002.

- BOVER, A.; FERRER DE SANT JORDI, P. Membre del Comitè d'Avaluació de l'Escola d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB. 2002.
- FERRER DE SANT JORDI, P. Membre de la comissió del grup «Infància i adolescència» com expert, per a l'elaboració del Pla de salut. Conselleria de Sanitat i Consum. Palma de Mallorca 2002.
- FORNÉS, J. Colaboradora del Comité Organitzador del III Congreso Virtual de Psiquiatría. Interpsiquis.com, del 1 al 28 de Febrer de 2002.
- FORNÉS, J. Coordinació i participació en el grup de treball d'Infermeria en Salut Mental, de l'Associació Espanyola de Neuropsiquiatria. Madrid, 3 i 4 de Maig de 2002.
- FORNÉS, J. Intercanvi universitari al Departament de Psicologia de la Universitat Nacional Federico Villarreal, a través del Programa de Cooperació Interuniversitària Espanya-Amèrica Llatina 2002 per a professors universitaris (Plaques de catàleg). Convocatòria de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI). Lima (Perú) del 16 de juliol al 16 d'agost de 2002.
- FORNÉS, J. Participació com a oradora en el «Forum sobre formació en enfermería de salud mental». Organitzat per les Associacions Espanyola i Portuguesa de Neuropsiquiatria. Cascais (Portugal), 26 d'Octubre de 2002.
- FORNÉS, J. Vocal del Comité Científic de les IV Jornades Autonòmiques de l'Associació Balear de Salut Mental (ABSM). Palma de Mallorca, Maig de 2002.
- FORNÉS, J. Vocal del jurat del «Premi Andrés Mateu» d'Infermeria Balear. Organitzat per l'Il·lustre Col·legi Oficial d'Infermeria de Balears. Palma de Mallorca, Maig de 2002.
- MIRÓ, M. Membre del Comité Organitzador Reunió: XXIII Sesiones de Trabajo de la Asociación Española de Enfermería Docente. Tarragona, Març, 2002 Asociación Española de Enfermería Docente. Caracter Nacional.
- PADES, A. Corresponsal. Revista Agora d'Infermeria. Membre del Comité Organitzador. Jornades de la Revista Agora d'Infermeria. Barcelona, novembre de 2002.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Membre del Consell Assessor de Salut de les Illes Balears.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Avaluadora principal del Premi Ciutadania del Observatori de la Qualitat dels Serveis Públics.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Participació en la Elaboració del Pla de Salut de les Illes Balears.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Participació en la elaboració del Llibre Blanc dels Serveis Públics de les Illes Balears.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Membre del Claustre de la UIB.
- SÀNCHEZ-CUENCA, P. Membre de la Comissió per a l'elaboració dels Estatuts de la UIB.

4. ACTIVITATS DELS GRUPS DE RECERCA

4.1. ÀREA TEMÀTICA: FÍSICA I CIÈNCIES DE L'ESPAI

GRUP DE RECERCA: FÍSICA ATÒMICA, MOLECULAR I NUCLEAR

MEMBRES

Montserrat Casas Ametller (investigadora responsable)
Francesca Garcias Gomila
Llorenç Serra Crespí
Antonio Puente Ferrá
Rashid Nazmitdinov (des de setembre de 2002)
Martín E. García (des de novembre de 2002)
A. R. Plastino (23 de febrer–3 de març de 2002)
A. L. Plastino (15 de juny–31 de juliol de 2002)
A. Emperador (23 de setembre–31 d'octubre de 2002)
Josep Batle Vallespir
Manuel Valín Rodríguez

LÍNIES DE RECERCA

- Estructura nuclear.
- Teoria de la informació.
- Nanoestructures electròniques.
- Propietats de líquids quàntics.
- Contaminació radioactiva.
- Mètodes semiclàssics.
- Superconductivitat.

Main research topics:

- Nuclear structure.
- Information theory.
- Electronic nanostructures.
- Properties of quantum liquids.
- Radioactive pollution.
- Semiclassical methods.
- Superconductivity.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Sistemas cuánticos de muchos cuerpos: fermiones y bosones». Montserrat Casas. Referència: PB98-0124 (des de 1999 fins a 2002).
- «Dinámica de nanoestructuras electrónicas y comunicación cuántica». Montserrat Casas. Referència: BFM2002-03241 (des de 2002 fins a 2005).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Programa REM, red densa». Montserrat Casas, Víctor Cerdà. Consell de Seguretat Nuclear. Contracte anual, renovat des de 1991.
- «Nanoestructuras electrónicas y teoría cuántica de la información». Conselleria d'Innovació i Energia, Govern de les Illes Balears. M. Casas.

Beques de recerca

- Josep Batle Vallespir. «Sistemas cuánticos entrelaçats i entropies no extensives». Conselleria d'Innovació i Energia, Govern de les Illes Balears. M. Casas.

□ Manuel Valín Rodríguez. «Propiedades electrónicas de puntos cuánticos y nanoestructuras en semiconductores». Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. Ll. Serra.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

□ Josep Batle Vallespir. «Q-entropies and quantum systems». Directora: M. Casas. Maig de 2002.

□ Manuel Valín Rodríguez. «Efectos de la geometría en la absorción dipolar de puntos cuánticos». Director: Ll. Serra. Desembre de 2002.

Màsters: organització, participació

□ M. Casas, F. Garcias. Màster en Salut Laboral (quarta edició). Director: Pere M. Deyà. Maig de 2002.

Participació en congressos

□ J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Estados cuánticos con entanglement». Reunió del Grup Especialitzat de Física Nuclear. València. 22-23 de febrer de 2002. Ponència (J. Batle).

□ Y. Fajardo, E. Gómez, F. Garcias, M. Casas, V. Cerdà. «Determination of radioactive isotopes in the Balearic Islands». VII International Symposium on Analytical Methodology in the Environmental Field. Valladolid. 20-22 de març de 2002. Pòster.

□ E. Gómez, M. Casas, F. Garcias, V. Cerdà. «REM Program: Analysis of radioactive isotopes on water and other environmental samples». VII International Symposium on Analytical Methodology in the Environmental Field. Valladolid. 20-22 de març de 2002. Ponència (E. Gómez).

□ J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «Understanding quantum entanglement: qubits, rebits and quaternionic approach». IX International Conference on Quantum Optics. Raubichi (Bielorrússia). 14-17 de maig de 2002. Conferència convidada (J. Batle).

□ Ll. Serra, M. Valín-Rodríguez, A. Puente. «Role of spin-orbit coupling in the absorption of quantum dots». Nano-7. Malmö (Suècia). 24-28 de juny de 2002. Pòster.

□ J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Q-entropies and separability of quantum entangled states». International Conference on Quantum Information. Oviedo. 13-18 de juliol de 2002. Pòster.

□ J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «MaxEnt inference of quantum states and 'fake' inferred entangled». International Conference on Quantum Information. Oviedo. 13-18 de juliol de 2002. Pòster.

□ M. Valín-Rodríguez, A. Puente, Ll. Serra. «Spin-orbit effects in the absorption of quantum dots». Toulouse (França). 22-26 de juliol de 2002. Pòster.

□ M. Casas, J. Batle, A. R. Plastino, A. Plastino. «Quantum entanglement and maximum entropy principle». 26 International Workshop on Condensed Matter Theories. Luso (Portugal). 2-8 de setembre de 2002. Conferència convidada (M. Casas).

□ R. Nazmitdinov. «Self-consistent harmonic oscillator and tilted rotation». XI International Symposium on Capture Gamma-Ray Spectroscopy and Related Topics. Pruhonice, República Txeca. 2-6 de setembre de 2002. Conferència convidada (R. Nazmitdinov).

□ M. Valín-Rodríguez, Ll. Serra, A. Puente, Enrico Lipparini. «Spin switching in semiconductor quantum dots through spin-orbit coupling». Santiago de Compostela. 9-13 de setembre de 2002. Pòster.

- F. Garcias, Ll. Serra, M. Casas, M. Barranco. «Structure and elementary excitations of doped ^3He clusters». Workshop on the Physics of Quantum Fluid Clusters. Trento (Itàlia). 16-21 de setembre de 2002. Conferència convidada (F. Garcias).
- J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Quantifying separability: the role of the q-entropies». Workshop on Quantum Information and Quantum Computation. Trieste (Itàlia). 14-25 d'octubre de 2002. Pòster.
- J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Entanglement and q-entropies». Workshop on 'Entanglement' at the Nanoscale. Trieste (Itàlia). 28 d'octubre-8 de novembre de 2002. Pòster.
- R. Nazmitdinov. «Hidden symmetries in two electrons quantum dots». Electrons in Zero Dimensional Conductors, Beyond the Single Particle Picture. Dresden (Alemanya). 16-30 de novembre de 2002. Conferència convidada (R. Nazmitdinov).
- M. Casas, J. Batle, A. R. Plastino, A. Plastino. «Entangled states and maximum entropy». Statistical Mechanics and Non linear Physics 2002-MEDYFINOL'02. Colonia de Sacramento (Uruguai). 9-13 de desembre de 2002. Conferència convidada (M. Casas).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- M. Casas, L. Chimento, F. Pennini, A. Plastino, A. R. Plastino. «Fisher information in a Tsallis non-extensive environment». *Chaos, solitons and fractals*, 13 (2002), 451-459.
- J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Inference schemes and entanglement's determination». *Physical review*, A 65 (2002), 024304-024307.
- M. Casas, S. Martínez, F. Pennini, A. Plastino. «Thermodynamics and the Tsallis variational problem». *Physica A* 305 (2002), 41-47.
- J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Supersymmetry and the q-Max Ent treatment». *Physica A* 305 (2002), 316-322.
- J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «Quantum evolution of power-law mixed states». *Physica A* 308 (2002), 233-244.
- J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Entanglement, mixedness, and q-entropies». *Physics letters A* 296 (2002), 251-258.
- J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «On the entanglement properties of two-rebits systems». *Physics letters A* 298 (2002), 301-307.
- F. Pennini, A. Plastino, A. R. Plastino, M. Casas. «How fundamental is the character of thermal uncertainty relations?». *Physics letters A* 302 (2002), 156-162.
- J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «Conditional q-entropies and quantum separability: a numerical exploration». *Journal of physics A* 35 (2002), 10311-10324.
- D. G. Austing, S. Sasaki, K. Muraki, K. Ono, S. Tarucha, M. Barranco, A. Emperador, M. Pi, F. Garcias. «Influence of mismatch on the addition energy spectra of vertical diatomic artificial molecules». *Physica E* 12 (2002), 896-899.
- Ll. Serra, A. Puente, E. Lipparini. «Moment of inertia in elliptical quantum dots». *Physica E* 14 (2002), 391-396.
- Ll. Serra, P. G. Reinhard, E. Suraud. «Density functional calculations for shell closures in Mg clusters». *Physics journal D* 18 (2002), 327-333.
- Ll. Serra, A. Puente. «Transverse dipole spin response of elliptical quantum dots». *Nanotechnology*, 13 (2002), 409-412.

- E. Lipparini, Ll. Serra, A. Puente. «Magnetic dipole and electric quadrupole responses of elliptic quantum dots in magnetic fields». *European physics journal B* 27 (2002), 409-415.
- M. Valín-Rodríguez, A. Puente, Ll. Serra, V. Gudmundsson, A. Manolescu. «Characterization of Bernstein modes in quantum dots». *European physics journal B* 28 (2002), 111-115.
- M. Valín-Rodríguez, A. Puente, Ll. Serra. «Spin-orbit coupling in the far infrared absorption of lateral semiconductor dots». *Physical review B* 66 (2002), 045317-4.
- M. Valín-Rodríguez, A. Puente, Ll. Serra, E. Lipparini. «Spin switching in semiconductor quantum dots through spin-orbit coupling». *Physical review B* 66 (2002), 165302-4.
- M. Valín-Rodríguez, A. Puente, Ll. Serra, E. Lipparini. «Electronic spin precession in semiconductor dots with spin-orbit coupling». *Physical review B* 66 (2002), 235322.
- R. G. Nazmitdinov, H. S. Sim, H. Schomerus, I. Rotter. «Shot noise and transport in small quantum cavities with large openings». *Physical review B* 66 (2002), 241302-4.
- M. Casas, M. de Llano, A. Puente, A. Rigo, M. A. Solís. «Two-dimensional Bose-Einstein condensation in cuprate superconductors». *Solid state communications*, 123 (2002), 101-106.
- J. Batle, M. Casas, M. Fortes, M. de Llano, V. V. Tolmachev. «Generalizing BCS for exotic superconductors». *Journal of superconductivity*, 15 (2002), 655-657.
- M. Miró, E. Gómez, J. M. Estela, M. Casas, V. Cerdà. «Sequential injection ^{90}Sr determination in environmental samples using a wetting-film extraction». *Analytical chemistry*, 74 (2002), 826-833.
- J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «On the distribution of entanglement changes produced by unitary operations». *Physics letters A*, en premsa.
- J. Batle, A. R. Plastino, M. Casas, A. Plastino. «Understanding quantum entanglement: qubits, rebits and quaternionic approach». *Optics and spectroscopy*, en premsa.
- D. G. Austing, S. Sasaki, K. Muraki, K. Ono, S. Tarucha, M. Barranco, A. Emperador, M. Pi, F. Garcias. «A density-functional-theory application to double quantum dots: influence of mismatch on the addition energy spectra of vertical diatomic artificial molecules». *International journal of quantum chemistry*, en premsa.
- M. Casas, M. de Llano, A. Puente, A. Rigo, M. A. Solís. «Pre-formed Cooper pairs and Bose-Einstein condensation in cuprate superconductors». *J. phys. chem. solids*, en premsa.
- J. J. Mateos, E. Gómez, F. Garcias, M. Casas, V. Cerdà. «Implementation of a sequential injection pre-treatment method for simultaneous radium and strontium determination». *Int. journal of environmental analytical chemistry*, en premsa.

Capítols de llibres

- D. G. Austing, S. Sasaki, K. Muraki, Y. Tokura, K. Ono, S. Tarucha, M. Barranco, A. Emperador, M. Pi, F. Garcias. «Vertical diatomic artificial quantum dot molecules». A: *Advanced luminescent materials and quantum confinement II*. Editat per M. Cahay et al. The Electrochemical Society, EUA. Pàg. 13-31. ISBN: 1-56677-330-X.
- D. G. Austing, S. Sasaki, K. Muraki, Y. Tokura, K. Ono, S. Tarucha, M. Barranco, A. Emperador, M. Pi, F. Garcias. «Vertical diatomic artificial quantum dot molecules». A: *Nano-physics & bio-electronics: a new*

odyssey. Editat per T. Chakraborty et al (Elsevier). Pàg. 65-84. ISBN: 0254-90641.

□ A. R. Plastino, A. Rigo, M. Casas, F. Garcias, A. Plastino. «Aplicación del formalismo mecánico cuántico supersimétrico a sistemas con masa efectiva dependiente de la posición». A: *Física cuántica y realidad-quantum physics and reality*. Editat per C. Mataix i A. Rivadulla (Ediciones UCM), pàg. 345-355. ISBN: 84-7491-640-2.

□ J. Batle, M. Casas, A. R. Plastino, A. Plastino. «Inference of quantum states: maximum entropy and fake inferred entanglement». A: *Bayesian inference and maximum entropy methods in science and enegineering*. Ed. R. Fry Baltimore, (AIP). Pàg. 314-320. ISBN: 0-7354-0063-6.

□ M. Casas, J. Batle, A. R. Plastino, A. Plastino. «Quantum entangled states and q-entropies». A: *Condensed matter theories*, vol. 18. Ed. J. da Providencia (Nova), en premsa.

ALTRES ACTIVITATS

Estades en centres d'investigació

□ M. Casas. Instituto de Física, Universitat Nacional de La Plata, Argentina. 2-19 de desembre de 2002.

□ Ll. Serra. Università di Trento. 23 de setembre a 31 d'octubre de 2002.

Equip experimental d'ús habitual

□ Equips d'espectrometria alfa, beta i gamma.

□ Comptadors proporcionals alfa-beta de baix fons.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

□ Departamento de Física, Universidad Nacional de La Plata (Argentina).

□ Instituto de Investigaciones en Materiales, Universidad Nacional Autónoma de México (Mèxic).

□ Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria, Universitat de Barcelona.

□ Departamento de Física Atómica, Molecular y Nuclear, Universidad Complutense de Madrid.

□ Departamento de Física Teórica y Física Atómica, Molecular y Nuclear, Universidad de Valladolid.

□ Dipartimento di Fisica, Università degli Studi di Trento (Itàlia).

□ Science Institute, Universitat d'Islàndia (Islàndia).

GRUP DE RECERCA: FÍSICA SOLAR

MEMBRES

Josep Lluís Ballester Mortes (investigador responsable)
Ramon Oliver Herrero
Marc Carbonell Huguet
Iñigo Arregui Uribe-Etxeberria
Antoni J. Díaz Medina
Jaume Terradas Calafell

LÍNIES DE RECERCA

- Estructura magnètica de les protuberàncies solars quiescents.
- Estructura magnètica de la corona solar.
- Ones magnetohidrodinàmiques en estructures coronals.
- Comportament de l'activitat solar.

PROJECTES

Projectes finançats per la Unió Europea

— NATO PST.CLG.976135 (1999-2003). *Nonlinear and non adiabatic magnetohydrodynamic waves in solar coronal structures*. Coordinador: J. L. Ballester.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

— BFM2000-1329 (2000-2003). *Sismologia de la corona solar y actividad solar*. Investigador: J. L. Ballester.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

— Díaz, A. *Ondas magnetoacústicas rápidas en estructuras finas de protuberancias*. Directors: J. L. Ballester, R. Oliver. Novembre de 2002.

Tesi doctoral

— Terradas, J. *Oscillations in solar coronal structures: data analysis and modelling*. Directors: J. L. Ballester, R. Oliver. Data: juny de 2002.

Beques d'investigació

— Terradas, J. Goddard Space Flight Center (nivell postdoctoral). Directora: L. Ofman.

Conferències convidades

- Ballester, J. L. *Prominence oscillations: theory*. NATO ARW on Waves, Turbulence and Instabilities in the Solar Atmosphere. Budapest (Hongria).
- Oliver, R.. *Observation of oscillations in prominences and coronal loops*. NATO ARW on Waves, Turbulence and Instabilities in the Solar Atmosphere. Budapest (Hongria).
- Terradas, J. *Coronal loop oscillations*. Goddard Space Flight Center (Estats Units).

Congressos

Participació

— J. Terradas, R. Oliver, J. L. Ballester. *CEOF analysis of MHD waves in solar prominences*. From Solar Min to Max Half a Solar Cycle with SOHO. Davos (Suïssa).

- J. Terradas, R. Oliver, J. L. Ballester. *Damping of oscillations in quiescent prominences: a theoretical approach*. From Solar Min to Max Half a Solar Cycle with SOHO. Davos (Suïssa).
- J. Terradas, R. Oliver, J. L. Ballester. *Application of EMD and CEOF techniques to the analysis of coronal oscillations*. Magnetic Coupling of the Solar Atmosphere. Santorini (Grècia).
- I. Arregui, R. Oliver, J. L. Ballester. *MHD waves in sheared coronal arcades*. Magnetic Coupling of the Solar Atmosphere. Santorini (Grècia).
- A. Díaz, R. Oliver, J. L. Ballester. *MHD waves in prominence fine structures*. Magnetic Coupling of the Solar Atmosphere. Santorini (Grècia).
- A. Orfila, A. Alvarez, R. Oliver, J. L. Ballester, J. Tintoré. *Forecasting the solar cycle with genetic algorithms*. 10th European Solar Physics Meeting. Praga (Txèquia).
- I. Arregui, R. Oliver, J. L. Ballester. *MHD waves in sheared coronal magnetic structures*. 10th European Solar Physics Meeting. Praga (Txèquia).
- M. Carbonell, R. Oliver, J. L. Ballester. *The near 160-day periodicity in the photospheric magnetic flux*. 10th European Solar Physics Meeting. Praga (Txèquia).
- A. Díaz, R. Oliver, J. L. Ballester. *Fast MHD waves in prominence fine structures*. 10th European Solar Physics Meeting. Praga (Txèquia).
- J. Terradas, R. Oliver, J. L. Ballester. *Application of EMD and CEOF techniques to the analysis of coronal oscillations*. 10th European Solar Physics Meeting. Praga (Txèquia).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- J. L. Ballester, R. Oliver, M. Carbonell. The near 160-day periodicity in the photospheric magnetic flux. *The Astrophysical Journal*, 566, 505-511.
- R. Oliver, J. L. Ballester. Oscillations in quiescent solar prominences: observations and theory (invited review). *Solar Physics*, 206, 45-67.
- T. Zaqarashvili, R. Oliver, J. L. Ballester. Parametric amplification of magnetosonic waves by an external, transversal, periodic action. *The Astrophysical Journal*, 569, 519-530.
- A. Orfila, J. L. Ballester, R. Oliver, A. Alvarez, J. Tintoré. Forecasting the solar cycle with genetic algorithms. *Astronomy and Astrophysics*, 386, 313-318.
- J. Terradas, R. Molowny-Horas, E. Wiehr, H. Balthasar, R. Oliver, J. L. Ballester. Two-dimensional distribution of oscillations in a quiescent solar prominence. *Astronomy and Astrophysics*, 393, 637-647.
- A. J. Díaz, R. Oliver, J. L. Ballester. Fast magnetohydrodynamic oscillations in cylindrical prominence fibrils. *The Astrophysical Journal*, 580, 550-565.

Capítols de llibres

- J. L. Ballester. Prominence oscillations: theory. *NATO Advanced Research Workshop on Waves, Turbulence and Instabilities in the Solar Atmosphere*. Kluwer Publishers (en premsa).

ALTRES ACTIVITATS

Estades en altres centres d'investigació

- Díaz, A. Mathematical Institute. University of St. Andrews (Escòcia), 20 de setembre-20 de novembre de 2002.
- Arregui, I. Center for Plasma Astrophysics. Leuven University (Bèlgica). Dues setmanes, febrer de 2002.
- Terradas, J. Goddard Space Flight Center (Estats Units). 1 setmana, octubre de 2002.

Contractes, convenis, col.laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Mathematical and Computational Sciences Department. University of St. Andrews. Escòcia.
- Universitat de Lublin. Polònia.
- Department of Applied Mathematics. University of Sheffield.
- Abastumani Astrophysical Observatory. Geòrgia.

GRUP DE RECERCA: RELATIVITAT GENERAL I GRAVITACIÓ

MEMBRES

Carles Bona García (investigador responsable)
Jaume Carot Giner
Lluís Mas Franch
Joan Massó Bennasar
Carlos Palenzuela Luque
Alicia M. Sintes Olives
Joan Stela Fiol
Brian O. J. Tupper (20 de gener a 20 de febrer de 2002)
Dietrich Kramer (8 de febrer a 22 de març de 2002)
Sascha Husa (1 a 30 de novembre de 2002)
Tomas Ledvinka (des d'abril 2002)
Miroslav Zacek (des de juny 2002)

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

Línies de recerca

- Relativitat numèrica: simulació de forats negres.
- Cosmologia relativista: solucions inhomogènies, sistemes dinàmics.
- Detecció d'ones gravitatòries: fonts de radiació gravitatòria, anàlisi de dades per a la cerca d'ones gravitatòries. Caracterització de detectors.
- LIGO I, GEO 600, LISA.

GENERAL RELATIVITY AND GRAVITATION

Main research topics

- Numerical relativity: black hole simulation.
- Relativistic cosmology: inhomogeneous solutions, dynamical systems.
- Gravitational wave detection: sources of gravitational radiation, gravitational wave data analysis. detector characterization.
- LIGO I, GEO 600, LISA.

PROJECTES

Projectes finançats per la Unió Europea

- «Sources of gravitational waves». Investigador responsable: Edward Seidel. Investigador responsable de la UIB: Carles Bona. European Commission on Research Directorates (HPRN-CT-2000-00137).

Programes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- «Radiación gravitatoria en sistemas relativistas axialmente simétricos. Un estudio analítico-numérico». Jaume Carot. Referència: BFM 2001-0988.
- «Suport a grups d'investigació competitiu». Jaume Carot. Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Innovació i Energia, Direcció General de Recerca. Referència: PRCIB-2002GC3-17.

Beques d'investigació

- Sintes, Alicia M. «Gravitational wave pulsar searches». Max Planck Society (nivell postdoctoral). Gener-abril de 2002. Director: B. F. Schutz.
- Sintes, Alicia M. Beca EU per participar a l'escola 50-years of the Cauchy Problem in Einstein's Theory of Gravitation. Referència: HPCF-2001-00122-01. Director: Piotr Chrusciel.
- Palenzuela, Carlos. Conselleria Innovació i Energia del Govern de les Illes Balears (beca predoctoral per a la formació del personal investigador). Director: J. Massó.

ACTIVITATS DE RECERCA

Direcció de treballs

- SINTES, A. M. Diplomarbeit: «Parameter estimation for gravitational wave measurements from compact binary systems taking into account both the inspiral and the ringdown». Simon Borger. Institut für Theoretische Physik. Hamburg University, Alemanya.
- CAROT, J. Tesi doctoral: «Scalar fields in general relativity». Magdalena M. Collinge.

Organització

- SINTES, A. M. Membre del LIGO Scientific Collaboration Council des d'agost 2002. http://admdbsrv.ligo.caltech.edu/roster/lsc_roster.htf.
- SINTES, A. M. Coordinadora del grup de Detector Characterization. http://www.aei-potsdam.mpg.de/sintes/GEO_DC/.
- SINTES, A. M. Organitzadora del GEO 600 Data Analysis Workshop. AEI-Golm, Alemanya. 20-22 de febrer de 2002.
- SINTES, A. M. Membre del comitè organitzador del workshop GEO Meeting on Pulsar Searches. Birmingham, Regne Unit. 19-21 de juny de 2002.

Conferències convidades

- Sintes, A. M. «UIB Relativity Group's proposal for joining the LSC». LIGO Scientific Collaboration Council (LSC), meeting 11. Hanford Observatory, Washington, Estats Units. 19-22 d'agost de 2002. Conferència convidada.
- Sintes, A. M. «Detector characterization in GEO600». GWDAW-2002: 7th Gravitational Wave Data Analysis Workshop. Kyoto, Japó. 17-19 de desembre de 2002. Conferència convidada.

Participació en congressos

- Sintes, A. M. «The Hough transform routines». GEO 600 Data Analysis Workshop. AEI-Golm, Alemanya. 20-22 de febrer de 2002. Comunicació oral.
- Sintes, A. M. «Matlab experience with the data». GEO 600 Data Analysis Workshop. AEI-Golm, Alemanya. 20-22 de febrer de 2002. Comunicació oral.
- Sintes, A. M. 4th International LISA Symposium. State College, Pennsylvania (EUA). 19-24 de juliol de 2002. Assistència.
- Sintes, A. M. ERE 2002 (Encuentros Relativistas Españoles 2002). Maó, Menorca. 22-24 de setembre de 2002. Assistència.
- Sintes, A. M. 4th European Network Meeting. Palma de Mallorca. 26-28 de setembre de 2002. Assistència.
- Palenzuela, C. 3rd European Network Meeting. Southampton (Regne Unit). 31 de gener a 2 de febrer de 2002. Assistència.
- Palenzuela, C. 4th European Network Meeting. Palma de Mallorca. 26-28 de setembre de 2002. Assistència.
- Ledvinka, T. 4th European Network Meeting. Palma de Mallorca. 26-28 de setembre de 2002. Assistència.
- Zacek, M. 4th European Network Meeting. Palma de Mallorca. 26-28 de setembre de 2002. Assistència.

Assistència a cursos

- SINTES, A. M. Euro Summer School: 50 Years of the Cauchy Problem in General Relativity. Cargèse, Còrsega, França. 29 de juliol-10 d'agost de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- J. Carot, B. O. J. Tupper. «Conformally reducible 2+2 spacetimes». *Classical and quantum gravity*, 19 (2002), 4141-4166.
- J. Carot, M. M. Collinge. «Scalar field cosmologies: a dynamical systems approach». *Classical and quantum gravity* (en premsa).
- A. M. Sintes. «Detector and data developments within GEO 600». *Matters of gravity, the newsletter of the topical group on gravitation of the American Physical Society*. ISSN: 1527-3431, 19, pàg. 9-10, (2002), gr-qc/0202044.
- B. Willke, P. Aufmuth, C. Aulbert, S. Babak, R. Balasubramanian, B. W. Barr, S. Berukoff, S. Bose, G. Cagnoli, M. Casey, D. Churches, D. Clubley, C. N. Colacino, D. R. M. Crooks, C. Cutler, K. Danzmann, R. Davis, E. Elliffe, C. Fallnich, A. Freise, S. Gossler, A. Grant, H. Grote, G. Heinzl, A. Hepstonstall, M. Heurs, J. Hough, K. Kawabe, K. Kötter, V. Leonhardt, H. Lück, M. Malec, P. McNamara, S. McIntosh, K. Mossavi, S. Mohanty, S. Mukherjee, S. Nagano, G. P. Newton, B. J. Owen, D. Palmer, M. A. Papa, M. V. Plissi, V. Quetschke, D. I. Robertson, N. A. Robertson, S. Rowan, A. Rüdiger, B. S. Sathyaprakash, R. Schilling, B. F. Schutz, R. Senior, A. M. Sintes, K. D. Skeldon, P. Sneddon, F. Stief, K. A. Strain, I. Taylor, C. I. Torrie, A. Vecchio, H. Ward, U. Weiland, H. Welling, P. Williams, W. Winkler, I. Zawischa. «The GEO 600 gravitational wave detector». *Classical and quantum gravity*, 19 (2002), 1377-1387.
- K. Kötter, C. Aulbert, S. Babak, R. Balasubramanian, S. Berukoff, S. Bose, D. Churches, C. N. Colacino, C. Cutler, K. Danzmann, R. Davis, R. Dupuis, A. Freise, H. Grote, G. Heinzl, M. Hewitson, J. Hough, H. Lück, M. Malec, S. D. Mohanty, S. Mukherjee, S. Nagano, M. A. Papa, D. I. Robertson, B. S. Sathyaprakash, B. F. Schutz, A. M. Sintes, K. A. Strain, I. J. Taylor, A. Vecchio, H. Ward, U. Weiland, B. Willke, G. Woan. «Data acquisition and detector characterization of GEO600». *Classical and quantum gravity*, 19 (2002), 1399-1407.
- C. Bona, C. Palenzuela. «The gravitational degrees of freedom in hyperbolic systems for numerical relativity». *Physical review*, D 66 (2002), 064020.
- C. Bona, T. Ledvinka, C. Palenzuela. «A 3+1 covariant suite of numerical relativity evolution systems». *Physical review*, D 66 (2002), 084013.

Capítols de llibres

- J. Hough, P. Aufmuth, R. Balasubramanian, B. W. Barr, O. S. Brozec, G. Cagnoli, M. Casey, E. Chassande-Mottin, D. Churches, D. Clubley, D. R. M. Crooks, C. Cutler, K. Danzmann, C. Fallnich, A. Freise, S. Goessler, A. Grado, A. Grant, H. Grote, M. Husman, K. Kawabe, M. Kirchner, P. Klövekom, K. Kötter, V. Leonhardt, H. Lück, P. W. McNamara, S. A. McIntosh, K. Mossavi, S. Nagano, G. P. Newton, B. J. Owen, D. Palmer, M. A. Papa, M. Peterseim, M. V. Plissi, V. Quetschke, D. I. Robertson, N. A. Robertson, S. Rowan, A. Rüdiger, B. S. Sathyaprakash, R. Schilling, B. F. Schutz, A. M. Sintes, K. D. Skeldon, P. Sneddon, K. A. Strain, I. Taylor, C. I. Torrie, A. Vecchio, H. Ward, A. Weidner, H. Welling, P. Williams, B. Willke, W. Winkler, I. Zawischa. «GEO 600-research, progress and prospects». A: *Proceedings of the Ninth Marcel Grossmann Meeting on General Relativity*. Editors: R. T. Jantzen, V. Gurzadyan, R. Ruffini. World Scientific Singapore (2002), pàg. 1843-1844.
- A. M. Sintes. «Space based interferometric detectors». A: *Proceedings of the 16th International Conference on General Relativity and Gravitation*. Editors: N. T. Bishop, S. D. Maharaj. World Scientific Singapore (2002), pàg. 455-456.
- B. Willke, P. Aufmuth, C. Aulbert, S. Babak, R. Balasubramanian, B. W. Barr, S. Berukoff, S. Bose, G. Cagnoli, M. M. Casey, D. Churches, C. N. Colacino, D. R., M. Crooks, C. Cutler, K. Danzmann, R. Davies, R. Dupuis, E. Elliffe, C. Fallnich, A. Freise, S. Gossler, A. Grant, H. Grote, G. Heinzl, A. Hepstonstall, M. Heurs, M. Hewitson, J. Hough, O. Jennrich, K. Kawabe, K. Kötter, V. Leonhardt, H. Lück, M. Malec, P. W. McNamara, K. Mossavi, S. Mohanty, S. Mukherjee, S. Nagano, G. P. Newton, B. J. Owen, M., A. Papa, M. V. Plissi, V. Quetschke, D. I. Robertson, N. A. Robertson, S. Rowan, A. Rüdiger, B. S.

Sathyaprakash, R. Schilling, B. F. Schutz, R. Senior, A. M. Sintes, K. D. Skeldon, P. Sneddon, F. Stief, K. A. Strain, I. Taylor, C. I. Torrie, A. Vecchio, H. Ward, U. Weiland, H. Welling, P. Williams, W. Winkler, G. Woan, I. Zawischa. «Status of the GEO600 gravitational wave detector». A: *Gravitational-wave detection*. Editors: P. Saulson, M. Cruise. Proceedings of SPIE (Astronomical Telescopes and Instrumentation), vol. 4856 (2002), pàg. 4856-34 (EUA).

— G. Woan, P. Aufmuth, C. Aulbert, S. Babak, R. Balasubramanian, B. W. Barr, S. Berukoff, S. Bose, G. Cagnoli, M. Casey, D. Churches, C. N. Colacino, D. R. M. Crooks, C. Cutler, K. Danzmann, R. Davis, R. J. Dupuis, E. Elliffe, C. Fallnich, A. Freise, S. Goessler, A. Grant, H. Grote, G. Heinzl, A. Hepstonstall, M. Heurs, M. Hewitson, J. Hough, O. Jennrich, K. Kawabe, K. Kötter, V. Leonhardt, H. Lück, M. Malec, P. McNamara, K. Mossavi, S. Mohanty, S. Mukherjee, S. Nagano, G. P. Newton, B. J. Owen, M. A. Papa, M. V. Plissi, V. Quetschke, D. I. Robertson, N. A. Robertson, S. Rowan, A. Rüdiger, B. S. Sathyaprakash, R. Schilling, B. F. Schutz, R. Senior, A. M. Sintes, K. D. Skeldon, P. Sneddon, F. Stief, K. A. Strain, I. Taylor, C. I. Torrie, A. Vecchio, H. Ward, U. Weiland, H. Welling, P. Williams, W. Winkler, B. Willke, I. Zawischa. «The GEO 600 gravitational wave detector-pulsar prospects». A: *Radio pulsars*, ASP Conference Series. Editors: M. Bailes, D. Nice, S. Thorset (en premsa).

— S. Husa, C. Lechner. «Computer algebra applications for numerical relativity». A: *Proceedings of Spanish Relativity Meeting Gravitation and Cosmology ERE-2002*. Editors: F. Fayos, J. Garriga, E. Gaztañaga, A. Lobo, E. Verdaguer. Serveis Editorials Universitat de Barcelona (en premsa).

— C. Lechner, S. Husa. «Type II critical phenomena in a self-gravitating nonlinear model». A: *Proceedings of Spanish Relativity Meeting Gravitation and Cosmology ERE-2002*. Editors: F. Fayos, J. Garriga, E. Gaztañaga, A. Lobo, E. Verdaguer. Serveis Editorials Universitat de Barcelona (en premsa).

Documents tècnics

— B. Allen, S. Anderson, S. Berukoff, P. Brady, D. Chin, R. Coldwell, T. Creighton, C. Cutler, R. Drever, R. Dupuis, S. Finn, D. Gustafson, J. Hough, Y. Itoh, B. Krishnan, M. Landry, G. Mendell, C. Messenger, S. Mohanty, S. Mukherjee, M. A. Papa, B. Owen, K. Riles, B. Schutz, X. Siemens, A. M. Sintes, A. Vecchio, H. Ward, A. Wiseman, G. Woan, M. Zucker. «Methods to establish upper limits on amplitude of continuous gravitational waves». *LIGO document LIGO-T020186-00-Z (2002)*, EUA.

— B. Allen, W. Anderson, S. Bose, N. Christesen, E. Daw, M. Diaz, R. Drever, S. Finn, P. Fritschel, J. Giaime, B. Hamilton, S. Heng, R. Ingley, W. Johnson, R. Johnston, E. Katsavounidis, S. Klimenko, M. Laundry, A. Lazzarini, M. McHugh, T. Nash, A. Ottewill, P. Perez, T. Regimbau, J. Rollins, J. Romano, B. Schutz, A. Searle, P. Shawhan, A. M. Sintes, C. Torres, J. Whelan, B. Whiting. «S1 preliminary report by the upper-limit groups on a search for a stochastic gravitational wave background». *LIGO document LIGO-T020165-02-Z (2002)*, EUA.

— B. Allen, W. Anderson, S. Bose, N. Christesen, E. Daw, M. Diaz, R. Drever, S. Finn, P. Fritschel, J. Giaime, B. Hamilton, S. Heng, R. Ingley, W. Johnson, R. Johnston, E. Katsavounidis, S. Klimenko, M. Laundry, A. Lazzarini, M. McHugh, T. Nash, A. Ottewill, P. Perez, T. Regimbau, J. Rollins, J. Romano, B. Schutz, A. Searle, P. Shawhan, A. Sintes, C. Torres, C. Ungarelli, E. Vallarino, A. Vecchio, R. Weiss, J. Whelan, B. Whiting. «Detecting a stochastic background of gravitational radiation-background information». *LIGO document LIGO-T020166-00-Z, (2002)*, EUA.

ALTRES ACTIVITATS

Estades en altres centres d'investigació

- J. Carot. Departament of Mathematical Sciences. University of Aberdeen, Escòcia. Juny de 2002 (1 setmana).
- A. M. Sintes. Albert-Einstein-Institut. Max Planck Institut für Gravitationsphysik, Golm, Alemanya. 2002.
- A. M. Sintes. GEO 600 Observatory, Ruthe (Hannover), Alemanya. Gener de 2002

Professors visitants

- Sascha Husa. Albert Einstein Institut (Gölm, Alemanya), 25-26 d'abril de 2002.

Seminaris i conferències organitzats

- Sascha Husa. «Why is it so difficult? mathematical an other problems in NR». Abril de 2002.
- Sascha Husa. «Into thin air: What's up with AEI's fastest growing NR group?». Novembre de 2002.
- D. Kramer. «Cylindric double dust solution» i «Double vaidya solution». Març de 2002.

Equip experimental d'ús habitual

- Cluster paral·lel de 8 CPUs sobre Windows 2000 amb 2GB de RAM i 40 GB de disc.

Convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Departament de Física Teòrica, Universitat de València.
- Department of Mathematics, University of Aberdeen, Gran Bretanya.
- Departamento de Física, Universitat de los Andes, Mérida, Veneçuela.
- Department of Mathematics and Statistics, University of New Brunswick, Fredericton, Canadà.
- Sektion Physik, Friedrich-Schiller Universität, Jena, Alemanya.
- Depto. de Matemática, Universidade do Minho, Braga, Portugal.
- Dept. de Física Fonamental, Universitat de Barcelona.
- National Center for Supercomputing Applications NCSA, Illinois (EUA).
- Department of Mathematics and Statistics, Dalhousie University, Halifax, Canadà.
- Depto. de Matemática, Universidade da Madeira, Funchal, Portugal.
- Albert-Einstein-Institut, Max-Planck-Institut für Gravitationphysik, Potsdam, Alemanya.
- «Memorandum of understanding (LIGO-M020265-00-M) between Balearic Islands University Relativity Group (UIBRG) and the Laser Interferometer Gravitational-Wave Observatory (LIGO) Laboratory». [Http://www.ligo.org/mou/mou.html](http://www.ligo.org/mou/mou.html).
- GEO 600 Associate Scientists.

GRUP DE RECERCA: FÍSICA INTERDISCIPLINAR

MEMBRES

Personal de plantilla
Maximino San Miguel (investigador responsable)
Salvador Balle
Pere Colet
Emilio Hernández-García
Manuel Matías
Claudio Mirasso
Oreste Piro
Raúl Toral
Tomàs Sintes

Contractats i becaris postdoctorals

Jan Danckaert, contracte postdoctoral Vrije Universiteit Brussel
Victor M. Eguíluz. Contracte FSE-CSIC
Alessandro Scirè. Contracte postdoctoral Marie Curie de la Comissió Europea
Pierre Scotto. Becari postdoctoral projecte QUANTIM
Stephane Barland. Becari postdoctoral projecte VISTA
Josep Mulet

Becaris predoctorals

Pau Amengual. Beca Govern Balear associada al projecte BFM2001-0341- CO2-01
Juan José Cerdá. Becari FSE
Marzena Cizak. Beca Govern Balear
José Luis Daudén. Becari projecte OCCULT
Iacyel Gomez. Becari ICI
Damià Gomila. Beca FPI associada al projecte PB97-0141-C02-02 de la DGES
Konstantin Klemm. Becari projecte
Francesco Marino. Becari projecte VISTA
Catalina Mayol. Estudiant tercer cicle

Claudio Tessone. Beca FPI associada al projecte BFM2001-0341-CO2-01
Idan Tuval. Beca FPI associada al projecte CONOCE (BFM2000-1108)
Raúl Vicente. Becari projecte OCCULT/beca FPI associada al projecte BFM2001-0341-CO2-01
Roberta Zambrini. Becària FPU
Yanne Chembo. Becari del projecte OCCULT

Personal tècnic i de suport

Ainhoa Huici, gestió de projectes
Miguel Ángel Urbina, tècnic informàtic
Sergio González, tècnic informàtic
Sergio Sarrión, tècnic electrònic
Pascual López, tècnic electrònic

Visitants

Horacio S. Wio. Professor d'Iberdrola i professor sabàtic. Centro Atómico Bariloche, Argentina. Gener-abril de 2002.
Cristina Masoller. Universidad de la República, Uruguai. Març de 2002.
Cristóbal López. Dipartimento di Fisica, Università di Roma, Itàlia. 3 de març-4 d'abril de 2002.
Jerry Moloney. University of Arizona, Tucson. Maig de 2002.
S. Bornholdt. Leipzig University, Alemanya. Maig de 2002.
J. P. Boon. Universitat de Brussel·les, Bèlgica. Juny de 2002.
Dante Chialvo. Univeristat de Califòrnia, Los Angeles. Juny-juliol de 2002.
Konstantin Klemm. Niels Bohr Insititute, Copenhagen, Dinamarca. Setembre de 2002.

Juergen Kurhts. Professor Iberdrola, Universitat de Postdam, Alemanya. Setembre-Desembre de 2002.

Marco Santagiustina. Universitat de Padova, Itàlia. Octubre de 2002.

Judit Schneider. Dept. of Physics, Universitat de Potsdam, Alemanya. Novembre de 2002.

M. Pesch. Institut für Angewandte Physik, Westfälische Wilhelms-Universität, Münster, Alemanya. 12-19 de desembre de 2002.

Sergio Magioni. Universitat Nacional de Mar de Plata, Argentina. Novembre-desembre de 2002.

LÍNIES DE RECERCA

- Sistemes complexos: fenòmens genèrics en física estadística i no lineal. Sistemes dinàmics.
- Òptica no lineal. Informació i òptica quàntica.
- Dinàmica de dispositius optoelectrònics.
- Dinàmica de fluids i fluids geofísics.
- Biofísica i fenòmens no lineals en fisiologia.
- Models basats en agents. Dinàmica de sistemes socials.

PROJECTES D'INVESTIGACIÓ

Finançats per la UE

VISTA: VCSELS for Information Society Technology Applications. RTN1-1999-00279, Comissió Europea. Programa Human Potential-Research Training Networks. 2000-2003. Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost: 182.000 euros.

Modeling and testing of VCSEL arrays. HPMF-CT-2000-00610. Contracte del programa de la Comissió Europea Improving the Human Research Potential and the Socioeconomic Knowledge. 2000-2002. Beca postdoctoral Marie Curie. Responsable: M. San Miguel. Pressupost: 90.808 euros.

QUANTIM: Quantum Imaging. IST-2000-26019, Comissió Europea. Programa Information Society Technologies: Future and Emerging Technologies. 2000-2003. Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost: 180.000 euros.

OCCULT: Optical Chaos Communications Using Laser Diode Transmitters. IST-2000-29683. Programa Information Society Technologies: Future and Emerging Technologies. 2001-2004. Coordinador del projecte europeu i responsable: C. Mirasso. Pressupost: 188.201 euros.

OCCULT: Optical Chaos Communications Using Laser Diode Transmitters. IST-2000-29683. Programa Information Society Technologies: Future and Emerging Technologies. 2001-2004. Investigador responsable del CSIC: P. Colet. Pressupost: 109.990 euros.

SOFT: Satellite-based Ocean Forecasting. EVK3-2000-00561. Programa Energia, Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible. CE. 2001-2003. Personal de plantilla del grup participant: E. Hernández-García. Pressupost: 382.234 euros.

QUIPCRONE. IST-RTN/992/0698, Comissió Europea: xarxa d'excel·lència dins del programa Information Society Technologies en el camp de la informació quàntica. 2000-2004. Responsable del grup: M. San Miguel.

EXYSTENCE: the network of excellence for complex systems. IST-2001-32802 Network of Excellence del subprograma FET del programa Information Society Technologies de la CE. 2002-2004. Responsable del grup: M. San Miguel.

Wavelength scale photonic components for telecommunications. Acció COST 268. Corepresentant espanyol: M. San Miguel. 1998-2002.

Semiconductor Devices for Optical Signal Processing. Acció COST 267. Corepresentant espanyol: S. Balle. 1998-2002.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats

- *CONOCE: cooperación y fenómenos no lineales en sistemas complejos extendidos*. BFM2000-1108. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2001-2004. Investigador principal: M. San Miguel. Pressupost: 20.350.400 ptes.
- *Diodos laser con selección modal*. TIC99-0645-CO5-02. 2000-2003. Investigador principal: S. Balle. Pressupost: 10.150.000 ptes.
- *SINFIBIO: Sincronización en sistemas físicos y biológicos*. BFM2001-0341-C02-01. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2000-2003. Investigador principal: R. Toral. Pressupost: 50.918 euros.
- *SINFIBIO: sincronización en sistemas físicos y biológicos*. BFM2001-0341-C02-02. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2000-2003. Investigador principal: M. Matías. Pressupost: 33.085,84 euros.
- *IMAGEN: procesos de transporte, campos de velocidades y análisis de estructuras oceánicas mediante imágenes de satélite*. REN2001-0802-C02-01. Programa de recursos naturals. 2001-2004. Coordinador del projecte i investigador principal: E. Hernández-García. Pressupost: 53.219,62 euros.
- *NOLINET: competición, coordinación y cooperación de agentes en redes complejas*. BFM2002-04474-C02-01. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2002-2003. Investigador principal: V. M. Eguíluz. Pressupost: 8.740 euros.
- *QUANTIM: Quantum Images*. BFM2001-4180-E. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2002. Investigador principal: M. San Miguel. Pressupost: 24.602 euros.
- *OCCULT: optical chaos communications using laser diode transmitters*. TIC2001-4484-E i TIC2002-10328-E. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2002. Coordinador del projecte europeu i responsable: C. Mirasso. Pressupost: 18.617 euros.
- *OCCULT: optical chaos communications using laser diode transmitters*. TIC2001-4572-E. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2002. Investigador principal: P. Colet. Pressupost: 18.709,5 euros.
- *Polarization patterns and fluctuations in nonlinear optical systems*. Acció integrada Hispano-Alemana: HA2000-0012. 2001-2003. Investigador responsable alemany: W. Lange (Universitat de Munster). Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost espanyol: 7.542,70 euros.
- *Estructuras localizadas en cavidades ópticas no lineales*. Acció integrada Hispano-Italiana: HI2000-0027. 2001-2003. Investigador responsable italià: G. Nalesso (Univ. Padova). Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost espanyol: 4.657,84 euros.
- *Luz y nutrientes como recursos: respuestas del microplancton y génesis de heterogeneidad espacial en el océano sur*. REN2002-04165-C03-C02. Investigador principal: Carlos Duarte. Participa: Tomàs Sintès. Pressupost: 257.485 euros.
- *Efectos constructivos del ruido en sistemas dinámicos y sistemas extendidos*. Projecte 2002AR0012 de cooperació CSIC (2002-2003). Investigador principal: Maxi San Miguel.
- *Dynamique des systemes optiques actifs et passifs modulés ou forcés (PICS 851)*. Projecte de cooperació CNRS francès-Generalitat de Catalunya. 2000-2002. Investigadors principals: P. Glorieux (Lille) i R. Corbalán (Barcelona). Investigador responsable de l'IMEDEA: M. San Miguel.
- *PHASE: Phase Domains and Spatial Solitons in Nonlinear Optics*. Xarxa 84 de l'European Science Foundation. 2000-2003. Membre del comitè de coordinació: M. San Miguel.
- *Dinàmiques no lineals d'autoorganització espaciotemporal*. 2000XT 0005. Xarxa temàtica de la Generalitat de Catalunya. 2001-2002. Investigador responsable per l'IMEDEA: M. San Miguel.
- *STOCHDYN: Stochastic Dynamics. Fundamentals and Applications*. Programa de l'European Science Foundation. 2002-2007. Investigador responsable: M. San Miguel.
- *Estudi de l'organització de l'activitat elèctrica auricular en la fibrilació auricular crònica*. Acció especial del Govern Balear. Projecte 2664-2002 en col·laboració amb el

servei de Cardiologia de Son Dureta. 2002. Investigador principal: C. Mirasso. Pressupost: 3.000 euros.

□ [Col·laboració de Física Interdisciplinar-IMEDEA amb el departament de Filosofia de la UIB](#). Subvenció del Govern Balear (2002-2003). Investigador principal: Maxi San Miguel (IMEDEA), Camilo José Cela-Conde (Filosofia, UIB). Pressupost: 3.000 euros.

□ [Colloquium on new challenges on nonlinear and statistical physics](#). Acció especial del Govern Balear (2002). Investigador principal: Maxi San Miguel. Pressupost: 3.590 euros.

□ Grup d'investigació competitiu de Física Interdisciplinar. Subvenció del Govern Balear (2002-2004). Investigador principal: Maxi San Miguel. Pressupost: 36.000 euros.

□ [Programa IBERDROLA de profesores visitantes](#). (1999-2002). Responsable: M. San Miguel. Pressupost: 12.250.000 ptes., més despeses de viatges.

Activitats internes: seminaris del DFI/IMEDEA

□ [10/01/2002](#). Horacio S. Wio, Centro Atómico Bariloche i Instituto Balseiro, Argentina. *Motors Brownians acoplats: diagrama de fases y transiciones*.

□ [17/01/2002](#). Manuel Matías, IMEDEA. *Transition to a high-dimensional chaotic attractor*.

□ [24/01/2002](#). Pere Colet, IMEDEA. *Quantum fluctuations in optical patterns*.

□ [14/02/2002](#). Stephane Barland. *Experimental study of extended and localized states in semiconductor microcavities*.

□ [26/02/2002](#). Damià Gomila, IMEDEA. *Localized structures in nonlinear optical cavities: cavity solitons*.

□ [04/03/2002](#). Catalina Mayol. Defensa de tesi doctoral. *Dinàmica no lineal de sistemes làsers: potencials de Lyapunov i diagrames de bifurcations*.

□ [06/03/2002](#). Jose M. Sancho, departament d'Estructura i Constituents de la Matèria, Universitat de Barcelona. *Modelización de procesos dinámicos en bioquímica: conductos, bombas, motores y breathers*.

□ [14/03/2002](#). Cristina Masoller, Univ. de la República, Montevideo. *Noise-induced resonance in delayed feedback systems*.

□ [18/03/2002](#). Joaquin Marro, Instituto Carlos I de Física Teórica y Computacional i Departamento de Electromagnetismo y Física de la Materia, Universitat de Granada. *Oscilaciones y procesos cooperativos en el cerebro*.

□ [26/03/2002](#). Horacio Wio, Centro Atómico Bariloche, Argentina. *Fenómenos inducidos por ruidos: el efecto de ruidos no gaussianos*.

□ [11/04/2002](#). Alessandro Scire, IMEDEA. *Semiconductor ring lasers: experiments and modelling*.

□ [18/04/2002](#). Emilio Hernández-García, IMEDEA. *Open and closed excitable flows*.

□ [22/04/2002](#). Albert Diaz Guilera, dep. Física Fonamental, Univ. de Barcelona. *Search and congestion in complex communication networks*.

□ [02/05/2002](#). Jerome V. Moloney, Univ. of Arizona. *Femtosecond atmospheric light strings*.

□ [06/05/2002](#). Stefan Bornholdt, Institute for Theoretical Physics, University of Kiel, Alemanya. *Physics of complex biological networks*.

□ [08/05/2002](#). Raúl Toral, IMEDEA. *100 anys de processos estocàstics a física, química i biologia: ordre a partir del desordre*.

□ [13/05/2002](#). Josep Mulet, IMEDEA. *Modeling bidirectionally coupled single-mode semiconductor lasers*.

□ [21/05/2002](#). Jürgen Kurths, Universität Potsdam, Alemanya. *Noise-induced phase synchronization in coupled model systems and in experiments*.

□ [28/05/2002](#). Diego Pazó, Grup de Física Non Lineal, Universitat de Santiago de Compostel·la. *Role of unstable periodic orbits in phase and lag synchronization between coupled chaotic oscillators*.

□ [03/06/2002](#). Avadh Saxena (Los Alamos National Lab., EUA). *Microstructure evolution and elastic compatibility in functional materials*.

- [10/06/2002](#). Jason Gallas, Instituto de Física, Universidade Federal do Rio Grande do Sul, Brasil. *Ocean convection modeling studied with coupled bistable maps.*
- [12/06/2002](#). G. Roati, European Laboratory for Non-Linear Spectroscopy (LENS), University of Firenze (Itàlia). *Bose-Bose and Fermi-Bose degenerate K-Rb mixtures.*
- [14/06/2002](#). Giorgos P. Tsironis, Departament de Física, Universitat de Creta. *Propiedades dinámicas y estadísticas de la localización no lineal a nivel microscópico.*
- [17/06/2002](#). Juan Pérez-Mercader, Centro de Astrobiología (CSIC/INTA). *Astrobiología: la búsqueda científica de vida en el Universo.*
- [18/06/2002](#). Deb Kane, Department of Physics, Macquarie University, Sidney, Austràlia. *Optical frequency comb generation with semiconductor lasers.*
- [20/06/2002](#). Philip A. Marsden, Royal Institute of Technology (KTH), Stockholm, Suècia. *Spin relaxation in III-V quantum wells.*
- [28/06/2002](#). J. P. Boon, Center for Nonlinear Phenomena and Complex Systems, Université Libre de Bruxelles. *Temporal dispersion.*
- [18/07/2002](#). Dante R. Chialvo M. D., UCLA, Dept. of Physiology. *Excitable systems.*
- [24/07/2002](#). Raúl Toral, IMEDEA. *Sincronización anticipada.*
- [30/07/2002](#). Dante Chialvo, Physiology Dept., UCLA. *Exploraciones matemáticas del dolor crónico.*
- [11/09/2002](#). Cristina Massoller, Instituto de Física, Universitat de la República, Uruguai. *Distribution of residence times of bistable systems with time-delayed feedback driven by noise.*
- [17/09/2002](#). Raúl Vicente, IMEDEA. *Open vs closed loop performance of synchronized external cavity semiconductor lasers.*
- [01/10/2002](#). Pere Colet, IMEDEA. *All optical image processing with cavity type-II second harmonic generation.*
- [07/10/2002](#). Theo Geisel, Max-Planck-Institut f. Stroemungsforschung & Fakultät Physik, Universitat Goettingen, Goettingen, Alemanya. *Pattern formation in the development of the visual cortex.*
- [16/10/2002](#). Pierre F. Scotto, IMEDEA. *Numerical approach to superresolution.*
- [25/10/2002](#). G. Franco Nalesso, departament d'Electrònica i Informàtica de la Universitat de Pàdua, Itàlia. *Multiple scale approach for second harmonic generation in nonlinear photonic crystals.*
- [30/10/2002](#). Jürgen Kurths, Potsdam University. *Measures of complexity: a simple tool for data analysis.*
- [06/11/2002](#). Idan Tuval, IMEDEA. *Neutrally bouyant particles and bailout embedding in 3D flows.*
- [20/11/2002](#). Claudio Mirasso, Dep. de Física, UIB. *One year of the OCCULT project.*
- [04/12/2002](#). Damià Gomila, IMEDEA. *Secondary bifurcations of hexagonal patterns in sodium vapor in a single mirror arrangement.*
- [16/12/2002](#). Ernest Montbrió, Potsdam University. *Effects of nonisochronicity distributions on the synchronization transition.*
- [18/12/2002](#). Yanne Chembo Kouomou, IMEDEA. *Analytic stability study for the synchronization of chaotic semiconductor lasers with external optical feedback and ultrahigh frequency pumping-current modulation.*

PUBLICACIONES

Les publicacions són accessibles a la base de dades en <http://www.imedea.uib.es/physdept>.

Articles en revistes internacionals

- [Cavity solitons as pixels in semiconductor microresonators](#). S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L.A. Lugiato, S. Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller. *Nature*, **419**, 699-702.
- [Experimental Evidence of Stochastic Resonance in an Excitable Optical System](#). F. Marino, M. Giudici, S. Barland, S. Balle. *Physical Review Letters*, **88**, 040601 (1-4).

- [Enhanced kinetics and free-volume universality in dense aggregating systems.](#) D. Fry, T. Sintes, A. Chakrabarti, C. M. Sorensen. *Physical Review Letters*, **89**, 148301.
- [Epidemic threshold in structured scale-free networks.](#) V. M. Eguíluz, K. Klemm. *Physical Review Letters*, **89**, 108701.
- [Bailout embeddings and Neutrally Buoyant particles in three-dimensional flows.](#) J. H. E Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro, I. Tuval. *Physical Review Letters*, **89**, 264501.
- [Synchronization and Multi-Mode Dynamics of Mutually Coupled Semiconductor Lasers.](#) C. Mirasso, M. Kolesik, M. Matus, K. White, J. Moloney. *Physical Review A*, **65**, 013805-103808.
- [Macroscopic quantum fluctuations in noise-sustained optical patterns.](#) R. Zambrini, S. M. Barnett, P. Colet, M. San Miguel. *Physical Review A*, **65**, 023813.
- [Spatio-Temporal Modeling of the Optical Properties of VCSELs in Presence of Polarization Effects.](#) J. Mulet, S. Balle. *IEEE Journal of Quantum Electron.*, **38**, 291-305.
- [Intensity and Polarization Self-Pulsation in VCSELs.](#) A. Scire, J. Mulet, C. R. Mirasso, M. San Miguel. *Optics Letters*, **27**, 391-393.
- [Dynamics of Modal Power Distribution in a Multimode Semiconductor Laser with Optical Feedback.](#) J. M. Buldú, J. Trull, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo, C. R. Mirasso. *Journal of Optics B*, **4**.
- [Chaos Shift Keying Encryption in Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers Using a Single-Receiver Scheme.](#) C. R. Mirasso, J. Mulet, C. Masoller. *IEEE Photon. Technol. Lett.*, **14**, 456.
- [Isothermal Ratchets: numerical study of the efficiency of the energy transduction.](#) T. Sintes, K. Sumithra. *Computer Phys. Communication*, **147**, 646-649.
- [Bailout Embeddings, Targeting of KAM Orbits, and the Control of Hamiltonian Chaos.](#) J. H. E. Cartwright, M. Magnasco, O. Piro. *Physical Review E, Rapid Comm.*, **65**, 045203(R)-045207(R).
- [Spatial Behavior of Light in Second Harmonic Generation.](#) P. Scotto, M. San Miguel. *Physical Review A*, **65**, 043811.
- [Analytic stochastic treatment of a nonlinear quantum model with negative diffusion.](#) R. Zambrini, S. M. Barnett. *Physical Review A*, **65**, 053810.
- [Numerical Determination of the Distribution of Energies for the XY-model.](#) R. Salazar, R. Toral, A. R. Plastino. *Physica A*, **305**, 144.
- [Twin beams, non linearity and walk-off in Optical Parametric Oscillators.](#) R. Zambrini, M. San Miguel. *Physical Review A*, **66**, 023807.
- [Optimal efficiency condition and current reversals in forced underdamped ratchets.](#) T. Sintes, K. Sumithra. *Physica A*, **312**, 86-98.
- [Effective Markovian approximation for non Gaussian noises: a path integral approach.](#) M. A. Fuentes, C. Tessone, H.S. Wio, R. Toral. *Physica A*, **303**, 91.
- [Ensemble equivalence for non extensive thermodynamics.](#) R. Toral, R. Salazar. *Physica A*, **305**, 52.
- [Patterns arising from the interaction between scalar and vectorial instabilities in two-photon resonant Kerr cavities.](#) M. Hoyuelos, D. Walgraef, P. Colet, M. San Miguel. *Physical Review E*, **65**, 046620-1-9.
- [Criteria for Synchronization of Coupled Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers.](#) J. Revuelta, C. R. Mirasso, P. Colet, L. Pesquera. *IEEE: Photonics Technology Letters*, **14**, 140-142.
- [Class A lasers with injected signal: bifurcation set and Lyapunov-potential function.](#) C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, M. A. Natiello. *Physical Review A*, **66**, 013808.
- [Synchronization regimes of optical-feedback-induced chaos in unidirectionally coupled semiconductor lasers.](#) A. Locquet, C. Masoller, C. R. Mirasso. *Physical Review E*, **65**, 056205.

- [Polarisation Patterns and Vectorial Defects in Type II Optical Parametric Oscillators](#). M. Santagiustina, E. Hernandez-Garcia, M. San Miguel, A. J. Scroggie, G.-L. Oppo. *Physical Review E*, **65**, 036610 (1-14).
- [Theory of Main Resonances in Directly Modulated Diode Lasers](#). C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, S. I. Turovets, L. Pesquera. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 260-269.
- [Highly clustered scale-free networks](#). K. Klemm, V. M. Eguíluz. *Physical Review E*, **65**, 036123.
- [Anticipating the dynamics of chaotic maps](#). E. Hernandez-Garcia, C. Masoller, C. R. Mirasso. *Physics Letters A*, **295**, 39-43.
- [Dynamical Properties of 2D Kerr Cavity Solitons](#). W. J. Firth, G. K. Harkness, A. Lord, J. McSloy, D. Gomila, P. Colet. *J. Opt. Soc. Am. B*, **19**, 747-752.
- [Quantum properties of tranverse pattern formation in second-harmonic generation](#). M. Bache, P. Scotto, R. Zambrini, M. San Miguel, M. Saffman. *Physical Review A*, **66**, 013809.
- [Asymmetric and delayed activation of side-modes in multimode semiconductor lasers](#). J. M. Buldú, F. Rogister, J. Trull, C. Serrat, M. C. Torrent, J. Garcia-Ojalvo, C. R. Mirasso. *Journal of Optics B: Quantum and Semiclassical Optics*, **4**, 415.
- [Growing Scale-Free Networks with Small World Behavior](#). K. Klemm, V. M. Eguíluz. *Physical Review E*, **65**, 057102.
- [Weak wave turbulence scaling theory for diffusion and relative diffusion in turbulent surface waves](#). V. M. Eguíluz, M. T. Levinsen, P. Alstrom. *Europhysics Letters*, **58**, 517-523.
- Subharmonic stochastic synchronization and resonance in neuronal systems. D. R. Chialvo, O. Calvo, D. L. Gonzalez, O. Piro, G. V. Savino. *Physical Review E, Rapid Comm.*, **65**, 050902 (R) (1-4).
- [Stochastic Entrainment of Optical Power Dropouts](#). J. M. Buldú, J. García-Ojalvo, C. R. Mirasso, M.C. Torrent. *Physical Review E*, **66**, 021106.
- [Noise and Inertia-Induced Inhomogeneity in the Distribution of Small Particles in Fluid Flows](#). J. H. E. Cartwright, M. Magnasco, O. Piro. *Chaos*, **12**, 489-495.
- [Small-scale structure of nonlinearly interacting species advected by chaotic flows](#). E. Hernandez-Garcia, C. López, Z. Neufeld. *Chaos*, **12**, 470-480.
- [Hopf Bifurcations and Hair Cells](#). M. Ospeck, V. M. Eguiluz, M. Magnasco. *Comments on Theoretical Biology*, **6**, 461-482.
- Fluctuations and correlations in hexagonal optical patterns. D. Gomila, P. Colet. *Physical Review E*, **66**, 046223.
- [Modeling Bidirectionally Coupled Single-Mode Semiconductor Lasers](#). J. Mulet, C. Masoller, C. R. Mirasso. *Physical Review A*, **65**, 063815.
- [Alternate Oscillations in Semiconductor Ring Lasers](#). M. Sorel, A. Scire', G. Giuliani, R. Miglierina, S. Balle, P. Laybourn, S. Donati. *Optics Letters*, **27**, 1992-1994.
- [Characterization of Chaotic Telecommunication Lasers for Different Fiber Cavity Lengths](#). V. Annovazzi-Lodi, S. Merlo, M. Norgia, A. Scire'. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1171-1177.
- [The role of diffusion in the chaotic advection of a passive scalar with finite lifetime](#). C. López, E. Hernandez-Garcia. *European Physical Journal B*, **28**, 353-359.
- [ON/OFF Phase Shift Keying for Chaos-Encrypted Communication using External-Cavity Semiconductor Lasers](#). T. Heil, J. Mulet, I. Fischer, C. R. Mirasso, M. Peil, P. Colet, W. Elsässer. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1162-1170.
- [Open versus Closed Loop Performance of Synchronized Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers](#). R. Vicente, T. Pérez, C. R. Mirasso. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1197-1204.
- [Polarization coupling and pattern selection in a type-II optical parametric oscillator](#). G. Izús, M. San Miguel, D. Walgraef. *Physical Review E*, **66**, 036228 (1-12).
- [Coupled optical excitable cells](#). A. M. Yacomotti, G. B. Mindlin, M. Giudici, S. Balle, S. Barland, J. Tredicce. *Physical Review E*, **66**, 036227 (1-11).

- Introduction to the feature section on optical chaos and applications to cryptography. S. Donati, C. R. Mirasso. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1138-1140.
- [Periodic Entrainment of Power Dropouts in Mutually Coupled Semiconductor Lasers](#). J. M. Buldu, R. Vicente, T. Pérez, C. R. Mirasso, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo. *Applied Physics Letters*, **81**, 5105.
- [Analytical description of spectral hole burning effects in active semiconductors](#). S. Balle. *Optics Letters*, **27**, 1923-1925.
- [Transverse mode dynamics in VCSELs: Spatiotemporal versus modal expansion descriptions](#). J. Mulet, S. Balle. *Physical Review A*, **66**, 053802 (1-8).
- [Aesthetics, dynamics, and musical scales: A golden connection](#). J. H. E. Cartwright, D. L. González, O. Piro, D. Stanzial. *Journal of New Music Research*, **31**, 51-58.
- Pattern formation in solutal convection: vermiculated rolls and isolated cells. J. H. E. Cartwright, O. Piro, A. I. Villacampa. *Physica A*, **314**, 291-298.
- [Excitable media in open and closed chaotic flows](#). Z. Neufeld, C. López, E. Hernandez-Garcia, O. Piro. *Physical Review E*, **66**, 066208(1-12).
- [Competence Among Companies: Coexistence and Extinction](#). M. N. Kuperman, Horacio S. Wio. *Physica A*, **316**, 592-600.
- [Diffusion in Fluctuating Media: First Passage Time Problem](#). J. A. Revelli, C. E. Budde, H. S. Wio. *Physics Letters A*, **306**, 104-109.
- [Noise-Induced order out of chaos by bailout embedding](#). J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro, I. Tuval. *Fluctuation and Noise Letters*, **2**, 261-274.

Altres articles

- [Diffusive turn-off transients in current modulated multitransverse mode VCSELs](#). A. Valle, J. Mulet, L. Pesquera, S. Balle. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE4649-10.
- [Dynamical Entrainment of Unidirectionally Coupled Single Mode Diode Lasers](#). T. Pérez, R. Vicente, C. R. Mirasso, P. Colet. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*.
- [Intensity and Polarization Self-Pulsations in VCSELs](#). A. Scirè, J. Mulet, C. R. Mirasso, M. San Miguel. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE 4646-26, 139.
- [Vectorial Chaos Synchronization and Polarization Encoding in Self-Pulsating VCSELs](#). A. Scirè, J. Mulet, C. R. Mirasso, J. Danckaert, M. San Miguel. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE 4646-28, 129.
- [Dynamics of power distribution in multimode semiconductor](#). J. M. Buldú, F. Rogister, J. Trull, M. C. Torrent, C. R. Mirasso, J. García-Ojalvo. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*.
- [Experimental Observation of Coherence and Stochastic Resonances in an Electronic Chua Circuit](#). O. Calvo, I. Gomes, C. R. Mirasso, R. Toral. *6th. Experimental Chaos Conference, AIP Proceedings*. Eds. S. Boccaletti, B. J. Gluckman, J. Kurths, L. M. Pecora, M. L. Spano.
- [Dynamics of Defects in the Vector Complex Ginzburg-Landau Equation](#). M. Hoyuelos, E. Hernandez-Garcia, P. Colet, M. San Miguel. *Physica D*, **174**, 176-197.
- [Experimental Study of Imperfect Phase Synchronization in the Forced Lorenz System](#). A. Pujol-Peré, O. Calvo, M. A. Matías, J. Kurths. *Chaos*, **13** (1)

Conferències i comunicacions en congressos

Conferències en altres centres

- Roberta Zambrini. *Non-linearity and quantum correlations in optical parametric oscillators with walk-off*. Dipartimento di Fisica, Università dell'Insubria, Como, Itàlia. 16 de gener de 2002.

- Damià Gomila. *Localized Structures in Nonlinear Optical Cavities: Cavity Solitons*. Istituto Nazionale di Fisica della Materia (INFM), Dipartimento di Elettronica e Informatica, Università di Padova, Padova, Itàlia. Gener de 2002.
- Francesco Marino. *Stochastic Resonance in an excitable optical system*. Institut fuer Angewandte Physik-Universität Muenster, Alemanya. 7 de febrer de 2002.
- Horacio Wio. *Effecto de ruidos no-Gaussianos sobre algunos fenómenos inducidos por ruidos*. Instituto de Física de Cantabria. 14 de febrer de 2002.
- Horacio Wio. *Effecto de ruidos no-Gaussianos sobre algunos fenómenos inducidos por ruidos*. Universitat de Granada. 20 de febrer de 2002.
- Emilio Hernández-García. *Caos, excitabilitat, transport, i les inhomogeneitats en la distribució de plancton*. Departament d'Ecologia (Universitat de Barcelona) i Societat Catalana de Biologia. 7 de març de 2002.
- Raúl Toral. *Noise induced phase transitions*. Centro de Fisica do Porto, Universidade do Porto. Març de 2002.
- Raúl Toral. *Juegos de Parrondo*. Instituto Carlos I de Física Teórica y Computacional, Universitat de Granada. Març de 2002.
- Emilio Hernández-García. *Chaos and excitability in simple reactive flows*. Laboratoire de Météorologie Dynamique, École Normale Supérieure, París. 3 d'abril de 2002.
- Raúl Toral. *100 años de procesos estocásticos*. Instituto Nicolás Cabrera, Universitat Autònoma de Madrid. Abril de 2002.
- Raúl Toral. *100 años de procesos estocásticos*. Facultat de Ciències, Universitat de les Illes Balears. Maig de 2002.
- Oreste Piro. *Advección caótica*. Departamento de Ciencias del Mar, Universitat de Las Palmas de Gran Canaria. Maig de 2002.
- Emilio Hernández-García. *Caos, excitabilidad, i las inhomogeneidades en distribuciones de plancton*. Departamento de Física de la Materia Condensada (Universitat de Saragossa) i Instituto de Ciencia de Materiales de Aragón (Universitat de Saragossa-CSIC). 25 de juny de 2002.
- Damià Gomila. *From Hexagons to Spatiotemporal chaos*. School and Conference on Spatiotemporal Chaos. The Abdus Salam International Center for Theoretical Physics, Trieste, Itàlia. 8-19 de juliol de 2002.
- Maxi San Miguel. *Spatiotemporal Dynamics of Nonlinear Optical Systems*. Dipartimento di Elettronica e Informatica, Università di Pavia, Itàlia. Juliol de 2002.
- Oreste Piro. *The dynamics of finite size particles suspended in fluid flows*. Department of Physics, Cornell University, Ithaca, Nova York, EUA. Juliol de 2002.
- Emilio Hernández-García. *Caos y excitabilidad en flujos reactivos simples*. Departamento de Matemáticas y Física Aplicadas y Ciencias de la Naturaleza, Universitat Rey Juan Carlos, Móstoles, Madrid. 28 de novembre de 2002.
- Maxi San Miguel. *Dinamica espacio temporal de sistemas opticos no lineales*. Facultad de Ciencias, Universitat Nacional de Mar del Plata, Argentina. Desembre de 2002.
- Salvador Balle. *Introduction aux lasers à semiconducteurs*. Institut Non Linéaire de Nice, França. 11-15 de novembre de 2002.
- *Optical modelling of VCSELs: spatio-temporal dynamics and polarization effects*. Institut für Awengandte Physik, Münster, Alemanya. 18 de desembre de 2002.
- Pere Colet. *Encoded communications with synchronized chaotic lasers*. Dipartimento di Elettronica e Informatica, Università di Padova, Itàlia. 21 d'otubre de 2002.

Conferències convidades a congressos

- Raúl Toral. *A Stochastic model for spatiotemporal intermittency*. 2nd Meeting of the GDR Phenomenes Hors-Equilibre, INLN. Niça, França. Març de 2002.
- Raúl Toral. *Noise-induced synchronization and coherence resonance in chaotic dynamical systems*. 2nd Meeting of the GDR Phenomenes Hors-Equilibre, INLN. Niça, França. Març de 2002.
- Pere Colet. *Noise sustained patterns in nonlinear optics*. Workshop on effect of multiplicative noise on spatio-temporal instabilities, Niça, França. 22-23 de març de 2002.

- _ Horacio Wio. *The relevant role of non-gaussian noises in noise induced phenomena*. International Workshop on Interdisciplinary Applications of Ideas from Nonextensive Statistical Mechanics and Thermodynamics, Santa Fe Institute, Santa Fe, Nou Mèxic, EUA. Abril de 2002.
- _ Oreste Piro. *The dynamics of finite size impurities in time-dependent three-dimensional incompressible flows*. NP5.02. Geometrical Observations of Environmental Turbulence. XXVII General Assembly de la European Geophysic Society. Niça, França. 21-26 d'abril de 2002.
- _ Maxi San Miguel. *Patterns in nonlinear optics: localized structures, growth laws and noise sustained structures*. School and Conference on Spatiotemporal Chaos. Trieste, Itàlia. Juliol de 2002.
- _ Maxi San Miguel. *Aspects of spatiotemporal models of social dynamics*. School and Conference on Spatiotemporal Chaos. Trieste, Itàlia. Juliol de 2002.
- _ Raúl Toral. *Anticipated synchronization in neuronal systems in a noisy environment*. 26th workshop of the Ettore-Majorana International School of Solid State Physics, Stochastic Systems: from Randomness to Complexity. Erice, Itàlia. Agost de 2002.
- _ Oreste Piro. *The emergence of structures due to noise and inertia in the distribution of finite size impurities driven by chaotic flows*. International Seminar and Workshops on Chemical and Biological Activity in Flows. Dresden, Alemanya. 26 d'agost-27 de setembre de 2002.
- _ Oreste Piro. *Pattern formation in surface-tension-driven solutal convection: the Tia Maria instability*. International Seminar and Workshops on Chemical and Biological Activity in Flows, Dresden, Alemanya. 26 d'agost-27 de setembre de 2002.
- _ Raúl Toral. *Noise induced phase transitions*. European graduate school seminar on non-equilibrium phase phenomena and phase transitions in complex systems. Àvila. Setembre de 2002.
- _ Claudio Mirasso. *Communicating with Chaotic Ligh*. Hot Topics in Photonics, SPIE International Symposium Photonics Fabrication Europe. Bruixes, Bèlgica. 28 d'octubre-1 de novembre de 2002.
- _ Salvador Balle. *Polarization effects in the dynamical optical modelling of vertical-cavity semiconductor lasers*. Hot Topics in Photonics, SPIE International Symposium Photonics Fabrication Europe, Bruixes, Bèlgica. 28 d'octubre-1 de novembre de 2002.
- _ Emilio Hernández-García. *Reactive media in open and closed chaotic flows: the case of excitable dynamics*. MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguai. 9-13 de desembre de 2002.
- _ Raúl Toral. *Parrondo's paradox: effect of cooperation*. MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguai. 9-13 de desembre de 2002.
- _ Claudio Mirasso. *Privacy in communications: can chaos do anything for us?*. MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguai. 9-13 de desembre de 2002.
- _ Maxi San Miguel. *Aspects of spatiotemporal models of social dynamics*. MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguai. 9-13 de desembre de 2002.

Comunicacions en congressos

- _ SPIE Physics and Simulations of Optoelectronic Devices X. San José, Califòrnia, EUA. 21-25 de gener de 2002:
Dynamical entrainment of unidirectionally coupled single-mode diode lasers. Claudio Mirasso, Toni Pérez, Raúl Vicente, Pere Colet.
Vectorial chaos synchronization and polarization encoding in Self Pulsating VCSELs. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio R. Mirasso, Jan Danckaert, Maxi San Miguel.
Intensity and polarization self-pulsations in vertical-cavity surface-emitting lasers. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio R. Mirasso, Maxi San Miguel.
- _ OCCULT Meeting, Darmstadt, Alemanya. 17 de febrer de 2002:

OCCULT Project, Workpackage 6: Theory and modelling. Pere Colet.

– 2nd Meeting of the Thematic Network Nonlinear Dynamics of Spatio-Temporal Self-Organization, Barcelona, Espanya. Febrer de 2002:

Dynamics of Cooperation and the Emergence of Social Structure in an Adaptive Environment. Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Martin Zimmermann.

Polimeros anclados sobre superficies esfericas por uno de sus extremos. J. J. Cerdà, Tomàs Sintès, Raúl Toral.

– The Rank Prize Funds: Optical Orientation and Spintronics. Grasmere, Regne Unit. 19-21 de març de 2002:

Spin dynamics and light polarization state in vertical-cavity surface-emitting lasers. Josep Mulet.

– XXVII General Assembly de la European Geophysic Society. Niça, França. 21-26 d'abril de 2002:

Noise and inertia-induced inhomogeneity in the distribution of small particles in fluid flows. (Póster). J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro.

– XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 de maig de 2002:

Cultural drift and social networks in a model for the diffusion of culture. Víctor M. Eguíluz, Konstantin Klemm, Maxi San Miguel, Raúl Toral.

Cooperation and the emergence of leadership in social adaptive networks. Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Martin Zimmermann.

Medios excitables en flujos caóticos. Póster. Emilio Hernández-García, O. Piro, Z. Neufeld, C. López.

Nuevo mecanismo para transiciones de fase inducidas por ruido. M. Ibañes, J. García Ojalvo, R. Toral, J. M. Sancho.

Transiciones de fase en modelos de crecimiento unidimensionales. Póster. S. Ares, José A. Cuesta, Ángel Sánchez, Raúl Toral.

Interacción entre partículas coloidales con polímeros anclados sobre su superficie. Póster. J. J. Cerdà, Tomàs Sintès.

Coherence and stochastic resonance in Chua circuits. (Póster). Iacyel Gomes, Claudio Mirasso, Raúl Toral, Óscar Calvo.

Diversity and uniformity in a model for the diffusion of cultures. Póster. Konstantin Klemm, Víctor M. Eguíluz, Raúl Toral, Maxi San Miguel.

Sincronización anticipada en modelos de neuronas. Póster. Raúl Toral, Marzena Cizak, Claudio Mirasso.

Aplicación de modelos de crecimiento al estudio de la propagación de plantas clonales. Tomàs Sintès.

Growth laws and stable droplets close to the modulational instability of a domain wall. Damià Gomila, Pere Colet, G-L. Oppo, Maxi San Miguel.

Creación de un atractor caótico alto-dimensional. Póster. Diego Pazó, Manuel Matías.

– VISTA Midterm Meeting. Universita' dell' Insubria, Como, Itàlia. 24-27 de maig de 2002:

Single mode operation and transverse mode control induced by frequency selective feedback. Francesco Marino, Stephane Barland, Salvador Balle.

Vectorial chaos synchronization and polarization encoding in Self Pulsating VCSELs. A. Scirè, J. Mulet, Claudio R. Mirasso, J. Danckaert, Maxi San Miguel.

Localized structures in semiconductor broad-area lasers. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni.

Single mode operation and transverse mode control in VCSELs induced by frequency selective feedback. Francesco Marino, S. Barland, Salvador Balle.

Transverse mode dynamics in VCSELs: spatio-temporal versus modal expansion. Comunicació oral. J. Mulet, S. Balle, A. Valle, L. Pesquera.

– QUANTIM 2002 Meeting. Besançon, França. 28-31 de maig de 2002:

Polarization entanglement in type II OPO below threshold. R. Zambrini, A. Gatti, L. Lugiato, M. San Miguel.

Numerical approach to superresolution. P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel, M. Kolobov.

Image processing with Type I TW-SHG. Pierre Scotto, M. San Miguel.

All optical image processing with type-II second harmonic generation. Pierre Scotto, Pere Colet, M. San Miguel.

— CKP2002 Meeting. La Foux d'Allos, França. Juny de 2002:

Cavity solitons work as pixels in semiconductors". Conferència convidada. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

— International Quantum Electronics Conference 2002, IQEC. Moscó, Rússia. Juny de 2002:

Cavity solitons work as pixels in semiconductors. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

— Eighth International Conference of The Society for Computational Economics CEF2002. Aix-en-Provence, França. Juny de 2002.

Cultural drift induced diversity in a model for the transmission of culture. K. Klemm, Víctor M. Eguíluz, R. Toral, M. San Miguel.

— XVIII Sitges Conference Statistical Mechanics of Complex Networks. Sitges, Espanya. Juny de 2002.

The dissemination of culture in complex networks. Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Raúl Toral.

— SocioPhysics Conference, Zentrum für interdisziplinäre Forschung. Bielefeld, Alemanya. Juny de 2002.

Globalization, cultural drift and social networks. Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Víctor M. Eguíluz, Raúl Toral.

— Congreso No Lineal 2002.

Dinámica no lineal en la Naturaleza y en la técnica. Universitat de Castilla La-Mancha, Espanya. 5-8 de juny de 2002.

Structures induced by noise and inertia in the distributions of small neutrally Buoyant bodies randomly swimming in fluid flows. J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro.

— 5th International Summer School/Conference Let's Face Chaos Through Nonlinear Dynamics, Center for Applied Mathematics and Theoretical Physics, CAMTP, University of Maribor, Eslovènia. 30 de juny-14 de juliol de 2002.

Bailout embeddings and neutrally buoyant particles in three-dimensional flows. Comunicació oral. Idan Tuval, Julyan Cartwright, Marcelo Magnasco, Oreste Piro.

— Summer Topical Meetings (LEOS Conferences). Mont Tremblant, Quebec, Canadà. 15-17 de juliol de 2002:

Polarization properties of self-pulsating VCSELs. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio Mirasso, Maxi San Miguel.

Characterizing transient dynamics in VCSELs. J. Mulet, Salvador Balle.

— International Conference on Experimental Non Linear Dynamics, Postdam, Alemanya. Juliol de 2002:

About experiments on cavity solitons in semiconductor amplifiers. Conferència convidada. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

— Non Linear Guided Waves, Stresa, Itàlia. 1-4 de setembre de 2002:

Cavity solitons work as pixels in semiconductor microcavities. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

Dark ring cavity solitons and stable droplets in models of nonlinear optical cavities. D. Gomila, P. Colet, G.-L. Oppo, M. San Miguel, A. Scroggie.

Image processing with type-II second harmonic generation. Póster. P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel.

— 2nd International Workshop on Dynamics of Nonlinear Optical Systems (PICS Franco-Catalan). Platja d'Aro, Girona, Espanya. 2-6 de setembre de 2002:

Polarization entanglement in type II OPO below threshold. R. Zambrini, A. Gatti, L. Lugiato, M. San Miguel.

Image processing with cavity type-II second harmonic generation. Maxi San Miguel, Pierre Scotto, Pere Colet.

Dark ring cavity solitons and stable droplets in nonlinear optical cavities. Damià Gomila, Pere Colet, G-L. Oppo, Maxi San Miguel.

Synchronization properties of two mutually coupled semiconductor lasers. J. Mulet, C. R. Mirasso, C. Masoller, T. Heil, I. Fischer, W. Elsasser.

— OCCULT Meeting. Atenes, Grècia. 5-7 de setembre de 2002:

Open versus closed loop performance of synchronized external cavity semiconductor laser. Raúl Vicente, Toni Pérez, Claudio Mirasso.

Chaos characterization in semiconductor lasers with electrooptical feedback. José Luis Daudén, Pere Colet, Raúl Toral.

OCCULT project, workpacage 6: theory and modelling. Pere Colet.

— EURESCO EuroConference on Quantum Atom Optics. San Feliu de Guixols, Espanya. 21-26 de setembre de 2002:

Macroscopic polarization entanglement in OPO. R. Zambrini, A. Gatti, L. Lugiato, M. San Miguel.

Spatial quantum correlations in the fluorescence of Type I TW-SHG. Póster. Pierre Scotto, Maxi San Miguel.

— European graduate school on non-equilibrium phenomena and phase transitions in complex systems. Ávila. 24-28 de setembre de 2002:

Bailout embeddings and Neutrally Buoyant particles in three-dimensional flows. Póster. Idan Tuval, Julyan Cartwright, Marcelo Magnasco, Oreste Piro.

— Numerical Simulation of Optical Devices NUSOD-02, Zürich, Suïssa. 25-27 de setembre de 2002:

Optical modelling of the large-signal dynamics in VCSELs: full spatio-temporal versus modal descriptions. Salvador Balle, Josep Mulet.

— 8th Granada Seminar of Computational and Statistical Physics, Granada, Espanya. Setembre 2002:

The dissemination of culture in complex networks. Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Raúl Toral.

— Chemical and Biological Activity in Flows (ACTIFLOW Workshop). Dresden, Alemanya. Setembre de 2002:

Excitable media in open flows. Zoltan Neufeld, Cristóbal López, Emilio Hernández-García, Oreste Piro.

— Meeting of the Network Phase Domains and Spatial Solitons in Nonlinear Optics (PHASE) of the European Science Foundation. Venècia, Itàlia. 16-18 d'octubre de 2002:

Secondary bifurcation of hexagonal patterns in a nonlinear optical system: alkali metal vapor in a single-mirror arrangement. Damià Gomila, T. Ackemann, E. Grosse Westhoff, P. Colet, W. Lange.

All optical image processing with type-II second harmonic generation. P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel.

— 2nd workshop of the EU project SOFT: satellite-based ocean forecasting. Calanova, Mallorca, Espanya. Octubre de 2002.

A reminder on empirical orthogonal function analysis. Emilio Hernández-García.

— VISTA Meeting, Bruixes, Bèlgica. Octubre de 2002.

Experimental characterization of a broad area vertical cavity semiconductor optical amplifier. Francesco Marino, Salvador Balle

Altres activitats

Tesis doctorals

— Catalina Mayol Serra. *Dinàmica no lineal de sistemes lasers: potencials de Lyapunov i diagrames de bifurcacions.* Directors de la tesi: Raúl Toral i Claudio Mirasso. Març de 2002.

Estàncies a altres centres

- Roberta Zambrini. Dipartimento di Fisica, Università dell'Insubria, Como, Itàlia. 7-19 de gener de 2002.
- Damia Gomila. Istituto Nazionale di Fisica della Materia (INFN), Dipartimento di Elettronica e Informatica, Università di Padova, Itàlia. 23 de gener-2 de febrer de 2002.
- Francesco Marino. Institut für Angewandte Physik-Universität Muenster, Alemanya. 28 de gener-13 de febrer de 2002.
- Horacio Wio. Instituto de Fisica de Cantabria, Santander, Espanya. 10-15 de febrer de 2002.
- Horacio Wio. Universitat de Granada, 18-21 de febrer de 2002.
- Emilio Hernández-García. Departament d'Ecologia (Universitat de Barcelona) i Societat Catalana de Biologia. 7 de març de 2002.
- Emilio Hernández-García. Laboratoire de Météorologie Dynamique, École Normale Supérieure, París, França. Abril de 2002.
- Claudio Mirasso. Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona. 28 de maig de 2002.
- Emilio Hernández-García. Departamento de Física de la Materia Condensada, Universitat de Saragossa i Instituto de Ciencia de Materiales de Aragón. Juny de 2002.
- Víctor M. Eguíluz. Instituto de Física de Cantabria IFCA (CSIC-UC). Santander, Espanya. Juliol de 2002.
- Damia Gomila. Institut für Angewandte Physik, Westfälische Wilhelms-Universität, Münster, Alemanya. 21-26 de juliol de 2002.
- Oreste Piro. Department of Physics, Cornell University, Ithaca, NY, EUA. Juliol de 2002.
- Oreste Piro. Rockefeller University, NY, EUA. Juliol-agost de 2002.
- Víctor M. Eguíluz. Department of Physiology, Northwestern University Medical School, Chicago, IL, EUA. Novembre de 2002.
- Víctor M. Eguíluz. Departamento de Matemáticas, Universitat Carlos III de Madrid, Octubre de 2002.
- Emilio Hernández-García. Departamento de Matemáticas y Física Aplicadas y Ciencias de la Naturaleza, Universitat Rey Juan Carlos, Móstoles, Madrid. 28 de novembre de 2002.
- Maxi San Miguel. Facultad de Ciencias, Universitat Nacional de Mar del Plata, Argentina. Desembre de 2002.
- Salador Balle. Sabàtica. Institut Non Linéaire de Nice, França. Octubre de 2002-octubre de 2003.
- Manuel Matías. Instituto de Física de Cantabria IFCA (CSIC-UC), Santander, Espanya. Juliol de 2002 (2 setmanes) i novembre de 2002 (1 setmana).
- Grupo de Física No Lineal, Universitat de Santiago de Compostel·la, Espanya. Octubre de 2002 (1 setmana).
- Pere Colet. Dipartimento di Elettronica e Informatica, Università di Padova, Itàlia. 21 d'octubre de 2002.

Organització de congressos

- Emilio Hernández-García. Membre del comitè científic de la Reunió Espanyola de Física Estadística (FISES).
- Claudio Mirasso. Membre del comitè científic del SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices.
- Claudio Mirasso. Membre del comitè científic de l'European Quantum Electronic Conference, EQEC Europe.
- Maxi San Miguel. Membre del comitè científic de la 12th General Conference Trends in Physics de l'European Physical Society, Budapest. Agost de 2002.
- Maxi San Miguel. Membre del comitè científic de la reunió del centenari de la Real Sociedad Española de Física.
- Horacio Wio. Membre del comitè organitzador del *Pan american advanced study institutes: modern challenges in statistical mechanics: patterns, noise and the interplay of nonlinearity and complexity*. San Carlos de Bariloche, Argentina. Juny de 2002.

_ Oreste Piro. Organitzador de la sessió NP13 Transport and mixing: theory, modelling and observations de la XXVII General Assembly de la European Geophysical Society. Niça, França. 21-26 d'abril de 2002.

_ Oreste Piro. Membre del comitè organitzador del congrès No Lineal 2002 *Dinámica no Lineal en la Naturaleza y en la Técnica*. Universitat de Castilla La-Mancha, Espanya. 5-8 de juny de 2002.

Altres

_ Claudio Mirasso. Editor convidat del número especial de l'*IEEE Journal of Quantum Electronics: Special Features: Optical Chaotic Cryptography*". Setembre de 2002.

GRUP DE RECERCA: FÍSICA NO LINEAL

MEMBRES

Raúl Toral (investigador responsable)
Oreste Piro
Tomàs Sintès
Víctor M. Eguíluz
Pau Amengual
Juan José Cerdá
Marzena Ciszak
José Luis Daudén
Iacyel Gomez
Catalina Mayol
Claudio Tessone
Idan Tuval
Pascual López
Horacio S. Wio (gener-abril de 2002)
Cristina Masoller (març de 2002)
Cristóbal López (3 de març a 4 d'abril de 2002)
Dante Chialvo (juny-juliol de 2002)
Juergen Kurhts (setembre-desembre de 2002)
Judit Schneider (novembre 2002)
Sergio Magioni (novembre–desembre de 2002)

LÍNIES I PROJECCIONES DE RECERCA

Línies de recerca

- Dinàmica de formació d'estructures i complexitat espaciotemporal.
- Física estadística: polímers. Dinàmica de transicions de fase. Fenòmens d'agregació, adsorció i rugositat.
- Mètodes Montecarlo.
- Sistemes dinàmics i caos.
- Advecció caòtica.
- Processos de senyalització inter i intracelular.

PROJECTES DE INVESTIGACIÓ

Projectes finançats per la Unió Europea

- «OCCULT: Optical Chaos communications using laser diode transmitters». Investigador responsable: Claudio Mirasso. Information Society Technologies: Future and Emerging Technologies (ST-2000-29683).

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- «SINFIBIO: Sincronización en sistemas físicos y biológicos». Investigador responsable: Raúl Toral. Projecte d'Investigació Científica i Desenvolupament Tecnològic del Ministeri de Ciència i Tecnologia. (2000-2003).
- «NOLINET: Competición, coordinación y cooperación de agentes en redes complejas». Investigador responsable: . Víctor M. Eguíluz. Projecte d'Investigació

Científica i Desenvolupament Tecnològic del Ministeri de Ciència i Tecnologia (2002-2003).

— «OCCULT: Optical Chaos communications using laser diode transmitters». Investigador responsable: Claudio Mirasso. TIC2001-4484-E y TIC2002-1032-E (2002).

— «CONOCE: Cooperación y fenómenos no lineales en sistemas complejos extendidos». Investigador responsable: M. San Miguel. Projecte d'Investigació Científica i Desenvolupament Tecnològic del Ministeri de Ciència i Tecnologia. (2001-2004).

PUBLICACIONES

Las publicaciones són a l'abast a la base de dades a <http://www.imedea.uib.es/physdept>.

Articles en revistes internacionals

— D. Fry, T. Sintes, A. Chakrabarti, C. M. Sorensen. «Enhanced kinetics and free-volume universality in dense aggregating systems». *Physical Review Letters*, **89**, 148301.

— V. M. Eguíluz, K. Klemm. «Epidemic threshold in structured scale-free networks». *Physical Review Letters*, **89**, 108701.

— J. H. E. Cartwright, M.O Magnasco, O.Piro, I.Tuval. «Bailout embeddings and Neutrally Buoyant particles in three-dimensional flows». *Physical Review Letters*, **89**, 264501.

— T. Sintes, K. Sumithra. «Isothermal Ratchets: numerical study of the efficiency of the energy transduction». *Computer Phys. Communication*, **147**, 646-649.

— J. H. E. Cartwright, M. Magnasco, O. Piro. «Bailout Embeddings, Targeting of KAM Orbits, and the Control of Hamiltonian Chaos». *Physical Review E, Rapid Comm.*, **65**, 045203(R)-045207(R).

— R. Salazar, R. Toral, A. R. Plastino. «Numerical Determination of the Distribution of Energies for the XY-model». *Physica A*, **305**, 144.

— T. Sintes, K. Sumithra. «Optimal efficiency condition and current reversals in forced underdamped ratchets». *Physica A*, **312**, 86-98.

— M. A. Fuentes, C. Tessone, H. S. Wio, R. Toral. «Effective Markovian approximation for nonGaussian noises: a path integral approach». *Physica A*, **303**, 91.

— R. Toral, R. Salazar. «Ensemble equivalence for non extensive thermodynamics». *Physica A*, **305**, 52.

— C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, M. A. Natiello. «Class A lasers with injected signal: bifurcation set and Lyapunov-potential function». *Physical Review A*, **66**, 013808.

— C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, S. I. Turovets, L. Pesquera. «Theory of Main Resonances in Directly Modulated Diode Lasers». *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 260-269.

— K. Klemm, V. M. Eguíluz. «Highly clustered scale-free networks». *Physical Review E*, **65**, 036123.

— K. Klemm, V. M. Eguíluz. «Growing Scale-Free Networks with Small World Behavior». *Physical Review E*, **65**, 057102.

— V. M. Eguíluz, M. T. Levinsen, P. Alstrom. «Weak wave turbulence scaling theory for diffusion and relative diffusion in turbulent surface waves». *Europhysics Letters*, **58**, 517-523.

- D. R. Chialvo, O. Calvo, D. L. Gonzalez, O. Piro, G. V. Savino. «Subharmonic stochastic synchronization and resonance in neuronal systems». *Physical Review E, Rapid Comm.*, **65**, 050902 (R) (1-4).
- J. H. E. Cartwright, M. Magnasco, O. Piro. «Noise and Inertia-Induced Inhomogeneity in the Distribution of Small Particles in Fluid Flows». *Chaos*, **12**, 489-495.
- M. Ospeck, V. M. Eguiluz, M. Magnasco. «Hopf Bifurcations and Hair Cells». *Comments on Theoretical Biology*, **6**, 461-482.
- J. H. E. Cartwright, D. L. González, O. Piro, D. Stanzial. «Aesthetics, dynamics, and musical scales: A golden connection». *Journal of New Music Research*, **31**, 51-58.
- J. H. E. Cartwright, O. Piro, A. I. Villacampa. «Pattern formation in solutal convection: vermiculated rolls and isolated cells». *Physica A*, **314**, 291-298
- Z. Neufeld, C. López, E. Hernandez-García, O. Piro. «Excitable media in open and closed chaotic flows». *Physical Review E*, **66**, 066208(1-12)
- J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro, I. Tuval. «Noise-Induced order out of chaos by bailout embedding». *Fluctuation and Noise Letters*, **2**, 261-274

Altres articles en 2002

- O. Calvo, I. Gomes, C. R. Mirasso, R. Toral. «Experimental Observation of Coherence and Stochastic Resonances in an Electronic Chua Circuit». 6th. Experimental Chaos Conference, AIP Proceedings, Eds. S. Boccaletti, B.J. Gluckman, J. Kurths, L.M. Pecora and M. L.Spano.

Publicacions enviades el 2002

- R. Toral, C. Mirasso, J. D. Gunton. «System Size Coherence Resonance in coupled FitzHugh-Nagumo models». Accepted in *Europhysics Letters*.
- K. Klemm, V. M. Eguíluz, R. Toral, M. San Miguel. «Nonequilibrium transitions in complex networks: a model of social interaction». *Physical Review E*.
- J. J. Cerdà, T. Sintes, R. Toral. «Pair interaction between end grafted polymers onto spherical surfaces, a Monte-Carlo study». *Macromolecules*.
- I. Gomes, C. Mirasso, R. Toral, O. Calvo. «Experimental Study of High Frequency Stochastic Resonance in Chua Circuits». *Physica A*.
- O. Piro, I. Tuval. «Bailout embedding as a Blowout bifurcation». *Progress of Theoretical Physics Supplement*.
- R. Toral. «Capital redistribution brings wealth by Parrondo's paradox». *Fluctuations and Noise Letters*.
- J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro, I. Tuval. «Bubbling and on--off intermittency in bailout embeddings». *Physical Review E*.
- T. Sintes, N. Marba, C. Duarte, G. Kendrick. «Non-linear processes in seagrass-colonization explained by simple clonal growth rules». *Ecology*.
- M. A. Fuentes, C. Tessone, H. S. Wio, R. Toral. «Stochastic resonance in bistable and excitable systems: effect on non-gaussian noises». *Fluctuations and Noise Letters*.
- R. Toral. «On the definition of physical temperature and pressure for nonextensive thermostatics». Preprint, cond/mat-0106060.
- R. Toral, G. Xiong, J. D. Gunton, H. Xi. «Wavelet description of the Nikolaevskii model». Preprint, nlin.CD/0105036.
- V. M. Eguíluz, E. Hernández-García, O. Piro, K. Klemm. «Effective dimensions and percolation in hierarchically structured scale-free networks».
- O. Oscar, M. Cizak, C. Masoller, C. R. Mirasso, R. Toral. «Anticipated synchronization forecasts the response of a neuron in a noisy environment».

- K. Klemm, V. M. Eguíluz, R. Toral, M. San Miguel. «Cultural transmission and optimization dynamics».
- K. Klemm, V. M. Eguíluz, R. Toral, M. San Miguel. «Global culture: A noise induced transition in finite systems».
- J. H. E. Cartwright, O. Piro, I. Tuval. «Fluid-dynamical basis of the embryonic development of left right asymmetry in vertebrates».
- V. M. Eguíluz, E. Hernandez-Garcia, O. Piro. «Boundary-forced spatial chaos». *Instabilities and Nonequilibrium Structures VII & VIII*, edited by Orazio Descalzi and Enrique Tirapegui, Kluwer academic publishers, Dordrecht.
- R. Vicente, J. Daudén, P. Colet, R. Toral. «Analysis and Characterization of the Hyperchaos Generated by a Semiconductor Laser Subject to a Delay Feedback Loop». *SPIE Proceedings, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices XI*.

CONFERÈNCIES I COMUNICACIONS EN CONGRESSOS

Conferències a altres centres

- Raúl Toral. «Noise induced phase transitions». Centro de Física do Porto, Universidade do Porto. Març 2002.
- Raúl Toral. «Juegos de Parrondo». Instituto Carlos I de Física Teórica y Computacional, Universidad de Granada. Març 2002.
- Raúl Toral. «100 años de procesos estocásticos». Instituto Nicolás Cabrera, Universidad Autónoma de Madrid. Abril 2002.
- Raúl Toral. «100 años de procesos estocásticos». Facultat de Ciències, Universitat de les Illes Balears. Maig 2002.
- Oreste Piro. «Advección caótica». Departamento de Ciencias del Mar, Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. Maig 2002.
- Oreste Piro. «The dynamics of finite size particles suspended in fluid flows». Department of Physics, Cornell University, Ithaca, New York, USA. Juliol 2002.

Conferències convidades a congressos

- Raúl Toral. «A Stochastic model for spatiotemporal intermittency". 2nd meeting of the GDR «Phenomenes Hors-Equilibre", INLN. Niza, França. Març 2002.
- Raúl Toral. «Noise-induced synchronization and coherence resonance in chaotic dynamical systems". 2nd meeting of the GDR «Phenomenes Hors-Equilibre", INLN. Niza, França Març 2002.
- Oreste Piro. «The dynamics of finite size impurities in time-dependent three-dimensional incompressible flows». NP5.02 «Geometrical Observations of Environmental Turbulence». XXVII General Assembly de la European Geophysic Society. Nice, França. 21 – 26 Abril 2002.
- Raúl Toral. «Anticipated synchronization in neuronal systems in a noisy environment». 26th workshop of the Ettore-Majorana International School of Solid State Physics, «Stochastic systems: from randomness to complexity", Erice, Itàlia. Agost 2002.
- Raúl Toral. «Noise induced phase transitions». European graduate school seminar on non-equilibrium phase phenomena and phase transitions in complex systems, Ávila. Setembre 2002.
- Oreste Piro. «The emergence of structures due to noise and inertia in the distribution of finite size impurities driven by chaotic flows». International Seminar and Workshops on Chemical and Biological Activity in Flows, Dresden, Alemanya. 26 Agost – 27 Setembre 2002.

- Oreste Piro. «Pattern formation in surface-tension-driven solutal convection: The Tia Maria instability». International Seminar and Workshops on Chemical and Biological Activity in Flows, Dresden, Alemanya. 26 Agost – 27 Setembre 2002.
- Raúl Toral. «Parrondo's paradox: effect of cooperation". MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguay. 9-13 Desembre, 2002.

Comunicacions en congressos

- Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Martin Zimmermann. «Dynamics of Cooperation and the Emergence of Social Structure in an Adaptive Environment». 2nd Meeting of the Thematic Network Nonlinear dynamics of spatio-temporal self-organization, Barcelona, Espanya. Febrer 2002. (Comunicació oral).
- J.J. Cerda, Tomas Sintes, Raúl Toral. «Polímeros anclados sobre superficies esfericas por uno de sus extremos». II reunions de la xarxa temàtica d'estructures espacio-temporals de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, febrer 2002.
- J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro. «Noise and inertia-induced in homogeneity in the distribution of small particles in fluid flows». XXVII General Assembly de la European Geophysic Society. Nice, França. 21-26 abril 2002 (pòster).
- Víctor M. Eguíluz, Konstantin Klemm, Maxi San Miguel, Raúl Toral. «Cultural drift and social networks in a model for the diffusion of culture». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (comunicació oral).
- Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Martin Zimmermann. «Cooperation and the emergence of leadership in social adaptive networks». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002.
- Emilio Hernández-García, O. Piro, Z. Neufeld, C. López. «Medios excitables en flujos caóticos». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- M. Ibañes, J. García Ojalvo, R. Toral, J. M. Sancho. «Nuevo mecanismo para transiciones de fase inducidas por ruido». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (comunicació oral).
- S. Ares, José A. Cuesta, Ángel Sánchez, Raúl Toral. «Transiciones de fase en modelos de crecimiento unidimensionales». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- J. J. Cerdà, Tomàs Sintes. «Interacción entre partículas coloidales con polímeros anclados sobre su superficie». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- Iacyel Gomes, Claudio Mirasso, Raúl Toral, Óscar Calvo. «Coherence and stochastic resonance in Chua circuits». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- Konstantin Klemm, Víctor M. Eguíluz, Raúl Toral, Maxi San Miguel. «Diversity and uniformity in a model for the diffusion of cultures». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- Raúl Toral, Marzena Ciszak, Claudio Mirasso. «Sincronización anticipada en modelos de neuronas». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (pòster).
- Tomás Sintes. «Aplicación de modelos de crecimiento al estudio de la propagación de plantas clonales». XI Congreso de Física Estadística (FISES 2002), Tarragona, Espanya. 23-25 maig, 2002 (comunicació oral).
- K. Klemm, Víctor M. Eguíluz, R. Toral, M. San Miguel. «Cultural drift induced diversity in a model for the transmission of culture». Eighth International Conference of

The Society for Computational Economics CEF2002, Aix-en-Provence, França. Juny, 2002 (comunicació oral).

— Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Raúl Toral. «The dissemination of culture in complex networks». XVIII Sitges Conference Statistical Mechanics of Complex Networks, Sitges, Espanya. Juny, 2002. (comunicació oral).

— Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Víctor M. Eguíluz, Raúl Toral. «Globalization, cultural drift and social networks». SocioPhysics Conference, Zentrum für interdisziplinäre Forschung, Bielefeld, Alemanya. Juny, 2002.

— J. H. E. Cartwright, M. O. Magnasco, O. Piro. «Structures induced by noise and inertia in the distributions of small neutrally Buoyant bodies randomly swimming in fluid flows». Congreso No Lineal 2002, «Dinámica no lineal en la Naturaleza y en la técnica». Universitat de Castilla La-Mancha, España. 5-8 juny 2002.

— Idan Tuval, Julyan Cartwright, Marcelo Magnasco, Oreste Piro. «Bailout embeddings and Neutrally Buoyant particles in three-dimensional flows». 5th International Summer School/Conference «Let's face chaos through nonlinear dynamics», Center for Applied Mathematics and Theoretical Physics, CAMTP, University of Maribor, Slovenia. 30 juny-14 juliol 2002. (comunicació oral).

— José Luis Daudén, Pere Colet, Raúl Toral. «Chaos characterization in semiconductor lasers with electrooptical feedback». OCCULT First year Meeting, Atenas, Grècia. 5-7 Setembre, 2002.

— Idan Tuval, Julyan Cartwright, Marcelo Magnasco, Oreste Piro. «Bailout embeddings and Neutrally Buoyant particles in three-dimensional flows». European graduate school on non-equilibrium phenomena and phase transitions in complex systems, Ávila. 24-28 setembre 2002 (pòster).

— Víctor M. Eguíluz, Maxi San Miguel, Konstantin Klemm, Raúl Toral. «The dissemination of culture in complex networks». 8th Granada Seminar of Computational and Statistical Physics, Granada, Espanya. setembre 2002 (comunicació oral).

— Zoltan Neufeld, Cristóbal López, Emilio Hernández-García, Oreste Piro. «Excitable media in open flows». Chemical and Biological Activity in Flows (ACTIFLOW Workshop). Dresden, Alemanya. setembre 2002 (comunicació oral).

ALTRES ACTIVITATS

Tesis doctorals

— Catalina Mayol Serra. «Dinàmica no lineal de sistemes lasers: potencials de Lyapunov i diagrames de bifurcacions». Directores de la tesis: Raúl Toral i Claudio Mirasso. Març 2002.

Estades a altres centres

— Víctor M. Eguíluz. Instituto de Física de Cantabria IFCA (CSIC-UC). Santander, Espanya. Juliol 2002.

— Oreste Piro. Department of Physics, Cornell University, Ithaca, NY, USA. Juliol 2002.

— Oreste Piro. Rockefeller University, NY, USA. Juliol-agost 2002.

— Víctor M. Eguíluz. Department of Physiology, Northwestern University Medical School, Chicago IL, USA. Novembre 2002.

— Víctor M. Eguíluz. Departamento de Matemáticas, Universidad Carlos III de Madrid, Octubre 2002, Espanya.

Organització de congressos

- Oreste Piro. Organitzador de la sessió NP13. «Transport and mixing: theory, modellig and observations». XXVII General Assembly de la European Geophysic Society. Niça, França. 21-26 abril 2002.
- Membre del Comité organitzador del Congreso No Lineal 2002, «Dinámica no lineal en la Naturaleza y en la técnica». Universitat de Castilla La-Mancha, Espanya. 5-8 Juny 2002.

GRUP DE RECERCA: FOTÒNICA

MEMBRES

Claudio Mirasso (investigador responsable)
Salvador Balle
Maxi San Miguel
Josep Mulet
Jan Danckaert
Alessandro Scire
Stephane Barland

Becaris predoctorals

Francesco Marino
Raúl Vicente

Personal tècnic i de suport

Ainhoa Huici
Sergio Sarrión

Visitants

Cristina Masoller
Marco Santagiustina
Jerry Moloney

LÍNIES DE RECERCA

- Fotònica.
- Física del làser.
- Òptica no lineal.
- Modelització i caracterització de dispositius de làser de semiconductor: làser DFB, multisecció, VCSEL i àrea ampla.
- Efectes de retroalimentació òptica i injecció de llum.
- Comunicacions òptiques quàntiques.

PROJECTES

Finançats per la UE

- VISTA: VCSELS for information society technology applications*. RTN1-1999-00279. Comissió Europea. Programa Human Potential-Research Training Networks. 2000-2003. Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost: 182.000 euros.
- Modeling and testing of VCSEL arrays*. HPMF-CT-2000-00610. Contracte del Programa de la Comissió Europea Improving the Human Research Potential and the Socioeconomic Knowledge. 2000-2002. Beca postdoctoral Marie Curie. Responsable: M. San Miguel. Pressupost: 90.808 euros.
- OCCULT: Optical chaos communications using laser diode transmitters*. IST-2000-29683. Programa Information Society Technologies: Future and Emerging Technologies. 2001-2004. Coordinador del projecte europeu i responsable: C. Mirasso. Pressupost: 188.201 euros.
- Wavelength scale photonic components for telecommunications*. Acció COST 268. Corepresentant espanyol: M. San Miguel. 1998-2002.
- Semiconductor devices for optical signal processing*. Acció COST 267. Corepresentant espanyol: S. Balle. 1998-2002.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats

- *Diodos laser con selección modal*. TIC99-0645-CO5-02 (2000-2003). Investigador principal: S. Balle. Pressupost: 10.150.000 pts.
- *OCCULT: optical chaos communications using laser diode transmitters*. Projecte TIC2001-4484-E i TIC2002-10328-E del Ministeri de Ciència i Tecnologia. Coordinador del projecte europeu i responsable: C. Mirasso. Pressupost: 18.617 euros.
- *Polarization patterns and fluctuations in nonlinear optical systems*. Acció integrada Hispano-Alemanya del MCiT. Referència: HA2000-0012. 2001-2003. Investigador responsable alemany: W. Lange (Universitat de Munster). Investigador responsable del grup espanyol: M. San Miguel. Pressupost espanyol: 7.542,70 euros.

PUBLICACIONS

Les publicacions són accesibles a la base de dades a: <http://www.imedeia.uib.es/physdept>.

Articles en revistes internacionals

- [Cavity solitons as pixels in semiconductor microresonators](#). S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, S. Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller. *Nature*, **419**, 699-702.
- [Experimental Evidence of Stochastic Resonance in an Excitable Optical System](#). F. Marino, M. Giudici, S. Barland, S. Balle. *Physical Review Letters*, **88**, 040601 (1-4).
- [Synchronization and Multi-Mode Dynamics of Mutually Coupled Semiconductor Lasers](#). C. Mirasso, M. Kolesik, M. Matus, K. White, J. Moloney. *Physical Review A*, **65**, 013805-103808.
- [Macroscopic quantum fluctuations in noise-sustained optical patterns](#). R. Zambrini, S. M. Barnett, P. Colet, M. San Miguel. *Physical Review A*, **65**, 023813.
- [Spatio-Temporal Modeling of the Optical Properties of VCSELs in Presence of Polarization Effects](#). J. Mulet, S. Balle. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 291-305.
- [Intensity and Polarization Self-Pulsation in VCSELs](#). A. Scire, J. Mulet, C. R. Mirasso, M. San Miguel. *Optics Letters*, **27**, 391-393.
- [Dynamics of Modal Power Distribution in a Multimode Semiconductor Laser with Optical Feedback](#). J. M. Buldú, J. Trull, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo, C. R. Mirasso. *Journal of Optics B*, **4**.
- [Chaos Shift Keying Encryption in Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers Using a Single-Receiver Scheme](#). C. R. Mirasso, J. Mulet, C. Masoller. *IEEE Photonics Technology Letters*, **14**, 456.
- [Spatial Behavior of Light in Second Harmonic Generation](#). P. Scotto, M. San Miguel. *Physical Review A*, **65**, 043811.
- [Twin beams, non linearity and walk-off in Optical Parametric Oscillators](#). R. Zambrini, M. San Miguel. *Physical Review A*, **66**, 023807.
- [Patterns arising from the interaction between scalar and vectorial instabilities in two-photon resonant Kerr cavities](#). M. Hoyuelos, D. Walgraef, P. Colet, M. San Miguel. *Physical Review E*, **65**, 046620-1-9.
- [Criteria for Synchronization of Coupled Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers](#). J. Revuelta, C. R. Mirasso, P. Colet, L. Pesquera. *IEEE: Photonics Technology Letters*, **14**, 140-142.
- [Class A lasers with injected signal: bifurcation set and Lyapunov-potential function](#). C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, M. A. Natiello. *Physical Review A*, **66**, 013808.
- [Synchronization regimes of optical-feedback-induced chaos in unidirectionally coupled semiconductor lasers](#). A. Locquet, C. Masoller, C. R. Mirasso. *Physical Review E*, **65**, 056205.
- [Polarisation Patterns and Vectorial Defects in Type II Optical Parametric Oscillators](#). M. Santagiustina, E. Hernandez-Garcia, M. San Miguel, A. J. Scroggie, G.-L. Oppo. *Physical Review E*, **65**, 036610 (1-14).

- [Theory of Main Resonances in Directly Modulated Diode Lasers](#). C. Mayol, R. Toral, C. R. Mirasso, S. I. Turovets, L. Pesquera. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 260-269.
- [Quantum properties of transverse pattern formation in second-harmonic generation](#). M. Bache, P. Scotto, R. Zambrini, M. San Miguel, M. Saffman. *Physical Review A*, **66**, 013809.
- [Asymmetric and delayed activation of side-modes in multimode semiconductor lasers](#). J. M. Buldú, F. Rogister, J. Trull, C. Serrat, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo, C. R. Mirasso. *Journal of Optics B: Quantum and Semiclassical Optics*, **4**, 415.
- [Stochastic Entrainment of Optical Power Dropouts](#). J. M. Buldú, J. García-Ojalvo, C. R. Mirasso, M. C. Torrent. *Physical Review E*, **66**, 021106.
- [Modeling Bidirectionally Coupled Single-Mode Semiconductor Lasers](#). J. Mulet, C. Masoller, C. R. Mirasso. *Physical Review A*, **65**, 063815.
- [Alternate Oscillations in Semiconductor Ring Lasers](#). M. Sorel, A. Scire, G. Giuliani, R. Miglierina, S. Balle, P. Laybourn, S. Donati. *Optics Letters*, **27**, 1992-1994.
- [Characterization of Chaotic Telecommunication Lasers for Different Fiber Cavity Lengths](#). V. Annovazzi-Lodi, S. Merlo, M. Norgia, A. Scire. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1171-1177.
- [ON/OFF Phase Shift Keying for Chaos-Encrypted Communication using External-Cavity Semiconductor Lasers](#). T. Heil, J. Mulet, I. Fischer, C. R. Mirasso, M. Peil, P. Colet, W. Elsässer. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1162-1170.
- [Open versus Closed Loop Performance of Synchronized Chaotic External-Cavity Semiconductor Lasers](#). R. Vicente, T. Pérez, C. R. Mirasso. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1197-1204.
- [Polarization coupling and pattern selection in a type-II optical parametric oscillator](#). G. Izús, M. San Miguel, D. Walgraef. *Physical Review E*, **66**, 036228 (1-12).
- [Coupled optical excitable cells](#). A. M. Yacomotti, G. B. Mindlin, M. Giudici, S. Balle, S. Barland, J. Tredicce. *Physical Review E*, **66**, 036227 (1-11).
- Introduction to the feature section on optical chaos and applications to cryptography. S. Donati, C. R. Mirasso. *IEEE Journal of Quantum Electronics*, **38**, 1138-1140
- [Periodic Entrainment of Power Dropouts in Mutually Coupled Semiconductor Lasers](#). J. M. Buldu, R. Vicente, T. Pérez, C. R. Mirasso, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo. *Applied Physics Letters*, **81**, 5105.
- [Analytical description of spectral hole burning effects in active semiconductors](#). S. Balle. *Optics Letters*, **27**, 1923-1925.
- [Transverse mode dynamics in VCSELs: Spatiotemporal versus modal expansion descriptions](#). J. Mulet, S. Balle. *Physical Review A*, **66**, 053802 (1-8).

Altres articles

- [Diffusive turn-off transients in current modulated multitransverse mode VCSELs](#). A. Valle, J. Mulet, L. Pesquera, S. Balle. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE4649-10.
- [Dynamical Entrainment of Unidirectionally Coupled Single Mode Diode Lasers](#). T. Pérez, R. Vicente, C. R. Mirasso, P. Colet. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*.
- [Intensity and Polarization Self-Pulsations in VCSELs](#). A. Scirè, J. Mulet, C. R. Mirasso, M. San Miguel. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE 4646-26, 139
- [Vectorial Chaos Synchronization and Polarization Encoding in Self-Pulsating VCSELs](#). A. Scirè, J. Mulet, C. R. Mirasso, J. Danckaert, M. San Miguel. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*. Paper OE 4646-28, 129.
- [Dynamics of power distribution in multimode semiconductor](#). J. M. Buldú, F. Rogister, J. Trull, M. C. Torrent, C. R. Mirasso, J. García-Ojalvo. *SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices X*.

Publicacions enviades

- [Vectorial chaos synchronization and polarization message encoding in VCSELs](#). A. Scire, J. Mulet, C. R. Mirasso, J. Danckaert, M. San Miguel. *Physical Review Letters*.
- [Single Mode operation and Transverse mode control in VCSELs induced by frequency selective feedback](#). F. Marino, S. Barland, S. Balle. *IEEE, Photonics Technology Letters*.
- [In situ measurements of the cavity resonance gradient in a single broad area VCSEL](#). S. Barland, F. Marino, M. Giudici, J. Tredicce, S. Balle. *Applied Physics Letters*.
- [Bidirectional Regimes in AlGaAs Semiconductor Ring Lasers](#). M. Sorel, G. Giuliani, A. Scire, M. Miglierina, P. Laybourn, S. Donati. *IEEE Journal of Quantum Electronics*.
- [Non-classical behavior in multimode and disordered transverse structures in OPO](#). R. Zambrini, S. M. Barnett, P. Colet, M. San Miguel. *European Physical Journal D*.
- [Quantum correlations close to a square pattern forming instability](#). M. Hoyuelos, G.-L. Oppo, P. Colet, M. San Miguel. *European Physical Journal D*.
- [Stable Droplets and Dark Ring Cavity Solitons in Nonlinear Optical Devices](#). D. Gomila, P. Colet, M. San Miguel, A. Scroggie, G.-L. Oppo. *Feature Issue on Cavity Solitons of IEEE Journal of Quantum Electronics*. Ed. L. Lugiato.
- [Sub-diffraction-limited resolution with squeezed light](#). M. L. Kolobov, C. Fabre, P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel. *Proceedings of Coherence and Quantum Optics VIII*. Ed. N. P. Bigelow, J. H. Eberly, C. R. Stroud, I. A. Walmsley. Plenum Press. Nova York.
- [Two-frequency emission and polarization dynamics at lasing threshold in vertical-cavity surface-emitting lasers](#). M. Sondermann, M. Weinkath, T. Ackemann, J. Mulet, S. Balle. *Physical Review A*.
- [Modeling and measurement of the wavelength dependent output properties of quantum-well optical amplifiers](#). M. Cara, S. Balle, L. Occhi. *IEEE Journal Sel. Topics in Quantum Electronics*.
- [Analysis and Characterization of the Hyperchaos Generated by a Semiconductor Laser Subject to a Delay Feedback Loop](#). R. Vicente, J. Daudén, P. Colet, R. Toral. *SPIE Proceedings, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices XI*.
- [Stochastic polarization switching dynamics in VCSELs](#). J. Danckaert, M. Peeters, J. Albert, B. Nagler, G. Verschaffelt, G. Giacomelli, F. Marin, H. Unold, R. Michalzik, C. Mirasso, M. San Miguel. *Applied Physics Letters*.
- [Entrainment of Optical Low-Frequency Fluctuations is Enhanced by Coupling](#). J. M. Buldú, J. García-Ojalvo, M. C. Torrent, R. Vicente, T. Pérez, C. R. Mirasso. *Fluctuation and Noise Letters*.
- [Solitones de cavidad para procesamiento óptico de información](#). *Investigación y Ciencia*. S. Barland, M. Giudici, J. R. Tredicce, S. Balle.
- [Ghost Resonance in a Semiconductor Laser with Optical Feedback](#). J. M. Buldú, D. Chialvo, C. R. Mirasso, M. C. Torrent, J. García-Ojalvo.
- [Phase and polarization synchronization in vectorial oscillators](#). A. Scirè, P. Colet, M. San Miguel.
- [Dynamical Properties of Two Semiconductor Lasers with Bidirectional Optoelectronic Coupling](#). R. Vicente, J. Mulet, C. R. Mirasso, S. Tang, J.-M. Liu. *SPIE Proceedings, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices XI*.

Conferències i comunicacions a congressos

Conferències en altres centres

- Francesco Marino. *Stochastic Resonance in an excitable optical system*. Institut fuer Angewandte Physik-Universitat Muenster. Alemanya. 7 de febrer.
- Maxi San Miguel. *Dinamica Espacio temporal de sistemas opticos no lineales*. Facultat de Ciències, Universitat Nacional de Mar del Plata, Argentina. Desembre.
- Salvador Balle. *Introduction aux lasers à semiconducteurs*. Institut Non Linéaire de Nice. França. 11-15 de novembre.
- Salvador Balle. *Optical modelling of VCSELs: spatio-temporal dynamics and polarization effects*. Institut für Angewandte Physik, Münster, Alemanya. 18 de desembre.

Conferències convidades a congressos

- Maxi San Miguel. *Patterns in nonlinear optics: localized structures, growth laws and noise sustained structures*. School and Conference on Spatiotemporal Chaos. Trieste, Itàlia. Juliol.
- Claudio Mirasso. *Communicating with chaotic ligh*. Hot Topics in Photonics, SPIE International Symposium Photonics Fabrication Europe. Bèlgica. 28 d'octubre-1 de novembre.
- Salvador Balle. *Polarization effects in the dynamical optical modelling of vertical-cavity semiconductor lasers*. Hot Topics in Photonics, SPIE International Symposium Photonics Fabrication Europe. Bèlgica. 28 d'octubre-1 de novembre.
- Claudio Mirasso. *Privacy in communications: can chaos do anything for us?*. MEDYFINOL 02: XIII Meeting on Nonequilibrium Statistical Mechanics and Nonlinear Physics. Colonia del Sacramento, Uruguai. 9-13 de desembre.

Comunicacions en congressos

SPIE Physics and Simulations of Optoelectronic Devices X. San José, Califòrnia, EUA. 21-25 de gener:

- *Dynamical entrainment of unidirectionally coupled single-mode diode lasers*. Claudio Mirasso, Toni Pérez, Raúl Vicente, Pere Colet.
- *Vectorial chaos synchronization and polarization encoding in self pulsating VCSELs*. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio R. Mirasso, Jan Danckaert, Maxi San Miguel.
- *Intensity and polarization self-pulsations in vertical-cavity surface-emitting lasers*. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio R. Mirasso, Maxi San Miguel.

The Rank Prize Funds: Optical Orientation and Spintronics. Grasmere, Regne Unit. 19-21 de març:

- *Spin dynamics and light polarization state in vertical-cavity surface-emitting lasers*. Josep Mulet.

VISTA Midterm Meeting. Universita' dell' Insubria. Como, Itàlia. 24-27 de maig de 2002:

- *Single mode operation and transverse mode control induced by frequency selective feedback*. Francesco Marino, Stephane Barland, Salvador Balle.
- *Vectorial chaos synchronization and polarization encoding in self pulsating VCSELs*. A. Scirè, J. Mulet, Claudio R. Mirasso, J. Danckaert, Maxi San Miguel.
- *Localized structures in semiconductor broad-area lasers*. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni.
- *Single mode operation and transverse mode control in VCSELs induced by frequency selective feedback*. Francesco Marino, S. Barland, Salvador Balle.
- *Transverse mode dynamics in VCSELs: spatio-temporal versus modal expansion*. J. Mulet, S. Balle, A. Valle, L. Pesquera.

CKP2002 Meeting. La Foux d'Allos, França. Juny:

- *Cavity solitons work as pixels in semiconductors*. Conferència convidada. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

International Quantum Electronics Conference 2002, IQEC. Moscú, Rússia. Juny.

- *Cavity solitons work as pixels in semiconductors*. Conferència convidada. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.

Summer Topical Meetings (LEOS Conferences). Mont Tremblant, Quebec, Canadà. 15-17 de juliol:

- *Polarization properties of self-pulsating VCSELs*. Alessandro Scirè, Josep Mulet, Claudio Mirasso, Maxi San Miguel.
- *Characterizing transient dynamics in VCSELs*. J. Mulet, Salvador Balle.

International Conference on Experimental non Linear Dynamics. Postdam, Alemanya. Juliol:

- *About experiments on cavity solitons in semiconductor amplifiers.* Conferència convidada. S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.
Non Linear Guided Waves. Stresa, Itàlia. 1-4 de setembre:
- *Cavity solitons work as pixels in semiconductor microcavities.* S. Barland, J. R. Tredicce, M. Brambilla, L. A. Lugiato, Salvador Balle, M. Giudici, T. Maggipinto, L. Spinelli, G. Tissoni, T. Knoedl, M. Miller.
- *Dark ring cavity solitons and stable droplets in models of nonlinear optical cavities.* D. Gomila, P. Colet, G.-L. Oppo, M. San Miguel, A. Scroggie.
- *Image processing with type-II second harmonic generation.* Pòster. P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel.
- 2nd International Workshop on Dynamics of Nonlinear Optical Systems (PICS Franco-Català). Platja d'Aro, Girona. 2-6 de setembre.
- *Polarization entanglement in type II OPO below threshold.* R. Zambrini, A. Gatti, L. Lugiato, M. San Miguel.
- *Image processing with cavity type-II second harmonic generation.* Maxi San Miguel, Pierre Scotto, Pere Colet.
- *Dark ring cavity solitons and stable droplets in nonlinear optical cavities.* Damià Gomila, Pere Colet, G.-L. Oppo, Maxi San Miguel.
- *Synchronization properties of two mutually coupled semiconductor lasers.* J. Mulet, C. R. Mirasso, C. Masoller, T. Heil, I. Fischer, W. Elsasser.
OCCULT Meeting. Atenes, Grècia. 5-7 de setembre:
- *Open versus closed loop performance of synchronized external cavity semiconductor laser.* Raúl Vicente, Toni Pérez, Claudio Mirasso.
EURESCO EuroConference on Quantum Atom Optics. San Feliu de Guixols. 21-26 de setembre.
- *Macroscopic polarization entanglement in OPO.* R. Zambrini, A. Gatti, L. Lugiato, M. San Miguel.
- *Spatial quantum correlations in the fluorescence of type I TW-SHG.* Pòster. Pierre Scotto, Maxi San Miguel.
- Numerical Simulation of Optical Devices NUSOD-02. Zürich, Suïssa. 25-27 de setembre:
- *Optical modelling of the large-signal dynamics in VCSELs: full spatio-temporal versus modal descriptions.* Salvador Balle, Josep Mulet.
- Meeting of the Network Phase Domains and Spatial Solitons in Nonlinear Optics. (PHASE) of the European Science Foundation. Venècia, Itàlia. 16-18 d'octubre:
- *All optical image processing with type-II second harmonic generation.* P. Scotto, P. Colet, M. San Miguel.
- VISTA Meeting. Bèlgica. Octubre:
- *Experimental characterization of a broad area vertical cavity semiconductor optical amplifier.* Francesco Marino, Salvador Balle.

ALTRES ACTIVITATS

Tesis doctorals

- Catalina Mayol Serra. *Dinàmica no lineal de sistemes làsers: potencials de Lyapunov i diagrames de bifurcacions.* Directors de la tesi: Raúl Toral i Claudio Mirasso. Març de 2002.

Estàncies a altres centres

- Francesco Marino. Institut für Angewandte Physik-Universität Muenster. Alemanya. 28 de gener-13 de febrer.
- Claudio Mirasso. Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona. 28 de maig de 2002.
- Salvador Balle. Estància sabàtica, Institut Non Linéaire de Nice, França. Octubre de 2002- Octubre de 2003.

Organització de congressos

— Claudio Mirasso. Membre del comitè científic de l'SPIE, Photonics West, Physics and Simulation of Optoelectronic Devices.

— Membre del comitè científic de l'European Quantum Electronic Conference, EQEC Europe.

Altres

— Claudio Mirasso. Editor convidat del número especial de l'*IEEE Journal of Quantum Electronics*, *Special Features: Optical Chaotic Cryptography*. Setembre de 2002.

4.2. ÀREA TEMÀTICA: CIÈNCIES DE LA TERRA

GRUP DE RECERCA: KARST, SEDIMENTOLOGIA, GEOMORFOLOGIA LITORAL I GEOMORFOLOGIA FLUVIAL

MEMBRES

Joan J. Fornós (investigador responsable)

Luis Pomar

Celso García

Jordi Giménez

Jaume Servera

Ángel Ginés

Bartomeu Seguí

Joaquín Ginés

Guillem X. Pons

Gemma Villanueva

Pau Balaguer

Lluís Gómez-Pujol

Maria Vidal

José Ángel Martín

LÍNIES DE RECERCA

- Dinàmica litoral.
- Geologia marina.
- Geomorfologia fluvial.
- Karst.
- Meteorització.
- Paleornitologia.
- Sedimentologia de carbonats en plataformes temperades.
- Biogeografia.
- Neotectònica i tectònica activa.
- Quantificació de deformacions recents amb mètodes geodèsics.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «El modelado kárstico y la evolución morfológica y sedimentaria del litoral en las Baleares, Valencia y Cerdeña como resultado de las oscilaciones del nivel marino». 2002-2005. Referència: BTE2002-04552-C03-02. Investigador principal Joan J. Fornós.
- «Análisis comparativo entre plataformas carbonatadas; la arquitectura de facies en función de los cambios de producción de sedimento y acomodación». Referència: BTE2001-0372-C02. 2001–2004. Investigador principal: Luis Pomar Gomà.
- «Análisis de la evolución y extinción de *Myotragus balearicus* Bate, 1909 (*Artiodactyla, Caprinae*)». Finançat per la DGI, BTE2001-0589. Investigador principal. J. A. Alcover. Investigador del grup: PONS, G. X.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- FORNÓS, J. J.; GELABERT, B. «Condicionantes geológicos del karst de Mallorca». VIII Jornadas Científicas de la SEDECK. Palma, 6 de abril de 2002.

- FORNÓS, J. J. Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge. Pla Mestral del Fons Social Europeu i el Govern Balear. 01/07/02 a 27/11/02. Mòdul 1: «L'estructura del territori». UIB, Palma.
- PONS, G. X. Cicle de conferències: Natura i Biodiversitat de les Illes Balears. «Història biogeogràfica dels invertebrats illencs: els endemismes». 22 de maig de 2002, Manacor.
- PONS, G. X. Cicle de conferències: Comunitats Terrestres de la Franja Litoral. 25 de juliol de 2002. Colònia de Sant Jordi

Congressos: organització, participació

- FORNÓS, J. J. Organització de les VIII Jornadas Científicas de la SEDECK. Palma Universitat de les Illes Balears.
- CSOMA, A. E.; GOLDSTEIN, R. H.; POMAR, L.; SIMONE, L.; MINDSZENTY, A. «Diagenetic salinity cycles: a link between diagenesis and sequence stratigraphy». AAPG Annual Convention. Houston. Març de 2002.
- POMAR, L. «Biotic control on architecture of carbonate depositional sequences». AAPG Annual Convention. Houston. Març de 2002.
- PONS, G. X. Convidat al workshop: Fauna Europaea, 2nd Regional Validation Workshop. 24-25 de setembre. Madrid.
- GINÉS, J.; TUCCIMEI, P.; FORNÓS, J. J.; GINÉS, A.; GRÀCIA, F.; VESICA, P. L. «The upper pleistocene sea-level history in Mallorca (Western Mediterranean) approached from the perspective of coastal phreatic speleothems». International Meeting on Quaternary Climatic Changes and Environmental Crises in the Mediterranean Region. Alcalá de Henares. 15-18 de juliol.
- GINÉS, A.; TUCCIMEI, P.; DELITALA, C.; FORNÓS, J. J.; GINÉS, J.; GRACIA, F.; TADDEUCCI, A. «Phreatic overgrowths on speleothems in coastal caves of Mallorca: a significant record of Mediterranean sea level history over the time span 60-150 kaB.P». II Simposio de Geología 'Cueva de Nerja', Karst y Medio Ambiente. Setembre de 2002.
- ROSSELLÓ, V. M.; FORNÓS, J. J.; GELABERT, B.; GIMÉNEZ, J.; PARDO, J. E.; SEGURA, F. «El papel del karst en el 'macro-modelado litoral: el ejemplo de las calas de las Islas Baleares». II Simposio de Geología 'Cueva de Nerja', Karst y Medio Ambiente. Setembre de 2002.
- BASTERRETXEA, G.; ORFILA, A.; JORDI, T.; VIZOSO, G.; FORNÉS, A.; CASAS, B.; FORNÓS, J. J.; LYNNET, P.; LIU, P.; MARBÀ, N.; DUARTE, C.; TINTORÉ, J. «Variabilidad espacial y temporal de las playas de la Bahía de Alcúdia en la isla de Mallorca como respuesta al temporal de noviembre de 2001». V Congreso y Exposición Internacional sobre Playas. Santander.
- ORFILA, A.; BASTERRETXEA, G.; JORDI, T.; VIZOSO, G.; CASAS, B.; FORNÉS, A.; JANSÀ, A.; GENOVÉS, A.; FORNÓS, J. J.; MARBÀ, N.; DUARTE, C.; LYNNET, P.; LIU, P.; TINTORÉ, J. «Effects of the november 2001 severe atmospheric event on different beaches of Mallorca». Mediterranean Storms. 4th EGS Plinius Conference. Pollença (Balears).
- GIMÉNEZ, J.; B. GELABERT. «Análisis de la actividad tectónica reciente en la isla de Mallorca». III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, Espanya. 4-8 de febrer.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- POMAR, L.; OBRADOR, A.; WESTPHAL, H. «Sub-wavebase cross-bedded grainstones on a distally steepened carbonate ramp, upper Miocene, Menorca, Spain». *Sedimentology*, 49: 139-169.
- FORNÓS, J. J., BROMLEY, R. G.; CLEMMENSEN, L. B.; RODRÍGUEZ-PEREA, A. «Tracks and trackways of *Myotragus balearicus* Bate (Artiodactyla, Caprinae) in Pleistocene aeolianites from Mallorca (Balearic Islands, Western Mediterranean)». *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*: 180(4): 277-313.
- FORNÓS, J. J.; GELABERT, B.; GINÉS, A.; GINÉS, J.; TUCCIMEI, P.; VESICA, P. L. «Phreatic overgrowths on speleothems: a useful tool in structural geology in littoral karstic landscapes. The example of eastern Mallorca (Balearic Islands)». *Geodinamica acta*, 15 (2): 113-125.
- GELABERT, B.; F. SÀBAT; A. RODRÍGUEZ-PEREA. «A new proposal for the late Cenozoic geodynamic evolution of the western Mediterranean». *Terra Nova*, 14(2): 93-100.

Articles en revistes nacionals

- GINÉS, A; GINÉS, J. «Estado actual del conocimiento científico del karst y de las cuevas de las Islas Baleares». *Boletín SEDECK*, 3: 26-45. Madrid.
- GINÉS, J.; TUCCIMEI, P.; FORNÓS, J. J.; GINÉS, A.; GRÀCIA, F.; VESICA, P. L. «Los espeleotemas freáticos de las cuevas costeras de Mallorca: su contribución al estudio del Cuaternario/Els espeleotemes freàtics de les coves costaneres de Mallorca: la seva contribució a l'estudi del Quaternari». *Boletín de la SEDECK*, 3: 76-90.
- FORNÓS, J. J.; GÓMEZ-PUJOL, L.; et al. «Estudio integrado del lapiaz litoral de Mallorca dentro del proyecto ESPED: metodología y resultados preliminares/Estudi integrat del rascler litoral de Mallorca dins del projecte ESPED: metodologia i resultats preliminars». *Boletín de la SEDECK*, 3: 106-115.
- GIMÉNEZ, J.; FORNÓS, J. J.; GELABERT, B. «Análisis de la fracturación de los materiales calcáreos neógenos de la costa sudoriental de Mallorca». *Geogaceta*, 31: 127-130.
- GELABERT, B.; A. RODRÍGUEZ-PEREA. «Estudio de la unidad hidrogeológica de la Marineta y su estado actual de explotación (Isla de Mallorca)». *Geogaceta*, 31:99-10.
- GELABERT, B.; F. SÀBAT. «Relaciones entre la hidrología subterránea y la estructura geológica en la Sierra de Tramuntana de Mallorca (Islas Baleares)». *Geogaceta*, 31: 107-110.
- GELABERT, B. «Las 'Fonts Ufanes': funcionamiento hidráulico de una surgencia kárstica». *Boletín de la SEDECK*, 3: 46-54.
- GELABERT, B.; J. J. FORNÓS. «Características geomorfológicas y procesos de vertiente asociados a cuencas diferentes: el ejemplo de Mallorca». *Geogaceta*, 32: 213-216.
- GELABERT, B.; J. SERVERA; A. RODRÍGUEZ-PEREA. «Características geomorfológicas del sistema dunar de la Bahía de Alcudia (isla de Mallorca)». *Geogaceta*, 32: 209- 213.
- VILLANUEVA, G.; PONS, G. X.; FORNÓS, J. J. «Técnicas experimentales para el análisis de la actividad bioerosiva de *Patella rustica* Linnaeus, 1758 (Mollusca; Gastropoda; Patellidae) del litoral rocoso de Mallorca (Mediterráneo occidental)». *Geogaceta*, 31: 175-177.

- ORTEGA, T.; SEGUÍ, B.; BARCELÓ, A.; PONS, G. X.; BOVER, P.; PALMER, M. I MANERA, J. «Estudi alimentari del mart (*Martes martes* L.) a Andratx (Mallorca, Illes Balears)». *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 45: xx-xx. ISSN 0212-260X. Palma.
- PONS-MOYÀ, J.; I PONS, G. X. «*Ocinebrina hispidula* (Pallary, 1904) (Mollusca: Gastropoda: Muricidae) primera cita per a les aigües Ibero-Balears». *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 45: xx-xx. ISSN 0212-260X. Palma.
- BARRIENTOS, J. A.; RIBERA, C.; PONS, G. X. «Nuevos datos sobre los Agelénidos de las Islas Baleares (Araneae, Agelenidae)». *Revista Ibérica de Aracnología*, 6: 85-90.

Capítols de llibres

- ROBLEDO, P. A.; POMAR, L.; DURÁN, J. J. «Relación entre la alta frecuencia de las fluctuaciones del nivel del mar durante el Mioceno superior y la ocurrencia y distribución de las estructuras de paleocolapso kárstico en la plataforma carbonática del levante de Mallorca (España)». Pàg. 409-410. A: Carrasco, F.; Durán, J. J.; Andreo, B. (eds.). *Karst and environment*. Fundación Cueva de Nerja, Instituto de Investigación.
- GÓMEZ-PUJOL, L.; BALAGUER, P.; BALDO, M.; FORNÓS, J. J.; PONS, G. X.; VILLANUEVA, G. «Patrones y tasas de erosión de Melaraphe neritoides (Linneo, 1875) en el litoral rocoso de Mallorca: resultados preliminares». A: Péres-González, A.; Vegas, J.; Machado, M. J. (eds.). *Aportaciones a la geomorfología de España en el inicio del tercer milenio*. Publicaciones del IGME, Serie Geología, 1: 351-354.
- GÓMEZ-PUJOL, L.; BALAGUER, P.; BALDO, M.; FORNÓS, J. J.; PONS, G. X.; VILLANUEVA, G. «Técnicas instrumentales para el estudio de la meteorización y la erosión de las costas rocosas». A: Péres-González, A.; Vegas, J.; Machado, M. J. (eds.). *Aportaciones a la geomorfología de España en el inicio del tercer milenio*. Publicaciones del IGME, Serie Geología, 1: 345-350.
- BALAGUER, P.; FORNÓS, J. J.; GÓMEZ-PUJOL, L. «Retrosceso de los acantilados del Mioceno superior en la costa del sureste de Mallorca: Los casos de s'Estret des Temps y s'Alavern. Estudios Recientes (2000-2002)». A: *Geomorfología. Pastrimonio, montaña y dinámica territorial*. Dep. Geografía-UVA, Valladolid. VII Reunión Nacional de Geomorfología, 341-350.
- GÓMEZ-PUJOL, L.; BALAGUER, P.; FORNÓS, J. J. «Meteorización del patrimonio histórico en ambientes costeros marinos: el caso de la Torre d'en Beu (Santanyí, Mallorca). Estudios Recientes (2000-2002)». A: *Geomorfología. Pastrimonio, montaña y dinámica territorial*. Dep. Geografía-UVA, Valladolid. VII Reunión Nacional de Geomorfología, 403-413.
- ROSSELLÓ, V. M.; FORNÓS, J. J.; GELABERT, B.; GIMÉNEZ, J.; GINÉS, J.; PARDO, J. E.; SEGURA, F. «El papel del karst en el 'macro-' modelado litoral: el ejemplo de las calas de las Islas Baleares». A: Carrasco F.; Durán, J. J.; Andreo, B. *Karst and Environment*, 329-335.
- GINÉS, A.; TUCCIMEI, P.; DELITALA, C.; FORNÓS, J. J.; GINÉS, J.; GRÀCIA, F.; TADDEUCCI, A. «Phreatic overgrowths on speleothems in coastal caves of Mallorca: a significant record of Mediterranean sea level history over the time span 60-150 KA B.P». A: Carrasco F.; Durán, J. J.; Andreo, B. *Karst and Environment*, 453-458.
- GINÉS, J.; TUCCIMEI, P.; FORNÓS, J. J.; GINÉS, A.; GRÀCIA, F.; VESICA, P. L. «The upper pleistocene sea-level history in Mallorca (Western Mediterranean) approached from the perspective of coastal phreatic speleothems». A: *Quaternary*

Climatic Changes and Environmental Crises in the Mediterranean Region. Universitat d'Alcalá de Henares. Juliol de 2002.

☐ FORNÓS, J. J.; POMAR, L.; RAMOS, E. «The tertiary of the Balearic Islands». A: Gibbons, W.; Moreno, T. (eds). *The geology of Spain. The geological society*, 13: 327-334.

Altres

Equip experimental d'ús habitual

- ☐ MICROSCOPIA ELECTRONICA: SEM (Hitachi)+EDX. UA.
- ☐ DIFRACTOMETRIA DE RX. Siemens D-5000.
- ☐ EQUIPS DE GEOLOGIA MARINA. GPS, Ecosonda, 3,5 KHz, Side Scan Sonar, Geopulse, etc.
- ☐ TOC.
- ☐ LABORATORI DE SEDIMENTOLOGIA.
- ☐ PC (4 PENTIUM). Software d'anàlisi d'imatges automatitzat.
- ☐ LÀSER SCANNER (microtopografia).
- ☐ MEM (microerosiòmetre analògic).

GRUP DE RECERCA: METEOROLOGIA

MEMBRES

Sergio Alonso Oroza (investigador responsable)
Climent Ramis Noguera
Romualdo Romero March
Víctor Homar Santaner
Joan Cuxart Rodamilans
José Luis Arreola Contreras
Elisa Tudurí Vila
Bernat Amengual Vidal
Maria Antònia Jiménez Cortés
Joan Miquel Torres Marí

LÍNIES DE RECERCA

- Focalització de la convecció en situacions de precipitació intensa a la Mediterrània occidental. Fenòmens mesoscalars associats.
- Simulació numèrica tridimensional de fenòmens meteorològics a mesoscala.
- Distribucions espacials i temporals de la precipitació.
- Impacte regional del canvi climàtic.
- Turbulència atmosfèrica i meteorologia de la capa límit.

Main Research topics

- Focalization of convection in flood events in the western Mediterranean. Associated mesoscale phenomena.
- 3D numerical simulation of mesoscale atmospheric phenomena.
- Spatial and temporal distribution of rainfall.
- Regional impact of climatic change.
- Atmospheric turbulence and boundary layer meteorology.

PROJECTES

Finançats per la Unió Europea

- *Towards sustainable water use on Mediterranean islands: addressing, conflicting demands and varying hydrological, social and economic conditions* (MEDIS). EVK1-CT-2001-00092. Investigador principal del subprojecte de la UIB: Sergio Alonso.
- *Optimisation des outils de prévision hydrométéorologique* (HYDROPTIMET). Interreg IIIb. Investigador principal del subprojecte de la UIB: Sergio Alonso.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- *Frecuencia e intensidad de lluvias fuertes en un clima modificado*. CICYT. Projecte CLI99-0269 Investigador principal: Climent Ramis.
- *Estudio de la estructura y previsibilidad de los ciclones mediterráneos que producen situaciones de tiempo peligroso: aportación de Illes Balears al proyecto MEDEX de la OMM* (MEDEXIB). REN2002-03482/CLI. Investigador principal: Climent Ramis.
- *Intercambios de calor, momento y humedad en la capa límite estable* (INTERCLE). REN2002-00486/CLI. Investigador principal: J. Cuxart.

Accions especials i altres projectes

- Ajuda complementària MEDIS. Investigador principal: Sergio Alonso.
- Organització de la IV Plinius Conference on Mediterranean Storms. Investigador principal: Romualdo Romero.
- Red ibérica para la investigación y desarrollo de aplicaciones en base al modelo atmosférico MM5. Investigador principal: Romualdo Romero.

- Vents nocturns locals a Mallorca: estudi per a simulació numèrica. Investigador principal: Joan Cuxart. Govern Balear.
- Study of the stably stratified atmospheric boundary layer through large-eddy simulations and high resolution mesoscale modelling. Investigador principal: Joan Cuxart. European Centre for Medium-Range Weather Forecast.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- Assistència tècnica per el pla de protecció front el canvi climàtic a les Illes Balears. Empresa Hera-Amaltea, SL. Art. 83 de la LOU. Investigador principal: Sergio Alonso.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- Enrique Sánchez. *Estudio mediante simulación numérica de los regímenes nubosos en la capa límite atmosférica*. Desembre de 2002. Universitat Complutense de Madrid. Excel·lent *cum laude*. Director: J. Cuxart.

Conferències convidades

- ALONSO, S. *La pluja com a recurs en un clima canviant. Tradició i innovació en la gestió de l'aigua*. Fòrum Arc Mediterrani. Girona, gener de 2002.
- ALONSO, S. *Cambio climático, ecosistemas y salud*. Seguridad y Medio Ambiente, Real Academia Gallega de Ciencias (Pontevedra). Ciència i Societat, Facultat de Ciències (Palma). Octubre de 2002.
- ALONSO, S. *Cambio climático: implicaciones ambientales y políticas de respuesta*. Col·legi de Biòlegs. Palma. Octubre de 2002.
- RAMIS, C. *Tendències climàtiques a les Illes Balears*. Dia Mundial del Medi Ambient. Consolat del Mar. Palma. Juny de 2002.

Organització de congressos

- ALONSO, S. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València. Febrer de 2002. Comitè organitzador.
- RAMIS, C. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València. Febrer de 2002. Comitè científic.
- CUXART, J. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València. Febrer de 2002. Comitè científic.
- RAMIS, C. EGS General Assembly. Niça, França. Abril de 2002. Convener sessió NH2.
- ALONSO, S. EGS General Assembly. Niça, França. Abril de 2002. Co-convener sessió NH2.
- ROMERO, R. IV EGS Plinius Conference on Mediterranean Storms IV. Alcúdia, Mallorca. Octubre de 2002. Comitè organitzador.
- RAMIS, C. IV EGS Plinius Conference on Mediterranean Storms IV. Alcúdia, Mallorca. Octubre de 2002. Comitè científic.
- ALONSO, S. III Congreso de la Asociación Española de Climatología. Palma. Octubre de 2002. Comitè organitzador.
- RAMIS, C. III Congreso de la Asociación Española de Climatología. Palma. Octubre de 2002. Comitè científic.

Comunicacions a congressos internacionals

- RAMIS, C.; S. ALONSO, R. ROMERO, V. HOMAR. *Análisis preliminar del temporal del 10 al 12 de Noviembre de 2001 en Baleares*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer de 2002.
- HOMAR, V.; R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. *Estudio numérico de las lluvias torrenciales de octubre de 2000 sobre el levante peninsular: causas y efectos de la persistencia sinóptica*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer de 2002.

- SUMNER, G. N.; R. ROMERO, V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO, E. ZORITA. *Estimación de las tendencias subregionales de precipitación para los próximos 100 años en la España mediterránea*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer de 2002.
- G. MORALES, E. TERRADELLAS, J. CUXART, C. YAGÜE. *Fenómenos meteorológicos de importancia en la capa límite estable*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer de 2002.
- L. CONANGLA, J. CUXART, M. R. SOLER, E. TERRADELLAS. *Simulación numérica de la capa límite atmosférica en condiciones de estratificación estable*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer de 2002.
- E. SÁNCHEZ; M. D. OLMEDA, J. CUXART. *Simulación numérica explícita y parametrización de las nubes de capa límite*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer 2002.
- M. A. JIMÉNEZ, J. CUXART. *Simulación numérica por Large-Eddy Simulations de la capa límite atmosférica establemente estratificada*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, 4-7 de febrer 2002.
- HOMAR, V.; R. ROMERO, D. J. STENSRUD, C. RAMIS, S. ALONSO. *A quasi-tropical cyclone over the western Mediterranean: dynamical vs boundary factors*. XXVII General Assembly EGS. Niça, França, 21-26 d'abril. CD-Rom. EGS02-A-01447.
- ROMERO, R.; V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO. *The 10-12 November 2001 Balearic superstorm: an assessment of baroclinic and diabatic contributions through PV diagnosis*. XXVII General Assembly EGS. Niça, França, 21-26 d'abril. CD-Rom. EGS02-A-01436.
- SCHULTZ, D. M.; P. J. ROEBBER, R. ROMERO. *Synoptic regulation of the 3 May 1999 Oklahoma tornado outbreak*. XXVII General Assembly EGS. Niça, França, 21-26 d'abril. CD-Rom. EGS02-A-00657.
- SOLER, M. R.; L. CONANGLA, J. CUXART, E. TERRADELLAS. *Effects of dynamic forcings and surface fluxes in the nocturnal boundary layer simulation*. XXVII General Assembly EGS. Niça, França. 21-26 d'abril. CD-Rom. EGS02-A-06285.
- E SÁNCHEZ, J. CUXART. *Diurnal cycles of a marine Sc layer and Cu over land simulated with a TKE scheme using a unified formulation of the mixing length*. 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, AMS. Wageningen (Holanda). Juliol de 2002.
- L. CONANGLA, J. CUXART, E. TERRADELLAS. *One-column simulations of the stable boundary layer observed during SABLES-98: importance of the surface fluxes and the dynamic forcings*. 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, AMS. Wageningen (Holanda). Juliol de 2002.
- M. A. JIMÉNEZ, J. CUXART. *Large-eddy simulations of the stable boundary layer: exploration of ranges of applicability*. 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, AMS. Wageningen (Holanda). Juliol de 2002.
- J. CUXART, G. MORALES, E. TERRADELLAS, C. YAGÜE. *The pressure-correlation term in the TKE budget estimated by the wavelet transform using CASES-99 data*. 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, AMS. Wageningen (Holanda). Juliol de 2002.
- AMENGUAL, A.; R. ROMERO, V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO. *Heavy rainfall forecasts in Mediterranean Spain: sensitivity to model input data resolution*. Plinius Conference on Mediterranean Storms IV, European Geophysical Society. Alcúdia, 2-4 d'octubre.
- ARREOLA, J. L.; V. HOMAR, R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. *Multiscale numerical study of the 10-12 November 2001 strong cyclogenesis event in the western Mediterranean*. Plinius Conference on Mediterranean Storms IV, European Geophysical Society. Alcúdia, 2-4 d'octubre.
- HOMAR, V.; M. GAYÀ, R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. *Tornadoes over complex terrain: an analysis of the 28th August 1999 tornadic event in*

eastern Spain. European Conference on Severe Storms 2002. Praga (República Txeca), 26-30 d'agost.

— ROMERO, R.; V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO. *Baroclinic and diabatic regulation of the 10-12 November 2001 superstorm in the Balearics*. European Conference on Severe Storms 2002. Praga (República Txeca), 26-30 d'agost.

— TUDURÍ, E.; R. ROMERO, L. LÓPEZ, E. GARCÍA, J. L. SÁNCHEZ, C. RAMIS. *The 14 July 2001 hailstorm in noertheastern Spain: diagnosis of the meteorological situation*. European Conference on Severe Storms 2002. Praga (República Txeca), 26-30 d'agost.

— LÓPEZ L.; E. TUDURÍ, E. GARCÍA, J. L. MARCOS, A. VEGA, M. MASSOT, R. FRAILE, C. RAMIS J. L. SÁNCHEZ. *Analysis of radar variables in hailstorms*. European Conference on Severe Storms 2002. Praga (República Txeca), 26-30 d'agost.

Assistència a congressos

— ALONSO, S.; RAMIS, C.; ROMERO, R.; HOMAR, V.; CUXART, J.; JIMENEZ, M. A. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València, febrer de 2002.

— ALONSO, S.; RAMIS, C.; ROMERO, R.; HOMAR, V.; CUXART, J. EGS General Assembly. Niça, França. Abril de 2002.

— ALONSO, S.; RAMIS, C. IPCC Workshop on Changes in Extreme Weather and Climate Events. Pekín, Xina. Juny de 2002.

— ALONSO, S.; RAMIS, C.; ROMERO, R.; ARREOLA, J. L. EGS Plinius Conference on Mediterranean Storms IV. Alcúdia, octubre de 2002.

— RAMIS, C.; ALONSO, S. III Congreso de la Asociación Española de Climatología. Palma. Octubre de 2002.

— RAMIS, C.; ROMERO, R.; HOMAR, V. II ECSS. Praga, Txèquia. Agost de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes de difusió internacional

— P. J. ROEBBER, D. M. SCHULTZ, R. ROMERO. Synoptic regulation of the 3 May 1999 tornado outbreak. *Weather and Forecasting*, 17, 399-429.

— V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO. A deep cyclone of African origin over the western Mediterranean: diagnosis and numerical simulation. *Ann. Geophys.*, 20, 93-106.

— P. ALPERT, Y. BEN-GAI, A. BAHARAD, Y. BENJAMINI, D. YEKUTIELI, M. COLACINO, L. DOIDATO, C. RAMIS, V. HOMAR, R. ROMERO, S. MICHAELIDES, A. MANES. The paradoxical increase of Mediterranean extreme daily rainfall in spite of decrease in total values. *Geoph. Res. Lett.*, 29, 11, 34-1-34-4.

— HOMAR, V.; R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. Numerical study of the October 2000 torrential precipitation event over eastern Spain: analysis of the synoptic-scale. *Ann. Geophys.*, 20, 2047-2066.

— J. SUN, S. P. BURNS, D. H. LENSCHOW, R. BANTA, R. NEWSOM, R. COULTER, S. FRASIER, T. INCE, C. NAPPO, J. CUXART, W. BLUMEN, X. LEE, X-Z. HU. Intermittent turbulence associated with a density current passage in the stable boundary layer. *Boundary-Layer Meteor.*, vol 105, pàg. 199-219.

— J. CUXART, G. MORALES, E. TERRADELLAS, C. YAGÜE. Study of coherent structures and estimation of the pressure transport terms for the nocturnal stable boundary-layer. *Boundary-Layer Meteor.*, vol. 105, pàg. 305-328.

— G. S. POULOS, W. BLUMEN, D. C. FRITTS, J. K. LUNDQUIST, J. SUN, S. P. BURNS, C. NAPPO, R. BANTA, R. NEWSOM, J. CUXART, E. TERRADELLAS, B. BAISLEY, M. JENSEN. CASES-99: a comprehensive investigation of the nocturnal stable boundary layer. *Bull Amer. Met Soc.*, vol. 83, pàg. 555-581.

- CARVALHO, A.; J. FERREIRA, J. L. ARREOLA, A. C. CARVALHO, A. I. MIRANDA, S. ALONSO, C. BORREGO. Sensitivity tests of MM5 modelling system over a coastal region in Portugal. *Air Pollution X* (C. A. Brebbia, J. F. Martín-Duque, eds.). Advances in Air Pollution WITPress, 503-512.
- P. SIEBESMA, C. S. BRETHERTON, A. BROWN, A. CHLOND, J. CUXART, P. G. DUYNKERKE, H. JIANG, M. KHAIROUTDINOV, D. LEWELLEN, C-H. MOENG, E. SANCHEZ, B. STEVENS, D. E. STEVENS. Large-eddy simulation intercomparison study of shallow cumulus convection. *J. Atmos. Sci.*, (en premsa).
- M. GARCÍA, C. RAMIS, R. ROMERO, S. ALONSO, V. HOMAR. The role of the orography on the spatial distribution of precipitation over the Spanish Mediterranean zone. *Climate Research* (en premsa).
- V. HOMAR, R. ROMERO, J. STENRUD, C. RAMIS, S. ALONSO. Numerical diagnosis of a small, quasi-tropical cyclone over the western Mediterranean: dynamical versus boundary factors. *Q. J. R. Meteorol. Soc.* (en premsa).
- G. SUMNER, R. ROMERO, V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO, E. ZORITA. An estimate of the effects of climate change on the rainfall of Mediterranean Spain by the late 21st century. *Climate Dynamics* (en premsa).
- V. HOMAR, M. GAYÀ, R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. Tornadoes over complex terrain: an analysis of the 28th August 1999 tornadic event in eastern Spain. *Atmos. Res.* (en premsa).
- E. TUDURÍ, R. ROMERO, L. LÓPEZ, E. GARCÍA, J. L. SÁNCHEZ, C. RAMIS. The 14th July 2001 hailstorm in northeastern Spain: diagnosis of the meteorological situation. *Atmos. Res.* (en premsa).
- J. L. SÁNCHEZ, M. V. FERNÁNDEZ, J. T. FERNÁNDEZ, E. TUDURÍ, C. RAMIS. Analysis of mesoscale convective systems with hail precipitation. *Atmos. Res.* (en premsa).

Articles en revistes de difusió nacional

- M. GUAL, J. PERELLÓ, C. RAMIS. La isla de calor urbana en Palma de Mallorca. *Revista Española de Física*, 16, 39-43.

Capítols de llibres

- E. SÁNCHEZ, J. CUXART. *Diurnal cycles of a marine Sc layer and Cu over land simulated with a TKE scheme using a unified formulation of the mixing length*. A: proves d'impremta del 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence. Pàg. 213-214. Wageningen (Holanda). American Meteorological Society.
- L. CONANGLA, J. CUXART, E. TERRADELLAS. *One-column simulations of the stable boundary layer observed during SABLES-98: importance of the surface fluxes and the dynamic forcings*. A: proves d'impremta del 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, pàg. 313-314. Wageningen (Holanda), American Meteorological Society.
- M. A. JIMÉNEZ, J. CUXART. *Large-eddy simulations of the stable boundary layer: exploration of ranges of applicability*. A: proves d'impremta del 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, pàg. 333-334. Wageningen (Holanda). American Meteorological Society.
- J. CUXART, G. MORALES, E. TERRADELLAS, C. YAGÜE. *The pressure-correlation term in the TKE budget estimated by the wavelet transform using CASES-99 data*. A: proves d'impremta del 15th Symposium on Boundary Layers and Turbulence, pàg. 465-466. Wageningen (Holanda). American Meteorological Society.
- J. CUXART, H. OLAFSSON Y T. SPASSOVA. *Nocturnal circulations in the upper Duero bassin under high pressure conditions*. A: 2nd Simpósio de Meteorologia e Geofísica da APMG/3rd Encontro Luso-Espanhol de Meteorologia, 75-79.
- M. GARCÍA, C. RAMIS, R. ROMERO, S. ALONSO, V. HOMAR. *Relación entre las distribuciones espaciales de precipitación en las regiones Mediterráneas*

españolas y la orografía. A: 2nd Simpósio de Meteorologia e Geofísica da APMG/3rd Encontro Luso-Espanhol de Meteorologia, 222-227.

— R. ROMERO. *Sensitivity of a heavy rain producing Western Mediterranean cyclone to the intensity and position of two upper-level potential vorticity centres*. 2nd Simpósio de Meteorologia e Geofísica da APMG/3rd Encontro Luso-Espanhol de Meteorologia, 90-95.

— R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. *Mesoscale predictability of a heavy rain producing Mediterranean cyclone: application of piecewise PV inversion*. Plinius Conference on Mediterranean Storms III, 107-110.

— V. HOMAR, R. ROMERO, D. J. STENSRUD, C. RAMIS, S. ALONSO. *A quasi-tropical cyclone over the western Mediterranean: dynamical vs boundary factors*. Plinius Conference on Mediterranean Storms III, 55-58.

— J. A. GUIJARRO, M. GRIMALT, M. LAITA, S. ALONSO (eds.). *El agua y el clima*. Publicació de l'Asociación Española de Climatología, sèrie A, 3.

— C. RAMIS, S. ALONSO, R. ROMERO, V. HOMAR. *Análisis preliminar del temporal del 10 al 12 de noviembre de 2001 en Baleares*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— V. HOMAR, R. ROMERO, C. RAMIS, S. ALONSO. *Estudio numérico de las lluvias torrenciales de octubre de 2000 sobre el levante peninsular: causas y efectos de la persistencia sinóptica*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— G. N. SUMNER, R. ROMERO, V. HOMAR, C. RAMIS, S. ALONSO, E. ZORITA. *Estimación de las tendencias subregionales de precipitación para los próximos 100 años en la España mediterránea*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— G. MORALES, E. TERRADELLAS, J. CUXART, C. YAGÜE. *Fenómenos meteorológicos de importancia en la capa límite estable*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— L. CONANGLA, J. CUXART, M. R. SOLER, E. TERRADELLAS. *Simulación numérica de la capa límite atmosférica en condiciones de estratificación estable*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— E. SÁNCHEZ; M. D. OLMEDA, J. CUXART. *Simulación numérica explícita y parametrización de las nubes de capa límite*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

— M. A. JIMÉNEZ; J. CUXART. *Simulación numérica por Large-Eddy Simulations de la capa límite atmosférica establemente estratificada*. III Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica (en premsa).

ALTRES ACTIVITATS

— *Meteorologia de la Mediterrània*. Universitat Oberta per a Majors. Manacor, Calvià. S. ALONSO.

— *Un viatge cap el clima del futur*. Universitat Oberta per a Majors. Petra. S. ALONSO.

— *Aspectes globals de la contaminació atmosfèrica*. Màster en Gestió Ambiental (Sa Nostra). S. ALONSO. 4 h. Palma.

— *Contaminació a escala regional*. Màster en Gestió Ambiental (Sa Nostra). C. RAMIS. 4 h. Palma.

— *El Sol i la seva influència sobre la Terra*. Universitat d'Estiu UIB. S. ALONSO, C. RAMIS. 3 h. Palma.

— *Clima i canvi climàtic*. Especialista Universitari en Paisatge. S. ALONSO. 4 h. Palma.

— *Cambio climático y agua. Plan Hidrológico Nacional y cambio climático*. Cursos d'Estiu de la UJI. S. ALONSO: 2 h. Castelló.

— *La problemática general del cambio climático: fundamentos físicos*. El Cambio Climático, Cursos de Verano Casado del Alisal. S. ALONSO. 2 h. Palència.

— *Implicacions ambientals de la producció d'energia. Impacte medi ambiental del pla de producció d'energia per gas.* Jornades d'Energia i Medi Ambient (Confederació de Veïns de les Illes Balears). R. ROMERO. Palma.

— *El Plan Nacional de I+D+I 2000-2003: subprograma de Atmósfera y Clima.* Energía y Trading de Emisiones: Nuevos Mercados y Cambio Climático. Club Español de la Energía. J. CUXART. Madrid.

Convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Institut Nacional de Meteorologia.
- Department of Geophysics. University of Tel-Aviv.
- Department of Meteorology. University of Reading. Regne Unit.
- Department of Geography. University of Wales. Lampeter. Regne Unit.
- Departament de Astronomia i Meteorologia. Universitat de Barcelona.
- Departamento de Geofísica y Meteorología. Universitat Complutense de Madrid.
- DLR. Institut für Physik der Atmosphäre. Wessling. Alemanya.
- CNR. Bolonya. Itàlia.
- GKSS. Hamburg. Alemanya.
- Laboratoire Midi-Pyrénées, CNRS-Université Paul Sabatier. Toulouse. França.
- NSSL/NOAA. Norman (OK). EUA.
- Centre National de Recherches Météorologiques. Météo-France.
- Centre for Environmental Research. University of Münster. Alemanya.
- Direzione Servizi Tecnici di Prevenzione. Regione Piemonte. Torino. Itàlia.

Equip experimental

- Estacions de treball (VAXstation, 2 Silicon Graphics).
- 10 Pentium d'ús personal.
- Estació meteorològica automàtica.
- 4 microbarògrafs digitals.
- Anemòmetre i panell digitals.
- Clúster de PCs per a computació paral·lela amb 16 nodes.

GRUP DE RECERCA: GOI (GRUP D'OCEANOGRÀFIA INTERDEPARTAMENTAL)

MEMBRES

Agustí Requena, Susana
Alvarez Díaz, Alberto
Duarte Quesada, Carlos M. (investigador responsable)
Gomis Bosch, Damià
Marba Bordalba, Núria
Montserrat Tomás, Sebastià
Morales Nin, Beatriz
Moreno Castillo, Isabel
Jaume Llabrés, Damià
Oro de Rivas, Daniel
Rosselló Mora, Ramon
Terrados Muñoz, Jorge
Tintoré Subirana, Joaquim

Sabàtics i altres visitants

Agawin Romualdo, Nona Sheila
Santos Sánchez, Fernando
Fourqurean, James
Cam, Emmanuelle
Danchin, Etienne
Parejo, Deseada
Pradel, Roger
Zúñiga, Adán
Gonzalez, Denia
Prairie, Yves
Conley, Daniel
Liu, Philip
Pedder, Mike
Vélez, Pedro
Reverdit, Baptiste
Cedric, Camilleri
Besbes, Amina
Werner, Francisco
Alberto, Filipe
Cano, Mercedes
Perdomo, Maria Elena

Investigadors contractats i becaris postdoctorals

Basterrechea Oyarzabal, Gotzon
Gonzalez Forero, Manuela
Navarro Andrés, Nuria
Santamaría, Luis
Palmer, Miquel

Becaris predoctorals i estudiants de 3er cicle

Almela Díaz, Elena
Alonso Laita, Patricia
Barrón Esquiroz, Cristina
Bertolero Bardenas, Albert
Brunet Quetglas, Miquel
Calleja Cortés, María de LLuch
Fernández Graña, Rocio
Fernández López, Vicente

García Martínez, Micaela
Genovart, Meritxell
Jordi Ballester, Antoni
Jovani, Roger
Llabrés, Moira
Louzao, Maite
Martínez Abraín, Alejandro
Orfila Föster, Alejandro
Pascual Ascaso, Ananda
Alonso Santos, Juan Carlos
Cantero Gallego, Natividad
Fornés Horrach, M. Antònia
Frau Mayol, Antoni
García Simonet, Cristina
Igual Gómez, José Manuel
Linde Medina, Marta
Martínez Castillo, Regino
Mora Moral, Francisco
Moranta Mesquida, Joan
Morey Verd, J. Gabriel
Moyà Pais, Carme
Ortiz Montero, Raúl
Paris Fabregas, Elena
Regeiro Comesaña, Verónica
Ruiz Valero, Simón
Sancho Centeno, Virginia
Santiago Domenech, M. del Rocio
Tomás Olague, Javier
Valens Vadell, Maria
Vizoso Miquel del Solà, Guillermo

Altres personal vinculats o associats
Arnaiz Igarza, Yasmina
Canoura Guerra, Fernanda
Deudero Company, M. Salud
Faru Mayol, Antoni
Garcias, Neus
Jacob Escauriaza, Marta
Linde Medina, Marta
Llambias Sansó, Margarita
Marcos Moreno, Marta
Simonet Ferrer, Rosario

LÍNIES DE RECERCA

- Anàlisi molecular de comunitats microbianes de sediments marins.
- Gestió de dades oceanogràfiques.
- Acoblament entre l'ecosistema litoral i els ecosistemes adjacents (terrestres, mar obert, atmosfera).
- Acústica submarina. Problemes de classificació i detecció de fons.
- Adaptacions evolutives i aspectes del comportament dels peixos.
- Anàlisi de forma en els peixos.
- Anàlisi de la variació i els factors que determinen la producció biològica a l'oceà.
- Aspectes de biologia de peixos: edat, creixement, fisiologia (neurologia, òrgans sensorials) i maduresa.
- Biodiversitat i funcionament d'ecosistemes bentònics dominats per macroalgues.
- Biosistemàtica i biogeografia del bentos marí.

- Determinació de la importància dels processos biològics oceànics en els cicles biogeoquímics.
- Dinàmica de mesoescala: circulació 3D i conseqüències mediambientals.
- Dinàmica de poblacions marines, demografia, ecologia de la conservació.
- Distribució i producció del plàncton fotosintètic. Taxes de creixement i de pèrdues de les seves poblacions.
- Ecobiologia pesquera: distribució, abundància, i relacions amb els paràmetres ambientals.
- Ecologia d'angiospermes marins.
- Ecologia d'espècies invasores.
- Ecologia d'ecosistemes litorals: producció biològica dels ecosistemes litorals, xarxes tròfiques, processos, destí de la producció.
- Ecologia marina, relacions tròfiques en peixos, isòtops estables, reserves marines.
- Estudi de la resistència dels ecosistemes litorals a la pertorbació: modelització, predicció de la seva recuperació, factors que la governen i paper de l'activitat humana sobre l'ecosistema litoral.
- Estudi de ritmes endògens en peixos.
- Avaluació de l'efecte de la contaminació acústica en peixos.
- Genòmica de bacteris extremòfils.
- Gestió de recursos litorals.
- Hidrodinàmica costera: estabilitat de platges, influència de la *Posidonia oceanica* en els corrents litorals.
- Implicacions del balanç metabòlic pelàgic en el cicle del carboni global.
- Integració dels processos litorals a nivell global: paper dels ecosistemes litorals com a components del sistema Terra.
- Interacció del soroll atmosfèric amb la circulació termohalina.
- Interaccions de la circulació marina a escala local, regional i global (Mediterrània Occidental). Simulacions de gran escala i efectes topogràfics locals a canyons.
- Microbiologia i ecologia d'ambients salins extrems.
- Oceanografia costanera i gestió del litoral: circulació a la plataforma, intercanvis plataforma-talús.
- Ones gravitatòries atmosfèriques i oceàniques: ones de plataforma i internes, ressonància en ports.
- Paper de l'oceà en la variabilitat climàtica: estudi de processos físics mitjançant models de caixes. Influència de fenòmens climàtics sobre l'oceà.
- Paper de les comunitats litorals a l'ecosistema (efectes sobre els cicles d'elements, efectes sobre els corrents i l'onatge).
- Pesca artesanal al Mediterrani. Pesca recreativa.
- Plàncton, gestió costanera, esculls artificials.
- Relacions isotòpiques en xarxes tròfiques mediterrànies.
- Sistemàtica bacteriana.
- Taxonomia de crustacis. Coves anquihalines. Comunitats hiperbèntiques de crustacis.
- Crustacis d'aigües subterrànies continentals.
- Tècniques objectives d'anàlisi espacial de dades geofísiques.
- Teixits calcificats dels peixos: microestructura i composició.
- Visualització 3D de dades oceanogràfiques per a la interpretació científica i la gestió mediambiental.

PROJECTES

Finançats per la UE

- DUARTE, C. M.; ORO, D.; TINTORÉ J. *Protección de las praderas de Posidonia a LICs de Baleares*. Entitat finançadora: Comissió Europea. Projecte: LIFE 2000/NAT/E/7303. Durada: 2001-2005.
- DUARTE, C. M. *Effects of nutrient release from Mediterranean fish farms on benthic vegetation in coastal ecosystems (MedVeg)*. Referència: Q5RS-2001-02456 2001-2004. Cofinançat pel Pla Nacional d'I+D. Referència: REN2002-10001-E/MAR.
- DUARTE, C. M. *Monitoring and managing of European Seagrass Beds (M&M's)*. Referència: EVK3-CT-2000-00044. Sustainable Marine Ecosystems. 2001-2004. Cofinançat pel Pla Nacional d'I+D. Referència: REN2002-10001-E/MAR.
- DUARTE, C. M. *Implementation and networking of large scale, long term marine biodiversity research in Europe (BIOMARE)*. Comissió Europea. Referència: EVR1-CT2000-20002. Durada: 2000-2002.
- GOMIS, D. *European Sea Level Service (ESEAS-RI)*. Referència: EVR1-CT-2002-20025. 2002-2005.
- JAUME, D. *Creating a long term infrastructure for MARine Biodiversity research in the European economic area and the Newly Associated states (MARBENA)*. Comissió Europea. Referència: EVR1-CT2000-20002. Durada: 2002-2004.
- JAUME, D. *Protocols for the Assessment and Conservation of Aquatic Life in the Subsurface (PASCALIS)*. Comissió Europea. Durada: 2002-2004. Investigador responsable: Ana I. Camacho (MNCN, Madrid).
- MORALES-NIN, B. *Integrated Approach to the Biological Basis of Age Estimation in Commercially Important Fish Species*. Entitat finançadora: UE. Referència: QQLRT-2001-01610. Durada: 2002-2005.
- MORALES-NIN, B. *Otolith microchemistry as a means of identifying stocks of deep-water demersal fish*. Entitat finançadora: DG XIV. Comissió Europea. Referència: FAIR-PI98-4365. Durada: 1998-2002. Investigador principal: John Gordon, SAMS, Escòcia, Regne Unit.
- ORO, D. *Effects of changes in fishery discarding rates on seabird communities*. Programa Quality of Life and Management of Living Resources. V Programa Marc. Referència: Q5RS-2001-00839.
- TINTORÉ, J. *Nearshore circulation in a Mediterranean pocket beach*. SACLANT Undersea Research Centre, IMEDEA. 2002-2003.
- TINTORÉ, J. *SOFT: Satellite based Ocean ForecasTing Coordinador*. IMEDEA (CSIC-UIB). Socis: UL, SACLANTCEN, SAFEGE-CETIIS, NERC. Referència: EVK3-2000-00561. 2000-2003.
- TINTORÉ, J. *STRATEGY: New strategy of monitoring and management of HABs in the Mediterranean Sea*. IMEDEA (CSIC-UIB), ICM (CSIC). Referència: EVK3-2000-00621 2001-2004. Acció especial. Referència: REN2002-10008-E/MAR.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- AGUSTÍ, S. *Flujo de carbono en la región Canaria: acoplamiento entre exportación costera y demanda oceánica (COCA)*. Referència: REN-2000-1471-C02-01/MAR.
- AGUSTÍ, S. *Mortalidad de fitoplancton en el Mediterráneo Occidental: participación en campaña PELAGIA 2003*. Referència: REN2002-10606-E/MAR.
- AGUSTÍ, S. *Producción de carbono orgánico disuelto por el fitoplancton en la región Canaria del Atlántico*. Referència: REN-2001-5060E/MAR. 2002-2003.
- DEUDERO, S. *Estudio de la distribución espacial y cambios nictamerales en serránidos en el Parque Nacional de Cabrera*. Centre Oceanogràfic de Balears, Institut Espanyol d'Oceanografia. Investigador principal: Raquel Goñi, Olga Reñones.
- DEUDERO, S. *Efecte de l'estacionalitat a les estratègies vitals d'espècies íctiques a praderies de Posidonia oceanica*. Universitat de les Illes Balears. 2002-2003.
- DEUDERO, S. *Caracterització de les comunitats íctiques de fons rocós del Parc Natural de Sa Dragonera*. Departament de Medi Ambient i Natura, Consell de Mallorca.
- DUARTE, C. M. *Luz y nutrientes como recursos: respuestas del microplancton y génesis de la heterogeneidad espacial en el Océano Sur*. REN2002-04165-CO3-O2.

- DUARTE, C. M. *Cooperación Hispano-Australiana en la modelización de la colonización de praderas submarinas de Posidonia*. Acció especial. Referència: REN2000-2123-E. 2001-2003.
- FORERO, M. G. Referència: REN 2002-00450. *Estructuración, demografía y conservación de la comunidad de aves marinas del Mediterráneo occidental: comparación con otras comunidades*.
- GOMIS, D. *Conveni per a l'estudi de series de datos de nivel del mar y elaboración de software para tratamiento de datos*. Finançat per Puertos del Estado. 2002-2005.
- GOMIS, D. Exposició *Altimetria satelitaria* a Eivissa. Acció especial de la Conselleria d'Innovació i Energia del Govern Balear. 2003.
- GOMIS, D. Exposició *Altimetria satelitaria* a Menorca i a Mallorca. Acció especial de la Conselleria d'Innovació i Energia del Govern Balear. 2002.
- GOMIS, D. *RA-2 Tide Gauges and Buoys Deployment*. Projecte finançat per l'Agència Espacial Europea. Referència: 15507/01/NL/SF. 2001-2002.
- GOMIS, D. *Desarrollo y distribución de herramientas para el cálculo de variables hidrodinámicas a partir de datos de campañas oceanográficas*. Acció especial. Referència: REN2000-2599-E. 2001-2003.
- GOMIS, D. *Relación entre procesos físicos y biogeoquímicos asociados a sistemas hidro-dinámicos de mesoescala en el Mar de Alborán*. Coordinat per l'IMEDEA. Programa CYTMAR. Referència: REN-20002-04044-C02-01. 2002-2005.
- JAUME, D. *Biodiversidad marina en ambientes costeros extremos: prospección faunística de las cuevas anquialinas de las Baleares, Canarias, y Levante Ibérico (ANQUIFAUNA)*. 2000-2003. Referència: REN2001-0580/GLO. Durada: 2002-2004.
- MORALES-NIN, B. *Influencia de la estructura y dinámica oceanográfica sobre poblaciones demersales en aguas de las Islas Baleares*. Referència: REN2002-04535-CO2-02. Durada: novembre de 2002-desembre de 2005.
- MORALES-NIN, B. Acció especial complementària. CICYT. Durada: 2001-2002.
- MORENO, I. *Archivo informático de imágenes y diagnosis de la flora y fauna del Mar Balear*. Universitat de les Illes Balears, projecte de la UIB sobre millora de la qualitat de la docència. Durada: 2002-2003.
- MARBÁ, N. *Expansión de Caulerpa prolifera, C. taxifolia y C. racemosa en el Mediterráneo: dinámica clonal, producción y destino de la producción*. Referència: REN2002-00701/MAR. Durada: 2002-2005.
- ORO, D. *Investigaciones aplicadas al programa de conservación de la gaviota de Audouin*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BOS2000-0569-C02-02.
- ORO, D. CIRIT (Generalitat de Catalunya), Parc Natural del Delta de l'Ebre. Ajuts per al Desenvolupament de Projectes de Recerca d'abast Comarcal. Referència: 2001ACOM00033. *Estudi de la població reproductora de gavina capblanca Larus genei al Delta de l'Ebre*.
- ORO, D. Conselleria de Innovació i Tecnologia, Govern Balear. Referència: 2660/2002. *Estimació de paràmetres demogràfics en poblacions de vertebrats*.
- ORO, D. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Acció especial. Referència: DIF2001-4379-E. *Difusión de resultados en un grupo de investigación de calidad: el campo de la biología de la conservación*.
- ORO, D. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Acció integrada Hispano-Francesa. Referència: HF2001-0147. *Información pública y selección del hábitat reproductor en un ave longeva que ocupa un ambiente inestable: el caso de la gaviota de Audouin (Larus audouinii)*.
- ROSSELLÓ-MORA, R. *Ajut per a la consolidació de l'estudi interdisciplinari sobre la interacció microbiota-planta de Posidonia oceanica. Recerca sobre l'estat de salut i regeneració de les praderes de P. oceanica del litoral balear*. Ajut pel desenvolupament dels mecanismes de participació del Govern de les Illes Balears. 2000-2003.
- ROSSELLÓ-MORA, R. *Estudi de Salinibacter ruber, un microorganisme extremòfil autòcton de la mediterrania*. Acció especial del Govern de les Illes Balears. 2002-2003.

- ROSSELLÓ-MORA, R. *Taxonomía, filogenia y ecología de Salinibacter (CASAL-1)*. Referència: BOS-2000-1123-C02-01. 2000-2003.
- TERRADOS, J. *Biodiversidad y funcionamiento de ecosistemas bentónicos mediterráneos dominados por macroalgas*. Referència: REN2001-1535/MAR. 2001-2004.
- TINTORÉ, J. *CAÑONES: Estudio multidisciplinar de la dinámica de un cañón submarino y su repercusión sobre la ecología del margen continental del Mediterráneo Noroccidental*. IMEDEA (CSIC-UIB), ICM (CSIC). Referència: MAR99-1060-CO3-03. 1999-2002.
- TINTORÉ, J. *SOFT*. Acció especial . Referència: REN2001-3982-E.
- TINTORÉ, J.; DUARTE, C. M.; MORALES-NIN, B. *POSICOST: estudio de la Posidonia oceanica y su interacción con la circulación costera y los procesos litorales en la costa valenciana*. UPV, IMEDEA (CSIC-UIB). Entitat finançadora: FEDER, 1FD97-1654. Durada: 1999-2002. Investigador principal: J. Medina, UPV.

Finançats per altres organismes

- JACOB, M.; J. TINTORÉ. *Innovación en el sector turístico balear. Análisis prospectivo de tecnologías*. Organisme: Fundació COTEC per a la Innovació Tecnològica. 2001-2002.
- MOREY G. *Mediterranean Large Elasmobranchs Monitoring Program*. Subprojecte: *Basking Shark*. Coordinadors: F. Serena (ARPAT-GEA, Itàlia) i M. Vacchi (ICRAM, Itàlia).
- DUARTE, C. M. *Integrating the terrestrial and aquatic components of the global carbon budget*. 2002-2004. National Center for Ecological Síntesis, Califòrnia (EUA). Investigadors: J. J. Cole, Y. T. Prairie i C. M. Duarte.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- DUARTE, C. M. *Estudio de prospección de la zona de préstamo de Cap Salines y Banyalbufar (Mallorca)*. Entitat finançadora: Direcció General de Costes, Ministeri de Medi Ambient.
- DUARTE, C. M. *Estudio de prospección de la zona de préstamo del Racó de Sa Talaia (Ibiza)*. Entitat finançadora: Direcció General de Costes, Ministeri de Medi Ambient.
- MORALES-NIN, B. *Avaluació d'alguns aspectes de la pesca recreativa a l'Illa de Mallorca*. Entitat finançadora: Govern Balear. 2001-2003.
- MORALES-NIN, B. *Caracterización de las comunidades ícticas y macrobentónicas de los yacimientos de arena de Cap Salines y Banyalbufar: impacto de la extracción de arena para la regeneración de playas*. Entitat finançadora: Ministeri de Medi Ambient.
- MORALES-NIN, B. *CORY3*. Entitat finançadora: FAO-COPEMED. Roma. 2000-2002.
- MORALES-NIN, B. *Seguiment de l'efecte reserva sobre la pesca i el rendiment pesquer en les reserves marines de les Illes Balears*. Entitat finançadora: Govern Balear. 2000-2004.
- ORO, D. Conselleria de Medi Ambient, Generalitat Valenciana. Títol: *Investigación aplicada a la gestión de aves marinas y de su hábitat en la Zepa de Islotes de Benidorm*.
- ORO, D. Generalitat de Catalunya, Servei de Parcs, Conselleria de Medi Ambient. Referència: PD11751. *Efectes dels depredadors en la biología de la gaviña corsa Larus audouinii a la colonia del Delta de l'Ebre*.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- DONAZAR, J. A.; FORERO, M. G.; GANGOSO, L. *Factores que condicionan la colonización, riqueza y extinción de rapaces en islas del Mediterráneo y Macaronesia*. II Jornadas Medioambientales de Fuerteventura. Pájara.
- DUARTE, C. M. *El papel climático de los océanos*. Escuela Superior Técnica de Ingeniería de Gijón. Universitat d'Oviedo.

- FORERO, M. G. *Aplicación de los isótopos estables al estudio de la ecología trófica de las aves marinas*. XVI Jornadas Ornitológicas SEO/BirdLife. Salamanca.
- GOMIS, D. (coautors: RUIZ, S.; MARCOS, M.; MONSERRAT, S.; PASCUAL, A.). *Absolute calibration activities in the Balearic Sea*. ENVISAT Validation Workshop. Frascati (Itàlia). Desembre de 2002.
- JACOB, M. *La innovació en serveis*. Taula rodona sobre Innovació i Empresa: Situació, Aplicació i Financiació. Fundació IBIT, Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació (Govern de les Illes Balears).
- MARTINEZ, A.; ORO, D. *Influence of food availability on demography and local population dynamics in a long-lived seabird*. XVI Jornadas Ornitológicas SEO/BirdLife. Salamanca.
- MORALES-NIN, B. *Gestió pesquera*. Universitat Illa del Rei. Maó, setembre de 2002.
- MORANTA J. *Los peces en las Baleares. Un recurso renovable*. I Curs de Biologia Marina. Palma, 2 de setembre de 2002.
- MORENO, I. *Biologia marina mediterránea*. I. Curs de Biologia Marina. Octubre de 2002.
- MORENO, I. *Comunidades marinas de la franja litoral Balear*. Colònia de Sant Jordi. Juliol de 2002.
- MORENO, I. *Comunidades marinas de la franja litoral Balear*. GOB. Portocristo. Juliol de 2002.
- MORENO, I. *Gestión costera*. Curs d'Avanços en Biologia. Abril de 2002. ICE-UIB.
- MORENO, I. *Impacto ambiental y medio marino*. UOM. Centro Universitario de Inca. UIB. Març de 2002.
- MORENO, I. *Impactos ambientales en el medio marino. Indicadores ambientales aplicados*. Taller Internacional Indicadores Ambientales Marinos y Costeros. Instituto de Investigaciones Marinas y Costeras José Benito Vives de Andreis (INVEMAR). Santa Marta, Colòmbia. Agost de 2002.
- MORENO, I. *La Antártida, un continente para la ciencia*. UOM-UIB. Maig de 2002.
- MORENO, I. *La Antártida: ambiente y conservación*. Institut d'Ensenyament Secundari de Sa Pobla, Mallorca.
- MORENO, I. *La Antártida, un continente para la ciencia*. Instituto de Enseñanza Secundaria La Albuja. Huércal-Overa, Almería. Novembre de 2002.
- MORENO, I. *Objetivos, alcances y limitaciones de los indicadores ambientales*. Taller Internacional Indicadores Ambientales Marinos y Costeros. Instituto de Investigaciones Marinas y Costeras José Benito Vives de Andreis (INVEMAR). Santa Marta, Colòmbia. Agost de 2002.
- MORENO, I. *Impacto ambiental y medio marino*. UOM. Centre Universitari de Manacor. UIB. Març de 2002.
- ORO, D. *Aves marinas e insularidad*. II Jornadas Medioambientales de Fuerteventura. Pájara.
- ORO, D. *Aves marinas y pesquerías: beneficios, conflictos y perspectivas*. XXIV Congreso Brasileiro de Zoología. Febrer de 2002. Itajai, Brasil.
- ORO, D. *Comportamiento, demografía y dinámica de poblaciones*. IX Congreso Nacional y VI Iberoamericano de Etología. Setembre de 2002. Madrid.
- ORO, D. *Els treballs de l'IMEDEA sobre aus marines*. Trobada d'Ornitòlegs. Eivissa. Novembre de 2002.
- ROSSELLÓ-MORA, R. *Prokaryotic species? Do they really exist?*. Towards a Model of Microbial Evolution. Desembre de 2002. Fundación Ramón Areces. Alacant.

Congressos

Organització

- DUARTE, C. M. ASLO 2002 Summer Meeting Inter-disciplinary Linkages in Aquatic Sciences and Beyond. 9-14 de juny de 2002. Victòria, British Columbia, Canadà.

- FORERO, M. G. Organizador de la sessió plenària *Ecología trófica: metodologías y aproximaciones poblacionales*. XVI Jornadas Ornitológicas SEO/BirdLife. Desembre de 2002. Salamanca.
- ORO, D. Organitzador de la sessió *Demografía y dinámica de poblaciones*. XVI Jornadas Ornitológicas SEO/BirdLife. Desembre de 2002. Salamanca.

Participació

- AGUSTÍ, S. *Interdisciplinary cross-fertilization in plankton ecology: oceanographic benefits from progress in limnology*. American Society of Limnology and Oceanography (ASLO). Aquatic Science Meeting. Juny de 2002. Victòria, Canadà. Comunicació oral.
- ALEMANY, F.; DEUDERO, S.; B. MORALES-NIN. *Ichthyoplankton assemblages in the Western Mediterranean*. Summer 26th Larval Fish Conference. Bergen, Noruega. 22-26 de juliol de 2002.
- ALEMANY F.; DEUDERO S.; MORALES-NIN, B. *Summer ichthyoplankton assemblages in the western Mediterranean*. Pòster. 26th Annual Larval Fish Conference. Bergen, Noruega. 22-26 de juliol de 2002.
- ANADÓN, R.; PASCUAL, A.; GONZÁLEZ-QUIRÓS, R.; GOMIS, D. *Slope current influences on mesozooplankton in the central Cantabrian Sea*. VIII Coloquio Internacional sobre el Golfo de Vizcaya. Gijón. Comunicació oral.
- BARRON, C. *Dissolved organic carbon release and community metabolism in the Mediterranean seagrass meadow*. Abril de 2002. Presentació oral en el 27th General Assembly of the European Geophysical Society.
- BASTERRETXEA, G.; PASCUAL, A.; JORDI, A.; RUIZ, S.; MARCOS, M.; ORFILA, A.; GOMIS, D.; MONSERRAT, S.; TINTORÉ, J. *Flow modification in a narrow submarine canyon (Palamós canyon). Some results from Cañones project*. Sitges (Catalunya). 7 al 10 d'abril de 2002. Comunicació oral.
- BASTERRETXEA, G.; ORFILA, A.; JORDI, A.; VIZOSO, G.; FORNÉS, A.; CASAS, B.; FORNÓS, J.; LYNNET, P.; LIU, P.; MARBÀ, N.; DUARTE, C.; TINTORÉ, J. *Variabilidad espacial y temporal de las playas de la Bahía de Alcudia en la isla de Mallorca como respuesta al temporal de noviembre de 2001*. V Congreso y Exposición Internacional sobre Playas. 24 a 26 d'abril. Santander. Comunicació oral.
- BASTERRETXEA, G.; ORFILA, A.; JORDI, A.; ÁLVAREZ, A.; CASAS, B.; TINTORÉ, J. *A satellite based ocean forecasting system using genetic algorithms*. 3ra. Asamblea Hispano-Portuguesa de Geodesia y Geofísica. València. 4-8 de febrer de 2002. Comunicació oral.
- DUARTE, C. M. *Total respiration in the dark ocean*. Ocean Sciences 2002 Meeting (AGU-ASLO). 9-12 de febrer de 2002. Honolulu, EUA.
- DUARTE, C. M. *La Antártida: un ecosistema extremo*. Seminari La Sostenibilidad del Planeta Tierra. La Investigación en la Antártida. CSIC. Santander, 5-27 d'abril de 2002.
- DUARTE, C. M. *Myths, with hunts and other odities of aquatic ecology*. ASLO 2002 Summer Meeting. 10-14 de juny de 2002. Victòria, Canadà.
- DUARTE, C. M. *Interdisciplinary contributions to the maintenance of the integrity of aquatic ecosystems*. ASLO 2002 Summer Meeting. 10-14 de juny de 2002. Victòria, Canadà.
- DUARTE, C. M. *Climate change impacts in the Mediterranean 2000-2050*. Nato Scientific Program. 2-5 d'octubre de 2002. Madrid.
- DUARTE, C. M. *Biodiversity, ecosystem services and sustainability of coastal ecosystems*. Sustainability of Aquatic Ecosystems, European Comisión, DG RTD. 26-28 de novembre. Stresa, Itàlia.
- DUARTE, C. M. *El papel del océano en la regulación del clima*. Congreso de la Asociación Española del Climatología. 16-20 de setembre de 2002. Palma.
- EMELIANOV, M.; OLIVAR, M. P.; CATALÁN, I. A.; PASCUAL A. *Anticyclonic blocking influence on the ichtyoplankton spatial distribution in the northern Balearic Sea*. XXVII EGS General Assembly. Niça (França). Abril de 2002. Comunicació oral.

- FERNÁNDEZ, V.; DIETRICH, D.; HANEY, R. L.; TINTORÉ, J. *Numerical simulation of the Mediterranean Sea using DieCAST: interaction between basin, sub-basin and local scale features and natural variability*. European Geophysical Society (EGS). Niça, França. 26-30 d'abril de 2002. Pòster.
- FRAU, T.; ALOU, L.; DEUDERO, S. *Amplitud de nicho ecològic en espècies íctiques litorales associades a fons rocosos y a praderes de Posidonia oceànica*. XII Simposium de Bentos Ibèric. Gibraltar.
- GONZÁLEZ-QUIRÓS, R.; PASCUAL, A.; GOMIS, D.; ANADÓN, R. *Mesoscale physical and biological dynamics and ichthyoplankton distribution in the central Cantabrian Sea*. VIII Coloquio Internacional sobre el Golfo de Vizcaya. Gijón. Comunicació oral.
- HALUN, Z. S.; TERRADOS, J.; BORUM, J.; KAMP-NIELSEN, L.; DUARTE, C. M.; FORTES, M. D. *Effects of in situ sulfide additions to the sediment in stands of the tropical seagrass Cymodocea rotundata*. Comunicació pòster. Fifth International Seagrass Biology Workshop. Ensenada, Mèxic. Octubre de 2002.
- LOUZAQ, M.; IGUAL, J. M.; ORO, D. *Parámetros reproductores de la pardela balear en Mallorca*. XVI Jornadas Ornitológicas SEO/BirdLife. Desembre de 2002. Salamanca.
- MARBÀ, N.; DUARTE, C. M.; DÍAZ-ALMELA, E.; TERRADOS, J.; ÁLVAREZ, E.; GRAU, A. M.; MARTÍNEZ, R.; SANTIAGO, R.; GACIA. *Direct evidence of unbalanced seagrass (Posidonia oceanica) population dynamics in the Spanish Mediterranean*. Pòster. ISBW5-International Seagrass Biology Workshop. Ensenada (Mèxic). 7-11 d'octubre de 2002.
- MARCOS, M.; MONSERRAT, S.; GARCÍA-LADONA, E.; TINTORÉ, J.; PUIG, P.; PALANQUES, A.; MARTÍN, J.; LLOBET, M.; JULIÀ, A.; GUILLÉN, J.; FONT, J.; CASAS, B. *The response of a steep-sided canyon off the East Spanish Coast to different atmospheric conditions*. XXVII EGS General Assembly. (Niça, França). Abril de 2002. Pòster.
- MARTÍN, J.; PALANQUES, A.; PUIG, P.; GUILLÉN, J.; GARCÍA-LADONA, E.; EMELIANOV, M.; FONT, J.; GILI, J.M.; VERT, N.; SEGURA, M.; BLASCO, D.; MONSERRAT, S.; GOMIS, D.; PASCUAL, A.; MARCOS, M.; TINTORÉ, J. *Preliminary results on particulated matter and fluxes in the Palamós Canyon*. XXVII EGS General Assembly. (Niça, França). Abril de 2002. Pòster.
- MASÓ, M.; GARCÉS, E.; GIACOBBE, M. G.; PENNA, A.; BASTERRETXEA, G.; ORFILA, A.; CAMP, J.; TINTORÉ, J. *Recurrent blooms of Alexandrium taylori in the Mediterranean: analysis of triggering factors*. Xth International Conference on Harmful Algae. St. Pete Beach, Florida (EUA). 21-25 d'octubre de 2002. Pòster.
- MASSUTÍ, E.; MORANTA, J. *Demersal assemblages and depth distribution of elasmobranchs from the continental shelf and slope trawling grounds of the Balearic Islands (western Mediterranean)*. Pòster. Elasmobranch Fisheries: Managing for Sustainable use and Biodiversity Conservation. Santiago de Compostela. 11-13 de setembre de 2002.
- MORALES-NIN, B. *Fish otolith microstructure an useful tool to study early life events*. Pòster. 26th Annual Larval Fish Conference. Bergen, Noruega. 22-26 de juliol 2002.
- MORALES-NIN, B. *Domestication of bluefin tuna*. Cartagena. Febrer de 2002.
- MOREY G. *Meeting for the preparation of the draft action plan for the conservation of Mediterranean species of cartilaginous fish*. IEO. Palma. 26 de juny de 2002.
- MORENO, I. Taller Internacional Indicadores Ambientales Marinos y Costeros. Instituto de Investigaciones Marinas y Costeras José Benito Vives de Andreis (INVEMAR). Santa Marta, Colòmbia. Agosto de 2002.
- ORFILA, A.; ÁLVAREZ, A.; JORDI, A.; BASTERRETXEA, G.; VIZOSO, G.; CASAS, B.; TINTORÉ, J. *Forecasting ENSO events using genetic algorithms*. EGS2002 (European Geophysical Society). 20 al 26 d'abril. Niça (França). Pòster.
- ORFILA, A.; ÁLVAREZ, A.; JORDI, A.; BASTERRETXEA, G.; VIZOSO, G.; CASAS, B.; TINTORÉ, J. *ENSO and NAO teleconexions in the Ligurian sea*. Pòster.

EGS2002 (European Geophysical Society). 20 al 26 d'abril. Niça (França). Comunicació oral.

□ ORFILA, A.; BASTERRETXEIA, G.; JORDI, A.; VIZOSO, G.; CASAS, B.; FORNÉS, A.; JANSÀ, A.; GENOVÉS, A.; FORNÉS, J. J.; MARBÀ, N.; DUARTE, C.; LYNNET, P.; LIU, P.; TINTORÉ, J. *Effects of the november 2001 severe atmospheric event on different beaches of Mallorca*. 4th EGS Plinius Conference on Mediterranean Storms. Proceedings. Pollença, Mallorca. 16-19 d'octubre de 2002. Comunicació oral.

□ PALOMERA, I.; OLIVAR, M. P.; MORALES-NIN, B. *Larval development and growth of the european hake in north western Mediterranean*. Comunicació oral. 26th Annual Larval Fish Conference. Bergen, Noruega. 22-26 de juliol de 2002.

□ PASCUAL, A.; JORDI, A.; MARCOS, M.; RUIZ, S.; BASTERRETXEIA, G.; GOMIS, D.; EMELIANOV, M.; MARTÍN, J.; FONT, J.; TINTORÉ, J.; PALANQUES, A. *3-D circulation in the Palamós Canyon: observations on modelling*. EGS 2002. 20-26 d'abril de 2002. Niça, França. Comunicació oral.

□ PASCUAL, A.; BUONGIORNO NARDELLI, B.; LARNICOL, G.; EMELIANOV, M.; GOMIS, D. *A case of an intense anticyclonic eddy in the Balearic Sea (WM)*. XXVII EGS General Assembly. (Niça, França). Abril de 2002. Comunicació oral.

□ PASCUAL, A.; JORDI, A.; MARCOS, M.; RUIZ, S.; BASTERRETXEIA, G.; GOMIS, D.; EMELIANOV, M.; MARTÍN, J.; FONT, J.; TINTORÉ, J.; PALANQUES, A. *3-d circulation in the Palamós canyon: observations and modeling*. XXVII EGS General Assembly. (Niça, França). Abril de 2002. Comunicació oral.

□ ROSSELLÓ-MORA, R. *El concepto de especie en procariotas*. IV Reunión de Microbiología del Medio Acuático. Sevilla. Octubre de 2002. Comunicació oral i moderació de la taula rodona amb aquest mateix títol.

□ RUIZ, S.; GOMIS, D.; FONT, J. *3D EOF-based analysis of Gyroscope observations in the North Atlantic Ocean*. 3rd EuroGoos Conference. Atenes (Grècia). 3-6 de desembre de 2002. Pòster.

□ SEGURA, M.; VERT, N.; EMELIANOV, M.; BLASCO, D.; PALANQUES, A.; MARTÍN, J.; JORDI, A.; BASTERRETXEIA, G.; PASCUAL, A.; GOMIS, D. *Spatial-temporal distributions of chlorophyll and nutrients concentrations in the Palamós submarine canyon (NW Mediterranean)*. EGS 2002. 20-26 d'abril de 2002. Niça, França. Pòster.

□ TERRADOS, J.; DUARTE, C. M. *Southeast Asian seagrass ecosystems under stress: Have we improved?*. Comunicació oral. Coastal Zone Asia-Pacific Conference Improving the State of the Coastal Areas. Bangkok, Tailàndia. 12-16 de maig de 2002.

Activitats investigadores en altres universitats o centres i assistència a cursos

□ JACOB, M. Seminari a la Universitat del País Vasc sobre *La innovació en el sector de serveis*. Sant Sebastià, 11 i 12 de juliol de 2002. Organitzat per l'Acadèmia Europea de les Ciències, la Fundació Cotec per a la Innovació Tecnològica i l'IMEDEA.

□ MARBÀ, N. Estada d'investigació. A la University of Western Australia Botany Department. Perth (Austràlia). 15 d'abril-15 de maig de 2002, 2 de novembre-18 de desembre de 2002.

□ TERRADOS, J. Instituto de Biología, Universidad Nacional Autónoma de Mexico. Del 17 al 31 de març de 2002. Tema: *Estudio preliminar de los efectos que tienen en los ecosistemas costeros las actividades humanas asociadas a la ciudad y puerto de Veracruz (Méjico)*.

Publicacions

Articles en revistes internacionals

□ AGAWIN, N. S. R.; AGUSTÍ, S.; C. M. DUARTE. Abundance of Antarctic picophytoplankton and their response to light and nutrient manipulation. *Aquatic Microbial Ecology*, 29: 161-172.

- AGAWIN, N.; S. AGUSTÍ, C. M. DUARTE. Strong response of Antarctic picophytoplankton to experimental light and nutrient manipulation in coastal mesocosms. *Aquatic Microbial Ecology*, 29: 161-172.
- AGAWIN, N. S. R.; C. M. DUARTE. Evidence of direct particle trapping by a tropical seagrass meadow. *Estuaries*, 25: 1205-209.
- AGUSTÍ S.; C. M. DUARTE. Addressing uncertainties in the assessment of phytoplankton lysis rates in the sea. *Limnology and Oceanography*, 47: 921-924.
- AGUSTÍ S.; M. C. SÁNCHEZ. Cell viability in natural phytoplankton communities quantified by a membrane permeability probe. *Limnology and Oceanography*, 47: 818-828.
- ANTÓN, J.; OREN, A.; BENLLOCH, S.; RODRIGUEZ-VALERA, F.; AMANN, R.; ROSSELLÓ-MORA, R. *Salinibacter ruber* gen. nov., sp. nov., a novel extremely halophilic member of the bacteria from crystallizer ponds. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 485-491.
- ARCOS, J. M.; ORO, D. Significance of fisheries discards for a threatened Mediterranean seabird, the Balearic shearwater *Puffinus mauretanicus*. *Marine Ecology Progress Series*, 239: 209-220.
- ARCOS, J. M.; ORO, D. The role of nocturnal purse-seiners as a feeding resource for seabirds in the Ebro Delta area (NW Mediterranean). *Marine Biology*, 141: 277-286.
- ARCOS, J. M.; RUIZ, X.; BEARHOP, S.; FURNESS, R. W. Mercury levels in seabirds and their fish prey at the Ebro Delta (NW Mediterranean): the role of trawler discards as a source of contamination. *Marine Ecology Progress Series*, 232: 281-290.
- ARÍSTEGUI, J.; C. M. DUARTE, S. AGUSTÍ, M. DOVAL, X. A. ÁLVAREZ-SALGADO, D. A. HANSELL. Dissolved organic carbon support of respiration in the dark ocean. *Science*, 298: 1967.
- BASTERRETXEA, G.; BARTON, E. D.; TETT, P.; SANGRÁ, P.; NAVARRO-PÉREZ, E.; ARÍSTEGUI, J. Eddy and deep chlorophyll maximum response to wind-shear in the lee of Gran Canaria. *Deep Sea Res., Part I*. **49**. 1087-1101.
- BECKERS, M.; M. RIXEN, P. BRASSEUR, J.-M. BRANKART, A. ELMOUSSAOUI, M. CREPON, CH. HERBAUT, F. MARTEL, F. VAN DEN BERGHE, L. MORTIER, A. LASCARATOS, P. DRAKOPOULOS, G. KORRES, K. NITTIS, N. PINARDI, E. MASETTI, S. CASTELLARI, P. CARINI, J. TINTORE, A. ALVAREZ, S. MONSERRAT, D. PARRILLA, R. VAUTARD, S. SPEICH. Model intercomparison in the Mediterranean: MEDMEX simulations of the season in the Balearic Islands, Western Mediterranean. *Journal of Marine Systems*, **33-34**, 215:251.
- BERTELLOTTI, M.; TELLA, J. L.; GODOY, J. A.; BLANCO, G.; FORERO, M. G.; DONAZAR, J. A.; CEBALLOS, O. Determining sex of Magellanic penguins using molecular procedures and discriminant functions. *Waterbirds*, 25 (4): 479-484.
- BOKN T. L.; F. E. MOY, H. CHRISTIE, S. ENGELBERT, R. KAREZ, K. KERSTING, P. KRAUFVELIN, C. LINDBLAD, N. MARBÀ , M. F. PEDERSEN, K. SØRENSEN. Are rocky shore ecosystems affected by nutrient enriched seawater? Some preliminary results from a mesocosm experiment. *Hydrobiologia*, 484: 167-175.
- BUSSE, H.-J.; KÄMPFER, P.; MOORE, E. R. B.; NUUTINEN, J.; TSITKO, I. V.; DENNER, E. B. M.; VAUTERIN, L.; VALENS, M.; ROSSELLÓ-MORA, R.; SALKINOJA-SALONEN, M. S. *Thermomonas haemolytica* gen. nov., sp. nov., a gamma-proteobacterium from kaolin slurry. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 473-483.
- DEL GIORGIO, P. A.; C. M. DUARTE. Respiration in the open ocean. *Nature*, 420: 379-384.
- DEUDERO, S. Unexpected large numbers of *Mullus surmuletus* juveniles in open waters of the Mediterranean sampled with light attraction devices. *Journal of Fish Biology*, 60.
- DEUDERO, S.; J. PINNEGAR, N. POLUNIN. Insights into fish host-parasite trophic relationships revealed by stable isotope analysis. *Diseases of Aquatic Organisms*, 52: 77-86.

- DUARTE, C. M. The future of seagrass meadows. *Environmental Conservation*, 29: 192-206.
- DUARTE, C. M., R. MARTÍNEZ, C. BARRÓN. Biomass, production and rhizome growth near the northern limit of seagrass (*Zostera marina* L.) distribution. *Aquatic Botany*, 72:183-189.
- FERRERO, M.; LLOBET-BROSSA, E.; LALUCAT, J.; GARCÍA-VALDÉS, E.; ROSSELLÓ-MORA, R.; BOSCH, R. Coexistence of two distinct copies of naphthalene degradation genes in *Pseudomonas* strains isolated from the western mediterranean region. *Applied and Environmental Microbiology*, 68: 957-962.
- FLORIDO, C.; ALDANONDO, A.; JACOB, M. Firm behaviour and interaction in the European banana market: 1960-1993.
- FORERO, M. G.; DONAZAR, J. A.; HIRALDO, F. Causes and fitness consequences of natal dispersal in a population of Black kites. *Ecology*, 83: 858-872.
- FORERO, M. G.; HOBSON, K. A.; BORTOLOTTI, G. R.; DONAZAR, J. A.; BERTELLOTTI, M.; BLANCO, G. Food resource utilisation by Magellanic penguin evaluated through stable isotope analyses: segregation by sex and age and its influence on offspring quality. *Marine Ecology Progress Series*, 234: 289-299.
- GARCÍA, E.; C. M. DUARTE, J. J. MIDDELBURG. Carbon and nutrient deposition in a Mediterranean seagrass (*Posidonia oceanica*) meadow. *Limnology and Oceanography*, 47: 23-32.
- GARCÍA, M. A.; RÍOS, A. F.; CASTRO, C.; DOVAL, M. D.; ROSÓN, G.; GOMIS, D.; LÓPEZ, O. Water masses and distribution of physico-chemical properties in the western Bransfield Strait and Gerlache Strait during Austral summer 1995/96. *Deep-Sea Res. II*, 49, 585-602.
- GOMIS, D.; LÓPEZ, O.; GARCÍA, M. A.; PASCUAL, A. Quasi-geostrophic 3D circulation and mass transport in the western sector of the South Shetland Islands. *Deep-Sea Res. II*, 49, 603-622.
- HALUN, Z.; TERRADOS, J.; BORUM, J.; KAMP-NIELSEN, L.; DUARTE, C. M.; FORTES, M. D. Experimental evaluation of the effects of siltation-derived changes in sediment conditions on the Philippine seagrass *Cymodocea rotundata*. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology*, 279: 73-87.
- HOLMER, M.; N. MARBÀ, J. TERRADOS, C. M. DUARTE, M. D. FORTES. Impacts of milkfish (*Chanos chanos*) aquaculture on carbon and nutrient fluxes in the Bolinao area, Philippines. *Marine Pollution Bulletin*, 44: 685-696.
- KAMERMANS, P.; M. A. HEMMINGA, J. F. TACK, M. A. MATEO, N. MARBÀ, M. MTOLERA, J. STAPEL, A. VERHEYDEN, T. VAN DAELE. Groundwater effects on diversity and abundance of lagoonal seagrasses in Kenya and on Zanzibar Island (East Africa). *Marine Ecology Progress Series*, 231: 75-83.
- LIU, P.; MONSERRAT, S.; MARCOS, M. Analytical simulation of shelf waves observed around the Balearic Islands. *Geophysical Research Letters*, 29, 17, 28-1: 28-4 doi:10.1029/2002GL015555.
- LIZAMA, C.; MONTEOLIVA-SANCHEZ, M.; SUÁREZ-GARCÍA, A.; ROSSELLÓ-MORA, R.; AGUILERA, M.; CAMPOS, V.; RAMOS-CORMENZANA, A. *Halorubrum tebenquichense* sp. nov., a novel halophilic archaeon isolated from the Atacama Saltern, Chile. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 149-155.
- LLOBET-BROSSA, E.; RABUS, R.; BÖTTCHER, M.; KÖNNEKE, M.; FINKE, N.; SCHRAMM, A.; MEYER, R. L.; GRÖTZSCHEL, S.; ROSSELLÓ-MORA, R.; AMANN, R. Community structure and activity of sulfate-reducing bacteria in an intertidal surface sediment: a multi-method approach. *Aquatic Microbial Ecology*, 29: 211-226.
- LÓPEZ-LÓPEZ, A.; PUJALTE, M. J.; BENLLOCH, S.; MATA-ROIG, M.; ROSSELLÓ-MORA, R.; GARAY, E.; RODRÍGUEZ-VALERA, F. *Thalassospira lucentensis* gen. nov., sp. nov., a new marine member of the alpha-proteobacteria. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 1277-1283.
- MARBÀ, N.; C. M. DUARTE, M. HOLMER, R. MARTÍNEZ, G. BASTERRETXEA, A. ORFILA, A. JORDI, J. TINTORÉ. Assessing the effectiveness of protection on

Posidonia oceanica populations in the Cabrera National Park (Spain). *Environmental Conservation*.

□ MARBÀ, N.; HEMMINGA, M. A.; MATEO, M. A.; DUARTE, C. M.; MASS, Y. E. M.; TERRADOS, J.; GACIA, E. Carbon and nitrogen translocation between seagrass ramets. *Marine Ecology Progress Series*, 226: 287-300.

□ MARTINEZ-ABRAÍN, A.; MERINO, S.; ORO, D.; ESPARZA, B. Prevalence of haemoparasites in two western-Mediterranean local populations of the Yellow-legged Gull *Larus cachinnans*. *Ornis Fennica*, 79: 34-40.

□ MARTÍNEZ-ABRAÍN, A., MAESTRE, R. & ORO, D. 2002. Demersal trawling waste as a food source for western Mediterranean seabirds during the summer. *ICES Journal of Marine Sciences*, 59: 529-537.

□ MARTÍNEZ-ABRAÍN, A.; SÁNCHEZ, A.; ORO, D. Atlantic cory's shearwaters (*Calonectris diomedea borealis*) breeding in a colony of Mediterranean Cory's Shearwater (*C. d. diomedea*). *Waterbirds*, 25: 221-224.

□ MORALES-NIN, B.; A. CANHA, M. CASAS, I. FIGUEREIDO, L. S. GORDO, J. D. M. GORDON, E. GOUVEIA, C. G. PIÑEIRO, S. REIS, A. REIS, S. C. SWAN. Intercalibration of age readings of deep-water blackscabbard fish *Aphanopus carbo* Lowe, 1839. *ICES Journal of Marine Science*, 59: 352-364.

□ MORALES-NIN, B.; X. BUSQUETS, I. PALOMERA. Early life history of three Antarctic fish species determined from otolith microstructure and RNA:DNA ratios. *Polar Biology*, 25: 360-365.

□ MORENO, I. Effects of substrate on the artificial reef assemblage in Santa Eulalia Bay (Ibiza, western Mediterranean). *ICES Journal of Marine Science*, 59: 144-149.

□ OLESEN, B.; S. ENRIQUEZ, C. M. DUARTE, SAND-JENSEN, K. Depth-acclimation of photosynthesis, morphology and demography of *Posidonia oceanica* and *Cymodocea nodosa* in the Spanish Mediterranean Sea. *Marine Ecology Progress Series*, 236: 89-97.

□ ORFILA, A.; BALLESTER, J. L.; OLIVER, R.; ÁLVAREZ, A.; TINTORÉ, J. Forecasting the solar cycle with Genetic Algorithms. *Astronomy and Astrophysics*, **386**: 313-318.

□ ORO, D.; FURNESS, R. W. Influences of food availability and predation on survival of kittiwakes. *Ecology*, 83: 2516-2528.

□ ORO, D. Balearic shearwaters at risk. *Seabird Group Newsletter*, 90: 10.

□ ORO, D. Breeding biology and population dynamics of Slender-billed Gulls *Larus genei* at the Ebro Delta (western Mediterranean). *Waterbirds*, 25: 67-77.

□ PASCUAL, A.; BUONGIORNO NARDELLI, B.; LARNICOL, G.; EMELIANOV, M.; GOMIS, D. A case of an intense anticyclonic eddy in the Balearic Sea studied from satellite and in situ data. *J. Geophys. Res.*, 107(C11), 3183, doi: 10.1029/2001JC000913.

□ PEDROCCHI, V.; ORO, D.; GONZÁLEZ-SOLÍS, J.; RUIZ, X.; JOVER, L. Differences in feeding ecology between the two largest breeding colonies of Audouin's gulls: the effects of fishery activities. *Scientia Marina*, 66: 313-320.

□ RAMÍREZ GARCÍA, P.; TERRADOS, J.; RAMOS, F.; LOT, A.; OCAÑA, D.; DUARTE, C. M. Distribution and nutrient limitation of surfgrass, *Phyllospadix scouleri* and *Phyllospadix torreyi*, in the intertidal of Baja California (México). *Aquatic Botany*, 74: 121-131.

□ ROTLLAND G.; J. MORANTA, E. MASSUTÍ, F. SARDÀ, B. MORALES-NIN. The reproductive biology of three Gadiform species throughout a bathymetric deep-sea range. *Scientia Marina*, 66(2): 157-166.

□ RUIZ, S.; FONT, J.; EMELIANOV, M.; ISERN-FONTANET, J.; MILLOT, C.; SALAS, J.; TAUPIER-LETAGE, I. Deep structure of an open sea eddy in the Algerian Basin. *Journal of Marine Systems*, 33-34, 179-195.

□ RUIZ, S.; FONT, J.; GRIFFITHS, G.; CASTELLÓN, A. Estimation of heading gyrocompass error using a GPS 3DF system: Impact on ADCP measurements. *Scientia Marina*, 66 (4), 347-354.

- SALAT, J.; GARCÍA, M. A.; CRUZADO, A.; PALANQUES, A.; ARÍN, L.; GOMIS, D.; GUILLEN, J.; DE LEÓN, A.; PUIGDEFÀBREGAS, J.; SOSPEDRA, J.; VELÁSQUEZ, Z. R. Seasonal Changes of water mass structure and shelf-slope exchanges at the Ebro shelf (NW Mediterranean). *Continental Shelf Research*, 22/2, 327-346.
- STACKEBRANDT, E.; FREDERIKSEN, W.; GARRITY, G. M.; GRIMONT, P. A. D.; KÄMPFER, P.; MAIDEN, M. C. J.; NESME, X.; ROSSELLÓ-MORA, R.; SWINGS, J.; TRÜPER, H. G.; VAUTERIN, L.; WARD A. C.; WHITMAN, W. Report of the ad hoc committee fro the re-evaluation of the species definition in bacteriology. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 1043-1047.
- TETT, P.; ARISTEGUI, J.; BASRTON, E. D.; BASTERRETXEA, G.; ARMAS, D.; ESCANEZ, J.; HERNÁNDEZ-LEÓN, S.; LORENZO, L. M.; MONTERO, M. F. The steady-state DCM dynamics in Canarian waters. *Deep Sea Res., II*. **49**. 3543-3559.
- THAMPANYA, U.; VERMAAT, J. E.; TERRADOS, J. The effect of increasing sediment accretion on the seedlings of three common Thai mangrove species. *Aquatic Botany*, 74: 315-325.
- THAMPANYA, U.; VERMAAT, J. E.; C. M. DUARTE. Colonization success of common Thai mangrove species as a function of shelter from water movement. *Marine Ecology Progress Series*, 237: 111-120.
- ZLAMALA, C.; SCHUMANN, P.; KÄMPFER, P.; ROSSELLÓ-MORA, R.; LUBITZ, W.; BUSSE, H.-J. *Agrococcus baldri* sp. nov., isolated from the air in the 'virgilkapelle' in Vienna. *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 52: 1211-1216.

Articles en revistes nacionals

- FLORIDO, C.; ALDANONDO, A.; JACOB, M. Elasticidad de demanda de importaciones en mercados distorsionados: el mercado francés del plátano. Información Comercial Española (ICE). *Revista d'Economia*, **802**. 209-224. A. ISSN: 0019-977X
- MARTINEZ-ABRAÍN, A.; ORO, D. Gestión de aves marinas en el Mediterráneo valenciano. *Quercus*, 195: 14-21.

Capítols de llibres

- ÁLVAREZ, A.; VÉLEZ, P.; ORFILA, A.; VIZOSO, G.; TINTORÉ, J. *Evolutionary computation for climate and ocean forecasting: El Niño forecasting*. Proceedings of the Second International Conference on EuroGOOS. Elsevier Oceanography Series 2002. 489-494. ISBN: 0-444-50391-9.
- ARCOS, J. M.; ORO, D. *Pardela balear*. A: A. Madroño, C. González, J. C. España. SEO/BirdLife. Madrid.
- ARCOS, J. M.; ORO, D. *Pardela balear*. A: A. Madroño, C. González, J. C. Atienza (eds.). Libro Rojo de las Aves de España. Ministeri de Medi Ambient-SEO/BirdLife. Madrid.
- DUARTE, C. M. El cambio climático y sus consecuencias para los ecosistemas costeros de la Península Ibérica. Pàg. 293-299. A: E. Muñoz (ed.). Ciencia y Tecnología de Portugal y España ante en Tercer Mileio. S. E. España Nuevo Milenio. Madrid.
- JAUME, D. *Grand tour to the world's underground*. [Book review: Wilkens, H., Culver, D. C.; Humphreys, W. F. (eds). Subterranean ecosystems. Ecosystems of the World Book Series. Volum 30. Elsevier Science, Amsterdam. 791 pàg. ISBN: 0-444-82299-2. *Global Ecology and Biogeography*, 11: 261-262.
- MARTÍNEZ-VILALTA, A.; ORO, D. *Gaviota de Audouin*. A: A. Madroño, C. González, J. C. Atienza (eds.). Libro Rojo de las Aves de España. Ministeri de Medi Ambient-SEO/BirdLife. Madrid.
- MARTÍNEZ-VILALTA, A.; ORO, D. *Gaviota de Audouin*. A: A. Madroño, Atienza (eds.). Atlas de las Aves de España. SEO/BirdLife. Madrid.
- MARTÍNEZ-VILALTA, A.; ORO, D.; MAÑEZ, M.; GARCIA, L. *Gaviota picofina*. A: A. Madroño, C. González, J. C. Atienza (eds.). Libro Rojo de las Aves de España. Ministeri de Medi Ambient-SEO/BirdLife. Madrid.

- MARTÍNEZ-VILALTA, A.; ORO, D.; MAÑEZ, M.; GARCIA, L. *Gaviota picofina*. A: A. Madroño, C. González, J. C. Atienza (eds.). C. González, J. C. Atienza (eds.). Atlas de las Aves de España. SEO/BirdLife. Madrid.
- MORALES-NIN, B.; J. PANFILI. *Sclerochronological studies: why and how? A age estimation*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.
- MORALES-NIN, B.; J. PANFILI. *Validation and verification methods. Verification*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.
- MORALES-NIN, B.; J. PANFILI. *VIII. Preparation and observation techniques. D. Observation*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.
- NAVARRO, N.; C. M. DUARTE. *Defining reliable nutrient thresholds and Points of no return in European Coastal Waters*. Workshop Report. Pàg. 25-29. A: Lipiatou (ed.). Thresholds of environmental sustainability: The case of nutrients. Research in Enclosed Seas series 11. European Commission, Brussel·les.
- PANFILI, J.; B. MORALES-NIN. *III. Sclerochronological studies: why and how? C. Consequence of shape and structure for observation*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.
- PANFILI, J.; B. MORALES-NIN. *IV. Validation and verification methods. B. Semi-direct validation*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.
- TINTORÉ, J. *La importancia estratégica de los océanos*. Pàg. 300-303. Editat per l'Anuari Marítim Espanyol 2001-2002. ISSN: 0211-6693.
- WRIGHT, P. J.; J. PANFILI, B. MORALES-NIN. *II. Types of calcified structures. A. Otoliths*. A: Manual of Schlerochronology in Fishes. J. Panfili, H. Troadec, H. de Puntual, P. J. Wright (eds.). Ed. Ifremer-Ird. 416 pàg.

Proceedings

- DUARTE, C.; D. JAUME, E. VANDEN BERGHE, P. H. VAN AVESAATH, C. H. R. HEIP, J. MEES (eds.). *Electronic Conference on European Heritage under Threat: Marine Biodiversity in Mediterranean Ecosystems. Summary of discussions*. Flanders Marine Institute (VLIZ). Oostende, Bèlgica. 48 pàg.
- GOMIS, D. *Diagnostic analysis of the 3D circulation from oceanographic cruise data: capabilities and limitations*. Actes de les II Jornadas de Análisis de Variables y Simulación Numérica del Intercambio de Masas de Agua a Través del Estrecho de Gibraltar. ISBN: 84-7786-940-5.
- MARCOS, M.; MONSERRAT, S.; MEDINA, R.; VIDAL, C. *Influencia de la velocidad de propagación de la perturbación atmosférica en la generación de ondas largas en Ciutadella*. VI Jornadas Españolas de Ingeniería de Costas y Puertos. Pàg. 141. Dipòsit legal: SA-863-2002 Publicació multimèdia.
- RUIZ, S.; GOMIS, D.; FONT, J. *3D EOF-based analysis of Gyroscope observations in the North Atlantic Ocean*. 3rd EuroGoos Conference Proceedings.
- TINTORÉ, J.; ORFILA, A.; FERNÁNDEZ, V. *Interaction between spatial and temporal variability in the Western Mediterranean at basin, sub-basin and scale: observations and modeling*. Informes y Estudios COPEMED, número 8. Abril de 2002. Pàg. 68-70. ISBN: 84-931742-8-9. Editat per Vera Agostini i Pere Oliver.
- TERRADOS, J.; DUARTE, C. M. *Southeast Asian seagrass ecosystems under stress: Have we improved?*. Coastal Zone Asia-Pacific Conference Improving the State of the Coastal Areas. Bangkok, Tailàndia.

Altres activitats

- DUARTE, C. M. Membre electe de l'American Society of Limnology and Oceanography (ASLO). Maig de 2000-maig de 2003.
- DUARTE, C. M. Coeditor d'*Estuaries*, Estuarine Research Federation (EUA).

- DUARTE, C. M. Editor associat de *Limnology and Oceanography*, ASLO, EUA (1997-2002).
- DUARTE, C. M. Editor associat d'*Ecosystems*. Springer Verlag (des de 2002).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial de *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* (des de 1994).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial d'*Aquatic Botany* (des de 1998).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial de *Journal of Sea Research* (1999-2002).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial d'*Aquatic Living Resources* (des de 2001).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial de *Journal of Marine Systems* (des de 2001).
- DUARTE, C. M. Membre del comitè editorial d'*Ophelia* (des de 1999).
- GARCÍA C. Organització de la taula rodona sobre el projecte *Suma't*. IMEDEA, Esporles. 28 de juny de 2002.
- GARCÍA, C. Presentació del projecte *Suma't* a l'Associació de Pesca de Llevant, Artà. 23 de maig de 2002.
- MORALES-NIN, B. Avaluadora del programa nacional d'Uruguai. Activitat: avaluació de projectes i recomanacions per a la gestió. 2002.
- MORALES-NIN, B. Gestora del pla nacional d'I+D+I (Recursos Naturals-MAR) del Ministeri de Ciència i Tecnologia. Activitat: gestió de programes, disseny d'objectius del Pla Nacional, representació en diversos òrgans nacionals i internacionals. Des d'abril de 2002.
- MORALES-NIN, B. Membre del comitè editorial de la revista científica *Scientia Marina* (CSIC). Des de gener de 2001.
- MORALES-NIN, B. Membre del comitè editorial de la revista científica *Fisheries Research*. Des de juny de 2000.
- MORALES-NIN, B. Membre del comitè Selection Panel Member (Bergen Marine Food Chain Research Infrastructure, University of Bergen, Noruega). Sel·lecció de propostes i avaluació d'activitats. Des de juliol de 2000.
- MORALES-NIN B. Representant del MCiT al comitè de cooperació italo-espanyol per a l'obertura de programes nacionals d'investigació marina. Octubre de 2002.
- MORALES-NIN, B. Representant del MCiT al comitè CREST initiative on the opening of national RTD Programmes in Marine Sciences. Dublín, Irlanda. 20-21 de novembre 2002.
- MOREY, G. *Els taurons de les aigües balears*. Cicle de xerrades divulgatives a l'IMEDEA. Esporles. 15 de març de 2002.
- MOREY, G.; MORANTA, J. *Biologia i marcatge de tonyina (Thunnus thynnus thynnus)*. II Jornades Mediterrànies de Captura i Alliberament. C. N. Port de Pollença. 28 de setembre de 2002.
- ROSSELLÓ-MORA, R. Membre del comitè ad hoc for the re-evaluation of the species definition in bacteriology. Gante, Bèlgica. Gener de 2002.
- ROSSELLÓ-MORA, R. Membre del grup d'avaluació: Biodiversität, wissenschaftliche Grundlagen und gesellschaftliche Relevanz. Europäische Akademie, Marburg, Alemanya. Setembre de 2002.

Treballs com a avaluador

- _ AGUSTÍ, S. Avaluadora per el Natural Environment Research Council (Regne Unit). Novembre de 2002.
- _ AGUSTÍ, S. Avaluadora per a la Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO, Holanda). Desembre de 2002.

Campanyes oceanogràfiques

- ALONSO, P.; ALOU, E.; CALLEJA, M.; LLABRÉS, M.; MARTÍNEZ, R.; NAVARRO, N. Campanya oceanogràfica COCA-I, R/V BIO-HESPÉRIDES. Ocea Atlàntic. Las Palmas de Gran Canaria. 5 de setembre-8 d'octubre de 2002.
- ARCOS, J.M. Campanya MEDIT. Juny de 2002.
- BARRON, C.; NAVARRO, N. Campanya a Ria Formosa (Portugal) d'investigació sobre producció de DOM per comunitats a la Ria Formosa i la seva exportació a l'Ocea Atlàntic. Investigador responsable: Carlos M. Duarte. Juliol de 2002.
- BASTERRETXEÀ, G.; JORDI, A. Campanya SURF02. Vaixell: Leonardo. Campese, Isola del Giglio (Toscana, Itàlia), SACLANTCEN. Del 17 de novembre al 6 de desembre de 2002.
- BASTERRETXEÀ, G.; JORDI, A.; CASAS, B.; ORFILA, A.; TINTORE, J. Campanya a Cabrera. Del 16 al 20 de març de 2002.
- BASTERRETXEÀ, G.; JORDI, A.; FORNÉS, A.; FERNÁNDEZ, V.; BARTH, A.; ALVERA, A. Campanya SOFT I. Mar Català. Del 15 al 21 de setembre de 2002.
- DEUDERO, S.; FRAU, A.; ALOU, L. Campanya Dragonera. Juliol de 2002.
- DEUDERO, S.; FRAU, A.; REÑONES, O.; MAS, X. Campanya ERCA, Cabrera. Agost de 2002.
- DEUDERO, S.; FRAU, A.; MORANTA, J., MOREY, B. B/O Arola, IEO. Sortides periòdiques bimensuals: mostreig ictiofauna.
- FORNÉS, A.; JORDI, A.; FERNÁNDEZ, V.; BASTERRETXEÀ, G.; LÁZARO, F.; BRUNET, M. Campanya SOFT II. Mar Català. Del 6 al 12 d'octubre de 2002.
- GOMIS, D.; RUIZ, S.; PASCUAL, A.; FERNÁNDEZ-GRAÑA, R. Campanya ECBI. García del Cid. Mar Balear. 17-21 de març de 2002.
- MARCOS, M. Campanya IDEA0702, B/O Francisco de Paula Navarro. Mar Balear. 11-13 de juliol de 2002.
- AGUSTÍ, S.; ALONSO, P.; BARRÓN, C.; CALLEJA, M.; DUARTE, C. M., MARTÍNEZ, R.; NAVARRO, N.; SANTIAGO, R. Campanya EUBAL I, B/O Tethys II. Badia de Palma. Març de 2002.
- AGUSTÍ, S.; ALONSO, P.; ALOU, E.; BARRÓN, C.; CALLEJA, M.; DUARTE, C. M.; MARTÍNEZ, R.; NAVARRO, N.; SANTIAGO, R. Campanya EUBAL II, B/O Mytilus. Badia de Palma. Març de 2002.
- DÍAZ, E.; SANTIAGO, R. Campanya MEDVEG I. Xipre. Juny de 2002.
- DÍAZ, E.; GARCÍA, M.; SANTIAGO, R. Campanya MEDVEG II. Sicília. Juny de 2002.
- DÍAZ, E.; MARTÍNEZ, R.; MARBÁ, N.; SANTIAGO, R. Campanya Cabrera I. Març de 2002.
- CALLEJA, M.; DÍAZ, E.; MARTÍNEZ, R.; MARBÁ, N. Campanya Cabrera II. Juliol de 2002.
- CALLEJA, M.; DÍAZ, E.; MARTÍNEZ, R.; SANTIAGO, R. Campanya Cabrera III. Novembre de 2002.
- DÍAZ, E.; MARTÍNEZ, R. Campanya a Formentera. Maig de 2002.

ACTIVITATS DOCENTS

Tesis

- DE LEÓN ARTEAGA, A. *Spatial objective analysis of oceanographic variables. An application to the Ebro Delta shelf/slope domain (North-western Mediterranean)*. Director: D. Gomis. Universitat Politècnica de Catalunya. Doctorat en Ciències del Mar.
- NONA S. R. AGAWIN. *Growth and losses of picophytoplankton*. Universitat Politècnica de Barcelona. 25 de gener de 2002. Apte cum laude. Codirigida entre Carlos M. Duarte i Susanna Agustí.

Memòries de tesis

- PASCUAL, A. *Observacions d'un intens remolí oceànic al Mar Balear*. Director: D. Gomis. Universitat de les Illes Balears. Departament de Física. 4 de juny 2002.
- ORFILA, A. *Modelització numèrica d'emisaris submarins*. Projecte del Màster en Ciències Tècniques i Gestió Ambiental. Director: Tintoré, J. Maig de 2002.
- DÍAZ, M. *Indicadors del creixement en ecosistemes costers a les Illes Balears*. Projecte de Màster en Ciències Tècniques i Gestió Ambiental. Director: Basterretxea, G. Juny de 2002.

Activitats divulgació científica

- GOMIS, D. *Calibrament del satèl·lit ENVISAT en aigües de les Illes Balears*. Setmana de la Ciència de les Illes Balears. Maó. Novembre de 2002.
- GOMIS, D. *Calibrament del satèl·lit ENVISAT en aigües de les Illes Balears*. Edifici Sa Riera. Palma. Novembre de 2002.
- TINTORÉ, J. Moderador en el Seminari sobre Sostenibilitat del Planeta Terra, la Investigació a l'Antàrtida. Palau de la Magdalena, Santander. 26 i 27 d'abril de 2002.
- TINTORÉ, J. Organitzador i moderador de la Sessió de Líneas de Investigación en Medio Ambiente del CSIC (onze ponències). Congrés Nacional de Medi Ambient (CONAMA). 26 de novembre de 2002.
- PASCUAL, A.; GOMIS, D.; RUIZ, S. Exposició Observacions des del Satèl·lit ENVISAT: El Nivell de la Mar a les Illes Balears. Ciutadella de Menorca. 23 d'octubre de 2002-9 de novembre de 2002.
- PASCUAL, A.; GOMIS, D.; RUIZ, S. Exposició Observacions des del Satèl·lit ENVISAT: El Nivell de la Mar a les Illes Balears. Palma, 26 de novembre de 2002-13 de desembre de 2002.
- PASCUAL, A. Estada de recerca. Naval Postgraduate School, Monterrey, Califòrnia, EUA. 30 de juliol de 2002-09 de setembre de 2002.
- MARCOS, M. Estada de recerca. Cornell University, Ithaca, NY, EUA. 03 de setembre de 2002-30 de novembre de 2002.

Cursos i conferències de divulgació

- DUARTE, C. M. *Monitorización del ecosistema marino en el archipiélago Sabana-Camagüey, Cuba*. GEF-PNUD. Cuba. Novembre de 2002.
- DUARTE, C. M. *Protección y conservación de ecosistemas marinos*. Máster en Gestión de Espacios Naturales Protegidos. Universitat Autònoma de Madrid. Gener de 2002.
- DUARTE, C. M. I Curso de Biología Marina. Col·legi Oficial de Biòlegs, UIB, Fundación Biodiversidad.
- DUARTE, C. M. El océano y el clima. Ciclo Vive la Ciencia. CSIC-Fundació BBVA. Bilbao, 19 de febrer de 2002.
- MORALES-NIN B.; I. MORENO. *Estadística per a biòlegs*. Universitat Oberta, Universitat de les Illes Balears. Setembre de 2002.
- DEUDERO, S. Impartició del programa de pràctiques de l'assignatura de Biologia Marina 2n cicle. Llicenciatura en Biologia de la UIB (3 crèdits).
- MORENO, I. Avenços en Biologia. Institut de Ciències de l'Educació de la UIB. Abril-maig de 2002.
- MORENO, I. Balearic Nature. Universitat d'Umea. Suècia. Juny de 2002.
- MORENO, I. I Curso de Biología Marina, Colegio Oficial de Biólogos, UIB, Fundación Biodiversidad.
- MORENO, I.; MORALES-NIN, B. Bioestadística: eines per interpretar dades. Univeristat d'Estiu. UIB. Setembre de 2002.
- MORENO, I. *Introducción a la gestión ambiental*. Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei. Setembre de 2002.

- MORENO, I. *Manejo de recursos costeros*. 20 hores. Curso de Maestría. Universitat d'Oriente. Santiago de Cuba. Febrer de 2002.
- MORENO, I. *Impactos ambientales sobre el medio marino*, 20 hores. Curso de Maestría. Universitat d'Oriente. Santiago de Cuba. Febrer de 2002.
- MORENO, I. *Impactos ambientales sobre el medio marino*. 30 hores. Curs de doctorat de la Universitat de les Illes Balears. Maig de 2002.
- MORENO, I. *Marine and coastal situation and development*. Curs Balearic Nature. Universitat d'Umea. Suècia. Juny de 2002.
- MORENO, I. *Coastal aspects of Calviá Agenda 21*. Curs Balearic Nature. Universitat d'Umea. Suècia. Juny de 2002.
- MORENO, I. *Paisajes submarinos*. Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge. FUE, UIB. Juliol de 2002.
- MORENO, I. Iniciació a la Biologia Marina (10 hores). Universitat Oberta per a Majors. UIB
- TERRADOS, J. Curs de doctorado en ecologia acuàtica de la Facultat de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona. Abril de 2002. Sessió: Macrófitos marinos: angiospermas marinas.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- DEUDERO S. Centre Oceanogràfic de Balears, IEO. *Seguiment ictiofauna praderies de Posidonia*.

4.3. ÀREA TEMÀTICA: CIÈNCIA I TECNOLOGIA DE MATERIALS

GRUP DE RECERCA: FÍSICA DE MATERIALS

MEMBRES

Antoni Amengual Colom

Eduard Cesari Aliberch (investigador responsable)

Catalina Picornell Alou

Jaume Pons Morro

Rubén Santamarta Martínez

Concepció Seguí Palmer

V. A. Chernenko, Institute of Magnetism. Kiev, Ucraïna (1 de setembre-30 d'octubre de 2002)

LÍNIES DE RECERCA

— Transformació martensítica en aliatges amb memòria de forma.

— Tractament del senyal i desenvolupament d'instrumentació.

— Tècniques utilitzades: calorimetria amb detecció simultània de l'emissió acústica, calorimetria diferencial de rastreig convencional (DSC), dilatomètria, anàlisi mecànica convencional, anàlisi mecànica dinàmica (DMA), microscopia òptica, microscopia electrònica de rastreig i de transmissió, microanàlisi EDS, difracció de raigs X.

— Aspectes:

a) Caracterització de la transformació induïda per temperatura i per esforç.

b) Comportament mecànic dels materials. Comportament termodinàmic de materials sotmesos a tractaments termo-mecànics.

c) Recuperabilitat/reversibilitat de la transformació.

d) Aliatges d'alta temperatura de transformació. Influència dels precipitats d'altres fases en la transformació martensítica.

e) Aliatges fabricats per solidificació ràpida (melt-spinning-inrowasp).

f) Tractament del senyal i calorimetria en sistemes no invariants. Estudi de sistemes programables en temperatura, $T=T(t)$.

g) Desenvolupament de tecnologia instrumental per a l'anàlisi tèrmica (ATD, DSC, termosonimetria, termomicroscopia, ...).

— Aprofitament d'escòries d'incineració de residus sòlids urbans.

MATERIALS PHYSICS

Main research topics

— Martensitic transformation in shape memory alloys.

— Signal treatment and instrumentation development.

— Experimental techniques: calorimetry with coupled acoustic emission detection, differential scanning calorimetry (DSC), dilatometry, dynamic mechanical analysis (DMA), optical microscopy, scanning and transmission electron microscopy, EDS microanalysis, X-ray diffraction.

— Topics:

a) Characterization of thermally induced transformations.

b) Thermodynamic behaviour of thermo-mechanically treated materials.

c) Reversibility of the transformation.

d) Influence of precipitates on the martensitic transformation.

e) Rapidely solidified alloys (melt-spinning-inrowasp).

e) Signal treatment and calorimetry in non-invariant systems. Study of systems with temperature programming $T=T(t)$.

f) Development of instrumental technology for thermal analysis (DTA, DSC, termosonimetria, termomicroscopia, ...).

— Assessment of municipal solid waste incineration bottom ash.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

— «Caracterización de aleaciones con memoria de forma producidas por solidificación rápida (melt-spinning)». E. Cesari. Referència: PB98-0127 (1999-2002).

— «Desarrollo de nuevas aleaciones con memoria de forma con elevadas temperaturas de transformación. Mejora de procesos de obtención y procesado. Prototipos industriales». J. Pons. Referència: MAT2000-0862-C03-02.

— «Elaboración de aleaciones con memoria de forma: preparación directa por el método *in rotating water spinning*». J. Pons. Acció integrada hispano-francesa. Referència: Picasso núm. 00728SK/HF1999-0056 (2001-2002).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

— «Determinació de conductivitats tèrmiques de materials de construcció». E. Cesari. Contracte amb AFACO (Associació de Fabricants i Empreses Auxiliars de la Construcció de Balears).

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos: participació

— Picornell, C.; Cesari, E.; Pons, J. «Estudio de la estabilización mecánica de la martensita en monocristales de Cu-Al-Ni». VII Congreso Nacional de Materiales. 16-18 d'octubre de 2002. Madrid. Comunicació oral.

— Pons, J.; Chernenko, V. A.; Santamarta, R.; Cesari, E. «HREM observations of 7-layered martensitic phase in Ni-Mn-Ga shape memory alloys». 15th Int. Conf. on Electron Microscopy (ICEM-15). 1-6 de setembre de 2002. Durban, Sudàfrica. Comunicació oral.

— Pons, J.; Santamarta, R.; Chernenko, V. A.; Cesari, E. «HREM study of different martensitic phases in Ni-Mn-Ga alloys». XI Int. Conf. on Electron Microscopy of Solids. 19-23 de maig de 2002. Krynica, Polònia. Comunicació oral. Membre del Intern. Advisory Comitee (J. Pons).

— Seguí, C.; Cesari, E.; Pons, J.; Chernenko, V. A. «Internal friction behaviour of Ni-Mn-Ga». Materials Science and Engineering Proceedings (en premsa). 13th International Conference on Internal Friction and Ultrasonic Attenuation in Solids-ICIFUAS-13. 8-12 de juliol de 2002. Bilbao. Comunicació oral.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

— V. A. Chernenko, J. Pons, C. Seguí, E. Cesari. «Premartensitic phenomena and other phase transformations in Ni-Mn-Ga alloys studied by dynamical mechanical analysis and electron diffraction». *Acta materialia*, **50** (2002), 53-60.

— Kustov, S.; Pons, J.; Cesari, E.; Morin, M. «Two-stage reverse transformation in hyperstabilized η' martensite». *Scripta mater.*, **46** (2002), 817-822.

— Chernenko, V. A.; L'vov, V. A.; Cesari, E.; Pons, J.; Portier, R.; Zagorodnyuk, S. P. «New aspects of structural and magnetic behaviour of martensites in Ni-Mn-Ga alloys». *Mat. trans. JIM*, **43** (2002), 856-860.

— P. Marinelli, A. Baruj, J. Pons, M. Sade, A. Fernández Guillermet, E. Cesari. «The enthalpy change of the hcp->fcc martensitic transformation in Fe-Mn alloys: composition dependence and effects of thermal cycling». *Mat. sci. & eng. A* **335** (2002), 137-146.

— Kustov, S.; Golyandin, S.; Sapozhnikov, K.; Cesari, E.; van Humbeeck, J.; De Batist, R. «Influence of martensite stabilisation on the low-temperature non-linear anelasticity in Cu-Zn-Al shape memory alloys». *Acta mat.*, **50** (2002), 3023-3044.

— Ochin, P.; Dezellus, A.; Plandoux, Ph.; Portier, R.; Pons, J.; Cesari, E.; Koslov, A. «Preparation and characterization of Cu-based shape memory thin wires obtained by the in rotating water melt spinning technique». *Materials science forum*, **394-395** (2002), 503-506.

— Pons, J.; Chernenko, E.; Cesari, E.; L'vov, V. A. «Stress-strain behaviour for martensitic transformation in Ni-Mn-Ga single crystal compressed along <100> and <100> axes». *J. de physique* (2002), en premsa.

— R. Santamarta, J. Pons, E. Cesari. «Thermal martensite stabilization in Ni-Ti based alloys». *J. de physique* (2002), en premsa.

— Castro, M. L.; Pons, J.; Cesari, E. «Generation of aligned η' precipitates in Cu-Zn-Al single crystals». *J. de physique* (2002), en premsa.

- Sapozhnikov, K.; Golyandin, S.; Kustov, S.; Pons, J.; Cesari, E.; Morin, M. «Time-dependent phenomena during martensite ageing of Cu-Al-Be shape memory alloy». *J. de physique* (2002), en premsa.
- Dezellus, A.; Plaindoux, Ph.; Ochin, P.; Portier, R.; Pons, J.; Cesari, E. «Shape memory properties of Cu-based thin wires obtained by the 'in rotating water spinning' technique». *J. de physique* (2002), en premsa.
- Kustov, S.; Golyandin, S.; Sapozhnikov, K.; Cesari, E.; Van Humbeeck, J. «Mobility of quenched-in defects, non-linear anelasticity and stabilisation of martensite in copper-based alloys». *J. de physique* (2002), en premsa
- Picornell, C.; Pons, J.; Cesari, E. «Compressive stresses and stabilisation in Cu-Al-Ni single crystals». *J. de physique* (2002), en premsa.
- Seguí, C.; Chernenko, V. A.; Pons, J.; Cesari, E. «Two-step martensitic transformation in Ni-Mn-Ga alloys». *J. de physique* (2002), en premsa.
- Chernenko, V. A.; L'vov, V.; Pons, J.; Cesari, E. «Superelasticity in high temperature Ni-Mn-Ga alloys». *J. of applied physics* (2002), en premsa.
- Font, J.; Cesari, E.; Muntasell, J.; Pons, J. «Thermomechanical cycling in Cu-Al-Ni based melt-spun ribbons». *Mat. sci. & eng. A* (2002), en premsa.
- L'vov, V.; Chernenko, V.; Cesari, E.; Pons, J. «Thermodynamics of thermoelastic transformations: experiment and theory». *Recent research developments in mat. sci. and eng.* (2002), en premsa.
- Chernenko, V.; Müllner, P.; Wollgarten, J.; Pons, J.; Kostorz, G. «Magnetic field induced strains caused by different martensites in Ni-Mn-Ga alloys». *J. de physique* (2002), en premsa.

Articles en revistes nacionals

- A. Amengual. «La difracció i el mètode de Laue». *Revista espanyola de física*, vol. 16, núm. 3 (2002), 39.
- A. Amengual. «Sobre la òrbita heliocèntrica de la Luna». *Revista espanyola de física*, vol. 16, núm. 5 (2002), 50.

ALTRES ACTIVITATS

Equip experimental d'ús habitual

- Microscopi electrònic de rastreig (SEM) i transmissió (TEM, HREM) amb microanàlisi (EDS).
- Microscopi òptic amb llum polaritzada.
- Raigs X, difractòmetre i mètode de Laue.
- Màquina d'assaigs mecànics.
- Calorímetre diferencial de rastreig (DSC).
- Dilatòmetre.
- Analitzador mecànic-dinàmic (DMA).
- Forns per a tractaments tèrmics i equips per a metal·lografia.
- Preparació de mostres per a microscopia electrònica.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques o privades

- Departament de Física i Enginyeria Nuclear (ETSIIB), Universitat Politècnica de Catalunya.
- Departament d'Enginyeria Química i Metal·lúrgia, Universitat de Barcelona.
- Departament de Física Aplicada, Universitat Politècnica de Catalunya.
- Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria, Universitat de Barcelona.
- Department Metaalkunde en Toegepaste Materiaalkunde, Katholieke Univ. Leuven (Bèlgica).
- Instytut Podstaw Metalurgii, Polska Akademia Nauk, Kraków (Polònia).
- Instytut Fizyki i Chemii Metali, Uniwersytet Śląski, Katowice (Polònia).
- División de Metales, Centro Atómico Bariloche (Argentina).
- Laboratoire de Métallurgie Structurale de l'Ecole Nat. Supérieure de Chimie de Paris (França).
- Centre d'Etudes de Chimie Métallurgique-CNRS (França).
- Institute of Metal Physics, Academy of Sciences, Kiev (Ucraïna).
- Institute of Magnetism, Academy of Sciences, Kiev (Ucraïna).

4.4. ÀREA TEMÀTICA: QUÍMICA

GRUP DE RECERCA: QUÍMICA INORGÀNICA

MEMBRES

Carlos Otero Areán (investigador responsable)
Gemma Turnes Palomino
Jesús Santos Peña
Montserrat Rodríguez Delgado
Juan José Cuart Pascual

Científics visitants

- O. V. Manoilova. Universitat de St. Petersburg (Rússia). Maig de 2002
- B. Bonelli. Politècnic de Torí (Itàlia). Juny de 2002
- J. C. Lavalley. Universitat de Caen i CNRS (França). Setembre de 2002

LÍNIES DE RECERCA

- Reactivitat de sòlids
- Química de materials
- Catàlisi heterogènia
- Química de superfícies
- Materials nanoestructurats

Main Research Topics

- Reactivity of solids
- Materials chemistry
- Heterogeneous catalysis
- Surface chemistry
- Nanostructured materials

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- Nanoestructuras en sólidos porosos periódicos*. Referència: MAT2002-03603. Investigador principal: C. Otero Areán.
- Aplicación de zeolitas en la fabricación de materiales nanoestructurados*. Referència: UIB2002/5. Investigadora principal: G. Turnes Palomino.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries d'investigació

- RODRÍGUEZ, M. *Estudio sobre química de superficies de óxidos de galio*. Palma. Direcció: C. Otero Areán.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- TURNES, G.; TSYGANENKO, A. A.; MANOILOVA, O. V.; OTERO, C. *Isomerization enthalpy of hydrogen-bonded carbon monoxide complexes in zeolites*. II Encuentro Franco-Español de Química y Física del Estado Sólido. Sant Feliu de Guixols, Girona (Espanya). Pòster.
- ONIDA, B.; BONELLI, B.; BORELLO, L.; FIORILLI, S.; BODOARDO, S.; PENAZZI, N.; OTERO, C.; TURNES, G.; GARRONE, E. *Accessibility of dye-molecules embedded in the micellar phase of hybrid mesostructured MCM-41 materials*. 3rd International Mesostructured Materials Symposium. Jeju, Corea. Pòster.

- STOROZHEV, P. Y.; OTERO, C.; TURNES, G.; PEÑARROYA, M.; RODRÍGUEZ, M.; TSYGANENKO, A. A. *FTIR study of sterically excited states of adsorbed molecules*. VI Conference Mechanisms of Catalytic Reactions, MCR-VI. Moscou (Rússia). Pòster.
- CUART, J. J.; TURNES, G.; OTERO, C. *Synthesis and characterization of mesoporous silicas incorporating framework trivalent cations*. Advanced School on Nanostructured Interfaces. Torí (Itàlia). Comunicació oral.
- OTERO, C. *Nanostructures based on periodic porous solids*. Advanced School on Nanostructured Interfaces. Torí (Itàlia). Conferència convidada.
- RODRÍGUEZ, M.; OTERO, C. *Textura porosa y química de superficies del beta-Ga₂O₃*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- CANALETA, A. M.; TURNES, G.; OTERO, C.; SANTOS, J. *Preparación y caracterización de membranas zeolíticas sobre substratos de silicio*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- OTERO, C.; RODRÍGUEZ, M.; TURNES, G. *Equilibrio térmico entre especies carbonílicas M(CO)⁺ y M(OC)⁺ de metales alcalinos*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- CUART, J. J.; CANALETA, A. M.; OTERO, C.; TURNES, G. *Estructura y propiedades espectroscópicas de sílices porosas que contienen metales trivalentes*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- SANTOS, J.; SANDU, I.; DANOT, M.; SCHLEICH, D.; BROUSSE, T. *Estudio comparativo de la reacción electroquímica entre litio y algunos óxidos de elementos del grupo IV*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- CABALLERO, A.; HERNÁN, L.; SANTOS, J. *Estudio de la reacción de intercambio iónico en la fase P2-Na_xMnO₂: Evidencia de la retención de la estructura laminar a partir de medidas electroquímicas en baterías de litio*. 10ª Reunión Científica Plenaria de Química Inorgánica. Córdoba. Pòster.
- TURNES, G.; BORDIGA, S.; LAMBERTI, C.; ZECCHINA, A.; OTERO, C. *Vibrational and optical spectroscopic studies on copper-exchanged ferrierite*. 2nd International FEZA (Federation of the European Zeolite Associations) Conference. Taormina (Itàlia). Pòster.
- OTERO, C.; PEÑARROYA, M.; RODRÍGUEZ, M.; TURNES, G.; MANOILOVA, O. V.; TSYGANENKO, A. A.; GARRONE, E. *Variable temperature FTIR spectroscopy of carbon monoxide adsorbed on protonic and rubidium-exchanged ZSM-5 zeolites*. 2nd International FEZA (Federation of the European Zeolite Associations) Conference. Taormina (Itàlia). Pòster.
- ONIDA, B.; BONELLI, B.; BORELLO, L.; FIORILLI, S.; BODOARDO, S.; PENAZZI, N.; OTERO, C.; TURNES, G.; GARRONE, E. *Interaction of dyes with mesostructured nanoporous materials*. 2nd International FEZA (Federation of the European Zeolite Associations) Conference. Taormina (Itàlia). Pòster.

Publicacions

Articles en revistes de difusió internacional

- PRESTIPINO, C.; BERLIER, G.; LLABRÉS I XAMENA, F. X.; SPOTO, G.; BORDIGA, S.; ZECCHINA, A.; TURNES, G.; YAMAMOTO, T.; LAMBERTI, C. *An in situ temperature dependent IR, EPR and high resolution XANES study on the NO/Cu⁺-ZSM-5 interaction*. *Chem. Phys. Lett.*, 363. Pàg. 389-396.
- SANDU, I.; BROUSSE, T.; SANTOS-PEÑA, J.; DANOT, M.; SCHLEICH, D. M. *Comparison of the electrochemical behaviour of SnO₂ and PbO₂ negative electrode for lithium ion batteries*. *Ionics* 8. Pàg. 27-35.
- CABALLERO, A.; HERNÁN, L.; MORALES, J.; SÁNCHEZ, L.; SANTOS, J., ARANDA, M. A. G. *Synthesis and characterization of high temperature hexagonal P2-Na_{0.6}MnO₂ and its electrochemical behaviour as cathode in sodium cells*. *J. Mater. Chem.*, 12. Pàg. 1142-1147.

- BROUSSE, T.; CROSNIER, O.; DEVAUX, X.; FRAGNAUD, P.; PAILLARD, P.; SANTOS, J.; SCHLEICH, D. M. Advanced oxide and metal powders for negative electrodes in lithium ion batteries. *Powder Technol.*, 128. Pàg. 124-130.
- ONIDA, B.; BONELLI, B.; LUCCO-BORLERA, M.; GEOBALDO, F.; OTERO, C.; GARRONE, E. Synthesis and characterization of dye-containing MCM-41 materials. *Stud. Surf. Sci. Catal.*, 140. Pàg. 361-368.
- GARRONE, E.; RODRÍGUEZ, M.; OTERO AREÁN, C. Trends in infrared spectroscopy of zeolites. *Trends Inorg. Chem.*, 7. Pàg. 119-133.
- TURNES, G.; BORDIGA, S.; LAMBERTI, C.; ZECCHINA, A.; OTERO, C. Vibrational and optical spectroscopic studies on copper-exchanged ferrierite. *Stud. Surf. Sci. Catal.*, 142. Pàg. 199-206.
- OTERO, C.; PEÑARROYA, M.; RODRÍGUEZ, M.; TURNES, G.; MANOILOVA, O. V.; TSYGANENKO, A. A.; GARRONE, E. Variable temperature FTIR spectroscopy of carbon monoxide adsorbed on protonic and rubidium-exchanged ZSM-5 zeolites. *Stud. Surf. Sci. Catal.*, 142. Pàg. 207-214.
- OTERO, C.; TURNES, G.; TSYGANENKO, A. A.; GARRONE, E. Quantum chemical and FTIR spectroscopic studies on the linkage isomerism of carbon monoxide in alkali-metal-exchanged zeolites: a review of current research. *Int. J. Mol. Sci.*, 3. Pàg. 764-776.
- OTERO, C.; RODRÍGUEZ, M.; MANOILOVA, O. V.; TURNES, G.; TSYGANENKO, A. A.; GARRONE, E. Linkage isomerism of carbonyl coordination complexes formed upon CO adsorption on the zeolite Li-ZSM-5: Variable temperature FTIR studies. *Chem. Phys. Lett.*, 362. Pàg. 109-113.
- OTERO, C.; MANOILOVA, O. V.; TURNES, G.; RODRÍGUEZ, M.; TSYGANENKO, A. A.; BONELLI, B.; GARRONE, E. Variable-temperature infrared spectroscopy: an access to adsorption thermodynamics of weakly interacting systems. *Phys. Chem. Chem. Phys.*, 4. Pàg. 5713-5715.
- GARRONE, E.; BONELLI, B.; LAMBERTI, C.; CIVALLERI, B.; ROCCHIA, M.; ROY, P.; OTERO, C. Coupling of framework modes and adsorbate vibrations for CO₂ molecularly adsorbed on alkaline ZSM-5 zeolites: mid and far-IR and ab-initio modelling. *J. Chem. Phys.*, 117. Pàg. 10274-10282.
- RODRÍGUEZ, M.; MORTERRA, C.; CERRATO, G.; MAGNACCA, G.; OTERO, C. Surface characterization of gamma-Ga₂O₃: a microcalorimetric and IR spectroscopic study of CO adsorption. *Langmuir*, 18. Pàg. 10255-10260.
- MAROSI, L.; OTERO, C. Catalytic performance of Cs(NH₄)HPMo₁₂O₄₀ and related heteropolyacids in the methacrolein to methacrylic acid conversion: in situ structural study of the formation and stability of the catalytically active species. *J. Catal.*, 213. Pàg. 235-240.

Cursos de Doctorat impartits en altres Institucions Acadèmiques

- *Sólidos porosos periódicos: estructura, reactividad y aplicaciones*. Universitat de Oviedo. C. Otero Areán.
- *Advanced materials based on periodic porous solids*. Politènic de Torí (Itàlia). C. Otero Areán.

Col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Col·laboració amb l'Institut de Química Física de la Universitat de Torí (Itàlia).
- Col·laboració amb l'Institut de Física de la Universitat de San Petersburg (Rússia).
- Col·laboració amb el departament de Ciència dels Materials del Politènic de Torí (Itàlia).
- Col·laboració amb el CSIC: Institut Nacional del Carbó, Oviedo.
- Col·laboració amb el CNRS: IMSRA, Universitat de Caen (França).

□ Col·laboració amb el departament de Química-Física, Bioquímica i Química Inorgànica de la Universitat d'Almeria.

GRUP DE RECERCA: REACTIVITAT QUÍMICA I QUÍMICA COMPUTACIONAL

MEMBRES

Antoni Roig Muntaner (investigador responsable)
Josefa Donoso Pardo
Francisco Muñoz Izquierdo
Joan Frau Munar
Bartomeu Vilanova Canet
Antoni Llinàs Martí
Miquel Coll Parets
Cristina Fenollar Ferrer
Antoni Salvà Salvà
Rafel C. Garcías Llabrés

LÍNIES DE RECERCA

- Estudi cinètic i termodinàmic de la formació de bases de Schiff de composts del grup de la vitamina B6.
- Reactivitat química d'antibiòtics beta i gamma lactàmics.
- Aplicació de la química computacional a l'estudi de compostos d'interès biològic.

CHEMICAL REACTIVITY AND COMPUTATIONAL CHEMISTRY

Main research topics

- Kinetic and thermodynamic study of the formation of vitamin B6 group Schiff-bases.
- Chemical reactivity of beta- and gamma-lactam antibiotics.
- Application of computational chemistry to compounds of biological interest.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- *Estudio químico-físico de las reacciones de condensación de piridoxamina (piridorina) con cetoácidos y azúcares. Su aplicación al estudio de enzimas PMP-dependientes y a la inhibición de la glicación no enzimática de proteínas.* Referència: BQU2000-0214.
- *Estudio químico-físico de la inactivación de serin-enzimas por antibióticos β -lactámicos.* Referència: BQU2000-0242.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- FENOLLAR, C.; GARCÍAS, R.; VILANOVA, B.; FRAU, J.; COLL, M.; LLINÀS, A.; DONOSO, J.; MUÑOZ, F.; SALVÀ, A. *Influence of S318A mutation in cephalosporinase activity.* 8th β -lactamase Workshop. Holy Island. Regne Unit. 24-28 de març de 2002.
- VILANOVA, B.; FRAU, J.; COLL, M.; LLINÀS, A.; FENOLLAR, C.; GARCÍAS, R.; SALVÀ, A.; DONOSO, J.; MUÑOZ, F. *Interaction between Staphylococcus aureus PCI enzyme and Imipenem.* 8th β -lactamase Workshop. Holy Island, Regne Unit. 24-28 de març de 2002.
- SALVÀ, A.; DONOSO, J.; FRAU, J.; MUÑOZ, F. *Theoretical study on the tautomerism of model compounds of pyridoxamine phosphate in aqueous media.* PB34. 3rd International Symposium on Vitamin B₆, PQC, Carbonyl Catalysis and Quinoproteins. Southampton, Regne Unit. 14-19 d'abril de 2002.
- DONOSO, J.; FRAU, J.; MUÑOZ, F.; SALVÀ, A. *FTIR study of pyridoxamine phosphate.* PB35. 3rd International Symposium on Vitamin B₆, PQC, Carbonyl Catalysis and Quinoproteins. Southampton, Regne Unit. 14-19 d'abril de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes de difusió internacional

- FENOLLAR, C.; FRAU, J.; VILANOVA, B.; DONOSO, J.; MUÑOZ, F. Molecular modelling studies on Henry-Michaelis complexes of a class-C β -lactamase and β -lactam compounds. *J. Mol. Struct. (TEOCHEM)*, 578. Pàg. 19-28.
- SALVÀ, A.; DONOSO, J.; FRAU, J.; MUÑOZ, F. Theoretical studies on Schiff base formation of vitamin B6 analogues. *J. Mol. Struct. (TEOCHEM)*, 577. Pàg. 229-238.
- SALVÀ, A.; DONOSO, J.; FRAU, J.; MUÑOZ, F. Theoretical studies on transimination of vitamin B6 analogues. *Int. J. Quantum Chem.*, 89. Pàg. 48-56.

ALTRES

Contractes, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Laboratoire de Chimie Physique et Informatique . Ecole National Supérieure de Chimie de Montpellier (França).
- Institute de Chimie Physique. Académie Roumaine (Romania).
- Laboratorio de Química Teórica y Computacional. Universitat de l'Havana.
- Chemistry Department. University of Huddersfield. Regne Unit.

Equip experimental d'ús habitual

- Espectròmetre de resonància magnètica nuclear.
- Espectròmetre d'infraroig.
- Espectròmetre d'UV-visible.
- Cromatografia líquida d'alta resolució.
- Espectròmetre de fluorescència

GRUP DE RECERCA: QUÍMICA BIOINORGÀNICA I BIORGÀNICA

MEMBRES

Àngel Terron Homar (investigador responsable)
Joan Jesús Fiol Arbós
Àngel García Raso (àrea de Química Orgànica)
Luis Àngel Herrero Aísa
Ferran Bádenas Jovani
Bartomeu Adrover Fiol
Adela López Zafra
Andrés Tasada Lozano (estudiant 3er cicle)
Cristina Reolid Rosselló (becària de col·laboració)
Francesc Caldentey (becari de col·laboració)
Francisca Mª Albertí Aguiló (alumna col·laboradora)
Cristina Vanrell Company (becària de col·laboració)
Miquel Barceló (alumne col·laborador)

LÍNIES DE RECERCA

□ Complexos de metalls de transició amb molècules que presenten activitat biològica i/o farmacològica.

Main Research Topics

□ Transition metal complexes with molecules that present biological and/or pharmacological properties.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

□ *Complexos de metalls de transició amb molècules que presenten activitat biològica i/o farmacològica.* Projece DGICYT. Referència: PB98-0123.

Projectes finançats per la Unió Europea

□ *Metal ion complexes with antibacterial quinolones and antiviral nucleotide analogues.* Projecte COST D20 WG 0006-1.

ACTIVITATS DE RECERCA

Publicacions

Articles en revistes de difusió internacional

— HERRERO, L. A.; TERRÓN, A. Interaction of Zn(II) and Cd(II) with nucleoside monophosphates. A calorimetry study. *Inorganica Chimica Acta*, vol. 339, pàg. 233-238.

— HERRERO, L. A.; CERRO, J. C.; APELLA M. C.; TERRÓN, A. Interaction in solution of cobalt(II) and nickel(II) with nicotinamide adenine dinucleotide: a potentiometric and calorimetric study. *J. Biological Inorganic Chemistry*, vol. 7, pàg. 313-317.

— GARCÍA, A.; FIOI, J. J.; ADROVER, B.; CAUBET, A.; ESPINOSA, E.; MATA, I.; MOLINS, E. Synthesis and structure of peptide-copper(II)-isocytosine ternary complexes. *Polyhedron*, vol. 21, pàg. 1197-1201.

Articles en revistes de difusió nacional

— FIOI, J. J.; GARCÍA, A.; TERRON, A.; HERRERO, L. A.; BÁDENAS, F. Compostos de coordinació amb possibles propietats antivíriques. Complexos metàl·lics d'aciclovir. *Revista de la Societat Catalana de Química*, pàg. 62-68.

Altres activitats

— Organització, trobada grup de treball *Metal ion complexes with antibacterial quinolones and antiviral nucleotide analogues*. Projecte COST D20 WG 0006-1. Maig de 2002.

Convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Intercanvi amb la Universitat de Barcelona. Grup de Bioinorgànica (Virtudes Moreno i Amparo Caubet).
- Col·laboracions amb els grups de cristal·lografia d'Elies Molins (Institut de Ciència de Materials. CSIC) i Xavier Solans (departament de Cristal·lografia i Mineralogia. UB).
- Col·laboracions amb el grup de bioinorgànica de Maria Cristina Apella de la Universitat Nacional de Tucumán (Argentina).

Equip experimental d'ús habitual

- IR PE683/Est. Dades PE3600
- UV-visible PE552
- RMN Bruker AMX300
- TGA/DSC
- Calorímetres

GRUP DE RECERCA: CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ DEL PATRIMONI

MEMBRES

Mercè Gambús Saiz (investigadora responsable)
Catalina Genestar Julià
Josefina Palou Franco
Tina Sabater
Jaume Sastre Moll
Antònia Reig Morro

Col·laboradors

M. del Carme Pons Bonafé
Antonia Mas Ferrer
Silvia Gómez Vega

LÍNIES DE RECERCA

- Materials i tècniques pictòriques d'obres d'art. Conservació i restauració.
- Morters i recobriments històrics.
- Degradació i conservació del patrimoni arquitectònic.
- Documentació, estudi i divulgació del patrimoni històricoartístic de les Illes Balears (èpoques medieval i moderna).

Main Research Topics

- Painting analysis and conservation and restoration of works of art.
- Analysis of old mortars from monuments and archeological sites.
- Deterioration and conservation of monumental stone.
- Papers, study and divulgation of the cultural heritage of the Balearic Islands (medieval and modern age).

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- Imagineria y retablo en Mallorca (épocas medieval y moderna). Bases científico-técnicas para su conservación.* Entitat finançadora: DGICYT. Referència: BXX 2000-1463. Investigadora principal: Mercè Gambús.

ACTIVITATS DE RECERCA

Premis i beques de recerca

- Beca per a joves investigadors del Consell de Mallorca-UIB al projecte d'investigació presentat per M. del Carme Pons Bonafé, *Caracterització química dels morters de construcció en el patrimoni arquitectònic i en els jaciments arqueològics de Mallorca*, i avalat per Catalina Genestar.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- Participació en el programa *Els juliols* de la Universitat de Barcelona amb l'organització del curs *Anàlisi de materials: recerca històrica i conservació del patrimoni* (15-19 de juliol de 2002), coordinat per Mercè Gambús i Catalina Genestar. Impartició de les conferències següents: *Metodologia per a l'anàlisi tecnomaterial de la pintura*, a càrrec de Catalina Genestar i *Metodologia per a l'anàlisi històrica*, a càrrec de Mercè Gambús.
- Participació al cicle de seminaris *La Química a la nostra societat*, organitzat per l'Associació de Químics de les Illes Balears amb la conferència *La química i la conservació del patrimoni historicoartístic*, a càrrec de Catalina Genestar.
- Inauguració del curs de la Universitat Oberta per a Majors, dia 15 d'abril de 2002 a Ciutadella de Menorca amb la conferència: *La conservació del patrimoni, una responsabilitat colectiva*, a càrrec de Mercè Gambús

PUBLICACIONS

Capítols de llibres

□ M. Gambús, S. Sabater, C. Genestar, J. Palou. *Consideracions sobre la tècnica pictòrica de Gaspar Oms en el retaule de Sant Jeroni a la Seu de Palma*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy, volum I, pàg. 429-437. Editat per la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. ISBN: 84-95871-14-9.

Articles en revistes de difusió internacional

□ GENESTAR, C. Characterisation of grounds used in canvas and sculpture. *Materials Letters*, 54, 382-388.

□ GENESTAR, C.; PONS C. Ancient covering plaster mortars from several convents and islamic and gothic palaces in Palma de Mallorca (Spain). Analytical Characterization. *Journal of Cultural Heritage*, en premsa.

Actes de congressos (proceedings)

□ GENESTAR, C.; PONS, C.; PALOU, J. *Caracterización de tierras naturales por espectroscopia FTIR y microanálisis cuantitativo SEM-EDS*. XIV Congreso de Conservación y Restauración de Bienes Culturales. Valladolid.

□ GAMBÚS, M.; GENESTAR, C.; PALOU, J.; REIG, A. *Datos pictóricos tras la restauración del retablo mayor de la parroquia de Muro*. Mallorca. XIV Congreso de Conservación y Restauración de Bienes Culturales. Valladolid.

□ GENESTAR, C.; PONS, C. *Caracterización de revocos procedentes de algunas iglesias y palacios góticos de la Ciudad de Palma de Mallorca*. III Jornadas Técnicas de los Conservadores de Catedrales. Alcalá de Henares.

Altres, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

□ Col·laboració amb el Taller de Restauració del Bisbat de Mallorca en matèria d'estudis preliminars, diagnòstics i seguiment de la restauració mitjançant els corresponents treballs de documentació històricoartística i d'anàlisi de materials dels retaules relacionats a continuació:

Inca. Convent de Sant Bartomeu: retaule de la Candelera (juliol de 2002).

Santanyí. Santuari de la Consolació: retaule de santa Escolàstica (agost de 2002).

Petra. Parròquia de Sant Pere: retaule de Santa Anna o de la Nativitat de la Mare de Déu (setembre/octubre de 2002).

Puigpunyent. Parròquia de l'Assumpció de N^a S^a: retaule de Loreto (octubre/novembre de 2002).

Palma. La Sapiència: retaule de sant Pere (octubre/desembre de 2002).

□ Convenis tramitats:

Fundació Rubió Tudurí-Andròmaco i Fundació de l'Orgue de Santa Maria de Maó. Col·lecció Arxiu Menorquí de Música (Mercè Gambús).

Bisbat de Menorca. Restauració pintures murals del Convent del Socors de Ciutadella de Menorca (Mercè Gambús).

□ Elaboració d'informes:

Informe analític de la pintura sobre tela *Carlos I de España y V de Alemania* ubicada a la sala VII del Palau Real de l'Almudàina de Palma (J. Palou i C. Genestar).

Informe analític de la pintura sobre tela *Paseo de la Lameda de Méjico* ubicada en el saló gòtic del Palau Reial de l'Almudàina de Palma (C. Genestar i J. Palou).

Informe analític sobre el quadre de *Felipe II* del Palau Reial de l'Almudàina de Palma (C. Genestar i J. Palou).

Equips experimentals d'ús habitual

— Microscopi electrònic, HITACHI S-530, provist d'EDAX.

— Microscopi òptic Olympus BX60, de reflexió i transmissió amb adquisició de imatges per TV i connectat a un PC.

- Estereomicroscopi Stemi 2000-C Carl Zeiss.
- Espectroscopi d'infraroig amb transformada de Fourier i microscopi incorporat, BRUCKER IFS 66.
- Analitzador termogravimètric Perkin-Elmer.

GRUP DE RECERCA: TECNOLOGIA D'ALIMENTS

MEMBRES

Carme Rosselló Matas (investigadora responsable)
Susana Simal Florindo
Antoni Femenia Marroig
Jaume Cañellas Mut
Miquel Frau Caldentey
Eduardo D. Mutazzi

LÍNIES DE RECERCA

— Tecnologia d'aliments: simulació de processos.

FOOD TECHNOLOGY

Main Research Topics

□ Food technology, chemical process: analysis and simulation.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

— *Aplicación de ultrasonidos de potencia en el proceso de deshidratación de alimentos.*
Referència: AGL2001-2774. Entitats participants: UPV, IA (CSIC), UIB, UV. Investigador responsable: A. Mulet.

Projectes finançats pel Govern de les Illes Balears

— *Estudi sobre la viabilitat d'utilització dels excedents i residus agrícoles del camp mallorquí com a fibra dietètica.* Conveni amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Govern de les Illes Balears. Investigadora responsable: C. Rosselló.

— *Estudio de la vida útil de albaricoque de las variedades Canino y Galta.* Conveni amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Govern de les Illes Balears. Investigadora responsable: C. Rosselló.

— *L'elaboració de sobrassada: estudi de les variables de procés en la deshidratació de pebre dolç.* Conveni amb la Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears. Investigador responsable: A. Femenia.

Contractes de recerca

— *Identificació i caracterització dels aliments tradicionals de les Illes Balears.* Conveni amb la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Govern de les Illes Balears.

— *Conservación de albaricoque seco de la variedad canino mediante el uso de atmósferas modificadas.* Conveni amb la Cooperativa Agrícola de Porreres SAT.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos, taules rodones i conferències

— ROSSELLÓ, C.; FEMENIA, A.; CARCEL, J. *Influencia de la resistencia externa sobre el proceso de maduración de la sobrassada de Mallorca.* II Congreso Español de Ingeniería de Alimentos. Lleida. Pòster.

— CÁRCEL, J. A.; GARCÍA-PÉREZ, J. V.; GOLÁS, Y.; SIMAL, S.; MULET, A. *Comparación entre diferentes métodos de extracción de colorantes de hollejo de uva.* II Congreso Español de Ingeniería de Alimentos. Lleida. Pòster.

— SIMAL, S.; FEMENIA, A.; CLEMANTE, G.; GARCIA, P.; ROSSELLÓ, C. *Ultrasonic determination of a meat-based product composition*. 3rd European Congress on Acoustics. Sevilla. Comunicació.

Capítols de llibres

— MULET, A.; CÁRCEL, J.; BENEDITO, J.; ROSSELLÓ, C.; SIMAL, S. Ultrasonic mass transfer enhancement in food processing. A: *Transport phenomena in food processing*. Editorial: CRC PRESS. Editor: Welty-Chanes, J.; Velz-Ruiz, J. F. Barbosa-Cánovas G. V. ISBN: 1-56676-993-0.

Articles en revistes de difusió internacional

— LLULL, P.; SIMAL, S.; FEMENIA, A.; BENEDITO, J.; ROSSELLÓ, C. The use of ultrasound velocity measurement to evaluate the textural properties of sobrassada from Mallorca. *J. Food Eng.*, 52. Pàg. 323-330.

— LLULL, P.; SIMAL, S.; FEMENIA, A.; BENEDITO, J.; ROSSELLÓ, C. Evaluation of textural properties of a meat-based product (sobrassada) using ultrasonic techniques. *J. Food Eng.*, 53(3). Pàg. 279-285.

— SIMAL, S.; SÁNCHEZ, E. S.; BERNA, A.; MULET, A. Simulation of counter-diffusional mass transfer. *Chem. Eng. Comm.* 189(2). Pàg. 173-183.

GRUP DE RECERCA: SÍNTESI I CATÀLISI ASIMÈTRICA

MEMBRES

José Manuel Saá Rodríguez (investigador responsable)
Manuel Vega Reynés

LÍNIES DE RECERCA

- Catàlisi enantioselectiva en medis convencionals.
- Catàlisi enantioselectiva en medis aquosos.
- Estudi teòric de clusters organometàl·lics.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

— *Catalizadores de base lantánida para síntesis orgánica*. Referència: BQU2001-0724-C02-02. Investigador principal: J. M. Saá Rodríguez.

ACTIVITATS DE RECERCA

Direcció de tesi doctoral

— VEGA REYNÉS; M. Complejos quirales de base lantánida como catalizadores en medios acuosos. Director: José M. Saá.

PUBLICACIONS

Articles en revistes de difusió internacional

— CASAS, J.; NÁJERA, C.*; SANSANO, J. M.; GONZÁLEZ, J.; SAÁ, J. M.*; VEGA, M. Enantioselective synthesis of (S)- α -methylphenylalanine using (S)-BINOLAMs as new phase-transfer catalysts. *Tetrahedron Asymmetry*, 12. Pàg. 699.

Activitat editorial

Edició de material audiovisual

— SAÁ, J. M.; GARCÍA RASO, Á. Editors de: *Seminarios de ampliación de química orgánica i Pistas de ampliación de química orgánica* a Campus Extens (UIB).

Conferències

— SAÁ, J. M. Conferència: *Catálisis enantioselectiva en reacciones de cianación*. Departament de Química Orgànica de la U. d'Alacant.

GRUP DE RECERCA: QUÍMICA SUPRAMOLECULAR

MEMBRES

Pau Ballester Balaguer
Antoni Costa Torres (investigador responsable)
Pere M. Deyá Serra
Jeroni Morey Salvá
Antoni Frontera Beccaria
M. Carmen Rotger Pons
Magdalena Capó Cañellas
Guillem A. Sunyer Sabater
David Quiñonero Santiago
Miquel A. Barceló Radó
Rosa M. Gomila Ribas
M. Neus Piña Capó
Maria Orell Jaquotot
Carolina Garau Rosselló
Fernando Tur Espinosa

LÍNIES DE RECERCA

- Química supramolecular.
- Reconeixement molecular.
- Quimiosensors.
- Química computacional i modelització molecular.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- *Estudios relativos a especies supramoleculares de interés como materiales nanoestructurados y quimiosensores.* Projecte: BQU2002-04651. Investigador principal: Antoni Costa.
- *Desarrollo de un sensor para la cuantificación de ácidos húmicos en aguas salobres destinadas al consumo humano.* Projecte PETRI 95-0583-OP. Investigador principal: Antoni Costa.
- *Estudios en química supramolecular: reconocimiento molecular, quimiosensores y autoensamblaje.* Projecte PB-98-0129. Investigador principal: Pau Ballester.
- *Evaluación de los parámetros termodinámicos de interacciones metalosupramoleculares para la formación de ensamblajes cíclicos y poliméricos, estudio de sus propiedades funcionales.* Acció Hispano-Alemanya, HA01-15. Investigador principal: Pau Ballester.
- *Estimación de la aromaticidad en derivados oxocarbónicos.* Entitat finançadora: CICYT-CESCA. Investigador principal Pere M. Deyà.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries d'investigació. Projectes fi de carrera

- M. NEUS PIÑA CAPÓ. *Desenvolupament de receptors sintètics per al reconeixement d'oxoanions.* Novembre de 2002. Qualificació: Excel·lent. Director: Antoni Costa.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- MOREY, J.; ORELL, M.; BALLESTER, P.; DEYÀ, P. M.; BARCELÓ, M. A. *Estudio de la influencia de la preorganización de tres nuevos receptores amido éter-corona*. XIX Reunión Bienal de Química Orgánica. Sevilla. Juny de 2002. Comunicació oral.
- MOREY, J.; BARCELÓ, M.A.; BALLESTER, ORELL, M.; DEYÀ, P. M. *Estudio termodinámico de la complejación de dímeros de cafeína con un receptor macrociclofano*. XIX Reunión Bienal de Química Orgánica. Sevilla. Juny de 2002. Comunicació oral.
- QUIÑONERO, D.; FRONTERA, A.; GARAU, C.; DEYÀ, P. M. *Interaccions no intuïtives entre Anions i derivats benzènics*. XVIII Reunió de la Xarxa de la Química Teòrica i Computacional. Universitat de Barcelona. Comunicació oral.
- QUIÑONERO, D.; FRONTERA, A.; GARAU, C.; DEYÀ, P. M. *Existeixen les interaccions anió- π ?*. Segona Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans. Girona. Comunicació oral.
- BALLESTER, P.; CAPÓ, M.; GOMILA, R. M. *Autoensamblatge de [2]-Rotaxans basats en porfirines*. Segona Trobada de Joves Investigadors dels Països Catalans. Girona. Comunicació oral.
- GARAU, C.; QUIÑONERO, D.; FRONTERA, A.; DEYÀ, P. M. *Anion- π interactions*. 6th World Congress of Theoretically Oriented Chemistry. Lugano, Suïssa. Presentació en pòster.

Estades sabàtiques

- BALLESTER, P. Scripps Research Institute. La Jolla, Califòrnia.

Publicacions

Articles en revistes de difusió internacional

- QUIÑONERO, D.; PROHENS, R.; GARAU, C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. A theoretical study of aromaticity in squaramide complexes with anion. *Chemical Physics Letters*, 352. Pàg. 115-120.
- QUIÑONERO, D.; GARAU, C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. Quantification of aromaticity in oxocarbons: the problem of the fictitious non-aromatic reference system. *Chemistry. A European Journal*, 8. Pàg. 433-438.
- GOMILA, R. M.; QUIÑONERO, D.; ROTGER, M. C.; GARAU, C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. Predicting experimental complexation-induced changes in ¹H NMR chemical shift for complexes between zinc-porphyrins and amines using the ab initio/GIAO-HF methodology. *Organic Letters*, 4. Pàg. 399-401.
- QUIÑONERO, D.; GARAU, C.; ROTGER, M.C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. Anion- π interactions do they exist?. *Angewandte Chemie Int. Edition*, 41. Pàg. 3389-3392.
- QUIÑONERO, D.; GARAU, C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. Counterintuitive interaction of anions with benzene derivatives. *Chem. Phys. Lett.*, 359. Pàg. 486-492.
- GOMILA, R. M.; QUIÑONERO, D.; GARAU, C.; FRONTERA, A.; BALLESTER, P.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M. Predicting experimental complexation-induced changes in ¹H NMR chemical shift for complexes between metalloporphyrins and ligands using the Ab initio/GIAO. *Chem. Phys. Lett.*, 360. Pàg. 72-78.
- BALLESTER, P.; CAPÓ, M.; COSTA, A.; DEYÀ, P. M.; GOMILA, R.; DECKEN, A.; DESLONGCHAMPS, G. Dual binding mode of methylmethanetriacetic acid to tripodal amidopyridine receptors. *Journal of Organic Chemistry*, 67. Pàg. 8832-8845.

— DEYÀ, P. M.; FRONTERA, A.; SUÑER, G.A.; QUIÑONERO, D.; GARAU, C.; COSTA, A.; BALLESTER, P. Internal rotation in squaramide and related compounds. *Theoretical Chemistry Accounts*, 108. Pàg. 157-167.

ALTRES ACTIVITATS

Equip experimental d'ús habitual

- Ressonància magnètica nuclear (RMN).
- Espectròmetre de masses (EM).
- Espectrofotòmetre d'infraroig (IR).
- Cromatografia de gasos (CG).
- Cromatografia líquida d'alta resolució (HPLC).
- Espectròmetre de UV-visible.
- Microcalorimetria de valoració isotèrmica (ITC).
- Estacions de Treball UNIX (Silicon Graphics, Digital)

Contractes, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

Conveni amb Fundació MAPFRE i Fundació MAPFRE-Medicina

Intercanvis amb altres centres

Institut für Organische Chemie und Biochemie. Technische Universität Muenchen.

GRUP DE RECERCA: CONTAMINACIÓ DE LA MAR

MEMBRES

J. Ramón Bergueiro López (investigador responsable)
Félix Domínguez Laseca
Antonia Fuertes Pérez
Francisca Serra Socias
Silvia Moreno García-Luengo
José M. Natta March
Alfonso Martí Moreno
Ángel Pérez-Navarro Gómez
Roger Kantin
José López Ruiz

LÍNIES DE RECERCA

- Simulació de vessaments de contaminants a la mar i a la terra.
- Biodegradació de crus de petroli i derivats.
- Biodegradació de dispersants.
- Bioremei de terrenys contaminats per hidrocarburs.
- Estudi de l'impacte ambiental de tensioactius no iònics en el medi ambient.

Main Research Topics

- Simulation of contaminants spills in marine and soil ecosystems.
- Biodegradation of crude oil and derivatives.
- Dispersants biodegradation.
- Biorremediation of hydrocarbon contaminated soils.
- Environmental impact of non-ionic tensides.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- *Criterios de calidad microbiológica en reutilización de aguas y biosólidos*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: REN2002-04035-C03-01. 2002-2005.

Projectes finançats pel Govern de les Illes Balears

- Ajudes per a grups competitius. Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Innovació i Energia. Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació. 2002-2004.

Projectes finançats per la Unió Europea

- *QUATER: Qualité dans le territoire*. Interreg III B Medocc. 2002-2004.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- BERGUEIRO, J. R.; MORENO, S.; GUIJARRO, S.; SERRA, F.; KANTIN, R.; PÉREZ, Á.; DIEZ, E. *Contingency plan for a 'Bia' fuel oil in the 'Albufera de Alcúdia', natural park on the Mallorca Island*. Artic and Marine Oil Spill Program. Environment Canada.
- BERGUEIRO, J. R.; MORENO, S.; FUERTES, A.; MARTORELL, V.; KANTIN, R.; MASSUTÍ, E. *The LIDIA model: its application to the Balearic Islands coastline contamination study*. Artic and Marine Oil Spill Program. Environment Canada.

— BERGUEIRO, J. R. *La gestión de los derrames de hidrocarburos en el mar*. XXIX Reunión de Directores Generales de Protección Civil de las Comunidades Autónomas. Eivissa i Formentera.

— BERGUEIRO, J. R. *La problemática de la contaminación por hidrocarburos en la Isla de Menorca: Aplicación del modelo SONIA*. Ateneu de Menorca.

PUBLICACIONES

Artículos en revistas de difusión nacional

— BERGUEIRO, J. R.; MORENO, S.; GUIJARRO, S.; SERRA, F.; KANTIN, R.; PÉREZ, Á.; DIEZ, E. *Contingency plan for a 'Bia' fuel oil in the Albufera de Alcúdia, natural park on the Mallorca Island*. Artic and Marine Oil Spill Program (AMOP). Seminari tècnic. Environment Canada. Vol. I. Pàg. 321-332.

— BERGUEIRO, J. R.; MORENO, S.; FUERTES, A.; MARTORELL, V.; KANTIN, R.; MASSUTÍ, E. *The LIDIA model: its application to the Balearic Islands coastline contamination study*. Artic and Marine Oil Spill Program (AMOP). Seminari tècnic. Environment Canada. Vol. II. Pàg. 1271-1282.

Llibres

— J. R. BERGUEIRO, S. MORENO. *Limpieza y restauración de costas contaminadas por hidrocarburos: procedimiento operacional*. ISBN: 699-8769-0.

Informes

— BERGUEIRO, J. R. *Plan de contingencia ante vertidos de hidrocarburos en las Islas Baleares*. Conselleria d'Interior.

GRUP DE RECERCA: QUÍMICA ANALÍTICA, AUTOMATITZACIÓ I MEDI AMBIENT

MEMBRES

Victor Cerdà Martín (investigador responsable)
José Manuel Estela Ripoll
Rafael Forteza Coll
Arturo Caro Fernández
Francisca Mas Torres
Enrique Gómez Benito
Francisca Bauzá de Mirabó
José Antonio Erustes Lobato
Manuel Miró Lladó. Becari FPU
Graciela de Armas Bermúdez. Becària AECI
Eduardo Becerra Hernández. Becari UIB
Paolo Rumori. Becari Marie Curie
Luz Olivia Leal Quezada. Becària AECI
Yamila Fajardo. Becària Govern Illes Balears
Carme Pons Bonafé. Becària MCiT
Ana Pinto. Becària Sòcrates (Portugal)
Mariana Bacelar. Becària Sòcrates (Portugal)
Daniel Pogorelev. Becari Sòcrates (Alemanya)
Ines Morais. Becària Sòcrates (Portugal)
Laura D. Ferrer
Matias Manera Fuente

Professors visitants

Semenova, Natalia V. Universitat Estatal de Moscou (Rússia). 1 de maig-30 de juny de 2002
Théraulaz, Frédéric. Universitat de Provença (França). 1 de juny-30 de juny de 2002
Coulomb, Bruno. Universitat de Provença (França)
J. L. F. C. Lima. Acció integrada amb la Universitat de Porto (Portugal)
R. Lapa. Acció integrada amb la Universitat de Porto (Portugal)

Pàgina web: http://www.uib.es/depart/dqu/dquiweb/grupo_e.html

LÍNIES DE RECERCA

- Química analítica
- Medi ambient
- Automatització del laboratori
- Quimiometria

Main Research Topics

- Environmental subjects
- Laboratory automation
- Chemometrics.

Intercanvi d'estudiants

- Projecte Sòcrates amb la Charles University de la República Txeca
- Projecte Sòcrates amb la Universitat de Provença, França
- Projecte Sòcrates amb la Fachhochschule d'Hamburg, Alemanya

- Projecte Sòcrates amb la Technische Universität Berlin, Alemanya
- Projecte Sòcrates amb la Universidade do Porto, Portugal

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- *Desarrollo de métodos automáticos para la especiación de compuestos nitrogenados y fosforados. Aplicación al análisis de aguas residuales.* AECI amb la Universitat de los Andes, Veneçuela.
- *Contribución a la valoración de productos resultantes de la incineración de residuos sólidos urbanos.* Referència: PPQ2001-0347.
- *Desarrollo del análisis por inyección en flujo multijeringa. Aplicación a la determinación de parámetros ambientales.* Referència: PPQ2001-0474.
- *Desarrollo de métodos automáticos de análisis en flujo aplicados a la determinación de muestras de interés ambiental y farmacéutico.* Projecte HP2000-0003. Acció integrada amb la Universitat de Porto. Portugal.
- Ajudes per a grups competitius. Referència: PRDIB-2002GC2-06. Govern Balear.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries d'investigació. Projectes fi de carrera

- Christophe Brach-Papa. UIB-Universitat de Provença.
- Ana Pinto. Porto. Portugal.
- Mariana Bacelar. Porto. Portugal.

Tesis

- Manuel Miró Lladó. *Desarrollo de métodos automáticos de extracción y preconcentración en flujo aplicados a la determinación de contaminantes ambientales.*
- Christophe Brach-Papa. *Analyse fluorimétrique de l'aluminium dans les eaux de consommation: développements méthodologiques spécifiques adaptés à l'automatisation.*
- Graciela de Armas Bermúdez. *Desarrollo de técnicas en flujo con detección fluorimétrica y su aplicación a la determinación de diversos parámetros de interés ambiental.*

Participació en congressos, taules redones i conferències

- PONS, C.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Multicommutated flow injection analysis of Fe(III) at different concentration levels.* VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.
- PIZÀ, N.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Determination of sugars at trace level by enzymatic reactions in homogeneous phase using msfia coupled to chemiluminescence detection.* VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.
- DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *MSFIA determination of pesticides using a sandwich technique and a fluorometric detection.* VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.
- BECERRA, E.; CLADERA, A.; CERDÀ, V. *Development of a software for automatic flow analysis applied to routine samples.* VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.
- KLIMUNDOVÁ, J.; NAVARRO, J.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *MSFIA ammonium determination in waters.* VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.
- ERUSTES, J. A.; FORTEZA, R.; LAPA, R.; LIMA, J. L. F. C.; CERDÀ, V. *MSFIA calcium determination in waters with tubular potentiometric electrodes.* VII International

Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— BAUZÁ DE MIRABÓ, F.; LEGNEROVÁ, Z.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *SIA determination of phosphates and silicates in power plant steam waters*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— FAJARDO, Y.; GÓMEZ, E.; CASAS, M.; CERDÀ, V. *Determination of radioactive isotopes in the Balearic Islands*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— LEAL, L. O.; CERDÀ, V. *MSFIA AS determination by AFS and solid-phase preconcentration*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— GRANELL, A.; RUMORI, P.; CERDÀ, V. *FIA and SIA Cu determination in waters with cuprizone*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— MIRÓ, M.; FRENZEL, W.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Flow-through optosensing techniques applied to nitrite determination at ultratrace levels*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— MIRÓ, M.; GÓMEZ, E.; ESTELA, J. M.; CASAS, M.; CERDÀ, V. *Development of a wetting-film strategy for ⁹⁰Sr determination at environmental levels*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— SEMENOVA, N. V.; LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Multisyringe flow injection system for total inorganic arsenic determination by hydride generation-atomic fluorescence spectrometry*. VII International Symposium on Analytical Methodology Applied to the Environmental Field. Valladolid. Pòster.

— LAPA, R. A. S.; LIMA, J. L. F. C.; CERDÀ, V. *Fluoride tubular ion selective electrode for continuous monitoring of waters*. International Meeting in Chemical Sensors. Boston. EUA. Pòster.

— PIZÁ, N.; MIRÓ, M.; BECERRA, E.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Análisis por inyección en flujo multijeringa (MSFIA). Una nueva técnica de análisis en flujo aplicada a la determinación quimioluminiscente de trazas de metales en aguas*. III Jornades del Medi Ambient de les Illes Balears. Palma. Pòster.

— CERDÀ, V. *Ban of dangerous substances. Persistent organic pollutants*. I International Conference about Integrated Product Policy (IPP). Palma. Pòster.

— SEMENOVA, N. V.; LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Multisyringe flow injection system for total inorganic selenium determination by hydride generation-atomic fluorescence spectrometry*. X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Pòster.

— LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Determinación msfia de arsénico con preconcentración en fase sólida y detección mediante espectroscopia de fluorescencia atómica*. X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Comunicació oral.

— RUMORI, P.; CERDÀ, V. *Análisis en flujo de metales pesados en aguas después de un proceso de destrucción de la materia orgánica mediante foto-oxidación U.V.* X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Pòster.

— BAUZÁ DE MIRABÓ, F. M.; OMS, M. T.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Sistema múltiple de análisis por inyección secuencial para la monitorización de la calidad del agua de un sistema de cogeneración de energía*. X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Comunicació oral.

— PONS, C.; MIRÓ, M. J.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *A multicommuted flow injection method for preconcentration, speciation and analysis of iron at different concentration levels*. X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Pòster.

— FAJARDO, Y.; MAS, F.; GÓMEZ, E.; GARCÍAS, F.; CASAS, M.; CERDÀ, V. *Desarrollo de un método msfia para la separación de estroncio. Aplicación a la determinación de ⁹⁰Sr en muestras ambientales*. X Jornades de Análisis Instrumental. Barcelona. Pòster.

— SEMENOVA, N. V.; LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Sistema de análisis por inyección en flujo multijeringa para la determinación de selenio inorgánico total mediante*

fluorescencia atómica con generación de hidruros. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Análisis por inyección en flujo multijeringa (msfia) de arsénico con preconcentración en fase sólida y detección mediante espectroscopia de fluorescencia atómica*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— MIRÓ, M.; FRENZEL, W.; CERDÀ, V.; ESTELA, J. M. *Desarrollo de un nuevo optosensor de flujo basado en una columna de extracción en fase sólida para la determinación espectrofotométrica de nitritos*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— PIZÀ, N.; MIRÓ, M.; BECERRA, E.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Implementación del análisis por inyección en flujo multijeringa (msfia) a la determinación quimioluminiscente de trazas de metales*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— CERDÀ, V.; LÓPEZ, P. L.; LÓPEZ, L. *Desarrollo de métodos automáticos de análisis en flujo multiconmutado*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— MIRÓ, M.; GÓMEZ, E.; CASAS, M.; CERDÀ, V. *Determinación de ⁹⁰Sr muestras ambientales mediante un sistema de película de extracción por inyección secuencial*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— MIRÓ, M.; FRENZEL, W.; CERDÀ, V.; ESTELA, J. M. *Nuevo optodo de flujo de extracción en fase sólida y reflectancia difusa. Aplicación a la preconcentración y determinación de trazas de nitritos*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— PIZÀ, N.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Determinación enzimática de azúcares en fase homogénea mediante análisis por inyección en flujo multijeringa con detección quimioluminiscente*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— RUMORI, P.; CERDÀ, V. *Análisis de metales pesados en aguas después de un proceso de destrucción de la materia orgánica mediante foto-oxidación U.V.* XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Aplicación del análisis por inyección secuencial a la determinación fluorimétrica simultánea multiresiduo*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— BAUZÀ DE MIRABÓ, F. M.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. *Sistema de análisis por inyección secuencial multiparamétrico para la monitorización de la calidad del agua de un sistema de cogeneración de energía*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— PONS, C.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Método de análisis por inyección en flujo multiconmutado inteligente para la determinación de hierro en función de su concentración*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— FAJARDO, Y.; MAS, F.; GÓMEZ, E.; GARCÍAS, F.; CASAS, M.; CERDÀ, V. *Separación de estroncio mediante análisis por inyección en flujo multijeringa. Aplicación a la determinación de ⁹⁰Sr en muestras ambientales*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. *Determinación fluorimétrica de warfarina en medio micelar mediante análisis por inyección en flujo multijeringa (msfia) con preconcentración en fase sólida*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— LÓPEZ, P. L.; LÓPEZ, L.; CERDÀ, V.; GUZMAN, J. L. *Determinación de tinidazol por análisis de inyección secuencial (SIA) y detección espectrofotométrica en formulaciones y suero*. XXXVII Congreso Mexicano de Química. Cancún Quintana Roo. Pòster.

— CERDÀ, V. *Control, balance y resultados de los efectos de las dioxinas y metales pesados en la PVE de Mallorca*. I Jornadas sobre Repercusión de Dioxinas, Furanos y Metales Pesados en Personas, Animales, Plantas y Suelos: Vertedero Controlado vs Planta de Valorización Energética de RSU. Arico (Tenerife). Pòster.

PUBLICACIONES

Articles en revistes de difusió internacional

- DE ARMAS, G.; CLADERA, A.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. A time-based multisyringe flow injection system for the fluorimetric determination of aluminium. *Anal. Chim. Acta*, 455. Pàg. 149-157.
- ANDRADE, A.; ERUSTES, J. A.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V.; LIMA, J. L. F. C. Determination of chloride by MSFIA and SIA with potentiometric detection. *Anal. Chim. Acta*, 467. Pàg. 25-33.
- DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. Multisyringe flow injection spectrofluorimetric determination of Warfarin at trace levels by solid-phase preconcentration. *Anal. Chim. Acta*, 467. Pàg. 13-23.
- SEMENOVA, N. V.; LEAL, L. O.; FORTEZA, R.; CERDÀ, V. Multisyringe flow injection system for total inorganic arsenic determination by hydride generation-atomic fluorescence spectrometry. *Anal. Chim. Acta*, 455. Pàg. 277-285.
- MIRÓ, M.; GÓMEZ, E.; ESTELA, J. M.; CASAS, M.; CERDÀ, V. Sequential injection ⁹⁰Sr determination in environmental samples using a wetting-film extraction method. *Anal. Chem*, 74. Pàg. 826-833.
- MIRÓ, M.; CERDÀ, V.; ESTELA, J. M. Multisyringe flow injection analysis: characterisation and applications. *Trends in Analytical Chemistry*, 21. Pàg. 199-210.
- PIZÀ, N.; MIRÓ, M.; DE ARMAS, G.; ESTELA, J. M.; BECERRA, E.; CERDÀ, V. Implementation of chemiluminescence detection in multisyringe flow injection technique. *Anal. Chim. Acta*, 467. Pàg. 155-166.
- BRACH-PAPA, C.; COULOMB, B.; BOUDENNE, J. L.; CERDÀ, V.; THERAULAZ, F. Selective fluorimetric sequential determination of aluminium in drinking water. *Anal. Chim. Acta*, 457. Pàg. 311-318.
- DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. Simultaneous sequential injection analysis of carbaryl, fuberidazol, thiabendazol and warfarin in micellar medium by variable angle scanning fluorescence spectrometry and multivariate linear regression algorithms. *Anal. Chim. Acta*, 471. Pàg. 173-186.
- PIZÀ, N.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. Enzymatic determination of sugars at trace level in homogeneous phase using multisyringe flow injection analysis (MSFIA) and chemiluminescence detection. *Luminescence*, 17. Pàg. 205-206.
- DE ARMAS, G.; MIRÓ, M.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. Sequential injection analysis applied to the simultaneous fluorimetric multiresidue determination. *Luminescence*, 17. Pàg. 259-260.
- DE ARMAS, G.; TORRES, J. R.; CLADERA, A.; ESTELA, J. M.; CERDÀ, V. Fluorimetric sequential injection analysis of aluminium in a micellar medium. *Química Analítica*, 20. Pàg. 211-215.

ALTRES

Contractes, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Consell Insular de Mallorca, Govern Balear i UIB per al seguiment de l'impacte ambiental de la planta incineradora de Son Reus. Víctor Cerdà i Francesca Mas.
- Contracte de col·laboració entre l'Associació de Fabricants de Productes Químics de Mallorca (AFPQM) i Rafel Forteza Coll. *Control i altres estudis de lleixius i detergents*.
- Red REVIRA. Col·laboració amb el grup de Montserrat Casas, del departament de Física i el Consell de Seguretat Nuclear.

Equips experimentals d'ús habitual

- Espectròmetre d'emissió de plasma ICP.

- Cromatografia de gasos amb detectors d'ionització de flama, NP, ECD.
- Cromatografia iònica amb detecció conductimètrica i espectrofotomètrica.
- HPLC amb detecció espectrofotomètrica, fluorimètrica, amperomètrica.
- Sistemes d'anàlisi per injecció en flux i per injecció seqüencial amb diversos detectors.
- Espectrofluorímetres.
- Espectrofotòmetres de diodes en línia.
- Tècniques electroquímiques: potenciomètries amb elèctrodes selectius d'ions, polarografia de polsos diferencial, voltamperometries de redissolució anòdica.
- Sistemes convencionals de mineralització i amb microones.
- Monitors de paràmetres ambientals.
- Fluorescència atòmica per a la determinació d'hidrurs.

GRUP DE RECERCA: LITIASI RENAL I BIOMINERALITZACIÓ

MEMBRES

Fèlix Grases Freixedas (investigador responsable)
Antònia Costa Bauzà
Rafel M. Prieto Almirall
Joan G. March Isern

Visitants

Ivana Vucenik. University of Maryland. School of Medicine (EUA). Juny-juliol.

Postdocs./Becaris

Isern Amengual, B. Doctorand
Perelló Bestard, J. Doctorand, becari MEC
Santiago Juan, C. Doctorand, becari Govern Balear
Simonet Suau, B. M. Doctorand, becari FPI
Gual Frau, M. Doctorand, becari Inst. Euromediterráneo Hidrotecnia, Consell d'Europa

Col·laboradors

Antonio Conte Visus
Ana García Raja
Ramón García González
Margalida Ramis Barceló

Alumnes col·laboradors

Catalina Barceló Roig
Javier Mansilla Casatejada
María Jesús Tomás Jiménez
Gemma Sastre Serrano

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

Línies de recerca

- Mecanismes de formació dels càlculs renals.
- Cristal·lització.
- Inhibidors de la cristal·lització.
- Biomineralització.
- Mètodes d'anàlisi de substàncies d'interès en la litiasi renal.
- Disseny de nous fàrmacs per al tractament de la litiasi renal.
- Disseny de proves diagnòstiques de la litiasi renal.
- Reutilització d'aigua grisa: paràmetres analítics de qualitat i de seguretat.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- «Estudi de les propietats dietètiques del germen de garrofi i la seva utilització per al desenvolupament d'aliments funcionals». Investigador responsable: F. Grases. Entitat finançadora: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Innovació i Energia, Direcció General d'R+D+I.
- «Suport al grup de recerca en litiasi renal com a grup d'excel·lència coherent». Investigador responsable: F. Grases. Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Innovació i Energia, Direcció General d'R+D+I. Ref.: PRDIB-2002GC1-04.

□ «Regeneración de aguas grises para su reutilización no potable para la descarga de inhodoros». Investigador responsable: J. G. March. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: REN2000-0336-P4-02.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament tecnològic

□ «Producció de substàncies d'interès terapèutic en la urolítiasi». Investigador responsable: F. Grases. Empresa col·laboradora/finançadora: Laboratorios Authex, SA.

□ Contracte d'explotació de la patent d'invenció «Aplicación de harinas de germen de ciertos cereales en la fabricación de productos alimenticios útiles para el tratamiento de estados carenciales de fitatos» (patents P9901602 i PCT/ES00/00248) entre la UIB, Industrias Agrícolas de Mallorca, SA, i Galletas Gelabert, CB, per a la fabricació i comercialització de galetes d'oli a base de germen de garrofi.

Patents, models d'utilitat i registres de la propietat intel·lectual

□ F. Grases, A. Costa-Bauzá, L. García, J. G. March. «Prozess zur evaluierung der universellen kapazität von urin zur bildung von kalknierensteinen und entsprechender kit». Patent europea núm. EP 0 889 326 B1.

ACTIVITATS DE RECERCA

Premis i beques de recerca

□ Primer premi d'investigació, modalitat millor tesi doctoral, de la Asociación Española de Urología, a Bartomeu M. Simonet Suau per la seva tesi titulada «Ácido fítico: nuevas determinaciones analíticas y aspectos biológicos».

□ Segon premi d'investigació, modalitat millor tesi doctoral, de la Asociación Española de Urología a Margalida Ramis Barceló per la seva tesi titulada «Estudio sobre inhibidores de la litogénesis. Fitoterapia».

□ Primer premi de la XXIV Edición de los Premios E. Pérez Castro per l'article «Tipos de cálculos renales. Relación con la bioquímica urinaria», publicat a *Archivos Españoles de Urología*, 54(9), 861-871.

□ Segon premi de projectes de campanya educativa per a centres de la tercera edat de la Fundació de Ciències Farmacèutiques de les Illes Balears a Rafel Prieto i Ramón García.

□ Premi *Sant Albert* d'investigació química del 2002 de l'Associació de Químics de les Illes Balears a Joan Perelló Bestard per l'article «Effect of exogenous inositol hexakisphosphate (InsP(6)) on the levels of InsP(6) and of inositol trisphosphate (InsP(3)) in malignant cells, tissues and biological fluids», publicat a *Life Sciences*, 71, 1535-1546.

□ Premi *Sant Albert* a la millor llicenciatura en Química a Bernat Isern Amengual, per part del Col·legi Oficial de Químics de les Illes Balears.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

□ F. Grases, A. Conte, A. Costa-Bauzá, R. Prieto, R. García-González, P. Pizá. «Estudio de concreciones desarrolladas sobre catéteres urinarios y mecanismos de desarrollo de cálculos renales». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ F. Grases, A. Costa-Bauzá, A. Conte, C. Barceló, J. Perelló, R. Prieto. «Efectos sinérgicos entre los inhibidores urinarios de la cristalización de la hidroxapatita y la brushita». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ F. Grases, A. Conte, C. Santiago, A. Costa-Bauzá, M. Ramis, B. M. Simonet. «Etiología de la sialolitiasis: comparación con los factores etiológicos de la litiasis renal fosfática no-

infecciosa». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ A. Conte, F. Grases, A. Costa-Bauzá, A. García-Raja, B. M. Simonet. «Litiasis cálcica: factores termodinámicos (sobresaturación) frente a factores cinéticos (inhibidores, nucleantes)». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ J. A. Galán, V. Menéndez, A. Fernández-Suárez, A. Costa-Bauzá, I. Brocal, A. Esteban, R. Rueda, F. García-López, F. Grases. «Elevación de la fibronectina urinaria en pacientes con urolitiasis». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ A. Lancina, J. M. Sánchez, F. Grases, L. Parra, S.C. Gómez, J. García-Alonso. «Litiasis intraescrotal. Análisis cristalográfico». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ F. Grases. taula rodona sobre «Litogénesis. Estado actual de la investigación». XIV Reunión Nacional de Litiasis y Endoscopia Urinaria. Sigüenza (Guadalajara). Gener de 2002.

□ F. Grases, B. M. Simonet, I. Vicenik, R. Prieto, A. Costa-Bauzá, J. March, A. Shansuddin. «How bad is phytate (inositol hexaphosphate, IP6)?». Experimental Biology 2002-Meeting (FASEB). Nova Orleans, EUA. Abril de 2002.

□ B. M. Simonet, F. Grases, J. G. March. «Enzymatic determination of pyrophosphate in urine by sequential and flow injection procedures». XIX Jornadas de Análisis Instrumental. Barcelona. Novembre de 2002.

□ J. G. March, M. Gual, B. M. Simonet. «Determination of residual chloride in greywater using o-tolidine». X Jornadas de Análisis Instrumental. Barcelona. Novembre de 2002.

□ A. Salvador, A. Chisvert, A. Rodríguez, C. Cháfer, J. G. March. «Sequential and continuous flow injection determination of p-aminobenzoic acid in sunscreen cosmetics. A comparison of both strategies». X Jornadas de Análisis Instrumental. Barcelona. Novembre de 2002

PUBLICACIONES

Articles en revistes de difusió internacional

□ Grases, F.; Costa-Bauzá, A.; Ramis, M.; Montesinos, V.; Conte, A. «Simple classification of renal calculi closely related to their micromorphology and etiology». *Clinica Chimica Acta*, 322, 29-36.

□ Grases, F.; Simonet, B. M.; Vucenik, I.; Perelló, J.; Prieto, R. M.; Shamsuddin, A. M. «Effect of exogenous inositol hexakisphosphate (InsP(6)) on the levels of InsP(6) and of inositol trisphosphate (InsP(3)) in malignant cells, tissues and biological fluids». *Life Sciences*, 71, 1535-1546.

□ March, J. G.; Gual, M.; Simonet, B. M. «Determination of residual chloride in greywater using o-tolidine». *Talanta*, 58, 995-1001.

□ Costa-Bauzá, A.; Barceló, C.; Perelló, J.; Grases, F. «Synergism between the brushite and hydroxyapatite urinary crystallization inhibitors». *Int. Urol. Nephrol.* (en premsa).

□ Simonet, B. M.; Rios, A.; Grases, F.; Valcarcel, M. «Determination of myo-inositol phosphates in food samples by flow injection-capillary zone electrophoresis». *Electrophoresis* (en premsa).

□ March, J. G.; Simonet, B. M.; Grases, F.; Muñoz, J. A., Valiente, M. «Determination of trace amounts of oxalate in renal calculi and related samples by gas chromatography-mass spectrometry». *Chromatographia* (en premsa).

Articles en revistes de difusió nacional

☐ Sánchez, J. M.; Lancina, A.; Grases, F.; Parra, L.; Gómez, S. C.; García, J. «Litiasis intraescrotal. Análisis cristalográfico». *Archivos Españoles de Urología*, 55, 523-526.

Capítols de llibres

☐ F. Grases, A. Costa-Bauzá, A. Conte. «Litiasis cálcica: inhibidores de la cristalización». A: *Litogénesis urinaria de origen metabólico*. Pàg. 59-84. J&C Ediciones Médicas, SL. Barcelona.

ALTRES

Altres, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- ☐ Col·laboració amb el professor O. Söhnle. Universitat Purkine. República Txeca.
- ☐ Col·laboració amb el professor A. M. Shamsuddin. Departament de Patologia. University of Maryland School of Medicine in Baltimore, EUA.
- ☐ Col·laboració amb la professora I. Vucenik. Department of Medical and Research Technology, University of Maryland School of Medicine in Baltimore, EUA.
- ☐ Col·laboració amb Industrias Agrícolas de Mallorca, SA.
- ☐ Contracte per a la producció d'el preparat dietètic Lit-Stop, amb l'empresa Authex, SA.

4.5. ÀREA TEMÀTICA: BIOLOGIA VEGETAL I ANIMAL, ECOLOGIA

GRUP DE RECERCA: ECOLOGIA

MEMBRES

Miquel Morey Andreu (investigador responsable)
Gabriel Moyà Niell
Guillem Ramon Pérez de Rada
Antoni Martínez Taberner
Carme García Ple
Josep Coll Montserrat
Miquel Palmer Vidal
Àngel M. Pomar Gomà
Àngel Ginés Gracia
Pere Bennàssar Torrandell
Daniel Ramón Manera

LÍNIES DE RECERCA

- Ecologia i arquitectura del paisatge.
- Ordenació del territori i impacte ambiental.
- Educació ambiental.
- Estructura i dinàmica d'ecosistemes aquàtics epicontinental.
- Intercanvis de materials i nutrients als sistemes albufera-badia.
- Processos implicats en la qualitat de l'aigua marina costanera i la seva incidència sobre el turisme.
- Ecologia dels productors primaris planctònics.
- Identificació dels microorganismes implicats en els processos de contaminació dels cultius de mol·luscs.
- Estudi de mareas roges.
- Aspectes ecològics relacionats amb la depuració d'aigües residuals i la seva reutilització.
- Ecologia terrestre: ecofisiologia, cicles biogeoquímics.

PROJECTES

Projectes finançats per la Unió Europea

- «Grid-connected PV systems integrated in educational and cultural facilities (UnivERsol) European Commission». Gabriel Moyà Niell. Referència: EESD-2000 (2000-2004)

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Selección de especies leñosas y diseños de rehabilitación paisajística de riberas para la depuración de aguas residuales». Antoni Martínez Taberner. Referència: REN2000-1236/TECNO (2000-2003).
- «Estado ecológico de los ríos mediterráneos en ambientes insulares. Regionalización ecológica, estaciones de referencia y métodos predictivos de evaluación de la calidad (Guadamed2)». Gabriel Moyà Niell. Referència: REN2001-3438-C07-02 (2001-2004).
- «Microbiología d'ambients aquàtics anaeròbics». Carles Avellà. Referència: 2000XT 0071 (2000-2004).
- «Estudi tècnic sobre l'accessibilitat a la mar de les finques d'Ariant i Ternelles (Pollença). Criteris de preservació dels seus valors naturalístics i culturals». Miquel Morey Andreu i Maurici Ruiz Pérez. Finançat pel Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Pollença, octubre-desembre 2002.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesi doctoral

— SINTES EVELÍN, E. Red tròfica microbiana en ecosistemas litorales de Baleares: estructura y funcionamiento. Director: G. Moyà i Guillem Ramon. Qualificació: apte cum laude.

Participació en congressos

— MOYÀ, G.; MARTÍNEZ, A.; ADROVER, M.; VADELL, J.; RAMÓN, G.; RAMÓN, J. «Experimental Dendrodeposition: first results». International Conference on Low-Cost, Small-Scale Wastewater Treatment Technologies. Sevilla, 2002, pàg. 17.

— RAMÓN, D.; RAMÓN, G.; MOYÀ, G. «Primeros datos limnológicos de la Cova des Moro, un pequeño sistema lagunar en el Parque Natural de Sa Dragonera (Illes Balears)». XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología. Madrid, 2002, pàg. 157.

— ÀLVAREZ, M.; PARDO, I.; MOYÀ, G. «Control abiótico de la biomasa de perifiton en un torrente de Mallorca». XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología. Madrid, 2002, pàg. 232.

— ROCHERA, C.; CAMACHO, A.; DE WIT, R.; VICENTE, E.; MIRACLE, M. R.; CHICOTE, A.; GARCÍA-GIL, L. J.; MOYÀ, G. «Estructura y función de la comunidad fotosintética de dos tapetes microbianos del sudesre de la Isla de Mallorca». XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología. Madrid, 2002, pàg. 235.

— TORO, M.; ROBLES, S.; AVILÉS, J.; NUÑO, C.; VIVAS, S.; BONADA, N.; PRAT, N.; ALBA-TERCEDOR, J.; CASAS, J.; GUERRERO, C.; JAÍMEZ-CUÉLLAR, P.; MORENO, J. L.; MOYÀ, G.; RAMÓN, G.; SUÀREZ, M. L.; VIDAL, M. R. «Calidad de las aguas de los ríos Mediterráneos del Proyecto Guadalmed. Características físico-químicas». XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología. Madrid, 2002, pàg. 110.

— PARDO, I.; ÀLVEZ, M.; CASAS, J. L.; MORENO, J. L.; VIVAS, S.; BONADA, J.; ALBA-TERCEDOR, J.; JAÍMEZ, P.; MOYÀ, G.; VIDAL-ABARCA, M. R.; ROBLES, S.; TOTO, M.; PRAT, N. «El hábitat de los ríos mediterráneos. Diseño de un índice de diversidad de hábitat». XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología. Madrid, 2002, pàg. 283.

— ÀLVAREZ, M.; PARDO, I.; MOYÀ, G. «Spatial Variation of Periphyton Biomass in a Mediterranean Temporary Stream». NABS (North American Benthological Society) Annual meeting, Spring 2002, in Ecological Functions of Intermittent Streams. Pittsburg (EUA), 2002, vol. 19 (1), pàg. 147.

— MARTÍNEZ-TABERNER, A. «Valors paisatgístics de l'ametllera». L'Ametlla a les Balears. Inca, 2002.

— MARTÍNEZ-TABERNER, A. «El paisatge a l'ordenació del territori». Fòrum per a la Sostenibilitat de les illes Balears. Eivissa, 2002.

— MOYÀ, G.; MARTÍNEZ-TABERNER, A.; MUNAR, J.; MARGARIT, J.; RITA, J. «El agua en la Universidad de las Islas Baleares (UI): un modelo de gestión asociado a la recuperación de un ecosistema acuático». III Congreso Ibérico sobre Gestión y Planificación de Agua. Sevilla, 2002.

Organització de congressos

— MOYÀ, G. Membre del comitè científic del XI Congreso de la Asociación Española de Limnología y III Congreso Ibérico de Limnología, Madrid, 2002.

Conferències

— MARTÍNEZ TABERNER, A. «Gestió i restauració del paisatge». Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR), Maó, 9 de setembre de 2002.

— MOREY, M. «Les avaluacions d'impacte ambiental Les avaluacions d'impacte ambiental». INEM de sa Pobla, 16 de maig de 2002.

— MOREY, M. «Funcions dels Espais Protegits». Cicle «Ciència i societat». Facultat de Ciències de la Universitat de les Illes Balears, 22 de maig 2002.

- MOREY, M. Direcció i impartició del «Course on Balearic Nature» Umea University-Universitat de les Illes Balears, Mallorca, del 8 al 14 de juny de 2002.
- MOREY, M. «Turisme i medi natural a les Balears. Una relació difícil i de futur incert». Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR), Maó, 18-25 d'octubre de 2002. Curs de tardor «El turisme entre la massificació i la qualitat», Maó, 18 d'octubre de 2002.
- MOREY, M. «Impactes del turisme sobre el medi natural». Màster de Planificació del Turisme Sostenible, Universitat de les Illes Balears, 5 de desembre de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- PUIGSERVER, M.; RAMON, G.; MOYÀ, G. «Spatial and temporal distribution of phytoplankton in a Mediterranean island-sea water interaction system». *Journal of Coastal Research*, (2002), 39-51.
- PUIGSERVER, M.; RAMON, G.; MOYÀ, G.; MARTÍNEZ, A. «Planktonic chlorophylla *a* and eutrophication in two Mediterranean littoral system (Mallorca Island, Spain)». *Hydrobiologia*, 475/476 (2002), 493-504.
- ÁLVAREZ, M.; PARDO, I.; MOYÀ, G.; MARTÍNEZ, A.; RAMON, G. «Abiotic and biotic factors determining invertebrate community structure in the torrents of Majorca». *Verhandlungen International Verein igung Limnologie*, 28 (2002), en premsa.

Capítols de llibre

- PUIGSERVER, M.; RAMON, G.; MOYÀ, G.; MARTÍNEZ, A. «Planktonic chlorophylla *a* and eutrophication in two Mediterranean littoral system (Mallorca Island, Spain)». A: *Nutrients and Eutrophication in Estuaries and Coastal Waters* (E. Orive, M. Elliot and V.N. de Jonge, eds.), Països Baixos, núm. 164 (2002), ISBN: 1-4020-0870-8, pàg. 493-504.
- MOREY, M. 2002. «Segunda Promoción de Biología en la Universidad de Madrid». *A Figura con Paisajes. Homenaje a Fernando González Bernáldez*. MONTES, C., LEVASSOR, C., CUENCA, A.; CASADO, S. (eds.). Fundación Fernando González Bernáldez. Madrid. ISBN: 84-87334-41-5.
- MOREY, M. 2001. «Balearic Landscapes». *A Threatened Landscapes. Conserving Cultural Environments*. GREEN, B.; VOS, W. Spon Press (Taylor and Francis Group). Londres i Nova York. ISBN: 0-419-25630-X.
- MOREY, M. 2001. «Agenda Local 21 Calvià (Balears, España): Un proyecto ambiental para un destino turístico maduro». A *Estudos de Homenagem ao Prof. Doutor Manuel G. Guerreiro*. AAVV. Universidade do Algarve. Portugal. ISBN: 972-96932-3-4.
- MOREY, M. 2002. «Turisme i medi ambient: balanç i perspectives de futur». A *L'Espai Turístic*. PICORNELL, M.; POMAR, A. M. (eds.). GITTO-INESE. ISBN: 84-931744-1-6.

Articles de difusió

- MOYÀ, G. «L'aigua: més enllà d'un punt de vista antròpic». *Diario de Mallorca*. Secció d'opinió, 24 de maig de 2002.
- MOREY, M. «Reflexiones sobre el medio ambiente: El Llevant de Mallorca». Sèrie de vuit articles a la revista *Cala Millor* 7 (publicats els 3 primers).
- MARTÍNEZ-TABERNER, A.; RIERA PIÑA, M. A. «Un model: corredors d'infraestructures versus corredors ambientals». *Barcelona Verda. Revista de divulgació sobre Urbanisme, Parcs i Jardins*, núm. 82, pàg. 26-27.
- MARTÍNEZ-TABERNER, A.; RIERA PIÑA, M. A. «L'ètica i l'estètica en un Pla Territorial de Mallorca». *Sostenible. Revista de Ciutats i Pobles. Revista de divulgació virtual*. <http://bd.sostenible.es>, núm. 11.

Premis

- MOREY, M. Premi de Medi Ambient 2002 (Categoria individual) del Consell de Mallorca, dotat de 3.000 Euros.
- MOREY, M. Premi de Medi Ambient 2001 (lliurat el 2002) de la revista *Cala Millor* 7.

GRUP DE RECERCA: BOTÀNICA

MEMBRES

Leonard Llorens Garcia (investigador responsable)
Joan Rita Larrucea
Maurici Mus Amezquita
Llorenç Gil Vives
Gabriel Bibiloni Oliver

LÍNIES DE RECERCA

- Anàlisi i cartografia del paisatge.
- Recuperació de vegetació i paisatge.
- Biodiversitat dels vegetals.
- Cartografia de la vegetació.
- Conservació d'espècies vegetals amenaçades.
- Biologia de la insularitat.
- Taxonomia.
- Plantes vasculares.
- Conservació de vegetals, ecologia vegetal.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Tipificación, cartografía y evaluación de los pastos españoles». Alfonso San Miguel Arran. Referència: INIA OT00-037-C17 (2000-2003).
- «Evolución de las especies vegetales y efecto de la fragmentación en islas continentales: aspectos ecológicos y funcionales». Maurici Mus Amézquita. Referència: REN2001-3506-C02-02 (2001-2004).
- «Atlas de la Cartografía de los Hábitats Naturales y Seminaturales de España». Ángel Penas Merino, Ministeri de Medi Ambient-TRAGSA (1999-2002).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Conveni UIB-CIME per a la coordinació de la Reserva de Biosfera de Menorca». Joan Rita Larrucea (1999-2003).

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos

- COSÍN, A.; CONESA, M. A.; MUS, M.; ROSSELLÓ, J. A. «Hibridación reticular en especies insulares de Helichrysum Mill. (Compositae) detectada mediante ISSR y secuencias de ADN cloroplástico». I Congreso de Biología de la Conservación de Plantas. València, 2002, pàg. 93.
- MUS, M.; COSÍN, A.; CONESA, M. A.; ROSSELLÓ, J. A. «Patrones de variación genética y fenotípica en especies del género Helichrysum en las Islas Baleares». Symposium de Ecología Insular, La Palma, 2002, pàg. 34.
- LLORENS, L.; GIL, L.; BOIRA, H. «Vegetation of western Mediterranean islets (Balearic islands and Columbretes). Phytosociological, ecological and biodiversity aspects». International Symposium of Biodiversity and Phytosociology, Ancona (Itàlia), 2002.
- BOI, M.; GIL, L.; LLORENS, L. «Atlas polínico de la flora endémica de las Baleares». XIV Simposio de Palinología de la APLE, Salamanca, 2002.

PUBLICACIONS

Publicacions en revistes internacionals

— RITA, J. «Minorca. A Mediterranean island declared a Biosphere Reserve». *Plant Talk*, 29 (2002), 19-23.

— RITA, J.; BORRINI-FEYERABEND, G.; SYNGE, H. «Island of the Biosphere». *Policy Matters*, 10 (2002); 63-88 .

Llibres

— MUS, M.; et al. *Patrimoni de marjades a la Mediterrània Occidental. Una proposta de catalogació*. Consell Insular de Mallorca. FODESMA. ISBN: 84-87389-32-5, 243 pàgines.

Publicacions multimèdia

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 38-26 (Sóller)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 37-27 (Andratx)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 41-25 (Cala en Brut)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 42-25 (Alaior)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 43-25 (Maó)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 43-26 (Illa de l'Aire)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 41-24 (Cap Menorca)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 42-24 (Ciutadella)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— GIL, L.; LLORENS, L. *Atlas de la cartografía de hábitats naturales y seminaturales de España a escala 1:50000: hoja 43-24 (Ses Coves Noves)*, CD que editarà el Ministeri de Medi Ambient, 2002.

— RITA, J.; MUS, M.; MORAGUES, E.; CARDONA, X.; GALMÉS, J. M.; CONESA, M. A.; FONTCUBERTA, C. *Herbari Virtual de les Illes Balears*, 2002.

ALTRES ACTIVITATS

Tesis doctorals

— Pons Suau, M. *Estudis sobre la biologia de la reproducció de les brolles i de les timonedes (Rosmarinion officinalis Br.-Bl. Et Molinier 1934) de les Pitiüses*. Director de la tesi: Leonard Llorens i Llorenç Gil. Desembre de 2002.

Conferències impartides

La biodiversitat vegetal a les Illes Balears. Cicle de conferències organitzades per la fundació La Caixa, Petra, 10-2002.

GRUP DE RECERCA: FISIOLOGIA VEGETAL

MEMBRES

Hipólito Medrano Gil (investigador responsable)
Catalina Cabot Bibiloni
Antoni Bennàssar Roig
Jaume Flexas Sans
Jaume Vadell Adrover
Josep Cifre Llompart
José M. Escalona Lorenzo
Bartolomé Sampol Trujillo
Josefina Bota Salort
Sara Florinda Martínez Cañellas
Javier Gullías León
Jeroni Galmés Galmés
Miquel Ribas Carbó

LÍNIES DE RECERCA

- Resposta de les plantes al dèficit hídric.
- Ordenació del territori i impacte ambiental.
- Educació ambiental.
- Estructura i dinàmica d'ecosistemes aquàtics epicontinental.
- Intercanvis de materials i nutrients als sistemes albufera-badía.
- Processos implicats en la qualitat de l'aigua marina costanera i la seva incidència sobre el turisme.
- Ecologia dels productors primaris planctònics.
- Identificació dels microorganismes implicats en els processos de contaminació dels cultius de mol·luscs.
- Estudi de marees roges.
- Aspectes ecològics relacionats amb la depuració d'aigües residuals i la seva reutilització.
- Ecologia terrestre: ecofisiologia, cicles biogeoquímics.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Tipificación, cartografía y evaluación de los Pastos Españoles». Hipólito Medrano Gil. Referència: CICYT 0T00-37-C17 (2000-2003).
- «Selección clonal y saneamiento de variedades de vid de Baleares». Hipólito Medrano Gil. Referència: CICYT VIN-013 (2000-2003).
- «Selección de especies leñosas y diseños de rehabilitación paisajística de riberas para la depuración de aguas naturales». Antonio Martínez Taberner. Referència: REN2000-1236/TECNO (2000-2003).
- «Utilización de indicadores fisiológicos para la aplicación del riego en vid: Regulación de la fotosíntesis y del reparto de asimilados y efectos en la calidad del fruto». Hipólito Medrano Gil. Referència: CICYT AGL2001-1285-CO3-0 (2002-2004).
- «Evolución de las especies vegetales y efecto de la fragmentación en islas continentales: aspectos ecológicos y funcionales». Hipólito Medrano Gil. Referència: CICYT REN2001-3506-CO2-0 (2002-2004).
- «Efectos del déficit hídrico sobre el metabolismo fotosintético y respiratorio en plantas (FORESEC)». Miquel Ribas Carbó. Referència: BFI2002-00772 (2002-2005).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Recuperació de la malvasia de Banyalbufar (Mallorca)». Hipólito Medrano Gil, 2000-2003.
- «Reconversión de un sistema agrario convencional a la agricultura ecológica». Jaume Vadell Adrover, 2001-2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- FLEXAS, J.; ESCALONA, J. M.; EVAÏN, S.; GULÍAS, J.; MOYA, I.; OSMOND, C. B.; MEDRANO, H. «Steady-state chlorophyll fluorescence (Fs) measurements as a tool to follow variations of net CO₂ assimilation and stomatal conductance during water-stress in C₃ plants». *Physiologia Plantarum* 114 (2002), 231-240.
- FLEXAS, J.; MEDRANO, H. «Drought-inhibition of photosynthesis in C₃ plants: stomatal and non-stomatal limitations revisited». *Annals of Botany* 89 (2002), 183-189.
- FLEXAS, J.; BOTA, J.; ESCALONA, J. M.; SAMPOL, B.; MEDRANO, H. «Effects of drought on photosynthesis in grapevines under field conditions: an evaluation of stomatal and mesophyll limitations». *Australian Journal of Plant Physiology* 29 (2002), 461-471.
- MEDRANO, H.; ESCALONA, J. M.; BOTA, J.; GULÍAS, J.; FLEXAS, J. «Regulation of photosynthesis of C₃ plants in response to progressive drought: the interest of stomatal conductance as a reference parameter». *Annals of Botany* 89 (2002), 895-905.
- GULÍAS, J.; FLEXAS, J.; ABADÍA, A.; MEDRANO, H. «Photosynthetic responses to water deficit in six Mediterranean sclerophyll species: possible factors explaining the declining distribution of an endemic Balearic species (*Rhamnus ludovici-salvatoris*)». *Tree Physiology* 22 (2002), 687-697.
- ESCALONA, J. M.; FLEXAS, J.; MEDRANO, H. «Water stress effects on water flow, photosynthesis and growth in potted grapevines». *Vitis* 41 (2002), 57-62.
- FLEXAS, J.; MEDRANO, H. «Energy dissipation in C₃ plants under drought». *Australian Journal of Plant Physiology* 29 (2002), 1209-1215.
- MEDRANO, H.; BOTA, J.; ABADÍA, A.; SAMPOL, B.; ESCALONA, J. M.; FLEXAS, J. «Drought effects on light energy dissipation in high light-acclimated, field-grown grapevines». *Australian Journal of Plant Physiology* 29 (2002), 1197-1207.
- BOTA, J.; FLEXAS, J.; KEYS, A. J.; LOVELAND, J.; PARRY, M. A. J.; MEDRANO, H. «CO₂/O₂ specificity factor of ribulose-1,5-bisphosphate carboxylase/oxygenase in grapevines (*Vitis vinifera* L.): First in vitro determination and comparison to in vivo estimations». *Vitis* 41 (2002), 163-168.
- RIBAS-CARBÓ, M.; STILL, C.; BERRY, J. A. «Automated system for simultaneous measurement of δ^{13} and δ^{18} CO₂ in small air samples». *Rapid Communications in Mass Spectrometry* 16 (2002), 339-345.

Articles en revistes nacionals

- FARRÚS, E.; VIETE, I.; CALAFAT, A.; VADELL, J. «Toposecuencias de suelos desarrollados sobre dos litologías contrastadas: calizas margosas y calizas duras». *Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears* 45 (2002), ISSN: 0212-260X, dipòsit legal: PM 56-1959, en premsa.
- FARRÚS, E.; VADELL, J. «Relaciones entre parámetros de fertilidad química retención de agua en suelos desarrollados sobre calizas margosas y calizas duras». *Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears* 45 (2002), ISSN: 0212-260X, dipòsit legal: PM 56-1959, en premsa.

Capítols de llibres

- FLEXAS, J.; MEDRANO, H. «Photosynthetic responses of C₃ plants to drought». A: *Advances in Plant Physiology* IV; Jodhpur (Índia), 1-56.

— ESTRADA, C.; VÁZQUEZ, M.; MELIS, B.; VADELL, J. «Fruticultura de secano. El algarrobo». A: *Manual de agricultura y ganadería ecológica*, 127-132, Madrid, ISBN: 84-8476-087-1, dipòsit legal: M-39805-2002

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació a congressos

— COLOMBÀS, M.; MIRALLES, P.; ADROVER, M.; SÁNCHEZ-FORSS, A.; VADELL, J. «Estudio de la eficiencia en el uso del agua de diferentes acolchados mediante contenedores». V Congreso de la Sociedad Española de Agricultura Ecológica, Gijón, 2002.

— COLOMBÀS, M.; VERA, J.; CORTÈS, A.; VADELL, J. «Conocimiento, valoración y consumo de productos ecológicos en las Islas Baleares». V Congreso de la Sociedad Española de Agricultura Ecológica, Gijón, 2002.

— ADROVER, M.; VERA, J.; SÁNCHEZ-FORSS, A.; MAYOL, B.; ROSSELLÓ, J.; VADELL, J. «Fertilización nitrogenada en el cultivo de la patata y contaminación de aguas subterráneas». III Congreso Ibérico sobre gestión y planificación del agua, 343-346, Sevilla, 2002.

— RIBAS-CARBÓ, M.; STILL, C. J.; BERRY, J. A. «Sistema automatizado para el análisis simultáneo de $\delta^{13}C$, $\delta^{18}O$ y la concentración de CO_2 en muestras de aire pequeñas». I Reunión nacional de espectrometría de masas. Madrid, España. 10-12 de Abril de 2002

ALTRES ACTIVITATS

— MEDRANO, H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb la Università Degli Studi di Sassari-Consiglio Nazionale Ricerche (Itàlia), 1990-2002.

— MEDRANO, H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb la Universitat Politècnica de Lisboa-Institut Superior d'Agricultura (Portugal), 1990-2002.

— MEDRANO, H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb CIDA-Rioja. Professor E. García-Escudero, 1993-2002.

— MEDRANO, H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb la Universitat de París VI-Orsay-CNR. Laboratoire pour l'Utilisation du Rayonnement. Professor I. Moya, 1996-2002.

— MEDRANO, H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb l'Institut für Weinbau und Rebenzüchtung, Fachgebiet Weinbau, Forschungsanstalt. Professor H. Schultz, 1996-2002.

— FLEXAS, J. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb la Universitat de Torino, Torino, Itàlia. Professor Claudio Lovisolo. 2002

— FLEXAS, J. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb el Julius-von-Sachs-Institut für Biowissenschaften, Lehrstuhl für Molekulare Pflanzenphysiologie und Biophysik. Universität Würzburg, Alemanya 2002

— RIBAS-CARBÓ, M. H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb el Department of Plant Biology, Carnegie Institution of Washington, Stanford, California. Joseph A. Berry 1990-2002.

— RIBAS-CARBÓ, M. H. Inici i manteniment de la col·laboració científica amb el Departamento de Ciencias del Medio Natural, Universitat Pública de Navarra, Pamplona. Professors Cesar Arrese-Igor, Mercedes Royuela i Pedro Aparicio-Tejo. 1998-2002.

GRUP DE RECERCA: ZOOLOGIA

MEMBRES

Luis Gállego Castejón (investigador responsable)
Aina Alemany Ferrà
Miguel A. Miranda Chueca
Ana María Abril Duro
Damià Jaume Suñer
Enric Massutí Sureda

LÍNIES DE RECERCA

- La forma en anatomia. Estructures esquelètiques en els animals. Implicacions evolutives.
- Entomologia aplicada.
- Plagues agrícoles i forestals.
- Lluita biològica i control integrat.

PROJECTES

Projectes finançats per la Unió Europea i altres accions

- «Development and Evaluation of Improved Fruit Fly Attractants in the Balearic Islands». Ana Alemany Ferrà. Development and Evaluation of Improved Fruit Fly Attractants and Their Integration into SIT Fruit Fly Management Programmes. Referència: SPA 11179/R2 Joint FAO/IAEA Division of Nuclear Techniques in Food and Agriculture (2000-2004).
- «Prediction of the Resilience and Recovery of Disturbed Coastal Communities in the Tropics (PREDICT)». Carlos M. Duarte Quesada. Referència: IC18-CT98-0292 (1998-2002).
- «Implementation and networking of large scale, long term marine biodiversity research in Europe (BIOMARE)». Carlos M. Duarte Quesada. Referència: EVR1-CT-2000-2002 (2000-2002).

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- «Estudio bioecológico, incidencia y caracterización del nematodo dorado de la patata (*Globodera sp*) en las Islas Baleares. Estrategias de control integrado». Ana Alemany Ferrà. Referència: RTA02-014 (2002-2004).
- «Biodiversidad Marina en Ambientes Costeros Extremos: Prospección Faunística de las Cuevas Anquialinas de las Baleares, Canarias, y Levante Ibérico (ANQUIFAUNA)». Damià Jaume Llabrés. Referència: REN2001-0580/GLO (2002-2004).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Control integrat de nematodes a la patatera». Ana Alemany Ferrà. Referència: 9352. BOCAIB 56 (2001-2002).
- «Estudi de l'incidència les Illes Balears de moscards del gènere *Culicoides* (*C. imicola*, *C. obsoletus*), transmissors dels virus de la malaltia coneguda com a llengua blava als animals remugants». Miguel Ángel Miranda Chueca (2001-2002).
- «Estudi de la presència a les Illes Balears de moscards del gènere *Culicoides* (*C. imicola*, *C. obsoletus*), transmissors dels virus de la malaltia coneguda com a llengua blava als animals remugants». Miguel Ángel Miranda Chueca (2001-2002).
- «Seguiment del cicle biològic de *Bactrocera oleae* Gmelin i avaluació d'atraients sintètics pel seu control en agricultura ecològica a Mallorca». Miguel Ángel Miranda Chueca (2001-2002).
- «Criteris per a la innovació en la Gestió del Litoral: capacitat de càrrega de les Illes Balears». Joaquín Tintoré Subirana (2002-2005).

PUBLICACIONES

Libres

— GÁLLEGO, L. *Vertebrados Ibéricos: Peces, Anfibios y Reptiles*. 304 pàgs. ISBN 84-7632-747-1. Palma, 2002.

Capítols de llibre

— MAS, A.; A. TOMÁS; B. SEGUÍ; L. GÁLLEGO; M. CASTELLÓ I ;M. OLIVER. *Formació de caçadors. Manual per a cursos*. Ed. Oficina de la Caça. Dep. de Medi Ambient i Natura. Consell de Mallorca, Palma, 2002.

— DUARTE, C. M.; JAUME, D; VANDEN BERGHE, E.; VAN AVESAATH, P. H.; HEIP, C. H. R.; MEES, J. «Electronic conference on 'European Heritage under Threat: Marine Biodiversity in Mediterranean Ecosystems'». *Summary of discussions*, April 22 to May 3, 2002. Flanders Marine Institute (VLIZ), Bèlgica, 2002.

— JAUME, D.; BOXSHALLM, G. A. «Life in Extreme Marine Environments: Anchialine Caves». *The Encyclopedia of Life Support Systems*. Duarte, C. M. (ed.) Marine Ecology. Eolss Publisher Co, Gran Bretanya, 2002.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos

— MIRANDA, M. A.; ALONSO, D.; FERNÁNDEZ, A.; RIBAS, E.; ALEMANY, A. «Improving of the medfly female synthetic attractants using different retention systems». 6th International Symposium on Fruit Flies of Economic Importance, Stellenbosch (República de Sud-àfrica), 2002.

— ALONSO, R.; ALEMANY, A.; ANDRÉS, M. F. «Population dynamics of the Potato Cyst Nematode (*Globodera sp.*) in two potato varieties cultivated in the Balearic Islands». Fourth International Congrès of Nematology, Tenerife, 2002.

— MARTÍNEZ, M. E.; ALEMANY, A.; MIRANDA, M. A. «Comparative field studies of various traps attractants of the olive fruit fly, *Bactrocera oleae* (Gmelin) (Diptera: Tephritidae) in the Balearic Islands». 6th International Symposium on Fruit Flies of Economic Importance, Stellenbosch (República de Sud-àfrica), 2002.

— ALEMANY, A.; MARTÍN, C.; CASTRO, D.; MIRANDA, M. A. «Computer graphic simulation of the spatial and temporal population density changes of the Mediterranean fruit fly (Diptera; Tephritidae) in a citrus orchard». 6th International Symposium on Fruit Flies of Economic Importance, Stellenbosch (República de Sud-àfrica), 2002.

— MARTÍNEZ, M. E.; MIRANDA, M. A.; Y ALEMANY, A. «*Bactrocera oleae* in the Balearic Islands». Development of Improved Attractants and Their Integration into Fruit Fly SIT Management Programmes. Joint FAO/IAEA, Stellenbosch (República de Sud-àfrica), 2002.

— ALEMANY, A.; Y MIRANDA, M. A. «Development and evaluation of improved fruit fly attractants in the Balearic Islands». Second Research Co-ordinated Meeting within he FAO/IAEA Co-ordinated Research Programme on Development of Improved Attractants and Their Integration into Fruit Fly SIT Management Programmes. Joint FAO/IAEA, Stellenbosch (República de Sud-àfrica), 2002.

— MIRANDA, M. A.; RINCÓN, C.; BORRÀS, D. «Presence in the Balearic Islands (Spain) of *Culicoides imicola* and *Culicoides obsoletus*, main vector species of the bluetongue virus». VII European Congress of Entomology, Tessalònica (Grècia), 2002.

— ALONSO, R.; ALEMANY, A.; ANDRÉS, M. F. «Evolución y distribución de la población de Nematodos formadores de quistes (*Globodera sp.*) en el cultivo de la patata de la comarca Sa Pobla-Muro». XI Congreso Sociedad Española de Fitopatología, Almeria, 2002.

— ALEMANY, A.; MIRANDA, M. A.; CASTRO, D.; MARTÍN ESCORZA, C. «Cómo y cuándo controlar una Plaga: *Ceratitis capitata*, un ejemplo». V Congreso de la SEAE y I Congreso Iberoamericano de Agroecología, Gijón, 2002.

— SERRANO, E.; GRANADOS, J. E.; PÉREZ, J. M.; GÁLLEGO L. «How often do we find postcranial bones of mountain ungulates in Mediterranean mountain habitats?» III World Conference on Mountain Ungulates, Saragossa, Espanya, 2002.

ALTRES ACTIVITATS

— JAUME, D. «MARBENA Electronic Conference on 'European Heritage under Threat: Marine Biodiversity in Mediterranean Ecosystems». Conferència electrònica d'àmbit internacional.

— JAUME, D. Revisor del comitè extern d'Avaluació de projectes d'investigació del Participatory Program Australian (Department of the Environment and Heritage, Environment Australia), panells d'avaluació de projectes internacionals, 2002.

— JAUME, D. Editor de la publicació *Animal Biodiversity and Conservation* (Barcelona): vol. 24 (2), 2002.

— JAUME, D. *Grand Tour to the World's Underground*. [Book review: Wilkens, H.; Culver, D. C.; Humphreys, W. F. (eds.) (2000). *Subterranean ecosystems. Ecosystems of the World Book Series: Volume 30*, Elsevier Science, Amsterdam. XIX + 791 pp., figs. tables, author, systematic and general indexes. Hardback: Price NLG 486.00 (euro 220.54), US\$254.50. ISBN 0-444-82299-2]. *Global Ecology and Biogeography*.

GRUP DE RECERCA: GRUP D'EVOLUCIÓ, SISTEMÀTICA I ECOLOGIA TERRESTRE (GESET)

Alcover Alcover, Josep Antoni (investigador responsable)
Descals, Enric
Traveset, Anna

Personal de plantilla de la UIB adscrits al GESET que estan en altres grups de recerca (veure memòries en altres grups de recerca).

Benedí, V. Javier
Lalucat, Jordi
Petitpierre, Eduard
García-Valdés, Elena
Medrano, Hipólito
Rita, Joan

Becaris predoctorals i estudiants de 3er cicle

Lázaro, Amparo
Rodríguez, Javier
Moragues, Eva
Riera, Nuria
López, Begoña
Lucas, Marta
Bover, Pere
Ramis, Damià
Moralejo, Eduardo

Personal de recolçament
Duch, Conchita
de la Bandera, Mari Carmen

LÍNIES DE RECERCA

- Ecologia de poblacions de plantes de distribució microareal i/o amb algun grau d'amença.
- Ecologia evolutiva de la interacció planta-animal (pol·linització, dispersió de llavors i herbivoria).
- Estudi de l'impacte d'espècies invasores sobre les comunitats de plantes natives i sobre poblacions d'algunes espècies en particular.
- Factors que regulen la distribució de les espècies vegetals i la seva resposta al canvi global.
- Sistemàtica, ecologia i evolució de les paleofaunes vertebrades insulars de les Balears.
- Estudi del contacte entre la naturalesa autòctona i els primers colonitzadors humans.
- Zooarqueologia de les Balears.
- Anàlisi biogeogràfica de patrons de distribució a diferents escales espacials, entre els que hi ha l'anàlisi de l'efecte d'una planta invasora en la comunitat d'invertebrats endèmics de la franja litoral rocosa.
- Morfometria geomètrica.
- Sistemàtica dels hifomicets aquàtics: elaboració d'una monografia mundial, elaboració d'una iconografia mundial, contribucions al projecte *Flora micològica ibèrica*.
- Fongs fitopatògens: estudi taxonòmic i fitopatològic d'omicets a les Balears.

PROJECTES DE RECERCA

Internacionals

- SANTAMARÍA, L. *Environmental regulation of mine waters in the European Union (ERMITE)*. European Commission 5th Framework Program. 2001-2004. Investigador responsable: L. Santamaría. Pressupost: 97.321 pel NIOO-CL.
- SANTAMARÍA, L. *Metapopulation dynamics in lotic ecosystems: does local adaptation constrain dispersal and colonization?*. Centre for Wetland Studies. Investigadors: N. J. Ouborg (Dpt. Population Biology, Catholic University of Nijmegen) i L. Santamaría (NIOO-CL). Pressupost: 118.000 . 2000-2004.
- TRAVESET A. *Exotic plant invasions: deleterious effects in Mediterranean island ecosystems (EPIDEMIE)*. Entitats participants: CEH (Regne Unit), NERC (Regne Unit), UNIVERSITAT DE GAL·LES (Regne Unit), IMEDEA (CSIC), CREAM (UAB, ESPANYA), UAEG (GRÈCIA), UNIVERSITAT DE SASSARI (ITÀLIA), LUND UNIVERSITY (SUÈCIA), UNIVERSITAT DE MARSELLA (FRANÇA). 2001-2004. Subvenció: 206.970 euros. Investigadora responsable: Anna Traveset. Coordinador del projecte: Philip E. Hulme (CEH Banchory, Regne Unit).
- TRAVESET, A. *Estudio comparativo de dos especies de Cneoraceae de distribución disjunta en España y Cuba*. Acció integrada CSIC-CITMA (Cuba). Responsables: Anna Traveset i Ramona Oviedo. 2003-2004.
- TRAVESET, A. *Plant-animal interactions as generators of biodiversity: their role in ecosystem dynamics and conservation*. CJB3004PPR4. CYTED. Responsable: Regino Zamora. 2003-2006.

NACIONALS

- ALCOVER, J. A. *Análisis de la evolución y extinción de Myotragus balearicus Bate 1909 (Artiodactyla, Caprinae)*. Responsable: J. A. Alcover. Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2001-2004.
- DESCALS, E. *Flora micològica (Hifomicetos) en ambientes naturales terrestres y acuáticos del área ibero-balear*. Responsable: E. Descals. REN2000-1521/GLO.
- TRAVESET, A. *Consecuencias ecológicas y evolutivas de la disrupción de mutualismos planta-animal debido a la introducción de especies exóticas en ecosistemas insulares*. Responsable: Anna Traveset . Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2001-2004.
- TRAVESET, A. *Dinámica de meta-poblaciones de organismos de distribución amplia: la importancia de la dispersión y de la adaptación local*. Responsable: Luis Santamaría (projecte Ramón y Cajal). 2002-2007.

Accions especials i convenis

- ALCOVER, J. A. *Excavació i estudi dels materials exhumats a la cova des Moro (6a fase)*. Conveni IMEDEA-Consell de Mallorca. 2002-2003.
- TRAVESET, A. *Tipificación y mapeo de las especies vegetales invasoras en las Pitiusas*. Acció especial del Govern Balear. 2002-2003.
- TRAVESET, A. *Conservación de áreas con flora amenazada en la isla de Menorca*. Conveni IMEDEA-Consell de Menorca. 2002-2003.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participacions en congressos, taules rodones i conferències

- ALCOVER, J. A. *Tendencias evolutivas en los vertebrados insulares*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002.
- LÁZARO, A.; CASTILLO, A.; TRAVESET, A. *Factores limitantes de la regeneración de Buxus balearica en el sureste de la Península Ibérica*. I Congreso de Biología de la Conservación. València, 3-5 d'octubre de 2002 (pòster).
- LÁZARO, A.; TRAVESET, A. *Pollination biology of Buxus balearica lam.* Symposium of Pollination Ecology. Copenhage, 3-5 de novembre de 2002 (pòster).

- LÁZARO, A.; TRAVESET, A. *Biología reproductiva y regeneración de Buxus balearica lam. en poblaciones de isla y continente*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002 (pòster).
- MORAGUES, E.; RITA, J. *Biología de Naufraga balearica (Apiaceae), endemismo balear en peligro de extinción*. Symposium de Ecología Insular (AEET), La Palma (pòster).
- MORALEJO, E.; HERNÁNDEZ, L. *Inoculations trials on detached Mediterranean sclerophyll leaves*. Sudden Oak Death Scientific Symposium. Monterey, Califòrnia, EUA. 15-18 de desembre de 2002, pàg. 32 (presentació oral).
- RAMIS, D. *L'estudi de la fauna dels jaciments arqueològics*. Museu d'Història de Manacor, Ajuntament de Manacor.
- RAMIS, D.; HAUPTMANN, A. *La première métallurgie en France et dans les pays limitrophes*. Prehistoric Copper Smelting at Mallorca Colloque International. Carcassonne, 28-30 de setembre de 2002.
- RIERA, N. *El papel de la lagartija endémica de las islas Pitiusas (Podarcis pityusensis) en la polinización de Chritmum maritimum*. VII Congreso Luso-Español i XI Congreso Español de Herpetología. Evora (Portugal). Octubre de 2002 (pòster).
- RIERA, N.; TRAVESET, A. *Consecuencias ecológicas de la ruptura del mutualismo entre Podarcis lilfordi y Cneorum tricoccon en las Islas Baleares*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002 (pòster).
- RODRÍGUEZ, J.; TRAVESET, A. *Estudio de la ecología reproductiva de dos especies amenazadas de Helianthemum en Mallorca*. I Congreso de la Biología de la Conservación en Plantas. València, 3-5 d'octubre de 2002 (pòster).
- RODRÍGUEZ, J.; TRAVESET, A. *Reproductive biology and inbreeding depression on leaves of the endemic species Hypericum balearicum L. (Hypericaceae)*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002 (pòster).
- TRAVESET, A. *Alteración de mutualismos planta-animal debido a la introducción de especies exóticas en ecosistemas insulares*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002.

Recensions de llibres

- ALCOVER, J. A. Recensions d'articles científics diversos publicades al *Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears*.
- TRAVESET, A. Recensió del llibre *Plant-animal interactions: an evolutionary approach*. Herrera, C. M.; Pellmyr, O. Blackwell, 313 pàg. Recensió sol·licitada per la revista *Journal of Biogeography*. Desembre de 2002.

Participació en comitès científics

- TRAVESET, A. Representant espanyola de LINKECOL (Linking Community and Ecosystem Ecology). Entitat de l'ESF (European Science Foundation). Període: 2002-2004.
- TRAVESET, A. Representant en el comitè científic del projecte LIFE 2000 NAT/E/7355 concedit al Consell Insular de Menorca. Títol del projecte: *Conservación de áreas con flora amenazada en la isla de Menorca*. Període: 2002-2004.

Tesis defensades

- PILÓN, J. *Fennel pondweed: a world citizen. Geographic variation in life-cycle characteristics of the clonal water plant Potamogeton pectinatus L.* Tutor: W. van Vierssen (Wageningen University). Defensa: 3 de setembre de 2002. Universitat de Wageningen. Director: Luis Santamaría.

Memòries de tercer cicle

- BOVER, P. *La dentició de Myotragus balearicus (Artiodactyla, Caprinae) de les Illes Balears: implicacions taxonòmiques al gènere*. Universitat de les Illes Balears, juliol de 2002. Director: J. A. Alcover.

- LINDE, M. *Ecomorfología del aparato trófico de los espáridos (Perciformes: Sparidae) del Mediterráneo Occidental*. Universitat de les Illes Balears. Director: M. Palmer.
- LÓPEZ, B. *The impact of climate change on aquatic biodiversity: forecasted distributional changes of aquatic plants*. Gener-juny de 2002. MSc graduation: ESNE & Hoogschool Vlissingen. Director: L. Santamaría
- LUCAS, M. *Mine water pollution: effects on biodiversity and habitat conservation*. Gener-juny de 2002. MSc graduation: ESNE & Hoogschool Vlissingen. Director: L. Santamaría.

PUBLICACIONES

Llibres

- DESCALS, E.; RODRÍGUEZ, J. *Cuadernos de trabajo de flora micológica ibérica, 18. Bases corológicas de flora micológica ibérica, números 1933-2069*. A: Pando, F. (ed.). Real Jardín Botánico de Madrid (CSIC), Madrid, 195 pàg.

Capítols de llibres

- RAMIS, D. *Els estudis faunístics a la prehistòria de Mallorca*. A: ALBERTÍ, J.; CARDELL, J.; ROSSELLÓ, R. (coords.). *Història de Llubí. De la prehistòria a 1600*. Mallorca: Cristòfol Rosselló Perelló, pàg. 18-22.
- RIERA, N. *L'herpetofauna del Parc Natural de Ses Salines d'Eivissa i Formentera*. A: El Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera. El tresor ecològic de les Pitiüses. Grup d'Estudis de la Naturalesa (GEN-GOB Eivissa). Edita: Genial Edicions Culturals. Eivissa. Pàgines: 200. ISBN: 84-932553-2-7.
- TRAVESET, A.; VERDÚ, M. *A meta-analysis on the effect of gut treatment on seed germination*. A: Frugivory and seed dispersal: ecological, evolutionary and conservation issues, 339 -350. Eds.: Levey, D.; Silva, W.; Galetti, M. CAB International, Wallingford, Regne Unit.
- VICENS, D.; PONS, G. X.; BOVER, P.; GRACIA, F. *Els tàxons amb valor biogeogràfic i cronoestratigràfic: bioindicadors climàtics del Quaternari de les Illes Balears*. A: Pons, G. X.; Guijarro, J. A. El canvi climàtic: passat, present i futur. *Mon. Soc. Hist. Nat. Balears*, 9: 121-146.

Publicacions internacionals

- AMÉZAGA, J. M.; SANTAMARÍA, L.; GREEN, A. J. Waterfowl-mediated dispersal and wetland connectedness: supporting a new approach to wetland policy. *Acta Oecologica*, 23: 213-222.
- CARBONELL, A.; PALMER, M.; ABELLÓ, P.; TORRES, P.; ALEMANY, R.; GIL DE SOLA, L. (en premsa). Mesoscale geographical patterns in distribution of Pandalid shrimps (*Plesionika* spp.) along the Western Mediterranean. *Marine Ecology Progress Series*, 247: 137-149
- CHARALAMBIDOU, I. C.; SANTAMARÍA, L. Waterfowl and waders as dispersers of aquatic organisms: a review of experimental evidence. *Acta Oecologica*, 23: 165-176.
- FIGUEROLA, J.; GREEN, A. J.; SANTAMARIA, L. Comparative dispersal effectiveness of wigeongrass seeds by waterfowl wintering in south-west Spain: quantitative and qualitative aspects. *Journal of Ecology*, 90: 989-1001.
- HANGELBROEK, H. H.; OUBORG, N. J.; SANTAMARÍA, L.; SCHWENK, K. Clonal diversity and structure within a population of pondweed *Potamogeton pectinatus* foraged by Bewick's Swans. *Molecular Ecology*, 11: 2137-2150.
- JONZÉN, N.; NOLET, B. A.; SANTAMARÍA, L.; SVENSSON, M. G. E. Seasonal herbivory and mortality compensation in a swan-pondweed system. *Ecological Modelling*, 147: 209-219.
- LALUEZA-FOX, C.; SHAPIRO, B.; BOVER, P.; ALCOVER, J. A.; BERTRANPETIT, J. Molecular phylogeny and evolution of the extinct bovid *Myotragus balearicus*. *Molecular Phylogenetics and Evolution*, 25: 501-510.

- MORALEJO, E.; WERRES, S. First report of *Phytophthora ramorum* on *Rhododendron* sp. in Spain. *Plant Disease*, 86 (9): 1052.
- PALMER, M. Testing the 'island rule' for a tenebrionid beetle (*Coleoptera, Tenebrionidae*). *Acta Oecologica*, 23: 103-107.
- PALMER, M. Landmark-based morphometric analysis of two sibling species of the genus *Asida* (*Coleoptera, Tenebrionidae*). *Contributions to Zoology*, 70.
- PALMER, M.; PONS, J.; PETITPIERRE, E. (en premsa). Testing correlated evolution between body size and DNA content in *Pimelia* (*Coleoptera*) from Canary Islands. *European Journal of Entomology*.
- PILÓN, J.; SANTAMARÍA, L. Clonal variation in the thermal response of the submerged aquatic macrophyte *Potamogeton pectinatus*. *Journal of Ecology*, 90: 141-152.
- PILÓN, J.; SANTAMARÍA, L. Clonal variation in morphological and physiological responses to irradiance and photoperiod for the angiosperm *Potamogeton pectinatus*. *Journal of Ecology*, 90: 859-870.
- RAMIS, D.; ALCOVER, J. A.; COLL, J.; TRIAS, M. The chronology of the first settlement of the Balearic Islands. *Journal of Mediterranean Archaeology*, 15 (1): 3-24.
- RAMIS, D.; HAUPTMANN, A.; COLL, J. Réduction de cuivre dans la Préhistoire de Majorque. A: P. AMBERT, J. VAQUER, A. BOISSELIER (dir.). Colloque International La Première Métallurgie en France et dans les Pays Limitrophes. Carcassonne, 28-30 de setembre de 2002. París: Societé Préhistorique de France.
- RIERA, N.; TRAVESET, A.; GARCÍA, O. Breakage of mutualisms by exotic species: The case of *Cneorum tricoccon* in the Balearic Islands (western mediterranean sea). *Journal of Biogeography*, 29, 713-719.
- SANTAMARÍA, L. Waterfowl herbivory affects species dominance in a submerged plant community. *Archiv für Hydrobiologie*, 153: 353-365.
- SANTAMARÍA, L. Why are most aquatic plants broadly distributed?. Dispersal, clonal growth and small-scale heterogeneity in a stressful environment. *Acta Oecologica*, 23: 137-154.
- SANTAMARÍA, L.; CHARALAMBIDOU, I.; FIGUEROLA, J.; GREEN, A. J. Effect of duck gut passage on germination of fennel pondweed seeds. *Archiv. für Hydrobiologie*, 156:11-22.
- SANTAMARÍA, L.; KLAASSEN, M. Waterbird-mediated dispersal of aquatic organisms: an introduction. *Acta Oecologica*, 23: 115-119.
- SANTAMARÍA, L.; RODRIGUEZ GIRONÉS, M. A. Hiding from swans: optimal burial depth of sago pondweed tubers foraged by Bewick's Swans. *Journal of Ecology*, 90: 303-315.
- TRAVESET, A. Consecuencias de la ruptura de mutualismos planta-animal para la distribución de especies vegetales en las Islas Baleares. *Revista Chilena de Historia Natural*, 75, 117-126.

Publicacions nacionals

- ALCOVER, J. A.; BOVER, P. Paleontologia, espeleologia i ciències del karst a les Balears. *Boletín SEDECK*, 3: 92-105.
- ALCOVER, J. A. Nous avenços en el coneixement dels ocells fòssils de les Balears. *Anuari Ornitològic de les Balears*, 16: 3-13.
- ORTEGA, T.; SEGUÍ, B.; BARCELÓ, A.; PONS, G. X.; BOVER, P.; PALMER, M. I MANERA, J. Estudi alimentari del mart (*Martes martes* L.) a Andratx (Mallorca, Illes Balears). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 45: 197-213.
- RAMIS, D. L'interès arqueològic de la cova des Moro (Manacor). *Boletín de la Sociedad Española de Espeleología y Ciencias del Karst*, 3: 118-122.
- SEGUÍ, B.; PAYERAS, L.; RAMIS, D. Aspectos arqueológicos, morfológicos y genéticos de la cabra mallorquina. *Caza y pesca*, 674: 42-52.

Altres, convenis, col·laboracions i intercanvis amb entitats públiques o privades

- Col·laboració, dins el projecte EPIDEMIE, amb la conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.
- Col·laboració amb la Conselleria de Cultura del Consell Insular d'Eivissa i Formentera en l'elaboració de un vídeo sobre ses salines d'Eivissa i Formentera.
- Col·laboració amb l'àrea de Zoologia de l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera en el volum V d'aquesta obra.
- Col·laboració amb la Societat d'Història Natural de les Balears per a la realització d'un vídeo divulgatiu sobre la cronologia de l'arribada dels humans a les Balears.
- Col·laboració amb la Societat d'Història Natural de les Balears en el maneig de col·leccions científiques naturalístiques.

Contractes d'entitats públiques

- Prospecció del fong fitopatògen de *Phytophthora ramorum* a vivers i centres de jardineria de les Illes Balears. Programa IV (Equilibri Biològic), acció IV-4, Conselleria de Medi Ambient, Govern Balear. Realitzador: E. Moralejo.
- Estudio de las causas del decaimiento de las encinas en Menorca. Programa IV (Equilibri Biològic), acció IV-6, Conselleria de Medi Ambient, Govern Balear. Realitzador: E. Moralejo.
- Prospección de *Pythium* y *Phytophthora* en cultivos de las Islas Baleares. Investigación aplicada en materia de Agricultura y Pesca, conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear. Realitzador: E. Moralejo.

Presentació d'informes

- Presentació de la memòria del Premi Ciutat de Palma 2000: *Ecologia de l'esteperol, Helianthemum marifolium subsp. origanifolium, un taxó endèmic de balears i amenaçat a Mallorca: causes i possibles sol·lucions*. Premià: Javier Rodríguez.
- Informe presentat a l'Ajuntament de Calvià: *Pla de recuperació i conservació de les espècies del gènere Limonium de la Marina de Magalluf, Calvià. (Fase II)*. BIBILONI, B.; CALDENTEY, P.; MORAGUES, E.

Direcció d'intervencions patrimonials

- Direcció d'excavacions arqueològiques (D. Ramis) i paleontològiques (J. A. Alcover, P. Bover): Cova des Moro (Manacor), Cova den Bessó (Manacor).
- Direcció de prospeccions arqueològiques (D. Ramis): Prospecció de restes d'escòria de fosa de coure d'inicis del II mil·lenni cal BC a la zona nord de la Serra de Tramuntana; Prospecció de l'assentament a l'aire lliure de finals del III / inicis del II mil·lenni cal BC de Son Danús, Santanyí (codirigida amb Jaume Coll Conesa).

Conferències convidades

- ALVOVER, J. A. *Tendencias evolutivas de los vertebrados en las islas*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002.
- SANTAMARÍA L. *Biodiversity in Mediterranean ecosystems: Threats to inland and coastal wetlands*. 6th Meeting of the European Platform for Biodiversity Research Strategy. Almería. 11-13 de maig de 2002.
- TRAVESET, A. *Alteración de mutualismos planta-animal debido a la introducción de especies exóticas en ecosistemas insulares*. I Simposio sobre Ecología Insular de la AEET. La Palma, 18-23 de novembre de 2002.

Conferències de divulgació

- RIERA, N. *Les sargantanes als illots de ponent (Parc Natural d'es Vedrà, Pitiüses)*. II Setmana de la Ciència. Conselleria d'Innovació i Energia (Govern Balear).
- TRAVESET, A. *Efecte de les plantes exòtiques sobre la biodiversitat de les Illes Balears*. Esporles. Maig de 2002.

Premis concedits

□ Premi d'investigació Ciutat d'Eivissa 2002 amb el projecte: *Variabilitat espacial i temporal en la dieta de Podarcis pityusensis a les Pitiüses*. Ajuntament d'Eivissa. Premiada: Núria Riera.

Cursos realitzats

□ LÁZARO, A.; TRAVESET, A. *Métodos y aplicaciones en filogenética molecular*. Departamento de Biología de la Universidad de Sevilla. 4 i 5 de juliol de 2002.

□ LÁZARO, A. Curs de doctorat en Biología Ambiental a la Universitat de les Illes Balears ('Respuesta de las plantas a la sequía' (3 crèdits), 'Herramientas informáticas aplicadas a la biología' (9 crèdits), 'Biología insular' (3 crèdits) i 'Estadística aplicada a la biología' (3 crèdits).

Cursos impartits

— PALMER, M. Curs de doctorat: *Estadística i disseny experimental*. Dep. de Biología de la Universitat de les Illes Balears (30 hores).

Estandes en centres de recerca

— ALCOVER, J. A. Estada al National Museum of Natural History-Smithsonian Institution de Washington (EUA). *Estudi de dentició de bòvids actuals i fòssils. Anatomia comparada*. 10 dies, novembre-desembre de 2002.

— BOVER, P. Estada al National Museum of Natural History-Smithsonian Institution de Washington (EUA). *Estudi de dentició de bòvids actuals i fòssils. Anatomia comparada*. 10 dies, novembre-desembre de 2002.

— LAZARO, A. Estada d'un mes i mig (1 d'octubre a 15 de novembre de 2002) a la Universitat d'Aarhus, Dinamarca, sota la direcció de Jens Olesen. *Estudio sobre dispersión de frutos frescos en los bosques de Dinamarca*.

**4.6. ÀREA TEMÀTICA: BIOLOGIA MOLECULAR, CEL·LULAR I
GENÈTICA**

GRUP DE RECERCA: BIOQUÍMICA, BIOLOGIA MOLECULAR, NUTRICIÓ I BIOTECNOLOGIA

MEMBRES

Andreu Palou Oliver (investigador responsable)

M. Luisa Bonet Piña

Catalina Picó Segura

Francesca Serra Vich

Paula Oliver Vara

Joan Ribot Riutort

Ana María Rodríguez Guerrero

Olga Miralles Barrachina

Santiago S. Quevedo Coli

Francisco Felipe Legaz

Joana M. Ramis Morey

Enrique Rodríguez Parrona

Juana Sánchez Roig

Antònia Fuster Roca

Maria Gelabert Valls

Catalina Ana Castillo Rosselló

Baltasar Gornals Soler

Josep Mercader Barceló

Sebastián Sastre Tenreiro

Sandra Sandbichler

LÍNIES DE RECERCA

- Obesitat. Bases genètico-moleculares del sistema de control del pes corporal. El sistema de la leptina.
- Regulació per nutrients de la termogènesi i la adipogènesi.
- Anàlisi i tecnologies genètico moleculars. Genòmica funcional.
- Seguretat i qualitat alimentària. Aliments funcionals, aspectes mecanístics, relació risc-benefici. Efecte de components de la dieta sobre el desenvolupament de malalties cròniques (beta-carotè, acrilamida, fitosterols, etc).

PROJECTES

Projectes finançats per la UE

Dietary lipids as risk factors in development. Mechanistic issues. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Programme Quality of Life and Management of Living Resources. Research Directorate-General. European Commission. Referència: QLRT-2001-00183, 2000/C324. 2001-2004.

Study on obesity and functional foods in Europe. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Directorate General Research. European Commission. Referència: COST ICC2-CT-2000-04003. 2000-2002.

Body weight and energy expenditure. Functional foods and nutrition technology. Investigador principal: Andreu Palou (coordinador espanyol i global del projecte, que inclou a grups europeus de 18 països). Entitat finançadora: Programa COST, DG XII, Unió Europea. Ref.: COST-918. 1999-2003.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- *Aproximación molecular a la obesidad*. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Ministeri de Sanitat i Consum. Referència: FIS 01/1379. 2001-2004.
- *Bases genético-moleculares de la regulación del peso corporal y la obesidad*. Investigador principal: Andreu Palou (coordinador). Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BFI2000-0988-C06-01. 2001-2003.
- *Efecto termogénético de nutrientes en el control del peso corporal*. Investigadora principal: Francisca Serra. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BFI2000-0988-C06-02. 2001-2003.
- *Caracterización del sistema de la leptina en el tracto gastrointestinal*. Investigadora principal: Catalina Picó. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BFI2000-0988-C06-03. 2001-2003.
- *Innovación pedagógica. Desarrollo de técnicas y materiales pedagógicos en un entorno multimedia para cursos de doctorado del programa de nutrición molecular*. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Ministeri d'Educació i Cultura. Ref.: AFC2000-0125-IP. 2000-2002.
- *Innovación pedagógica. Desarrollo en la WEB del programa de doctorado interuniversitario en nutrición y metabolismo*. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Ministeri d'Educació i Cultura. Ref.: AFC2001-0215-IP. 2002-2003.
- *Lípidos de la dieta como factores de riesgo para la salud. Mecanismo de acción*. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: SAF2001-4859-E. 2002-2004.
- *Estudio del mecanismo de formación de acrilamida en alimentos transformados*. Investigadora principal de la UIB: Catalina Picó. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. INIA. Referència: CAL-02-084-C5-3. 2002-2003.
- *Grupo de investigación competitivo: bioquímica, biología molecular, nutrición y biotecnología. Los nutrientes como elementos de regulación génica y fisiológica (nutrigenómica funcional)*. Referència: PRDIB-2002GC3-20. Investigador principal: Andreu Palou. Entitat finançadora: Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears. 2003-2005.
- Red temática de investigación: bases moleculares y fisiopatológicas en el tratamiento de la obesidad. Títol: *Nuevas propiedades de los nutrientes en el tratamiento de la obesidad*. Referència: G03/028. Investigador responsable de la UIB: Andreu Palou. Entitat finançadora: FIS. 2003-2005.
- *Funció reguladora del lípids de la dieta en el metabolisme cel·lular del teixit adipós, estómac i pulmons*. Referència: UIB 2002/17. Investigadora responsable: Paula Oliver. Entitat finançadora: UIB. 2002-2004.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- Títol de contracte: *Aspectos nutricionales y de la alimentación*. Entitat finançadora: Laboratorios Miret, SA. 2001-2003. Investigador principal: Andreu Palou. Número d'investigadors participants: 4.
- Títol de contracte: *Esteroles, propiedades biológicas y funcionales*. Entitat finançadora: Flora Unilever Foods España, SA. 2002-2003. Investigadors principals: Andreu Palou i Catalina Picó. Numero d'investigadors participants: 7.
- Títol de contracte: *Obesidad, lácteos y alimentos funcionales*. Entitat finançadora: Danone, SA. 2002-2003. Investigador principal: Andreu Palou i Lluïsa Bonet. Numero d'investigadors participants: 7.

□ Títol de contracte: *Estimación de la ingesta potencial de un aditivo en diversos alimentos*. Entitat finançadora: Laboratorios Miret, SA. 2002-2004. Investigador principal: Andreu Palou i Francisca Serra. Numero d'investigadors participants: 5.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries d'investigació dirigides

□ Títol: *Identificació de l'expressió diferencial de carboxipeptidasa-E i trombospondina-1 entre els dipòsits de teixit adipós subcutani i visceral en obesos mòrbids*. Autor: Joana Maria Ramis Morell. Director: Andreu Palou. 2002. Qualificació: Excel·lent.

Conferències convidades

□ A. Palou. Conferència inaugural: *Food safety assessment of novel foods in the EU*. Workshop on Food Safety and Food Quality: Obesity as a Model. Palma.

□ A. Palou. Conferència: *Evaluación sanitaria de nuevos alimentos y procesos en Europa*. V Congreso de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria. Madrid.

□ A. Palou. Conferència: *Food safety assessment in the European Union. Obesity and novel functional foods development*. IV Conferencia Nestlé. Mèxic.

□ A. Palou. Conferència: *Beta-carotene, safety and legislative aspects (EU dimension)*. Workshop: Safety Aspects of Beta-Carotene. Viena, Àustria.

□ A. Palou. Conferència: *Beta-carotene, in vivo studies, animal models and mechanistic studies*. Workshop: Safety Aspects of Beta-Carotene. Viena, Àustria.

□ A. Palou. Conferència: *Evaluación de la seguridad alimentaria en Europa*. VI Jornadas Nacionales de Nutrición Práctica. Dietecom, Colegio de Médicos de Madrid. Madrid.

□ A. Palou, M. L. Bonet. Conferència: *El papel de los carotenoides y de la vitamina A en la regulación del peso corporal y del ciclo celular*. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León.

□ A. Palou. Conferència: *Genómica funcional: el paradigma de los genes de la obesidad*. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Palma, 25-26 de novembre de 2002.

□ M. L. Bonet, C Picó, A. Palou. Conferència: *Diet and uncoupling proteins*. COST 918 Workshop Body Weight and Energy Expenditure: Uncoupling Proteins, State of Art. Benevento, Itàlia.

□ C. Picó. Conferència: *Nutrició i salut*. Universitat Oberta per a Majors. Felanitx, Mallorca.

□ C. Picó. Conferència: *El camino abierto por los alimentos funcionales no transgénicos. Análisis de ejemplos emblemáticos: alimentos funcionales y obesidad*. Seminario sobre Nuevos Alimentos. Soria.

□ P. Oliver. Conferència: *Nutrició i salut*. Universitat Oberta per a Majors. Calvià, Mallorca.

□ P. Oliver. Conferència: Conferència: *Nutrició y salud*. Universitat Oberta per a Majors. Manacor, Mallorca.

□ P. Oliver. Conferència: *Aditius alimentaris*. Fundació La Caixa. Ciutadella, Menorca.

□ F. Serra. Conferència: *Los alimentos transgénicos de segunda generación: aspectos nutricionales y funcionales*. Seminario sobre Nuevos Alimentos. Soria.

□ F. Serra. Conferència: *Aliments transgènics: mites i realitats*. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Palma.

□ F. Serra. Conferència: *Transgenic foods for nutritional purposes*. Workshop of COST Action 918 sobre Food Safety and Food Quality. Obesity as a Model. Palma.

□ J. Ribot. Conferència: *Nutrició i salut*. Universitat Oberta per a Majors. Sencelles, Mallorca.

Congressos

Organització de congressos i workshops

□ *Food safety and food quality. Obesity as a model*. Cost Action 918. Palma, 12-14 de desembre de 2002. A. Palou (president), M. L. Bonet (secretària científica), C. Picó, F. Serra, J. Ribot, P. Oliver, A. M. Rodríguez, S. Sandbichler (secretària tècnica).

□ A. Palou. Director del Seminario sobre Nuevos Alimentos. Fundación Duques de Soria. 22-26 de juliol. Soria.

□ A. Palou. Coordinador del comitè organitzador. Jornadas sobre Genes, Clonación y Sociedad. Club Última Hora. Palma.

□ A. Palou. Vicepresident del comitè científic. 131st-135th Meetings of the Scientific Committee on Food. Bèlgica.

Participació a congressos

(Veure activitat del departament de Biologia Fonamental i Ciències de la Salut).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

□ Oliver, P.; Picó, C.; De Matteis, R.; Cinti, S.; Palou, A. Perinatal expression of leptin in rat stomach. *Developmental Dynamics*, 223, 148-154.

□ Picó, C.; Sanchez, J.; Oliver, P.; Palou, A. Leptin production by the stomach is up-regulated in obese (fa/fa) Zucker rats. *Obesity Research*, 10, pàg. 932-938.

□ Rodríguez, V. M.; Picó, C.; Portillo, M. P.; Macarulla, M. T.; Palou, A. Dietary fat source regulates ob gene expression in white adipose tissue of rats under hyperphagic feeding. *British Journal of Nutrition*, 87, pàg. 427-434.

□ Rodríguez, V. M.; Portillo, M. P.; Picó, C.; Macarulla, M. T.; Palou, A. Olive oil feeding up-regulates uncoupling protein genes in rat brown adipose tissue and skeletal muscle. *American Journal of Clinical Nutrition*, 75, pàg. 213-220.

□ Ramis, J. M.; Franssen-van Hal, N. L. W.; Kramer, E.; Lladó, I.; Bouillaud, F.; Palou, A.; Keijzer, J. Carboxypeptidase E and thrombospondin-1 are differently expressed in subcutaneous and visceral fat of obese subjects. *Cellular and Molecular Life Sciences*, 59, pàg. 1960-1971.

□ Lladó, I.; Rodríguez-Cuenca, S.; Pujol, E.; Monjo, M.; Estrany, M. E.; Roca, P.; Palou, A. Gender effects on adrenergic receptor expression and lipolysis in white adipose tissue of rats. *Obesity Research*, 10, pàg. 296-305.

□ Rodríguez, A. M.; Monjo, M.; Roca, P.; Palou, A. Opposite actions of testosterone and progesterone on UCP1 mRNA expression in cultured brown adipocytes. *Cellular and Molecular Life Sciences*, 59, pàg. 1714-1723.

□ Rodríguez, A. M.; Roca, P.; Palou, A. Synergic effect of overweight and cold on uncoupling proteins expression, a role of alpha(2)/beta(3) adrenergic receptor balance?. *Pflügers Archiv-European Journal of Physiology*, 444, pàg. 484-490.

□ Rodríguez, E.; Ribot, J.; Palou, A. Trans-10, cis-12, but not cis-9, trans-11 CLA isomer, inhibits brown adipocyte thermogenic capacity. *American Journal of Physiology*, 282, r1789-r1797.

- Mulet, T.; Picó, C.; Oliver, P.; Palou, A. Blood leptin homeostasis: sex-associated differences in circulating leptin levels in rats are independent of tissue leptin expression. *International Journal of Biochemistry & Cell Biology*, 35, pàg. 104-110.
- Felipe, F.; Bonet, M. L.; Ribot, J.; Palou, A. Up-regulation of muscle uncoupling protein 3 gene expression in mice following high fat diet, dietary vitamin A supplementation and acute retinoic acid-treatment. *International Journal of Obesity*, en premsa.
- Oliver, P.; Picó, C.; Serra, F.; Palou, A. Resistin expression in different adipose tissue depots during rat development. *Molecular and Cellular Biochemistry*, en premsa.
- Palou, A.; Picó, C.; Bonet, M. L. Molecular and genetic bases of obesity. *Modern Aspects of Nutrition-Present knowledge and Future Perspectives. Book series Forum of Nutrition*, vol. 56. I. Elmadfa, E. Anklam, J. Köning (eds.). S. Karger Publisher, Switzerland,
- Palou, A.; Picó, C.; Bonet, M. L. Food safety in the European Union. Obesity and development of functional foods. *Nutrition Reviews*, en premsa.
- A. Palou, F. Serra, C. Picó. General aspects on the assessment of functional foods in the European Union. *Eur. J. Clin. Nutr.*, en premsa.

Articles en revistes nacionals i recensions

- Palou, A.; Proenza, A. M.; Ramis, J. M. Polimorfismos genéticos y nuevas perspectivas en la prevención y tratamiento de la obesidad: aspectos básicos y aplicados. *Nutrición Hospitalaria*, 1, 23-33.
- Palou, A. Bases genético-moleculares en el desarrollo de la obesidad. *Salud Estética*, 12, 16-21.
- Palou, A. Evaluación de la seguridad alimentaria en Europa. *Revista de Nutrición Práctica*, 6, 33-36.
- A. Palou, C. Picó. Acrilamida en alimentos. *Revista de Nutrición Práctica*, en premsa.
- Palou, A.; Picó, C.; Roca, P.; Sánchez, J.; Rodríguez-Cuenca, S. Bases genético-moleculares en el desarrollo de la obesidad. *Revista de la Sociedad Española de Medicina Estética*, en premsa.
- C. Picó. Mutaciones en el gen de la preprorelina/grelina y obesidad en humanos. *Doyma Newsletter Obesidad*, 5, 4, 5-6.
- A. Palou. La adiponectina revierte la resistencia a la insulina asociada a la obesidad y a la lipoatrofia. *Doyma Newsletter Obesidad*, 5, 4, 5.

Llibres

- Palou, A.; Bonet, L.; Serra, F. Obesity and functional foods in Europe. Ed. OPOCE, Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.
- Oliver, P.; Ribot, J. Bioquímica i Biofísica (Estudis d'Infermeria). Text-guia de l'assignatura. Palma. ISBN: 84-7632-752-8.

Capítols de llibre

- Palou, A.; M. L. Bonet, A. M. Proenza, F Serra, J. Ramis. Nutrición y genética: la nutrigenómica y técnicas asociadas. A: *Técnicas y métodos de investigación en nutrición humana*. A. Miján de la Torre. Editorial Glosa. Barcelona. ISBN: 84-7429-124-0.
- A. Palou, J. Ribot, M. L. Bonet, F. Felipe. Vitamin A and body weight control. A: *Obesity and functional foods in Europe*. Oficina de Publicacions Oficials de la Comisió Europea (OPOCE). Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.

- A. Palou. Obesity and functional foods in Europe (Preface). A: *Obesity and functional foods in Europe*. Editorial OPOCE. Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.
- A. Palou, M. L. Bonet, C. Picó. The integrated system of body weight control. A: *Obesity and functional foods in Europe*. Editorial OPOCE. Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.
- C. Picó, P. Oliver, A. Palou. Connecting short-and long-term regulation of energy balance. The role for gastric leptin. A: *Obesity and functional foods in Europe*. Editorial OPOCE. Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.
- F. Serra. Studies and novel foods under development A: *Obesity and functional foods in Europe*. Editorial OPOCE. Luxemburg. Brussel·les. ISBN: 92-894-4292-1.
- Palou A. Seguridad alimentaria. *Gran Enciclopedia Larousse*, editorial Planeta, en premsa.
- A. Palou, C. Picó, M. L. Bonet. Molecular and genetic bases of obesity. A: *Modern aspects of nutrition-present knowledge and future perspectives. Book series Forum of Nutrition*, vol. 56. I. Elmadfa, E. Anklam, J. Köning (eds.). S. Karger Publisher. Suïssa.
- Alexander, J.; Barlow, S.; Carere, A.; Engel, K.H.; Flynn, A.; Grunow, W.; Hirvi,T; Knaap, A.; Koletzko, B.; Larsen, J.C.; Lindgren, S.; Moseley, B.; Palou, A.; Saris, W.; Schlatter, J.; i altres. General view of the Scientific Committee on food on the long term effects of the intake of elevated levels of phytoosterols from multiple dietary sources with particular attention to the effects on beta-carotene. http://europa.eu.int/comm/food/fs/sc/scf/out143_en.pdf. A: *Scientific opinions*. European Commission. Health and Consumer Protection. Scientific Committe on Food. Brussel·les. Publicaciones Multimedia.
- Alexander, J.; Barlow, S.; Carere, A.; Engel, K.H.; Flynn, A.; Grunow, W.; Hirvi,T; Knaap, A.;Koletzko, B.; Larsen, J.C.; Lindgren, S.; Moseley, B.; Palou, A.; Saris, W.; Schlatter, J.; i altres. Post launch monitoring of yellow fat spreads with added phytosterol esters. A: *Scientific opinions*. European Commission. Health and Consumer Protection. Scientific Committe on Food. Brussel·les. Publicaciones Multimedia.

ALTRES ACTIVITATS

Direcció i edició de revistes

- A. Palou i C. Picó, membres del comitè editorial de la revista *Nutrición y Obesidad*.
- A. Palou i C. Picó, membres del comitè científic de la revista *SEEDO informa*.
- A. Palou, membre del comitè editorial de la revista *Nutrición Clínica*.
- A. Palou, membre del consell editorial de la *Revista Española de Medicina Estética*.
- A. Palou, coeditor (secció de nutrició) de la revista *Amino acids*.
- C. Picó, membre del comitè d'experts de la revista *Nutrición Clínica*.

Estades de recerca a altres universitats

- Juana Sánchez. Department of Pediatrics. University of Vienna. De 2 de juny de 2002 a 2 de setembre de 2002. Tema: The methodology of proteomics technology.
- Josep Mercader. Collegium Medicum. Universitat Jagiellonian. Polònia. De 16 d'octubre de 2002 a 18 de desembre de 2002. Screening de polimorfismos del gen MC4R en la població polaca obesa. Beca *ajut a joves investigadors* del Fons Social Europeu.

Estades de recerca a la UIB

- Enzo Ceresi. Tècnic superior. Instituto di Morfologia Umana Normale. Facolta' di Medicina e Chirurgia. Universita' degli Studi di Ancona. Itàlia.

- Maria Cristina Zingaretti. Tècnic superior. Instituto di Morfologia Umana Normale. Facolta' di Medicina e Chirurgia. Universita' degli Studi di Ancona. Itàlia.
- Romina Boiani. Becària predoctoral. Instituto di Morfologia Umana Normale. Facolta' di Medicina e Chirurgia. Universita' degli Studi di Ancona. Itàlia.
- Rodolfo Numes Campos. Estudiant de medicina. Universidade Federal de Goiá. Brasil.

Participació a comitès científics

- A. Palou. Des de 1995 és membre de l'ETAN (European Technology Assessment Network), depenent de la UE, DG XII.
- A. Palou. Des de novembre de 1997 és membre del comitè científic de l'alimentació humana (Scientific Committee on Food, SCF), constituït per 19 membres per el màxim nivell d'assessorament científic de la Comissió Europea en temes d'alimentació i salut. Membre del plenari i dels subgrups de treball *Nuevos alimentos y procesos, Aditivos i Nutrición*. novembre Vicepresident segon del SCF.
- A. Palou. Des de 1998 és membre de la Task Force on Upper Levels of Vitamins and Minerals, depenent de la UE, DG XXIV.
- A. Palou. Membre del Joint Working Group of Scientific Committee on Plants/Scientific Committee on Food/ Scientific Committee on Animal Nutrition (SCP/SCF/SCAN) on Genetically Modified Organisms and Novel Foods (GMO-NF), UE.
- A. Palou. Des de 2001 és membre del comitè multidisciplinar per a la investigació d'encefalopaties espongiformes transmissibles EETs (Govern Espanyol).
- A. Palou. Des de 2001 és membre del consell assessor de la comissió de coordinació en relació amb les encefalopaties espongiformes transmissibles (Govern de les Illes Balears).
- A. Palou. Des de 2001 és membre del comitè de recolçament a la candidatura de Barcelona com a seu de l'Autoritat Alimentària Europea, depenent del Patronat Català Pro-Europa.
- A. Palou. Des de 2001 és membre de la Junta Directiva de la Sociedad Española de Nutrición Básica y Aplicada (SENBA) (vicepresident).
- A. Palou. Membre del comitè del projecte EUFIC MEDIA GUIDE. European Food Information Council, Brussel·les. DG XXII. Col·laborador (assessor expert) en temes d'obesitat i aliments funcionals.
- A. Palou. Membre del comitè científic de la Sociedad Española para el Estudio de la Obesidad (SEEDO).
- M. L. Bonet. Des de 2001 és membre del comitè de seguiment en relació amb organismes modificats genèticament o productes que els contenguin, depenent de la Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears.
- F. Serra. Des de 2001 és membre del comitè científic educacional de la Sociedad Española de Nutrición Básica y Aplicada (SENBA).
- F. Serra. Des de 2001 és membre del consell assessor de la comissió de coordinació en relació amb les encefalopaties espongiformes transmissibles. Govern de les Illes Balears.

GRUP DE RECERCA: GENÈTICA

MEMBRES

Eduard Petitpierre Vall (investigador responsable)
Misericòrdia Ramon Juanpere
José A. Castro Ocón
Carles Juan Clar
Antònia Picornell Rigo

LÍNIES DE RECERCA

- Genètica de poblacions humanes.
- ADN satèl·lit i evolució.
- Evolució de seqüències d'ADN mitocondrial a insectes.
- Genètica de poblacions de *Drosophila subobscura*.
- Marcadors moleculars de malalties hereditàries.
- Citogenètica evolutiva i especiació.
- Mida del genoma.
- Estructura cromosòmica.
- Faunística de coleòpters.
- Genètica forense

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Estudio de marcadores de vulnerabilidad genética y neurobiológica del transtorno afectivo bipolar tipo I en familias afectas de las islas de Mallorca y Menorca». Francesca Cañellas Dols (1999-2002).
- «Dinámica de los haplotipos mitocondriales en poblaciones naturales de *Drosophila subobscura*: aspectos genético-poblacionales, ecológicos y moleculares». José Aurelio Castro Ocón. Referència: BOS2000-1000 (2000-2003).
- «Aislamiento geográfico y exclusión competitiva en la filogenia y la evolución de ciertos géneros de coleópteros». Eduard Petitpierre Vall. Referència: BOS2000-0822 (2001-2003).
- «Estructura poblacional y variabilidad genética en coleópteros endémicos de las Islas Canarias pertenecientes a diferentes ambientes». Carles Juan Clar. Referència: REN2000-0282 (2001-2003).
- «Plataforma de genotipación para la identificación de factores genéticos implicados en la susceptibilidad y en la respuesta farmacológica de las enfermedades mentales. Red de genotipación y psiquiatría genética. Proyecto: Marcadores de vulnerabilidad genética y neurobiológica de los trastornos esquizofrénicos y esquizoafectivos en las islas Baleares». Xavier Estivill. Referència: G03/184 (2003-2006). Participants del grup: Ramon, M. M.; Castro, J. A.; Picornell, A.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Abast i límits dels conceptes científics en la investigació genètica de les malalties humanes». Adelaida Ambrogi Álvarez. Referència: 2288/2001 (2001-2002).
- «Bioinformàtica: projecte present, realitat futura». José Aurelio Castro Ocón. Referència: 38/2003 (2002-2003).
- «Ajuda per a grups competitiu: Genètica Humana». Misericòrdia Ramon Juanpere. Referència: PRDIB2002GC3-15 (162/2003, 2002-2004).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

— PICORNELL, A.; TOMÀS, C.; JIMÉNEZ, G.; CASTRO, J. A.; RAMON M. M. «Jewish population genetic data in 20 polymorphic loci». *Forensic Science International* 125 (2002), núm. 1, 52-58.

— ALBEZA M. V.; PICORNELL, A.; ACRECHE, N.; TOMÀS, C.; CASTRO, J. A.; RAMON, M.

M. «Genetic variability at 14 STR loci in the Puna population of North Western Argentina». *International Journal of Legal Medicine* 116 (2002), 126-132.

— GUIX, P.; PICORNELL, A.; PARERA, M.; GALMÉS, A.; OBRADOR, A.; RAMON, M. M.; CASTRO, J. A. «Distribution of HFE C282Y and H63D mutations in the Balearic Islands (NE Spain)». *Clinical Genetics* 61 (2002), 43-48.

— OLIVER, P.; CASTRO, J. A.; PICORNELL, A.; RAMON, M. M.; SOLE, E.; BALANYA, J.; SERRA, L.; LATORRE, A.; MOYA, A. «Linkage disequilibria between mtDNA haplotypes and chromosomal arrangements in a natural population of *Drosophila subobscura*». *Heredity* 89 (2002), 133-138.

— CRESPI, C.; MILÀ, J.; MARTÍNEZ-POMAR, N.; ETXAGIBEL, A.; MUÑOZ-SAA, I.; PRIEGO D.; LUQUE, A.; PONS, J.; PICORNELL, A.; RAMON, M.; CASTRO, J. A.; MATAMOROS, N. «HLA polymorphism in a Majorcan population of Jewish descent: Comparison with Majorca, Minorca, Ibiza (Balearic Islands) and other Jewish communities». *Tissue Antigens* 60 (2002), 282-291.

— PETITPIERRE, E.; DOGUET, S. «Capturas nuevas o interesantes de coleópteros Chrysomelidae para la Península Ibérica». *Nouvelle Revue d'Entomologie (NS)* 11 (2002), 165-178.

— PONS, J.; PETITPIERRE, E.; JUAN, C. «Evolutionary Dynamics of Satellite DNA Family PIM357 in Species of the Genus *Pimelia* (Tenebrionidae, Coleoptera)». *Molecular Biology and Evolution* 19 (2002), núm. 8, 1329-1340.

— PONS, J.; JUAN, C.; PETITPIERRE, E. «Higher-order organization and compartmentalization of satellite DNA PIM357 in species of the coleopteran genus *Pimelia*». *Chromosome Research* 10 (2002); 597-606.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos

— GARNERÍA, I.; JUAN, C.; PETITPIERRE, E. «Cariotipos y evolución cromosómica en el género *Cyrtonus* (Coleoptera: Chrysomelidae)». II Seminario de Citogenética, Miraflores de la Sierra (Madrid), 2002.

— PETITPIERRE, E. «Evolució molecular i cromosòmica de dos gèneres de crisomèlids (Coleoptera)». II Jornada de Biologia Evolutiva, Barcelona, 2002.

— PETITPIERRE, E.; JUAN, C.; GARNERÍA, I. «Filogenia de *Cyrtonus*: evolució morfològica, cromosòmica y molecular (Coleoptera, Chrysomelidae)». X Congreso Ibérico de Entomología, Zamora, pàg. 59, 2002.

— CONTRERAS-DÍAZ, H. G.; JUAN, C.; MOYA, O.; OROMÍ, P. «Filogenia molecular de especies del género *Trechus* (Coleoptera, Carabidae) en las Islas Canarias». X Congreso Ibérico de Entomología, Zamora, pàg. 60, 2002.

— PETITPIERRE, E.; JUAN, C.; GARNERÍA, I. «Filogenia molecular y evolución cromosómica del género *Cyrtonus* (Coleoptera, Chrysomelidae)». XIV Seminario de Genética de Poblaciones y Evolución, Gandia, pàg. 35, 2002.

— CASTRO, J. A.; CHRISTIE, J. S.; OLIVER, P.; PICORNELL, A.; RAMON, M. M.; MOYA, A. «Estudio de componentes de eficacia y dinámica poblacional de haplotipos mitocondriales de *Drosophila subobscura*». XIV Seminario de Genética de Poblaciones y Evolución, Gandia, pàg. 26, 2002.

— TOMÀS, C.; CASTRO J. A.; PICORNELL A.; RAMON M. M. «A comparative analysis of different genetic distances applied to microdifferentiation studies based on STRs». III Jornadas de Bioinformática. Symposium on Bioinformatics and Computational Biology. Salamanca, pàg. 119, 2002.

- GUIX, P.; PARERA, M.; PICORNELL, A.; RAMON, M. M.; CASTRO, J. A.; OBRADOR, A.; FUENTESPINA, E.; GARCÍA, A. «Absence of C282Y mutation and high prevalence of H63D mutation in descendants of Majorcan Jews (Chuetas)». *Molecular and clinical aspects of human iron metabolism*, Bavària (Alemanya), 2002.
- PICORNELL, A.; GÓMEZ-BARBEITO, L.; TOMÀS, C.; CASTRO, J. A.; RAMON, M. M. «Secuencias de la región HVRI del mtDNA en las poblaciones de Valencia y Baleares». Reunión del Grupo Español y Portugués de la ISFG, Barcelona, pàg. P56, 2002.
- PICORNELL, A.; JIMÉNEZ, G.; CASTRO, J. A.; RAMON, M. M. «Variabilidad haplotípica del cromosoma-Y en una población descendiente de judíos mallorquines (Chuetas)». Reunión del Grupo Español y Portugués de la ISFG, Barcelona, pàg. P45, 2002.
- CONTRERAS, H. G.; MOYA, O.; JUAN, C.; OROMÍ, P. «Phylogeography of Pimelia beetles on the island of Gran Canaria: an analysis using mitochondrial DNA haplotypes». *Sixth International Congress of Systematics and Evolutionary Biology*, Patràs (Grècia), pàg. 280, 2002.
- MOYA, O.; CONTRERAS, H. G.; OROMÍ, P. ; JUAN, C. «Phylogeography of Eutrichopus (Coleoptera, Carabidae) from Tenerife Island (Canary Islands)». *Sixth International Congress of Systematics and Evolutionary Biology*, Patràs (Grècia), pàg. 309, 2002.

Direcció de tesis doctorals

- GUIX AGUADA, P. *Hemocromatosis hereditaria en las Islas Baleares. Estudio genético-poblacional y clínico*. Director: José Castro. Facultat de ciències, Universitat de les Illes Balears, 2002.
- TOMÁS MAS, C. *Aplicació dels STR a l'estudi de la població humana de les illes Balears, i a l'anàlisi de lligament de la miopia i el transtorn bipolar*. Directors: Misericòrdia Ramon i José Castro. Facultat de ciències, Universitat de les Illes Balears, 2002.

Direcció de tesis de llicenciatura

- OLIVER LLAMAS, P. *Estudi de la dinàmica poblacional dels haplotips mitocondrials en una població natural de Drosophila subobscura*. Director: José Castro. Facultat de Ciències, Universitat de les Illes Balears, 2002.

Conferències

- CASTRO, J. Organismes i aliments transgènics. Universitat Oberta per a Majors. Pobles. Andratx, 2002.
- CASTRO, J. El genoma humà. Universitat Oberta per a Majors. Pobles. Santanyí, 2002.
- CASTRO, J. El genoma humà. Universitat Oberta per a Majors. Pobles. Santa Margalida, 2002.
- PETITPIERRE, E. Noves metodologies de la recerca en Genètica i la seva aplicació en la manipulació genètica. Curs: Nous Avenços en Biotecnologia i Enginyeria Genètica. Centre de Professorat d'Inca, 2002.
- RAMON, M. M. Genètica i genoma humà. Noves fronteres de l'ètica: Genètica. Palma, 14 de febrer de 2002.
- RAMON, M. M. El genoma humà. Universitat Oberta per a Major. Pobles. Campos, 26 de febrer de 2002.
- RAMON, M. M. El genoma humà. Universitat Oberta per a Majors. Pobles. Alcúdia, 5 de març de 2002.
- PICORNELL, A. El genoma humà. Universitat Oberta per a Majors. Pobles. Felanitx, 20 de febrer de 2002.

Assistència congressos

- JUAN, C. Sixth International Congress of Systematics and Evolutionary Biology, Patràs (Grècia), del 9 al 16 de setembre de 2002.
- CASTRO, J. A. XIV Seminario de Genética de Poblaciones y Evolución, Gandia, del 13 al 16 de novembre de 2002.
- CASTRO, J. A. III Jornadas de Bioinformática. Symposium on Bioinformatics and Computational Biology, Salamanca, del 18 al 20 de setembre de 2002.
- PETITPIERRE, E. XIV Seminario de Genética de Poblaciones y Evolución, Gandia, del 13 al 16 de novembre de 2002.
- RAMON, M. M. XIV Seminario de Genética de Poblaciones y Evolución, Gandia, del 13 al 16 de novembre de 2002.
- RAMON, M. M. Reunión del Grupo Español y Portugués de la ISFG, Barcelona, del 5 al 8 de juny de 2002.
- PICORNELL, A. Reunión del Grupo Español y Portugués de la ISFG, Barcelona, del 5 al 8 de juny de 2002.

GRUP DE RECERCA: MICROBIOLOGIA

MEMBRES

Jordi Lalucat Jo (investigador responsable)
Vicente Javier Benedí Benito
Elena García-Valdés Pukkits
Rafael Bosch Zaragoza
Sebastià Albertí Serrano
Antoni Bennàssar Figueras
Núria Borrell Solé
José Gil Sánchez
Jordi Reina Prieto
Maria del Mar Aguiló Ferretjans
Balbina Nogales Fernández
Beatriz Rúa
Javier J. Solís

Investigadors visitants

Cely Sepúlveda

Becaris

Diana Alonso
Francisca Ballesteros
Guadalupe Cortés García
Beatriz de Astorza Bergara
Antonio Domènech Sánchez
Margalida Gomila Ribas
Celia Martín Cardona
Cristina Ramon Manera
Mercedes Urdiain

Estudiants

Antonio Busquets Bisbal
Xiomara Elías Argote
Margarita Reinés
Lea Azucena Valdés

LÍNIES DE RECERCA

- Degradació bacteriana de composts aromàtics.
- Taxonomia bacteriana i implicacions ecològiques.
- Mecanismes de patogenicitat en bacteris.
- Mètodes moleculars per a la identificació d'additius alimentaris.
- Detecció de contaminació antropogènica en el litoral per tècniques moleculars i per teledetecció.

PROJECTES

Projectes internacionals

- «International double blind study for the identification of *Pseudomonas* species». Jordi Lalucat Jo. NATO Internacional Research Program. Referència: H4045-OSB468 (2001-2003).

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Estudio del papel del antígeno O del lipolisacárido y del polisacárido capsular en las neumonías causadas por *Klebsiella pneumoniae*». Sebastià Albertí Serrano. Referència: FIS 01/0765.
- «Análisis del papel de las células epiteliales de pulmón en las neumonías bacterianas». Sebastià Albertí Serrano. Referència: FIS 02/0977.
- «Métodos moleculares para la detección de fraudes en aditivos alimentarios». Vicente Javier Benedí Benito. Referència: PTR1995-0461-OP (2000-2002).
- «Regulación de la expresión de cápsula y su relación con la respuesta inmunitaria en las infecciones respiratorias causadas por *Streptococcus pneumoniae* y *Klebsiella pneumoniae*». Sebastià Albertí Serrano. Referència: 00/0486 (2000-2002).
- «Evaluación del análisis del óxido nítrico exhalado para la monitorización de las infecciones bacterianas en la enfermedad pulmonar obstructiva crónica (EPOC)». Sebastià Albertí Serrano. Referència: PTR95-0453 (2000-2002).
- «Detección molecular de los aditivos alimentarios E410, E412 y E417 en alimentos». Vicente Javier Benedí Benito. Referència: AGL2000-1397-CO2-01 (2000-2002).
- «Aplicación de las nuevas tecnologías a la enseñanza de la Biología Molecular en la Universidad de las Islas Baleares». Vicente Javier Benedí Benito. Referència: AFC2000-0126-IP (2001-2002).
- «Red Temática: Biología molecular de microorganismos de interés ambiental». Jordi Lalucat. Referència: CICYT BIO2000-2127-E (2001-2002).
- «Análisis molecular de comunidades microbianas y teledetección, dos apuestas de futuro en la detección de contaminación y en la gestión de aguas litorales». Rafael Bosch. Referència: COO1999AX108 (2001-2002).
- «Caracterización de mecanismos de resistencia a antibióticos en *Klebsiella pneumoniae* debidos a alteraciones en la permeabilidad». Vicente Javier Benedí Benito. Referència: FIS01/0034-01 (2001-2003).
- «Estudio de eficacia terapéutica en un modelo de neumonía experimental por *Klebsiella pneumoniae* resistente». Núria Borrell. Referència: FIS 01-0034-02.
- «Sistemática, ecología y evolución de *Pseudomonas stutzeri*». Jordi Lalucat Jo. Referència: BOS2001-0303 (2001-2004).
- «Grup d'estudi de les bases moleculars de la resistència bacteriana als antibiòtics». Jordi Vila Estapé. Referència: 2001XT-00064 (2002-2003).
- «Desarrollo de nuevos métodos para los análisis microbiológicos de la calidad del agua de un centro hospitalario que cubra las necesidades de un servicio de hemodiálisis». Jordi Lalucat. Pla Balear I+D+I (2002-2003).
- «Desarrollo de tecnologías de detección —análisis molecular de poblaciones microbianas— y gestión de la contaminación de origen portuario en aguas litorales». Rafael Bosch Zaragoza (2002-2003). Amb la col·laboració, mitjançant conveni, de les empreses Geolinks i Soporte Informàtic de Balears, SL.
- «Infecciones neonatales por *Enterobacter cloacae*: papel de los mecanismos de permeabilidad en la resistencia a los agentes antimicrobianos». Vicente Javier Benedí Benito. Referència: PI021309 (2002-2004).
- «Criterios de calidad microbiológica en reutilización de aguas y biosólidos». Jordi Lalucat. Referència: CICYT REN2002-04035-C03-01/HID (2002-2005).

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- «Vertidos de hidrocarburos y otros contaminantes al mar Balear». Ramón Bergueiro (200-2003).
- «Estudio de la diversidad clonal y los mecanismos de resistencia de los aislamientos de *Streptococcus pyogenes* resistentes a ciprofloxacino». Sebastià Albertí Serrano. Glaxo Smith-Kline.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

— CROWLEY, B.; BENEDÍ, V. J.; DOMÈNECH-SÁNCHEZ, A. «Expression of SHV-2 beta-lactamase and reduced amounts of OmpK36 porin in *Klebsiella pneumoniae* results in increased resistance to cephalosporins and carbapenems». *Antimicrobial Agents and Chemotherapy* 45, núm. 11 (2002), 3.679-3.682.

— MARTÍNEZ-MARTÍNEZ, L.; PASCUAL, A.; CONEJO, M. C.; GARCÍA, I.; JOYANES, P.; DOMÈNECH-SÁNCHEZ, A.; BENEDÍ, V. J. «Energy-dependent accumulation of norfloxacin and porin expression in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* and relationship to extended-spectrum beta-lactamase production». *Antimicrobial Agents and Chemotherapy* 46, núm. 12 (2002), 3.926-3.932.

— FERRERO, M.; LLOBET-BROSA, E.; LALUCAT, J.; GARCÍA-VALDÉS, E.; ROSSELLÓ-MORA, R.; BOSCH, R. «Complete nucleotide sequence and evolutionary significance of a chromosomally encoded naphthalene degradation lower pathway from *Pseudomonas stutzeri* AN10». *Applied and Environmental Microbiology* 68, núm. 2 (2002), 957-962.

— FERRERO, M.; LLOBET-BROSA, E.; LALUCAT, J.; GARCÍA-VALDÉS, E.; ROSSELLÓ-MORA, R.; BOSCH, R. «Coexistence of two distinct copies of naphthalene degradation genes in *Pseudomonas* strains isolated from the Western Mediterranean region». *Applied and Environmental Microbiology* 68, núm. 2 (2002), 957-962.

— CORTÉS; DE ASTORZA; BENEDÍ; ALBERTÍ. «Role of the *htrA* gene in *Klebsiella pneumoniae* virulence». *Infection and Immunity* 70 (2002), 4.772-4.776.

— MARTÍNEZ-MARTÍNEZ; PASCUAL; CONEJO; GARCÍA; JOYANES; DOMÈNECH-SÁNCHEZ; BENEDÍ. «Energy-dependent accumulation of norfloxacin and porin expression in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* and the relationship to extended-spectrum β -lactamase production». *Antimicrobial Agents and Chemotherapy* 46 (2002), 3.926-3.932.

— HANSEN; SKOV; BENEDÍ; SPERLING; KOLMOS. «*Klebsiella* typing: pulsed-field gel electrophoresis (PFGE) in comparison with O:K-serotyping». *Clinical microbiology and infection* 8 (2002), 397-404.

— CORTÉS, G.; BORRELL, N.; DE ASTORZA, B.; GÓMEZ, C.; SAULEDA, J.; ALBERTÍ, S. «Molecular analysis of the contribution of the capsular polysaccharide and the lipopolysaccharide O side chain to the virulence of *Klebsiella pneumoniae* in a murine model of pneumonia». *Infection and Immunity* 70 (2002), 2.583-2.590.

— CORTÉS, G.; ÁLVAREZ, D.; SAUS, C.; ALBERTÍ, S. «Role of lung epithelial cells in defense against *Klebsiella pneumoniae* pneumonia». *Infection and Immunity* 70 (2002), 1.075-1.080.

— RIBERA, A.; DOMÈNECH-SÁNCHEZ, A.; RUIZ, J.; BENEDÍ, V. J.; JIMÉNEZ DE ANTA, M. T.; VILA, J. «Mutations in *gyrA* and *parC* QRDRs are not relevant for quinolone resistance in epidemiological unrelated *Stenotrophomonas maltophilia* clinical isolates». *Microbial Drug Resistance* 8 (winter 2002), 245-51.

— NOGALES, B.; TIMMIS, K. N.; NEDWELL, D. B.; OSBORN, A. M. «Detection and diversity of expressed denitrification genes in estuarine sediments after reverse transcription-PCR from messenger RNA». *Applied and Environmental Microbiology* 68 (2002), 5.017-5.025.

— ABRAHAM, W. R.; NOGALES, B.; GOLYSHIN, P. N.; PIEPER, D. H.; TIMMIS, K. N. «Polychlorinated biphenyl-degrading microbial communities in soils and sediments». *Current Opinion in Microbiology* 5 (2002), 246-253.

— HORSWELL, J. S.; CORDINER, J.; MAAS, E. W.; MARTÍN, T. M.; SUTHERLAND, B. W.; SPEIR, T. W.; NOGALES, B.; OSBORN, A. M. «Forensic comparison of soils by bacterial community DNA profiling». *Journal of Forensic Sciences* 47 (2002), 350-353.

— ABRAHAM, W. R.; LÜNSDORF, H.; STRÖMPL, C.; NOGALES, B.; MOORE, E. R. B.; TIMMIS, K. N. «Microbial communities in composite biofilms participating in the degradation of PCB». *Water, Air and Soil Pollution: Focus* (2002), en premsa.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos

— BALLESTEROS; DOMÉNECH-SÁNCHEZ; ALBERTÍ; MARTÍNEZ-MARTÍNEZ; PASCUAL; GARCÍA; BENEDÍ. «Caracterización genética y papel de las porinas OmpF y OmpC de *E. cloacae* en la resistencia a antimicrobianos.» X Congreso de la Sociedad Española de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica. Sevilla (2002).

— RIBERA; DOMÉNECH-SÁNCHEZ; RUIZ; BENEDÍ; JIMÉNEZ DE ANTA; VILA «Mutaciones en *gyrA* y *parC* no son relevantes en la adquisición de resistencia a quinolonas en *Stenotrophomonas maltophilia*». X Congreso de la Sociedad Española de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica. Sevilla (2002).

— PADILLA, E.; BORRELL, N.; BALLESTEROS, P.; ALOMAR, P. «Caracterización fenotípica y genotípica de resistencia a macrólidos en *S. pyogenes* y *S. pneumoniae* en Mallorca». X Congreso de la Sociedad Española de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica. Sevilla (2002).

— GOMILA, M.; SOLÍS, J. J.; BENNASAR, A.; LALUCAT, J. «Diversidad de microorganismos sulfitorreductores en sedimentos marinos». X Reunión Grupo de Taxonomía, Filogenia y biodiversidad de la Sociedad Española de Microbiología, Almería (2002).

— ALONSO-FRAU, D.; LALUCAT, J.; BOSCH, R. «Diversidad de los genes de los enzimas salicilato hidroxilasa de *Pseudomonas stutzeri*». X Reunión Grupo de Taxonomía, Filogenia y biodiversidad de la Sociedad Española de Microbiología, Almería (2002).

— GARCÍA-VALDÉS, E.; CASTILLO, M. M.; BENNASAR, A.; GUASP, C.; CLADERA, A. M.; BOSCH, R.; ENGESSER, K. H.; LALUCAT, J. «Diversidad genética de *Pseudomonas stutzeri*: caracterización taxonómica y fisiológica de la cepa CLN100 como representante de una nueva genomovar». X Reunión Grupo de Taxonomía, Filogenia y biodiversidad de la Sociedad Española de Microbiología, Almería (2002).

— NOGALES, B.; AGUILÓ-FERRETJANS, M. M.; MARTÍN-CARDONA, C.; BOSCH, R. «Análisis comparativo de comunidades microbianas en zonas costeras contaminadas para su aplicación en la gestión del litoral». X Reunión Grupo de Taxonomía, Filogenia y biodiversidad de la Sociedad Española de Microbiología, Almería (2002).

— GARCÍA-VALDÉS, E.; ALONSO, D.; CLADERA, A.; BOSCH, R.; LALUCAT, J. «Diversidad genética y bioquímica en la degradación del naftaleno por *Pseudomonas*». XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León (17-20 de septiembre de 2002).

— ELÍAS-ARGOTE, X. E.; BOSCH, R.; OPAVA, S. C.; RICE, M.; MARTÍN-CARDONA, C.; NOGALES, B.; AGUILÓ-FERRETJANS, M. M. «Molecular characterization of the intrinsic bioremediating potencial of coastal waters and its use in biological cleaning techniques». Annual Biomedical Research Conference for Minority Students, New Orleans (Louisiana, EUA, 2002).

— ALBERTÍ, S.; GARCÍA-REY, C.; AGUILAR, L.; CERCENADO, E.; GOBERNADO, M.; GARCÍA-PÉREA, A. i el Spanish Surveillance Group for Respiratory Pathogens. «Distribution of *Streptococcus pyogenes* M types in Spain by sequencing *emm* specific PCR products and its relationship with erythromycin susceptibility». 4th European Congress of Chemotherapy and Infection, París (Francia, 2002).

ALTRES DADES DE RECERCA

Tesis doctorals

— ÁLVAREZ DÍAZ, D. *Mecanismos de patogenicidad de Klebsiella pneumoniae*. Directores. V. J. Benedí i S. Albertí. Abril de 2002.

Estades a altres centres

— DOMÈNECH-SÁNCHEZ, A. Tema: anàlisi del desenvolupament de resistències mitjançant *microarrays*. Department of Agronomy University of Wisconsin-Madison. Madison (EUA). Durada: tres mesos com a doctorand.

— GOMILA RIBAS, M. Tema: anàlisis virològiques d'aigües residuals. Departament de Microbiologia. Universitat de Barcelona. Durada: un mes.

Organització de congressos i cursos

— Organització de la VI reunió de la xarxa temàtica Biología molecular de microorganismos de interés ambiental».

— 4th Workshop. Mechanisms of antimicrobial resistance. A practical approach. Palma, 2002. Reconegut com a curs de postgrau per la Societat Europea de Microbiologia Clínica i Malalties Infeccioses.

— Curs de formació d'especialistes en Microbiologia Industrial (180 hores). Fons Social Europeu, FUEUIB. Directores: V. J. Benedí i J. Gil.

— Curs d'utilització racional dels antibiòtics. Hospital Son Dureta, Palma, novembre de 2002.

Altres

— BOSCH, R. Coordinador del projecte «Coordinació i establiment d'objectius comuns i específics a les assignatures 'Mètodes i tècniques d'estudi (MTE)' de la matèria troncal 'Fonaments de Biologia Aplicada' del segon cicle de la llicenciatura de Biologia». Durada: un any (curs 2002-2003). Convocatòria d'ajuts per a la millora de la qualitat de la docència. Universitat de les Illes Balears. Centre: Departament de Biologia. Finançament concedit: 1.150 euros.

— AF320638 a AF320643 (GenBank). Seqüències sotmeses a les bases de dades dels gens nahB1; nahB2; nahC1; nahC2; nahE1 i nahE2 de *Pseudomonas putida* 5IIIASal.

— DOMÈNECH-SÁNCHEZ, A. Membre de l'American Society for Microbiology des del 2002.

— Els treballs d'investigació es realitzen en col·laboració amb els grups d'investigació del GOI (IMEDEA CSIC-UIB); la Unitat d'Investigació de l'Hospital Universitari de Son Dureta; amb l'equip d'Enginyeria Química (UIB) dirigit per R. Bergueiro i amb el Laboratori de Sistemes d'Informació Geogràfica.

— Participació en el MIRA Program juntament amb la California Polytechnic State University. Finançat pels Instituts Nacionals de la Salut (NIH) del Govern dels Estats Units d'Amèrica i la Fogarty Foundation.

GRUP DE RECERCA: METABOLISME ENERGÈTIC I NUTRICIÓ

MEMBRES

Gianotti Bauzá, Magdalena (investigadora responsable)
Roca Salom, M. del Pilar
García Palmer, Francisco José
Lladó Sampol, Isabel
Proenza Arenas, Ana María
Oliver Oliver, Jordi

Balaguer Covas, Jaime
Monjo Cabrer, Marta
Justo López, Roberto
Pujol Holgado, María Esperanza
Rodríguez Cuenca, Sergio
Frontera Borrueco, Margarita
Colom Pomar, Bartomeu
Alcolea Delgado, M. del Pilar
Thomas Moyá, Elena

LÍNIES DE RECERCA

- _ Metabolisme energètic mitocondrial. Recanvi mitocondrial.
- _ Biologia molecular dels teixits adiposos marró i blanc.
- _ Radicals lliures i estrès oxidatiu.
- _ Teratogènesi mitjada per nutrients.
- _ Epidemiologia nutricional.
- _ Polimorfismes i risc cardiovascular.
- _ Bioinformàtica i innovació pedagògica.

PROJECTES

Participació en projectes finançats

- _ *Bases genético-moleculares de la regulación del peso corporal y la obesidad.* Referència: BFI2000-0988-C06-01. 2001-2003. investigador principal: Andreu Palou Oliver.
- _ *Dimorfismo sexual en la regulación adrenérgica de la termogénesis.* Referència: BFI2000-0988-C06-04. 2001-2003. Investigadora principal: Pilar Roca Salom.
- _ *Cambios termogénicos durante la biogénesis y desarrollo mitocondrial.* Referència: BFI2000-0988-C06-05. 2001-2003. Investigador principal: Francisco José García Palmer.
- _ *Regulación termogénica a nivel mitocondrial.* Referència: BFI2000-0988-C06-06. 2001-2003. Investigadora principal: Magdalena Gianotti Bauzá.
- _ *Desarrollo de técnicas y materiales pedagógicos en un entorno multimedia para cursos de doctorado del programa de nutrición molecular.* Referència: AFC2000-0125-IP. 2001-2002.
Investigadors principals: Pilar Roca Salom, Francisca Serra Vich, Andreu Palou Oliver.
- _ *Aproximación molecular a la regulación del peso corporal.* Referència: AFC2001-0125-IP. 2001-2002. Investigador principal: Andreu Palou Oliver.
- _ *Desarrollo en la web del programa de doctorado interuniversitario en nutrición y metabolismo.* Referència: AFC2001-0215-IP. 2002-2003. Investigadors principals: M. Gianotti, P. Roca, F. Serra i A. Palou.
- _ *Papel de los radicales libres en la homeostasis redox. Implicaciones patológicas sobre el metabolismo energético.* Referència: PI021339. 2002-2005. Investigador principal: F. J. García-Palmer.

— *Redes temáticas de investigación cooperativa: efectos de la dieta tipo mediterránea en la prevención primaria de la enfermedad cardiovascular*. Referència: G03/140. 2002-2005. Coordinador principal: Ramon Estruch.

— *Ajuda per a donar suport als grups de recerca competitiu de la CAIB. Grup de Recerca de Metabolisme Energetic i Nutrició*. Referència: PRDIB-2002GC4-24. 2002-2005. Investigadora principal: Magdalena Gianotti.

— *Estudi dels mecanismes d'adaptació de les plantes a la salinitat. Relació entre el transport iònic i la disponibilitat energètica*. Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears. 2002-2004. Investigadora principal: Catalina Cabot Bibiloni.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos: organització i participació

— Ramis, J. M.; Lladó, I.; Proenza, A. M.; García-Sanz, M.; Moreira, J.; Palou, A. *LPL and HSL activities in different fat depots from men and women with morbid obesity*. Comunicació en plafó. IX International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil. 24-29 d'agost. Publicat com a proceeding a *Int. J. Obesity*, 26: supl. 1, 94.

— Rodríguez, A. M.; Roca, P.; Bonet, M. L.; Picó, C.; Oliver, P.; Palou, A. *Gender-dependent correlation of skeletal muscle UCP3 mRNA levels with overweight*. Comunicació en plafó. IX International Congress on Obesity. Sao Paulo, Brasil. 24-29 d'agost.

— Oliver, J.; Proenza, A. M.; Roca, P. *Usos y posibilidades de la web para la enseñanza de la asignatura biología molecular y control metabólico*. Comunicació oral. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Justo, R.; Rodríguez-Cuenca, S.; Frontera, M.; Oliver, J.; Gianotti, M. *Morfometría mitocondrial del tejido adiposo marrón. Diferencias entre géneros*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Roca, P.; Conde, P.; Pisano, E.; Rodríguez-Cuenca, S.; Oliver, J. *Explorando las posibilidades de Internet en la enseñanza de la bioquímica. Aplicación para la identificación y solución de problemas de la PCR*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Frontera, M.; Justo, R.; Pujol, E.; García Palmer, F. J.; Gianotti, M. *Diferencias en la actividad de las subpoblaciones mitocondriales en tejidos de ratas gestantes durante el proceso de placentación*. Comunicació oral. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Pujol, E.; Frontera, M.; García Palmer, F. J. *Niveles de receptores adrenérgicos en los tejidos adiposos de ratas gestantes*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Rodríguez-Cuenca, S., Pujol, E., Justo, R.; Gianotti, M. *Dimorfismo sexual en la respuesta adrenérgica del tejido adiposo marrón*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Rodríguez, A. M.; Roca, P.; Bonet, M. L.; Picó, C.; Oliver, P.; Palou, A. *Los niveles del ARNm de la UCP3 en músculo abdominal se correlacionan positivamente con el sobrepeso en ratas macho, pero no en hembras*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Monjo, M.; Rodríguez, A. M.; Roca, P.; Palou, A. *Efecto de las hormonas sexuales en el control adrenérgico de adipocitos marrones en cultivo*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

— Rodríguez, A. M.; Roca, P.; Bonet, M. L.; Picó, C.; Oliver, P.; Palou, A. *Los niveles del ARNm de la UCP3 en músculo abdominal se correlacionan positivamente con el sobrepeso en ratas macho, pero no en hembras*. Comunicació en plafó. XXV Congreso de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. León, 17-20 de setembre.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- I. Lladó, S. Rodríguez-Cuenca, E. Pujol, M. Monjo, M. E. Estrany, P. Roca i A. Palou. Gender-dependent effects on adrenergic receptor expression and lipolysis in retroperitoneal white adipose tissue of cafeteria diet fed rats. *Obesity Res.*, 10, 296-305.
- J. M. Ramis, N. L. W. Franssen-van Hal, E. Kramer, I. Lladó, F. Bouillaud, A. Palou, J. Keijer. Carboxypeptidase E and thrombospondin-1 are differently expressed in subcutaneous and visceral fat of obese subjects. *Cel. Mol. Life Sci.*, 59, 1960-1971.
- A. M. Proenza, J. Oliver, A. Palou, P. Roca. Breast and Lung cancer are associated with a decrease in blood cell amino acid content. *J. Nutr. Biochem.* En premsa.
- J. Oliver, P. Conde, S. Rodríguez-Cuenca, P. Roca. Using the web to aid biochemists and microbiologists: an example of computer-based learning using PCR as an example. *Med. Inform. Internet Med.* 27, 99-109.
- A. Palou, A. M. Proenza, J. M. Ramis. Polimorfismos genéticos y nuevas perspectivas en la prevención y tratamiento de la obesidad. *Nutr. Hosp.* 17, 23-33.
- S. Rodríguez-Cuenca, E. Pujol, R. Justo, M. Frontera, J. Oliver, M. Gianotti, P. Roca. Sex-dependent thermogenesis. Differences in mitochondrial morphology and function, and adrenergic response in BAT. *J. Biol. Chem.*, 277, 42958-42963.
- R. Justo, M. P. Alcolea, B. Colom, A. N. Riera, M. Gianotti, F. J. García Palmer. Morphofunctional changes in the mitochondrial subpopulations of conceptus tissues during the placentation process. *Cell. Mol. Life Sci.*, 59, 2199-2209.
- A. M. Rodríguez, M. Monjo, P. Roca, A. Palou. Opposite actions of testosterone and progesterone on UCP1 mRNA expression in cultured brown adipocytes. *Cell. Mol. Life Sci.*, 59, 1714-1723.
- A. M. Rodríguez, P. Roca, A. Palou. Synergic effect of overweight and cold on uncoupling proteins expression, a role of α_2/α_3 adrenergic receptor balance?. *Pflügers Arch. Eur. J. Physiol.*, 444, 484-490.

Llibres

- P. Roca, J. Oliver i A.M. Rodríguez. *Bioquímica analítica. Texto y CD-ROM*. Editorial Hélice. Madrid (en premsa).

Capítol de llibre

- A. Palou, M. L. Bonet, A. M. Proenza, F. Serra, J. M. Ramis. Nutrición y genética: la nutrigenómica y técnicas asociadas. A: *Técnicas y métodos de investigación en nutrición humana*. A. Miján de la Torre (ed.). Editorial Glosa, pàg. 21-49, Barcelona.
- J. Oliver, P. Roca, P. Conde, A. Palou, A. Belmonte. Redes informáticas: aplicaciones en el área de salud. Internet. A: *Manual de informática médica*. Ed Coltell (en premsa).

ALTRES ACTIVITATS

Cursos organitzats

- Curs d'Especialista Universitari en Tècniques de Biomedicina Molecular. Tercera edició. (215 hores). Pla Enllaç 2001. Fundació Universitat-Empresa. Conselleria de Treball i Formació. Fons Social Europeu.
- Millorar l'Alimentació dels Joves. El Paper dels Educadors. (35 hores). Universitat d'Estiu. Palma. Juliol de 2002. Servei d'Activitats Culturals.

Revisió i avaluació d'originals

- F. J. García Palmer és revisor de la revista *International Journal of Biochemistry and Cell Biology*.
- J. Oliver Oliver és revisor de les revistes *Journal of Chromatography* i *Analytica Chimica Acta*.

4.7. ÀREA TEMÀTICA: FILOLOGIA I FILOSOFIA

GRUP DE RECERCA: POLÍTICA, TREBALL I SOSTENIBILITAT

MEMBRES

- _ Riutort Serra, Bernat (investigador responsable)
- _ Carbonero Gamundí, M. Antònia
- _ Miquel Novajra, Alexandre
- _ Valdivielso Navarro, Joaquim

PUBLICACIONS

- _ Riutort Serra, Bernat. *La cultura. Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la sostenibilitat de les Illes Balears*. Llibre II. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.
- _ Carbonero Gamundí, M. A. Las estrategias de empleo de las familias en España. De la especialización a la diversificación. *Sociedad y Utopía. Revista de Ciencias Sociales*, núm. 20. Novembre de 2002. Pàg. 144-154.
- _ Carbonero Gamundí, M. A. Anàlisi social: població, família i exclusió social. *Informe del Centre Econòmic i Social de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears*. Palma.
- _ Carbonero Gamundí, M. A.; Horrach, A; Mascaró, P. I.; Garcias, C. El sistema de bienestar en las Islas Baleares: el difícil tránsito hacia su descentralización. *Los sistemas de bienestar en las comunidades autónomas*. València (en premsa).
- _ Miquel Novajra, Alexandre. En veurem de més grosses? (una anàlisi estructural de la immigració extracomunitària a les Illes Balears). *Monografies de benestar social. Pla integral de atenció a la població immigrant-IBAS*. Palma.
- _ Miquel Novajra, Alexandre. *Mercat de treball i immigració. Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la sostenibilitat de les Illes Balears*. Llibre II. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Palma.
- _ Miquel Novajra, Alexandre. La cultura del trabajo: dimensiones comparativas. Un discurso iniciado y a veces olvidado. Capítol. *Democracia económica III. Los modelos organizativos y el papel del trabajo*. Ed. El Viejo Topo. Barcelona.
- _ Miquel Novajra, Alexandre. La cultura del trabajo empresarial: el agrarismo en los servicios. Capítol. *Antropología sin fronteras*, 20. Jaca.
- _ Valdivielso Navarro, Joaquim. Le conflict social dans la globalisation. *Comp a Philosophies des mondialisations Patrice Vermeren*. L'Harmattam (en premsa).
- _ Valdivielso Navarro, Joaquim. El espacio del ecologismo en la filosofía política. *Revista Internacional de Filosofía Política*, 19. Barcelona.

PROJECTES

- _ Riutort, Bernat; Carbonero, M. Antonia; Miquel, Alexandre; Nadal, Guillem; Valdivielso, Joaquim. *La justicia, las transformaciones sociales y los límites del Estado de Bienestar: políticas públicas, mercado de trabajo, exclusión social y sostenibilidad*. Secretaria d'Estat de Política Científica. Direcció General d'Investigació. Referència: SEC2000-1235.

Treballs d'investigació

- _ Riutort, Bernat; Carbonero, M. Antònia; Miquel, Alexandre; Nadal, Guillem, Valdivielso, Joaquim. *Treball, cohesió social i sostenibilitat*. Novembre de 2002. Estudi per a la Conselleria de Medi Ambient. Govern Balear.
- _ Carbonero Gamundí, M. A. Bases per a l'elaboració del pla de lluita contra l'exclusió social. *Estudi per a la Conselleria de Benestar Social*. 2001-2002
- _ Carbonero Gamundí, M. A. Participació al Transnational Exchange Programme. Community Action Programme to Combat Social Exclusion 2000/2006. Referència: UP/2002/010 Transnational Exchange Phase I 2002.
- _ Miquel Novajra, Alexandre. *Migraciones y cambios culturales*. Ajuntament de Sa Pobla- INEM-CCOO-Conselleria de Benestar Social.

_ Miquel Novajra, Alexandre. *Cultura del treball i cultura empresarial*. CCOO-Illes Balears. Projecte: PB96-0936-C-05-04.

Conferències i ponències

_ Riutort Serra, Bernat. *Democracia cosmopolita frente al nuevo orden mundial*. Setembre de 2002.

_ Riutort Serra, Bernat. I Congreso Iberoamericano de Ética y Filosofía Política. Universitat d'Alcalà de Henares.

_ Riutort Serra, Bernat. *Transformacions socials i polítiques a l'era de la globalització*. Abril de 2002. Sa Riera.

_ Riutort Serra, Bernat; Carbonero, M. Antonia; Miquel, Alexandre; Nadal, Guillem, Valdivielso, Joaquim. *Treball, cohesió social i sostenibilitat*. Jornades sobre Sostenibilitat a les Illes Balears. Govern Balear. Octubre de 2002. Centre de Cultura Sa Nostra.

_ Carbonero Gamundí, M. A. *Petita hidráulica tradicional a les Illes Balears*. Fòrum Arc Mediterrani. Tradició i Innovació en la Gestió de l'Aigua. Xarxa d'Universitats Institut Lluís Vives. Girona. 23, 24 i 25 de gener de 2002.

_ Carbonero Gamundí, M. A. *Conciliació de la vida familiar i laboral*. I Jornada de Dones Empresaries. PIMEM, Institut Balear de la Dona. Calvià, 28 de gener de 2002.

_ Carbonero Gamundí, M. A. *Pautas laborales y fuentes de recursos en las familias: hacia una tipología regional*. I Congreso del Comité de Estratificación Social de la Federación Española de Sociología (FES). Madrid. 12 i 13 de desembre de 2002.

_ Miquel Novjara, Alexandre. *La cultura del trabajo empresarial: el agrarismo en los servicios*. XVIII Jornadas de Antropología Social sin Fronteras. Jaca. 2002.

_ Miquel Novjara, Alexandre. *El papel de los sindicatos en la participación social de los inmigrantes: ¿una asignatura pendiente?*. VI Congreso de Inmigración Africana. Almería. 2002.

_ Valdivielso Navarro, Joaquim. *Justicia y comunidad en la crisis ecológica*. I Congreso Iberoamericano de Ética y Filosofía Política. Alcalà de Henares, setembre de 2002.

_ Valdivielso Navarro, Joaquim. *L'ecologisme com a nova política radical*. Simposium sobre Globalització, Moviments Socials i Conflictes. UIB. Sa Riera. Abril de 2002.

_ Valdivielso Navarro, Joaquim. *Cultura política y fiscalidad ambiental*. Ecotaxa i Cohesió Social. Jornada d'Estudi i Debat. Palma. Abril de 2002.

Tesis doctorals

_ Riutort Serra, Bernat. *La estabilidad de la democracia en la Argentina. Legitimidad política y legitimidad de la moneda*. Gener de 2002. UIB. Doctorand: Hugo A. Quiroga.

Organització congressos i conferències

_ Riutort Serra, Bernat. Simposium Globalización y Democracia. I Congreso Iberoamericano de Ética y Filosofía Política. Setembre de 2002. Alcalà de Henares.

Traduccions

_ Valdivielso Navarro, Joaquim. *La sociedad del riesgo mundial. World risk society*. Public lecture at the London School of Economics and Political Science, febrer de 2002). Beck, Ulrich. A: Luján, J. L. (en premsa).

GRUP DE RECERCA: LA RENOVACIÓ DELS LLENGUATGES POÈTICS EN LA LITERATURA ESPANYOLA DEL SEGLE XX: ESTÈTICA I RECEPCIÓ.

MEMBRES

Francisco J. Díaz de Castro (investigador responsable)
María Payeras Grau
Almudena del Olmo Iturriarte

LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

- _ Poesia, novel·la i teatre espanyols del segle XX.
- _ Estètica literària contemporània.
- _ Recepció de la literatura.
- _ Literatura escrita per dones.
- _ Poètica espanyola del segle XX.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis dirigides

- _ Díaz de Castro, F. J. Isabel García Jaraquemada. Títol: *Mediodía, de Jon Juaristi*. Universitat de les Illes Balears. 14 de juny de 2002. Qalificació: excel·lent *cum laude* per unanimitat.

Conferències

- _ Díaz de Castro, F. J. *La poesía de los 'Novísimos' en la actualidad*. Curso sobre los Novísimos. CAM. Múrcia, 5 de febrer de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Gerardo Diego y su defensa de la poesía*. Curs La Prosa de Gerardo Diego. Fundación Gerardo Diego, 13 de febrer de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Actualidad de Luis Cernuda. Homenaje a Luis Cernuda*. Fundación Gerardo Diego-Centro Cultural de la Villa de Madrid. Madrid, 13 març de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Luis Cernuda en su centenario*. Cicle Homenaje a Luis Cernuda. Centro Andaluz de las Letras. Málaga. 8 de maig de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *La poesía de Rafael Alberti y Luis Cernuda*. Seminari en la Universitat de Bèrgamo (Itàlia). 13 i 14 de maig de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Luis de Baviera escucha Lohengrin*. Curso de Verano de San Roque. Universitat de Cadis. 18 de juliol de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Los otoños de Ángel González*. Curs sobre Ángel González. Cursos de Verano de la Universidad de Granada, Aguadulce (Almería). 25 de juliol de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Quevedo en los poetas del 27*. Curs sobre Francisco de Quevedo. Universitat de Castilla-La Mancha. Villanueva de los Infantes, 8 d'agost de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *La poesía de Luis Cernuda*. Curso Internacional sobre Rafael Alberti y Luis Cernuda. Universitat de Murcia-CajaMurcia. 22 d'octubre de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *Luis Cernuda en su centenario*. Curs sobre Luis Cernuda. Universitat de les Illes Balears. Palma. 28 d'octubre de 2002.
- _ Díaz de Castro, F. J. *El amor en la poesía de Luis Cernuda*. Curs sobre Luis Cernuda, Universitat Complutense de Madrid. 20 de novembre de 2002.

_ Díaz de Castro, F. J. *La herencia de Rafael Alberti en la poesía de posguerra*. Curso Internacional sobre Rafael Alberti. Universitat de Granada. 13 de desembre de 2002.

Congressos: organització i participació

_ Díaz de Castro, F. J. Direcció del curs *Luis Cernuda en su centenario*. Universitat de les Illes Balears. Palma, del 28 al 31 d'octubre de 2002.

_ Díaz de Castro, F. J. Ponència plenària *José María Álvarez y su museo de cera*. Congrés internacional Un Fuego Nuevo. Poéticas Novísimas. Universitat de Saragossa, 25 d'abril de 2002.

PUBLICACIONES

Llibres

_ Díaz de Castro, F. J. *Vidas pensadas. Poetas en el fin de siglo*. Renacimiento. Sevilla. 310 pàg. ISBN: 84-8472-056-X.

_ Díaz de Castro, F. J. (pròleg i selecció). *Miquel Àngel Riera, antoloxía poética*. Ed. bilingüe català-galleg). Trad. de Xavier Rodríguez Baixeras. Espiral Mayor, Poesía. A Coruña. ISBN: 84-95625-55-5.

Capítols de llibres

_ Díaz de Castro, F. J. Lectura de *Deixis en fantasma*. A: RIVERA, Susana (ed.). *Ángel González. Tiempo inseguro*. Litoral, Málaga. Pàg. 206-216.

ACTIVITATS D'INVESTIGACIÓ

Conferències

_ Payeras, M. *Cela, poeta y animador de la poesía*. Ca'n Bordils. Palma. Cicle Camilo J. Cela a Mallorca, organitzat per l'Ajuntament de Palma, la UIB i l'Arxiu Municipal de Palma.

Congressos: organització i participació

_ Payeras, M. Ponència *La Literatura a les proves de selectivitat*. Activitat: La Literatura a les proves de selectivitat. El comentari crític i les guies de lectura. Curs impartit en el CEP de Palma del 21 de febrer de 2002 a 22 de març de 2002, amb una durada de 6 hores.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

_ Payeras, M. La voz de la creación. *Ínsula*, 670, pàg. 24-2 (Madrid).

Articles en revistes nacionals

_ Payeras, M. Los poetas y la República. *Los Cuadernos del Lazarillo*, 22. Pàg. 53-55.

Llibres

_ Payeras, M. (edició). *Fin(es) de siglo y Modernismo. Actas del congreso*. Universitat de les Illes Balears. Palma. En col·laboració amb Luis Fernández Ripoll.

Capítols de llibre

- _ Payeras, M. Ángel González: una mirada urbana. A: RIVERA, Susana (ed). *Ángel González. Tiempo inseguro*. Litoral. MMII. Málaga. Pàg. 269-275.
- _ Payeras, M. Florbela Espanca: la voz femenina y trágica del simbolismo portugués. A: PAYERAS GRAU, Maria; Luis FERNÁNDEZ RIPOLL (eds.). *Fin(es) de siglo y Modernismo. Actas del Congreso*. Universitat de les Illes Balears. Palma. Pàg. 123-141.
- _ Payeras, M. Homenaje a Miguel Hernández. A: *Actas Ier Congreso Internacional Celehis de Literatura. Áreas de Literatura Española, Argentina e Hispanoamericana*. Centro de Letras Hispanoamericanas/Universidad Nacional de Mar del Plata. Facultad de Humanidades/UNMDP. ISBN: 987-544-053-1. Arxiu informatic.

ALTRES ACTIVITATS

- _ Payeras, M. Premi Sial-Nobel d'Assaig 2002.
- _ Payeras, M. Vocal del tribunal de la tesi doctoral d'Encarnación Laguna Conde. Títol: Dos calas en la novelística de Mercedes Salisachs: *La estación de las hojas amarillas* i *La gangrena*.
- _ Payeras, M. Vocal del tribunal de la tesi doctoral d'Isabel García Jaraquemada. Títol: *Mediodía, de Jon Juaristi*, dirigida per Francisco J. Díaz de Castro. Universitat de les Illes Balears, 14 de juny de 2002.
- _ Payeras, M. Membre del tribunal únic de suficiència investigadora del departament de Filologia Espanyola, Moderna i Llatina.

ACTIVITATS D'INVESTIGACIÓ

Congressos: participació

- _ Del Olmo, A. Ponència plenària: *Aproximación a la poesía de Jesús Munárriz*. Congrés Poéticas Novísimas. Un Fuego Nuevo. Universitat de Saragossa, 24-27 d'abril.

ALTRES ACTIVITATS

- _ Del Olmo, A. Curs de la Universitat Oberta per a Majors, Universitat de les Illes Balears, octubre de 2002: *Historia y realidad actual de la literatura*, II (6 hores).
- _ Del Olmo, A. Secretària del tribunal de la tesi doctoral d'Isabel García Jaraquemada, *Mediodía, de Jon Juaristi*, dirigida per Francisco J. Díaz de Castro. Universitat de les Illes Balears, 14 de juny de 2002.

4.8. ÀREA TEMÀTICA: FISIOLOGIA I FARMACOLOGIA

GRUP DE RECERCA: FISIOLOGIA

MEMBRES

Rubén Victor Rial Planas (investigador responsable)
Susana Esteban Valdes*
Cristina Nicolau Llobera
Antoni Gamundí Gamundí
Francesca Canyelles Dols
Lluís Gené Ramis

(*) En col·laboració amb el grup de recerca de neurofarmacologia del departament de Biologia, unitat associada de l'Institut de Neurobiología Ramón y Cajal/CSIC (FOU, núm. 141).

Becaris predoctorals
Mourad Akaârir

Becaris de projectes
Sara Aparicio Martínez
M. Antònia Comas Soberats
Celia Garau Garcia
David Moranta Mesquida
Catalina Roca Company
Silvia Tejada Gavela

Professors col·laboradors
José Carlos Rodríguez Pino

Col·laboradors a la recerca
Gaspar Alemany Mandilego
Ignasi Barjau Rico
Joan Vich Botta

Professors visitants
Antoni Diez. TU de la Universitat de Barcelona. Juliol de 2002.
Carmen Barriga Ibars. CU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.
Mariano Mañas Almendros, CU de la Universitat de Granada. Setembre de 2002.
Emilio Martínez de Victoria Muñoz. CU de la Universitat de Granada. Setembre de 2002.
José Antonio Pariente. TU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.
Ana Rodríguez Moratinos. TU de la Universitat d'Extremadura. Setembre de 2002.

Alumnes col·laboradors. Curs acadèmic 2001-2002 (tipus A)
Bennàsar Bestard Agnés
Muñoz Toro, Almudena del Pilar
Ortega Comino, Maria Trinidad

LÍNIES DE RECERCA

- Fisiologia del son.
- Evolució dels estats de vigília.
- Electroencefalografia de rèptils.

- Polisomnografia nocturna en humans.
- Termoregulació durant el son.
- Electrofisiologia.
- Apnees del busseig i apnees a humans.
- Detecció de cFos per immunocitoquímica en els diversos estats d'activitat dels rèptils.
- Assimetries i EEG
- Regulació farmacològica de la respiració en rèptils.
- Adrenoceptors alfa-2 i receptors serotoninèrgics 5-HT1A: relació amb la depressió endògena i addicció a opiàcids (*).
- Modulació de la sensibilitat d'adrenoceptors alfa-2 i receptors serotoninèrgics 5-HT1A (*).
- Caracterització i modulació dels receptors per a imidazolines (*).
- Regulació del son per la dieta.
- Història de les neurociències

(*) En col·laboració.

PROJECTES

Projectes finançats per països europeus

- Peroperatieve monitoring van de anesthesische effecten op basis van nieuwe variabelen uit de chaostheorie.* Investigador principal: A. M. L. Coenen. Investigador col·laborador: A. Gamundí. Universitat de Nijmegen (Holanda). Finançament: NWO-STW (Govern Holandès). 2000-2002.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- Los orígenes evolucionarios del sueño REM y sus implicaciones fisiopatológicas en la especie humana.* Investigador principal: Rubén V. Rial Planas. FIS00/0022-01. 2000-2002.
- Biología y regulación por opiáceos de receptores para imidazolinas.* Investigador principal: Jesús A. García-Sevilla. Investigadora col·laboradora: S. Esteban. BFI2000-0306. 2000-2003. (*)
- Estudio de marcadores de vulnerabilidad genética y neurobiología del trastorno afectivo bipolar tipo I en familias afectas de las islas de Mallorca y Menorca.* Investigadora principal: Francesca Canyelles Dols. FIS 99/0440. 1999-2002

(*) En col·laboració

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- Diseño de dietas infantiles para optimizar la consolidación de los ciclos circadianos.* Investigador principal: R. Rial Planas. Entitat finançadora: Ministeri d'Educació i Cultura. Referència: AGL2000-0182-P4-03. 2001-2002.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos: organització, participació

- GAMUNDÍ, A.; COMAS, M. A.; VAN DEN BROEK, P. L. C.; NICOLAU, M. C.; AKAÂRIR, M.; VAN RIJN, C. M.; PEREDA, E.; COENEN, A. M. L.; RIAL, R. V.; MOURISSE, J. *Evidence of interhemispheric dependences appear in the eeg under the effect of propofol in human subjects.* 16th Congress of the European Sleep Research Society. Reykjavik. Proceeding: *Journal of Sleep Research*, 11 (supl. 11): 75.

- RIAL, R. V.; NICOLAU, M. C.; GAMUNDÍ, A.; AKAÂRIR, M.; PEREDA, E.; GONZÁLEZ, J. *Sleep deprivation and learned helplessness studies: are they different?*. 16th Congress of the European Sleep Research Society. Reykjavik. Proceeding: *Journal of Sleep Research*, 11 (supl. 11): 191.
- RIAL, R. V.; NICOLAU, M. C.; GAMUNDÍ, A.; ORTEGA, T.; AKAÂRIR, M. *Periodic breathing and apnoeas in reptils*. 16th Congress of the European Sleep Research Society. Reykjavik. Proceeding: *Journal of Sleep Research*, 11 (Suppl. 11): 191-192.
- GAMUNDÍ, A.; COMAS, M. A.; PEREDA, E.; GONZÁLEZ, J.; NICOLAU, M. C.; VAN RIJN, C. M.; COENEN, A. M. L.; RIAL, R. V. *A comparison of power spectrum and nonlinear complexity indexes in the EEG under the effect of propofol in human subjects*. 12th Meeting of the International Pharmaco-EEG Group. Barcelona. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24 (Suppl. D): 171.
- PAREDES, S. D.; SÁNCHEZ, S.; RODRÍGUEZ, A. B.; MARTÍN, M. I.; RIAL, R. V.; BARRIGA, C. *Effect of stress by automated forced swimming test and circadian variations of phagocytosis and anion superoxide levels in macrophages*. Congress of the Physiological Society. Comparative Neuroscience and Comparative Physiology. University of Central Lancashire. Preston.
- ESTEBAN S.; MORANTA D.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Attenuating effects of I2 Imidazoline receptor ligands on dependence and withdrawal to opioids in rats in vivo*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24: 160, P138. Toledo.
- MORANTA, D.; ESTEBAN, S.; GARCÍA-SEVILLA J. A. *Acute depletion of monoamines by reserpine induces supersensitivity of central presynaptic $\square_2$ -auto but not $\square_2$ -heeroreceptors in rats in vivo*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology* 24: 161, P140. Toledo.
- MIRALLES, A.; ESTEBAN S.; SASTRE-COLL, A.; GARCÍA-SEVILLA J. A. *Endogenous $\square$ -carboline derivaties have high affinity for rat brain I₂-Imidazoline receptors*. XXIII Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Proceeding: *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology* 24: 160, P139. Toledo.

PUBLICACIONES

Articles en revistas internacionales

- PEREDA, E.; GAMUNDÍ, A.; NICOLAU, M. C.; DE VERA, L.; GONZÁLEZ, J. *Evidence of state-dependent interhemispheric relationships in lizard EEG during waking*. *IEEE Transactions on Biomedical Engineering*, 49(6).
- SASTRE-COLL, A.; ESTEBAN, S.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Supersensitivity of 5-HT_{1A}-autoreceptors and $\square_2$ -adrenoceptors regulating monoamine synthesis in the brain of morphine-dependent rats*. *Naunyn-Schmiedeberg's Archives of Pharmacology*, 365 (3) 210-219.
- ESTEBAN, S.; MORANTA, D.; SASTRE-COLL, A.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. *Withdrawal from chronic ethanol increases the sensitivity of 5-HT_{1A} presynaptic receptors modulating serotonin and dopamine in rat brain in vivo*. *Neuroscience Letters*, 326 (2) 121-124.

Llibres

- ALEMANY, G.; RIAL, R. V. *Cromatografía en capa fina. Análisis de drogas de abuso*. PM 2478.

ALTRES ACTIVITATS

Comitès editorials

- RIAL, R. V. Membre del comitè editorial de la revista *Sleep Research Online*.
- RIAL, R. V. Membre del comitè editorial de la revista *Sueño y Vigilia*.
- CANYELLES, F. Membre del comitè editorial de la revista *Sueño y Vigilia*.

Estàncies en centres estrangers

- NICI/Comparative and Physiological Psychology-Katholieke Universiteit Nijmegen. Nijmegen (Holanda). 2 mesos (juliol i agost de 2002). Tema: *Efectos de la pilocarpina sobre el sueño REM en ratas*.

Reunions: organització i participació

- Reunió del grup d'investigació de Fisiologia de la UIB i el grup d'investigació de Fisiologia de la Universitat d'Extremadura (UNEX) per a coordinació del projecte d'investigació conjunt. Títol: *Diseño de dietas infantiles para optimizar la consolidación de los ciclos circadianos*. Extremadura (febrer de 2002) i Palma (setembre de 2002).

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Organització i creació del Laboratori de Polisomnografia Clínica a la Clínica Juaneda.
- Conveni de col·laboració amb la Universitat de La Laguna, Tenerife per a coordinació d'un projecte FIS.
- Conveni de col·laboració amb la Universitat d'Extremadura per a coordinació d'un projecte P4.
- Conveni de col·laboració amb el Laboratori Ordesa (Barcelona) per a coordinació d'un projecte P4.

GRUP DE RECERCA: GRUP DE FISIOLOGIA I BIOQUÍMICA DE LA NUTRICIÓ

MEMBRES

Antoni Pons Biescas
Josep Antoni Tur Marí
Antoni Aguiló Pons
Sebastià Manresa Tejedor

Becaris d'investigació (FPU)
Antoni Sureda Gomila

Becaris d'investigació (UIB)
Nuria Cases Porcel
Pedro Tauler Riera
Isabel Gimeno Franco

Col·laboradors docents
Pere Riutort Sbert
Marta S. Puig Mójér
Joan Miquel Batle Vidal
Gabriela Nicola Orejas
Joan Roig Cañellas

Col·laboradors d'investigació
Maria Colomer Valiente
Marta García Valdueza
Manuel Moñino Gómez
Margalida Catalina Cortès Bailleul

Becaris de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (programa de cooperació interuniversitària)
María Teresa Cardozo Salinas (Universitat Mayor San Simón, Cochabamba, Bolívia)

Alumnes col·laboradors de la UIB

Tipus A
Rosa Catalina Albertí Albertí
Sílvia Terradas Coll

Tipus B
Magdalena Lladó Femeninas
Salvador Ribas Juan
Margalida Mir Mas
Itziar Tolosa Mata

Tesis doctorals

□ *Interaccions de les defenses antioxidants en situacions d'estrès oxidatiu i la seva prevenció.* Pedro Tauler Riera. Director: Antoni Pons Biescas. Universitat de les Illes Balears.

Cursos d'especialització i màsters

— Segon Curs d'Especialista Universitari en Implantologia Oral (200 hores). Universitat de les Illes Balears. Palma, iniciat l'octubre de 2000. Direcció: Josep A. Tur Marí i Pere Riutord Sbert.

— Tercer Curs d'Especialista Universitari en Implantologia Oral (200 hores). Universitat de les Illes Balears. Palma, iniciat l'octubre de 2002. Direcció: Antoni Pons Biescas, Josep A. Tur Marí i Pere Riutord Sbert.

— Primer Curs d'Especialista Universitari en Estètica Dental (200 hores). Universitat de les Illes Balears. Palma, iniciat l'octubre de 2002. Direcció: Antoni Pons Biescas, Josep A. Tur Marí i Pere Riutord Sbert.

— Màster en Odontologia Estètica (500 hores). Universitat de les Illes Balears. Palma, iniciat l'octubre de 2002. Direcció: Antoni Pons Biescas, Josep A. Tur Marí i Pere Riutord Sbert.

— Tercera edició de la Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera (180 hores). Universitat de les Illes Balears, Consell Insular d'Eivissa i Formentera, Govern de les Illes Balears. Direcció: Josep A. Tur Marí.

— Curs d'Especialista Universitari en Educació Nutricional (210 hores). Setembre de 2001-juliol de 2002. Direcció: Josep A. Tur, M. de Lluc Bauzà, Joan Ferrer.

— Curs de Nutrició i Esport (20 hores). Tercera Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. Eivissa, setembre de 2002. Direcció: Antoni Pons Biescas i Josep A. Tur Marí.

— Activitat Física per a la Promoció de la Salut (40 hores). Universitat d'Estiu de la UIB 2002. Juliol de 2002. Coordinadors: Antoni Pons Biescas, Antoni Aguiló Pons, Rafel Suau Estrany.

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

Línies de recerca

- Estrès oxidatiu.
- Toxicitat de l'oxigen i defenses endògenes.
- Nutrició d'esportistes i aliments de disseny.
- Nutrició comunitària.
- Metabolisme d'aminoàcids i energètic.
- Metabolisme dels nutrients antioxidants.
- Transferència de tecnologia als sectors productius i de serveis.
- Noves aplicacions tecnològiques dels enzims. Desenvolupament de nous agents oxidants i antioxidants.
- Epidemiologia nutricional.
- Ciències de l'activitat física.
- Ciències de l'animal de laboratori.
- Odontoestomatologia bàsica.

Projectes finançats per la Unió Europea

— *Proyecto conjunto para la consecución de una bebida isotónica a partir de almendra mallorquina*. Programa FEDER. Projecte núm.: IDE/0012/2000. Investigadors responsables: Antoni Pons i Josep A. Tur. 2001-2002.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

— *Estudi de nutrició de les Illes Balears*. Conselleria de Salut i Consum, Govern de les Illes Balears (exp. núm. 26/2002). Investigadors responsables: Josep A. Tur i Antoni Obrador. 2002-2003.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament tecnològic

— *Bases per l'elaboració d'una beguda isotónica energètica a partir de l'ametlla*. Entitat finançadora: Conselleries d'Economia, Comerç i Indústria, i d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears. Investigadors responsables: Antoni Pons i Josep A. Tur. 2001-2002.

— *Paper de l'alimentació amb antioxidants en la salut i rendiment d'esportistes i persones majors*. Entitat finançadora: Productors Balears d'Ametlles i Garroves. Investigadors responsables: Antoni Pons i Josep A. Tur. 2001-2003.

— *Desenvolupament d'estudis bàsics i d'aplicació de la bioimpedància en nutrició i clínica humanes*. Entitat finançadora: Sano Care Human Systems, SL. Madrid. Investigadors responsables: Antoni Pons i Josep A. Tur. 2001-2003.

— *Investigació en blanquejament dental: estudi in vivo*. Entitat finançadora: Laboratorios KIN, SA. Barcelona. Investigador principal: Pere Riutord. 2002-2003.

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos, taules rodones i conferències

Congressos

— CASES, TAULER, SUREDA, AGUILÓ, TUR, PONS. *Efecto de la maduración del fruto y sistema de cultivo sobre el componente antioxidante y prooxidante de la almendra*. Pòster. VII Reunión del Grupo Español de Radicales Libres y III Reunión Iberoamericana. Cáceres. Setembre de 2002.

— SUREDA, TAULER, CASES, AGUILÓ, VILLA, CÓRDOVA, TUR, PONS. *Participación del neutrófilo en el esquema general de defensa antioxidante frente al estrés oxidativo inducido por el ejercicio*. Pòster. XXV Congreso de la SEBBM. León. Setembre de 2002.

— TUR, PONS, PUIG, NICOLA, COLOMER, MOÑINO, GARCÍA. *Obesidad, percepción subjetiva del peso corporal y su control en las Islas Baleares (estudio ENIB 1999-2000)*. Comunicació oral. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— TUR, PONS, PUIG, NICOLA, COLOMER, MOÑINO, GARCÍA. *Riesgo de ingestas inadecuadas en la población de las Islas Baleares (Estudio ENIB 1999-2000)*. Comunicació oral. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— TUR, PONS, PUIG, NICOLA, COLOMER, MOÑINO, GARCÍA. *Consumo de alimentos en las diferentes ingestas del día en la población de las Islas Baleares (Estudio ENIB 1999-2000)*. Comunicació oral. V Congreso Nacional de

la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— TUR, ALBERTÍ, LLADÓ. *Cambios en los hábitos alimentarios e ingesta de nutrientes en Mallorca a lo largo del siglo XX*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— CORTÉS, PUIG, TUR. *Evaluación del consumo de alimentos en drogadictos de Palma de Mallorca*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— TAULER, AGUILÓ, GIMENO, FUENTESPINA, TUR, PONS. *Influencia de la vitamina C sobre los niveles plasmáticos de ácido úrico durante una competición de duatlón*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— SUREDA, BATLE, TAULER, AGUILÓ, CASES, TUR, PONS. *Efectos de la vitamina C sobre las defensas antioxidantes de neutrófilos de deportistas en apnea*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— PINTOS, MARTÍN, FUSTER, PASTOR, OBRADOR, TUR. *Estatus de Zn y Se en mujeres sanas de Mallorca*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— MARTÍN, PINTOS, FUSTER, TORAL, OBRADOR, TUR. *Estatus de los folatos en mujeres sanas de Mallorca*. Pòster. V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid. 26-29 de setembre de 2002.

— CASES, TAULER, SUREDA, TUR, PONS. *Efecto de la maduración del fruto y sistema de cultivo sobre el componente antioxidante y prooxidante de la almendra*. Comunicació. VII Reunión del Grupo Español de Radicales Libres y III Reunión Iberoamericana. Cáceres. 26-28 de setembre de 2002.

— TUR, PONS, PUIG, NICOLA, COLOMER, MOÑINO, GARCÍA. *Alimentación y salud en las Islas Baleares (Estudio ENIB 1999-2000)*. Pòster. I Congreso Nacional de la Asociación Española de Dietistas-Nutricionistas. Barcelona. 18-19 d'octubre de 2002.

— MARTÍNEZ DE LA VICTORIA, TUR, ZÚÑIGA, MAÑAS. *Postgraduate on-line specific training on animal welfare and research addressed to technicians and researchers on biomedical sciences*. Pòster. 53rd National Meeting of the American Association for Laboratory Animal Science (AALAS). San Antonio (EUA). 27-31 d'octubre de 2002.

— TUR, SUREDA, KASTANAUSKAITÉ, TAULER, CASES, PONS. *Animal model of oxidative stress induced by hemolysis*. Pòster. 53rd National Meeting of the American Association for Laboratory Animal Science (AALAS). San Antonio (EUA). 27-31 d'octubre de 2002.

Conferències i taules rodones

— *Aspectes innovadors en el disseny d'aliments elaborats a base d'ametlla*. L'Ametlla a les Illes Balears. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern de les Illes Balears, Parc BIT. Inca, Mallorca. 15 de març de 2002.

— *Dieta mediterrània: beneficis per a la salut*. Cicle de conferències de la Fundació La Caixa. Ajuntament de Consell. Mallorca. 22 de maig de 2002.

— *Dieta mediterrània: beneficis per a la salut*. Cicle de conferències de la Fundació La Caixa. Moscari, Ajuntament de Selva. Mallorca. 25 de juliol de 2002.

□ *Evaluación nutricional del deportista*. Curs Nutrició i Esport. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. Universitat de les Illes Balears. Eivissa. 20 de setembre de 2002.

□ *És adequada la dieta mediterrània per a l'esportista?*. Curs Nutrició i Esport. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. Universitat de les Illes Balears. Eivissa. 20 de setembre de 2002.

□ *Valor nutricional de l'ametlla*. Curs d'Especialista en Tecnologia d'Aliments. Col·legi Oficial de Químics de Balears. Palma. 23 de setembre de 2002.

□ *La dieta mediterrània i el seus efectes sobre la salut*. Llicó inaugural del curs acadèmic 2002-2003. Universitat de les Illes Balears. Eivissa. 30 de setembre de 2002.

□ *Dieta mediterrània: beneficis per a la salut*. Cicle de conferències de la Fundació La Caixa. Ajuntament d'Andratx. Mallorca. 2 d'octubre de 2002.

□ *Dieta mediterrània: beneficis per a la salut*. Cicle de conferències de la Fundació La Caixa. Ajuntament de Binissalem. Mallorca. 25 d'octubre de 2002.

Patents

□ PONS, TUR, TAULER, CASES, AGUILÓ. *Isotonic energy drink and procedure for obtaining it*. Referència: PCT-IB-02/02503. País de prioritat: Espanya. Data de prioritat: 29-06-2001. Entitat titular: Universitat de les Illes Balears i Productors Balears d'Ametlles i Garroves, AIE. Països signants del conveni PCT. Empreses que l'exploten: Productors Balears d'Ametlles i Garroves, AIE.

PUBLICACIONS

Llibres

□ *La cerveza en la alimentación de los españoles. Estudio CICS*. Editor: Serra Majem, L.; Aranceta, J.; Pérez Rodrigo, C.; Ribas, L.; Llopis, J.; Mataix, J.; Bello, L.; Tojo, R.; Tur, J. A. Centro de Información Cerveza y Salud (Madrid). En premsa.

Articles en revistes de difusió internacional

□ PUIG, BENITO, TUR. Obesidad y sobrepeso en adolescentes escolarizados de Palma de Mallorca. *Rev. Esp. Nutr. Comunitaria*, 8 (3-4): 79-89 (2002).

□ TAULER, AGUILÓ, FUENTESPINA, TUR, PONS. Diet supplementation with vitamin E, vitamin C and β -carotene cocktail enhances basal neutrophil antioxidant enzymes in athletes. *Pflügers Arch./Eur. J. Physiol.*, 443: 791-797 (2002).

- MARTÍN, OBRADOR, TUR, VILLAVICENCIO. Concentración de homocisteína plasmática y depleción de folatos. *Med. Clin. (Barc.)*, 119 (12): 475-476 (2002).
- TUR, CORTÉS, PUIG, PONS. Consumo de alimentos en toxicómanos de las Islas Baleares sometidos a tratamiento de rehabilitación mediante metadona. *Rev. Esp. Nutr. Comunitaria*. En prensa.
- TUR, PUIG, PONS, BENITO. Alcohol consumption among school adolescents in Palma de Mallorca. *Alcohol*. En prensa.
- AGUILÓ, TAULER, GUIX, VILLA, CÓRDOVA, TUR, PONS. Effect of exercise intensity and training on antioxidants and cholesterol profile in cyclists. *J. Nut. Biochem*. En prensa.
- ARANCETA, PÉREZ, SERRA-MAJEM, RIBAS, QUILES, VIOQUE, TUR, MATAIX, LLOPIS, TOJO, FOZ. Grupo colaborativo para el estudio de la obesidad en España. Prevalencia de obesidad en España: resultados del estudio SEEDO 2000. *Med. Clin. (Barc.)*. En prensa

Articles en revistes de difusió nacional

- TUR. *Dieta mediterrània*. Colecció de cinc murals per a l'ensenyament secundari. Ed. Cort. Palma.
- TUR, OBRADOR (direcció). Estudio de nutrición de las Islas Baleares (ENIB 1999-2000). Libro blanco de la alimentación y la nutrición en las Islas Baleares. Volum I. *Rev. de Ciència (IEB)*, 27: 1-120 (2002).
- TUR, OBRADOR (direcció). Estudio de nutrición de las Islas Baleares (ENIB 1999-2000). Libro blanco de la alimentación y la nutrición en las Islas Baleares. Volum II. *Rev. de Ciència (IEB)*, 28: 1-140 (2002).
- TUR, OBRADOR (direcció). Estudi de nutrició de les Illes Balears (ENIB 1999-2000). Llibre blanc de l'alimentació i la nutrició a les Illes Balears. Volum I. *Rev. de Ciència (IEB)*, 29: 1-120 (2002).
- TUR, OBRADOR (direcció). Estudi de nutrició de les Illes Balears (ENIB 1999-2000). Llibre blanc de l'alimentació i la nutrició a les Illes Balears. Volum II. *Rev. de Ciència (IEB)*, 30: 1-140 (2002).

ALTRES

Premis rebuts

- TUR, J. A.; PONS, A.; PUIG, M. S.; NICOLA, G.; COLOMER, M.; MOÑO, M.; GARCIA, M. *Obesidad, percepción subjetiva del peso corporal y su control en las Islas Baleares (Estudio ENIB 1999-2000)*. Comunicació oral. Premi a la millor comunicació oral (sobre 290 treballs presentats). V Congreso Nacional de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC)/III Congreso Iberoamericano de Nutrición y Salud Pública. Madrid, setembre de 2002.
- RIUTORD, P.; PONS, A.; TUR, J. A. Premi Canal 4 TV (Mallorca) a la millor aportació científica (per l'elaboració d'un producte blanquejador dental). Palma, desembre de 2002.

Comités editorials

- RIUTORD, P. Director d'*Entre Mans*, butlletí informatiu i de difusió científica del Col·legi Oficial d'Odontòlegs i Estomatòlegs de les Balears.
- RIUTORD, P. Director i coordinador del programa de difusió sanitària *Salut dental*. Canal 4 TV, Mallorca.

- RIUTORD, P. Director i coordinador del programa de difusió sanitària *Salut dental*. Onda Cero Radio, Mallorca.
- RIUTORD, P. Col·laborador habitual de les revistes de difusió sanitària *Salut i Força* i *Salut i Ciència*.
- TUR, J. A. Secretari del consell de redacció de *Revista de Ciència* (IEB-CECEL-CSIC), des de 1987.
- TUR, J. A. Membre del comitè editorial de l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera (conveni UIB-Consell Insular d'Eivissa i Formentera).
- TUR, J. A. Membre del comitè editorial de la *Revista Española de Nutrición Comunitaria*.
- PONS, A. Membre del comitè científic de la revista de difusió sanitària *Salut i Ciència*.

Contractes i convenis amb entitats públiques o privades

- Acord de col·laboració amb Productors Balears d'Ametlles i Garroves, per a la presentació de projectes d'investigació conjunts. Investigador responsable: Antoni Pons Biescas.
- Acord de col·laboració amb l'Institut de Recerca Hiperbàrica i Subaquàtica MEDISUB per a la realització d'activitats docents i de recerca. Investigador responsable: Antoni Pons Biescas.
- Acord de col·laboració amb la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria, la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears i els Productors Balears d'Ametlles i Garroves, per el desenvolupament d'un programa pilot d'elaboració d'una beguda isotònica energètica a partir de l'ametlla 2001-2002. Investigadors responsables: Antoni Pons Biescas i Josep A. Tur Marí.
- Acord de col·laboració amb la Clínica Femenies per a realització d'activitats docents i de recerca. Investigador responsable: Antoni Pons Biescas.
- Acord de col·laboració amb l'Hospital Sant Joan de Déu per a realització d'activitats docents i de recerca. Investigador responsable: Antoni Pons Biescas.
- Acord de col·laboració amb ASPACE per a la realització d'activitats docents i de recerca. Investigador responsable: Antoni Pons Biescas.
- Acord de col·laboració amb Sano Care Human Systems, SL (Madrid) per a desenvolupar estudis bàsics i d'aplicació de la bioimpedància en nutrició i clínica humanes. Investigador responsable: Josep A. Tur.

Col·laboracions amb entitats públiques o privades

- PONS, A. Director del Laboratori de Ciències de l'Activitat Física de la UIB, des de l'1 de febrer de 2000.
- PONS, A. Membre de la Society for Free Radical Research.
- RIUTORD, P. President del Col·legi Oficial d'Odontòlegs i Estomatòlegs de les Balears, des de 1995.
- RIUTORD, P. Vocal de la Fundació Dental Espanyola, des de 1998.
- TUR, J. A. President del consell acadèmic i membre de la Junta de Govern de l'Institut d'Estudis Baleàrics des de 1992.
- TUR, J. A. Membre fundador de la Sociedad Española para las Ciencias del Animal de Laboratorio (SECAL), des d'octubre de 1989.
- TUR, J. A. Assessor científic de la Secció de Farmàcia Clínica i Farmacologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i les Balears, des del 12 de febrer de 1997.

- TUR, J. A. Membre de la comissió mixta del Consell Insular d'Eivissa i Formentera-UIB per a l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera, des del 2 de setembre de 1997.
- TUR, J. A. Director de l'Extensió Universitària d'Eivissa i Formentera de la UIB, des del 9 de setembre de 1997.
- TUR, J. A. Patró de la Fundació de les Ciències Farmacèutiques de les Illes Balears, des de novembre de 1998.
- TUR, J. A. Membre de la Junta de Govern de la Sociedad Española de Nutrición Comunitaria (SENC), des d'octubre de 2000.

Equips i tècniques experimentals d'ús habitual

- Anàlisis enzimàtiques.
- Centrifugació diferencial.
- Computador d'escentelleig líquid.
- Cromatògrafs de gasos.
- Espectrofluorimetria.
- Espectrofotometria.
- FPLC.
- HPLC.
- ELISAs.
- PCR i PCR-RT.
- Electroforesi, Western-blotting, Southern-blotting, Northern-blotting.
- Immunoblotting.
- Tècniques d'immunologia.
- Calorimetria indirecta humana.
- Estabulari i models animals.
- Tècniques de purificació i estudi de proteïnes i enzims.
- Valoració funcional d'esportistes.
- Tècniques d'ultrafiltració.
- Espectrofotometria.
- Centrifugació diferencial.
- Computador d'escentelleig líquid.
- Determinacions enzimàtiques intestinals.
- Estabulari.
- Models animals.
- Dietes experimentals.
- Tècniques d'anàlisi *in vivo* de la funció motora digestiva.
- Tècniques d'anàlisi *in vitro* de l'absorció intestinal de nutrients en teixit aïllat.
- Tècniques d'anàlisi *in vitro* de l'absorció intestinal de nutrients en enteròcits aïllats.
- Tècniques d'anàlisi *in vitro* de l'absorció intestinal de nutrients en vesícules de membrana luminal (BBMV).
- Tècniques d'estudi de la nutrició humana.
- Disseny de dietes en nutrició humana.
- Disseny de dietes en nutrició animal.
- Tècniques d'anàlisi de la freqüència alimentària.
- Tècniques d'anàlisi del valor nutricional dels aliments.
- Aplicacions de la microscopia electrònica a l'odontologia.
- Tècniques de blanquejament dentari.
- Tècniques d'adhesió dentària mitjançant tracció controlada.

GRUP DE RECERCA: NEUROFARMACOLOGIA

MEMBRES

Jesús A. García Sevilla (investigador responsable)
Susana Esteban Valdés
Antoni Miralles Socias
Cristina Gómez Bellvert
Carles Saus Sarria
Víctor Asensio Landa
David Moranta Mesquida
M. Julia García Fuster

LÍNIES DE RECERCA

- Adrenoceptor alfa-2: relació amb la depressió endògena i addicció a opiàcis.
- Models de supersensibilitat d'adrenoceptor alfa-2.
- Models de dessensibilització d'adrenocetors alfa-2.
- Caracterització i modulació dels receptors d'imidazolines.
- Implicació dels fàrmacs d'estructura imidazolina en la protecció de la mort neuronal i la tolerància als opiàcis.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Biología y regulación por opiáceos de receptores para imidazolinas». Jesús Andrés García Sevilla. Referència: BFI2000-0306 (2000-2003).

ACTIVITATS DE RECERCA

Participació en congressos

- ASENSIO, V. J.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Regulation of ERK kinase 1/2 (MEK1/2) proteins after acute sufentanil administration in rat brain». XXIV Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo, 22-25 septiembre de 2002. *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24, 150.
- MIRALLES, A.; ESTEBAN, S.; SASTRE-COLL, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Endogenous β -carboline derivatives have high affinity for rat brain I2-imidazoline receptors». XXIV Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo, 22-25 septiembre de 2002. *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24, 160.
- ESTEBAN, S.; MORANTA, D.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Attenuating effects of I2-imidazoline receptor ligands on dependence and withdrawal to opioids in rats in vivo». XXIV Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo, 22-25 septiembre de 2002. *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24, 160.
- GARCÍA-FUSTER, M. J.; FERRER-ALCÓN, M. ; MIRALLES, A. ; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Modulation of pro-apoptotic Fas receptor proteins during heroin addiction in rat brain». XXIV Congreso de la Sociedad Española de Farmacología. Toledo, 22-25 septiembre de 2002. *Methods and Findings in Experimental and Clinical Pharmacology*, 24, 161.

Conferències

- MIRALLES, A. «Les cèl·lules mare: un gran repte per a la biomedicina». Fòrum d'Amics de la Ciència i Humanitats Biblioteca Can Torró, Alcúdia, 1 de febrer de 2002.
- MIRALLES, A. «Biología y estructura molecular de los receptores asociados a proteínas G». XII Curso avanzado para postgraduados sobre Receptores para Neurotransmisores, Madrid, 7 de mayo de 2002.
- ESTEBAN, S. «Influencia del sistema serotoninérgico en los ritmos biológicos». Curs d'Estiu e la Universitat de les Illes Balears, Palma, 26 de juliol de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacional

- SASTRE-COLL, A.; ESTEBAN, S.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Supersensitivity of 5-HT_{1A}-autoreceptors and α_2 -adrenoceptors regulating monoamine synthesis in the brain of morphine-dependent rats». *Naunyn-Schmiedebergs Archives of Pharmacology*, 365, núm. 3 (2002), 210-219.
- ESTEBAN, S.; MORANTA, D.; SASTRE-COLL, A.; MIRALLES, A.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Withdrawal from chronic ethanol increases the sensitivity of 5-HT_{1A} presynaptic receptors modulating serotonin and dopamine synthesis in rat brain in vivo». *Neuroscience Letters*, 326, núm. 2 (2002), 121-124.
- MIRALLES, A.; ASENSIO, V. J.; GARCÍA-SEVILLA, J. A. «Acute treatment with the cyclic antidepressant desipramine, but not fluoxetine, increases membrane-associated G protein-coupled receptor kinases 2/3 in rat brain». *Neuropharmacology* 43 (2002), 1249-1257
- GONZÁLEZ-MAESO, J.; RODRÍGUEZ-PUERTAS, R.; MEANA, J. J.; GARCÍA-SEVILLA, J. A.; GUIMÓN, J. «Neurotransmitter receptor-mediated activation of G-proteins in brains of suicide victims with mood disorders: selective supersensitivity of α_2A -adrenoceptors». *Molecular Psychiatry*, 7 (2002), 755-767.
- GONZÁLEZ-MAESO, J.; TORRE, I.; RODRÍGUEZ-PUERTAS, R.; GARCÍA-SEVILLA, J. A.; GUIMÓN, J.; MEANA, J. J. «Effects of age, postmortem delay and storage time on receptor-mediated activation of G-proteins in human brain». *Neuropsychopharmacology*, 26 (2002), 468-478.
- GRANGE-MIDROIT, M.; GARCÍA-SEVILLA, J. A.; FERRER-ALCON, M.; LA HARPE, R.; WALZER, C.; GUIMÓN, J. «G protein-coupled receptor kinases, beta-arrestin-2 and associated regulatory proteins in the human brain: postmortem changes, effect of age and subcellular distribution». *Brain Res. Molecular Brain Research*, 101 (2002), 39-51.

Capítols de llibre

- Kitajka, K.; Martínez, E.; Miralles, A.; Escribá, P. V. «Role of phosphatidylethanolamine in G protein-coupled receptor-associated signal transduction Eicosanoids and other bioactive lipids in cancer, inflammation, and radiation injury». *Advances in experimental medicine and biology*. Kluwer Academic/Plenum Publishers (EUA2002), ISBN: 0-306-47283-X (2002).

ALTRES ACTIVITATS

— GARCÍA-SEVILLA, J. A., Director del «XII Curso Avanzado para postgraduados sobre Receptores para Neurotransmisores. Focus: Receptores cannabinoides». Madrid, del 6 al 10 de maig de 2002.

— ESTEBAN, S. Impartició de cursos de doctorat dels programes de Biomedicina, de Biologia Fonamental i de Nutrició: Legislació, directrius i rutines en l'ús de l'animal de laboratori. Regulació neuroendocrina de la ingestió alimentària. Principis bàsics en l'experimentació animal.

— ESTEBAN, S. Coordinador d'estiu de la Universitat de les Illes Balears «Estudio de los ritmos biológicos», juliol de 2002.

**4.9. ÀREA TEMÀTICA: ENGINYERIA ELÈCTRICA, ELECTRÒNICA I
AUTOMÀTICA**

GRUP DE RECERCA: TECNOLOGIA ELECTRÒNICA

MEMBRES

Eugeni Garcia Moreno (investigador responsable)
Jaume Segura Fuster
Miquel Roca Adrover
Eugeni Isern Riutort
Sebastià Bota Ferragut
Joan Font Rosselló
Josep Lluís Rosselló
Óscar Calvo Ibáñez
Carola de Benito Crosetti
Bartomeu Alorda Ladaria
Rodrigo Picos Gayà
Debora Coll Mayor
Marcos Rosales Palou

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

Línies de recerca

- Disseny microelectrònic.
- Caracterització de dispositius VLSI.
- Mètodes de test avançat de CI.
- Sistemes electrònics d'instrumentació i control.
- Robots mòbils autònoms.

PROJECTES FINANÇATS

Projectes finançats per la Unió Europea

- «Laboratory for Distance Learning Based on Internet Technologies (LABDILEIT)». Investigador responsable: Eugeni García Moreno. Programa Alfa (Ref. AML/B7-311-97/0666/II-0077-A)
- «Silicon/glass microstructures for innovative gas sensing systems». Investigador responsable: Josep Samitier (a la UIB: S. Bota). SOIN - Societat de la informació (IST-1999-19003).
- «AUTOTRACKER - Autonomous Inspection of Subsea Telecommunication Cables, Power Cables and Pipelines». Investigador responsable: O. Calvo (Competitive and sustainable growth, G3RD-CT-2000-00265)
- «Sistema experto para el seguimiento de oleoductos sumergidos mediante robot autónomo». Investigador responsable: O. Calvo (European Infrastructure for Energy Reserve Optimization, EIERO).

Altres projectes internacionals amb finançament públic

- «Instrumentación Electrónica aplicada a los estudios de dolor». Investigador Responsable: Dr Vania Apkarian (a la UIB: O. Calvo); National Institute of Health. EUA.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres administracions públiques

- «Herramientas para el desarrollo del test en circuitos integrados mixtos analógico/digitales». Investigador responsable: Eugeni García (TIC99-0277).
- «Sistema de captura de imágenes con cámaras CMOS para aplicaciones a estereovision». Investigador responsable: Atila Herms (TIC99-0485).
- «Metodología de codiseño chip-encapsulado y su integración para la realización de sistemas RF de corto alcance». Investigador responsable: José M. López (TIC2001-2947-C02-01).
- «Test multiparamétrico de circuitos microelectrónicos digitales y mixtos de altas prestaciones». Investigador responsable: Jaume Segura (TIC2002-01238).

- «Diseminación de resultados de diseño y test microelectrónico». Investigador responsable: Jaume Segura (CICYT TIC 2002-10115-E).
- «Demostrador d'un sistema autònom de navegació autoguiada en temps real per a entorns tancats». Investigador responsable: Jaume Segura. Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears.
- «Formació en Disseny i test microelectrònic». Investigador responsable: Jaume Segura. Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears.
- «Microsystem for automotive door module (Autodoor)». Investigador responsable: Josep Samitier (a la UIB: S. Bota); (EURIMUS-PROFIT, Ministeri d'Indústria).
- «Navegación de submarinos Autónomos aplicados al seguimiento de cables y oleoductos submarinos». Investigador responsable: Oscar Calvo. (CICYT TIC2001-3993-E)

Projectes finançats per entitats privades

- «Circuit design for Low-temperature CMOS ICs». Intel Research Laboratories. EUA. Investigador responsable: Jaume Segura.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis doctorals

- ROSSELLÓ SANZ, J. L. «Power and Timing Modelling of Submicron CMOS Gates». Universitat de les Illes Balears. Director: J. Segura

Memòria de 3er cicle

- ALORDA, B. «Test per corrent dinàmic basat en l'anàlisi de la càrrega: Un mètode per circuits integrats CMOS de tecnologies nanomètriques». Universitat de les Illes Balears. Director: J. Segura.
- FONT, J. «Diseño de un sensor de corriente para test de oscilaciones aplicado a un OTA observando el pico del consumo de corriente». Universitat de les Illes Balears. Directores: M. Roca i E. Isern.
- PICOS, R. «Disseny de nous sensors de test de corrent». Universitat de les Illes Balears. Directores: M. Roca i E. Garcia.

Organització d'activitats d'R+D

- CALVO, O. Membre del comitè organitzador: 15th Symposium On Integrated Circuits And System Design, Chip In The Pampa , Porto Alegre, RS, BRAZIL, setembre 9-12, 2002, Canela, RS, BRAZIL, setembre 12-14,2002
- GARCIA, E. Membre del comitè organitzador i del comitè del programa. DCIS 2002
- ROCA, M. Membre del comitè del programa. 3rd International Workshop on Electromagnetic Compatibility of Integrated Circuits.
- SEGURA J., Organitzador. 4th Summer Course on Selected Microelectronic Design & Test topics.
- SEGURA, J. President. IEEE Circuits and Systems (*chapter* espanyol).
- SEGURA, J. Membre del comitè organitzador i del comitè del programa. IEEE VLSI Test Symposium.
- SEGURA, J. Membre del comitè del programa «IEEE International Workshop on Testing Embedded Core-based System-Chips (TECs)».
- SEGURA, J. IEEE Membre del comitè del programa «International Defect Based Testing Workshop».
- SEGURA, J. Membre del comitè del programa «Design & Test in Europe (DATE)».
- SEGURA, J. Membre del comitè del programa «IEEE International On-Line Test Symposium».
- SEGURA, J. Membre del comitè del programa «IEEE Test Technology Education Program (IEEE-TTTC-TTEP)».

Participacions en congressos

- CALVO, O.; President de sessió. 3rd IEEE Latin-American Test Workshop (LATW 2002), Cala di Volpe Hotel, Montevideo, Uruguai , 10-13 febrer 2002
- GARCIA, E. President de sessió. Design of circuits and Integrated systems conference 2002. Santander, Espanya. (Sessió 9A. Modelling and simulation).
- ISERN, M. President de sessió. Design of circuits and Integrated systems conference 2002. Santander, Espanya. (Sessió 5A. Layout level modelling I).
- ROCA, M. President de sessió. Design of circuits and Integrated systems conference 2002. Santander, Espanya. (Sessió 3A. Low power: Timing Issues).
- SEGURA, J. President de sessió. Design, Automation and Test in Europe, DATE, França. (Sessió 1D).
- SEGURA, J. President de sessió. IEEE VLSI Test Workshop, EUA.
- SEGURA, J. President de sessió. Design of circuits and Integrated systems conference 2002. Santander, Espanya. (Sessió 5B).

Assistència a reunions de caire científic

- CALVO, O. Reunió comitè científic del 15th SICSD, Porto Alegre, RS, BRAZIL, setembre 9-12, 2002, Canela, RS, BRAZIL, setembre 12-14, 2002
- GARCIA, E. Reunió comitè científic del DCIS. Madrid, Octubre 2002.
- SEGURA, J. Reunió comitè científic de l'IEEE VLSI Test Symposium. Barcelona, Desembre 2002.
- SEGURA, J. Reunió comitè científic del Design and Test in Europe. Frankfurt, Novembre 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- ALORDA, B.; BLOCHEL, B.; KESHAVARZI, A.; SEGURA, J. «A transient current off-chip sensor circuit for digital IC production testing». *IEE Electronics Letters*, **38**, 18, 1028-1029.
- CALVO, O.; GONZÁLEZ, M.; ROCA, M.; GARCÍA-MORENO, E.; PICOS, R. «Smart sensor for safety applications on electronic equipments in radiation environment». *Latin American Applied Research*, **32**, 63-67.
- CALVO, O.; GOMES, I.; MIRASSO, C.; TORAL, R., «Experimental Observation of Coherence and Stochastic Resonances in an Electronic Chua Circuit». *Experimental Chaos*, AIP Proceedings, 2002, Editores: S. Boccaletti, B. J. Gluckman, J. Kurths, L. M. Pecora and M. L. Spano.
- CHAPINAL, G.; BOTA, S. A.; MORENO, M.; PALACIN, J.; HERMS, A. «A 128x128 CMOS image sensor with analog memory for synchronous image capture». *IEEE Sensor Journal*, **2**, 2, 120-127.
- CHIALVO, D. R.; CALVO, O.; GOZALEZ, D. L.; PIRO, O.; SAVINO, G.; «V.2002 - Subharmonic stochastic synchronization and resonance in neuronal systems». *Physical Review E, Rapid Comm.*, **65**, 050902(R)(1-4)
- GÓMEZ-CAMA, J. M; BOTA, S. A.; CHAPINAL, G.; MONTANÉ, E.; SAMITIER, J. «Design and Modelling of a Mosfet-only second order delta-sigma modulator». *Measurement*, **31**, 15-21.
- FONT, J.; GINARD, J.; ISERN, E.; ROCA, M.; SEGURA, J.; GARCÍA, E. «Oscillation-test technique for CMOS operational amplifiers by monitoring supply current». *Analog Integrated Circuits and Signal Processing*, **33**, 213-224.
- MIRIBEL-CATALÀ, P.; MONTANÉ, E.; LÓPEZ-SÁNCHEZ, J.; PUIG-VIDAL, M.; BOTA, S. A.; SAMITIER, J.; SIMU, U.; JOHANSSON, S. «Smart power integrated circuit for piezoelectric miniature robot». *Analog Integrated Circuits and Signal Processing*, **33**, 2 193-204.
- ROSSELLÓ, J. L.; SEGURA, J. «Charge-based analytical model for the evaluation of power consumption in sub-micron CMOS buffers». *IEEE Transactions on Computer-Aided Design of Integrated Circuits and Systems*, **21**, 4, 1265.

— ROSSELLÓ, J. L.; SEGURA, J. «Simple and accurate propagation delay model for submicron CMOS gates based on charge analysis». *IEE Electronics Letters*, **38**, 772-774.

— SEGURA, J.; MAXWELL, P. Guest Editors. «Defect oriented testing in the Deep-submicron era». *IEEE Desing & Test of Computers*, **19**, 5, 5-7.

Comunicacions a congressos

— ALORDA, B.; SEGURA, J. «An efficient hierarchical power-grid model for transient current testing analysis». XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems, pàg. 345-350, Espanya.

— ALORDA, B.; ROSALES, M.; SODEN, J.; HAWKINS, C.; SEGURA, J. «An off-chip sensor circuit for transient current testing». European Test Workshop, pàg. 81-86, Grècia.

— ALORDA, B.; IVANOV, A.; SEGURA, J. «An off-chip sensor circuit for On-Line transient current testing». IEEE On-line Testing Workshop, pàg. 192-193, França.

— ALORDA, B.; ROSALES, M.; SODEN, J.; HAWKINS, C.; SEGURA, J. «Charge Based Transient Current Testing (CBT) for Submicron CMOS SRAMs». IEEE International Test Conference, pàg. 947-953, EUA.

— BEIGBEDER, C.; BRETON, D.; CHARLET, D.; BOHNER, G.; CORNAT, R.; LECOQ, J.; BOTA, S.; DIEGUEZ, A.; GASCON, D.; LUENGO, S.; ROSSELLO, M.; VILASIS, X. «The front end electronics for the LHCb Calorimeters». 10th International Conference on Calorimetry in High Energy Physics, Pasadena, Califòrnia, EUA.

— BHUNIA, S.; ROY, K.; SEGURA, J. «A Novel Wavelet Transform Based Transient Current Analysis for Fault Detection and Localization». Design Automation Conference (DAC), pàg. 361-366, EUA.

— BOTA, S.; DIEGUEZ, A.; GASCON, D.; GRACIANI, A. «A BiCMOS Synchronous Pulse Discriminator for the LHCb Calorimeter System» 8th Workshop on Electronics for LHC Experiments (LECC), COLMAR, França.

— COLL, D.; GARCÍA, E. MATAS, V. «Combined trigeneration/solar plant supplying all the energy needs in a hi-tech park». World Renewable Energy Congress. Colònia (Alemanya), Juny 2002.

— DE PAUL, Í.; ROCA, M.; CALVO, O.; VELAZCO, R. «SEU fault injection in simulation environments: example of VHDL configuration on FPGA device». 3rd IEEE Latin American Test Workshop, LATW02, pàg. 114-119, Montevideo (Uruguai), Febrer 2002.

— DIEGUEZ, A.; MERINO, J. L.; CASANOVA, R.; BOTA, S.; SAMITIER, J.; LÓPEZ, M. J.; PLAZA, J. A.; GRÀCIA, I.; CANÉ, C. «A CMOS monolithically integrated gas sensor array with electronics for temperature control and signal interfacing». 28th Annual Conference of IEEE Industrial Electronics Society, IECON02. Sevilla, Novembre 2002.

— FONT, J.; GINARD, J.; ISERN, E.; ROCA, M.; GARCÍA, E. «A digital BIST for OpAmps embedded in mixed-signal circuits by analyzing the transient response». 4th IEEE International Caracas Conference on Devices, Circuits and Systems ICCDCS 2002, Aruba (Dutch Caribbean), Abril 2002.

— FONT, J.; GINARD, J.; ISERN, E.; ROCA, M.; SEGURA, J.; GARCÍA, E. «Voltage and current testing of CMOS operational amplifiers by using the oscillation-test technique». IEEE International Mixed-Signal Test Workshop, pàg. 31-37, Montreux (Suïssa), Juny 2002.

— FONT, J.; GINARD, J.; ISERN, E.; ROCA, M.; SEGURA, J.; GARCÍA, E. «A weighted signature BIC for CMOS operational amplifiers». XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems DCIS'02, pàg. 327-332, Santander (Espanya), Novembre 2002.

— FONT, J.; GINARD, J.; ISERN, E.; ROCA, M.; SEGURA, J.; GARCÍA, E. «A BICS for CMOS Opamps by Monitoring the Supply Current Peak». IEEE International On-Line Testing Workshop, pàg. 94-98, Ille de Bendor (França), Juliol 2002.

— GOMES, I.; MIRASSO, C.; TORAL, R.; CALVO, O.; «Coherence and Stochastic Resonance in Chua Circuits». XI Congreso de Física Estadística, FisEs 2002, Tarragona, 23, 24 i 25 de Maig de 2002.

- HAWKINS, C.; SEGURA, J. «GHzs and its' fuzzy targets». IEEE International Test Conference, pàg. 1228-1229, EUA.
- LÓPEZ-SANCHEZ, J.; MIRIBEL-CATALÀ, P.; MONTANÉ, E.; PUIG-VIFAL, M.; BOTA, S. A.; SAMITIER, J.; SIMU, U.; JOHANSSON, S. «Mixed mode integrated circuit for position control in miniature robot application». XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems, Espanya.
- LÓPEZ SÁNCHEZ, J.; SIMU, U.; PUIG-VIDAL, M.; JOHANSSON, S.; MIRIBEL-CATALÀ, P.; MONTANÉ, E.; BOTA, S. A.; SAMITIER, J. «A miniature robot driven by Smart Power Integrated Circuits». 2002 IEEE/RSJ Intl. Conference on Intelligent Robots and Systems, Suïssa.
- MERINO, J. L.; BOTA, S. A.; GARCIA, F. J.; SAMITIER, J.; NIESSEN, B.; CABRUJA, E.; BAUSELLS, J.; FERRÉ, A.; JIMÉNEZ, R.; BIG, J. «A MCM module for modern power window control in automotive applications», 28th Annual Conference of IEEE Industrial Electronics Society, IECON02. Sevilla, Novembre 2002.
- MONTANÉ, E.; MERINO, J. L.; PUIG-VIDAL, M.; BOTA, S. A.; SAMITIER, J. «An electronic system to control the ignition of an array of micropyrotechnic nodes». International Workshop on Thermal Investigation of ICs and Systems, Espanya.
- PALACIN, J.; SANUY, A.; CLUA, X.; CHAPINAL, G.; BOTA, S.; MORENO, M.; HERMS, A. «Autonomous Mobile Mini-Robot with Embedded CMOS Vision System». 28th Annual Conference of IEEE Industrial Electronics Society, IECON02. Sevilla, Novembre 2002.
- PUJOL, T.; CALVO, O.; MATIAS, M. ; KURTHS, J.; «Experimental Study on Imperfect Phase synchronization for the Lorentz system». XI Congreso de Física Estadística, FisEs 2002, Tarragona, 23, 24 i 25 de Maig de 2002.
- ROCA, M.; ISERN, E.; MOLL, F. «Line geometry implications on crosstalk noise minimization», 3rd International Workshop on Electromagnetic Compatibility of Integrated Circuits, EMC COMPO, pàg. 49-52, Tolosa (França), Novembre 2002.
- ROCA, M.; MOLL, F. «Crosstalk influence on digital VLSI circuits power consumption», XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems DCIS'02, pàg. 313-317, Santander (Espanya), Novembre 2002.
- ROSSELLÓ, J. L.; SEGURA, J. «A compact charge-based propagation delay model for submicronic CMOS buffers». XII International Workshop on Power and Timing Modeling (PATMOS 2002), Espanya.
- ROSSELLÓ, J. L.; SEGURA, J. «A Simple Analytical Description of Power Dissipation in Submicronic CMOS Buffers». XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems, Espanya.
- SÁNCHEZ, J.; GIL, J.; ROCA, M.; SAINZ, J. A. «Crosstalk: CMOS versus CSL». XVII Conference on Design of Circuits and Integrated Systems DCIS'02, pàg. 425-430, Santander (Espanya), Novembre 2002.
- SEGURA, J.; KESHAVARZI, A.; SODEN, J.; HAWKINS, C. «The Nature of Parametric Failures in CMOS ICs». European Test Workshop, Grècia.
- SEGURA, J.; KESHAVARZI, A.; SODEN, J.; HAWKINS, C. «Parametric Failures in CMOS Ics. A Defect-Based Analysis». IEEE International Test Conference, pàg. 90-99, EUA.
- SEGURA, J. «Challenges in nanometric technology scaling: trends and projections» Special session of the IEEE VLSI Test Symposium, pàg.447, 2002, Califòrnia, EUA.

ALTRES ACTIVITATS

Projectes fi de carrera

- AUTONELL, J. «Digitalización y transmisión de señales caóticas». Co-Director: Jaume Segura.
- BARCELÓ, S. «Sistema de Navegació autònom per a entorns tancats». Director: J. Segura
- GARCIA RUIZ, M. «Análisis del sistema DAB (Digital Audio Broadcasting)». Director: E. García.

- SASTRE, D. «Diseño e implementación de un sistema hardware para la transmisión y recepción de datos a través de la línea de potencia». Director: J. Segura
- TRUYOLS LLOMPART, M. «Automation of an industrial plant for the cement manufacture». Director: E. García.

Estades a l'estranger

- COLL, D. Tema: desenvolupament del concepte de la planta de generació virtual per a sistemes energètics aïllats. Centre: Fachhochschule Aachen abt. Jülich (Alemanya). Durada: 9 mesos.

Equip experimental d'ús habitual

- Equip de disseny de circuits VLSI (DFW-II, Synopsis).
- Software de disseny de circuits impresos (OrCAD, Protel).
- Equip per caracteritzar CI amb microproves d'accés directe a silici.
- Xarxa d'instrumentació electrònica controlada per bus GPIB (IEEE-488).
- Equip per a desenvolupament de sistemes basats en $\square P$ i en $\square C$.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Departament d'Enginyeria Electrònica (DEE), Universitat Politècnica de Catalunya.
- Fachhochschule Aachen, Jülich, Alemanya.
- Electrotechnics Departament. Universitatea Tehnica din Cluj-Napoca. Romania.
- Laboratoire de Microelectronique, UCL, Louvain-la-Neuve. Bèlgica.
- Norges Tekniske HØGSKOLE, Trondheim. Noruega.
- EECE Dept., The University of New Mexico, Albuquerque, NM, EUA.
- LEICI, Fac. de Ing., Universidad Nacional de la Plata. Argentina.
- PHILIPS Semiconductor Corp., Albuquerque, NM, USA
- Intel Corporation, Microprocessor Research Labs. Hillsboro, OR, EUA.
- Sandia National Laboratories, Albuquerque, NM, EUA.
- Rensselaer Polytechnic Institute. ECSE. Troy, NY, EUA.
- Institut National des Sciences Appliquees, Toulouse, França.
- Universidad Nacional del Centro, Facultad de Ingenieria y Facultad de Ciencias, Tandil, Argentina.
- Northwestern University, Medical School, Dep. of Physiology, Chicago, IL, EUA.

4.10. ÀREA TEMÀTICA: MATEMÀTIQUES

GRUP DE RECERCA: MÈTODES ALGEBRAICS EN BIOLOGIA I INFORMÀTICA

MEMBRES

Francesc A. Rosselló Llompart (investigador responsable)
Ricard Alberich Martí
J. Casasnovas Casasnovas
Mercè Llabrés
Josep Miró Julià
Jairo Rocha

LÍNIES DE RECERCA

□ Mètodes algebraics en informàtica i biologia molecular.

PROJECTES

□ Referència: BFM2000-1113-C02-01. Títol: *Modelos formales y lógicos en computación biomolecular (MOBIOCO)*. 2000-2003. Investigador principal i coordinador del projecte: Francesc Rosselló.
□ Referència: AFC2000-0126-IP. Títol: *Aplicación de las nuevas tecnologías a la enseñanza de la biología molecular en la UIB*. Responsables: V. J. Benedí, A. Miralles i F. Rosselló.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

□ R. ALBERICH. *Pushouts de homomorfismos parciales de álgebras*. Director: Francesc Rosselló.

Estades en centres estrangers

□ J. ROCHA. Estada de dos mesos al Laboratoire d'Analyse des Systèmes de l'Université du Littoral. Calais, França.

Congressos

□ W. BARTOL, J. CASASNOVAS, F. ROSSELLÓ. *A characterization of the lattice of fuzzy weak subalgebras of a partial algebra*. Proceedings IPMU-2002 Conference. Annecy, França. Vol. 1, pàg. 1111-1117.
□ W. BARTOL, J. CASASNOVAS, F. ROSSELLÓ. *On the lattice of fuzzy weak subalgebras of a fuzzy partial algebra*. Proceedings NAFIPS-2002 Conference. New Orleans, EUA. IEEE Press, pàg. 34-40.
□ J. CASASNOVAS, J. MIRÓ, F. ROSSELLÓ. *Probabilistic and possibilistic descriptions of RNA primary and secondary structures*. Proceedings BEIA 2002. Sevilla. Pàg. 3-13.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

□ P. BURMEISTER, M. LLABRÉS, F. ROSSELLÓ. Pushout complements for partly total álgebras. *Mathematical Structures in Computer Science*, 12. Pàg. 177-201.
□ J. CASASNOVAS, J. MIRÓ, F. ROSSELLÓ. On the algebraic representation of RNA secondary structures with G.U pairs. *Journal of Mathematical Biology* (en premsa). DOI: 10.1007/s00285-002-0188-0).
□ M. LLABRÉS, F. ROSSELLÓ. Towards a double pushout transformation of algebras. *Electronic Notes in Theoretical Computer Science*, 51. <http://www.elsevier.nl/locate/entcs/volume51.html>.
□ J. ROCHA. Perceptually stable regions for arbitrary polygons. *IEEE Trans. on Systems, Man and Cybernetics (Cybernetics)*. Vol. 34, núm. 1. Pàg. 165-171.

Llibres

- W. BARTOL, F. ROSSELLÓ, L. VALVERDE (eds.). *Llet d'ocellet matemàtica. 25 anys de matemàtiques a la revista Delta*. Ed. Belladona.
- F. ROSSELLÓ. *La gallina dels ous d'or. Història del darrer teorema de Fermat*. Col. Edicions UIB, 1.

Capítols de llibres

- J. CASASNOVAS, F. ROSSELLÓ. *Un ejemplo de modelización discreta en la formación de profesores de matemáticas de enseñanza secundaria. Aportaciones de la didáctica de la matemática a diferentes perfiles profesionales*. A: M. C. Penalva, G. Torregrosa, J. Valls, (eds.). Cap. 21. Universitat d'Alacant.
- J. CASASNOVAS, F. ROSSELLÓ. *Probabilities of fuzzy events based on scalar cardinalities*. A: *Soft methods in probability, statistics and data analysis, advances in soft computing*. Springer-Verlag. Pàg. 92-97.
- J. ROCHA. *Polygon partition into stable regions*. *Pattern Recognition. Lecture Notes in Computer Science 2449*. Springer-Verlag. Pàg. 83-90.

Altres

- R. ALBERICH, J. MIRÓ, F. ROSSELLÓ. *Marvel universe looks almost like a real social network*. [Http://arXiv.org/abs/cond-mat/0202174](http://arXiv.org/abs/cond-mat/0202174).

GRUP DE RECERCA: TRACTAMENT MATEMÀTIC D'IMATGES I SISTEMES DINÀMICS (TMISD)

MEMBRES

Bartomeu Coll Vicens (investigador responsable)
Catalina Sbert Juan
Rafel Prohens Sastre
José Luis Lisani Roca
Ana Belén Petro Balaguer
Antoni Buades Capó
Faust Mas Morell

LÍNIES DE RECERCA

- Desenvolupament de models per a l'anàlisi matemàtica de les imatges.
- Estudi de seqüències de video amb mètodes morfològics.
- Reconstrucció 3D en imatges mèdiques.
- Estudi de sistemes dinàmics continus i discrets.
- Estudi qualitatiu de les equacions diferencials al pla.

PROJECTES

Finançats per la UE

- TMR: Viscosity Solutions and their Applications*. Referència: FMRX CT98-0234.

Finançats pel Govern espanyol

- CICYT. Referència: TIC1999-0266 (amb un becari associat del Govern Balear).
- Referència: TIC2002-02172 (amb un becari associat). Ministeri de Ciència i Tecnologia.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos

- COLL B.; J. L. LISANI. *Un modelo para el análisis de imágenes en color*. Congreso No-Lineal 2002. Proceedings. Cuenca.
- B. COLL, A. GASULL, R. PROHENS. *Sobre la estabilidad global asintótica e Hipótesis de Markus Yamabe*. Congreso No-Lineal 2002. Proceedings. Cuenca.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- CASELLES, V.; COLL, B.; MOREL, J. M. Geometry and color in natural images. *Journal of Mathematical Imaging and Vision*, 16(2), 89-105.
- J. L. LISANI, J. M. MOREL, L. RUDIN. A blind definition of shape. *ESAIM: Control, Optimisation and Calculus of Variations*. Vol. 8, juny de 2002. Tom 2, pàg. 863-872.
- SBERT C.; SOLÉ A. A geodesic model for 3D curves. Acceptat per publicar-se en el *Journal of Mathematical Imaging and Vision*.
- J. L. LISANI, L. MOISAN, J. M. MOREL, P. MONASSE. On the theory of planar shape. SIAM: Multiscale, Modeling and Simulation. Acceptat per a la seva publicació en 2003.
- LISANI, J. L.; MOREL, J. M. Detection of major changes in satellite images. Acceptat al IEEE International Conference on Image Processing (ICIP). Barcelona.

Preprints

- COLL, B.; LISANI, J. L. *A model of anisotropic diffusion for color images.*
- LISANI, J. L.; MOREL, J. M. *Spectral invariants.*
- B. COLL, A. GASULL, R. PROHENS. *Bifurcation of limit cycles from two families of centers.*

ALTRES ACTIVITATS

Activitats investigadores en altres centres

- Antoni Buades Capó i Ana Belén Petro Balaguer varen realitzar un DEA de l'especialitat de *Visió per computador*, a l'ENS Cachan, París, durant el curs 2001-2002.
- J. L. Lisani Roca. Estada a l'empresa Cognitec (Los Angeles, EUA) durant el mes d'agost de 2002.
- J. L. Lisani, B. Coll . Estades de curta durada a l'ENS de Cachan, París, per col·laboració científica amb J. M. Morel.
- R. Prohens, B. Coll. Estades de curta durada al departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona, per col·laboració científica amb A. Gasull.

**4.11. ÀREA TEMÀTICA: CIÈNCIES DE LA COMPUTACIÓ I TECNOLOGIA
INFORMÀTICA**

GRUP DE RECERCA: ARQUITECTURA I COMPORTAMENT DE SISTEMES INFORMÀTICS I DE COMUNICACIONS (ACSIC)

MEMBRES

Ramon Puigjaner i Trepal (investigador responsable)

Bartomeu Serra i Cifre

Sebastià Galmés Obrador

Damià Vidal Rodríguez

Carlos Juiz García

Nunzio N. Savino Vázquez

María del Carmen Erice Ruiz

Catalina M Lladó Matas

María Luisa Santamaría Pérez

Carlos Guerrero Tomé

Juan Luís Anciano M. de la Fuente

LÍNIES DE RECERCA

□ Arquitectura, avaluació i modelització de sistemes informàtics i xarxes de comunicació.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

□ *Benchmarking para comercio electrónico (e-Business Benchmarking)*. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia/Ministeri d'Assumptes Exteriors (HU2000-0009). Durada: 2001-2002. Investigador principal: Ramon Puigjaner.

□ *Análisis de las prestaciones de entornos web*. Entitat finançadora: CICyT (TIC2001 1374-C03-01). Durada: 2001-2004. Investigador principal: Ramon Puigjaner.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

□ PUIGJANER, R. *Adaptación las carreras informáticas españolas a las Directrices del Espacio Universitario Común Europeo*. Jornadas de Enseñanza Universitaria de Informática, JENUI'2002. Cáceres, 10-12 de juliol de 2002.

□ PUIGJANER, R. *Adaptación las carreras informáticas españolas a las Directrices del Espacio Universitario Común Europeo*. Conferencia Latino-Americana de Estudios en Informática, CLEI'2002. Montevideo (Uruguai). 25-29 de novembre de 2002.

Actes de congressos, presentació de comunicacions

□ LLADÓ, C. M.; LÜTHI J.; HARRISON, P. G. Studying sensitivities of an EJB performance model. *Proceedings of the Tenth IEEE/ACM Symposium on Modeling, Analysis and Simulation of Computer and Telecommunication Systems (MASCOTS'2002)*. IEEE Computer Society. Pàg. 277-280. ISBN: 0-7695-1840-0.

□ SAVINO-VÁZQUEZ, N.; ANCIANO, J. L.; JUIZ, C; GALMÉS, S.; PUIGJANER, R. Unified system builder through interacting blocks for soft real-time systems. *Proc. of the Third International Workshop on Software and Performance (WOSP 2002)*. Roma, Itàlia. ACM Press. Pàg: 83-90. ISBN: 1-58113-563-7.

□ MUNAR, O.; JUIZ, C.; PUIGJANER, R. Extending MASCOT to a component-based software performance engineering methodology. *Proc. Seventeenth International Symposium on Computer and Information Sciences (ISCIS XVII)*. Orlando (Florida), EUA. ACM Press. Pàg. 410-414. ISBN: 0-8493-1490-9.

□ SAVINO, N.; DI SERIO, A.; ARRAIZ, E.; ANCIANO, J.-L.; PUIGJANER, R. Extending UML to manage performance models for software architectures: a queuing network approach. *Proceedings of the Ninth International Symposium on Modeling, Analysis and Simulation of Computer and Telecommunication Systems, SPECTS'2002*. San Diego (Califòrnia), EUA. Simulation Council. Pàg. 343-349. ISBN: 1-56555-252-0.

Comitès organitzadors, presidències, etc.

- PUIGJANER, R. XII International Conference on Modelling Techniques and Tools for Computer Performance Evaluation TOOLS'2002. Londres (Regne Unit). 15-17 d'abril de 2002. Membre de l'*Steering Committee*. Membre del comitè de programa. President de sessió.
- PUIGJANER, R. 2nd IFIP International Conference NETWORKING'2002. Pisa (Itàlia). 19-24 de maig de 2002. Membre del comitè de programa. President de sessió.
- PUIGJANER, R. International Symposium on Performance Evaluation of Computer and Telecommunication Systems, SPECTS'2002. San Diego (Califòrnia, EUA). 14-19 de juliol de 2002. Membre del comitè de programa.
- PUIGJANER, R. 15th International Conference on Computer Communication, ICC'2002. Mumbai (Índia). 11-14 d'agost de 2002. Membre del comitè de programa.
- PUIGJANER, R. 1st IFIP Network Control and Engineering for QoS, Security and Mobility with focus on Policy-based Networking, NET-CON'2002. París (França). 23-25 d'octubre de 2002. Membre del comitè de programa.
- PUIGJANER, R. Seventeenth International Symposium on Computer and Information Sciences, ISIS XVII. Orlando (Florida, EUA). 28-30 d'octubre de 2002. Membre del comitè de programa. Organitzador de sessió especial i president de sessió.
- PUIGJANER, R. Conferencia Latino-Americana de Estudios en Informática, CLEI'2002. Montevideo (Uruguai). 25-29 de novembre de 2002. Membre del comitè de programa. Ponent de taula rodona.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- JUIZ, C.; PUIGJANER, R. Performance modelling of pools in soft real-time design architectures. *Simulation Practice and Theory*. Elsevier Science. ISSN: 0928-4869. Vol. 9, núm. 3-5. Pàg: 215-240.

ALTRES ACTIVITATS

Cursos tutorials

- PUIGJANER, R. *Performance modelling of computer systems and computer networks*. Jornadas Argentinas de Informática e Investigación Operativa, JAIIO'2002. Santa Fe (Argentina). 9-13 de setembre de 2002. Durada: 6 hores.
- PUIGJANER, R. *Infraestructura de redes*. Jornadas Argentinas de Informática e Investigación Operativa, JAIIO'2002. Santa Fe (Argentina). 9-13 de setembre de 2002. Durada: 6 hores.
- ANCIANO, J.-L.; LLAMOSÍ, A.; PUIGJANER, R. *Temporal constraints in real-time systems: a predicting tool*. Conferencia Latino-Americana de Estudios en Informática, CLEI'2002. Montevideo (Uruguai). 25-29 de novembre de 2002. Durada: 6 hores.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- PUIGJANER, R. Conveni amb la Unió Europea per actuar com a revisor del projecte IST-2000-28583, *Multiple-site Environment for Testing Systems with Embedded Software, METSES*. Juliol de 2002.
- PUIGJANER, R. Conveni amb la Unió Europea per actuar com a revisor del projecte IST-2000-34162, *Generic Systems Supervision, GeneSyS*. Setembre de 2002.

GRUP DE RECERCA: GRUP DE SISTEMES, ROBÒTICA I VISIÓ

MEMBRES

Gabriel Oliver Codina (investigador responsable)
Javier Antich Tobaruela
Antoni Burguera Burguera
Yolanda González Cid
José Guerrero Sastre
Alberto Ortiz Rodríguez
Julián Proenza Arenas
Guillermo Rodríguez-Navas González

LÍNIES DE RECERCA

- Enginyeria de sistemes.
- Comunicacions industrials.
- Robòtica industrial.
- Robòtica mòbil.
- Visió per computador.
- Sistemes encastats.
- Tolerància a fallades.
- Sistemes de temps real.
- Aplicacions de la informàtica industrial.

PROJECTES

- Plataformas de experimentación en robótica submarina*. Referència: DPI2001-2311-C03-02. Investigador principal: Gabriel Oliver Codina.

ACTIVITATS DE RECERCA

Articles en revistes internacionals

- ORTIZ, A.; SIMÓ, M.; OLIVER, G. A vision system for an underwater cable tracker image segmentation through physics-based quality maps. *International Journal of Machine Vision and Applications*, vol. 13, núm. 3, pàg. 129-140.

Capítols de llibres

- RODRÍGUEZ-NAVAS, G.; PROENZA, J. An orthogonal and Fault-tolerant clock subsystem for high-precision clock synchronization in CAN networks. *Advances in Systems Engineering, Signal Processing and Communications*. WSEAS Press, N. Mastorakis (ed.). ISBN 960 8052 696, pàg. 65-70.

Conferències convidades

- OLIVER, G. *Underwater robots*. Tutorial de l'IEEE-TTTC International Conference on Automation, Quality and Testing, Robotics. Cluj-Napoca (Romania).

Congressos: organització, participació

- BROSTER, I.; BURNS, A.; RODRÍGUEZ-NAVAS, G. *Probabilistic analysis of CAN with faults*. 23rd IEEE International Real-Time Systems Symposium. RTSS'02. Austin (EUA). Publicat als proceedings, pàg. 269-278. ISBN: 0-7695-1851-6.

- GUERRERO, C.; RODRÍGUEZ-NAVAS, G.; PROENZA, J. *Hardware support for fault tolerance in triple redundant CAN controllers*. IEEE 9th International Conference on Electronics, Circuits and Systems. ICECS'02. Dubrovnik (Croàcia). Publicat als proceedings, pàg. 2294-2299. ISBN: 0-7803-7597-1.
- GUERRERO, C.; RODRÍGUEZ-NAVAS, G.; PROENZA, J. *Design and implementation of a redundancy manager for triple redundant CAN controllers*. 28th Annual Conference of the IEEE Industrial Electronics Society. IECON'02. Sevilla (Espanya). Publicat als proceedings, pàg. 2300-2305. ISBN: 0-7803-7474-6.
- GUERRERO, J.; OLIVER, G.; ORTIZ, A. *Experiments design using a mobile robots simulator*. IEEE-TTTC International Conference on Automation, Quality and Testing, Robotics. Cluj-Napoca (Romania). Publicat als proceedings, pàg. 29-34. ISBN: 973-9357-11-1.
- ORTIZ, A.; OLIVER, G. *A Method to discount ambient lighting and albedo variation before estimating shape from image shading*. 4th workshop on Advanced Concepts for Intelligent Vision Systems. Gant (Bèlgica). Publicat als proceedings, pàg. 110-117.
- ORTIZ, A.; OLIVER, G. *A qualitative approach to physics-based image segmentation*. 4th workshop on Advanced Concepts for Intelligent Vision Systems. Gant (Bèlgica). Publicat als proceedings, pàg. 292-299.
- RODRÍGUEZ-NAVAS, G.; PROENZA, J. *An orthogonal and fault-tolerant subsystem for high-precision clock synchronization in CAN networks*. 2002 WSEAS International Conference on Signal Processing, Robotics and Automation. Chiclana (Espanya). Publicat als proceedings, ISBN 960 8052 653.

ALTRES ACTIVITATS

- GUERRERO, J. Assistència a l'EURON Summer School on Mobile Robotics. Lisboa (Portugal). Juliol de 2002.
- RODRÍGUEZ-NAVAS, G. Estada de treball amb el Real-Time Systems Research Group (RTS). Universitat de York (Regne Unit). Duració de l'estada: 8 de febrer-17 de febrer de 2002.
- RODRÍGUEZ GARCÍA, A. Sistema de comunicaciones internas para un robot. Projecte de fi de carrera de l'Enginyeria Tècnica en Telemàtica. Escola Politècnica Superior, UIB. Codirectors: Gabriel Oliver Codina i Alberto Ortiz Rodríguez. Gener de 2002.
- ORTIZ, A.; OLIVER, G. *Albedo-based segmentation prior to estimating shape from shading in multi-albedo scenes*. Technical Report 1/2002. Departament de Matemàtiques i Informàtica (UIB).
- ORTIZ, A.; OLIVER, G. *Image segmentation through physics-based quality maps*. Technical Report 2/2002. Departament de Matemàtiques i Informàtica (UIB).

GRUP DE RECERCA: GRUP DE LòGICA BORROSA I FUSIÓ DE LA INFORMACIÓ (LOBFI)

MEMBRES

Gaspar Mayor Forteza (investigador responsable)
Tomas Calvo Sánchez
Llorenç Valverde García
Jaume Casanovas Casanovas
Miquel Monserrat Antich
Joan Torrens Sastre
Isabel Maria Aguiló Pons
Margalida Mas Grimalt
Jaume Suñer Llabrés
Javier Martín Pelayo
Rut Garí Ruiz
Jaume Monreal Garcies
Daniel Ruiz Aguilera

LÍNIES DE RECERCA

□ Lògica borrosa, raonament aproximat, fusió/agregació de la informació i equacions funcionals.

PROJECTES

Finançats per la UE

□ *Experimental platforms in underwater robotics*. Entitat finançadora: MCYT i FEDER. Referència: TIC DPI 2001-2311-C03-02. 2000-2003. Investigador principal: Gabriel Oliver Codina. Investigadora del grup: Rut Garí Ruiz.

Finançats pel Govern espanyol

□ *Funciones de agregación y ecuaciones funcionales: estudio teórico y aplicaciones a la fusión de información*. Entitat finançadora: MCYT (DGI). Referència: BFM2000-1114. 2000-2003. Investigador principal: Gaspar Mayor.

□ *Aspectos teóricos de la computación biomolecular*. Entitat finançadora: MCYT (DGI). Referència: BFM2000-1113. 2000-2003. Investigador principal: Francesc Rosselló. Investigador del grup: Jaume Casanovas.

□ *Desarrollo y verificación de sistemas expertos con técnicas lógicas y algebraicas. Teoría y aplicaciones interdisciplinarias*. Entitat finançadora: MCYT (DGI). Referència: TIC2000-1368-C03-01. 2000-2003. Investigador principal: Luis Laita. Investigador del grup: Tomasa Calvo.

Finançats pel Govern de la Comunitat Autònoma de Madrid

□ *Sistemas avanzados de teleformación, SAT*. Entitat finançadora: Comunidad Autónoma de Madrid. 2002-2005. Investigador principal: Luis López. Investigadora del grup: Tomasa Calvo.

Finançats pel Govern de les Illes Balears

□ *Ajudes per a Grups Competitius*. Entitat finançadora: Conselleria d'Innovació i Energia. Referència: PRDIB-2002GC3-19. 2002-2005. Investigador principal: Gaspar Mayor.

□ *Ajudes pel desenvolupament dels mecanismes de participació*. Entitat finançadora: Conselleria d'Innovació i Energia. 2002-2003. Investigador principal: Gaspar Mayor.

ACTIVITATS DE RECERCA

□ Tesis doctorals. Jaume Suñer Llabrés: *Funcions d'agregació multidimensionals*. Gener de 2002. Director: Gaspar Mayor.

□ Memòries de tercer cicle. Javier Martín Pelayo: *Aspectos geométricos de las medidas borrosas y su representación*. Juny de 2002. Director: Gaspar Mayor.

Congressos

□ CALVO, T.; MESIAR, R. *Ordering and bounds in specific classes of aggregation operators*. IPMU-2002. Juliol de 2002. Annecy, França.

□ CALVO, T.; MESIAR, R. *Ordering of aggregation*. Sessió convidada. IPMU-2002. Juliol de 2002. Annecy, França.

□ MAS, M.; MONSERRAT, M. TORRENS, J. *An overview of the definition of uninorm*. IPMU-2002. Juliol de 2002. Annecy, França. Pàg. 1357-1363.

□ BARTOL, V.; CASASNOVAS, J.; ROSSELLÓ, F. *On the lattice of fuzzy weak subalgebras of a partial algebra*. IPMU-2002. Juliol 2002. Annecy, França.

□ RUIZ, D.; TORRENS, J. *Condición de modularidad para uninormas idempotentes*. ESTYLF-2002. Setembre de 2002. León. Pàg. 177-182.

□ MAS, M.; MONSERRAT, M.; TORRENS, J. *Operadores de implicación en una cadena finita*. ESTYLF-2002. Setembre de 2002. León. Pàg. 297-302.

□ CASASNOVAS, J.; TORRENS, J. *Probabilidad de sucesos difusos, cardinalidades escalares y t-normas*. ESTYLF-2002. Setembre de 2002. León. Pàg. 247-252.

□ BARTOL, V.; CASASNOVAS, J. ROSSELLÓ, F. *On the lattice of fuzzy weak subalgebras of a fuzzy partial algebra*. NAFIPS-FLINT. Juliol de 2002. Nova Orleans.

□ CASASNOVAS, J. I ROSSELLÓ, F. *Probabilities of fuzzy events based on scalar cardinalities*. SMPS. Setembre de 2002. Varsòvia.

□ CASASNOVAS, J.; MIRÓ, J.; ROSSELLÓ, F. *Probabilistic and possibilistic description of the primary structures of RNA*. IBERAMIA. Novembre de 2002. Sevilla.

□ MARTÍN, J. *Symmetric measures*. Abstracts del la Sixth International Conference on Fuzzy Sets Theory and its Applications (FSTA 2002). Liptovsky Mikulás (Eslovàquia).

□ MARTÍN, J.; MAYOR, G.; SUÑER, J. *Symmetric aggregation functions on a finite chain*. Proceedings de la 9th International Conference on Information Processing and Management of Uncertainty in Knowledge Based Systems (IPMU 2002). Annecy (França).

□ MARTÍN, J.; MAYOR, G.; SUÑER, J. *Funciones de agregación y el principio de mínima desviación*. Actes del XI Congreso Español sobre Tecnologías y Lógica Fuzzy (ESTYLF 2002). León.

□ FERNÁNDEZ, J. R.; FERNÁNDEZ, M. A.; HILERA, J. R.; MUEL, E.; CALVO, T. *Truncamiento y aumento del orden de relaciones difusas. Aplicaciones*. TELEC'2002 International Conference. Juliol de 2002. Santiago de Cuba.

□ FERNÁNDEZ, J. R.; FERNÁNDEZ, M. A.; HILERA, J. R.; MUEL, E.; CALVO, T. *Automatic structural analysis for hypertext documents in wide area networks*. TELEC'2002 International Conference. Juliol de 2002. Santiago de Cuba.

□ CALVO, T.; FERNÁNDEZ, J. R.; GONZÁLEZ, L. A.; GUTIÉRREZ, J. A.; MUEL, E. *Agregación y relaciones difusas de segundo orden en modelos de control basados en similitud*. TELEC'2002 International Conference. Juliol de 2002. Santiago de Cuba.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals:

- MAS, M.; MAYOR, G.; TORRENS, J. The modularity condition for uninorms and t-operators. *Fuzzy Sets and Systems*, 126, N2, pàg. 207-218.
- CALVO, T.; MESIAR, R. Continuous generated associative aggregation operators. *Fuzzy Sets and Systems*, 126, N2, pàg. 191-197.
- PRADERA, A.; TRILLAS, E.; CALVO, T. A general class of triangular norm-based aggregation operators: quasi-linear T-S operators. *International Journal of Approximate Reasoning*, 30, pàg. 57-72.
- CASASNOVAS, J.; MONSERRAT, M.; ROSSELLÓ, F. On the semilattice of inner extensions of a fuzzy partial algebra. *Fuzzy Sets and Systems*, 127, N3, pàg. 383-390.
- MAS, M.; MAYOR, G.; TORRENS, J. The distributivity condition for uninorms and t-operators. *Fuzzy Sets and Systems*, 127, N3, pàg. 383-390.
- MONSERRAT, M.; TORRENS, J. On the reversibility of uninorms and t-operators. *Fuzzy Sets and Systems*, 131, N3, pàg. 303-314.
- CASASNOVAS, J. Scalar cardinalities for divisors of a fuzzy cardinality. *Mathware and Soft Computings*, 9, N1, pàg. 43-57.
- AGUILÓ, I.; FIOL, G. An approach to evaluation of the accuracy of the knowledge bases applied to a diagnosis system. *International Journal of Computing Anticipatory Systems*, 12, pàg. 324-337.

Llibres

- CALVO, T.; MAYOR, G.; MESIAR, R. (editors). Aggregation operators: new trends and applications. *Studies in Fuzziness and Soft Computing*, 97. Physica-Verlag. Alemanya.

Capítols de llibres

- CALVO, T.; MARTÍN, J.; MAYOR, G.; SUÑER, J. *On dominance and dispersion of a class of weighting lists*. Technologies for Constructing Intelligent Systems 2: Tools. ISBN: 3-7908-1455-5. (B. Bouchon-Meunier, J. Gutiérrez Ríos, L. Magdalena i R. R. Yager, editors) Physica-Verlag. Alemanya.
- MAYOR, G.; RODRÍGUEZ DE SOTO, A.; SUÑER, J.; TRILLAS E. *Multi-dimensional aggregation of fuzzy numbers through the extension principle*. *Data mining, rough sets and granular computing*. *Studies in Fuzziness Soft Comput.*, 95, pàg. 350-363. Physica-Verlag. Alemanya.
- CASASNOVAS, J. I ROSSELLÓ, F. *Probabilities of fuzzy events based on scalar cardinalities*. *Advances in Soft Computing*. *Soft methods in Probability*, pàg. 92-98. Springer-Verlag. Alemanya.

GRUP DE RECERCA: UNITAT DE GRÀFICS I VISIÓ PER ORDINADOR

MEMBRES

Francisco José Perales López (investigador responsable)
Maria Jose Abasolo Guerrero
Antoni Bibiloni Coll
Jose Maria Buades Rubio
Guillem Colom Muntaner
Bartomeu Estrany Bonnín
Gabriel Fontanet Nadal
Ricardo Galli Granada
Angel Igelmo Ganzo
Ramon Mas Sansó
Miquel Mascaró Portells
Miquel Mascaró Oliver
Arnau Mir Torres
Pere Palmer Rodriguez
Pedro Tous Durán

LÍNIES DE RECERCA

- Modelització i animació d'objectes deformables.
- Multimèdia, docència interactiva, indexació per contingut.
- Anàlisi i síntesi del moviment humà.
- Models estadístics, reconeixement de patrons.
- Imatges mèdiques i models 3D del cos humà.
- Gràfics en arquitectura. CAD/CAM. AutoCAD.
- Anàlisi i animació de cares humanes.
- Integració d'imatges sintètiques i reals.
- Models de terrenys multiresolució geomètric-texturats mitjançant wavelets.
- Disseny d'aplicacions de visió i robòtica industrial.
- Modelització i disseny en VRML, XML, X3D.
- Enginyeria del software, UML, bases de dades aplicades a projectes sobre informàtica gràfica i visió.

PROJECTES

Finançats per la UE

HUMODAN: an automatic human model animation environment for augmented reality interaction. Entitat finançadora: UE. IST-2001-32203. Entitats participants: UIB, CEIT, Fhg-IMK, KURSAAL, SYNKORP, SI. Durada: 2001-2005. Investigador principal: Francisco José Perales López.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

Análisis y síntesis del movimiento humano mediante técnicas de visión por ordenador. Entitat finançadora: CICYT. TIC 2001-0931. Entitats participants: UIB. Durada: 2001-2004. Investigador principal: Francisco José Perales López.

Red temática en estructuración, procesamiento y generación de vídeo digital en aplicaciones multimedia. Entitat finançadora: CICYT. TIC2001-4570-E. Entitats participants: UGR, UPLGC, UMA, CVC-UAB, UJI, UPM, UIB. Durada: 2001-2003. Investigador principal: Nicolás Pérez de la Blanca Capilla (UGR).

Acció especial: Sistema de realidad virtual y aumentada. Entitat finançadora: CICYT. TIC2002-10743-E. Entitats participants: UIB. Durada: 2002-2003. Investigador principal: Francisco José Perales López.

□ Acció especial: Second International Workshop on Articulated Motion and Deformable Objects. Entitat finançadora: MCYT. TIC2001-5233-E. Entitats participants: UIB. Durada: 2001-2002. Investigador principal: Manuel Gonzalez Hidalgo.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

□ AVATAR. *Captura de movimiento avanzada en entornos animados foto-realísticos*. Empresa o entitat finançadora: Comunitat Autònoma de Madrid. Entitats participants: UIB. Durada: 2001-2002. Investigador principal: Francisco José Perales López.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

□ María José Abásolo. *Bitree geométrico-texturado (BGT): modelo multiresolución de datos de topografía y textura mediante wavelets*. Director: Francisco José Perales López. Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica, UIB. Setembre de 2002.

Conferències convidades

□ *Augmented reality research and applications at Daimler Chrysler*. Holger Regenbrecht, Daimler Chrysler Research and Technology, Virtual Reality Competence Center. Ulm, Alemanya.

□ *Computer graphics conference, new topics*. Vaclav Skala, University of West Bohemia, Plzen, República Txeca.

Congressos: organització, participació

□ González Hidalgo, Manuel; Igelmo Ganzo, Ángel; Mas Sanso, Ramón; Mascaró Portells, Miquel; Mir Torres, Arnau; Palmer Rodriguez, Pere Antoni; Buades Rubio, José Maria; Perales López; Francisco José. Membres del comitè d'organització del Second International Workshop on Articulated Motion and Deformable Objects, AMDO 2002.

□ Miquel Mascaró Portells, Arnau Mir Torres, Francisco J. Perales López. Presentació de l'article: *P³DMA: A Physical 3D Deformable Models and Animation System*. AMDO 2002.

□ Francisco José Perales López, R. Mas, A. Andrés del Valle. Articulated Motion and Deformable Objects (AMDO2002). *Tutorial human movement analysis and synthesis. Face animation*. Technical Report 3-2002. Pàg.1-48.

□ Perales, F. *Aplicaciones de los gráficos y visión por ordenador*. I Encuentro International de Ciencias Sensoriales y de la Percepción. Volum 1, número 1. Pàg.: 20-30. Barcelona. Editorial RUBES.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

□ María José Abásolo, Armando de Giusti, Francisco José Perales López. Geometric-textured bitree: transmission of a multiresolution terrain across the internet. *The Journal of Computer Science and Technology*. Vol. 2, número 7, pàg. 34-41. Octubre de 2002. ISSN: 1666-6038.

□ Miquel Mascaró Portells, Arnau Mir Torres, Francisco J. Perales López. Presentació de l'article: *P³DMA: a physical 3D deformable models and animation system*. LNCS 2492. Pàg. 68-79. ISSN: 0302-9743.

Llibres

□ *Articulated motion and deformable objects*. Eds: Francisco J. Perales i Edwin R.Hancock. LNCS 2492. ISBN: 3-540-00149-2.

ALTRES ACTIVITATS

Activitats investigadores en altres centres

□ José Maria Buades Rubio, va realitzar una estada predoctoral al CVC de la Universitat Autònoma de Barcelona per un període de tres mesos i mig. Va treballar en temes de captura del moviment humà.

□ Professora visitant. Ana Cristina Andrés del Valle. Estada de 3 mesos en la Unitat de Gràfics i Visió. Télécom Paris Ph. D. Candidate. Analysis of mouth motion (segmentation part). Desembre de 2002.

Membre de comissions

□ Els membres del grup formen part de múltiples comissions d'avaluació de revistes, comitès de programa, i editorial boards. Fonamentalment en l'àrea de gràfics i visió per ordinador. Les més importants són: Egse, IAPR, AERFAI, ELCVIA.

Direcció d'activitats

□ María José Abásolo, Francisco José Perales López. Curs de gràfics per ordinador a internet. 40 hores. Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears. Octubre de 2002.

□ Vaclav Skala, University of West Bohemia, Plzen, República Txeca. Professor al Computer Graphics Fundamentals and PhD Course Computer Graphics. Erasmus-Socrates.

GRUP DE RECERCA: MODELS FORMALS EN INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

MEMBRES

Gabriel Fiol Roig (investigador responsable)
Margaret Miró Julià
Josep Miró Nicolau
Pilar Fuster Parra
Miquel J. Barceló Costa
Catalina Fiol Roig

LÍNIES DE RECERCA

- _ Aprenentatge artificial.
- _ Adquisició inductiva de coneixement.
- _ Raonament basat en models.
- _ Sistemes de diagnòstic.
- _ Minería de dades.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos: organització, participació

- _ MIRÓ-JULIÀ, M.; MIRÓ, J. *Transformation of array expressions*. Proceedings of the Second IASTED International Conference. Artificial Intelligence and Applications (AIA). Málaga (Espanya).
- _ FIOL, G. *Knowledge representation model for dynamic processes*. Proceedings of the Fifth Catalan Conference on Artificial Intelligence (CCIA'2002). Castelló (Espanya).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- _ MIRÓ-JULIÀ, M.; MIRÓ, J. *Transformation of array expressions*. *H. M. Hamza (ed.) Artificial Intelligence and Applications*. ISSN: 1482-7913. ACTA Press, 273-278.
- _ FIOL, G. *Knowledge representation model for dynamic processes*. *Lecture Notes in Artificial Intelligence*. ISSN: 0302-9743, núm. 2504, 40-53.
- _ AGUILÓ, I.; FIOL, G. *An approach to evaluation on the accuracy of knowledge bases applied to diagnosis systems*. *International Journal of Computing Anticipatory Systems, Chaos*. ISSN: 1373-5411, vol. 12, 324-337.

Articles en revistes nacionals

- _ FIOL, G. *Knowledge representation model for dynamic processes*. *Butlletí de l'ACIA*. ISSN: 1577-1989, núm. 28, 107-114.

**4.12. ÀREA TEMÀTICA: TECNOLOGIA ELECTRÒNICA I DE LES
COMUNICACIONS**

GRUP DE RECERCA: GRUP DE COMUNICACIONS MÒBILS

MEMBRES

Guillem Femenias Nadal (investigador responsable)
Ignasi Furió Caldentey
Lorenza Carrasco Martorell
Josep Lluís Ferrer Gomila
Magdalena Payeras Capellà

LÍNIES DE RECERCA

- Xarxes de comunicacions mòbils: GSM, UMTS, TETRA, ...
- Nivell físic: modulacions, codificació de canal, diversitat, ...
- Nivell MAC: disseny i avaluació de protocols.
- Nivell DLC i RRC: disseny i avaluació de protocols.
- Qualitat de servei (QoS) en xarxes de comunicacions mòbils.
- Seguretat en xarxes de comunicacions mòbils.
- Teoria de la informació aplicada a les comunicacions mòbils.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- DARWIN: Demostrador Adaptativo Reconfigurable de una WLAN Inalámbrica*. Entitat finançadora: CICYT. Referència: TIC 2001-0287. 2001-2004. Investigador principal: Guillem Femenias Nadal.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

- CARRASCO, L. *Análisis y diseño de protocolos MAC para redes de comunicaciones móviles*. Director: Guillem Femenias Nadal.

Congressos: organització, participació

- CARRASCO, L.; FEMENIAS, G. *Stability analysis of slotted ALOHA DS-CDMA communication networks*. International Conference on Wireless Networks, ICWN'02. Las Vegas (EUA).
- FERRER, J. L.; MARTÍNEZ, A.; HUGUET, L. *A juridical validation of a contract signing protocol*. Proceedings de E-Commerce and Web Technologies (EC-Web 2002). Aix-en-Provence, França. *Lecture Notes in Computer Science*, vol. 2455. Springer Verlag.
- MUT, M.; FERRER, J. L.; HUGUET, L. *Terceras partes de confianza. Clasificación de los servicios de seguridad*. Proceedings de la VII Reunión Española sobre Criptología y Seguridad de la Información. Oviedo.
- PAYERAS, M.; FERRER, J. L.; HUGUET, L. *Moneda electrónica totalmente anónima e indetectable*. Proceedings de la VII Reunión Española sobre Criptología y Seguridad de la Información. Oviedo.
- FERRER, J. L.; PAYERAS, M.; HUGUET, L. *A realistic protocol for multi-party certified electronic mail*. Proceedings del 5th International Information Security Conference, ISC 2002. Sao Paulo, Brasil. *Lecture Notes in Computer Science*, vol. 2433. Springer Verlag.
- FERRER, J. L. Membre del comitè de programa de la VII Reunión Española de Criptología y Seguridad de la Información. Oviedo.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

□ FURIÓ, I.; FEMENIAS, G. *Rotated TCM system with dual transmit and multiple receive antennas on Nakagami Fading Channels*. IEEE Transactions on Communications, vol. 50, núm. 10, 1609-1616.

4.13. ÀREA TEMÀTICA: ECONOMIA

GRUP DE RECERCA: GRUP D'ESTUDIS D'HISTÒRIA ECONÒMICA

MEMBRES

Carles Manera Erbina (investigador responsable)
Joana Maria Escartín Bisbal
Gonçal Artur López Nadal
Antònia Morey Tous
Ramón Molina de Dios

LÍNIES DE RECERCA

- Anàlisi del creixement econòmic balear en l'època contemporània: 1730-2000.
- Sostenibilitat econòmica.
- Història econòmica del turisme de masses.
- Desenvolupament econòmic i història industrial.
- Economia i gènere.
- Anàlisi de l'economia marítima en perspectiva històrica.

PROJECTES

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- MANERA, C. *Empresarios emprendedores. Camper y la historia económica del calzado en las Islas Baleares. Orígenes y desarrollo de un sector líder en la industrialización del archipiélago*. Finançament a càrrec de l'empresa Camper (contracte amb la FUEIB). Investigador principal: Carles Manera.
- MANERA, C. Direcció i assessorament en la catalogació de l'arxiu de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Palma de Mallorca (contracte amb la FUEIB i conveni amb la UIB). Investigador principal: Carles Manera.
- MOREY, A. Presentació de la memòria d'investigació relativa al projecte de recerca finançat per l'empresa Camper sobre Son Fortesa d'Alaró (segles XVI-XX). 122 pàg. Investigadora principal: Antònia Morey.

Tesis doctorals

- MOLINA, R. Presentació de la tesi doctoral *Treball, salaris i cost de la vida. (Mallorca 1860-1936)*. Maig de 2002. Director: Carles Manera.

Ponències, conferències i comunicacions

- ESCARTÍN, J. M. Conferència *Economia i dona*. I Jornada de Dones Empresàries de PIMEM: L'Empresa, Projecte d'Igualtat. ADE-PIMEM/Institut Balear de la Dona/Conselleria de Benestar Social/Ajuntament de Calvià.
- ESCARTÍN, J. M. Conferència *Dona i treball, segles XIX i XX*. Santa Maria, Consell de Mallorca/Centre Coordinador de Biblioteques.
- ESCARTÍN, J. M. Conferència *Dona i mercat de treball, 1850-1950*. II Curs d'Història, Art i Cultura Popular. Universitat de les Illes Balears/Centre Universitari de Campos/Ajuntament de Campos.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *The mediterranean world: past and present*. Banaras Hindu University. Varanasi, Índia.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *Trade and sailing in the mediterranean during the Early Modern Times*. School of History. University of Liverpool.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *Modernización económica en la España del siglo XX*. Universitat Pública de El Callao. Perú.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *Crisis económica y alternativas comerciales en el Mediterráneo (siglos XVII y XVIII)*. Pontificia Universidad Católica del Perú. Lima.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *La transición de la dictadura a la democracia*. Facultad de Derecho y Ciencias Económicas. Universitat San Martín de Porres. Lima. Perú.

- LÓPEZ, G. A. Conferència *Atlántico versus Mediterráneo. Transformaciones económicas en la Europa moderna*. Universitat de Camaguey. Cuba.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *Navegación y comercio en el Mediterráneo entre los siglos XVI y XVIII*. Universitat de Morón. Argentina.
- LÓPEZ, G. A. Conferència *El Mediterráneo: claves económicas y culturales en la configuración de un patrimonio común*. Colegio de España. París.
- MANERA, C. Conferència en el Cicle Internacional de Conferències Futurisme. Imatge i Realitat de les Illes Balears. Globalitat i Identitat.
- MOREY, A. Conferència *Santa Margalida als interrogatoris del ministre Soler (1800-1802)*. I Jornades d'Estudis Locals de Santa Margalida (desembre).
- MOREY, A. Ponent en el Màster sobre Història de les Illes Balears (UIB, octubre de 2002).

PUBLICACIONS

Llibres

- MANERA, C. (director). *Las islas del calzado. Historia económica del sector en Baleares (1200-2000)*. Palma: Leonard Muntaner editor, 496 pàg. ISBN: 84-95360-67-5.
- MOREY, A. *Els interrogatoris del ministre Soler (1800-1802). L'economia mallorquina a la fi de l'antic règim*. Palma: Documenta Balear, 277 pàg. ISBN 84-95694-35-2.

Capítols de llibre

- ESCARTÍN, J. M. *El calzado en Mallorca, 1800-1939: producción dispersa y mercado de trabajo*. A: MANERA, Carles (dir.). *Las islas del calzado. Historia económica del sector en Baleares (1200-2000)*. Leonard Muntaner editor. Palma. Pàg. 217-340. ISBN: 84-95360-67-5.
- LÓPEZ, G. A. *La riqueza del caos y el caos de la riqueza*. A: *El Mediterráneo en el tiempo de los caballeros de San Esteban. Acti del Convegno l'Ordine di Sanbto Steffano e il Mare*. Edizione ETS. Pisa. Pàg. 7-17.
- MANERA, C. *La resistencia del sector del calzado en Mallorca, 1940-2001*. A: MANERA, Carles (dir.). *Las islas del calzado. Historia económica del sector en Baleares (1200-2000)*. Leonard Muntaner editor. Palma. Pàg. 341-485. ISBN: 84-95360-67-5.

Obres col·lectives

- ESCARTÍN, J. M. La manufactura de la seda a Mallorca, segles XVIII i XIX. A: PASCUAL, Aina, LLABRÉS, Jaume (coord.). *Un llegat humà per a ús diví. Ornaments litúrgics del Monestir de la Puríssima Concepció*. Palma. Pàg. 17-31. ISBN: 84-7535-538-2.
- MANERA, C. Sobre atur, inflació i creixement econòmic. A: RIERA, A. (dir.). *Informe econòmic i social de les Illes Balears*. Sa Nostra.
- MOLINA, R. *Ferrocarril, economia i societat*. A: *Secció històrica del volum commemoratiu del 125 aniversari del ferrocarril a Mallorca*. Edició de la Conselleria d'Obres Públiques-Serveis Ferroviaris de Mallorca. Pàg. 4-39.

ALTRES ACTIVITATS

Assistència a cursos

- ESCARTÍN, J. M. XXXIV Settimana di Studi, Economia e Energia: Secc. XIII/XVIII. Istituto Internazionale di Storia Economica F. Datini. Prato (Florència).
- MANERA, C. XXXIV Settimana di Studi, Economia e Energia: Secc. XIII/XVIII. Istituto Internazionale di Storia Economica F. Datini. Prato (Florència).

Experiència docent i coordinació d'activitats acadèmiques

- ESCARTÍN, J. M. Coordinació del taller 5: Gènere, classe i raça en l'economia feminista de la VI Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere, Teoria i Praxis dels Estudis de Gènere.

Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere/Universitat de les Illes Balears/Institut Balear de la Dona. Palma.

□ ESCARTÍN, J. M. Professora en el Màster en Ciències Humanes i Socials. Institut d'Estudis Baleàrics/Universitat de les Illes Balears/Fons Social Europeu/Conselleria de Treball i Formació. 5 hores de durada de la sessió.

□ ESCARTÍN, J. M. Professora en el curs *Dones i Justícia: Conflictes i Solucions*. UIMIR. 4 hores de durada de la sessió.

□ MANERA, C. Professor en el IV Màster Universitari de Gestió Empresarial: Qualitat i Medi Ambient. Mòdul: Història ecològica de l'economia (1,5 crèdits). Direcció. Antoni Riera.

Actividad investigadora

□ ESCARTÍN, J. M. Membre de l'equip d'investigació del projecte *Empresarios emprendedores. Camper y la historia económica del calzado en las Islas Baleares. Orígenes y desarrollo de un sector líder en la industrialización del archipiélago*. Finançament a càrrec de l'empresa Camper. Investigador principal: Carles Manera.

Activitats diverses

□ ESCARTÍN, J. M. Visites guiades per Palma: *La ciutat de les dones*. Govern de les Illes Balears/ARCA. Palma. 17 i 24 de març.

□ ESCARTÍN, J. M. Visita guiada: *Rutes de dones a Palma*. VI Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere. Teoria i Praxis dels Estudis de Gènere. Universitat de les Illes Balears/Institut Balear de la Dona. Palma, 9 de juliol.

□ LÓPEZ, G. A. Impartició del curs d'intercanvi interuniversitari: *El orden económico internacional y la economía mundial (1945-1990)*. Departamento de Economía. Universitat de Cuyo, Mendoza. Argentina.

□ MANERA, C. Intervenció en la taula rodona *Alternatives al model de desenvolupament econòmic de les Illes Balears*. Diada de l'Economista. Col·legi d'Economistes de les Illes Balears.

□ MOLINA, R. Membre fundador de l'*International Association for Railway History and Heritage*.

GRUP DE RECERCA: ECONOMIA DEL TURISME I DEL MEDI AMBIENT

MEMBRES

Aguiló Pérez, Eugeni (investigador responsable)
Juaneda Sampol, C. Natividad
Alegre Martín, Joaquin
Payeras Llodrà, Margarita
Rey-Maqueira Palmer, Javier
Riera Font, Antoni
Sansó Rosselló, Andreu
Sastre Albertí, Antoni
Aguiló Segura, Paula Maria
Alcover Casanovas, Antonio Luis
Capó Parrilla, Francesc Xavier
Cladera Munar, Magdalena
Jacob Escauriaza, Marta
Lozano Ibáñez, Francisco Javier
Palmer Tous, M. Teresa
Pou Garcías, Llorenç
Ramos Mir, Vicente
Rosselló Nadal, Jaume
Sard Bauzá, Maria
Tirado Bennàsar, M. Dolores
Truyols Martí, M. Antonia
Borrás Amengual, Catalina
Costa Costa, Antoni

Becaris

Valle Valle, Elisabeth
Català Luque, Rosa M.

LÍNIES DE RECERCA

- Turisme i economia regional.
- Política econòmica del medi ambient.
- Medi ambient, turisme, creixement econòmic, comerç internacional.
- La introducció del medi ambient a un model d'equilibri general.
- Valoració mediambiental.

PROJECTES

Finançats pel govern espanyol i altres administracions públiques

- ALEGRE MARTÍN, JOAQUÍN; CLADERA MUNAR, MAGDALENA; JUANEDA SAMPOL, C. NATIVIDAD; POU GARCÍAS, LLORENÇ; ROSSELLÓ NADAL, JAUME; SANSÓ ROSSELLÓ, ANDREU. *Anàlisi de la fidelitat i de l'estacionalitat com a punts crítics de la fase de post-estancament dels destins turístics madurs de sol i platja*. Referència: SEC2002S-01512. Directora: Juaneda Sampol, Catalina N. Equip investigador: Joaquín Alegre Martín; Magdalena Cladera Munar; Llorenç Pou Garcías; Jaume Rosselló Nadal; Andreu Sansó Rosselló.
- CAPÓ PARRILLA, JAVIER; RIERA FONT, ANTONI; SANSÓ ROSSELLÓ, ANDREU. *Disseny d'un sistema d'indicadors sintètics per a l'economia balear*.

Referència: UIB 2002/09. Director: Sansó Rosselló, Andreu. Equip investigador: Antoni Matas; Javier Capó Parrilla; Antoni Riera Font.

□ JUANEDA SAMPOL, C. NATIVIDAD; CLADERA MUNAR, MAGDALENA. *Comparació de models d'atenció domiciliària per a pacients de càncer terminal*. Fons d'Investigació Sanitària (FIS). Director: Llobera Cànaves, Joan. Equip investigador: Catalina N. Juaneda Sampol; Magdalena Cladera Munar; E. Benito, M. Llagostera, Y. Muñoz, M. Verdaguer, M. Esteva, A. Sancho, M. Campillo, A. Amengual, O. Pons.

□ LOZANO IBÁÑEZ, JAVIER; RAMOS MIR, VICENTE; REY-MAQUIEIRA PALMER, JAVIER. *Modelos turísticos y mercado de trabajo: Consideraciones para el caso de Baleares*. Conselleria de Treball i Formació, Govern de les Illes Balears. Director: Rey-Maqueira Palmer, Javier. Equip investigador: Javier Lozano Ibáñez, Vicente Ramos Mir, Maria Tugores.

□ SANSÓ ROSSELLÓ, ANDREU. *Micro simulación y análisis de las políticas públicas: redistribución e incentivos*. Referència: SEC2002-02606. Director: Amedeo Spadaro. Equip investigador: Elena del Rey, Nuria Basrdenes, Andreu Sanso Rosselló, Maria Tugores, Xisco Oliver, Joan Rosselló, Daniel Cardona, M. Antònia Parera.

□ TIRADO BENNÀSAR, DOLORES. *Metodología de análisis de costes y beneficios sociales de las crecidas de mantenimiento de aguas abajo de los embalses*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Investigador coordinador: Batalla Villanueva, Ramón J. Investigador del subprojecte: Gómez Gómez, Carlos Mario. Equip investigador: Azqueta Oyarzun, Diego; Sotelsek Salem, Daniel; de la Cámara Andrés, Gonzalo; Gómez Gómez, Carlos Mario; Tirado Bennàsar, Dolores.

□ TRUYOLS MARTÍ, M. A. *Enterprise groups in Spain: a fiscal and a statistical approach*. Institut d'Estudis Fiscals-EUROSTAT, referència: 2000 571 0001. M. Antònia Truyols Martí. Equip investigador: Barbado Miguel, L. E.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

□ AGUILÓ PÉREZ, EUGENI; JACOB ESCAURIAZA, MARTA; REY-MAQUIEIRA PALMER, JAVIER. *Innovación en el sector turístico balear. Análisis prospectivo de tecnologías*. Fundació COTEC per a la innovació tecnològica. Director: Joaquim Tintoré Subirana. Equip investigador: Aguiló Pérez, E.; Jacob Escauriaza, M.; Mulet Melià, J.; Tortosa Martorell, E.; Tur i Tur, V., Bibiloni Brotad, M., Simonet Ferrer R.; Rey-Maqueira Palmer, J.

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ROSSELLÓ NADAL, J. *L'anàlisi de motivacions i actituds del turisme de temporada baixa*. Fundació Antoni Maura de Balears. Director: Eugeni Aguiló Pérez. Equip investigador: Rosselló Nadal, J.

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ROSSELLÓ NADAL, J. *La valoració de la societat balear enfront del turisme*. Fundació Antoni Maura de Balears. Director: Eugeni Aguiló Pérez. Equip investigador: Rosselló Nadal, J.

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ALEGRE MARTÍN, J.; SARD BAUZÁ, M. *Propostes per l'elaboració de bases de dades de caire turístic a les Balears*. Càtedra Sol Melià d'Estudis Turístics. Director: Eugeni Aguiló Pérez. Equip investigador: Alegre Martín, J.; Sard Bauzá, M.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis lligides

□ AGUILÓ SEGURA, PAULA MARIA. *El método de valoración de los precios hedónicos. Una aplicación al sector residencial de las Islas Baleares*. Director de la tesi: Eugeni Aguiló Pérez, Antoni Riera Font. Universitat de les Illes Balears.

- LOZANO IBÁÑEZ, F. JAVIER. *Crecimiento económico con restricciones medioambientales en economías turísticas*. Director de la tesi: Javier Rey-Maqueira Palmer, Carlos Mario Gómez Gómez. Universitat de les Illes Balears.
- POU GARCÍES, LLORENÇ. *El exceso de sensibilidad del consumo a las variaciones de los ingresos en el ciclo económico: una aproximación mediante la HCV/ER para la economía española con datos microeconómicos de la ECPF (1985-1996)*. Director de la tesi: Josep Oliver i Alonso. Universitat Autònoma de Barcelona.
- ROSSELLÓ NADAL, JAUME. *Anàlisi dels models de predicció de la demanda turística: una aplicació per al cas de Balears*. Director de la tesi: Eugeni Aguiló Pérez i Antoni Riera Font. Universitat de les Illes Balears.

Memòries de tercer cicle

- CLADERA MUNAR, MAGDALENA. *Anàlisi de l'evolució temporal de les característiques del turisme i de la despesa turística a les Illes Balears a partir de l'Enquesta de Despesa Turística (1989-2000)*. Director: Alegre Martín, Joaquín. Universitat de les Illes Balears.

Conferències convidades

- JACOB ESCAURIAZA, M. *La innovación en servicios*. Taula rodona sobre innovació i empresa: situació, aplicació i finançament. Fundación IBIT, Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació (Govern de les Illes Balears). Palma, 25 de febrer de 2002.
- RIERA FONT, A. *Elementos de referencia para un desarrollo sostenible*. Gijón.
- RIERA FONT, A. *La recreación turística: una importante fuente de beneficios ambientales*. València.
- RIERA FONT, A. *L'economia eivisenca; passat i futur*. Eivissa.
- RIERA FONT, A. *L'economia menorquina en el marc de la globalització*. Maò.
- SANSÓ ROSSELLÓ, A. *Testing for constant variance in financial time series*. Universitat de Saragossa, 23 de maig de 2002.
- SANSÓ ROSSELLÓ, A. *Measurement errors and outliers in seasonal unit root testing*. Universitat d'Alacant, 27 de maig 2002.
- SASTRE ALBERTÍ, A. *Economia i turisme*. Universitat Catalana d'Estiu. Prada.

Congressos: organització, participació en comunicacions

- AGUILÓ PÉREZ, E. *Reflection on the viability of european mass tourism destination. The case of the Balearic Islands*. First Tourism Congress of Mediterranean Countries. Antalya (Turquia). Abril de 2002.
- AGUILÓ PÉREZ, E.; ALEGRE MARTÍN, J.; SARD BAUZÁ, M. *Market structure of the German and British tour operators' industry through the analysis of the package tour prices on the Balearic Islands*. V Encuentro de Economía Aplicada. Universitat d'Oviedo. 6-8 de juny de 2002.
- ALEMANY HORMAECHEA, M.; PAYERAS LLODRÁ, M.; POU GARCÍES, L. *An application of the tourism penetration index to the Balearic Islands*. APDR-Associação Portuguesa para o Desenvolvimento Regional. Lisboa, Portugal. 29 de juny de 2002.
- ALEMANY HORMAECHEA, M.; GARCÍAS, M. A.; PAYERAS LLODRÁ, M. *Los vínculos entre turismo y construcción. Dos sectores claves de la economía Balear*. APDR-Associação Portuguesa para o Desenvolvimento Regional. Lisboa, Portugal. 29 de juny de 2002.

- ALEMANY HORMAECHEA, M.; BORRÀS AMENGUAL, C.; PAYERAS LLODRÀ, M.; SASTRE, A. *Impactos económicos, sociales y medioambientales del turismo en las Islas Baleares: una aplicación del índice de penetración turística*. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. Universitat de Múrcia. 27 al 29 de novembre de 2002.
- CAPÓ PARRILLA, J. *Flexibilidad salarial de las regiones españolas*. V Encuentro de Economía Aplicada. Universitat d'Oviedo. 6 a 8 de juny de 2002
- CAPÓ PARRILLA, J. *Un mecanismo de aseguramiento fiscal para las regiones europeas*. IV Reunión de Economía Mundial. Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat d'A Coruña. 25 i 26 d'abril de 2002.
- MATAS MIR, A; OSBORN, D. R. *Does seasonality change over the business cycle?*. Econometric Society European Meeting. Venècia.
- POU GARCÍES, L.; ALEGRE MARTÍN, J.; OLIVER, J. *El exceso de sensibilidad del consumo al ciclo económico: un análisis microeconómico para el caso español*. V Encuentro de Economía Aplicada. Universitat d'Oviedo. 6 a 8 de juny de 2002.
- RAMOS MIR, V.; REY-MAQUIEIRA PALMER, J.; TUGORES QUES, M. *The role of training in a productive structural change. An application to an economy specialized in tourism*. ETLA and Lower Conference. Helsinki, Finlàndia. Juny de 2002.
- RAMOS MIR, V.; REY-MAQUIEIRA PALMER, J.; TUGORES QUES, M. *The role of training in a productive structural change. An application to an economy specialized in tourism*. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. Universitat de Múrcia. 27 al 29 de Novembre de 2002.
- RAMOS MIR, V.; REY-MAQUIEIRA PALMER, J.; TUGORES QUES, M. *Human capital and quality tourism*. International Tourism Research Conference. Dubrovnik, Croàcia. Setembre de 2002.
- RAMOS MIR, V.; MÉNDEZ, I. *Gender wage discrimination and potential biases. what do we measure when we estimate discrimination?*. V Encuentro de Economía Aplicada. Universitat d'Oviedo. 6 a 8 de juny de 2002.
- RAMOS MIR, V.; MÉNDEZ, I. *Gender wage discrimination and potential biases. what do we measure when we estimate discrimination?*. Encuentro de Jóvenes Investigadores. Universitat d'A Coruña. Del 10 al 12 de juliol de 2002.
- SASTRE ALBERTÍ, A. *Cálculo del número de turistas llegados a las Baleares durante el año 2000*. XVI Reunión Asepelt-España. Universitat San Pablo-CEU. Madrid. 20-21 de juny de 2002.
- Valle Valle, E. *Un análisis input-output de la economía balear*. Encuentro de Jóvenes Investigadores. Universitat d'A Coruña. Del 10 al 12 de juliol de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- FLORIDO, C., ALDANONDO, A.; JACOB ESCAURIAZA, M. Firm behaviour and interaction in the European Banana Market: 1960-1993. *Journal of Agricultural Economics*, vol. 53 (2), pàg. 319- 344. Agricultural Economics Society. Nottingham, Gran Bretanya.
- JUANEDA SAMPOL, C.; SOLER, M. A. Action to promote research and development (R&D) Activities in tourism within Spain and the EU. *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, vol. 13, pàg. 86-92; Ankara, Turquia.

□ POU GARCÍES, L. Forecasting tourism demand. Methods and strategies. *Tourism Analysis. An Interdisciplinary Journal*, vol. 7, núm. 2, pàg. 171-172.

Articles en revistes nacionals

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; BARDOLET, E. La economía balear en el año 2001. *Cuadernos de Información Económica*, núm. 167, pàg. 86-90. Fundación para la Investigación Económica y Social, FUNCAS.

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ALEGRE MARTÍN, J.; SARD BAUZÁ, M. The analysis of tourist demand as a criteria in destination positioning. The persistence of the sun & beach tourist model in the Balearic Islands. *Document de Treball*, 36. Universitat de les Illes Balears. ISBN: 1138-3259.

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ALEGRE MARTÍN, J.; SARD BAUZÁ, M. Analysis of package holiday prices in the Balearic Islands. *Document de Treball*, 40. Universitat de les Illes Balears. ISBN:1138-3259.

□ ALEGRE MARTÍN, J.; POU GARCÍES, L. La encuesta continua de presupuestos familiares (1985-1996): descripción, representatividad y propuestas de metodología para la explotación de la información de los ingresos y el gasto. *Documento de trabajo*, 172. Fundación para la Investigación Económica y Social, FUNCAS.

□ ALEGRE MARTÍN, J.; POU GARCÍES, L. The determinants of the probability of tourism consumption: an analysis with a family expenditure survey. *Documento de trabajo*, 39. Departament d'Economia i Empresa. Universitat de les Illes Balears.

□ CAPÓ PARRILLA, J.; OLIVER, X. La política fiscal española: efecto redistributivo, estabilizador y aseguramiento. *Revista de Economía Aplicada*, vol X. Universitat de Saragossa.

□ CAPÓ PARRILLA, J.; OLIVER, X. Evaluación del efecto estabilizador del presupuesto español y propuestas de estabilización fiscal para la Unión Monetaria Europea. *Hacienda Pública Española/Revista de Economía Pública*, vol. 162. Instituto de Estudios Fiscales, Madrid.

□ CAPÓ PARRILLA, J. Efectos regionales de la sustitución del Banco de España por el SEBC. *Información Comercial Española. Revista de Economía*, 796. Ministeri d'Economia, Madrid. ISSN: 0019-977X.

□ FLORIDO, C., ALDANONDO, A.; JACOB ESCAURIAZA, M. Elasticidad de demanda de importaciones en mercados distorsionados: el mercado francés del plátano. *Información Comercial Española (ICE). Revista de Economía*, 802, pàg. 209-224. Secretaria d'Estat de Comerç i Turisme. Ministeri d'Economia, Madrid. ISSN: 0019-977X.

□ POLO, C.; VALLE VALLE, E. Un análisis input-ouput de la economía balear. *Estadística Española*. INE, Madrid.

□ RAMOS MIR, V.; REY-MAQUIEIRA PALMER, J.; TUGORES QUES, M. Análisis empírico de discriminación por razón de género en una economía especializada en turismo. *Annals of Tourism Research en Español*, vol 4, núm. 1.

□ SASTRE ALBERTÍ, A. El calçat i la pell en l'economia balear. *El Mirall*, 130, març de 2002. Palma. PM-10-1987.

□ VALLE VALLE, E.; PLANELLES J. La sincronía cíclica entre los países desarrollados: 1980-2000. *Boletín económico del ICE*. Madrid.

Llibres

□ AGUILÓ PÉREZ, E.; ROSSELLÓ NADAL, J. *Els fluxos financers de les Illes Balears amb la Unió Europea*. Parlament de les Illes Balears. Oficialia Major.

- AGUILÓ PÉREZ, E.; ALEGRE MARTÍN, J., CLADERA MUNAR, M.; SARD BAUZÁ, M. *La fase de post-estancamiento de un destino turístico maduro. Dressing up to screen the same blowsy tart?*. Premi Tribuna Futur (Madrid). ISBN. 84-8215-220-3.
- CAPÓ PARRILLA, J. *Macroeconomía. 2ª edición revisada*. Colecció Materials Didàctics; UIB, Palma. ISBN: 84-7632-761-7.
- RIERA FONT, A. (dir) i altres. *Conjuntura 2015*. Sa Nostra, Caixa de Balears. ISBN: 84-95352-65-6.
- RIERA FONT, A. (dir) i altres. *El valor d'us turístic dels espais naturals protegits de Mallorca*. Institut d'Estudis Ecològics. ISBN:84-931744-1-6.
- RIERA FONT, A. (dir) i altres. *Informe econòmic i social*. Sa Nostra, Caixa de Balears. ISBN: 84-96031-05-5.
- RIERA FONT, A.; POU GARCIES, L. *Exercicis i casos pràctics d'economia política*. Universitat de les Illes Balears. Col·lecció Material Didàctic núm. 96, 2ª edició. ISBN: 84-7632-755-2.

Capítols de llibres

- AGUILÓ, E. Pròleg al llibre de Martorell, O. *Cadenas hoteleras. Análisis del TOP 10*. Ariel Turismo. Barcelona.
- AGUILÓ PÉREZ, E.; CARDONA, X.; CAPÓ PARRILLA, J.; RIERA FONT, A.; RIPOLL, A.; ROSSELLÓ NADAL, J. *Componentes sectorials de l'economia balear*. Informe Econòmic i Social de les Illes Balears 2001. Sa Nostra, Caixa de Balears. ISBN: 84-96031-05-5.
- RIERA FONT, A.; PALMER TOUS, M. TERESA. *Turismo y políticas ambientales. La ecotasa balear*. Azqueta, D.; Casado, J. M. (coord.) Estudios sobre política ambiental en España. Pàg. 165-184. Consejo General de Colegio de Economistas de España, Madrid. ISBN: 84-932091-0-4.

ALTRES ACTIVITATS

- AGUILÓ PÉREZ, E. Avaluador per a *Annals of Tourism Research*.
- AGUILÓ PÉREZ, E. Editor d'*Annals of Tourism Research en Español*.
- AGUILÓ PÉREZ, E. Membre del consell de redacció d'*Annals of Tourism Research, Papers de Turisme, Cuadernos de Economía, Revista Economica de Catalunya*.
- JACOB ESCAURIAZA, M. Codirectora del curs d'estiu: La innovación en el sector servicios. Universitat del País Basc. Juliol de 2002.
- JUANEDA SAMPOL, C. N. Membre del consell de redacció d'*Annals of Tourism Research en Español*.
- JUANEDA SAMPOL, C. N. Membre del consell editorial i avaluadora de la revista *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*.
- RIERA FONT, A. Director del projecte *Balears 2015: Estudio de predicción y prospectiva económica, social y ambiental*. Entitat finançadora: CBSN-Caixa de Balears, Sa Nostra.
- ROSSELLÓ NADAL, J. Avaluador per a *Tourism Management*.
- ROSSELLÓ NADAL, J. Premi en la modalitat d'investigació Premis Rei en Jaume 2002 pel treball *Garanties per a la sostenibilitat de la indústria turística de les Illes Balears*. Ajuntament de Calvià.
- SANSÓ ROSSELLÓ, A. Avaluador per a *Revista Economía Aplicada*.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques o privades

- SASTRE ALBERTÍ, A. *Estudi de desenvolupament socio-econòmic de la serra de Tramuntana*. Conselleria de Medi Ambient . Govern Balear. Palma.
- SASTRE ALBERTÍ, A. *Càlcul del nombre de passatgers arribats a les Illes Balears, corresponents a l'any 2001, atès el seu motiu de vinguda*. Conselleria d'Hisenda i Pressuposts. Govern Balear. IBATUR. Palma.

GRUP DE RECERCA: ECONOMIA DE L'EMPRESA I MERCATS FINANCERS

MEMBRES

Rafel Crespí Cladera (investigador responsable)
Gonzalo Lozano Arnica
Esperança Munar Muntaner
Margalida Alemany Hormaeche
Magdalena Massot Perelló
Pedro Rivas Yarza
Aleix Calveras Maristany
Carles Solà Belda
Bartomeu Pascual Fuster
Roberto Pascual Gascó
Bartomeu Deyà Tortella
Francina Orfila Sintès

LÍNIES DE RECERCA

- Economia industrial.
- Economia dels recursos humans.
- Economia de les organitzacions.
- Economia experimental.
- Sistemes de remuneració de directius i plans d'opcions sobre accions.
- Mercats financers. Microestructura.
- Sistemes de gestió d'empreses i creació de valor.
- Canvi tecnològic i innovació en empreses de serveis turístics.
- Mercats financers internacionals.

PROJECTES

Finançats per la UE

- Pascual, R. *MICFINMA: Microstructure of Financial Markets in Europe*. Comissió Europea: Research Directorate-General. HPRN-CT-2002-00232. Programa: VPM-Improving Human Research Potential. Durada: 2002-2006.

Finançats pel govern espanyol i altres entitats públiques

- Bru, L. *Economía pública. Organización industrial. Economía experimental*. DGES. Projecte: PB98-1402. Durada: 2000-2002. Investigador principal: Rosario Gómez García.
- Munar, E.; Muntaner, J. (investigador principal); Forteza, D.; Rosselló, R.; Verger, S.; de la Iglesia, B.; Ferrer, E.; Quintana, E. *Estudi sobre vies d'inserció laboral de les persones en discapacitat*. Consell Insular de Menorca.
- Pascual, R. *Liquidez, microestructura y gestión de riesgos*. Projecte: PB98-0030. Investigador principal: Juan Ignacio Peña Sánchez de Rivera.
- Pascual, B.; Pascual, R. *La negociación simultánea en varios mercados financieros y su efecto sobre la formación de precios de los activos. Una aplicación al caso de los ADRs españoles negociados en la Bolsa de Nueva York*. Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques. Investigador principal: Francisco Climent. Equip investigador: Robert Pascual, Bartomeu Pascual.
- Alemany, M.; Crespí, R.; Calveras, A.; Deyà, B.; Lozano, G.; Massot, M.; Munar, E.; Orfila, Pascual, B. F.; Rivas, P.; Solà, C. Projecte: BEC2001-2552-C03-03. 2001-2003. *Estructura organizativa y gobierno de la empresa española*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Investigador principal: Rafel Crespí.
- Orfila-Sintes, F. *Innovació tecnològica i canvi organitzatiu en les empreses de serveis*. Entitat finançadora: Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació de la Conselleria d'Innovació i Energia. Investigador principal: Rafel Crespí.

- Orfila-Sintes, F. *Estructura contractual y calidad de gestión medioambiental. Implicaciones para la competitividad de la industria hotelera balear*. Entitat finançadora: CITTIB. Investigador principal: Rafel Crespí.
- Orfila-Sintes, F. *El proceso de innovación tecnológica en la actividad hotelera*. Càtedra Sol Melià d'Estudis Turístics. Investigador principal: Rafel Crespí.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- Crespí, R. *Los problemas de control de los directivos: incentivos y compensación*. Agost de 2002. Escola d'Economia Herbert Simon. Universitat Internacional Menéndez Pelayo.
- Pascual, R. *All we wanted to know about liquidity and were not afraid to ask: A survey of market microstructure research*. Febrer de 2002. Universitat d'Alacant.
- Pascual, R. *One stock and many markets. Price formation, cross-listing and trading activity. The case of the Spanish NYSE-listed stocks*. Desembre de 2002. Tenerife. Universitat de La Laguna.
- Pascual, B. Universitat Jaume I (Gener de 2002).
- Pascual, B. Universitat d'Alacant (Novembre de 2002).

Congressos: organització, participació

- Alemany, M.; Calveras, A.; Deyá, B.; Orfila, Pascual, B. F.; Rivas, P.; Solà, C.; Pascual R. Organització del XII Congreso Nacional de ACEDE. Tecnologías de la Información y Comunicaciones. Cooperación y Competencia. Setembre de 2002 Palma. President del comitè organitzador i comitè científic: Rafel Crespí.
- Alemany, M.; Payeras, M.; Pou, L. *An application of the tourism penetration index to the Balearic Islands*. APDR-Associação Portuguesa para o Desenvolvimento Regional. Lisboa (Portugal). Juny de 2002.
- Alemany, M.; Garcia, M. A.; Payeras, M. *Los vínculos entre el sector turístico y la construcción. Un análisis aplicado a la economía de Baleares*. APDR-Associação Portuguesa para o Desenvolvimento Regional. Lisboa (Portugal). Juny de 2002.
- Alemany, M.; Borrás, C.; Payeras, M.; Sastre, A. *Impactos económicos, sociales y medioambientales del turismo en las Islas Baleares: Una aplicación del índice de penetración turística*. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. Murcia. Novembre de 2002.
- Bru, L.; M. Antelo. *Forward contracts and competition*. XXVI Simposio de Análisis Económico. Salamanca, desembre de 2002.
- Bru, L.; M. Antelo. *Forward contracts and competition*. VIII Encontro Galego de Novos Investigadores de Análise Económica. A Coruña. Juliol de 2002.
- Calveras, A.; Vera-Hernández, A. *Quality externalities among hotel establishments: what is the impact of tour operators?*. XXVII Simposio de Análisis Económico. Salamanca. Setembre de 2002.
- Calveras, A. *Expansion of a hotel chain and environmental quality*. XXVII Simposio de Análisis Económico. Salamanca. Desembre de 2002.
- Calveras, A.; Ganuza, J.; Hauk, E. *Wild bids. gambling for resurrection in procurement contracts*. EARIE, Madrid. Setembre de 2002.
- Calveras, A. Vocal del comitè organitzador del XII Congrès ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Crespí, R. Comentario a *Equity sales in Belgian Corporate Groups: expropriation of minority shareholders?*. Autors: Buysschaert, A.; Deloof, M.; Jegers, M. Symposium European M&As, Corporate Restructuring and Consolidations Issues. Barcelona. IESE. 16 de març de 2002.
- Crespí, R. Presentació: *Governance mechanisms in spanish financial intermediaries*. Cambridge Workshop on Corporate Governance and Investment. Març de 2002.

- Crespí, R. Presentació: *Governance mechanisms in spanish financial intermediaries*. X Foro de Finanzas. 21-22 de novembre de 2002. Universitat Pablo Olavide. Sevilla.
- Crespí, R. Membre del comitè científic de l'Evaluador Foro de Finanzas 2002. Sevilla.
- Crespí, R. Membre del comitè científic del Simposio de Análisis Económico. Salamanca.
- Deyá, B. Rethinking in executive stock option plans in the framework of BAM. Academy of Management Meeting. Denver (EUA). Agost de 2002.
- Deyá, B. *The economic value added (EVA): an analysis of market reaction*. XII Congreso Nacional de ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Deyá, B. *The economic value added (EVA): an analysis of market reaction*. Seminari d'Investigació a la Universitat de les Illes Balears. Palma. Octubre de 2002.
- Lozano, G. Membre del comitè avaluador del X Foro de Finanzas. Sevilla. Universitat Pablo de Olavide. Novembre de 2002.
- Lozano, G. Discussió al II Seminario Mediterraneo sobre Cooperación y Desarrollo Internacional. Palma, 23 i 24 de setembre de 2002.
- Massot, M. Participació en les III Jornadas sobre Estructura Temporal de Tipos de Interés. Maig de 2002. Cuenca.
- Massot, M. Participació en el VI Congreso de Matemática Financiera y Actuarial i V Italian-Spanish Conference on Financial Mathematics. Juny de 2002. València.
- Munar, E. Avaluadora científica i presidenta moderadora de la Sessió del XII Congreso Nacional de l'ACEDE. Setembre de 2002.
- Orfila-Sintes, F. Vocal del comitè organitzador del XII Congreso de l'ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Orfila-Sintes, F. *Innovación tecnológica y gestión medioambiental. Aplicación a la actividad hotelera balear*. XII Congreso de l'ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Pascual B. Membre del comitè organitzador. XII Congreso Nacional de l'ACEDE. Palma.
- Pascual, B. Membre del comitè científic. XII Congreso Nacional de l'ACEDE. Palma.
- Pascual, B.; Robert Pascual, Francisco Climent. Ponencia. *Cross-listing, price discovery and the informativeness of the trading process*. XII Congreso Nacional de l'ACEDE. Palma.
- Pascual, B.; Pascual, R.; Francisco Climent. Ponencia. *Cross-listing, price discovery and the informativeness of the trading process*. European Financial Management Association. Londres.
- Pascual, B. *¿Determina el diferencial de información la valoración de activos?. Una aproximación al mercado de capitales español*. XII Congreso Nacional de l'ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Pascual, R. Ponència a l'European Financial Management Association Meetings. Londres. Juny de 2002.
- Pascual, R. Vocal del comitè organitzador del XII Congrès de l'ACEDE. Universitat de les Illes Balears. Palma. Setembre de 2002.
- Pascual, R. Ponent al XII Congrès de l'ACEDE. Universitat de les Illes Balears. Palma. Setembre de 2002.
- Rivas, P. Vocal del comitè organitzador del XII Congreso de l'ACEDE, Palma. Setembre de 2002.
- Solà, C. Vocal del comitè organitzador del XII Congrès l'ACEDE. Palma. Setembre de 2002.
- Solà, C. Membre del comitè científic del XII Congrès l'ACEDE. Palma. Setembre de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- Bru, L.; Vives, X. Information externalities, herding, and incentives. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*. Vol. 158, pàg. 91-105.

- Bru, L.; M. Antelo. Forward contracts and competition. *Spanish Economic Review*, vol. 4, pàg. 281-300.
- Calveras, A. Incentives of international and local hotel chains to invest in environmental quality. *Tourism Economics*.
- Crespí, R.; C. Gispert. Total board compensation, governance and performance of spanish listed companies. *LABOUR: Review of Labour Economics and Industrial Relations*, vol. 17: 1.
- Crespí, R.; C. Gispert. Causes and consequences of block increases. evidence from Spanish non-financial firms. *Journal of Management and Governance*, vol. 6 (235-254).
- Deyá, B.; Brusco, S: The economic value added (eva): an analysis of market reaction. *Advances in Accounting*.
- Pascual, R.; Escribano, A.; M. Tapia. Adverse selection costs, trading activity and price discovery in the NYSE: an empirical analysis. *Journal of Banking and Finance*, en premsa.
- Pascual, R.; M. Larraza. The control role of the board of directors: what have we learned?. *Journal of Management Research*, en premsa.

Articles en revistes nacionals

- Calveras, A.; Solà, C. La economía experimental y el análisis de la gestión de los recursos humanos. *Cuadernos de Economía y Dirección de la Empresa*, 12.
- Calveras, A.; Ganuza, J.; Hauk, E. Las bajas temerarias en las subastas de obras públicas. Un análisis de la regulación española. *Hacienda Pública Española/Revista de Economía Pública*, 162.
- Crespí, R.; E. Martínez *Las tecnologías de la información: una aplicación al sector servicios*. *Revista Economía Industrial*, 340/IV.
- Crespí, R. Directivos: incentivos, supervisión y control. *Revista Economistas. Colegio de Economistas de Madrid*, 93. Noviembre de 2002. Pàg. 41-47.
- Deyá, B., S. Carmona, Gutiérrez. El EVA como moda en control de gestión. *Revista Española de Financiación y Contabilidad*.
- Pascual-Fuster, B.; F. Climent, Pascual, R. La contribución de la Bolsa de Nueva York en el proceso de formación de precios de los principales ADRs españoles. *Revista Española de Financiación y Contabilidad*, en premsa.

Capítols de llibres

- Bru, L.; R. Gómez, J. M. Ordóñez. Information in repeated experimental cournot games. A: Experiments investigating market power. Pàg. 191-215. *Research in Experimental Economics*, vol. 9. Elsevier Science.
- Crespí, R. Cash-based executive compensation in Spain and the UK. Juntament amb Carles Gispert i Luc Renneboog a *Convergence and diversity in corporate governance regimes and capital markets*. Editat per J. McCahery, P. Moerland, T. Raaijmakers i L. Renneboog. Oxford University Press.
- Solà, C. The sequential prisoners' dilemma game: reciprocity and group size effects. A: *Experimental economics: financial markets, auctions, and decision making*. Hakan Holm and Fredrik Andersson, eds. Kluwer Academic Publishers.

Altres activitats

- Calveras, A. Avaluador per a la revista *Moneda y Crédito*.
- Calveras, A. Curs sobre *Economía de los recursos humanos* del programa de direcció i gestió de l'Oficina Bancària UIB-La Caixa.
- Calveras, A. Curs *Gestió dels recursos humans* a Gestió d'Empreses Financeres UIB-Sa Nostra.
- Crespí, R. Avaluador de l'ANEP, Agència Nacional d'Avaluació i Prospectiva, adscrita al Ministeri de Ciència i Tecnologia.
- Crespí, R. Membre de la comissió per a la selecció de les sol·licituds presentades en l'àrea de Ciències Econòmiques del Pla Nacional d'Investigació Científica,

Desenvolupament i Innovació Tecnològica 2000-2003. Programa de Promoció General del Coneixement i Programa Nacional de Socioeconomia. Ministeri de Ciència i Tecnologia.

- Crespí, R. Editor de l'àrea d'empresa de la *Revista de Economía Financiera*.
- Massot, M. Curs d'anàlisi d'operacions financeres II (40 hores) a Gestió d'Empreses Financieres. Sa Nostra.
- Munar, E. Assistència al VI Congrés Italo-Español de Matemática de las Operaciones Financieras. València, juny de 2002.
- Pascual, R. Avaluator de les revistes *Moneda y Crédito*, *Investigaciones Económicas* i *Spanish Economic Review*.
- Pascual, R. *Microestructura dels mercats financers* en el Curs de Direcció i Gestió de l'Oficina Bancària. Febrer de 2002.
- Pascual, R. Curs sobre Mercats Financers de Renda Variable. Sa Nostra, Juny de 2002.
- Solà, C. Curs sobre Economia dels Recursos Humanos del programa de Direcció i Gestió de l'Oficina Bancària UIB-La Caixa.
- Solà, C. Curs de Gestió dels Recursos Humanos, a Gestió d'Empreses Financeres UIB-Sa Nostra.

Documents de treball

- Pascual, B. *Does the firm's business geographical distribution affect stock return intraday volatility?*. Document del treball del departament d'Economia i Empresa de la UIB. Volum: 34. Palma. Dipòsit legal: PM. 590-2002.
- Pascual, B.; Francisco Climent, Roberto Pascual. *La contribución de la Bolsa de Nueva York en el proceso de formación de precios de los principales ADRs españoles*. Document del treball del departament d'Economia i Empresa de la UIB, 35. Palma. Dipòsit legal: PM. 591-2002.
- Pascual, B.; Roberto Pascual, Francisco Climent. *Cross-listing, price discovery and the informativeness of the trading process*. Social Science Research Network Electronic Library. Working Paper Series on Capital Markets: Market Microstructure, and EFMA 2002.
- Pascual, B.; Roberto Pascual, Francisco Climent. *Cross-listing, price discovery and the informativeness of the trading process*. Working Paper 01-45. Universitat Carlos III. Madrid.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Bru, L. Membre del grup de microeconomia (economia experimental) de la Fundación Centro de Estudios Andaluces (CENTRA) des del 2002.
- Munar, E. Coordinació del Curs de Gestió d'Empreses Financeres-Sa Nostra.
- Crespí, R. Direcció del curs Direcció i Gestió Bancària amb l'entitat financera La Caixa.

GRUP DE RECERCA: COMPTABILITAT I GESTIÓ MEDIAMBIENTAL I SOCIAL (ONGs)

MEMBRES

Antoni Socias Salvà (investigador responsable)
Carlos Larrinaga Gonzalez
Carlos Pomar Castellano
Antoni Llull Gilet
Gabriel Jover Arbona
Maria Llompart Bibiloni
Raquel Herranz Bascones
Emilio Mauleón Méndez
Miquel Perelló Julià
David Pons Florit
Patrícia Horrach Rosselló
Juanabel Genovart Balaguer
Maria Antònia Ribas Bonet

LÍNIES DE RECERCA

- Comptabilitat i gestió mediambientals. Sostenibilitat al sector turístic.
- Auditoria financera d'aspectes socials i mediambientals.
- Avaluació economicosocial de les ONGs i empreses d'economia solidària.
- Comptabilitat d'entitats no lucratives.
- Comptabilitat social.
- Comptabilitat de costos i història de la comptabilitat.

PROJECTES

Finançats per la Unió Europea

- La responsabilité sociale des entreprises et l'économie sociale*. Projecte B3-4000 (Relations industrielles et dialogue social). Investigador principal: Michel Capron, François Grima. Entitat finançadora: Comissió Europea, Ministère Belge du Budget, de l'Intégration Sociale et de l'Économie Sociale.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- Aplicación de los sistemas de gestión y de contabilidad medioambientales al sector turístico*. Investigador principal: Antoni Socias Salvà. Equip investigador: Carlos Larrinaga González, Antoni Llull Gilet, Miquel Perelló Julià, Patrícia Horrach Rosselló, Rafael Solivellas Jerez. Entitat finançadora: CITTIB (Centre d'Investigacions i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears), Conselleria de Turisme. Govern de les Illes Balears.
- Elaboració d'un model per a l'avaluació econòmica de les ONGs*. Investigador principal: Antoni Socias Salvà. Equip investigador: Antoni Socias Salvà, Raquel Herranz Bascones i Patrícia Horrach Rosselló. Entitat finançadora: Universitat de les Illes Balears.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- Informe sobre el coste-hora del Servicio de Ayuda a Domicilio*. Investigador principal: Antoni Llull Gilet. Equip investigador: Miquel Perelló Julià. Entitat finançadora: Àrea d'Acció Social de l'Ajuntament de Palma i Institut Balear d'Afers Socials.
- Informe sobre la actividad de la auditoría de cuentas. Condiciones para la emisión de una opinión técnica de auditoría*. Investigador principal: Miquel Perelló Julià. Entitat finançadora: Sa Coma Cala Millor, SA.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- *La empresa turística ante el medio ambiente*. Antoni Llull Gilet. VII Conferencia Internacional de las Ciencias Económicas. Universitat de Camagüey (Cuba). 13 de juny de 2002.
- *Aspectos contables de las pérdidas en las sociedades*. Emilio Mauleón Méndez. UIB i Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears. Març de 2002.
- *El gobierno en las entidades no lucrativas: la Fundación Ignacio Wallis*. Maria Antònia Ribas Bonet. Facultat d'Economia de la Universitat de València. Simposio de Economía Social y Cooperativa. 2 i 3 de maig de 2002.

Congressos

Participació

- A. SOCIAS, HERRANZ, R. *El componente solidario. Incidencia en la interpretación de la información contable de ciertas entidades*. VIII Jornadas de Investigadores en Economía Social y Cooperativa. Tenerife. 4 i 5 d'abril de 2002.
- A. SOCIAS, HERRANZ, R. *Entités d'économie solidaire: incidence de leurs caractéristiques sur la comptabilité*. 23 Congrès de l'Association Française de Comptabilité. Toulouse. 16 i 17 de maig de 2002.
- C. POMAR, E. MAULEÓN. *Análisis contable de las fundaciones a través de sus cuentas anuales*. X Encuentro de Profesores Universitarios de Contabilidad. Santiago de Compostel·la. Maig de 2002.
- A. LLULL. *El tratamiento contable de los pasivos de naturaleza medioambiental. Un análisis crítico*. X Encuentro de Profesores Universitarios de Contabilidad. Santiago de Compostel·la. Del 29 de maig a l'1 de juny de 2002.
- A. LLULL. *Contabilización de los pasivos, provisiones y contingencias de naturaleza medioambiental*. VII Conferencia Internacional de las Ciencias Económicas. Camagüey (Cuba). Del 13 al 15 de juny de 2002.
- M. A. RIBAS. *Retos actuales de la evaluación social en las empresas privadas de carácter capitalista, las cooperativas y en las entidades no lucrativas*. VIII Jornadas de Investigadores en Economía Social y Cooperativa. Tenerife. Editat en CD-ROM per la CIRIEC-Espanya. Data de realització: 4 i 5 d'abril de 2002.
- M. A. RIBAS. *La evaluación de la labor social de las entidades no lucrativas a través del balance social*. XVI Reunión ASEPELT-ESPAÑA. Madrid. Editat en CD-ROM per McGraw Hill. Data de realització: 20 i 21 de juny de 2002.
- R. CHAVES, M. A. RIBAS. *Sistematizing transparency in non profit organisations*. 24th International Congress of CIRIEC. Nàpols. Data de realització: 30 setembre al 2 d'octubre de 2002

Assistència

- C. POMAR, A. LLULL, E. MAULEÓN. X Encuentro de Profesores Universitarios de Contabilidad. Santiago de Compostel·la. Data de realització: del 29 de maig a l'1 de juny de 2002.
- M. PERELLÓ. XIII Congreso del Instituto de Auditores Censores Jurados de Cuentas. Marbella, Màlaga. Data de realització: 24 i 25 d'octubre de 2002.
- D. PONS, P. HORRACH. Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per el Desenvolupament. Fundació Universitat-Empresa. Palma. Data de realització: gener-setembre de 2002.
- M. A. RIBAS. Jornadas sobre Responsabilidad Social. Balance Social: Instrumento de Gestión para la Empresa Social. Madrid. Data de realització: 19 i 20 de juny de 2002.
- M. A. RIBAS. Jornada sobre Compromiso Social y Transparencia en las Cooperativas de Consumidores. Madrid. Data de realització: 21 de novembre de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

□ Accountability and accounting regulation: the case of the Spanish environmental disclosure standard. Autors: Larrinaga, C.; Llana, F.; Moneva, J. M.; Carrasco, F.; Correa, C. *European Accounting Review*. Pàgines: 723-740.

Articles en revistes nacionals

□ Empresas de economía solidaria y organizaciones no gubernamentales: características e interpretación del resultado. Autor: A. Socías i R. Herranz. *Cuadernos Aragoneses de Economía*, vol. 11, número 2. Universitat de Saragossa. Pàgines: 317-334.

□ Contabilidad medioambiental y desarrollo sostenible en el sector turístico. Reseña de tesis doctorales. Autor: Antoni Llull Gilet. *Revista Española de Financiación y Contabilidad*, vol. XXXI, núm. 111. Pàgines: 319-321.

□ El balance social en las entidades no lucrativas. Autor: Maria A. Ribas Bonet. *Revista de Noticias de la Economía Pública Social y Cooperativa*. Número monogràfic sobre balanç social i responsabilitat social coordinat per l'autora. Editorial: CIDE (Centro de Información y Documentación Europea de la Economía Pública, Social y Cooperativa) i Conselleria d'Economia, Hisenda i Empleo de la Generalitat Valenciana. Pàgines: 70-77.

□ Propuestas y experiencias de balance social en el sector no lucrativo. Autora: Maria A. Ribas Bonet. *Anuario de Estudios Cooperativos*. Universitat de Deusto.

LLIBRES

□ *Contabilidad financiera*. Autor: Antoni Socías, Raquel Herranz, Gabriel Jover, Antoni Llull. ISBN: 84-368-1698-6. Editorial Pirámide.

□ *La empresa turística balear y el medio ambiente. Un estudio empírico*. Autor: Antoni Llull Gilet (coord.), Carlos Larrinaga González, Miquel Perelló Julià, Antoni Socías Salvà, Rafael Solivellas Jerez, Patrícia Horrach Rosselló. ISBN: 84-7632-794-3. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Universitat de les Illes Balears.

□ *Contabilidad medioambiental: información medioambiental en las cuentas anuales*. Autors: Carlos Larrinaga González, José Mariano Moneva Abadía, Fernando Llana Macarulla, Francisco Carrasco Fenech, Carmen Correa Ruiz. ISBN: 84-89959-52-8. Editorial: AECA.

ALTRES ACTIVITATS

Màsters

□ A. LLULL. IV Màster Universitari en Gestió Empresarial: Qualitat i Medi Ambient. Càtedra Unesco en Gestió Empresarial i Medi Ambient. UIB-Sa Nostra-Unesco. Director: Antoni Riera Font. Data de realització: 21 de març i 8 d'abril de 2002.

□ A. SOCIAS, G. JOVER, R. HERRANZ. Màster d'Hisenda Pública, Sistema Impositiu i Procediments Tributaris. Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears. Director: Eugeni Aguiló Pérez i Javier Guillot. Data de realització: octubre-novembre de 2002.

Cursos d'especialització

□ A. SOCIAS, C. POMAR, A. LLULL, M. LLOMPART, R. HERRANZ, E. MAULEÓN, P. HORRACH, J. GENOVART. Curs Avançat de Gestió Empresarial. Direcció: Antoni Socías Salva. Coordinació: Patrícia Horrach Rosselló. FUEIB. Govern Balear i Fons Social Europeu Data de realització: novembre de 2001 a juliol de 2002.

□ A. SOCIAS. Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per el Desenvolupament. Fundació Universitat-Empresa, UIB. Data de realització: gener-setembre de 2002.

□ A. LLULL. Contabilidad para el Desarrollo Sostenible: Global Reporting Initiative. Ponència: *El medio ambiente en el modelo contable actual*. Universitat de Burgos. Cursos de Verano. Data de realització: del 22 al 26 de juliol de 2002.

□ A. LLULL. Medio Ambiente para Gerentes y Directores Financieros. Ponència: *Implicaciones de la resolución del ICAC para la auditoría*. AECA, Asociación Española

de Contabilidad y Administración de Empresas, i Fundació Entorno-Empresa y Medio Ambiente. Madrid. Data de realització: 4 de desembre de 2002.

Taules rodones

□ A. LLULL. *La información social y medioambiental en la reforma del modelo contable*. Universitat de Burgos. Cursos de Verano. Data de realització: 26 de juliol de 2002.

Conferències

□ A. LLULL. *Els sistemes de gestió mediambiental de l'empresa turística*. Institució: Escola de Turisme UIB-CAIB. Data de realització: 25 d'octubre de 2002.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques o privades

□ A. SOCIAS. Membre del Grup de l'ICAC, encarregat de col·laborar en les relacions internacional d'aquets organisme. Instituto de Contabilidad y Auditoria de Cuentas. Ministeri d'Economia.

□ A. LLULL. Membre del Grupo de Trabajo de Medio Ambiente. Instituto de Auditores-Censores Jurados de Cuentas de España.

□ A. LLULL. Membre del consell assessor de la *Revista Mensual de Gestión Ambiental*. Institució: Ed. La Ley-Actualidad, SA. Madrid.

GRUP DE RECERCA: ECONOMÍA PÚBLICA (GREP)

MEMBRES

Spadaro, Amedeo (investigador responsable)
Cardona Coll, Daniel
Rosselló Villalonga, Joan
Tugores Ques, Maria
García Pérez, Dolores
Oliver Rullán, Francisco
Ruiz Pérez, Maurici

LÍNIES DE RECERCA

- Anàlisi, avaluació i disseny de mecanismes de redistribució.
- Pobresa, desigualtat i distribució de la renda.
- Localització i assignació de recursos.
- Avaluació de programes i projectes públics.
- Teories de l'elecció social i del benestar.
- Federalisme fiscal, redistribució i creixement econòmic.

PROJECTES

- SPADARO, A. *Microsimulación y análisis de las políticas públicas: redistribución e incentivos*. DELTA-UIB. Referència: SEC2002-02606. 2002-2005.
- SPADARO, A. *COMMONSIM: Comparable micro-analysis and simulation of incomes and social policy: developing the toolbox*. Holly Sutherland (Cambridge University), François Bourguignon (DELTA-World Bank), Antony Atkinson (Nuffield College Oxford). V Programa Marc de l'EU.
- SPADARO, A. *Modelo de micro simulación del impuesto sobre la renta español*. DELTA-UIB). Fundación Banco Bilbao Vizcaya Argentaria. 2001-2003.
- SPADARO, A. *Micro simulación de las reformas de los sistemas de redistribución y de las políticas sociales: análisis de la política familiar en España en un marco comparado europeo*. DELTA-UIB. Referència: PFE2001-0010. 2001-2002.
- SPADARO, A. *MICRESA: Micro-level analysis of the European Social Agenda: combating poverty and social exclusion through changes in social and fiscal policy*. Holly Sutherland (Cambridge University), François Bourguignon (DELTA-World Bank), Antony Atkinson (Nuffield College Oxford). 2001-2004.
- SPADARO, A. *Educación pública, crecimiento y salarios. Analisis de optimalidad y evaluación de políticas*. Josep Gonzales Clavet (Universitat de Barcelona). Referència: SEC 2001-3392. 2002-2004.
- SPADARO, A. *Análisis de las políticas públicas: crecimiento y redistribución*. Miguel Ángel López García. Universitat Autònoma de Barcelona. Referència: BEC2000-0415. 2000-2003.
- M. RUIZ. *Frecuencia e intensidad de lluvias fuertes en un clima modificado en la zona mediterránea española (FIRME)*. Investigador principal. Climent Ramis. 2000-2002.
- M. RUIZ. *Análisis molecular de comunidades microbianas y teledetección, dos apuestas de futuro en la detección de contaminación y en la gestión de aguas litorales*. PACTI. Investigador principal: Rafel Bosch. Departament de Biologia. 1999-2002.
- M. RUIZ. *Tipificación, cartografía y evaluación de los pastos españoles*. Investigador principal: Hipólito Medrano. Ministeri d'Agricultura i Pesca. Departament de Biologia.
- M. RUIZ. *Construcción de un sistema experto para la planificación y gestión territorial de zonas aeroportuarias*. Ministeri de Foment. Investigadora principal: Joana Maria Seguí.
- M. RUIZ. *Desenvolupament d'un Sistema d'Informació Geogràfica per a la realització del Pla Territorial Insular de Mallorca*. Empresa: Mecsa/Idom. Consell de Mallorca. 2000-2002.

- M. RUIZ. *Desenvolupament de l'enquesta d'infraestructures i equipaments locals*. Consell Insular de Mallorca 2000-2002.
- M. RUIZ. *Desenvolupament d'un Sistema d'Informació Territorial de la Serra de Tramuntana*. Conselleria de Medi Ambient. Govern de les Illes Balears. 2002.
- M. RUIZ. *Estudi tècnic d'accessibilitat a les finques d'Ariany i Ternelles*. Consell de Mallorca. Departament de Biologia. Labortori de Sistemes d'Informació Geogràfica.

PUBLICACIONS

- A. SPADARO. Redistribución e incentivos a la oferta de trabajo: desarrollos recientes de la teoría de la imposición óptima sobre la renta. *Hacienda Pública Española*, 160, vol. 1.
- F. BOURGUIGNON, A. SPADARO. *Preferencias sociales reveladas a través de los tipos impositivos marginales efectivos*. A: Desigualdad, redistribución y bienestar: una aproximación a partir de la microsimulación de reformas fiscales. Coordinadors: J. M. Labeaga, Magda Mercader. Instituto de Estudios Fiscales. ISBN: 84-8008-088-4.
- BOURGUIGNON, F.; SPADARO A. *Individual preferences revealed through effective marginal tax rates: a note on preliminary results*.
- OLIVER, X.; SPADARO A. *Are Spanish Governments really averse to inequality?. An empirically-based normative analysis of the 1998 and 1999 Spanish Tax-Benefit Systems*.
- D. CARDONA. Capítols 9 i 10 del llibre *Microeconomía esencial*, coordinat per M. Lucía Cabañés. Ariel Editorial.
- OLIVER, F. La política fiscal española: efecto redistributivo, estabilizador y aseguramiento. *Revista de Economía Aplicada*. Volum: X, núm. 29.
- CAPÓ, J.; OLIVER, F. Evaluación del efecto estabilizador del presupuesto español y propuestas de estabilización fiscal en la UME. *Hacienda Pública Española: Revista de Economía Pública*. Volum: 162-3.
- J. ROSSELLÓ. L'economia de Menorca en el segle XX (1914-1999), juntament amb Guillem López Casanovas. *Quaderns d'Història Contemporània*. Edicions Quaderna Balear 2002.
- J. ROSSELLÓ. *Diagnosi de l'atur estructural a Menorca: valoració i propostes d'intervenció*. Consell Insular de Menorca. Àrea de Formació.
- SEGUÍ, J. M.; RUIZ, M. *Territori. Monografies sobre els components bàsics*. A: Llibre Verd de la Societat de la Informació. Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació. Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears. 149 pàgs. Pàg. 35-54.
- SEGUÍ, J. M.; RUIZ, M.; GUAITA, F. i altres. *La planificación de rutas de transporte escolar a través de un sig: el proyecto Sigtebal*. Congreso de Métodos Cuantitativos, Sistemas de Información Geográfica y Teledetección. Valladolid. ISBN: 84-87528-47-3.
- RAMOS, V.; REY-MAQUIEIRA, J.; TUGORES, M. Análisis de discriminación por razón de género en una economía especializada en turismo. *Annals of Tourism Research (en español)*, vol. 4, pàg. 239-58.
- TUGORES, M. La formación continua en España: un repaso a sus problemas y soluciones. *Cuadernos de Economía*, vol. 25, pàg. 313-18.
- TUGORES, M. *Informe económico y social de baleares, 2001*. Capítol: Aspectes laborals i distributius. ISBN: 84-96031-05-5.
- TUGORES, M. *Informe de coyuntura Balears 2015, Sa Nostra*. Capítol: Mercat laboral (números 3, 4 i 5). ISBN: 84-95352-65-6.

CONGRESSOS

- BOURGUIGNON, F.; SPADARO, A. *Tax-benefit revealed social preferences: are tax authorities non paretian?*. EEA-ESEM Conference. Venècia.
- OLIVER, X.; SPADARO A. *Are Spanish Governments really averse to inequality?. An empirically-based normative analysis of the 1998 and 1999 Spanish tax-benefit systems*. APET-JPET Conference 2002. París.

- SPADARO A. Assistència al curs sobre *La evaluación de las políticas sociales*. Fundación Ramón Areces. Madrid.
- OLIVER X.; SPADARO A. Are Spanish Governments really averse to inequality?. *An empirically-based normative analysis of the 1998 and 1999 Spanish tax-benefit systems*. Encuentro de Economía Pública. Vigo.
- Presentació del treball *Minimum wage, endogenous labor supplies and production*. (conjuntament amb Fernando Sánchez Losada). XXVII Simposio de Análisis Económico. Salamanca. 12-14 de desembre de 2002.
- GARCÍA, D. *Optimal qualities in the tourism sector*. Universitat de Murcia. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. 27-29 de novembre de 2002.
- J. ROSSELLÓ. *Public employment and redistribution*. XIV Reunione Scientifica SIEP. Pavia.
- J. ROSSELLÓ. *Nuevos instrumentos financieros de cooperación euromediterránea*. Nouveaux Scenarios de Collaboration. Propositions de la Societe Civile. Institut Europeu de la Mediterrània. Rabat. Juliol de 2002.
- RUIZ, M. Congreso Internacional de Ciències de la Informació Geogràfica. AGILE 2002. □ RUIZ, M. Associació Europea de Laboratoris de Sistemes d'Informació Geogràfica. Centre Cultural 'Sa Nostra'. Abril de 2002.
- RAMOS, V.; REY-MAQUIEIRA, J.; TUGORES, M. *The role of training in a productive structural change. An application to an economy specialized in tourism*. ETLA and LOWER CONFERENCE (Helsinki, Finlàndia). Juny de 2002.
- RAMOS, V.; REY-MAQUIEIRA, J.; TUGORES, M. *The role of training in a productive structural change. An application to an economy specialized in tourism*. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. Universitat de Murcia. Novembre de 2002.
- RAMOS, V.; REY-MAQUIEIRA, J.; TUGORES, M. *Human capital and quality tourism*. International Tourism Research Conference. Dubrovnik, Croàcia. Setembre de 2002.
- GARCÍA, D.; TUGORES, M. *Optimal qualities in the tourism sector*. XXVIII Reunión de Estudios Regionales. Universitat de Murcia. Novembre de 2002.
- TUGORES, M. *Activos intangibles tecnológicos y estrategia de diversificación: el caso de las empresas industriales en España*. XII Congreso Nacional de Acade. Setembre de 2002.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis lligides

- GARCÍA, D. *Analysis of urban growth controls through game theory and the contingent valuation method*. Director de la tesi: Ricard Torres i Bargalló. Universitat Autònoma de Barcelona

Seminaris

- GARCÍA, D. *Competition among cities with densities*. Department of Forest Economics. Umea (Suècia). Agost de 2002.

ALTRES ACTIVITATS

- GARCÍA, D. Visitant a l'Institut d'Estudis Territorials (adscriu a la Universitat Pompeu Fabra). Barcelona. 20 de març-20 de juny de 2002.
- GARCÍA, D. Visitant al Departament of Forest Economics, SLU (The Swedish University of Agricultural Sciences). Umea, Suècia. Agost de 2002.
- RUIZ, M. Codirecció i impartició de docència al curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge. Fons Social Europeu. FUE-UIB.
- RUIZ, M. Coordinació i impartició de docència al curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Risc d'Inundacions. Fons Social Europeu. FUE-UIB.
- RUIZ, M. Impartició i direcció de cursos de formació per a personal docent i investigador de la UIB en SIG i Teledetecció. Convocatòria de la Comissió

Interministerial de Ciència i Tecnologia. Cursos d'ArcView, Access, VisualBasic, Surfer, Microstation, Microstation Geographics.

□ RUIZ, M. Impartició de docència al Mestratge en Tecnologies de la Informació Geogràfica. LIGIT. Universitat Autònoma de Barcelona. Maig de 2002.

□ TUGORES, M. *Entorno económico*. Graduat en Gestió d'Entitats Financeres (GEF). Sa Nostra. Palma. Gener i febrer de 2002.

□ TUGORES, M. *Políticas de la competencia: una aplicación al sector bancario*. Sa Nostra. Palma. Gener i febrer de 2002.

□ Professors estrangers que han visitat la UIB en el marc d'activitats de cooperació amb el GREP: Thierry Verdier, DELTA (París); Luc Arrondel, DELTA (París); Kay Konrad, WZB Berlín.

4.14. ÀREA TEMÀTICA: DRET

GRUP DE RECERCA: CENTRE D'ESTUDIS DE DRET I INFORMÀTICA DE BALEARS (CEDIB)

MEMBRES

Santiago Cavanillas Múgica (investigador responsable)
Josep Lluís Ferrer Gomila
Apol·lònia Martínez Nadal

Altres membres

Silvia Feliu Álvarez de Sotomayor
Juan Franch Fluxà
José Javier González de A. Cardona
Pedro Grimalt Servera
Llorenç Huguet Rotger
José Luis Mateo Hernández
M. Magdalena Payeras Capellà

Col·laboradors

Guillem Alcover Garau
Felio Bauzá Martorell
Federico Garau Sobrino
Anselmo Martínez Cañellas
Antònia Paniza Fullana
Francesc Segura Fuster
José Àngel Torres Lana
Nélida Tur Faúndez
Petra Thomàs Puig
Julián Valero Torrijos

Investigadors contractats i becaris

Cristina Aspachs Pagès
M. José Iglesias Portela
Ana Moyà Borràs

LÍNIES DE RECERCA

- Aplicació de les noves tecnologies a la funció notarial i registral (Apol·lònia Martínez Nadal).
- Aspectes jurídics dels sistemes de pagament electrònic a internet (José Luis Mateo Hernández).
- Contractes electrònics i el procés cap a un dret europeu de la contractació (Santiago Cavanillas Múgica).
- Estudi del delictes d'estafa en el comerç electrònic (Ana Moyà Borràs).
- Firma electrònica, certificats i entitats de certificació en el comerç electrònic (Apol·lònia Martínez Nadal).
- Formació del contracte i acús de rebut (Apol·lònia Martínez Nadal i Josep Lluís Ferrer Gomila).
- Intercanvis multipart (Josep Lluís Ferrer Gomila i M. Magdalena Payeras Capellà).
- La protecció del consumidor a les noves formes de comerç electrònic: M-commerce i T-commerce (M. José Iglesias Portela).
- La tecnologia inalàmbrica de transmissió de dades i les seves qüestions jurídiques (José Luis Mateo Hernández).
- Límits al dret d'autor a la societat de la informació: la còpia privada (José Javier González de Alaiza Cardona).
- Llei aplicable i jurisdicció competent als contractes celebrats per consumidors mitjançant internet (Silvia Feliu Álvarez de Sotomayor).

- Mitjans de pagament en el comerç electrònic (Apol·lònia Martínez Nadal).
- Notariat electrònic (Anselmo Martínez Cañellas).
- Pagaments electrònics (Josep Lluís Ferrer Gomila i M. Magdalena Payeras Capellà).
- Protecció de dades personals (Pedro Grimalt Servera).
- Turisme i comerç electrònic (Nélida Tur Faúndez).

PROJECTES

Finançats per la UE

- Participació com a partners al projecte INFOBUSINESS (pub 1222-INFOBUSINESS 26443/0): «Red de información para los negocios y la creación de empleo». Coordinació: Govern Balear i Fundació IBIT. Investigador principal: S. CAVANILLAS.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- Projecte BJU2002-00499. «Estudi interdisciplinar de les responsabilitats dels proveïdors d'informació a internet. Problemes de segona generació: els límits de la neutralitat tecnològica». 2002-2005. Investigador principal: S. CAVANILLAS.
- Projecte «Firma electrónica, certificados y entidades de certificación como elementos para un comercio electrónico seguro». Programa sectorial de promoció general del coneixement. Investigadora principal: A. MARTÍNEZ NADAL.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- Projecte EJURE.Net. «Creació de un centre virtual de coneixement a on es construeixi una base de dades que reuneixi els majors experts en temes legals de la societat de la informació». Virtual Knowledge Centre for ICT and Law. Ministeri de Justícia Holandés. Gener-desembre de 2002.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- PANIZA FULLANA, A. «La contractació a distància i defensa del consumidor». Director: J. A. TORRES. Data de lectura: 15 de febrer de 2002.
- BAUZÀ MARTORELL, F. «Procediment administratiu electrònic». Director: A. BLASCO. Data de lectura: 5 de juliol de 2002.

Memòries de tercer cicle

- PAYERAS CAPELLÀ, M. «Protocols de comerç electrònic: pagament anònim i intercanvi equitatiu multipart». Director: J. L. FERRER. Data de lectura: 22 de juliol de 2002.

Conferències convidades. Participació en congressos i cursos

- ASPACHS, C. «Comercio electrónico. Marco jurídico actual». Jornadas RedCNL. Manacor, novembre de 2002.
- ASPACHS, C. «Entorn jurídic dels sistemes d'informació. Modalitats contractuals». Jornades d'Auditoria Informàtica. Banca March. Palma, 20 de maig de 2002.
- BAUZÀ, F. «La notificació electrònica dels actes administratius». Seminari-debat sobre Nous Desenvolupaments de la E-administració: Aspectes Legals. UIB. 15 de març de 2002.
- BAUZÀ, F. «L'interessat al procediment administratiu electrònic. L'escindibilitat de la firma electrònica». TECNIMAP 2002, Congrés sobre Tecnologies de la Informació a les Administracions Públiques. La Corunya. 16 d'octubre de 2002.

- BAUZÁ, F. «Tecnologies de la informació a les administracions públiques». Curs sobre Procediment Administratiu i Noves Tecnologies. Universitat de Múrcia, 9 d'octubre de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Com vendre a internet a partir de la LSSI i de la projectada reforma de la LOCM». Jornades de Comerç Electrònic. Son Fuster, Palma. 27 de novembre de 2002.
- CAVANILLAS, S. «La Llei de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic: comentaris i reflexions». Universitat de Múrcia, 7 de novembre de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Els contractes electrònics: problemes de dret civil relatius a la seva conclusió». XI Jornades de l'Associació de Professors de Dret Civil. Las Palmas de Gran Canaria. 25 d'octubre de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Responsabilidad civil y nuevas tecnologías de la información». X Cursos de Postgrado en Derecho. Programa de Derecho Civil (Daños). Universitat de Salamanca. 15 de gener de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Comercio electrónico». X Cursos de Postgrado en Derecho. Programa de Derecho Civil (Biotecnología). Universitat de Salamanca. 17 de gener de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Contratación electrónica y a distancia». Jornada sobre la Cooperación Judicial en Materia Civil y la Unificación del Derecho Privado y Procesal en Europa. Universitat de Granada. 7 de març de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Responsabilidad civil en internet». Curso de Verano sobre Delincuencia Informática. Baeza (Jaén). 5 de setembre de 2002.
- CAVANILLAS, S. «Comercio electrónico: riesgos y oportunidades para el consumidor». El Comercio Electrónico y los Consumidores. Junta de Andalucía. Sevilla. 4 de desembre de 2002.
- FERRER, J. L. «La inseguretat del comerç electrònic a través d'internet». Jornades de Comerç Electrònic. Son Fuster. Palma. 26 de novembre de 2002.
- GONZÁLEZ DE ALAIZA, J. J. «Propietat intel·lectual i accés a la informació. Repercussions de la directiva europea sobre drets d'autor a la societat de la informació». Casa de Cultura. Palma. 12 de desembre de 2002.
- GRIMALT, P. «Los ficheros de titularidad privada». Jornades sobre el Régimen Jurídico de la Protección de los Datos de Carácter Personal. Universitat de Múrcia. 30 de gener de 2002.
- GRIMALT, P. «Protección de datos». Col·loqui jurídic hispano-mexicà, organitzat per les universitats de les Illes Balears i de San Luis de Potosí (Mèxic). San Luis de Potosí, dies 6 i 8 de febrer de 2002.
- GRIMALT, P. «La responsabilidad civil en el tratamiento de datos personales». Seminari sobre Protección de Datos Personales en el Ámbito Financiero, organitzat per AUSBANC. Barcelona, 12 de març de 2002.
- GRIMALT, P. «La aplicación de la Ley Orgánica de Protección de Datos de Carácter Personal y las Cookies». III Jornades sobre Derecho e Informática: Protección de Datos y Seguridad en Internet. Cursos d'Estiu de la Universitat de Salamanca.
- GRIMALT, P. «Derecho de las nuevas tecnologías». Curs de postgrau organitzat per ESADE
- GRIMALT, P.; PAYERAS, M. «Aspectes tècnics i legals de l'ús de les cookies en el comerç electrònic». Jornades de Comerç Electrònic. Son Fuster. Palma. 27 de novembre de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «La futura ley de firma electrónica». Seminari-debat sobre Nous Desenvolupaments de la E-administració: Aspectes Legals. Campus UIB. 15 de març de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «La problemàtica jurídica dels noms de domini». Jornades de Comerç Electrònic. Son Fuster. Palma. 26 de novembre de 2002.

- MARTÍNEZ, A.; FERRER, J. L. «Comments to the UNCITRAL model law on electronic commerce». Information Security Conference (ISC). Sao Paulo (Brasil).
- MARTÍNEZ, A.; FERRER, J. L. «A juridical validation of a contract signing protocol». E-commerce and Web Technologies. Aix-en-Provence (França).
- MARTÍNEZ, A. «La firma electrónica». Jornada sobre Comerç Electrònic. Col·legi d'Advocats de Múrcia. Març de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «La firma electrónica en la administración pública». Jornada sobre Administració Electrónica. Ajuntament de Sabadell. Juliol de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «Seguridad jurídica de las comunicaciones electrónicas». Universitat Autònoma de Barcelona. 26 d'octubre de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «Problemática jurídica de los nombres de dominio». II Jornadas sobre Comercio Electrónico. Asociación de Jóvenes Empresarios. Palma. 26 de novembre de 2002.
- MARTÍNEZ, A. Màster sobre Comerç Electrònic. Universitat de La Coruña. Abril de 2002.
- MARTÍNEZ, A. Màster sobre Dret de la Informàtica. Universitat d'Alacant. Juny de 2002.
- MARTÍNEZ, A. Curs E-Business. Universitat de les Illes Balears i Telefònica. Octubre de 2002.
- PANIZA, A. «Protección de los consumidores en la comercialización a distancia de servicios financieros: información, forma y desistimiento». XVI Encuentros sobre Informática y Derecho. Universitat Pontificia de Comillas (Madrid). En premsa. 9 i 10 de maig de 2002.
- PANIZA, A. «La utilización de las tarjetas de pago. Especial referencia a internet». Jornada sobre Tarjetas de Pago, organitzat per AUSBANC. Palma. 13 de març de 2002.
- PAYERAS, M. «Comerç electrònic i protecció de dades personals». Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona, 8 de febrer de 2002.
- VALERO, J. «Los ficheros de titularidad pública». Jornades sobre El Régimen Jurídico de la Protección de los Datos de Carácter Personal. Múrcia, gener de 2002.
- VALERO, J. «La notificación telemática de los actos administrativos». Curs d'estiu de la Universidad Internacional del Mar sobre Nuevas Tecnologías y Administración Tributaria. Múrcia, setembre de 2002.
- VALERO, J. «El procedimiento administrativo digital». Curs sobre Firma Electrónica Avanzada y Procedimiento Administrativo. Escuela de Administración Local, Comunidad Autónoma de la Región de Murcia. Noviembre de 2002.
- VALERO, J. «La firma electrónica: régimen general y su aplicación en el ámbito administrativo». Curs sobre procediment administratiu electrònic. Escuela de Administración Pública de la Región de Murcia. Octubre de 2002.
- VALERO, J. «La informatización de los registros administrativos». Seminari sobre Administración Electrónica. CEDIB. Universitat de les Illes Balears. Palma, 15 de març de 2002.
- VALERO, J. «El régimen de los registros telemáticos en el ámbito tributario». Seminari anual del Servicio Jurídico de la Agencia Estatal de Administración Tributaria. Múrcia. Juny de 2002.
- VALERO, J. «El uso de las cookies por las administraciones públicas: una interpretación a partir de la normativa española sobre protección de los datos personales». IX Congreso Iberoamericano de Derecho e Informática. San José (Costa Rica). Abril de 2002.

PUBLICACIONES

Llibres i capítols de llibres

- BAUZÁ, F. «Procediment administratiu electrònic». Col·lecció Ciències Jurídiques (ed. Comares). Desembre de 2002.
- CAVANILLAS, S.; TUR, N.; BENITO, M. T.; SUINAGA, C. «Turismo y comercio electrónico. La promoción y contratación *on line* de servicios turísticos». Col·lecció Derecho de la Sociedad de la Información (ed. Comares). Febrer de 2002.
- MARTÍNEZ, A. «La firma electrónica como equivalente funcional, espejismo o realidad». A: *La seguridad jurídica en las transacciones electrónicas* (dir.: J. L. Perales Sanz). Ed. Civitas. Madrid.
- VALERO, J. «Los órganos colegiados. Análisis histórico de la colegialidad en la organización pública española y régimen administrativo vigente». Ed. Instituto Nacional de Administración Pública/Centro de Estudios Políticos y Constitucionales. Madrid.
- VALERO, J. «Medios informáticos y telemáticos en la administración local». A: *Diccionario de Administración Local. Libro conmemorativo del 150 Aniversario d'El Consultor de los Ayuntamientos y los Juzgados*. Ed. La Ley-El Consultor. Madrid.
- VALERO, J. «El régimen jurídico de los registros administrativos telemáticos: algunas cuestiones problemáticas». A: *Actas de la VII Edición de las Jornadas sobre Tecnologías de la Información para la Modernización de las Administraciones Públicas*. Ed. TECNIMAP'2002. La Coruña, octubre de 2002.
- VALERO, J. «Los desafíos jurídicos de la administración pública electrónica: a propósito del Plan Info XXI». A: *XV Encuentros de Informática y Derecho*, vol. II. M. A. Davara Rodríguez (coord.). Ed. Universidad Pontificia de Comillas. Madrid.
- VALERO, J. (juntament amb J. A. LÓPEZ PELLICER). «Algunas consideraciones sobre la protección de los datos personales en la actividad administrativa». A: *Panorama jurídico de las administraciones públicas en el siglo XXI*. J. RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ e I. DEL GUAYO CASTIELLA (dirs.). *Homenaje al Prof. Eduardo Roca Roca*. Ed. Boletín Oficial del Estado-Instituto Nacional de Administración Pública. Madrid.

Articles

- BAUZÁ, F. «Mitjans tècnics al procediment judicial». *La Ley*, núm. 5674. 11 de desembre de 2002.
- FELIU ÁLVAREZ DE SOTOMAYOR, S. «La competencia judicial internacional y la ley aplicable a los contratos de consumidores por vía electrónica: una necesaria coordinación». *Gaceta Jurídica de la Unión Europea y de la Competencia*, núm. 219, pàg. 61-73 (ISSN 1575-2054), maig/juny de 2002.
- FELIU ÁLVAREZ DE SOTOMAYOR, S. «Aspectos internacionales del comercio electrónico» (en col·laboració amb F. GARAU SOBRINO). A: Varis autors, *Curso de especialista universitario de derecho de internet* (en premsa).
- FERRER, J. L.; MARTÍNEZ, A. «El acuse de recibo (o no repudio en destino)». *Revista Seguridad en Informática y Comunicaciones*, setembre de 2002.
- MARTÍNEZ, A.; FERRER, J. L. «Delimitación de responsabilidades en caso de revocación de un certificado de firma electrónica: soluciones legales de derecho europeo». *Revista Derecho y Tecnología*. Venezuela.
- MARTÍNEZ, A.; FERRER, J. L. «Liability of certification authorities». *International Business Law* (en premsa).
- MARTÍNEZ, A. «Aproximación al borrador de anteproyecto de Ley de Firma Electrónica. En especial, el DNI electrónico». *Partida doble*. Madrid, desembre de 2002.
- MATEO, J. L.; IGLESIAS, M. J. «M-commerce: contract law, electronic payment and consumer protection». *ECLIP Series-Electronic Commerce Legal Issues Platform II*, volum 7, juliol de 2002.

□ PANIZA, A.; PAYERAS, M. «Comunicacions comercials no sol·licitades, *spam* i protecció dels consumidors». *IV Jornades d'Informàtica i Societat*, desembre de 2002.

ALTRES ACTIVITATS

□ Curs del CEDIB sobre nous desenvolupaments de l'e-administració: aspectes legals. Moderat per S. Cavanillas. Hi intervenen M. Linares Gil (director del Servei Jurídic de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària), A. Martínez Nadal, F. Bauzá Martorell (cos Superior d'Administradors Civils de l'Estat) i J. Valero Torrijos (Universitat de Múrcia). Cas Jai, campus de la UIB. Palma. 15 de març de 2002.

□ Seminari CEDIB: «La protecció del consumidor a la contractació electrònica», a càrrec de la magistrada i professora Aida Kemelmajer. Palma, 11 d'octubre de 2002.

□ Curs «Com cercar informació jurídica a internet». Director: S. Cavanillas. Professors: S. Cavanillas, I. Nadal Gómez, A. Martínez Cañellas, P. Grimalt Servera, N. Tur Fàundez, A. Martínez Nadal, M. J. Iglesias Portela, M. Llompарт Bennasar, S. Feliu Álvarez de Sotomayor, A. Paniza Fullana, A. Moyá Borrás, F. Bauzá Martorell, J. J. González de Alaiza, M. Macías, R. Zaforteza, A. Ruda, C. Aspachs. Palma, del 15 al 29 de novembre de 2002.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

Conveni amb l'IBIT.

GRUP DE RECERCA: DRET INTERNACIONAL I DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

MEMBRES

Rosario Huesa Vinaixa (investigadora responsable)
Joan David Janer Torrens
Pilar Rupérez Cornell
Margalida Capellà Roig

LÍNIES DE RECERCA

- Dret internacional penal, responsabilitat penal dels individus, drets humans.
- Dret humanitari, paper de les ONG en el desenvolupament i aplicació del Dret internacional; responsabilitat dels Estats en l'àmbit de Dret de la Unió Europea; cooperació reforçada en l'àmbit comunitari; relacions externes de la Unió Europea, i responsabilitat internacional dels Estats i seguretat col·lectiva internacional.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats

- HUESA, R. Investigadora principal del projecte *Política comuna d'immigració i asil a la Unió Europea: els reptes per a Espanya i per a les Illes Balears*. UIB 2002/3. Membres: Joan David Janer Torrens, Pilar Rupérez Cornell i Margalida Capellà i Roig.
- HUESA, R. Investigadora principal del projecte *Derechos humanos, responsabilidad internacional y seguridad colectiva: intersección de sistemas*. Projecte BUI2002-00559. Membres: Joan David Janer Torrens, Pilar Rupérez Cornell i Margalida Capellà i Roig.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- CAPELLÀ, M. Va defensar la tesi doctoral titulada *La tipificació internacional dels crims contra la humanitat*. Maig de 2002.

Cursos

- HUESA, R. Organització del curs d'estiu *Aspectes Polítics i Jurídics de les Relacions Internacionals a l'Amèrica Llatina*, organitzat juntament amb la Càtedra Iberoamericana de la UIB. Participació dels professors: Joan David Janer i Pilar Rupérez.

Seminaris

- CAPELLÀ, M. Va participar en el programa Intercampus amb la impartició d'un seminari a la Universitat d'Oriente (Santiago de Cuba) titulat *La jurisdicción del Tribunal Penal Internacional*.

Congresos, jornades i conferències convidades

- CAPELLÀ, M. Assistència a les XIX Jornadas sobre la Unión Europea ante el Siglo XXI. Los Retos de Niza. AEDIPR. Universitat de Cantàbria, Santander (20-21 de setembre 2001).
- CAPELLÀ, M. Assistència a la *Jornada sobre Cooperación Policial y Judicial Europeas*, organitzada per la Comissió Europea i la Universitat Carlos III (Madrid, març de 2002).
- CAPELLÀ, M. Assistència a la jornada extraordinària sobre *Los nuevos escenarios internacionales y europeos del derecho y la seguridad*. AEDIPR-Escuela Diplomática. Madrid (30-31 de maig de 2002).
- JANER, J. D. Va participar al I Congreso Internacional sobre el Futuro de la Unión Europea. Valladolid. 14 a 17 de setembre de 2002. Comunicació: *El futuro modelo político de la Unión Europea: la tensión entre el modelo comunitario y el modelo intergubernamental*.

□ JANER, J. D. III Congreso sobre la Inmigración en España. Granada, 6 a 8 de novembre de 2002. Comunicació: *Inmigración ilegal y retorno: la definición de una política comunitaria en materia de readmisión*.

Cursos

- CAPELLÀ, M. Participació en el mòdul *Entorn jurídic de la cooperació internacional al desenvolupament* en el Curs d'Especialista Universitari en Cooperació Internacional.
- HUESA, R. Va participar com a docent en el Diploma de Estudios Avanzados y Doctorado en Derecho Internacional y Relaciones Internacionales de l'Institut Universitario Ortega y Gasset de Madrid amb un curs relatiu als problemes actuals de la responsabilitat internacional.
- HUESA, R. Va participar com a docent al Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament organitzat per la Universitat de les Illes Balears.
- HUESA, R. Va participar com a docent en el curs titulat Aspectos Jurídicos de la Ley de Extranjería, organitzat per la Càtedra Iberoamericana de la Universitat de les Illes Balears.
- HUESA, R. Va participar com a docent en el curs per a funcionaris de la Generalitat Valenciana amb una conferència sobre *La convenció sobre el futur de la Unió Europea*.
- HUESA, R. Va participar com a docent en el Màster de Drets Fonamentals organitzat per l'Institut Universitario Bartolomé de las Casas de la Universitat Carlos III de Madrid amb un curs sobre la protecció dels drets humans i la jurisdicció penal universal.
- HUESA, R. Va ser la directora i va participar com a docent en el curs Aspectes Polítics i Jurídics de les Relacions Internacionals a l'Amèrica Llatina, organitzat per la Càtedra Iberoamericana de la Universitat de les Illes Balears.
- JANER, J. D. Va participar com a docent en el curs Aspectes Polítics i Jurídics de les Relacions Internacionals a l'Amèrica Llatina, organitzat per la Càtedra Iberoamericana de la Universitat de les Illes Balears. La professora Rosario Huesa va ser la directora del curs.
- RUPÉREZ, P. Va participar com a docent al Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament, organitzat per la Universitat de les Illes Balears.
- RUPÉREZ, P. Va participar com a docent en el curs Aspectes Polítics i Jurídics de les Relacions Internacionals a l'Amèrica Llatina, organitzat per la Càtedra Iberoamericana de la Universitat de les Illes Balears. La professora Rosario Huesa va ser la directora del curs.

Articles en revistes nacionals

- CAPELLÀ, M. El estatuto jurídico de Guantánamo. *Revista Española de Derecho Internacional* (en premsa).
- JANER, J. D. La influencia del derecho comunitario en la creación de un *ius comune* de la responsabilidad patrimonial de los poderes públicos nacionales. *Revista de Derecho Comunitario Europeo*, vol. 11. Pàg. 177-192.
- JANER, J. D. Va publicar l'article Política euromediterránea y fomento de los derechos humanos. *Boletín Europeo de la Universidad de La Rioja*, núm. 10. Pàg. 36-44.

Articles en revistes internacionals

- HUESA, R. El individuo como destinatario de las normas penales internacionales. *Organización de Estados Americanos*, Washington.

Llibres

- JANER, J. D. La responsabilidad patrimonial de los poderes públicos nacionales por infracción del derecho comunitario. Ed. Tirant lo Blanch. ISBN: 84-8442-546-0.

Estades en centres estrangers

- CAPELLÀ, M. Estada d'investigació de 5 mesos (octubre de 2002-febrer de 2003) al Centre d'Études de Droit international de Nanterre (CEDIN, Université de Paris X) amb el projecte *La relació entre la responsabilitat internacional de l'Estat i la responsabilitat penal internacional de l'individu per greus violacions dels drets humans i del dret internacional humanitari*. Estada finançada amb una beca de Sa Nostra.

GRUP DE RECERCA: DRET DEL TURISME

MEMBRES

José Ángel Torres Lana (investigador responsable)

M. Nélida Tur Faúndez

Antonia Paniza Fullana

LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

Protecció del turista com a consumidor.

Drets d'autor i establiments d'hoteleria.

Contractació turística (part general):

Contractació a distància de serveis turístics.

L'*overbooking*: el seu règim jurídic en els contractes de transport i allotjaments.

Contractació turística (part especial):

El contracte de creuer.

Contracte d'hospedatge o allotjament.

El contracte d'*all included*.

Contracte de gestió hotelera.

El contracte de viatge combinat.

Responsabilitat dels intermediaris turístics.

Turisme i ordenació del territori.

PROJECTES

«La protección del turista como consumidor». CITTIB. 2000-2002. J. A. Torres Lana, M. N. Tur, J. D. Janer. La memòria, amb el mateix títol, es troba actualment en premsa. Ed. Tirant lo Blanch, València.

ACTIVITATS D'INVESTIGACIÓ

Memòries de tercer cicle

PANIZA, A. «Los servicios turísticos contratados a distancia». Direcció: José Á. Torres (actualment en tràmits per a la seva publicació).

PUBLICACIONS

Articles en revistes nacionals

PANIZA, A. «Derechos de autor, entidades de gestión y establecimientos de hostelería». Article doctrinal publicat a dues revistes jurídiques:

Aranzadi Civil, número 15, pàg. 13 a 34.

Sentencias de Tribunales Superiores de Justicia y Audiencias Provinciales y Otros Tribunales, número 17, pàg. 9 a 30.

TORRES, J. A. «La protección del turista en el Derecho español (apuntes para un estudio)». Propera publicació a *Revista Jurídica de les Illes Balears*, núm. 1, abril de 2003.

Llibres

TUR, M. N. «La protección del turista como consumidor», juntament amb J. A. Torres i J. D. Janer. En premsa.

Capítol III: «La protección del turista en el contrato de viaje combinado».

TORRES, J. A. «La protección del turista como consumidor», juntament amb M. N. Tur, J. D. Janer. En premsa.

Capítol II: «La protección del turista en el ámbito jurídico privado».

Capítols de llibre

□ TUR, M. N. «Turismo y comercio electrónico. La promoción y contratación on line de servicios turísticos». S. Cavanillas, B. Roser, C. Suinaga. Editorial Comares.

Part general: «El comercio electrónico turístico. 1. Deberes de información y documentación». Pàg. 31-89.

Part especial. «Agencias virtuales, ventas *on line* de viajes combinados, portales y guías turísticas. 3. Portales y guías *on line*». Pàg. 165-170.

□ TORRES, J. A. «La multipropiedad». Publicació *on line*. Tema 56 bis del programa de dret civil a *Portal jurídico Iustel*, 2002.

ALTRES ACTIVITATS

□ PANIZA, A. Participació en el Curs d'Especialista en Dret del Turisme, organitzat pels departaments de dret de la UIB, elaborant:

Lliçó 20: *Alojamientos turísticos y derechos de autor. La reemisión y captación de programas protegidos por el derecho de propiedad intelectual. Mòdul 2. IV. Allotjaments turístics*. (equivalent a 0,5 crèdits, 5 hores).

□ TUR, M. N. Participació en el Curs d'Especialista en Dret del Turisme, organitzat pels departaments de dret de la UIB, elaborant:

Lliçó 26: *Actividades propias de las agencias de viajes: el contrato de viaje combinado y la contratación de servicios sueltos. (I)*. Equivalent a 0,5 crèdits, 5 hores.

Lliçó 27: *Actividades propias de las agencias de viajes: el contrato de viaje combinado y la contratación de servicios sueltos. (II)*. Equivalent a 0,5 crèdits, 5 hores.

□ TORRES, J. A. Participació en el Curs d'Especialista en Dret del Turisme, organitzat pels departaments de dret de la UIB, elaborant:

Lliçó 1: *Turismo y derecho del turismo*, juntament amb A. Blasco. Equivalent a 0,5 crèdits.

Lliçó 5: *La noción de turista y la necesidad de su especial protección*. Equivalent a 0,5 crèdits.

GRUP DE RECERCA: VITRUBIO

MEMBRES

Miquel Coca Payeras (investigador responsable)

Pedro A. Munar Bernat

Beatriz Verdera Izquierdo

LÍNIES DE RECERCA

- Arrendaments urbans.
- Contracte d'obra.
- Protecció dels consumidors en l'adquisició de béns immobles.
- Dret immobiliari registral.
- Propietat horitzontal i aprofitament per torn de béns immobles.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- COCA, M. «La protección de los consumidores en los contratos de alojamiento». Referència: BJU 2000-0280. Direcció General d'Ensenyament Superior.

Finançats per la Càtedra Sol Melià d'Estudis Turístics

- «Estudio jurisprudencial sobre la problemática jurídico–privada del derecho del turismo en Baleares».

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- MUNAR, P. «Normas de protección al consumidor: contenido y eficacia». Curs de la Universitat Oberta per a Majors. Santanyí (21-02-2002) i Porreres (26-02-2002).
- «Los derechos de aprovechamiento por turno». Curs de Dret de la Construcció. Col·legi d'Advocats de Barcelona. 16-04-2002.
- «El derecho de aprovechamiento por turno. Normativa estatal y desarrollo autonómico». Jornadas Técnicas sobre las Diferentes Legislaciones y Experiencias sobre Turismo. Parlament de la Corona d'Aragó. Parlament de les Illes Balears. 17-05-2002.
- «Normativa autonómica en materia aprovechamiento por turno». Curs de Dret Civil Balear per a Jutges i Magistrats. UIB-Govern Balear-Consell General del Poder Judicial. 24-05-2002.

PUBLICACIONS

- MUNAR, P. A. «La protección de los consumidores en la Ley de Derechos de Aprovechamiento por Turnos». Propiedad horizontal y derecho real de aprovechamiento por turnos de bienes inmuebles. *Estudios de Derecho Judicial*, 33. Madrid. Pàg.: 115-171.
- VERDERA, B. «Los arrendamientos de local de negocio celebrados con anterioridad al 1 de mayo de 1985 en la LAU de 1994». Editorial Trivium. Madrid.
- «La construcción extralimitada: revisión jurisprudencial». *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario*, 673. Pàg. 1793–1825.

GRUP DE RECERCA: GRUP D'ESTUDI DEL DRET CIVIL BALEAR

MEMBRES

M. Pilar Ferrer Vanrell (investigadora responsable)
Francesca Llodrà Grimalt
Antoni Canals Prats
Antoni Monserrat Quintana

LÍNIES DE RECERCA

- Investigació i estudi dins l'àmbit del dret civil balear en general.
- Formació d'un fons bibliogràfic i jurisprudencial d'aquesta matèria.
- Investigació de la tradició jurídica del dret civil balear.
- Investigació en matèria de fonts.
- Noves perspectives de desenvolupament del dret civil balear d'acord amb la realitat social: recerca de solucions de futur.
- Estudi d'altres models.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- FERRER, M. P. «La adaptación del derecho de familia de las Islas Baleares a la nueva realidad social». Ministeri d'Educació i Cultura.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- CANALS, A. «El vitalici i les donacions en pagament d'aliments i serveis». 10 de maig de 2002. Curs Universitari de Dret Civil Balear. UIB, Govern balear, CGPJ.
- MONSERRAT, A. «Les donacions per raó de matrimoni. La dot. L'escreix». Curs Universitari de Dret Civil Balear. UIB, Govern balear, CGPJ.
- MONSERRAT, A. «Els alous». Curs Universitari de Dret Civil Balear. UIB, Govern balear, CGPJ.

Congressos: organització, participació

- FERRER, M. P.; LLODRÀ, M. P. Direcció i coordinació del Curs Universitari de Postgrau de Dret Civil Balear. CGPJ i Universitat de les Illes Balears. 120 hores.
- FERRER, M. P.; LLODRÀ, M. P. Assistència a les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa. «El Dret civil català en el context europeu». Tossa de Mar, 26 i 27 de setembre de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes nacionals

- FERRER, M. P. «Las fuentes del derecho civil balear». *R. Boletín de Información del Ministerio de Justicia*, 1918. Pàg. 1817-1841. Madrid. ISSN: 0211-4267. Dipòsit legal: M-883-1958.

Llibres

- FERRER. M. P.; MUNAR, P. A. «Materials precompilatoris del dret civil de les Illes Balears». Coedició del Parlament de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears. Palma. ISBN: 84-7632-741-2. Dipòsit legal: PM 901-2002.
- FERRER. M. P.; MUNAR, P. A. «Legislación civil balear. Compilación de derecho civil de las Illes Balears y la Ley de Parejas Estables». Edició amb notes antecedents, concordàncies i jurisprudència. Coedició del Parlament de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears. Palma. ISBN: 84-7632-743-9. Dipòsit legal: PM903-2002.

Altres activitats

- LLODRÀ, M. P. Assistència i presentació de la comunicació: «La protecció jurídica de la cultura popular». II Jornades d'Estudis Locals de Manacor. El segle XX a Manacor. 10 i 11 de maig de 2002.
- LLODRÀ, M. P. Assistència i presentació de la comunicació: «Turisme, urbanisme i família: noves realitats del dret civil balear al segle XXI». II Jornada d'Estudis Locals de Capdepera. 30 de novembre de 2002.
- LLODRÀ, M. P. Renovació del nomenament de professor col·laborador de l'àrea de dret civil de la Universitat de les Illes Balears. Departament de Dret Privat. FOU número 213, gener de 2003.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- FERRER. M. P. Conveni entre la UIB i el Parlament de les Illes Balears, per la realització i publicació de dues obres en matèria de dret civil balear: «Legislación civil balear: compilación del derecho civil de les Illes Balears y Ley de Parejas Estables», i «Materials precompilatoris del dret civil de les Illes Balears».

GRUP DE RECERCA: DRET DEL TREBALL I LA SEGURETAT SOCIAL

MEMBRES

Remedios Roqueta Buj (investigadora responsable)
Erik Monreal Bringsvaerd
Carles Riera Veyreda
Magdalena Llompart Bennàssar
Margarita Tarabini-Castellani
Àngel Jurado Segovia

LÍNIES DE RECERCA

- Incapacitat permanent.
- Esportistes professionals.
- Negociació col·lectiva en les administracions públiques.
- Fonts de la relació laboral.
- Jornada laboral.
- El principi *in dubio pro operario*.
- Pensions d'orfandat.
- La prestació per atur.
- Solució extrajudicial de conflictes laborals.
- Salari, atur.
- Noves tecnologies.
- Mobbing.
- El treball dels estrangers.
- Clàusules col·lectives d'ocupació.
- Relacions laborals en el sector turístic balear.
- El contracte de treball a temps parcial i els fixos discontinus.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats

- JURADO, A. Participació en el projecte de recerca *Noves tecnologies i Dret del Treball*, finançat per l'IN3 (Institut de Recerca de la Universitat Oberta de Catalunya).
- ROQUETA, R. Investigadora principal del projecte *Las relaciones laborales en el sector turístico de la CAIB*. Núm. de projecte: 2002/8. Participants: Erik Monreal, Magdalena Llompart i Carles Riera.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- TARABINI-CASTELLANI, M. Participant del projecte entre Universitat Ramon Llull-Blanquerna-Mutua Asepeyo per a la realització del llibre *La integración del trabajador extranjero en la empresa*.

Conferències convidades

- ROQUETA, R. *Las últimas reformas en materia de incapacidad permanente: logros e insuficiencias*. Col·loqui jurídic hispano-mexicà. Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de San Luis de Potosí. 6 i 7 de febrer de 2002.
- ROQUETA, R. *Régimen laboral del deportista profesional*. Curs sobre Derecho del Deporte, organitzat per la Facultat de Dret de la Universitat Literària de València. 17 de maig de 2002.
- TARABINI-CASTELLANI, M. Conferència sobre *La llei d'estrangeria. Les bases legals de l'acolliment dels estrangers*. Universitat Ramon Llull-Blanquerna, 26 de juny de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes nacionals

- LLOMPART, M. El sistema de solució extrajudicial de conflictes laborals en Balears. *Actualidad laboral*, núm. 13.
- ROQUETA, R. Los derechos y garantías sindicales en la negociación colectiva funcional. *Actualidad administrativa*, núm. 25.
- TARABINI-CASTELLANI, M. Las infracciones y sanciones en materia laboral en la nueva ley de extranjería: el trabajo sin permiso o autorización y la contratación de trabajadores extranjeros sin permiso. *Tribuna social*, núm. 133.
- TARABINI-CASTELLANI, M. El nuevo contrato para la formación de extranjeros tras la ley 12/2001. *Actualidad laboral*, núm. 14.

Llibres

- LLOMPART, M. *El Tribunal de Arbitraje y Mediación de las Islas Baleares: régimen jurídico*. Palma.
- ROQUETA, R. *La protección social de los trabajadores a tiempo parcial*. Madrid.
- TARABINI-CASTELLANI, M. *Reforma y contrarreforma de la Ley de Extranjería*. Tirant Lo Blanch, València.

ALTRES ACTIVITATS

Cursos

- LLOMPART, M. Realització d'un tema sobre empreses de treball temporal pel curs *Dret del Turisme*, organitzat per la FUEIB.
- LLOMPART, M. Docència de 16 hores en el curs *Relacions laborals en el sector turístic de les Illes Balears*, organitzat per la UIB i la FUEIB. Setembre de 2002. Núm. d'expedient: AF-002/02-OB-08.
- MONREAL, E. Director del curs i docència de 14 hores en el curs *Relaciones laborales en el sector turístico de las Islas Baleares* (100 hores, des de setembre a octubre de 2002). Cofinançat pel Fons Social Europeu i pel Govern de les Illes Balears (Pla Mestral de Formació, objectiu 3-eix 5), gestionat per la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears i realitzat a la UIB.
- MONREAL, E. Confecció d'un tema en el curs *Derecho del Turismo*, sobre la contractació fixa discontinua, organitzat per la FUEIB.
- ROQUETA, R. Curs sobre *La contratación temporal y las modalidades de contratos*. UIB.
- ROQUETA, R. Curs d'especialització sobre *Las relaciones laborales en la hostelería balear*. UIB.
- TARABINI-CASTELLANI, M. Sessió de Dret d'Estrangeria en el *Màster de Dret del Treball i de la Seguretat Social*. Universitat Central de Barcelona i la Fundació Bosch i Gimpera.

Jornades

- JURADO, A. Assistència a les *Jornades sobre l'assetjament psicològic al treball: perspectives jurídiques i de prevenció*. Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona, abril de 2002.

Seminaris

- JURADO, A. Assistència a l'*International Research Seminar: Information Technology and Privacy at Work*. Universitat Oberta de Catalunya, juny de 2002.
- JURADO, A. Assistència al seminari *La Seguridad Social: Los retos del siglo XXI*. Universitat Internacional Menéndez Pelayo. Santander, juliol de 2002.

Màster

- ROQUETA, R. Realització dels mòduls sobre *Consulta y participación de los representantes de los tabajadores* i *La seguridad y salud en el marco de las administraciones públicas*. Máster en Salud Laboral. Universitat de les Illes Balears.
- ROQUETA, R. *Las pensiones y prestaciones sociales en el marco europeo*. IV Curs sobre la Aplicación Judicial del Derecho Comunitario. Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi d'Advocats de Balears. 21 de febrer de 2002.
- ROQUETA, R. *Trabajo atípico y Seguridad Social. Los retos del siglo XXI*. UIMP, 17 de juliol de 2002.
- LLOMPART, M. Participació com a professora, impartint 1 hora de classe, en el curs *Informació jurídica a Internet*, finançat pel Fons Social Europeu.
- MONREAL, E. Docència en l'assignatura *Entorn jurídic de l'empresa* en el Curso Avanzado de Gestión Empresarial (5 de novembre de 2001 a 3 de juliol de 2002). Organitzat per la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears, finançat per la Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear i per el Fons Social Europeu.
- JURADO, A. El despido por causas técnicas, organizativas o de producción del art. 52. c). E.T.: puntos críticos. *Actualidad laboral*, núm. 20.
- TARABINI-CASTELLANI, M. Reintegro de gastos por asistencia sanitaria en los casos de urgencia vital. *Aranzadi social*, núm. 10.
- JURADO, A. Comentarios a las prestaciones de muerte y supervivencia y protección familiar. *Enciclopedia de Seguridad Social*, vol. IV-II. CISS. València (actualitzacions de febrer i setembre de 2002).
- ROQUETA, R. Participació en la taula rodona sobre Las consecuencias de la reforma laboral. *Diario de Mallorca*, 18 d'octubre de 2002.
- ROQUETA, R. Moderació de la taula rodona sobre *Empleo, inmigración y pensiones: un debate interdisciplinario*. Jornada sobre Treball, Immigració i Pensions organitzada pel Club Última Hora, 28 de maig de 2002.

4.15. ÀREA TEMÀTICA: CIÈNCIES SOCIALS

GRUP DE RECERCA: GRUP DE SOCIOLOGIA DE LA CULTURA I LA MODERNITAT

MEMBRES

Bartomeu Mulet Trobat (investigador responsable)
Francisca Florit Alomar
Vicenç Jasso Garau
Anna M. Munar Chacártegui
Catalina Oliver Cardell
Francisco González Paredes
Francesc Bibiloni Febrer
Liliana Lorenzana Álvarez
Jaume Ferrà i Rotger

LÍNIES DE RECERCA

□ Sociologia de la cultura i sociologia de l'educació a l'àmbit de la globalització.

ACTIVITATS DE RECERCA

Capítols de Llibre

- Bartomeu Mulet Trobat (coordinador), Francisca Florit Alomar, Vicenç Jasso Garau, Anna M. Munar Chacártegui, Catalina Oliver Cardell, Francisco González Paredes, Francesc Bibiloni Febrer. *Globalització i ciències socials. Límits i dilemes*. Publicacions UIB. Col·lecció Taula.
- Bartomeu Mulet Trobat. *Cultura, socialització i educació en el marc de la seva conceptualització bàsica en el context de la globalització*.
- Catalina Oliver Cardell, Francisco González Paredes. *Globalització. Una visió global*.
- Anna Maria Munar Chacártegui. *La globalització. Transformacions al món de la ciència política. Present i futur de l'estat-nació*.
- Francesca Florit Alomar. *La globalització. Una interpretació des de la Geografia Humana*.
- Bartomeu Mulet Trobat. *Sociologia de la cultura i les identitats a l'era de la globalització. Les seves repercussions en la vida quotidiana*.
- Vicenç Jasso Garau. *Globalització i educació*.
- Francesc Bibiloni Febrer. *L'egonomia com a paradigma de la globalització en el coneixament social*.
- Bartomeu Mulet Trobat (coordinador), Francisca Florit Alomar, Vicenç Jasso Garau, Anna M. Munar Chacártegui, Catalina Oliver Cardell, Francisco González Paredes, Francesc Bibiloni Febrer. *Debat sobre la globalització. Aportació per a una cloenda*.

Organització de congressos

□ IX Conferència de Sociologia de l'Educació. Del 19 al 21 de setembre del 2002. Amb la col·laboració de l'Associación de Sociología de la Educación i l'Associació de Sociologia de les Illes Balears. Edifici Guillem Cifre de Colonya. Grups temàtics: 1. Gènere i educació. 2. Cultura, multiculturalitat i educació. 3. Societat de la informació. 4. Sociologia i pràctica escolar. 5. Estructura social. Desigualtat social i educativa. 6. Educació i mercat de treball. 7. Qüestions generals, ensenyança de la sociologia de l'educació. 8. Reforma educativa a l'Estat espanyol. Taula rodona coordinada per Francisco Fernández Palomares, José Gimeno Sacristan, Mariano Fernández Enguita, Ramon Flecha.

Les comunicacions presentades per part del grup foren:

□ Lorenzana Álvarez, Liliana; Oliver Cardell, Catalina. *Transmisión de valores socioculturales a través de diferentes sistemas educativos en diferentes momentos históricos. Cinema*.

- Mulet Trobat, Bartomeu. *Mcdonalització, cultura i educació. Un fenomen més de modernitat en el marc de l'estandardització cultural.*
- Mulet Trobat, Bartomeu. *El reformisme neoliberal i neocentralista de l'Estat espanyol a l'era de la globalització.*
- Florit Alomar, Francesca; Socías Colomar, Margalida. *Les didàctiques específiques i les reformes educatives.*

GRUP DE RECERCA: ESTUDIS DE GÈNERE

MEMBRES

Esperança Bosch Fiol (investigadora responsable)
Victoria A. Ferrer Pérez
Teresa Riera Madurell
Rosamaría Alberdi Castell

LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

Estudi des d'un punt de vista de gènere i feminista de:

- La transmissió històrica de les creences misògines.
- La situació social de la dona.
- La discriminació social de la dona.
- La violència de gènere.
- Les conseqüències de la discriminació i la violència de gènere.
- L'impacte del gènere a la salut i l'accès a la salut.
- Noves tecnologies i gènere.
- Les estratègies de resolució de conflictes interpersonals i l'educació per a la igualtat.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- Alberdi, R. M. «El compromiso a través de la atención de la salud». Curs *El compromiso en el mundo: convivencia y género*. Cursos d'estiu de la Universitat Internacional d'Andalusia (seu iberoamericana de Santa María de la Rábida). Direcció: Mercè Vilanova. 29 de juliol a 2 d'agost de 2002.
- Bosch, E. «El compromiso desde el feminismo». Curs *El compromiso en el mundo: convivencia y género*. Cursos d'estiu de la Universitat Internacional d'Andalusia (seu iberoamericana de Santa María de la Rábida). Direcció: Mercè Vilanova. 29 de juliol a 2 d'agost de 2002.
- Ferrer, V. A. «Convivencia y conflicto: el compromiso desde una perspectiva de género». Curs *El compromiso en el mundo: convivencia y género*. Cursos d'estiu de la Universitat Internacional d'Andalusia (seu iberoamericana de Santa María de la Rábida). Direcció: Mercè Vilanova. 29 de juliol a 2 d'agost de 2002.
- Ferrer, V. A. «Los escenarios de la violencia de género». Curs *Dones i justícia*. Universitat Internacional Illa del Rei de Menorca. Direcció: Esperança Bosch. 12 de setembre de 2002.
- Ferrer, V. A. «Diferencias de género y enfermedad crónica». Curs *Psicología de la enfermedad crónica*. Universitat Internacional Menéndez Pelayo (seu de València). Direcció: Jesús Rodríguez Marín. 11 de setembre de 2002.
- Riera, T. «Las mujeres en la política exterior». Curs *El compromiso en el mundo: convivencia y género*. Universitat Internacional d'Andalusia (seu iberoamericana de Santa María de La Rábida). Direcció: Mercè Vilanova. 29 de juliol a 2 d'agost de 2002.

Congressos: organització, participació

- Alberdi, R.; Artigas, B.; Bosch, E.; Moreno, C.; Ferrer, V. A.; Riera, T. «Enseñar a trabajar en un mundo de diferencias: los contenidos de género, desarrollo y globalización en

el currículum básico». IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. 23-27 de juliol. Madrid.

□ Ferrer, V. A. «Como aborda la violencia de xénero no ámbito universitario». I Encontro Universitario pola Educación en Igualdade, organizat pel Servicio Galego de Igualdade de la Xunta de Galicia. 24-25 d'octubre. Satiago de Compostel·la.

□ Ferrer, V. A.; Bosch, E. «La violencia de género en el ámbito educativo: algunas reflexiones sobre el acoso sexual en la Universidad». Congreso Multidisciplinar sobre Educación y Género. 20- 22 de març. Màlaga.

□ Ferrer, V. A.; Bosch, E.; Alberdi, R. M.; Riera, T. «La incorporación de los contenidos de género a las materias optativas del currículum universitario: algunos ejemplos». Congreso Multidisciplinar sobre Educación y Género. 20-22 de març. Màlaga.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

□ Ferrer, V. A.; Bosch, E. «Consecuencias del maltrato sobre la salud física y mental de la víctima: algunos datos empíricos». *Psicología y Salud (Psychology & Health)*, 12(1), 28-40.

Articles en revistes nacionals

□ Bosch, E.; Ferrer, V. A. «Que no nos hablen del sexo cuando se trata de un abuso de poder». *Meridiam (Instituto Andaluz de la Mujer)*, 26, 33-35.

Llibres

□ Bosch, E.; Ferrer, V. A. «La voz de las invisibles. Las víctimas de un mal amor que mata». València: Ed. Càtedra. Colección Feminismos. ISBN: 84-376-2015-5.

Capítols de llibres

□ Bosch, E.; Ferrer, V. A. «El feminismo académico y su difusión social: nuestra experiencia desde la Universidad de las Islas Baleares». A: Centro de Estudios sobre la Mujer. *La difusión del conocimiento en los Estudios de las mujeres. dinámicas y estrategias de poder y ciudadanía* (pàg. 213-230) (CD-ROM). Alacant. Centro de Estudios sobre la Mujer. Universitat d'Alacant. ISBN: 84-688-0336-7.

□ Bosch, E.; Ferrer, V. A. «La misoginia como factor explicativo en la violencia contra las mujeres. El caso de los malos tratos». R. Martínez, C. Parcero i T. Luengo (coord.). *Agentes de igualdad de oportunidades para las mujeres: acciones positivas en el marco de la cooperación* (pàg. 137-158). Madrid. UNED. ISBN: 84-362-4569-5.

ALTRES ACTIVITATS

□ Alberdi, R. M. Coordinació del taller «La imatge de la dona en tombar els cinquanta: una visió des dels mitjans de comunicació i la literatura». VI Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere: Teoria i Praxis dels Estudis de Gènere. Cursos d'Estiu. Universitat de les Illes Balears.

□ Bosch, E. Participació en el mòdul de Gènere del Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament, organitzat per la Universitat de les Illes Balears. 26-27 de juny de 2002. 3 hores.

□ Bosch, E. Direcció del curs «Dones i justícia» de la Universitat Internacional Illa del Rei de Menorca. Setembre.

- Bosch, E.; Ferrer, V. A.; Riera, T. Direcció de la VI Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere: Teoria i Praxis dels Estudis de Gènere. Cursos d'Estiu. Universitat de les Illes Balears.
- Ferrer, V. A. Participació en el mòdul de Gènere del Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament, organitzat per la Universitat de les Illes Balears. 26-27 de juny. 3 hores.
- Ferrer, V. A. Professora del curs «Introducción al problema de la violencia y la agresión: Características y modelos de intervención y prevención». Universitat Oberta. Institut de Ciències de l'Educació, Universitat de les Illes Balears. De març a maig de 2002.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Conveni amb l'Institut Balear de la Dona i la Conselleria de Benestar Social del Govern Balear per a la celebració de la VI Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere: Teoria i Praxis dels Estudis de Gènere, codirigida per Esperança Bosch, Victoria A. Ferrer i Teresa Riera, duta a terme del 9 al 13 de juliol.

4.16. ÀREA TEMÀTICA: PSICOLOGIA I CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

GRUP DE RECERCA: ANÀLISI DE DADES

MEMBRES

Palmer Pol, Alfonso Luis (investigador responsable)
Cajal Blasco, Berta
Sesé Abad, Alberto
Montaño Moreno, Juan José
Jiménez López, Rafael
Llorens Aleixandre, Noelia
Sospedra Baeza, María José

LÍNIES DE RECERCA

- Model lineal generalitzat i les seves extensions.
- Aplicacions de Data Mining (minería de dades).
- Xarxes neuronals artificials.
- Proves robustes.
- Estadística exacta.
- Anàlisi històric del canvi.

PROJECTES

- «Redes neuronales artificiales aplicadas al análisis transversal y longitudinal en el campo de las conductas adictivas». Referència: BSO2001-0369. 2002-2004. Dotació: 6.220,47 euros.
- «Identificación de factores de riesgo asociados al consumo de alcohol y sustancias psicoestimulantes en adolescentes mediante redes neuronales artificiales». Delegació del Govern pel Pla Nacional sobre Drogues. 2002-2004. Dotació: 6.000 euros.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- MONTAÑO, J. J. «Redes neuronales artificiales aplicadas al análisis de datos en psicología». Facultat de Psicologia, Universitat de les Illes Balears, 2002. Qualificació: Apte *Cum Laude*.

Memories de tercer cicle

- JIMÉNEZ, R. «Aportaciones del proceso Data Mining en el análisis de datos». Facultat de Psicologia. Universitat de les Illes Balears, 2002.
- LLORENS, N. «La sobredispersión en el Modelo Lineal Generalizado». Facultat de Psicologia. Universitat de les Illes Balears, (en preparació).

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- SESÉ, A.; PALMER, A.; CAJAL, B.; MONTAÑO, J. J.; JIMÉNEZ, R.; LLORENS, N. «Occupational safety and health in Spain». *Journal of Safety Research*, 33 (4), 511-525.

Articles en revistes nacionals

- PALMER, A.; MONTAÑO, J. J. «Redes neuronales artificiales aplicadas al análisis de la supervivencia: un estudio comparativo con el modelo de regresión de Cox en su aspecto predictivo». *Psicothema*, vol. 14, 3, 630-636.
- MONTAÑO, J. J.; PALMER, A.; FERNÁNDEZ, C. «Redes neuronales artificiales: abriendo la caja negra». *Metodología de las Ciencias del Comportamiento*, 4(1), 77-93.

- JIMÉNEZ, R.; PALMER, A.; MONTAÑO, J. J.; SESÉ, A.; LLORENS, N.; CAJAL, B. «Aportaciones del proceso Data Mining en el análisis de datos». *Metodología de las Ciencias del Comportamiento, Volumen Especial*, 322-326.
- PALMER, A.; LOSILLA, J. M.; LLORENS, N.; SESÉ, A.; MONTAÑO, J. J.; JIMÉNEZ, R.; CAJAL, B. «La sobredispersión en el Modelo Lineal Generalizado. Aplicación a datos de recuento». *Metodología de las Ciencias del Comportamiento, Volumen Especial*, 433-436.

Articles on-line

- Palmer, A.; Montaña, J.; Jiménez, R. *Tutorial sobre Redes Neuronales Artificiales: Los mapas autoorganizados de Kohonen*. Publicació electrònica *Psicologia.com* (gener de 2002), vol. 6, núm. 1. ISSN: 1137-8492. Disponible a: <http://www.bibliopsiquis.com/psicologiacom/vol6num1/3301>.
- Palmer, A.; Montaña, J.; Jiménez, R. *Tutorial sobre la estadística robusta bivariante*. Publicació electrònica *Psicologia.com* (juliol de 2002), vol. 6, núm. 2. ISSN: 1137-8492. Disponible a: <http://www.bibliopsiquis.com/psicologiacom/vol6num2/3329>.

ALTRES ACTIVITATS

- Palmer, A. Professor de l'assignatura de doctorat «Metodología de investigación en psicología jurídica». 3 crèdits. Facultat de Psicologia. Universitat de Santiago de Compostela.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Conveni d'investigació entre l'Ajuntament de Palma i la Universitat de les Illes Balears. «Estudio de mercado en Son Roca-Son Ximelis». Responsable: A. Palmer. Dotació: 6.971,74 euros.
- Conveni d'investigació entre l'Ajuntament de Palma i la Universitat de les Illes Balears. «Estudio de mercado en la Plaza Obispo Planas». Responsable: A. Palmer. Dotació: 6.971,74 euros.

GRUP DE RECERCA: GRUP D'INVESTIGACIÓ I DE FORMACIÓ EDUCATIVA I SOCIAL (GIFES)

MEMBRES

Martí March Cerdà
Carmen Orte Socias (investigadora responsable)
Lluís Ballester Brage
Patrícia Ferrà Coll
Pep lluís Oliver
Carmen Touza Garma

LÍNIES DE RECERCA

- Qualitat de vida, necessitats i problemes socials i socioeducatius. Maltractament entre iguals i conflicte juvenil. Situacions de risc per a la salut: consum de drogues, prostitució, etc. Maltractament de persones majors. Necessitats i serveis de persones majors.
- Avaluació de necessitats, programes i serveis socials i educatius. Avaluació integral de serveis i programes. Anàlisi de necessitats socials i socioeducatives.
- Metodologies d'investigació. Investigació qualitativa: panells Delphi, històries de vida, enquesta retrospectiva, anàlisi de dades qualitatives amb NUDIST. Investigació quantitativa: anàlisi no paramètric i anàlisi de regressió múltiple.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- ORTE, C.; BALLESTER, L.; OLIVER, J. L. *Assessorament i formació del personal per a la prevenció i abordatge de les situacions de conflicte juvenil*. Govern Balear. Realitzat amb l'equip de la Universitat de Barcelona i coordinat per Pere Amorós.
- ORTE, C.; BALLESTER, L. *Estudio sobre la prostitución femenina en Palma*. Ajuntament de Palma.
- BALLESTER, L.; ORTE, C. *Vellesa, dependència i necessitats socials a Artà. Situació actual i perspectives de futur*. Ajuntament d'Artà.
- BALLESTER, L.; FERRÀ, P.; OLIVER, J. L.; ORTE, C.; PASCUAL, A.; PASCUAL, B.; TOUZA, C. *Avaluació final (Ex-Post) Urban*. Consorci Mirall Palma-Centre. Ajuntament de Palma.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos

- ORTE, C.; HOLGADO, A.; BALLESTER, L.; TOUZA, C. *Evolución y características de los programas universitarios para mayores en España*. TALIS Seminar 2002. Learning and Education for and with All Ages. Wuhan (XINA).
- ORTE, C.; TOUZA, C.; BALLESTER, L.; FERRÀ, P. *Análisis de las diferencias de género en la victimización y agresión escolar*. Congreso Interdisciplinar sobre Educación y Género. Asociación de Estudios Históricos sobre la Mujer. Málaga.
- ORTE, C.; TOUZA, C.; BALLESTER, L.; FERRÀ, P. *Percepción del nivel de adaptación psicosocial de los niños de 8 a 16 años evaluados como víctimas y agresores*. VI Congreso Estatal sobre Infancia Maltratada. El Trato Institucional a la Infancia: Respuestas en el Siglo XX. Murcia.
- ORTE, C.; TOUZA, C.; FERRÀ, P.; BALLESTER, L. *Un análisis de la convivencia en los centros escolares desde la investigación-acción: una propuesta de formación del profesorado*. X Congreso de Formación del Profesorado: la Formación del Profesorado ante el Fenómeno de la Violencia y Convivencia Escolares. Cuenca, 3-6 de juny.
- ORTE, C.; BALLESTER, L.; OLIVER, J. *Estrategias para la resolución de conflictos. Una propuesta de intervención desde el contexto comunitario*. X Congreso de Formación del Profesorado: la Formación del Profesorado ante el Fenómeno de la Violencia y Convivencia Escolares. Cuenca, 3-6 de juny.

- TOUZA C.; ORTE, C., MARCH, M. X. *Distribución geográfica y características del alumnado de los programas universitarios para mayores en España*. TALIS Seminar 2002. Learning and Education for and with All Ages. Wuhan (XINA).
- OLIVER, J. L.; BALLESTER, L. *El acogimiento residencial: una propuesta evaluativa mediante el análisis de trayectorias de vida*. VI Congreso Estatal sobre Infancia Maltratada. El Trato Institucional a la Infancia: Respuestas en el Siglo XX. Murcia.
- MARCH, M. X.; ORTE, C. *La escuela como espacio de la pedagogía social. Una propuesta de formación del profesorado*. XVII Seminario Interuniversitario de Pedagogía Social Nuevos Retos de la Pedagogía Social. La Formación del Profesorado. Salamanca.
- OLIVER, J. L.; ORTE, C.; BALLESTER, L. *La formación del trabajador social desde la óptica educativa*. Nuevos Retos de la Pedagogía Social. La Formación del Profesorado. Salamanca.
- OLIVER, J. L.; ORTE, C.; BALLESTER, L. *La incidencia de las reformas educativas sobre el colectivo de menores en situación de desamparo*. IX Conferencia de Sociología de la Educación. Las Reformas Educativas Actuales en el Estado Español. Palma.
- ORTE, C.; OLIVER, J. L.; BALLESTER, L. *El diagnóstico y evolución de la violencia escolar como elemento para la reforma educativa*. IX Conferencia de Sociología de la Educación. Las Reformas Educativas Actuales en el Estado Español. Palma.
- ORTE, C., BALLESTER, L. *Los programas universitarios para mayores: Necesidades y perspectivas*. VI Encuentro Nacional de Programas Universitarios para Mayores. Alacant.
- ORTE, C., MACIAS, L. *El grupo de discusión como estrategia complementaria en la evaluación de programas universitarios para mayores*. Seminario sobre Evaluación de programas Universitarios para Mayores. Universitat Pontificia de Salamanca.
- ORTE, C., MARCH, M. X. *Inmigración y educación en las Islas Baleares*. XXI Seminario Interuniversitario de Teoría de la Educación: Globalización, Inmigración, Educación. Universitat de Granada.
- BALLESTER, L.; ORTE, C.; OLIVER, J. L. *La calidad como pretexto y la contrarreforma educativa*. IX Conferencia de Sociología de la Educación. Las Reformas Educativas Actuales en el Estado Español. Palma.
- ORTE, C.; TOUZA, C., BALLESTER, L. *University programs for elderly and quality of life*. Forum for Ageing Studies. 1 a 4 d'abril de 2002. València.
- BALLESTER, L.; ORTE, C.; OLIVER, J. *Trocas Sociais: caminhos pedagógicos para a universidade. A nova gestao do conhecimento e a Melhora da qualidade docente*. V Seminario Internacional de Educación. Porto Alegre, Rio Grande do Sul. Brasil. 21 a 23 d'agost de 2002.

PUBLICACIONES

Llibres

- BALLESTER, L.; MATAMALAS, A.; ORTE, C. *Vellesa, dependència i necessitats socials a Artà. Situació actual i perspectives de futur*. Palma. Documenta. ISBN: 84-931421-2-3.

Capítols de llibres

- ORTE, C.; BALLESTER, L. *Los programas universitarios para mayores: necesidades y perspectivas*. A: Universitat Permanent d'Alacant i Conselleria de Benestar Social. *Los modelos marco de programas universitarios para mayores*. Pàg. 191-199. Alacant. ISBN: 84-699-9889-7.
- OLIVER, J. L.; ORTE, C.; BALLESTER, L. *La formación del trabajador social desde la óptica educativa*. A: J. ORTEGA (coord.). *Nuevos retos de la pedagogía social: la formación del profesorado*. Pàg. 183-186. Salamanca: Sociedad Ibérica de Pedagogía Social. ISBN: 84-95610-29-9.
- MARCH, M. X.; ORTE, C. *La escuela como espacio de la pedagogía social. Una propuesta de formación del profesorado*. A: J. ORTEGA (coord.). *Nuevos retos de la pedagogía social: La formación del profesorado*. Pàg. 322-329. Salamanca: Sociedad Ibérica de Pedagogía Social. ISBN: 84-95610-29-9.

□ ORTE, C.; BALLESTER, L.; OLIVER, J. L. *Educació*. Pàg. 541 a 607. A: *Consell Econòmic i Social. Memòria sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2001*. Palma. Volum II. ISBN: 84-607-6163-0.

Articles en revistes nacionals

□ BALLESTER, L.; ORTE, C.; ROSA, J. M. Evaluación integral de programas. Rehabilitación integral de barrios. La experiencia de Palma de Mallorca. *Educació i Cultura*. Universitat de les Illes Balears. Número monogràfic sobre avaluació educativa. 12. Pàg. 51-68. Palma.

□ ORTE, C.; BALLESTER, L.; OLIVER, J. L. Estrategias para la resolución de conflictos. Una propuesta de intervención desde el contexto comunitario. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 5(5).

□ ORTE, C.; TOUZA, C.; FERRÀ, P.; BALLESTER, L. Un análisis de la convivencia en los centros escolares desde la investigación acción: Una propuesta de formación del profesorado. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 5(2).

Altres activitats

□ ORTE, C.; OLIVER, J. L. Direcció i coordinació del Curs d'Especialista Universitari en Direcció i Gestió de Serveis Socials. Universitat de les Illes Balears. Govern de les Illes Balears. Conselleria de Benestar Social. Curs 2002-2003.

GRUP DE RECERCA: NEUROCIÈNCIA COGNITIVA

MEMBRES

Pedro Montoya Jiménez (investigador responsable)
Francisco Barceló Galindo
Xavier Revert Vidal
José Antonio Periañez

Professors i investigadors visitants

José Javier Campos Buerno (Universitat Complutense, Madrid)
Paul Pauli (Universität Würzburg, Alemanya)
Lidia Yagüez-Hervas (Institute of Psychiatry, King's College, Londres, Regne Unit)
Wolfgang Larbig (Universität Tübingen, Alemanya)

Col·laboradors a la recerca

Raúl Izquierdo Rodríguez (Ministeri de Treball i Seguretat Social)
Manuel García Herrera (Ministeri de Treball i Seguretat Social)

Becaris de projectes nacionals

Mourad Akaarir

Alumnes amb beca de col·laboració del Ministeri d'Educació i Cultura

Pedro Ruíz Vich

Alumnes col·laboradors tipus A (UIB)

Alfonso Rodríguez Cotes

Alumnes col·laboradors a la recerca

Dani Adrover Roig (alumne Erasmus a la Universitat de Würzburg, Alemanya)
Melanie Busquets (alumna Erasmus a la Universitat de Würzburg, Alemanya)
Antoni Marques (alumne Erasmus a la Universitat de Bochum, Alemanya)
Luisa Moratalla (alumna Erasmus a la Universitatde Bochum, Alemanya)
Nicole Teresa Blay
Celia Cámara Ramis
Greta Giaccone Ávila

LÍNIES DE RECERCA

- Factors psicobiològics del dolor crònic.
- Avaluació neuropsicològica de les funcions executives, l'envelliment i les demències (projecte CCALT: Canavan Conditional Associative Learning Test).
- Correlats neurofisiològics de l'atenció i el processament emocional.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- Evaluación psicofisiológica de la sensibilización central en el dolor crónico y su influencia sobre el procesamiento emocional y cognitivo.* Investigador principal: Pedro Montoya. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BSO2001-0693. 2001-2004.
- Caracterización de las alteraciones atencionales mediante potenciales evocados en niños con trastorno por déficit de atención e hiperactividad.* Investigador col·laborador: Francisco Barceló. Investigador principal: Carles Escera (Universitat de Barcelona). Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: PM99-00167. 2000-2003.
- Proyecto de cooperación internacional para la validación y baremación de dos pruebas neuropsicológicas.* Investigador responsable: Pedro Montoya. Acció especial d'I+D de la Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació (Govern Balear). 2001-2002.

Beques de recerca

□ Beca del programa nacional d'ajudes per a la mobilitat de professors d'universitat espanyols i estrangers. Investigador: Pedro Montoya (juliol-setembre de 2002).

Xarxa temàtica de recerca

□ Grup participant en la xarxa temàtica: *Estudio de la actividad cerebral mediante resonancia magnética funcional*. Coordinadora: Carme Junqué (Universitat de Barcelona). Generalitat de Catalunya. Referència: 2000XT 00094.

□ Grup participant en la xarxa temàtica: *Potentials cognitius en neurofisiologia clínica*. Coordinador: Carles Escera (Universitat de Barcelona). Generalitat de Catalunya. Referència: 2001 XT-00036.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

□ Pedro Montoya. *Representación cortical del dolor: correlatos corticales de la sensibilización central en pacientes con dolor crónico*. Seminari impartit en el curs d'estiu de la UNED titulat Cerebro y Cognición: Aportaciones de la Psico-Neurofisiología al Estudio de los Procesos Cognitivos Humanos. Sanlúcar de Barrameda, juliol de 2002.

□ Pedro Montoya. *Psicofisiología del dolor*. Conferència impartida en el Seminario de Neurociencia de la Universidad Autónoma de Madrid (març de 2002).

□ Francisco Barceló. *Evaluación electrofisiológica de la función del córtex prefrontal en humanos*. Conferència impartida en el Seminario de Neurociencia de la Universidad Autónoma de Madrid (febrer de 2002).

□ Francisco Barceló. *Nuevas soluciones para un viejo problema: una respuesta de orientación a la novedad de la tarea*. Ponència oral convidada en el III Congreso Español de Psicofisiología (Santiago de Compostel·la, 18-20 de juliol de 2002).

□ Francisco Barceló. *A new ERP paradigm for studying individual differences in the executive control of attention*. Ponència oral convidada presentada en el Workshop Internacional The Cognitive Neuroscience of Individual Differences-New Perspectives (Hanse Wissenschaftskolleg, Bremen, Alemanya, 7-10 de novembre de 2002).

Activitats investigadores en altres centres

□ Pedro Montoya. Estada de curta duració a l'*Institut für Medizinische Psychologie und Verhaltensneurobiologie* de la Universitat de Tübingen (Alemanya), juliol-setembre de 2002.

□ Francisco Barceló. Estada de curta durada en el Laboratori de Neurodinàmica de la Universitat de Barcelona, febrer de 2002.

Congressos: organització, participació

□ Participació en el comitè científic de la Reunión Anual de la Sociedad Española de Psicofisiología (Santiago de Compostel·la, 18-20 de juliol de 2002).

□ Barceló, F.; Periañez, J. A.; Knight, R. T. *Electrophysiological indexes of cognitive flexibility: normal variability In a non-clinical sample*. Pòster presentat en el Workshop Internacional The Cognitive Neuroscience of Individual Differences-New Perspectives (Hanse Wissenschaftskolleg, Bremen, Alemanya, 7-10 de novembre de 2002).

□ Barceló, F.; Periañez, J. A.; Knight, R. T. *New answers for an old problem: a brain orienting response to task novelty*. Pòster presentat al 31th Annual Meeting of the Society for Neuroscience (Florida, Orlando, 3-7 de novembre de 2002). Publicació: Program Nr. 373.9. Abstract Viewer/Itinerary Planner. Washington. Society for Neuroscience, 2002. Online.

□ Blay, N.; Cámara, C.; Messeguer, C.; Revert, X.; Montoya, P.; Barceló, F.; Yagüez, L. *Deterioro de las funciones ejecutivas en el envejecimiento: aportaciones del C-CALT, una prueba de aprendizaje condicional asociativo*. Pòster presentat en el III Congreso Español de Psicofisiología (Santiago de Compostel·la, 18-20 de juliol de 2002).

□ Blay, N.; Cámara, C.; Revert, X.; Montoya, P.; Barceló, F.; Yagüez, L. *Age-related differences in executive control: introducing the Canavan Conditional Associative Learning*

Test (C-CALT). Pòster presentat en el Workshop Internacional The Cognitive Neuroscience of Individual Differences-New Perspectives (Hanse Wissenschaftskolleg, Bremen, Alemanya, 7-10 de novembre de 2002).

□ Montoya, P. *Sesgos cognitivos en el dolor crónico*. Ponència oral presentada en el III Congreso Español de Psicofisiología (Santiago de Compostel·la, 18-20 de juliol de 2002).

□ Periañez, J. A.; Barceló, F. *Correlatos electrofisiológicos y conductuales del cambio atencional voluntario e involuntario: diferencias funcionales entre los componentes P3a y P3b*. Pòster presentat en el III Congreso Español de Psicofisiología (Santiago de Compostel·la, 18-20 de juliol de 2002).

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

□ Barceló, F.; Knight, R. T. Both random and perseverative errors underlie WCST deficits in prefrontal patients. *Neuropsychologia*, 40, 349-56.

□ Barceló, F.; Periañez, J. A.; Knight, R. T. Think differently: a brain orienting response to task novelty. *NeuroReport*, 15: 1887-92.

ALTRES ACTIVITATS

□ Francisco Barceló, membre de la junta directiva (secretari) de la Sociedad Española de Psicofisiología.

□ Pedro Montoya, membre de la junta directiva (tresorer) de la Sociedad Española de Psicofisiología.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

□ Col·laboració amb la Unitat Mèdica de l'Equip de Valoració d'Incapacitats. Institut Nacional de la Seguretat Social. Ministeri de Treball i Seguretat Social. Delegació de Balears.

GRUP DE RECERCA: SISTEMÀTICA HUMANA

MEMBRES

Camilo J. Cela Conde (investigador responsable)
Lucrecia Burges Cruz
Juan Tomas Escudero López
Antoni Gomila Benejam
Gisèle Marty Broquet
Enric Munar Roca
Marcos Nadal Roberts
Miquel Roca Bennàssar
Jaume Rosselló Mir

Col·laboradors

José Andrés Afonso Marrero
Miquel Bernardo Arroyo
Anna Espino Ibáñez
Laureano Castro Nogueira
Victòria Medina Fernando
Esperanza Nadal van Werkhoven
Antoni Rebassa Llinàs
Xavier Revert Vidal
Cristian Ruiz Altaba

LÍNIES DE RECERCA

_ Codis UNESCO: 205, 2416, 2402, 6107, 7103, 6101, 6106, 3211, 3207.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

_ *Estudio interdisciplinar de rasgos funcionales del grado humano*. 2000-2003. Coordinador: Camilo José Cela Conde. Investigador principal del subprojecte 1: Camilo José Cela Conde. Investigador principal del subprojecte 2: Gisèle Marty. Investigadors participants: Miquel Roca Bennasar, Enric Munar Roca, Jaume Rosselló Mir, Antoni Gomila Benejam, Juan Tomás Escudero López, Anna Espino Ibáñez, Lucrecia Burges Cruz, Cristian Ruiz Altaba, José Andrés Afonso Marrero, Laureano Castro Nogueira, Xavier Reverte Vidal.

_ Projecte sobre discriminació auditiva. Jaume Rosselló i Enric Munar, finançat per la DGT (Ministeri de l'Interior). 2002-03.

_ Estudio de marcadores de vulnerabilidad genética y neurobiológica del trastorno afectivo bipolar tipo I en familias afectadas de las islas de Mallorca y Menorca. Miquel Roca. Finançat pel Fons d'Investigacions Sanitàries de la Seguretat Social (FIS 99-0440).

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

_ Antoni Mayol Pou. *Teràpia facilitada per animals de companyia en pacients psicòtics greument deteriorats*. 30 de maig de 2002. Directors: Enric Munar i Javier Pérez-Pareja.

Conferències convidades

_ Marty, G. *Ontogenia del desenvolupament estètic*. Coloquio Internacional sobre Ecología Humana. Universitat Autònoma Metropolitana-Iztapalapa de Mèxic, i altres entitats. Desembre de 2002.

- _ Rosselló, J.; Montoro, L. *La formación en las autoescuelas y el cambio de actitudes*. XXXI Congreso de la Confederación Nacional de Autoescuelas. Palma.
- _ Rosselló, J. *Fenomenologia de la memòria: record, oblit i creació literària*. Ajuntament de Marratxí. 5 de juny de 2002.
- _ Rosselló, J. *Prevenió d'accidentalitat en moto i ciclomotors en zones urbanes*. 9 de desembre de 2002. Club Diario de Mallorca.
- _ Cela, C. J. *¿Se puede ordenar el territorio?*. Col·legi d'Arquitectes de Balears. Jornades de Societat i Territori. Eivissa, 12 d'abril de 2002.
- _ Cela, C. J. *Arte y cerebro*. Fundació La Caixa. Palma, 14 de febrer de 2002.
- _ Cela, C. J. *La aparición de los sujetos con mente*. Cicle d'homenatge a Àngel Rivière. Facultat de Psicologia. Universitat de les Illes Balears. 6 de març de 2002.
- _ Cela, C. J. *Aspectos éticos y sociales de la oncología práctica*. Cursos d'estiu de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo. Trobada: Debates sobre cáncer: investigación, paciente y sociedad. Santander, 2 de juliol de 2002.
- _ Cela, C. J. *La piedra que se volvió palabra*. Curso d'estiu: Ciencia y Humanismo. Universitat de Badajoz. Olivenza, 10 de juliol de 2002.
- _ Cela, C. J. *¿Puede decirnos algo la genética sobre lo que es la moral?*. Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei. Curs: Ètiques aplicades: cap a una nova estructuració de la societat civil. Maó, 10 de setembre de 2002.
- _ Cela, C. J. *Aspectos éticos de la acción ambiental*. Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei. Curs: Introducció a la gestió ambiental. Maó, 11 de setembre de 2002.
- _ Cela, C. J. *¿Es posible una antropología filosófica?*. Congreso Antropología Filosófica y Bioética. Santiago. 26-28 de setembre de 2002.
- _ Cela, C. J. *Ontología de las categorías taxonómicas*. V International Ontology Congress. San Sebastià. 2-7 d'octubre de 2002.
- _ Cela, C. J. *Los ojos del vagabundo*. Congreso Encuentros del Mediterráneo. Murcia. 28-30 d'octubre de 2002.

Congressos: organització, participació

- _ Marty, G. *Los vericuetos de la psicología del arte*. Primer Seminario de Psicología y Estética. Residència La Cristalera, Miraflores de la Sierra, Madrid. Gener de 2002.
- _ Burges, L. Educación, Mujer y Desarrollo. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid. 23-27 de juliol de 2002.
- _ Burges, L. Organització de l'European Network of Excellence on Social Implications of Human Thought. Palma, Universitat de les Illes Balears. 22 i 23 de juliol de 2002.
- _ Burges, L. Organització del II Seminari Mediterrani de Cooperació Internacional. Palma, Universitat de les Illes Balears. 23 i 24 de setembre de 2002.
- _ Rosselló, J.; Munar, E.; Montoro, L.; Escudero, J. T. *La evaluación de la atención en el exámen psicotécnico de conductores: una perspectiva histórica*. XV Symposium de la Sociedad Española de Historia de la Psicología. Elx, 4-6 d'abril de 2002.
- _ Eguíluz, V. M.; Zimmerman, M.; San Miguel, M.; Cela-Conde, C. J. *Cooperation and the emergence of leadership in social adaptive networks*. XI Congreso FISES. Tarragona. 22 de maig de 2002.

PUBLICACIONES

Articles en revistes internacionals

- _ Burges, L. Evolutionary epistemology: a clue to understand moral origins. *History and Philosophy of the Life Sciences (HPLS)*, 24(1). Pàg. 109-120.

- _ Burges, L. Moral values or taking biological contributions to morals seriously. *History and Philosophy of the Life Sciences (HPLS)*, 24 (2).
- _ Cela-Conde, C. J.; Marty, G.; Munar, E.; Nadal, M.; Burges, L. The style scheme grounds perception of paintings. *Perceptual and Motor Skills*, 95: 91-100.
- _ Pigem, R.; Roca, M.; Bernardo, M.; Ciudad, A.; Pau L. Observational study on weight gain associated to antipsychotic treatment in routine clinic. *Schizophrenia Research*, 53 [N3,SI,S]: 163-163.
- _ Cañas, J. J.; Salieron, L.; Antolí, A.; Chisalita, C.; Escudero, J. T. Construction of mental models through knowledge elicitation tasks. *Cognitive Technology*.
- _ Cela-Conde, C. J.; Altaba, C. R. Multiplying genera versus moving species: a new taxonomic proposal for the family *Hominidae*. *South African Journal of Science*, 98, 229-232.

Articles en revistes nacionals

- _ Munar, E.; Rosselló, J.; Mas, C.; Morente, P.; Quetgles, M. El desarrollo de la audición humana. *Psicothema*, 14 (2), 247-254.
- _ Escudero, J. T.; Balagué, G.; Garcia-Mas, A. Comportamientos que influyen en el rendimiento de jugadores de baloncesto: una valoración de los entrenadores. *Psicothema*, 14, 1, 34-38.
- _ Escudero, J. T.; Balagué, G.; Garcia-Mas, A. Estudio del conocimiento de variables psicológicas en entrenadores de baloncesto mediante una aproximación metodológica cualitativa. *Revista de Psicología del Deporte*, 11, 1, 111-122.

Capítols de llibres

- _ Cela, C. J. Cerebros y modelos de conocimiento. A: Català, N.; Díez-Calzada, J. A.; García-Albea, J. E. (eds.). *El lenguaje y la mente humana*. ISBN: 84-344-8762-4, pàg. 201-223. Barcelona, Ariel.
- _ Cela, C. J. Racismo. A: Jesús Conill (ed.). *Glosario para una sociedad intercultural*. 294-300. ISBN: 84-8471-042-4, pàg. 294-300. Bancaja. València.
- _ Cela, C. J. Biology and ethics: the specificity of human moral behavior. A: Ruth Hagenruber (ed.). *Philosophie und wissenschaft*. ISBN: 3-8260-2294-7, pàg. 35-48. Königshausen & Neumann.

ALTRES ACTIVITATS

- _ Marty, G. Organització del cicle de 10 conferències a la Fundació la Caixa. Títol del cicle: La malaltia en el procés creador. Conferència: *¿Qué es la psicología del arte?*.
- _ Burges, L. Estada post-doctoral. Entitat finançadora: OTAN fellowship. Subdirecció General de Cooperació Internacional. Des del 2 d'agost de 2001 al 2 de febrer de 2002. University of California, Irvine.
- _ Atorgament d'un ajut a grups d'excel·lència per part de la Direcció General d'Investigació de la Conselleria d'Innovació i Tecnologia.
- _ Rosselló, J. Participació en un curs de formació per a la policia local de Palma en el marc de la campanya *trankicom.moto*, per a la prevenció d'accidents de motocicletes i ciclomotors en zones urbanes.
- _ Rosselló, J. Participació en els cursos de Formació viària per a gent major, organitzats per la Prefectura Provincial de Trànsit, impartits a diferents associacions de la tercera edat de diversos municipis (S'Arenal, Lluçmajor, Son Espanyolet, etc.).
- _ Rosselló, J.; Munar, E. Participació en el curs sobre Rehabilitació psicosocial, organitzat per l'Hospital Psiquiàtric, setembre de 2002.
- _ Rosselló, J. Motivació aplicada a la salut laboral i a la prevenció de riscos laborals. Màster en Salut Laboral organitzat per la Universitat de les Illes Balears. Especialitat en Ergonomia i Psicosociologia. Juliol de 2002.

- _ Rosselló, J. Models d'accidentalitat viària aplicats a l'àmbit laboral. Màster en Salut Laboral organitzat per la Universitat de les Illes Balears. Especialitat en Ergonomia i Psicosociologia. Juliol de 2002.
- _ Rosselló, J. Introducció conceptual a la psicologia de la motivació en la prevenció de riscos laborals. Curs d'especialista universitari i Màster en Salut Laboral, organitzat per la Universitat de les Illes Balears. Març de 2002.
- _ Rosselló, J. Director de la col·lecció *Psicologia* d'Edicions UIB.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- _ Rosselló, J.; Munar, E. Col·laboració amb l'Institut de Salut Laboral de la Conselleria de Treball en l'elaboració d'un video per a la prevenció dels accidents laborals *in itinere*.
- _ Rosselló, J.; Munar, E. Col·laboració amb l'Ajuntament de Palma (policia local) en l'elaboració d'un video per a la prevenció dels accidents de motos i ciclomotors en àrees urbanes, en el marc de la campanya *trankicom.moto*.
- _ Munar, E.; Rosselló, J. Col·laboració amb l'Àrea de Seguretat Viària de la Prefectura Provincial de Trànsit en activitats diverses.

GRUP DE RECERCA: TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDAH)

MEMBRES

Mateu Servera Barceló (investigador responsable)
Jordi Llabrés Bordoy
Esther Cardo Jalón

LÍNIES DE RECERCA

- _ Psicologia clínica.
- _ Desordres del comportament.

PROJECTES

_ *Estudio de la prevalencia de la hiperactividad en edad escolar.* Referència: BSO2000-1200. Durada: 2001-03. Investigador responsable: Mateu Servera Barceló. Investigadors: Esther Cardo Jalón (Hospital Son Llätzer) i Joan Llobera (Ib-salud/Atenció Primària).

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

_ Servera, M. *Problemes d'inatenció i impulsivitat i la seva relació amb el rendiment acadèmic: la necessitat d'una avaluació objectiva.* XVII Jornada de la Societat Catalana de Recerca i Teràpia del Comportament (SCRiTC). Barcelona, 26 d'abril de 2002.

Congressos

- _ Servera, M.; Fullana M. A.; Pastor, S. *Prevalence of children hyperactivity in the Island of Mallorca: A preliminary report* (pòster). XXXII European Association for Behavioural and Cognitive Therapies. Maastricht, 18-22 de setembre.
- _ Tortella-Feliu, M.; Servera, M.; Balle, M.; Fullana, M. A. *A school-based prevention program for anxiety disorders in childhood: A preliminary study* (pòster). Maastricht, 18-22 de Septiembre. XXXII European Association for Behavioural and Cognitive Therapies.

PUBLICACIONS

Llibres

_ Servera, M. (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil: una perspectiva conductual de sistemas.* Madrid. Pirámide.

Capítols de llibres

- _ Llabrés, J.; Servera, M.; Moreno, I. Aspectos diferenciales de la terapia de conducta en la infancia. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 27-42). Madrid. Pirámide.
- _ Olivares, J.; Servera, M.; Rosa, A. I. El modelo conductual infantil: aspectos conceptuales e históricos. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 43-84). Madrid. Pirámide.
- _ Servera, M.; Tortella-Feliu, M. Fobias y trastornos de ansiedad. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 145-178). Madrid. Pirámide.
- _ Moreno, I.; Servera, M. Los trastornos por déficit de atención con hiperactividad. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 217-254). Madrid. Pirámide.
- _ Servera, M. Los trastornos por tic y hábitos nerviosos. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 359-384). Madrid. Pirámide.

_ Servera, M. El marco teórico: la perspectiva conductual de sistemas. A: M. Servera (coord.). *Intervención en los trastornos del comportamiento infantil* (pàg. 85-111). Madrid. Pirámide.

ALTRES ACTIVITATS

_ Servera, M. Organització i realització del curs *Infants amb trastorns per dèficit d'atenció amb hiperactivitat (tdah): estratègies per a la intervenció dins l'aula*. 30 hores. Institut de Ciències de l'Educació (UIB).

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

_ Aplicació del protocol IMAT per a l'avaluació i diagnòstic dels trastorns per dèficit d'atenció amb hiperactivitat (TDAH) a través de la Unitat d'Hiperactividad, dirigida pel professor Mateu Servera, i en la que hi han treballat alumnes de darrers cursos i llicenciats.

A la Unitat d'Hiperactivitat (<http://www.uib.es/facultat/psicologia/IMAT/>) hi arriben infants amb sospita de TDAH derivats per altres professionals i nosaltres els aplicam el nostre protocol per després emetre un informe tant per als professionals com per als pares. La majoria dels infants que se'ns ha derivat provenen dels pediatres que treballen als Centres de Salut de l'IB-SALUD i dels equips d'orientació psicopedagògica del Govern Balear. S'han avaluat 66 infants. Cara a l'any que ve s'està en perspectiva de formalitzar contractes professional tipus article 83 de la LOU amb les institucions o amb els mateixos pares per tal de poder mantenir la Unitat només amb avaluadors que ja siguin llicenciats.

GRUP DE RECERCA: POR DE VOLAR

MEMBRES

F. Xavier Bornas Agustí (investigador responsable)
Jordi Llabrés Bordoy
Miquel Tortella-Feliu

LÍNIES DE RECERCA

- Anàlisi i tractament de la fòbia a volar.
- Anàlisi i tractament d'altres trastorns d'ansietat.
- Tractaments psicològics assistits per ordinador.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Variables predictoras de la eficacia de un programa de exposición asistida por ordenador para el tratamiento del miedo a volar». Referència: PB98-0167. Import: 24.040,48 euros. Investigador principal: Francesc X. Bornas Agustí.
- «Tratamiento del miedo a volar y la teoría de los sistemas dinámicos: hacia una mejor comprensión del cambio terapéutico». Referència: BSO2002-03807. Import: 60.000,00 euros. Investigador principal: Francesc X. Bornas Agustí.

ACTIVITATS DE RECERCA

Conferències convidades

- Tortella-Feliu, M. «Análisis y tratamiento de la hipocondrías». Curs Ansiedad y Estrés: su Impacto en la Vida Cotidiana. Universitat de Burgos. 10 de juliol de 2002.
- Tortella-Feliu, M. «Pánico y agorafobia». Curs Ansiedad y Estrés: su Impacto en la Vida Cotidiana. Universitat de Burgos. 11 de juliol de 2002.
- Tortella-Feliu, M. «Tratamientos asistidos por ordenador: la fobia a volar». Conferència convidada en el marc del Seminario de Trabajo del Grupo de Investigación sobre Nuevas Tecnologías e Investigaciones Clínicas en Psicología (CTS 443) de la Universitat de Huelva. 4 de desembre de 2002.

Congressos: organització, participació

- Bornas, F. X.; Tortella-Feliu, M.; García de la Banda, G.; Llabrés, J.; Balle, M.; Martínez-Abascal, M. A.; Font, M. I. «Eficacia diferencial de un programa asistido por ordenador para el tratamiento del miedo a volar». IV Congreso Internacional de la Sociedad Española para el Estudio de la Ansiedad y el Estrés. Benidorm, 19-21 de setembre de 2002.
- Tortella-Feliu, M.; García de la Banda, G.; Llabrés, J.; Bornas, X.; Batle, M.; Martínez-Abascal, M. A.; Font, M. I. «A controlled study on computer assisted exposure therapy for flight phobia: preliminary results». Simposi New Research on the Assessment and Treatment of Phobias. XXXII European Association for Behavioural and Cognitive Therapies. Maastricht (Holanda), 18-22 de setembre de 2002.
- Tortella-Feliu, M.; Servera, M.; Balle, M.; Fullana, M. A. «A school-based prevention program for anxiety disorders in childhood: a preliminary study». XXXII European Association for Behavioural and Cognitive Therapies. Maastricht (Holanda), 18-22 de setembre de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- Bornas, X.; Tortella-Feliu, M.; Barceló, F.; Llabrés, J.; Pauli, P.; Mühlberger, A. «Clinical usefulness of a simulated exposure treatment of fear of flying». *Revista*

Internacional de Psicologia Clínica y de la Salud/International Journal of Clinical and Health Psychology, 2(2), 247-262.

□ Bornas, X.; Noguera, M. «Bases científicas de la terapia de conducta: nuevas propuestas para un viejo problema». *Revista Internacional de Psicologia Clínica y de la Salud*, 2(1), 9-24.

□ Bornas, X.; Rodrigo, T.; Barceló, F.; Toledo, M. «Las nuevas tecnologías en la terapia cognitivo-conductual: una revisión». *Revista Internacional de Psicologia Clínica y de la Salud*, 2(3), 533-541.

Articles en revistes nacionals

□ Fullana, M. A.; Tortella-Feliu, M. «El miedo a volar y su tratamiento: aspectos históricos». *Revista de Historia de la Psicología*, 23(2), 85-96.

Capítols de llibres

□ Bornas, X. «Terapia de conducta en la infancia: reflexiones desde el caos». A: Servera, M. (ed.). *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg.133-142). Madrid: Pirámide, 2002.

□ Llabrés, J.; Tortella-Feliu, M. «Tratamientos con apoyo empírico». A: Servera, M. (ed.). *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg.111-132). Madrid: Pirámide, 2002.

□ Llabrés, J. «Nuevas tecnologías para la terapia de conducta en la infancia». A: M. Servera (ed.) *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg. 437-464). Madrid: Pirámide, 2002.

□ Llabrés, J.; Servera, M.; Moreno, I. «Aspectos diferenciales de la terapia de conducta en la infancia». A: M. Servera (ed.) *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg. 27-42). Madrid: Pirámide, 2002.

□ Servera, M.; Tortella-Feliu, M. «Fobias y trastornos de ansiedad». A: M. Servera (ed.) *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg. 145-177). Madrid: Pirámide, 2002.

□ Tortella-Feliu, M. «Prevención de trastornos psicopatológicos en la infancia y la adolescencia: programas de prevención específica de los trastornos de ansiedad y depresión». A: Servera, M. (ed.) *La intervención en los trastornos de comportamiento infantil* (pàg. 465-490). Madrid: Pirámide, 2002.

ALTRES ACTIVITATS

□ Tortella-Feliu, M. Participació a la taula rodona «Estrès a docents», organitzada pel Club Diario de Mallorca. Palma, 8 de febrer de 2002.

□ Tortella-Feliu, M. «Fatiga mental: factors psicosocials i organitzatius». Curs de Grau Mitjà de Prevenció de Riscos Laborals. Risk 31/Conselleria de Treball del Govern de les Illes Balears. 22 de març, 31 de maig i 14 de juny de 2002.

□ Tortella-Feliu, M. Professor responsable de l'àrea de Psicopsicologia del Curs d'Especialista Universitari en Salut Laboral i Màster en Salut Laboral de la Universitat de les Illes Balears. Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, Fundació Mapfre. Cursos realitzats durant els mesos de març, juny i juliol de 2002.

□ Tortella-Feliu, M. «Trastorns d'ansietat en infants i adolescents: detecció d'individus vulnerables i estratègies de prevenció primerenca». Formació permanent del professorat d'educació infantil, primària i secundària. ICE-Universitat de les Illes Balears. Palma, març-abril de 2002.

□ Tortella-Feliu, M. «Prevenció de l'estrès». Pla de formació permanent del professorat universitari de la Universitat de les Illes Balears. Palma, 7-14 de maig de 2002.

GRUP DE RECERCA: EDUCACIÓ I CIUTADANIA

MEMBRES

Jaume Sureda Negre (investigador responsable)

Francesca Salvà Mut

Ana María Calvo Sastre

M. Isabel Pomar Fiol

Miquel F. Oliver Trobat

Antonio Casero Martínez

Albert Catalán Fernández

Aina Llauger Rosselló

LÍNIES DE RECERCA

_ Educació ambiental i interpretació del patrimoni: educació ambiental, educació per a la sostenibilitat, interpretació del patrimoni, comunicació ambiental.

_ Formació i treball: formació i inserció social i professional de joves, formació i inserció social i professional de dones, formació i inserció social i professional de col·lectius amb baix nivell de qualificació, avaluació de projectes i programes de formació i inserció professional, formació de professorat i de formadors, avaluació de necessitats formatives.

PROJECTES

Finançats per la UE

_ SUREDA, J.; CALVO, A. M. *Ferrutx, towards a township model of environmental interpretation in saturated tourist areas*. Codi: 99/136576. Finançat per la DGXI. 2000-2002. Investigador principal: Jaume Sureda.

_ SUREDA, J.; CALVO, A. M. *SIFKAL. Safer uses of the Internet for knowing and living*. Codi: 26778. Finançat pel Safer Internet Action Plan de la DG XIII. Anys 2001-2003. Investigador principal: Jaume Sureda.

_ SUREDA, J.; CALVO, A. M.; OLIVER, M. F.; CASERO, A.; CASTELLS, M. *TETSDAIS. Training European Teachers for Sustainable Development and Intercultural Sensitivity* (Comenius action 3.1). Finançat per la Comissió Europea. 2000-2003. Investigadora principal: Maria Manuela Ferreira. Universidade Aberta. Lisboa.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

_ SALVÀ, F.; CALVO, A. M.; OLIVER, M. F. *Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears*. Govern de les Illes Balears. Conselleria de Treball i Formació. Conselleria de Benestar Social.

_ SALVÀ, F.; CALVO, A. M. *Avaluació de projectes i accions de formació per a la inserció sociolaboral del Centre de Formació Ocupacional Jovent*.

_ SUREDA, J.; MOYÀ, G. *Estudio de necesidades formativas en materia de gestión ambiental de las empresas de Baleares*. Fundació Biodiversidad. FSE.

ACTIVITATS DE RECERCA

_ CALVO, A. M. *Interpretació del patrimoni, desenvolupament local i participació social: projecte Ferrutx*. Ponent convidada dins les Jornades de Turisme Cultural. Ajuntament de Besalú, Girona.

_ CALVO, A. M. *La animación sociocultural: una conspiración contra el desánimo*. Conferència inaugural del I Congreso Internacional y III Escuela Formativa de Animación Sociocultural. Gijón.

- _ OLIVER, M. F. Coordinació del grup de treball sobre *Formació del professorat* a les XIV Jornades Estatales del Fórum Europeo de Administradores de la Educación. Palma, del 6 al 9 de desembre de 2002.
- _ OLIVER, M. F. *El desarrollo profesional del profesorado en el marco de la cultura colaborativa*. Comunicació. XIV Jornades Estatales del Forum Europeo de Administradores de la Educación. Palma, del 6 al 9 de desembre de 2002.
- _ OLIVER, M. F. *La formación inicial del profesorado: análisis de la situación actual y retos del futuro inmediato*. Comunicació. Jornadas sobre la Formación Inicial del Profesorado en Andalucía. Jornadas de Análisis y Reflexión. Granada, 7, 8 i 9 de novembre de 2002.
- _ OLIVER, M. F. Participació en la III Jornada d'Intercanvi del Professorat que Imparteix la Matèria Formació i Actualització a la Funció Pedagògica. Barcelona, 10 de desembre de 2002.
- _ SALVÀ, F. *Emploi féminin et politiques d'égalité*. Ponència presentada en el col·loqui 617: Savoirs féministes et pratiques quotidiennes. Càtedra d'estudi Claire-Bonenfant sobre la condició de les dones. Universitat de Laval. 70è Congrès de l'ACFAS. Québec, 13-17 de maig de 2002.
- _ SALVÀ, F. *Relacions i enllaços entre formació bàsica i els diferents subsistemes de formació professional*. Ponència presentada a les II Jornades Territorials de FPA: Millorant la Formació Bàsica, Implantant els Programes Formatius. Centre de Recursos i Educació Contínua de la Diputació de València. 3 a 5 de desembre de 2002.
- _ SALVÀ, F.; OLIVER, M. F.; CASERO, A.; MELIÀ, M. A.; NADAL, J. *Evaluation training schemes for the hard-to-place*. Comunicació. European Conference on Educational Research (EERA). Lisboa, 11 a 14 de setembre de 2002.

PUBLICACIONS

Llibres

- _ CALVO, A. M. *La animación sociocultural. Una estrategia educativa para la participación*. Madrid. Alianza Editorial.
- _ OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. (dir.). *Estudi sobre la situació de les persones joves d'Artà-2000*. Ajuntament d'Artà. ISBN: 84-931421-1-5.
- _ OLIVER, M. F. *Guia per a l'elaboració de projectes*. Consell de Mallorca-Departament de Cultura. D. Legal: PM-2378-2002.
- _ RODRÍGUEZ, E.; MEGÍAS, E.; CALVO, A. M.; SÁNCHEZ, E.; NAVARRO, J. *Jóvenes y videojuegos*. Madrid. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción-Instituto de la Juventud.
- _ SALVÀ, F. (dra). *Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears*. Palma. Govern de les Illes Balears. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ SUREDA, J.; OLIVER, M. F.; CASTELLS, M. *Avaluació dels equipaments d'educació i d'interpretació ambiental de les Illes Balears*. Palma. Edicions Ferran Sintès. ISBN: 84-920552-9-4.
- _ VALLESPÍR, J.; OLIVER, M. F. (ed.). *L'educació de les persones adultes en la legislació autonòmica comparada i en la normativa europea*. Palma. Universitat de les Illes Balears. ISBN: 84-7632760-9.

Capítols de llibres

- _ NICOLAU, I.; OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. *Els recursos*. A: *Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears*. Palma. Govern de les Illes Balears. Pàg. 119-126. ISBN: 84-7632-789-7.

- _ OLIVER, M. F. *Dades bàsiques de la població jove d'Artà. Metodologia de la investigació. Dades Generals d'identificació. Estructura de la llar. Situació econòmica i accés a l'habitatge. Participació ciutadana. Associacionisme i voluntariat. Usos lingüístics. Utilització dels serveis i recursos municipals.* A: OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. (dir). Estudi sobre la situació de les persones joves d'Artà-2000. Ajuntament d'Artà, pàg. 35-79. ISBN: 84-931421-1-5.
- _ OLIVER, M. F. *Els indicadors del sistema educatiu.* A: SALVÀ, F. (dir). Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears. Govern de les Illes Balears/Universitat de les Illes Balears. Pàg. 31-81. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ OLIVER, M. F. *Entrevistes en profunditat.* A: OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. (dir). Estudi sobre la situació de les persones joves d'Artà-2000. Ajuntament d'Artà, pàg. 141-208. ISBN: 84-931421-1-5.
- _ OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. *Els indicadors de mercat de treball. Conclusions.* A: Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears. Govern de les Illes Balears. Pàg. 83-118. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ OLIVER, M. F.; SALVÀ, F.; VALLESPÍR, J. *Les necessitats d'educació de persones adultes a la CAIB.* A: VALLESPÍR, J.; OLIVER, M. F. (edit.). L'educació de les persones adultes en la legislació autonòmica comparada i en la normativa europea. Universitat de les Illes Balears. Pàg. 184-346. ISBN: 84-7632760-9.
- _ PASCUAL, B.; OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. *Conclusions i propostes.* A: OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. (dir). Estudi sobre la situació de les persones joves d'Artà-2000. Ajuntament d'Artà. Pàg. 239-244. ISBN: 84-931421-1-5.
- _ SALVÀ, F. *Estudis, treball i estratègies per a la recerca d'ocupació.* A: OLIVER, M. F.; SALVÀ, F. (dir). Estudi sobre la situació de les persones joves d'Artà-2000. Ajuntament d'Artà. Pàg. 102-132. ISBN: 84-931421-1-5.
- _ SALVÀ, F.; OLIVER, M. F. *La política de la formació professional de persones adultes a la Unió Europea.* A: VALLESPÍR, J.; OLIVER, M. F. (edit.) L'educació de les persones adultes en la legislació autonòmica comparada i en la normativa europea. Universitat de les Illes Balears. Pàg. 54-90. ISBN: 84-7632760-9.
- _ SALVÀ, F. *Propostes de política relativa a la formació i a la inserció laboral de joves amb baix nivell educatiu.* A: Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears. Govern de les Illes Balears. Pàg. 127-160. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ SALVÀ, F.; CALVO, A. M. *Les activitats realitzades. Els resultats.* A: Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears. Govern de les Illes Balears. Pàg. 17-28. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ SALVÀ, F.; OLIVER, M. F. *Conclusions.* A: Estudi sobre la inserció laboral dels joves amb baix nivell educatiu a Balears. Govern de les Illes Balears. Pàg. 161-166. ISBN: 84-7632-789-7.
- _ SUREDA, J.; CALVO, A. M. *Interpretación del patrimonio y territorio: proyecto Ferrutx.* Forum Unesco. VI Seminario Internacional. Vol. IV, pàg. 75-79. València.
- _ SUREDA, J.; CARRERAS, C.; MUNILLA, G.; CALVO, A. M. *Formación en interpretación del patrimonio.* Forum Unesco. VI Seminario Internacional. Vol. III, pàg. 109-112. València.

Articles en revistes internacionals

- _ SALVÀ, F. Empleo femenino y políticas de igualdad. *Formación XXI. Revista de Formación y Empleo. Monográfico sobre nuevas exigencias de la formación para el empleo.* Febrer de 2002. Pàg. 46-55.

_ SALVÀ, F. Políticas de formación y empleo y feminismo. *Diálogos. Educación y formación de personas adultas*. Núm. 28. Pàg. 53-60.

Articles en revistes nacionals

_ CALVO, A. M. *Aportaciones de la investigación: efectos y aplicaciones de los videojuegos*. Proyecto Hombre, 44, pàg. 57-59.

_ OLIVER, M. F. Análisis de necesidades de formación del profesorado de educación primaria de las Illes Balears. Diseño y desarrollo de una investigación. *Innovación Educativa*, 12, pàg. 263-272.

_ SALVÀ, F. Empreses, formació i inserció. *Ateneu Informa. Butlletí trimestral sobre temes d'inserció*. Març, abril i maig de 2002. Pàg. 4-6.

_ SUREDA, J. Un modelo de evaluación de las prácticas de educación, interpretación e información ambiental. Ciclos. *Cuadernos de Comunicación, Interpretación y Educación Ambiental*, pàg. 35-39.

_ SUREDA, J.; COMAS, R. Govers locals i lluita contra l'exclusió digital. *Tresquarts. Revista especialitzada en joventut i lleure*, pàg. 25-29.

ALTRES ACTIVITATS

_ CALVO, A. M. Consell de direcció de la tercera edició del curs de postgrau d'Interpretació Ambiental i del Patrimoni.

_ CALVO, A. M. Codirectora del Curs d'Especialista Universitari en Desenvolupament Local. Conselleria de Treball i Formació-FSE-Universitat de les Illes Balears.

_ OLIVER, M. F. Docència al curs Active Citizenship, Sustainable Development and Cultural Diversity. Ponència: *Attitudes and actions of European students on issues of the environment*. 4 hores. Universidade Aberta, Lisboa. 21 d'octubre de 2002.

_ OLIVER, M. F. Docència al curs Calidad en los Equipamientos de Educación Ambiental. Ponència: *Propuestas para la evaluación de equipamientos de educación ambiental: las experiencias de Baleares*. 2 hores. Centro Nacional de Educación Ambiental. 17 d'octubre de 2002.

_ OLIVER, M. F. Docència al Curso Básico de Divulgación Ambiental i al Curso de Gestión de Centros de Educación Ambiental. Ponència: *Evaluación de las actividades de divulgación ambiental y de los centros de educación ambiental*. 4 hores. Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA). 16 de novembre de 2002.

_ OLIVER, M. F. Membre de la comissió estatal per a la traducció i adaptació del *Tesaure Europeu de l'Educació* a les llengües oficials de l'Estat espanyol, baix la coordinació del CIDE-MECD.

_ OLIVER, M. F. Membre del consell de redacció de la revista *Diálogos. Educación y Formación de Personas Adultas*.

_ OLIVER, M. F. Responsable tècnic del programa REDINET a les illes Balears.

_ SALVÀ, F. Directora de la col·lecció *Pedagogia Laboral* de la UIB.

_ SALVÀ, F. Docència sobre *Disseny, gestió i avaluació de projectes d'inserció sociolaboral per a dones* en el Master Axente de Igualdade de Oportunitades. Universitat de Santiago de Compostel·la. 10, 11 i 12 d'abril de 2002.

_ SALVÀ, F. Estada a la Càtedra d'Estudi Claire-Bonenfant sobre la condició de les dones. Universitat de Laval, del 8 al 26 de maig de 2002.

_ SALVÀ, F. Membre del *Foro para la integración laboral de las personas en riesgo de exclusión*. Comité Español para el Bienestar Social. Projecte cofinançat pel Fons Social Europeu.

- _ SALVÀ, F. Membre del consell de redacció de la revista *Quaderns d'Educació Contínua*. Centre de Recursos i Educació Contínua. Xàtiva.
- _ SALVÀ, F. Membre del tribunal tècnic superior renda mínima d'inserció. Fons Social Europeu. Consell de Mallorca. Febrer de 2002.
- _ SALVÀ, F. OLIVER, M. F. Membres del comitè científic de la Fondation des Régions Européennes pour la Recherche en Education et en Formation (FREREF).
- _ SUREDA, J. Codirecció de la col·lecció *Monografies d'Educació Ambiental*. Societat Catalana d'Educació Ambiental/Societat Balear d'Educació Ambiental/Editorial Graó.
- _ SUREDA, J. Direcció de la III edició del curs de postgrau d'Interpretació Ambiental i del Patrimoni.
- _ SUREDA, J. Director del programa REDINET a les Illes Balears.
- _ SUREDA, J.; CALVO, A. M. Membres de la Comissió d'Educació i Comunicació de la UICN-The World Conservation Union.
- _ SUREDA, J.; CALVO, A. M. Participació en el programa interuniversitari de doctorat en educació ambiental.
- _ SUREDA, J.; SALVÀ, F.; OLIVER, M. F. Membres del consell editorial de la col·lecció *Diálogos y Universidad*, de la UIB i la revista *Diálogos*.

GRUP DE RECERCA: GREID (GRUP DE RECERCA ESCOLA INCLUSIVA I DIVERSITAT)

MEMBRES

Joan J. Muntaner Guasp (investigador responsable)
Maria Dolors Forteza Forteza
Maria Rosa Rosselló Ramón
Sebastià Verger Gelabert
Begoña de la Iglesia Mayol
Elena Ferrer Cerdà
Elena Quintana Murci
Maria Àngels Ramis Martí

LÍNIES DE RECERCA

- Escola inclusiva i atenció a la diversitat.
- Formació i integració social de les persones amb discapacitat.

PROJECTES

- «Estudi sobre vies d'inserció laboral de persones amb discapacitat a l'illa de Menorca». Abril-octubre de 2002. Finançament: Consell Insular de Menorca.
- «Análisis y optimización de los itinerarios formativos para favorecer la calidad de vida de las personas con discapacidad». Gener de 2000-desembre de 2003. Referència: SEC2000-1620. Ministeri de Ciència i Tecnologia.

ACTIVITATS DE RECERCA

- Organització de les XIX Jornades d'Universitat i Educació Especial.
- Coordinació de les XIX Jornades d'Universitat i Educació Especial. Maria Dolors Forteza i Maria Rosa Rosselló. Comitè científic: Begoña de la Iglesia, Elena Ferrer, Joan J. Muntaner, José L. Ortego, Elena Quintana, Sebastià Verger. Ponència: Joan J. Muntaner. «Conflictes i reptes de l'educació especial».
- Universitat d'Estiu UIB-2002. «La transició a la vida adulta dels joves amb discapacitat: una passa cap endavant». Setembre de 2002. Coordinació: Joan J. Muntaner i Elena Quintana. Conferència. Joan J. Muntaner: «Qualitat de vida de les persones amb discapacitat: cap a una vida independent». Conferència: Dolors Forteza i José L. Ortego: «Universitat i discapacitat».
- Curs d'Especialista Universitari en Suport Educatiu a les N.E.E. Direcció i coordinació: Joan J. Muntaner i Sebastià Verger. Docència: Sebastià Verger: «L'atenció a la diversitat a l'escola comprensiva: bases i característiques». Elena Ferrer: «L'atenció a la diversitat a l'escola comprensiva: bases i característiques». Joan J. Muntaner: «El perfil professional: el professor de suport per atendre a la diversitat». Sebastià Verger: «Atenció educativa a les necessitats relacionades amb les dificultats auditives». Dolors Forteza: «Atenció educativa a les necessitats relacionades amb les dificultats visuals». Begoña de la Iglesia: «Atenció educativa a les necessitats relacionades amb les dificultats d'aprenentatge». Dolors Forteza: «Estructura organitzativa per atendre a la diversitat».
- Conferència organitzada per l'IBAS: Joan J. Muntaner: «Vint anys de LISMI». Palma. Desembre de 2002.
- Sebastià Verger. Col·laboració amb la Universitat de Roma-3. Direcció: Lucia de Anna. Maig de 2002.
- Begoña de la Iglesia. Col·laboració amb la Universitat de La Laguna. Direcció: Víctor Acosta. Juny-setembre de 2002.

GRUP DE RECERCA: GRUP D'EDUCACIÓ INFANTIL (GEI)

MEMBRES

Riera Jaume, Maria Antònia (investigadora responsable)

Ferrer Ribot, Maria

Mir Pozo, Maria Luisa

Línies de recerca

- _ Experimentació de nous serveis socio-educatius per a infants i famílies: espais familiars.
- _ L'activitat heurística amb infants de 6 a 18 mesos: experimentació d'un instrument per a la seva observació.
- _ Investigació sobre el ritme creatiu en infants.
- _ Anàlisi i avaluació de la intervenció educativa en el primer cicle d'educació infantil i plantejament de noves propostes.
- _ Instruments d'avaluació sobre la gestió de la classe a l'educació infantil.

PROJECTES

FINANÇATS PEL GOVERN ESPANYOL I ALTRES ENTITATS PÚBLIQUES

- _ Posada en marxa de nous serveis socio-educatius per a infants i famílies: espais familiars. Amb la col·laboració i finançament de les següents entitats públiques: Serveis Socials de l'Ajuntament de Palma, departament de Menors i Equip d'Infància i Família del Consell Insular de Mallorca, Conselleria de Benestar Social del Govern Balear, Ajuntament de Lloret.

PROJECTES DE RECERCA APLICADA I DESENVOLUPAMENT

- _ Estudi de les habilitats parentals en famílies de risc amb nins de 0-3 anys i avaluació d'un programa socio-educatiu destinat a la millora de les competències parentals (recerca en curs).
- _ Estudi sobre la gestió de classe: identificació i avaluació de dificultats amb alumnat dels estudis de mestre d'Educació Infantil (recerca en curs).

CONGRESSOS

- _ XXII Jornadas Nacionales de Terapia Familiar ¿Nuevas Familias para un Nuevo Milenio?. València. Organitzades per la Federación Española de Asociaciones de Terapia Familiar (FEATF) i l'Asociación de Terapeutas de Familia, Mediadores Familiares y Expertos en Intervenciones Sistémicas de la Comunidad Valenciana (ATFCV).
- _ XXIII Congreso Nacional de Terapia Familiar. La Terapia Familiar del Tercer Milenio: Retos y Oportunidades. Salamanca. Organitzades per la Federación Española de Asociaciones de Terapia Familiar (FEATF) i l'Asociación Castellano-Leonesa de Terapia Familiar (ACLTF).

ARTICLES EN REVISTES NACIONALS

- _ Innovació i experimentació de serveis socio-educatius per a infants i famílies: els espais familiars. *Enginy*. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Balears (en premsa).

Altres activitats

- _ Col·laboració amb diverses entitats per la implementació de nous serveis socio-educatius per a infants i famílies, espais familiars. Centre de Salut del Camp Redó, Serveis Socials de l'Ajuntament de Palma, departament de Menors i Equip d'Infància i Família del Consell Insular de Mallorca, Conselleria de Benestar Social del Govern Balear, Associació XIAIF, Ajuntament de Lloret.

GRUP DE RECERCA: GRUP DE TECNOLOGIA EDUCATIVA

MEMBRES

Jesús Salinas (investigador responsable)

Adolfina Pérez

Santos Urbina

Bárbara de Benito

Francisca Negre

Maria Morlà

Catalina Ordinas

María Pazos Arciniega

Joan Josep Rosselló Vaquer

Antonio Gallardo Pérez

Maria Morlà Garcias

Marina Arrabal Cormenzana

Núria Hidalgo Taltavull

Isabel Torrandell Serra

Aina Torres Estarellas

Manuel Palencia Martínez

Antonio Martín González

Bartomeu Riera Forteza

Miquel Oliver Ribas

Manuel Minaya de Torres

LÍNIES DE RECERCA

- Tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a l'educació.
- Disseny i desenvolupament de mitjans didàctics.
- Disseny i desenvolupament de programes i entorns virtuals de formació.
- Avaluació de projectes educatius i entorns virtuals de formació.

PROJECTES

Finançats per la UE

- E/02/F/PP-115755 E3, European Centre of Excellence for E-learning. Programa Leonardo Da Vinci. Entitats participants: Balear de Desarrollo y Formación, RKW-NRW (Rationalisierungs und Innovationszentrum Nordrhein-Westfalen), Universitat de les Illes Balears, Greta-du-Velay, TALAKIZGLITIBAS ATTISTIBAS FONDS, Continuing Education Development Foundation, Latvia, ICDC, MJÄRDEVI SCIENCE PARK, MRS Consultancy, Making Real Solutions. Durada: 2002-2005.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- BSO2000-0949. Títol: *Diseño e implementación de un dispositivo metodológico para sistemas de enseñanza flexible mediante aplicaciones y servicios telemáticos*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2000-2003. Investigador responsable: Jesús Salinas.
- EA2002-0177. Títol: *Diseño y evaluación de un material multimedia y telemático para la formación y perfeccionamiento del profesorado universitario para la utilización de las nuevas tecnologías aplicadas a la docencia*. Ministeri d'Educació i Ciència. Entitats participants: Universitat de Sevilla, Universitat de les Illes Balears, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Santiago de Compostel·la, Universitat Jaume I, Universitat de Murcia.

Durada: 2002. Investigador responsable: Julio Cabero (U. de Sevilla). UIB: Pérez, A.; Salinas, J.

□ EA2002-0109. Títol: *Red de servicios y estructuras comunes en el campus virtual compartido del G8 de universidades*. Entitat finançadora: Direcció General d'Universitats. Accions destinades a la millora de la qualitat de l'ensenyament superior i activitats del professorat universitari. Entitats participants: Universitat del País Basc, Universitat de Saragossaa, Universitat Pública de Navarra, Universitat de Cantàbria, Universitat d'Oviedo, Universitat de les Illes Balears. Durada: 2002. Investigador responsable: Jesús Salinas. Participants: Pérez, A.; De Benito, B.; Hidalgo, N.; Arrabal, M.; Torres, A.; Gallardo, A.

ACTIVITATS DE RECERCA:

Congressos. Organització

□ Salinas, J. Membre del comitè organitzador de les I Jornades Educatives de Calvià: Noves Tecnologies i Educació. Calvià, 9-11 de setembre de 2002.

□ Salinas, J. Membre del comitè científic d'ONLINE Educa. Barcelona 27-29 de maig.

□ Salinas, J. Membre de l'organització del II Congrés Internacional Docència Universitària i Innovació. Tarragona. 1-3 de juliol.

□ Salinas; J. Membre del comitè organitzador de les jornades Els Materials Educatius Multimèdia: Disseny i Producció. Organitzat per la Universitat de les Illes Balears i la Universitat Rovira i Virgili. Extensió Universitària de Menorca, maig de 2002.

□ Salinas, J. Direcció del simposium TIC y Educación Superior en Latinoamérica. Universitat Central de Veneçuela. Caracas, 11 d'octubre.

□ Salinas, J. Membre del comitè científic del Congreso de Aplicación de Nuevas Tecnologías en la Docencia Presencial y E-learning. 15 i 16 de novembre. Universitat Cardenal Herrera-CEU de València.

□ Salinas, J. President de sessió invitada. *La virtualización de las universidades presenciales*. Seminario Iberoamericano de Gerencia e Informática, SIGI2002. International Institute of Informatics and Systematic. Orlando (Florida), 19-21 de juliol.

Participació

□ Arrabal, M. *Nuevas tecnología aplicadas a la educación*. Comunicació. Primeras Jornadas sobre Teleformación del Grupo 9 de Universidades. Logroño, 24-25 d'octubre de 2002.

□ Negre, F. *Tecnologies de la informació i la comunicació i alumnes amb necessitat educatives especials*. Panell d'experiències. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

□ Pazos, M. *IHMC Concept MapTool: Una eina per construir i compartir coneixement*. Taller pràctic/demostració. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

□ Pérez, A. *Les tecnologies de la informació i la comunicació a l'educació infantil 0-3 anys*. Ponència. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

□ Pérez, A. *Eines informàtiques per a l'educació infantil*. Taller de demostració. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

□ Pérez, A. *Creació de materials per l'aula: l'hiperestudi*. Taller pràctic/demostració. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

□ Pérez, A. *Estrategias didácticas en entornos digitales para la enseñanza superior*. Simposium TIC y Educación Superior en Latinoamérica. Universitat Central de Veneçuela. Caracas, 11 d'octubre.

□ Pérez, A, Minaya, M. *Els nins de 3 a 6 anys conectats a la xarxa: introducció de tecnologies de la informació i la comunicació adaptades a nins de 3-6 anys*. Taller pràctic/demostració. I Jornades Educatives de Calvià, 29 d'agost, 9-11 de setembre.

- Salinas, J. *Formación virtual e internet. Alianzas institucionales y redes de aprendizaje para el desarrollo de la formación flexible en la universidad*. Ponència. Seminario Iberoamericano TV Educativa en el Siglo XXI: Retos y Futuro. 25-26 de noviembre. Madrid.
- Salinas, J. *La formación flexible: entre la enseñanza presencial y la educación a distancia*. Ponència. I Jornada Ibero-Amazônica de Tecnología Educativa e Educação a Distância. Centro de Ciências do Ambiente, Núcleo Amazônico de Tecnologia, Educação e Saúde a Distância. Manaus. 12-14 de noviembre.
- Salinas, J. *Diseño, producción y evaluación de materiales multimedia*. Ponència. I Jornada Ibero-Amazônica de Tecnología Educativa e Educação a distancia. Centro de Ciências do Ambiente, Núcleo Amazônico de Tecnologia, Educação e Saúde a Distância. Manaus, 12-14 de noviembre.
- Salinas, J. *Los límites de la tecnología: lecciones aprendidas*. Conferència. Curso Práctico de Teleformación: Como Enseñar a Través de la Red. Cursos de Verano de la Universidad de Cantabria. Santander, 8-12 de juliol.
- Salinas, J. *Comunidades virtuales: nuevas formas de organización del conocimiento*. Conferència. Curs: Impactos de las TICs en la Educación. Universitat Internacional Menéndez Pelayo. Santander, 8-12 juliol.
- Salinas, J. *Internet y teleenseñanza*. Ponència. COMBYTE 2002. Las Palmas de Gran Canaria. 6-8 de juny.
- Salinas, J. *Medios didácticos para una nueva universidad*. Conferència. Jornada sobre Innovación: el Aprendizaje en Entornos Virtuales. Universitat Pública de Navarra. Pamplona, 18 d'abril.
- Salinas, J. *Estrategias de educación flexible para la enseñanza universitaria*. Comunicació convidada. ONLINE Educa Barcelona. 27-29 de maig.
- Salinas, J. *Las TIC como medios para una nueva universidad*. Comunicació convidada. II Congreso Internacional Docencia Universitaria e Innovación. Tarragona. 1-3 de juliol.
- Salinas, J. *Estrategias de cooperación en proyectos de utilización de las TIC en la enseñanza universitaria*. Simposium TIC y Educación Superior en Latinoamérica. Universitat Central de Venezuela. Caracas, 11 d'octubre.
- Salinas, J. *La universidad y la tecnología de la información. Experiencias y beneficios*. Conferència. Conferencia sobre Tecnología de Información para Rectores. Federación de Instituciones Mexicanas de Educación Superior. Guadalajara, Jalisco México. Octubre.
- Salinas, J. *Condicionamientos tecnológicos y de gestión del campus virtual para la docencia en el CVC*. Ponència. Primeras Jornadas sobre Teleformación del Grupo 9 de Universidades. Programa de Movilidad Virtual del Estudiante: la Experiencia del Campus Virtual Compartido. Logroño, 24-25 d'octubre de 2002.
- Salinas, J.; Adell, J.; Gisbert, M. *Presente y futuro de las TIC en la formación*. Curs: Impactos de las TICs en la Educación. Universitat Internacional Menéndez Pelayo. Santander. 8-12 de juliol.
- Salinas, J.; Pérez, A. *Campus Extens como sistema semipresencial universitario*. Comunicació. Conferencia Iberoamericana en Sistemas, Cibernética e Informática, CИСCI 2002. Orlando (Florida), 19-21 de juliol.
- Salinas, J.; Pérez, R.; Prieto, A.; Romo, J.; Sevilla, J.; Seron, F. Marín, M. A. *Un campus virtual compartido. La experiencia del Grupo 7 de universidades*. Comunicació. VI Congreso Iberoamericano de Informática Educativa. Vigo.
- Salinas, J.; Romo, J.; Pérez, R.; Sevilla, J.; Prieto, A.; Serón, F.; Marín, M. A. *Un campus virtual compartido para el Grupo 7 de universidades: lecciones de una experiencia*. Comunicació. II Congreso Internacional Docencia Universitaria e Innovación. Tarragona, 1-3 juliol.

- Urbina, S. *Programes multimedia pera nins. Quins escollir?*. Ponència. I Jornades Educatives de Calvià. 29 d'agost, 9-11 de setembre.
- Urbina, S., Riera, B. *Programes i jocs educatius per a pares*. Taller pràctic/demostració. I Jornades Educatives de Calvià. 29 d'agost, 9-11 de setembre.

Asistencia a congresos i jornades

- Arrabal, M. Primeras Jornadas sobre Teleformación del Grupo 9 de Universidades. La Rioja, Logroño. 24-25 d'octubre.
- Gallardo, A. Primeras Jornadas sobre Teleformación del Grupo 9 de Universidades. La Rioja, Logroño. 24-25 d'octubre.
- Gallardo, A. I Jornades Educatives de Calvià: Noves Tecnologies i Educació. Calvià, 9-11 de setembre de 2002.
- Torres, A. VI Congreso Iberoamericano de Informática Educativa. Vigo.
- Torres, A. Primeras Jornadas sobre Teleformación del Grupo 9 Universidades. La Rioja, Logroño. 24-25 d'octubre.

PUBLICACIONES:

Llibres

- Salinas, J.; Batista, A. (coord). *Didáctica y tecnología educativa para una universidad en un mundo digital*. Imprenta Universitaria. Universitat de Panamá. ISBN: 9962-02-166-9 (2a edició).
- Cabero, J. (dir); Castaño, C.; Cebreiro, B.; Gisbert, M.; Martínez, F.; Morales, J.; Prendes, M. P.; Romero, R.; Salinas, J. *Las TICs en la universidad*. Ed. MAD Sevilla. ISBN: 84-665-1523.
- Cabero, J.; Gisbert, M. (dir), Salinas, J. i altres. *Materiales formativos multimedia en la red. Guía práctica para su diseño*. Secretariado de Recursos Audiovisuales. Sevilla. ISBN: 84-95454-68-8.

Capítols de llibres

- Salinas, J. *Universidades globales multinacionales: redes de aprendizaje y consorcios institucionales para el desarrollo de la educación flexible*. A: Salinas, J.; Batista, A. (coord). *Didáctica y tecnología educativa para una universidad en un mundo digital*. Imprenta Universitaria. Universitat de Panamá. 2a edició. ISBN: 9962-02-166-9. Pàg. 42-65.
- De Benito, B.; Salinas, J. *Webtools: aplicaciones para sistemas virtuales de formación*. A: Aguaded, J. I.; Cabero, J. (dir.). *Educación en red. Internet como recurso para la educación*. Aljibe, Málaga.

Artículos en revistas internacionales

- Salinas, J. *Modelos flexibles como respuesta de las universidades a la sociedad de la información*. Acción Pedagógica 11(1). Universitat de los Andes. Veneçuela. Pàg. 4-13.
- Salinas, J. *¿Qué aportan las tecnologías de la información y la comunicación a las universidades convencionales? Algunas consideraciones y reflexiones*. Revista Educación y Pedagogía. Medellín (Colòmbia). Universitat d'Antioquia, Facultat d'Educació. Vol. XIV, núm. 33, (maig-agost). Pàg. 91-105.

Artículos en revistas nacionales

- Arrabal, M.; Salinas, J. *¿Qué servicios hacen las TIC en una isla?*. Crónica de Fuerteventura, 29. Juny.

- Pérez, A. *Elementos para el análisis de la interacción educativa en los nuevos entornos de aprendizaje*. Píxel BIT: Revista de Medios y Educación, 19. Pàg. 49-61.
- Urbina, S.; Gisbert, M.; Ortega, J. L. i Riera, B. *El rol de la figura femenina en los videojuegos*. A: Edutec, Revista Electrónica de Tecnología Educativa, 15 (maig de 2002). ISSN: 1135-9250, 2002.
- Urbina, S. *Líneas de investigación sobre uso del ordenador y educación infantil*. Píxel BIT: Revista de Medios y Educación, 19. Pàg. 27-48, juny de 2002.

ALTRES ACTIVITATS

- SALINAS, J. Membre del consell de redacció de la revista *Pixel-Bit, Revista de Medios y Educación*, des de la seva fundació.
- SALINAS, J. Membre del consell de redacció de la revista *Comunicar. Revista de Medios de Comunicación y Educación*, des de 1995.
- SALINAS, J. Director d'*Edutec. Revista Electrónica de Tecnología Educativa*. ISSN: 1135-9250.
- SALINAS, J. Comitè d'experts en metodologies de capacitació a distància. Tema: *Desarrollo agrario y rural sostenible de América Latina mediante mejora de las capacidades para el análisis, formulación y seguimiento de políticas y programas a través de FODEPAL* (dependent d'AECI i FAO).

GRUP DE RECERCA: EDUCACIÓ INTERCULTURAL

MEMBRES

Jordi Vallespir Soler (investigador responsable)
Herminio Domingo Palomares
Miquel Palou
Miquel F. Oliver Trobat
Antonio Casero Martínez

LÍNIES DE RECERCA

□ Educació intercultural

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

□ *Educación intercultural en las Illes Balears. Propueta didàctica para la educación primaria.* Ministeri de Ciència i Tecnologia.

ACTIVITATS DE RECERCA

Congressos

□ VALLESPÍR, J.; MOREY, M. Comunicació *El programa para personas adultas inmigradas no comunitarias de Aula Cultural.* Segundo Congreso Nacional sobre Inmigración, Interculturalidad y Convivencia. Ceuta. Juny de 2002.

PUBLICACIONS

Articles a revistes nacionals

□ VALLESPÍR, J.; MOREY, M. El programa per a persones immigrades no comunitàries d'Aula Cultural. *Quaderns d'Educació Contínua*, núm. 6, pàg. 93-105. Centre de Recursos i Educació Contínua. València.

ALTRES ACTIVITATS

□ VALLESPÍR, J. Conferència *El repte de la integració a les Illes Balears. Propostes de futur.* Seminari de Formació de Valors. Educar per a la Integració i la Igualtat d'Oportunitats. Palma, abril de 2002.

□ VALLESPÍR, J. Docència en el tema *L'educació intercultural.* Curs d'Especialista Universitari en Cooperació per al Desenvolupament. Palma, abril de 2002.

□ VALLESPÍR, J. Docència en el tema 10 sobre *Atenció educativa a les necessitats educatives especials relacionades amb la procedència cultural i/o ètnica.* Curs d'Especialista Universitari en Suport Educatiu a les Necessitats Educatives Especials. Palma, maig de 2002.

□ VALLESPÍR, J. Docència en un mòdul de formació sobre *El fet multicultural a l'Estat espanyol.* Facoltà di Scienze della Formazione. Universitat de Roma III. Maig de 2002.

4.17. ÀREA TEMÀTICA: HISTÒRIA I ART

GRUP DE RECERCA: PATRIMONI CULTURAL I ARTÍSTIC

MEMBRES

Cantarellas Camps, Catalina (investigadora responsable)
Andreu Galmés, Jaume
Capellà Galmés, Miquel Àngel

Col·laboradors:

Mulet Gutiérrez, Maria Josep
Sabater Rebassa, Sebastiana

LÍNIES DE RECERCA

☐ Patrimoni monumental, patrimoni popular, arts aplicades, patrimoni medieval, patrimoni contemporani.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Investigadora principal de l'equip investigador del projecte *Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980*. Investigadors: Francisco J. FALERO FOLGOSO; Francesca LLADÓ POL; Maria Josep MULET GUTIÉRREZ; Jaume REUS MORRO. Referència: PB 98-0713. Durada: 1999-2002.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Directora del *Inventario de los bienes muebles de la Iglesia Católica*. Finançament: Ministeri d'Educació i Cultura. Col·laboradors: Miquel Àngel CAPELLÀ GALMÉS; Jaume ANDREU GALMÉS.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Codirectora del *Pla Territorial de Mallorca: diagnòstic del patrimoni cultural de Mallorca*. Investigador principal: Jaume GARCÍA.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Directora del *Catálogo de los molinos de Campos (Mallorca)*. Finançament: Ministeri de Medi Ambient-Ajuntament de Campos. Investigadors: Jaume FALCONER PERELLÓ i Isabel GOST.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina (investigadora principal); MULET, María José; LLADÓ, Francisca; FALERO, Francisco; REUS MORRO, Jaume. *Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980*. Ministeri d'Educació i Cultura. Referència: PB 98-0173.

☐ GAMBÚS SAIZ, Mercè (investigadora principal), GENESTAR, Catalina, PALOU, Josefina, REIG, Antònia, SABATER, Sebastiana, SERRA, Jaime. *Imaginería y retablo en Mallorca (época medieval y moderna). Bases científico-técnicas para su conservación*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BXX2000-1463.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Directora de la memòria d'investigació *Escultura a Mallorca al segle XX (1885-1990)* de Maria Magdalena BROTONS CAPÓ. UIB. Maig de 2002. Suficiència investigadora: juliol 2002.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Directora de la tesi *El diseño moderno del arquitecto Lina Bo Bardi (1914-1992)*, de Manfredo MANFREIDE ENRÍQUEZ. UIB. Novembre de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Directora de la memòria d'investigació *Arquitectura popular a Mallorca*, de Jaume ANDREU GALMÉS. UIB. Abril de 2002. Suficiència investigadora: pendent.

Conferències convidades

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Organització del cicle de conferències *La enfermedad en el proceso creador*, en col·laboració amb Gisele Marty, catedràtica de Psicologia de l'Art de la UIB. 10 conferències. Fundació la Caixa. Palma, d'octubre del 2001 a abril del 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Organització del cicle de conferències entorn a l'exposició *Ferdinand Hodler*. 3 conferències. Fundació la Caixa. Palma, gener i febrer de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Organització del cicle de conferències *Cultura española: historia del arte*. 5 conferències. 51 Curso de Verano de Español para Extranjeros. Universitat de Barcelona i Estudi General Lul·lià de Mallorca. 11-31 de juliol 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Organització i coordinació del curs *Art i arquitectura popular*. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera, Eivissa, UIB. Un total de 20 h. 4 h impartides. 16-21 de setembre 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Aspectos acerca de la pintura de los siglos XIX y primer tercio del siglo XX en el área mediterránea*. Universitat JUNY, Nova Delhi. 4 de febrer de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *La obra artística de Xam*. Club Diario de Mallorca. Palma, març de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Gaudí y la Catedral de Mallorca: la decoración cerámica*. IX Jornadas Internacionales de Estudios Gaudinistas. Fundació la Caixa. Palma. 7 de juny de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *La figura y la obra de Gaudí*. 51 Curso de Verano de Español para Extranjeros. Universitat de Barcelona-Estudi General Lul·lià. Palma. 15 de juliol de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *La pintura en Europa (1850-1905)*. 4 h. Curs d'Història de l'Art a Secundària, Col·legi de Doctors i Llicenciats de Filosofia i Lletres de Balears-ICE. Palma, 24 de gener 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Estat de la qüestió sobre l'arquitectura i l'art popular*. Art i Arquitectura Popular. III Universitat d'Estiu de la Universitat d'Eivissa i Formentera. UIB. 4 hores, setembre de 2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *El impacto en el paisaje de los nuevos monumentos*. Màster d'Estudis sobre Paisatge i Medi Ambient. UIB. Departament de Biologia. 2 hores, setembre de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Les cases de possessió de Santa Margalida*. Festes de la Beata. Ajuntament de Santa Margalida.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *L'urbanisme planificat segons les ordinacions de Jaume II*. Cicle Jaume II i les Ordinacions de 1300. Consell de Mallorca. Març de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Arquitectura y territorio*. 51 Curso de Verano de Español para Extranjeros. Universitat de Barcelona i Estudi General Lul·lià. Palma. 11/31 de juliol de 2002.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Aspectos iconográficos en la cerámica medieval española*. 51 Curso de Verano de Español para Extranjeros. Universitat de Barcelona i Estudi General Lul·lià. Palma, 11 de juliol de 2002.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Ceràmica i vidre popular de les Illes Balears*. Art i Arquitectura Popular. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. Eivissa, 17 de setembre del 2002.

Congressos: organització, participació

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *La arquitectura tradicional adaptada para museos etnogràficos, casas-museo u otros centros de exposición: el caso de Mallorca*. XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art. Universitat de Málaga. 18-21 de setembre de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *La conservación y restauración de la arquitectura popular mallorquina*. III Congreso Internacional Restaurar la Memoria (AR&PA). Valladolid, 7-9 de novembre de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Antoni Mas Forners, les cases de s'Alqueria (Santa Margalida): estudi històric i arquitectònic*. Primeres Jornades d'Estudis Històrics Locals de Santa Margalida. 18-22 de desembre de 2002.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *El vidrio medieval (siglos XIV-XV) y su problemática*. XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art, Universitat de Málaga. 18-21 de setembre de 2002.

□ MULET, Maria Josep. Participació en el XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art, Universitat de Málaga. 18-21 setembre de 2002.

□ MULET, Maria Josep. Participació en les VII Jornades Antoni Varés. Imatge i Recerca. CRDI, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge-Ajuntament de Girona. 19-22 novembre 2002.

□ SABATER REBASSA, Sebastiana. Participació en el XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art, Universitat de Málaga. 18-21 setembre de 2002.

PUBLICACIONS

Capítols de llibres

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Sobre Guillem Rosselló Bordoy, director del Museu de Mallorca, 1963-2002*. Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy, 1, pàg. 13-19. Palma. ISBN: 84-95871-14-9, DL.: PM.422-2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *El conjunt prehistòric de Son Oms a Palma: turisme de masses i destrucció del patrimoni (1969-1971)*. Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy, 1, pàg. 255-283. Palma. ISBN: 84-95871-14-9, DL.: PM.422-2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Pròleg*. CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Assaig de tipologia del vidre d'època medieval a Mallorca*. Quaderns de Ca la Gran Cristiana, 14, Museu de Mallorca. Palma. Pàg. 5-7, ISBN: 84-95871-16-5.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Catedral de Mallorca. Guia*. Madrid. Pàg. 5-88, ISBN: 84-699-8463-2, DL.: M-6474-2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. *Gaudí y la Catedral de Mallorca. La decoración cerámica. Gaudí en Mallorca*. IX Jornadas Internacionales de Estudios Gaudinistas. Palma. Pàg. 53-61. ISBN: 84-6999-8463-2, DL.: 977-2002.

□ CANTARELLAS CAMPS, Catalina; FALERO FALGOSO, Francisco; LLADÓ POL, Francisca; MULET GUTIÉRREZ, Maria Josep; REUS MORRO, Jaume. *Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de la Historia de las Artes Plásticas y de la Fotografía en Baleares entre 1890 y 1980*. Actes del XIV Congreso

Nacional de Historia del Arte. Universitat de Màlaga-Comitè Espanyol d'Història de l'Art. (En premsa).

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *La font i el molí de son Santandreu, un valuós exemple de l'arquitectura i la hidràulica tradicionals de Mallorca*. Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy, 1. Govern de les Illes Balears. Palma. Pàg. 145-164. ISBN: 84-95871-14-9.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *L'urbanisme planificat segons les ordinacions de Jaume II*. Jaume II i les ordinacions de l'any 1300. Consell de Mallorca. Palma Pàg. 163-177. ISBN: 84-87389-15-5.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Un conjunt de vidre d'època de taifes localitzat a Palma (Mallorca)*. Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy, 1. Govern de les Illes Balears-Conselleria d'Educació i Cultura. Palma. Pàg. 285-290. ISBN 84-95871-14-9.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Assaig de tipologia del vidre d'època medieval a Mallorca*. Quaderns de Ca la Gran Cristiana, 14. Museu de Mallorca, Palma. ISBN: 84-95871-16-5.

□ MULET, Maria Josep; AGUILÓ RIBAS, Catalina. *Los fondos fotográficos privados de Baleares. Consideraciones sobre sus condiciones, procedencias, contenidos y otros aspectos*. Imatge i Recerca. Ponències, Experiències i Comunicacions. VII Jornades Antoni Varés, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge-Ajuntament de Girona. Pàg. 173-180. ISBN: 84-8496-092-7, DL: GI-1358/02.

□ SABATER, Tina. *La pintura mallorquina del segle XV*. Palma. Edicions UIB. ISBN: 84-7632-708-0.

□ GAMBÚS, Mercè, SABATER, Tina, GENESTAR, Catalina, PALOU, Josefina, REIG, Antonia. *Consideracions sobre la tècnica pictòrica de Gaspar Homs en el retaule de Sant Jeroni a la seu de Palma*. Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Palma. Govern Balear. Pàg. 429-437. ISBN: 84-95871-14-9.

□ SABATER, Tina. *Escultura y decoración arquitectónica: el interior de la Lonja de Palma*. Actas del XIV Congreso Nacional de Historia del Arte. Universitat de Màlaga-Comitè Espanyol d'Història de l'Art (en premsa).

□ SABATER, Tina. *Aspectos iconográficos de la pintura gótica mallorquina. Las imágenes de San Bernardino*. Botlletí de la Societat Arqueològica Lul·liana, núm. 57. Pàg. 117-124. ISSN: 0212-7458.

Cursos i màsters

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Arquitectura rural a les Illes Balears*. Curs de Gestió de Recursos Turístics. Escola de Turisme de la UIB. Palma. Gener i febrer de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Arquitectura gòtica civil a la ruralia mallorquina*. Curs sobre el Repoblament de Mallorca. ICE. Palma. Maig de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Manifestacions constructives tradicionals a Mallorca*. Curs Arquitectura Popular. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. UIB. Eivissa. Setembre de 2002.

□ ANDREU GALMÉS, Jaume. *Molins i infraestructures de l'aigua i Arquitectura rural*. Curs d'Especialista Universitari en Anàlisi del Paisatge (primera fase del Màster en Anàlisi i Disseny del Paisatge). UIB. Palma. 12 hores. 2002.

□ CAPELLÀ GALMÉS, Miquel Àngel. *Ceràmica i vidre popular a les Illes Balears*. Curs Art i Arquitectura Popular. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. UIB. 4 hores. 17 de setembre del 2002.

□ MULET, Maria Josep. *Fonts per a l'estudi de la fotografia a Mallorca*. II Curs d'Història, Art i Cultura Popular (gener-maig de 2002, 20 h.). Centre Universitari de Campos (UIB)-Ajuntament de Campos. 2 hores. 24 d'abril de 2002.

- MULET, Maria Josep. *La fotografia a Balears: història i patrimoni*. Màster d'Estudis Balearics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB). Palma. 4 hores. 14 de gener de 2002.
- SABATER, Tina. *La pintura medieval* (4 h.). *Història de l'Art a secundària*. Curs Història de l'Art. Col·legi de Doctors i Llicenciats de les Illes Balears. Palma, 4 hores, gener de 2002.
- SABATER, Tina. *Pintura i paisatge. De l'Edat Antiga a l'Edat Moderna*. Curs d'Especialista Universitari en l'Anàlisi del Paisatge. Departament de Biologia (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu. 2 hores. Octubre de 2002.
- SABATER, Tina. Coordinació del Màster en Estudis Balearics, Ciències Humanes i Socials. Bienni 2000-2002 (544 hores). Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB)/Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear/Fons Social Europeu.

Altres

- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Declaració de BIC d'un fragment del Centre Municipal de Manacor. Dossier de 30 pàgines.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Informe per a la declaració de BIC de la parroquia de Sóller. Consell de Mallorca.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Informe per a la declaració de BIC del Betlem de les Caputxines (Palma). Consell de Mallorca.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Informe per a la declaració de BIC del Betlem de l'església de l'Hospital de la Sang de Palma. Consell de Mallorca.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Membre del consell assessor de la revista *Artigrama*. Departament d'Història de l'Art, Universitat de Saragossa.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Vicepresidenta del Comitè Espanyol d'Història de l'Art (CEHA).
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Membre del comitè científic de la revista *Quintana*. Departament d'Història de l'Arte. Universitat de Santiago de Compostel·la.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Membre de la comissió del Centre Històric i Catàleg de l'Ajuntament de Palma.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Membre de la ponència tècnica de patrimoni del Consell de Mallorca.
- CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Informe a favor de la declaració de patrimoni de la humanitat del conjunt de la reforma duta a terme per Antoni Gaudí a la Catedral de Mallorca (1904-1914). Direcció General de Cultura Balears-Generalitat de Catalunya. Palma, 13 de novembre de 2002.
- ANDREU GALMÉS, Jaume. Visita guiada al convent de Sant Bernadí de Petra, organitzada per la Fundació Jaume Ribot i Amengual. Agost de 2002.
- ANDREU GALMÉS, Jaume. Visita guiada al centre històric de Petra, organitzada per la Fundació Jaume Ribot i Amengual. Desembre de 2002.
- MULET, Maria Josep. Informe sobre la conservació, tractament i catalogació de l'arxiu fotogràfic del Monestir de Lluc. Encarregat per l'Arxiu i Biblioteca del Monestir de Lluc.

GRUP DE RECERCA: HISTÒRIA MODERNA DE MALLORCA

MEMBRES

Josep Juan Vidal (investigador responsable)
Onofre Vaquer Bennàssar
Aina Maria Coll Coll
Enrique Sánchez Nievas

LÍNIES DE RECERCA

- L'exercici del poder a la Mallorca dels segles XVI-XVIII.
- La població a la Mallorca dels segles XVI-XVIII.
- La història rural mallorquina a l'època moderna. Felip II i Mallorca.
- Les Germanies a Mallorca.
- El comerç marítim de Mallorca al segle XVI.

PROJECTES

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Élites de poder y grupos sociales en la Mallorca moderna». Referència: BHA2002-00352. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Investigador principal J. Juan Vidal. Altres investigadors: Miquel J. Deyá Bauzá, Onofre Vaquer Bennàssar, Aina Maria Coll Coll i Enrique Sánchez Nievas.
- Acció integrada amb Itàlia. Ministeri d'Educació i Cultura. Referència: HI1999-0022. Investigador principal: Josep Juan Vidal. Altres investigadors : Miquel J. Deyá Bauzá i Onofre Vaquer Bennàssar.
- Acció integrada amb Àustria. Ministeri d'Assumptes Exteriors. Referència: HU 2000-0008. Investigador principal: Josep Juan Vidal. Altres investigadors : Miquel J. Deyá Bauzá i Onofre Vaquer Bennàssar.

ACTIVITATS DE RECERCA

- Memòria de tercer cicle d'Enrique Sánchez Nievas sobre «La Hisenda Reial de Felip II a Mallorca». UIB, octubre de 2002. Director J. Juan.

Conferències convidades

- J. Juan. «La Corona d'Aragona al tempo di Filippo II». Università degli Studi di Cagliari (Itàlia), 22 de març de 2002.
- «La Corona d'Aragona al tempo di Carlo V». Università degli Studi di Cagliari (Itàlia), 26 d'abril de 2002.

Congressos: organització, participació

- J. Juan. Membre de la comissió permanent dels Congressos d'Història de la Corona d'Aragó i membre del consell assessor del congrès internacional 1802: España entre dos siglos y la Recuperación de Menorca. Ciutadella, Menorca, 23-25 de setembre de 2002.
- J. Juan. «El sistema de gobierno en las Islas Baleares a fines del siglo XVIII». Congrés internacional 1802: España entre dos siglos y la Recuperación de Menorca. Ciutadella (Menorca), 23-25 de setembre de 2002.

Comunicacions a congressos

- A. Coll. «La Guerra de Sucesión y los cambios en el ejército: los intendentes». Congrés Asalto Anglo-holandés de 1702 a la Bahía de Cádiz: entre la Política Internacional y las Repercusiones Locales. Puerto de Santa María, abril de 2002.

□ O. Vaquer. «Inmigrantes extranjeros en Mallorca, 1448-1598». I Coloquio Internacional Los Extranjeros en la España Moderna. Universitat de Màlaga, novembre de 2002.

Taules rodones

□ J. Juan. President de la taula rodona Jaume II i les Ordinacions de 1300. Centre Cultural de La Misericòrdia, Consell de Mallorca. 18 de febrer de 2002.

Estades a l'estranger

□ A. Coll. Visiting Scholar. 16 dies a l'Scottish Centre for War Studies. University of Glasgow. 31 dies a la History Faculty. University of Cambridge.

PUBLICACIONS

Articles en revistes nacionals

□ O. Vaquer. «Immigrants a Mallorca durant el regnat de Felip II (2.1.)». BSAL, 57, pàg. 321-338.

Llibres

□ J. Juan. «Els virreis de Mallorca (ss. XVI-XVII)». El Tall Editorial. ISBN: 84-96019-02-0, Palma.

□ O. Vaquer. Propietats i propietaris a Felanitx durant el regnat de Felip II. Ajuntament de Felanitx.

Capítols de llibres

□ J. Juan. *Historia Moderna Universal*. Ariel Historia. Barcelona. ISBN: 84-344-6666-X. Pàg. 185-208.

□ J. Juan. «El tránsito del siglo XVIII al XIX en las Islas Baleares». A: *1802: España entre dos siglos y la devolución de Menorca*. Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales. Madrid. ISBN: 84-95241-25-0, pàg. 125-138.

□ J. Juan. «El comercio exterior mallorquín en la Edad Moderna: un estado de la cuestión». A: *Historia y perspectivas de investigación. Estudios en memoria del profesor Ángel Rodríguez Sánchez*. Junta de Extremadura, Mérida. ISBN: 84-7671-681-8, pàg. 213-219.

□ J. Juan. «De la Guerra de la Oreja a la Guerra de Sucesión Austríaca. De la conflagración Hispano-Británica a la conflagración general». A: *Felipe V y el Atlántico. III Centenario del advenimiento de los Borbones. XIV Coloquio de historia canario-americano*. Ediciones del Cabildo de Gran Canaria, Las Palmas. ISBN: 84-8103-314-6, pàg. 113-147.

Recensions

□ J. Juan. Recensió del llibre d'Ardit, M.; Badenes, M. A.; Bernat, J. S. «El País Valencià en el cens d'Aranda». Universitat de València/Universitat Jaume I. *Afers*, 42/43, pàg. 635-642.

Articles de caràcter divulgatiu

□ J. Juan. «Peajes y ecotasas ¿vuelven los impuestos medievales por derecho de paso o estancia?». *Clío*, número 7, maig de 2002, pàg. 60-64.

ALTRES ACTIVITATS

□ J. Juan. Responsable per les Illes Balears del Grup Internacional de Recerca PICCA (Parlaments i Ciutats de la Corona d'Aragó).

□ J. Juan. Membre del consell rector de l'Estudi General Lul·lià.

□ J. Juan. Membre del consell de redacció de la revista *Mayurqa*.

- J. Juan. Membre dels consells assessors de les revistes *Afers*, *Estudis*, *Norba* i *Pedralbes*.
- J. Juan. Coordinador de programes Erasmus-Sócrates amb les Universitats de Viena (Àustria), Cagliari i Torí (Itàlia) i Coimbra (Portugal).

GRUP DE RECERCA: GRUP D'ESTUDIS SOBRE MITJANS DE PRODUCCIÓ I COMUNICACIÓ D'IMATGES

MEMBRES

Maria Josep Mulet Gutiérrez (investigadora responsable)

Francisca Lladó Pol

Isabel Escandell Proust

Col·laborador

Miquel Seguí Aznar

LÍNIES DE RECERCA

- Miniatura, còmic, fotografia, arts gràfiques, obra gràfica.
- Llibre il·lustrat manuscrit i imprès.
- Publicació periòdica il·lustrada.
- Evolució històrica dels mitjans de producció i comunicació d'imatges.
- Fonts literàries, històriques i documentals.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- CANTARELLAS CAMPS, Catalina; MULET, Murría José; LLADÓ, Francisca; FALERO, Francisco; REUS MORRO, Jaume. «Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980». Ministeri d'Educació i Cultura. Referència: PB98-0173.

ACTIVITATS DE RECERCA

Cursos. Participació

- LLADÓ POL, Francisca. «Els còmics de la transició espanyola» (2 h). Els Còmics Avui: Llenguatge Popular i Diversitat Estètica. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. 16 de setembre de 2002.
- MULET, Maria Josep. «Fonts per a l'estudi de la fotografia a Mallorca» (2 h). II Curs d'Història, Art i Cultura Popular (gener-maig de 2002, 20 h). Centre Universitari de Campos (UIB)-Ajuntament de Campos. 24 d'abril de 2002.
- MULET, Maria Josep. «La fotografia a Balears: fonts, història i patrimoni» (4 h). Màster d'Estudis Balearics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB). Palma.

Congressos. Participació

- LLADÓ POL, Francisca. Participació en el XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art. Universitat de Màlaga. 18-21 septiembere de 2002.
- MULET, Maria Josep. Participació en el XIV Congreso Nacional de Historia del Arte (CEHA). Departament d'Història de l'Art. Universitat de Màlaga. 18-21 septiembere de 2002.
- MULET, Maria Josep. Participació VII Jornades Antoni Varés. Imatge i Recerca. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge-Ajuntament de Girona. Girona, 19-22 de novembre de 2002.

PUBLICACIONS

Capítols de llibres

- CANTARELLAS CAMPS, Catalina; FALERO FALGOSO, Francisco; LLADÓ POL, Francisca; MULET GUTIÉRREZ, Maria Josep; REUS MORRO, Jaume. «Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de la historia de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980». A: *Actas del XIV Congreso Nacional de Historia del Arte*. Universitat de Màlaga-Comitè Espanyol d'Història de l'Art. Màlaga (en premsa).
- LLADÓ POL, Francisca. «De la transició a la postmodernitat. Línies editorials i models gràficoestètics». A: *XX Jornades d'Estudis Històrics Locals. El Món del Còmic: Ideologia, Estètica i Llenguatge*. Institut d'Estudis Baleàrics. Pàg. 13-30. ISBN: 84-95876-01-9. DL: PM-2250-2002.
- LLADÓ POL, Francisca. «La concepció poètica a l'obra de dos dibuixants de còmic: Pere Joan i Max». A: *Guillem Sagrera*, revista de la secció d'art del departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, UIB (en premsa).
- MULET, Maria Josep; AGUILÓ RIBAS, Catalina. «Los fondos fotográficos privados de Baleares. Consideraciones sobre sus condiciones, procedencias, contenidos y otros aspectos». A: *Imatge i Recerca. Ponències, Experiències i Comunicacions. VII Jornades Antoni Varés*. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge-Ajuntament de Girona. Pàg. 173-180. ISBN: 84-8496-092-7. DL: GI-1358/02.
- MULET, Maria Josep. «Sobre el papel de la mujer en la fotografía mallorquina (1840-1880)». A: SAURET GUERRERO, Teresa; QUILES FAZ, Amparo (ed.). *Luchas de Género en la Historia a Través de la Imagen. Ponencias y Comunicaciones*, vol. II. Servicio de Publicaciones, Centro de Ediciones de la Diputación Provincial de Málaga. Pàg. 181-185. ISBN: 84-7785-465-3, DL: MA-1129-2002.
- SEGUÍ AZNAR, Miquel. «Els inicis del còmic adult a Mallorca». A: *Actes de les XX Jornades d'Estudis Històrics Locals. El Món del Còmic: Ideologia, Estètica i Llenguatge*. Institut d'Estudis Baleàrics. Pàg. 57-92.

ALTRES ACTIVITATS

- MULET, Maria Josep. «Informe sobre la conservació, tractament i catalogació de l'arxiu fotogràfic del Monestir de Lluc». Encarregat per l'Arxiu i Biblioteca del Monestir de Lluc.
- MULET, Maria Josep. Comissariat de l'exposició *Fotografia a Mallorca (1839-1936)*. Organitzà: Arxiu del So i de la Imatge del Consell de Mallorca-Sa Nostra. Itinerant a Balears i Barcelona. Gener-desembre de 2002.

GRUP DE RECERCA: ART I ESTÈTICA CONTEMPORÀNIES

MEMBRES

Seguí Aznar, Miquel (investigador responsable)

Morata Socías, Josep

Falero Folgoso, Francisco José

Reus Morro, Jaume

Brotons Capó, Maria Magdalena

Col·laboradors

Cantarellas Camps, Catalina

Mulet Gutiérrez, Maria Josep

Lladó Pol, Francisca

LÍNIES DE RECERCA

☐ Art contemporani, arquitectura contemporània, urbanisme contemporani, estètica i teoria de l'art contemporani.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitas públiques

☐ SÈGUÍ AZNAR, Miquel. Membre de l'equip investigador del projecte «El comportamiento de las catedrales españolas del barroco a la Restauración en el levante mediterráneo: Sigüenza, Cuenca, Segorbe, Valencia, Orihuela, Murcia, Almería, Mallorca, Menorca e Ibiza». Investigador principal: Ramallo Asensio, Germán. Universitat de Múrcia. Referència: BHA 2000-0192-C08. Durada: 2001-2003.

☐ CANTARELLAS CAMPS, Catalina. Investigadora principal del projecte: «Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980». Investigadors: Maria Josep MULET GUTIÉRREZ, Francesca LLADÓ POL, Francisco José FALERO FOLGOSO, Jaume REUS MORRO. Referència: PB 98-0173. Durada: 1999-2002.

☐ MORATA SOCIAS, Josep. Investigador principal del projecte BHA2001-0770, «La comisión provincial de monumentos históricos y artísticos de Baleares (1844-1987)». Durada: 2001-2004.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

☐ BROTONS CAPÓ, Maria Magdalena. Obtenció del diploma d'estudis avançats. Suficiència investigadora. 9 de juliol de 2002. Memòria d'investigació: «Escultura a Mallorca al segle XX (1885-1990)». Maig de 2002, dirigida per Catalina Cantarellas Camps.

Conferències convidades

☐ FALERO FOLGOSO, Francisco. Coordinació del curs Història de l'Art a Secundària. CEP. Palma.

☐ FALERO FOLGOSO, Francisco J. «La pintura del rococó». Col·legi de Doctors i Llicenciats de Palma.

☐ REUS MORRO, Jaume. «Arte y Guerra Civil». Curso de Verano de Español para Extranjeros. Càtedra Ramon Llull. Universitat de Barcelona, Universitat de les Illes Balears, Estudi General Lul·lià. Palma.

☐ REUS MORRO, Jaume. «Art conceptual». Història de l'Art a Secundària. Centre de Professorat de Palma.

☐ REUS MORRO, Jaume. «Vídeo art». Història de l'Art a Secundària. CEP. Palma.

- BROTONS CAPÓ, Maria Magdalena. «Els Misteris de Lluc i el Cementeri de Sóller: dos exemples d'escultura Modernista a Mallorca». 150è aniversari del naixement d'Antoni Gaudí. Can Gelabert, Binissalem.
- BROTONS CAPÓ, Maria Magdalena. «Berlanga y Bardem. El cine español de los años 50». 51 Curso de Verano de Español para Extranjeros. Càtedra Ramon Llull, Estudi general Lul·lià.
- BROTONS CAPÓ, Maria Magdalena. «Escultura modernista: el cementeri de Sóller». Cicle El Modernisme a Sóller. Ajuntament de Sóller, Consell de Mallorca.
- BROTONS CAPÓ, M. Magdalena. «L'Informalisme. La figura d'Antoni Tàpies». Història de l'Art a Secundària. CEP.
- BROTONS CAPÓ, M. Magdalena. «Minimalisme. Art Povera. Land Art». Història de l'Art a Secundària. CEP.
- BROTONS CAPÓ, M. Magdalena. «Els neoexpresionismes. Una aproximació a Miquel Barceló». Història de l'Art a Secundària. CEP.
- BROTONS CAPÓ, M. Magdalena. «El verdugo». Fundació Costa Nord.

Congressos: organització, participació

- CANTARELLAS CAMPS, Catalina; MULET, María José; LLADÓ, Francisca; FALERO, Francisco, REUS MORRO, Jaume. «Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980». XIV Congreso Nacional de Historia del Arte. Málaga. 18/21-09-02.
- LLADÓ POL, Francisca. «Le regard de l'autre: Majorque vue par les etangers au debut de XXè siecle». Congres Environnement et Identite en Mediterranee. Corte (Còrsega), França. 4-7 de juliol de 2002.
- FALERO, Francisco. «Alonso Cano y las ideas estéticas de su tiempo». Simposium Internacional sobre Alonso Cano y su Época. Granada. Febrer de 2002.
- FALERO, Francisco. «Del sistema de las artes a la 'obra de arte total' en el romanticismo: reflexiones a partir de Schleiermacher». XIV Congreso Nacional de Historia del Arte. Málaga. 18/21-09-02.
- REUS MORRO, Jaume. «Crònica de Tres. Crítica de Arte y nuevos comportamientos artísticos en Mallorca, 1972-1977». XIV Congreso Nacional de Historia del Arte. Málaga. 18/21-09-02.
- BROTONS CAPÓ, Maria Magdalena, ROMAN QUETGLAS, Júlia. «El jardín moderno y la escultura contemporánea. Los jardines de *Sa Torre Cega* en Mallorca». XIV Congreso Nacional de Historia del Arte. Málaga. 18/21-09-02.

PUBLICACIONES

Capítols de llibres

- SEGUÍ AZNAR, Miquel. «El Modernisme arquitectònic a les Illes Balears». A: Francesc Fontbona (dir.). *El Modernisme a l'entorn de l'arquitectura*, volum II. Barcelona. Edicions L'Isard, pàg. 185-193. ISBN: 84-899-31-23-2.
- SEGUÍ AZNAR, Miquel. «Los *fischetti* de Ficulle». A: *Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy*, volum I. Palma. Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Pàg. 927-934. ISBN: 84-95871-14-9.
- SEGUÍ AZNAR, Miquel. «Els inicis del còmic adult a Mallorca». A: *El món del còmic: ideologia, estètica i llenguatge*. Palma. Institut d'Estudis Balearics. ISBN: 84-95876-01-9.
- LLADÓ POL, Francisca. «De la sociedad rural a la sociedad preturística: la mujer mallorquina vista por Anglada y sus discípulos». A: *Actas del Congreso Luchas de Género en la Historia a Través de la Imagen*, tom II. Centro de Ediciones de la Diputación Provincial de Málaga (CEDMA). Pàg. 361-377. ISBN: 84-7785-465-3. DL: MA-1129-2002.

□ REUS MORRO, Jaume. «Històries subterrades. Els llibres visuals d'Andreu Terrades». A: *El món del còmic: ideologia, estètica i llenguatge*. Palma. Institut d'Estudis Baleàrics. Pàg. 315-330. ISBN: 84-95876-01-9.

ALTRES ACTIVITATS

Cursos i màsters

□ SEGUÍ AZNAR, Miquel. «La arquitectura de l'oci». Màster d'Estudis Baleàrics, Ciències Humanes i Socials. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu.

□ SEGUÍ AZNAR, Miquel. «La ciutat contemporània. Urbanisme i arquitectura». Curs d'Especialista Universitari en l'Anàlisi del Paisatge. Departament de Biologia (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu.

□ MORATA SOCIAS, Josep. Màster d'Estudis Baleàrics, Ciències Humanes i Socials Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu.

□ MORATA SOCIAS, Josep. «El paisatge urbà contemporani II». Curs d'Especialista Universitari en l'Anàlisi del Paisatge. Departament de Biologia (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu.

□ MULET, Maria Josep. «El paisatge i les arts plàstiques: una concreció: *Land Art i Earthwork*». Curs d'Especialista Universitari en l'Anàlisi del Paisatge. Departament de Biologia (UIB) i Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear, amb el cofinançament del Fons Social Europeu.

□ MULET, Maria Josep. «L'art del 1945 fins ara». Curs Història de l'Art a Secundària. Centre de Professorat de Palma-Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de les Illes Balears. Palma.

□ LLADÓ POL, Francisca. «La pintura de paisatge a Mallorca a principis del segle XX». II Curs d'Història, Art i Cultura Popular. Centre Universitari de Campos (UIB), Ajuntament de Campos.

□ LLADÓ POL, Francisca. «L'art del període de les avantguardes històriques». Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma. Col·legi de Llicenciats.

□ LLADÓ POL, Francisca. «El Simbolisme». Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma.

□ LLADÓ POL, Francisca. «Pop Art». Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma.

□ LLADÓ POL, Francisca. «Incidència dels artistes plàstics llatinoamericans a l'Escola de Pollença». Màster d'Estudis Baleàrics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB). Palma.

□ REUS MORRO, Jaume. «La pintura del segle XX a les Balears». Màster d'Estudis Històrics, Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, Universitat de les Illes Balears.

□ REUS MORRO, Jaume. «Museus i galeries de Palma». Màster d'Estudis Històrics, Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, Universitat de les Illes Balears.

□ BROTONS CAPÓ, M. Magdalena. «Escultura a Mallorca al Segle XX». Màster d'Estudis Històrics, Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, Universitat de les Illes Balears.

GRUPS DE RECERCA: GRUP D'ESTUDI DE LA CULTURA, LA SOCIETAT I LA POLÍTICA AL MÓN CONTEMPORANI

MEMBRES

Sebastià Serra Busquets (investigador responsable)

Miquel Duran Pastor

Antoni Marimon Riutort

Maria Jesús Castro Valdomar

Catalina Moner Mora

Joan Buades Crespí

Joan Borràs Reynes

Joan Josep Matas Pastor

Jordi Pons Bosch

Joan Andreu Vives

Manel Santana Morro

Margalida Pujals Mas

Neus Fernández Quetglas

Pere Ferrer Guasp

Francesc Saez Isern

Bartomeu Carrió Trujillano

José Antonio Cañabate Vecina

Maria José Sánchez de León

Catalina Amer Ballester

Catalina Ramis Munar

Francesc Ramis Trujillo

Susana Pons Campins

Margalida Pascual Martínez

Mariantònia Manresa Montserrat

Margalida A. Mas Barceló

Miquel Ramis

Maurici Cuesta Labernia

Arnau Company Mates

Col·laboradors:

Francesca Comas Rubí

Pere Fullana Puigserver

Josep Buades Juan

Miquel Payeras Femenias

Ramon Morote

Mateu Ramon Lidón

Maria Amengual Balaguer

Gracia de Paz

Maria dels Àngels García Recio

Pere Pou Sureda

Bibian Fernández

Antònia Ripoll

LÍNIES DE RECERCA

- Història de les idees, política, social i cultural de les Balears a l'edat contemporània.
- Història dels mitjans de comunicació.
- Els fenòmens migratoris.
- Història cultural.
- Història del turisme.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las islas Baleares en el siglo XX». BHA2002202-03177. Durada 2002-2005. Investigador principal: Sebastià Serra.
- «Instituciones culturales y sociabilidad en la Catalunya contemporánea». BHA2002-01500. Durada 2002-2005. Investigador principal: Jordi Casassas Ymbert.
- «Els historiadors vertebradors de la cultura catalana. Projecte per a la formació d'un diccionari de la historiografia catalana». Durada 1998-2003. Projecte finançat per la Universitat Autònoma de Barcelona-Conselleria de Presidència. Generalitat de Catalunya. Investigador principal: Antoni Simón.
- «Xarxa temàtica d'història de la cultura i dels intel·lectuals». 2001XT00026. Projecte finançat per la Direcció General de Recerca-Generalitat de Catalunya. Durada 1999-2003. Investigador principal: Jordi Casassas Ymbert.
- «Minority News Papers to New Media». TIC2000-3220-CE. Projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002. Investigador principal: Sebastià Serra.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- «L'Acció Catòlica a Mallorca durant el franquisme (1936-1975)». Joan Josep Matas Pastor.

Memòries de tercer cicle

- «Fira, festa i mercat a Felanitx. Dels temps passats al temps presents». Joan Andreu Vives.

Màsters: organització, participació

- Director i professor del Màster d'Estudis Baleàrics: Ciències Humanes i Socials.
- Direcció del Curs d'Història: Mallorca de la transició democràtica fins a l'actualitat. Escola Municipal de Mallorca (Manacor).
- Direcció del Curs de la Universitat d'Estiu 2002.
- Direcció d'un curs a la III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera 2002.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- Centre d'Estudis i Documentació Contemporània (UIB i Sa Nostra).

GRUP DE RECERCA: ARQUEOBALEAR

MEMBRES

Víctor M. Guerrero Ayuso (investigador responsable)
Manuel Calvo Trias
Josep Ensenyat Alcover
Gabriel Pons i Homar
Bartomeu Salvà Simonet
Simó Gornés Hachero
Benjamí Costa Ribas
Joan Fornés Bisquerra
Jaume García Rosselló
Elena Juncosa Vecchierini
Antoni López Pons
Joana M. Gual Cerdó
Joan Carles de Nicolás Mascaró
Carles Quintana Abraham

LÍNIES DE RECERCA

- Comunitats prehistòriques insulars.
- Gestió de recursos naturals a la prehistòria.
- Tresqueres, rutes i intercanvis ultramarins.

PROJECTES

Finançats per la UE

- «Túmulo de Son Ferrer i Parc Arqueològic de La Morisca».

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- «Societats prehistòriques i canvi paleoecològic a ecosistemes insulars. El paradigma balear». Referència: BHA2000-1335.

ACTIVITATS DE RECERCA

Excavacions arqueològiques

- Poblado de Clossos de Can Gaià (Portocolom, Felanitx).
- Assentament talaiòtic de La Morisca de Santa Ponça.
- Poblado talaiòtic de Biniparratxet (Menorca).
- Nucli urbà de Rusaddir (Melilla).
- Assentament neolític cardial de les illes Chafarines.

Conferències convidades

- Cicle Prehistoria de Baleares y Cerdeña. Universitat Complutense de Madrid (4-5 d'abril de 2002).
- «Model d'interacció entre colons i indígenes a les Balears prerromanes». UIMIR, Menorca, (9 al 13 de setembre de 2002).
- «La navegación fenicia: tecnología naval y derroteros». Universitat Complutense de Madrid (27-28 de novembre 2002).

PUBLICACIONS

Articles a revistes nacionals

- V. M. Guerrero, M. Calvo. «El megalitismo mallorquín en el contexto del mediterráneo central». *Mayurqa*, 27, pàg. 161-193.

□ S. Gornés; Guerrero, V. M.; Hernández, J.; De Nicolás, J. C.; Van Strydonck, M. «La campaña de excavación de 2001 en Biniparratxet Petit (Menorca): avance de los primeros análisis radiocarbónicos». *Mayurqa*, 27, pàg. 227-235.

Llibres

□ M. Calvo, V. M. Guerrero. «Los inicios de la metalurgia en las Baleares. El Calcolítico (c. 2500-1700 cal. BC)». Palma, ed. El Tall., col·lecció El Tall del Temps Mayor, núm. 9.

□ M. Calvo «Útiles líticos prehistóricos. Forme, función y uso». Barcelona, ed. Ariel (sèrie Ariel Prehistoria).

ALTRES ACTIVITATS

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

□ Conveni de col·laboració amb AENA. Cofinançament de les excavacions arqueològiques a Biniparratxet.

□ Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Calvià. Cofinançament de les excavacions arqueològiques a La Morisca de Santa Ponsa i Son Ferrer.

□ Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Lluís. Cofinançament de les excavacions arqueològiques a Biniparratxet.

□ Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Felanitx. Cofinançament de les excavacions arqueològiques de Es Clossos de Can Gaià.

□ Conveni de col·laboració amb el Consell Insular de Mallorca. Cofinançament d'excavacions arqueològiques.

□ Conveni de col·laboració amb el Consell Insular de Menorca. Cofinançament d'excavacions arqueològiques.

□ Conveni amb la Comunitat Econòmica Europea. Cofinançament de projectes d'investigació a Calvià mitjançant Fons FEDER.

**5. ACTIVITATS DE RECERCA NO REALITZADES DINS L'ESTRUCTURA
DELS GRUPS**

5.1. DEPARTAMENT DE BIOLOGIA FONAMENTAL I CIÈNCIES DE LA SALUT

Ajuts a la recerca: Contracte d'investigació (UE)

— BARCELÓ, F. *X-ray diffraction study of lamellar-and nonlamellar-forming lipids*. Projecte: II-02-066 EC. Organisme: Deutsches Elektronen-Synchrotron. DESY. Hasylab. Hamburg. Anys: 2002-2005. Investigador responsable: Barceló, F.

Projectes finançats pel Govern espanyol

— BARCELÓ, F. *Modificaciones del DNA y la cromatina por factores intrínsecos y extrínsecos: efectos sobre la expresión génica*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Projecte PB98-0469. Investigador responsable: Portugal, J. Departament de Biologia Molecular i Cel·lular. Centre d'Investigació i Desenvolupament. CSIC. Barcelona.

— BARCELÓ, F. *Modulación farmacológica de la presión arterial mediante lípidos que alteran la estructura de membrana*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Projecte SAF2001-0839. Investigador responsable: Escribá, P.V. Departament de Biologia. UIB.

Publicacions

— BARCELÓ, F.; CAPÓ, D.; PORTUGAL, J. Thermodynamic characterization of the multivalent binding of chartreusin to DNA. *Nucleic Acid Research*, 30 (2002) 4567-73.

5.2. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- AGUILAR, E. *L'adquisició de les categories gramaticals a l'aprenentatge normal i patològic*. Ministeri d'Educació i Ciència. Referència: PB98-1264. 2000-2003. Investigador principal: Miquel Serra i Raventós.
- BORRÀS, P. A. Beca del Club Elsa per a la realització d'una tesi doctoral d'estudis de caire social. Entitat finançadora: Club Elsa-Universitat de les Illes Balears.
- DOMINGO, H. *Factores cognitiuus i actitudinals relacionats amb el consum d'aliments en la població infantil de 10 a 14 anys*.
- DOMINGO, H. *La escolarització i educació del fills d'immigrants en balears*.
- RIERA, M. A. *Estudio de procesos rítmico-temporales entorno al hecho creativo. Repercusiones didácticas*. Referència: BXX2000-0636. 2000-03. Responsable: Isabel Cabanillas. Universitat Pública de Navarra.
- RIERA, M. A. *Procesos rítmicos corporales en el primer año de vida*. Entitat finançadora: Govern de Navarra. Responsable: Isabel Cabanillas. Universitat Pública de Navarra.
- TOUZA, C. *Proyecto para la detección de los malos tratos a las personas mayores en el distrito de Ciudad Lineal*. Equipo de Servicios Sociales del Distrito de Ciudad Lineal.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- BALLESTER, L.; OLIVER, J. L. *Avaluació del centre socioeducatiu El Ferreret*. Ajuntament de Palma.
- BALLESTER, L.; OLIVER, J. L. *Avaluació del programa de prevenció i abordatge del conflicte juvenil*. Govern de les Illes Balears.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis

- DE LA IGLESIA, B. *De les dificultats d'aprenentatge a les dificultats en el procés d'ensenyament-aprenentatge*. Codirecció: M. R. Rosselló i Eduard Rigo. 15 de febrer.
- NEGRE, F. *Tecnologies de la informació i la comunicació i la paràlisi cerebral infantil*. Director: Jesús Salinas. 14 de juny.

Memòries de tercer cicle

- BARCELÓ, S. *Bases per a la formació en resolució de conflictes per al professorat de secundària*. Contribució al Currículum per a la Pau. Director: Jaume Sureda. 17 de juny.
- FORTEZA, S. *La relación de los profesionales con los discapacitados psiquicos graves de una residencia. Comparación de dos grupos en conductas problema*. Director: Eduard Rigo. 16 de maig.
- MARCOS, M. *La comunicación no verbal en la enseñanza y aprendizaje de la lengua extranjera (inglés)*. Director: Vicenç Jasso. 8 de juliol.
- MOTILLA, J. *José Pérez de Acevedo i l'educació popular a Menorca (1903-1917)*. Director: Bernat Sureda. 4 de març.
- PASCUAL, M. B. *Propuestas para el análisis de la calidad de vida y aplicación de un modelo en un barrio de Palma*. Directores: Lluís Ballester i X. Martí March. 23 de juliol.

Masters

- DE LA IGLESIA, B. Coordinació del Master Universitari en Organització i Gestió de Serveis i Programes d'Educació per a Persones Adultes. 2001-2002.
- OLIVER, J. *Evolució del sistema educatiu des del franquisme fins a l'actualitat*. Docència en el Màster d'Estudis Balearsics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts. Octubre de 2002.
- SALINAS, J.; PÉREZ, A. *Diseño de aplicaciones de los medios en un entorno global educativo*. Máster en Aplicación de las Nuevas Tecnologías en la Educación. UB Virtual.

— SALINAS, J. *Tecnología educacional: conceptos, límites e funções*. Curso de Especialização em Tecnologia Educacional: Projecto, Desenvolvimento e Produção de Recursos Didáticos Interativos. Universidade Federal do Amazonas-Governo do Amazonas. Novembre de 2002. Itacoara, Coari, Parintins i Manaus.

Cursos

— SALINAS, J. *Formación de profesores en tecnología educativa. Diseño y realización de medios didácticos para la enseñanza universitaria*. Red Iberoamericana de Formación de Profesores Universitarios en Tecnología Educativa (Universitat de les Illes Balears, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Sevilla, Universitat Central de Veneçuela, Universitat de Panamá, Instituto Superior Politécnico José Antonio Echeverría). Universitat Rovira i Virgili. 24-30 de setembre. Direcció del curs: SALINAS, J.; GISBERT, M. Professorat: Salinas, J.; Pérez i Garcias, A.

— SALINAS, J. *Formación de profesores en tecnología educativa. Diseño y realización de medios didácticos para la enseñanza universitaria*. Red Iberoamericana de Formación de Profesores Universitarios en Tecnología Educativa (Universitat de les Illes Balears, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Sevilla, Universitat Central de Veneçuela, Universitat de Panamá, Instituto Superior Politécnico José Antonio Echeverría). Universitat Central de Veneçuela, del 4 al 14 d'octubre. Direcció del curs: SALINAS, J.; DORREGO, E. Professorat: Salinas, J.; Pérez i Garcías, A.

— SALINAS, J. *La educación del siglo XXI: espacios virtuales y ciberprofesores*. Univesitat d'Estiu d'Eivissa, 16-20 de setembre. Direcció: Salinas, J.

Participació

— BORRAS, P. A. Docència en el curs *Apropem l'escola a la mar: la vela com a recurs educatiu*. Escola Nacional de Vela Calanova. Govern de les Illes Balears. Abril de 2002.

— COLOM, J. L'educació en valors. Docència en el curs *Educació vial* organitzat per la Policia Municipal de Palma i coordinat pel professor Bernat Sureda.

— DE LA IGLESIA, B.; LUCA DE TENA, C.; VERGER, S. *Atenció educativa a la diversitat de l'alumnat de Primària i Secundària*. ANPE. Novembre de 2002 (20 h).

— DOMINGO, H. Docència en el Curs d'Especialista Universitari en Cooperació i Desenvolupament (55 crèdits).

— MUNTANER, J. J. *Estratègies de centre i aula per atendre a la diversitat*. Docència en el curs organitzat per el CEP i la Conselleria d'Educació i Cultura a Palma, Manacor i Eivissa. Octubre-novembre de 2002.

— OLIVER, J. *Qualitat de l'ensenyament*. Col·legi de doctors i llicenciats de Balears. Febrer-març de 2002 (12 hores).

— OLIVER, J. *Models d'organització escolar*. Docència en el Curs de Formació d'Equips Directius Escolars. Conselleria d'Educació i Cultura Govern Balear. Palma i Eivissa.

— ORTE, C. *Relacions entre iguals, suport social i convivència escolar*. Docència en el Curs de Convivència, Prevenció de Conflictes i Disciplina a l'ESO, organitzat pel Centre de Professorat de Palma (CEP), de 4 hores de duració durant el mes de març de 2002.

— ORTE, C. *Conflictivitat social i escolar*. Docència en el curs de formació inicial obligatori per al professorat de suport, compensació educativa, PT i AL (octubre-novembre de 2002), de 2 hores de duració e impartit al professorat de Palma, Inca, Manacor i Eivissa.

— PÉREZ, A. *Tecnología e innovación didáctica en la Universidad*. Curs d'Estiu a la Universitat Jaume I.

— POMAR, M. I. *El diàleg i la construcció compartida del saber*. Docència en el curs de formació continuada *La reconstrucció social del coneixement a l'aula* organitzat per l'àrea de Didàctica i Organització Escolar de la Universitat Jaume I de Castelló. Mes de setembre.

— RIERA, M. A. *Aprender a observar situaciones educativas per a modificar la pràctica*. CEP Palma. Març de 2002.

— RODRÍGUEZ, R. I. Impartició del curs: *Propostes motivadores a l'aula per a la millora de l'aprenentatge*. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de les Illes Balears. Palma.

— ROSSELLO, M. R. *Models de programació*. Docència en el I Curs d'Especialista Universitari en Tècniques Artístiques Aplicades a l'Aula. UIB. Desembre de 2002.

— SALINAS, J. *Redes telemáticas para la educación superior*. Curs de doctorat en Ciències de l'Educació. Departament de Didàctica i O. E. Universitat de Murcia. Març.

- SALINAS, J. *Las TIC y la formación del siglo XXI*. Curs de doctorat. Departament de Pedagogia. Universitat Rovira i Virgili. Tarragona. Gener.
- SALINAS, J. Curso de Diseño de Materiales Multimedia para la Docencia Universitaria. Universitat d'A Coruña. 22-24 maig.

Congressos

- BALLESTER, L. Organització de la conferència sobre Bourdieu, sociòleg de l'educació. Divendres 17 de maig a l'edifici Guillem Cifre de Colonya. Palma. Professors participants: Montserrat Treserra (UAB), Belén Pascual (UIB) i Antònia Pascual (UIB). Acte organitzat en col·laboració amb GADESO.

Participació

- AGUILAR, E.; SANZ, M.; SERRA, M. *Evolution of phonological simplification proceses of children with specific language impairment*. Pòster presentat al IX IASCL Congress & SRCLD 2002. Madison (EUA), 16-21 de juliol.
- AGUILAR, E.; SERRA RAVENTÓS, M.; SANZ TORRENT, M.; HIDALGO, M. C.; MARTÍNEZ, I. *Psycholinguistic profiles of spanish specific language impaired (SLI) children: the evolution of cognitive and linguistic difficulties from 3 to 5 years*. Pòster presentat al IX IASCL Congress & SRCLD 2002. Madison (EUA). 16-21 de juliol.
- AGUILAR, E.; SANZ, M.; SERRA, M. *SLI deictic, semantic and morphosyntactic difficulties in Catalan/Spanish verb production*. Pòster presentat al IX IASCL Congress & SRCLD 2002. Madison (EUA). 16-21 de juliol.
- BALLESTER, L. Forum for Ageing Studies. 1 a 4 d'abril de 2002. València.
- BALLESTER, L. V Seminario Internacional de Educación. Porto Alegre, Rio Grande do Sul. Brasil. 21 a 23 d'agost de 2002.
- BALLESTER, L. IX Conferencia de Sociología de la Educación. *Las reformas educativas actuales en el estado español*. Palma.
- BALLESTER, L. *Nuevos retos de la pedagogía social: la formación del profesorado*. Salamanca.
- BALLESTER, L. Presentació de la ponència: *Las agencias y la evaluación de la calidad*. 26 de setembre de 2002. Congrés sobre Calidad en la Universidad: Una Apuesta de Futuro. Segovia, 24 a 27 de setembre de 2002.
- BALLESTER, L. VI Congreso Estatal sobre Infancia Maltratada. *El trato institucional a la infancia: respuestas en el siglo XX*. Murcia.
- BALLESTER, L. X Congreso de Formación del Profesorado. *La formación del profesorado ante el fenómeno de la violencia y convivencia escolares*. Cuenca.
- COLOM, J. Congreso de Formación del Profesorado. *La formación del profesorado ante el fenómeno de la violencia y convivencia escolar*. Asociación Universitaria de Formación del Profesorado (AUFOP) i Escuela de Magisterio de Cuenca (Universitat de Castilla-La Mancha). *Una reflexión sobre la formación socioemocional del docente*.
- COLOM, J. Congreso Interdisciplinar sobre Educación y Género. Asociación de Estudios Históricos sobre la Mujer. Universitat de Málaga. *Educación y construcción personal: análisis desde la perspectiva de género*.
- DOMINGO, H. X Congrés de Formació del Professorat. Comunicació: *L'educació per al desenvolupament en la formació del mestre*. Universitat de Castilla-La Mancha, Cuenca.
- FORTEZA, M. D. (febrer-març de 2002). Ponència: *De las necesidades educativas especiales a la atención a la diversidad*. III Congreso Internacional de Educación Especial La Educación Especial: Hechos y Reflexiones. Panamá.
- MIR, M. II Congrés Estatal de Psicomotricitat. FAPEE Madrid, novembre de 2002. Comunicació: *La formació de postgrau en ajuda psicomotriu*.
- MUNTANER, J. J. *La atención a la diversidad: un modo de entender la educación*. Ponència. Congreso Nacional sobre Atención a la Diversidad y Calidad Educativa. Ceuta. Maig de 2002.
- OLIVER, J. IX Conferència de Sociologia de l'Educació. Palma. 19, 20 i 21 de setembre de 2002. Presentació de la comunicació: *Urbanisme, societat i educació. La construcció social de la realitat a partir de l'enderrocament de les murades de Palma (1902)*.

- OLIVER, J. L. IX Conferencia de Sociología de la Educación. *Las reformas educativas actuales en el estado español*. Palma.
- OLIVER, J. L. *Nuevos retos de la pedagogía social: la formación del profesorado*. Salamanca.
- OLIVER, J. L. X Congreso de Formación del Profesorado. *La formación del profesorado ante el fenómeno de la violencia y convivencia escolares*. Cuenca.
- OLIVER, J. L. VI Congreso Estatal sobre Infancia Maltratada. *El trato institucional a la infancia: respuestas en el siglo XX*. Murcia.
- ORTE C. Comisión Nacional de Programas Universitarios para Mayores. *Los modelos marco de programas universitarios para mayores*. VI Encuentro Nacional de Programas Universitarios para Mayores. Alacant, 15-18 d'abril de 2002.
- ORTE, C. *Los problemas de convivencia en las aulas. Un análisis de los datos sobre bullying en las Islas Baleares*. X Congreso de Formación del Profesorado: *La formación del profesorado ante el fenómeno de la violencia y convivencia escolares*. Cuenca, 3-6 de juny de 2002.
- ORTE, C. *Prevención de la violencia de género en la Educación Secundaria Obligatoria*. Congreso Interdisciplinar sobre Educación y Género. Universitat de Málaga. 20-22 de març de 2002.
- PONSETI, X.; PALOU, P.; BORRAS, P. A. Congrés Científic Internacional de Futbol. Salamanca. *Evaluación del fairplay y conductas violentas en el futbol, consecuencias en la formación de técnicos deportivos*.
- PONSETI, X.; PALOU, P.; BORRAS, P. A. Congrés Científic Internacional de Futbol. Salamanca. *Creación de una escuela de fútbol en la Universidad de las Islas Baleares*.
- PONSETI, X.; PALOU, P.; BORRAS, P. A. MULET, D. *Los programas de actividad física del servicio de promoción sociocultural de la gente mayor en Mallorca; Desarrollo de los programas de formación dinamizadores de la actividades físicas para la gente mayor*. Congreso Internacional de Actividad Física para Personas Mayores. Málaga.
- PONSETI, X.; PALOU, P.; BORRAS, P. A. *Desarrollo de una propuesta práctica de elaboración de informe de evaluación trimestral en la escuela de iniciación de fútbol Campusesport de la Universidad de las Islas Baleares*. Congrés Científic Internacional de Futbol. Salamanca.
- RODRÍGUEZ, R. I. Presentació de la comunicació: *Estrategias para la mejora de la convivencia en la comunidad educativa*. X Congreso de Formación del Profesorado. Escuela Univesitaria de Magisterio Fray Luis de León. Cuenca.
- ROSSELLÓ, M. R.; ADAME, M. T. Segundo Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación. UB, UAB, Univeristat Politecnica de Catalunya i Universitat Rovira Virgili. Tarragona. 1-3 de juliol de 2002.
- SUREDA, I *Resolución de conflictos en un centro de primaria: Una propuesta práctica de convivencia escolar*. X Congreso de Formación del Profesorado. La Formación del Profesorado ante el Fenómeno de la Violencia y la Convivencia Escolar. Del 3 al 6 de juny. Cuenca.
- SUREDA, I. *Una reflexión sobre la formación socioemocional del docente*. X Congreso de Formación del Profesorado. La Formación del Profesorado ante el Fenómeno de la Violencia y la Convivencia Escolar. Del 3 al 6 de juny. Cuenca.
- TOUZA, C.; GARCÍA, L.; PRADO, C.; ROYO, P.; SEGURA, M. P. *Project for the detection of the abuse of the elderly in the Madrid neighbourhood of Ciudad Lineal*. Comunicació. Fòrum de València. International Association of Gerontology. València.
- TOUZA, C.; PRADO, C.; SEGURA, M. P.; ROYO, P.; GARCÍA, M. D. *Presentación del protocolo para la detección de las situaciones de trato inadecuado hacia las personas mayores del distrito de Ciudad Lineal del Ayuntamiento de Madrid*. Comunicació. XXIV Congreso Nacional de la Sociedad Española de Geriatria y Gernotología. Murcia.
- VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. *El rendimiento escolar y el género*. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid, 23 al 27 de juliol de 2002.
- VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. *Las mujeres siguen siendo menos visibles en los nuevos libros de texto y las científicas invisibles*. IV Congreso Iberoamericano de Ciencia, Tecnología y Género. Madrid, 23 al 27 de juliol de 2002.

— VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A.; FERRER, V. A.; GILI, M.; RAMIS, C; GARCÍA, E. *Relaciones entre motivación y calificaciones escolares*. II Simposio de la Asociación de Motivación y Emoción. Salamanca. Abril de 2002.

Simposiums: organització, participació, assitència

Jornades. organització

— OLIVER, J. XIV Jornades Estatals del Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació. El Professorat: el Compromís Docent amb l'Educació. Palma. 6, 7, 8, 9 de desembre de 2002.

— VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. *El compromiso: un nuevo paradigma desde la perspectiva de la psicología del trabajo y las organizaciones*. XIV Jornades Estatals del Fòrum Europeu de Administradores de la Educación (El Profesorado: El Compromiso Docente con la Educación). Palma, 6, 7, 8 i 9 de desembre de 2002.

Participació

— DOMINGO, H. Coordinador de taula. XIX Jornades d'Universitats i Educació Especial.

— FORTEZA, M. D. Ponència. *Formació inicial i permanent del professorat*. Jornades L'Educació, Responsabilitat de Tots. Palma. COAPA. Balears. Desembre de 2002.

— MUNTANER, J. J. Coordinació de la taula rodona: *El compromiso docente en el marco de la organización y gestión de los centros escolares*. Jornades Estatals del Forum Europeu de Administradores de la Educación. Desembre de 2002. Palma.

— OLIVER, J. XIV Jornades Estatals del Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació. El Professorat: el Compromís Docent amb l'Educació. Palma. 6, 7, 8, 9 de desembre de 2002.

Presentació de la comunicació: *Compromís docent i gestió escolar*.

— SUREDA, I. Jornades de Habilidades Sociales. 8-9 de març. Valladolid.

— VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. *El profesorado en el aula y la teoría de la atribución causal*. XIV Jornades Estatals del Fòrum Europeu de Administradores de la Educación (El Profesorado: El Compromiso Docente con la Educación). Palma. 6, 7, 8 i 9 de desembre de 2002.

— VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. *El compromiso: un nuevo paradigma desde la perspectiva de la psicología del trabajo y las organizaciones*. XIV Jornades Estatals del Fòrum Europeu de Administradores de la Educación (El Profesorado: El Compromiso Docente con la Educación). Palma, 6, 7, 8 i 9 de desembre de 2002.

Assistència

— BASSA, R. Assistència a les XXI Jornades d'Estudis Històrics Locals: Els Joves a l'Època Contemporània. Palma. Novembre de 2002. Institut d'Estudis Balearics.

— BASSA, R. Jornada d'Educació Infantil. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. Palma. Universitat de les Illes Balears. 4 d'octubre de 2002.

Seminaris

Organització

— DOMINGO, H. *Diagnòstics i tractament de l'espectre autista*. 30 h. Facultat d'Educació, UIB.

— RIERA, M. A. Coordinació del seminari permanent: L'Observació a l'Educació Infantil. Centre de Professors de Palma. Curs 2001/02.

Participació

— FORTEZA, M. D. Comunicació: *Las voces de los implicados*. Seminari Interuniversitari Investigación sobre Diversidad en la ESO. Universitat de Sevilla. Novembre de 2002.

— PALOU, P. Workshop amb el títol *Educació física, noves tendències metodològiques europees*. III Seminari Internacional d'Educació Física Esport i Lleure amb el títol *Hàbits esportius de la població mallorquina entre 10 i 14 anys*. Agost de 2002. Novo Hamburgo (Brasil).

- POMAR, M. I. Participació en el seminari de filosofia 3/18 de l'escola pública Jaume Vidal i Alcover (Manacor). Mes de maig.
- SALINAS, J. *Docentes y tutores en un campus virtual*. Seminari de la Universitat de Murcia. Desembre.
- VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. *La presencia de los temas CTS en el currículo a partir de los resultados del TIMSS*. II Seminario Ibérico sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad (Valladolid, 1-4 de juliol de 2002).
- VÁZQUEZ, A.; ACEVEDO, J. A.; MANASSERO, M. A. *Orientación CTS de la alfabetización científica y tecnológica de la ciudadanía: un desafío educativo para el siglo XXI*. II Seminario Ibérico sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad (Valladolid, 1-4 de juliol de 2002).

Assistència

- RIERA, M. A. Curs: *Model Tavistock per a l'observació de bebés*. Clínica Tavistock de Londres i el Centre Cor Endins (300 h.).

Conferències

Organització

- RIERA, M. A. *40 objectius de qualitat per a l'Educació Infantil*. Impartida per Irene Balaguer. Gener de 2002. Cicle de conferències de la Facultat d'Educació de la UIB.

Participació

- AGUILAR, E.; SERRA, M.; SANZ, M.; MARTÍNEZ, I.; HIDALGO, M. C. *La evolución inicial del Trastorno del Lenguaje (TL): datos y modelos para una mejor caracterización diagnóstica y para el pronóstico*. Ponència presentada en el Congreso Internacional de Foniatria, Audiología, Logopedia y Psicología del Lenguaje: Aportaciones al Comienzo de un Nuevo Siglo. Homenatge a Jorge Perelló Gilbergá. Salamanca, 26- 29 de juny.
- BASSA, R. *La literatura catalana contemporánea, puente intercultural*. Conferència realitzada a la Jawaharlal Nehru University (JNU). School of Language, Literature & Culture Studies. Nova Delhi (Índia). 4 de febrer de 2002.
- BASSA, R. *Literatura popular, llengua i ensenyament*. Comunicació presentada al 3r Simposi sobre l'Ensenyament del Català a no Catalanoparlants. Vic (Barcelona). 4, 5 i 6 de setembre de 2002 i organitzat per la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, el Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC) del Departament d'Ensenyament, la Direcció General de d'Universitats de la Generalitat de Catalunya i la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.
- BASSA, R. Presentació del llibre *La literatura catalana contemporánea (desde 1939). Una aproximación*. Jawaharlal Nehru University (JNU). School of Language, Literature & Culture Studies. Nova Delhi (Índia), 5 febrer de 2002.
- BORRÀS, P. A. Ponent convidat. Congrés Nacional de l'Esport en Edat Escolar. Orihuela, Alacant. *Evaluación del fairplay y conductas agresivas en los cursos de formación de educadores deportivos*.
- DE LA IGLESIA, B. Presentació de l'Associació DISFAM. *Dislèxia i família*. Sa Nostra. Desembre de 2002.
- DE LA IGLESIA, B. Presentació del programa *Padre a padre* de la FEAPS. Club Diario de Mallorca. Desembre de 2002.
- DOMINGO, H. *El sistema educatiu espanyol*. Institut für Bildung und Kommunikation i Migrationsprozessen. Universitat d'Oldenburg, Alemanya.
- DOMINGO, H. *La immigració en Espanya i la resposta educativa*. Institut für Bildung und Kommunikation i Migrationsprozessen. Universitat d'Oldenburg, Alemanya.
- FORTEZA, D.; ORTEGO, J. L. Conferència *Universitat i discapacitat*. Universitat d'Estiu de les Illes Balears. En el marc del curs *La Transició a la Vida Adulta dels Joves amb Discapacitat: una Passa cap Endavant*. Universitat de les Illes Balears.
- FORTEZA, M. D.; RAMIS, M. À. Comunicació: *Self-concept and visual impairment*. 11th ICEVI World Conference, 50th Anniversary New Visions: Moving Toward an Inclusive Community. Holanda. Juliol-agost de 2002.

- OLIVER, J. *La jornada escolar: reflexions pedagògiques i organitzatives*. Col·legi Públic Na Caragol (Artà). 16 d'abril de 2002.
- OLIVER, J. Lliçó inaugural del Conservatori Professional de Música i Dansa de Balears. *Formació musical i procés educatiu*. Desembre de 2002.
- OLIVER, J. *La jornada escolar: reflexions pedagògiques i organitzatives*. Col·legi Públic S'Algar (Portocolom). 14 de febrer de 2002.
- ORTE, C. Conferència. *Familia y escuela. Una colaboración necesaria*. Col·legi La Milagrosa. Palma, 25 de març de 2002.
- ORTE, C. Conferència: *Género y políticas de salud (La salud de la mujer adicta a droga)*. XII Congreso Internacional de Políticas de Salud i XIV Jornadas de Debate sobre Sanidad Pública: Globalizar la Salud en un Mundo Global. Palma. International Association of Health Policy i Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública. 21-24 de maig de 2002.
- PALOU, P. Conferència d'obertura del III Seminari Internacional d'Educació Física Esport i Lleure. *Hàbits esportius de la població mallorquina entre 10 i 14 anys*. Agost de 2002. Novo Hamburgo (Brasil).
- PÉREZ, A. *Herramientas para la formación en la red*. Conferència. Curs La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu d'Eivissa. 16-20 de setembre de 2002.
- PÉREZ, A. *La comunicació electrònica en l'educació flexible*. Conferència. Curs La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu d'Eivissa. 16-20 de setembre de 2002.
- RODRÍGUEZ, R. I. Conferència: *¿Qué hacer para prevenir y superar la desmotivación de los niños/as superdotados/as?*. Asociación Española para Superdotados y con Talento. Madrid.
- RODRÍGUEZ, R. I. Ponència: *Nuevos tiempos ¿nuevas formas de ocio?*. V Simposi Infancia i Societat: Temps Lliure i Adolescents. Facultat de Ciències de l'Educació. Lleida.
- SALINAS, J. *Los límites de la tecnología: Lecciones aprendidas*. Conferència. Curso La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu Eivissa. 16-20 de setembre.
- SALINAS, J. *Nuevos modelos de centros educativos: el campus virtual*. Conferència. Curso La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu Eivissa. 16-20 de setembre.
- SALINAS, J. *Profesores y alumnos en un mundo digital*. Conferència. Curso La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu Eivissa. 16-20 de setembre.
- URBINA, S. *Replanteamiento de internet en la escuela: aspectos psicológicos y pedagógicos*. Conferència. Curso La Educación del Siglo XXI: Espacios Virtuales y Ciberprofesores. Univesitat d'Estiu Eivissa. 16-20 de setembre.
- VÁZQUEZ, A. *El quehacer educativo en ciencias: el paradigma Ciencia, Tecnología, Sociedad (CTS)*. I Simposio Internacional de Investigación Educativa. Universitat Pedagógica Nacional. Mèxic. 25 de novembre de 2002.
- VÁZQUEZ, A. Taller *Evaluación de actitudes hacia la ciencia y tecnología: cuestionario de opiniones sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad*. I Simposio Internacional de Investigación Educativa. Universitat Pedagógica Nacional, Mèxic. 27 de novembre de 2002.

Publicacions

Llibres

- ADAME, M. T.; NOGUERA, M.; SOCIAS, M. M. *Guia d'orientació professional per a universitaris*. Palma. Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears.
- BASSA, R. et alt. *Ortografia entretinguda 1. L'ortografia a l'Educació Primària*. Palma: Moll. ISBN: 84-273-0811-6. 192 pàg. 2a ed.
- BASSA, R. *Manual de pràctiques dels estudis de Mestre. Especialitat d'Educació Primària. Curs 2002-2003*. Palma. Universitat de les Illes Balears. Facultat d'Educació. Diplomatura de Mestre. ISBN: 84-7632-783-8. 37 pàg.
- BASSA, R. 8a reedició dels següents llibrets de la col·lecció De mica en mica: *Ses mosques*. ISBN: 84-273-0574-5; *Sa rata Ruca*. ISBN: 84-273-0575-3; *Ses caretes*. ISBN: 84-

- 273-0576-1; *A la mar*. ISBN: 84-273-0577-X; *Es padrí Biel*. ISBN: 84-273-0578-8; *Es nanet de s'estrella*. ISBN: 84-273-0579-6; editats per l'Editorial Moll. Mallorca.
- BASSA, R. 9a reedició dels següents llibrets de la col·lecció De mica en mica: *Ses ones*. ISBN: 84-273-0290-8; *S'estel*, ISBN: 84-273-0571-0, editats per l'Editorial Moll. Mallorca.
- BASSA, R. et alt. *Alba. Llenguatge d'Educació Primària*, 3. Palma: Moll. ISBN: 84-273-0748-9. 215 pàg. 2a ed.
- BASSA, R. et alt. *Camins. exercicis de comprensió lectora*. Palma: Moll. ISBN: 84-273-0834-5. 205 pàg. 2a ed.
- BASSA, R. et alt. *Qui barata el cap es grata. Els refranys i les frases fetes a l'escola*. Palma: Moll. ISBN: 84-273-0833-7. 2a ed.
- FORTEZA, M. D.; ROSSELLÓ, M. R. (coords.). *Educación, diversidad y calidad de vida*. Palma. Servei de Publicacions de la UIB.
- FORTEZA, M. D.; VERGER GELABERT, S. *Material per a la formació en centres. Atenció a la diversitat de l'alumnat a l'etapa secundària obligatòria*. Palma. Servei d'Ordenació. Secció de Material Didàctic i Divulgació Educativa, Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.
- PALOU, P.; PONSETI, F. X.; BORRÀS, P. A. *Manual de pràctiques dels estudis de mestre. Especialitat d'Educació Física curs 2002-03*. Universitat de les Illes Balears. Palma. ISBN: 84-7632-787-0. DL: PM 2435-2002.

Capítols de llibres

- AGUILAR, E.; AGUILAR, A. *Evaluación del lenguaje en psicología clínica: tres dimensiones oblicuas*. Actes del Congreso Internacional de Foniatria, Audiología, Logopedia y Psicología del Lenguaje: Aportaciones al Comienzo de un Nuevo Siglo. Homenatge a Jorge Perelló Gilbergá. Salamanca: Publicacions de la Universitat Pontifícia de Salamanca.
- BALLESTER, L. Família i inserció social i laboral de les dones joves a les Illes Balears. Pàg. 37 a 50. A: Ballester, A.; Flaquer, i altres. *La realitat familiar a les Illes Balears. Estudis entorn als canvis organitzatius i estructurals de la família*. Palma. Documenta. ISBN: 84-95360-55-1.
- BASSA, R. Bibliografia bàsica sobre literatura infantil i juvenil catalana. A: *Guia de la literatura infantil i juvenil de les Illes Balears*. Palma: Moll. La Finestra; 10. Pàg. 35-38. ISBN: 84-273-0848-5. 261 pàg.
- BASSA, R. Els valors pedagògics: de la resistència als transversals. A: Colomer, T. (ed.). *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*. Barcelona. ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona. Pàg. 89-104. ISBN: 84-89489-55-6. 270 pàg.
- BASSA, R. Les fites del paisatge literari de Gabriel Janer Manila o... els rius de la imaginació. A: Janer Manila, G. *Històries de la lluna que creix*. Barcelona. La Galera. Biblioteca Janer Manila; 4. Pàg. 7-16. ISBN: 84-246-0034-7.
- BAUZÀ, A.; FORTEZA, M. D. Reconstruir el pensamiento y la acción docente en y desde la diversidad. A: J. Bisquerra (coord.). *La práctica de la orientación y la tutoría*. Pàg. 101-144. Barcelona. Praxis.
- COLOM, J. Mirando hacia el futuro sin olvidar el pasado: el papel de la Pedagogía Social en la Educación Formal. A: J. Ortega Esteban (coord.). *Nuevos retos de la Pedagogía Social*. Salamanca: Sociedad Ibérica de Pedagogía Social, 231-237.
- DOMINGO, H. *L'educació per al desenvolupament en la formació del mestre*. X Congrés de Formació del Professorat. Universitat de Castilla la Mancha, Cuenca.
- MUNTANER, J. J. El modelo de apoyo en la escuela de la diversidad. A: Marchena, R i Martín, J. D. *De la integración a la educación para todos*. CEPE. Madrid. Pàg.: 17-38.
- MUNTANER, J. J. El presente y futuro de la Educación Especial. Pròleg. A: Peñafiel, F. i Torres, J. A. *Indicadores de la calidad en la Educación Especial*. Grupo Editorial Universitario. Granada. Pàg.: 10 - 21.
- OLIVER, J. L. La formación del trabajador social desde la óptica educativa. A: Ortega, J. (coord.). *Nuevos retos de la Pedagogía Social: la formación del profesorado*. SIPS. Salamanca.
- ORTE, C. *Sexualidad en la mujer adicta*. I Simposium Nacional sobre Adicción en la Mujer (pàg. 29-40). Madrid: Instituto de la Mujer.

- RINCÓN, J. C. L'educació de persones adultes: la normativa estatal i autonòmica. A: Vallespir, J. i Oliver, M. F. *L'educació de persones adultes en la legislació autonòmica comparada i en la normativa europea* (Cd-Rom). Palma. UIB. Pàg. 91-160.
- RODRÍGUEZ, R. I. Superdotación y desventajas socioculturales. A: Forteza, M. D. i Rosselló, M. R. (coords.). *Educación, diversidad y calidad de vida*. Palma. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic de la Universitat de les Illes Balears.
- ROSSELLÓ, M. R.; ADAME, M. T. *La orientación y la tutoría en la universidad. análisis de las realidades existentes*. Publicació en CD-R. II Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación (CIDUI). Tarragona, 1-3 de juliol.
- SUREDA, I. Cómo mejorar el autoconcepto. Programa de intervención para la mejora de habilidades sociopersonales en alumnos de secundaria. A: Varis. *La competencia personal y social: presente y futuro*. Valladolid: Angelma.

Articles en revistes internacionals

- AGUILAR, E.; AGUILAR, A.; GUTIÉRREZ, J.; BARRANTES, N.; OBIOLS, J. E.; FERRÉ, M. A spanish reduced version of the Oxford-Liverpool inventory of feelings and experiences. O-LIFE. *Americal Journal of Medical Genetics*, 114 (7), 754-755.

Articles en revistes nacionals

- ADAME, M. T. La orientación y la tutoría en la universidad. análisis de las realidades existentes. *Revista d'Educació i Cultura*, 15. Pàg. 215-232.
- AGUILAR, E. Crítica del llibre de Monge Díaz, R. i Peralta Garcerá, E. *Trastornos propioceptivos: intervención clínica*. Barcelona: Isep. *Anuario de psicología*, 33(1), 122-123.
- AGUILAR, E. Crítica del llibre de Peralta Garcerà, M. E. *Reeducación de la deglución atípica funcional en niños con respiración oral*. Barcelona: ISEP. *Anuario de psicología*, 33(1), 123-124.
- AGUILAR, E. Diagnóstico diferencial precoz entre el trastorno del lenguaje y el retraso del lenguaje a partir de los procesos de simplificación fonológica. *Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología*, XXII(2), 90-99.
- AGUILAR, E. i altres. Evolución del perfil productivo en el trastorno del lenguaje. *Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología*, XXII(2), 77-89.
- BASSA, R. *Guia de paisatges fantàstics de la literatura infantil i juvenil*. Palma: Departament de Ciències de l'Educació-ICE de la Universitat de les Illes Balears/Fundació Barceló. 24 pàg. *Butlletí Informatiu*, 22-23. Maig de 2002.
- BASSA, R. Els jocs lingüístics orals aplicats a l'ensenyament de la llengua. A: *Llengua i Ús*, 3. Pàg. 50-54. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística.
- BASSA, R. Entre l'ahir i l'avui de la literatura infantil. Crònica dels estudis de literatura infantil i juvenil catalana a Mallorca (1977/8-2002). *L'Arc*, 15 (març de 2002), pàg. 39-51. Palma. ICE de la Universitat de les Illes Balears.
- BASSA, R. La primera infància, encara una desconeguda. *Escola Catalana*, 392 (juliol, agost-setembre de 2002), pàg. 6-9. Barcelona: Omnium Cultural.
- COLOM, J. El aula hospitalaria de Son Dureta: orígenes y desarrollo. *Educació i Cultura*, 15, 119-130.
- DE LA IGLESIA, B. Família i dificultats d'aprenentatge. *Pissarra*, 107, 14-17.
- FERRER, E. El present des centres específics i els programes de transició a la vida adulta. *Pissarra*, 107, 46-48.
- FERRER, E.; FORTEZA, D. Transició a la vida adulta de les persones amb discapacitat psíquica: algunes reflexions i alguns interrogants. *Suports. Revista Catalana d'Educació Especial i Atenció a la Diversitat*, vol. 6(1), 62-72. Vic: Eumo Editorial.
- FERRER, E.; FORTEZA, M. D. Transició a la vida adulta de les persones amb discapacitat: algunes reflexions i alguns interrogants. *Suports. Revista Catalana d'Educació Especial i Atenció a la diversitat*, 1 (6), 62-72.
- FORTEZA, M. D. Pensar el futur en termes de diàleg per a una millora de l'educació (especial). *Pissarra. Revista d'ensenyament de les Illes*, 107, 61-64.
- FORTEZA, M. D.; ORTEGO, J. L. (en premsa). Universidad y discapacidad: estado de la cuestión y temas pendientes. *Bordón. Revista de Pedagogía*.

- MUNTANER, J. J. Educació especial: un llarg camí del déficit al contexte. *Pissarra*, 107. Palma. Pàg.: 6-9.
- MUNTANER, J. J. Igualdad de oportunidades en la escuela de la diversidad. *Revista de Profesorado*. Vol. 4, núm. 1. Granada. Pàg.: 27-46.
- MUNTANER, J. J. Un model de suport per a l'escola comprensiva. *Revista Suports*, vol 6, núm. 1. Vic. Pàg.: 50-62.
- OLIVER, J. La importància de l'organització escolar en la formació inicial del professorat. *Guix*, núm. 282, febrer de 2002 (78-81).
- OLIVER, J. Miquel Deyà, Freinet i l'escola de Consell. *L'Arc*, núm. 15, març de 2002 (53-56).
- ORTE, C. Los problemas de convivencia en las aulas: un análisis de los datos sobre bullying en las Islas Baleares. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado* 5(4), 2002.
- PALOU, P.; BORRÀS, P. A.; PONSETI, F. J. Transmissió de valors socials a través de l'esport. *Educació i Cultura*, 15, pàg. 177-187.
- QUINTANA, E. La integració laboral de la dona amb discapacitat. *Pissarra. Revista d'Ensenyament de les Illes*, 107, 58-60.
- RAMIS, M. À.; MEZQUIDA, J. C. L'atenció a les persones amb discapacitat visual a les Illes. *Pissarra. Revista d'Ensenyament de les Illes*, 107, 29-33.
- RAMIS, M. A.; ROSSELLÓ, M. R. Les resistències del professorat en l'adaptació del currículum. *Suport. Revista Catalana d'Educació Especial i Atenció a la Diversitat*, 6 (1), 73.
- RINCÓN, J. C. El problema universitari al període predemocràtic segons Aranguren: anàlisi sociohistòrica. *Temps d'Educació*, núm. 25, pàg. 395-414.
- RINCÓN, J. C. Aranguren: elementos de antropología para una filosofía de la educación. *Taula. Quaderns de Pensament*, núm. 35-36, pàg. 105-120.
- RINCÓN, J. C. Ciencia y tecnología: modos de acercarnos a la realidad educativa. *Teoría de la Educación*, núm. 13, pàg. 89-113.
- RODRÍGUEZ, R. I. El sexe de les joguines. *El mirall*, núm. 131, pàg. 12-14.
- ROSSELLÓ, M. R. ¿Por qué las adaptaciones curriculares individualizadas gozan de tan mala reputación?. Los dos extremos de una misma propuesta/respuesta. *Revista Padres y Maestros*, 267, 25-28.
- ROSSELLÓ, M. R. El procés de negociació o el desenvolupament dels acords de treball en una recerca-acció. *Educació i Cultura*, 15, pàg. 201-214.
- ROSSELLÓ, M. R. L'elaboració de les adaptacions curriculars individualitzades a Secundària: una primera instantànea. *Pissarra*, 107, 18-22.
- URBINA, S. De quina manera poden les TIC ajudar les persones amb discapacitat. *Pissarra. Revista d'ensenyament de les Illes Balears*, 17, 49-51.
- VÁZQUEZ, A. i altres. Actitudes y creencias CTS de los alumnos: su evaluación con el Cuestionario de Opiniones sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad. *Revista Iberoamericana de Ciencia, Tecnología, Sociedad e Innovación*, 2. <http://www.campus-oei.org/revistactsi/numero2/varios1.htm>.
- VÁZQUEZ, A. i altres. El movimiento Ciencia, Tecnología y Sociedad y la enseñanza de las ciencias. *Sala de Lecturas CTS+I de la OEI*. <http://www.campus-oei.org/salactsi/acevedo13.htm>.
- VÁZQUEZ, A. i altres. Opiniones de los jóvenes sobre la influencia de la ciencia en la cultura. *Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales*, 16, 35-55.
- VÁZQUEZ, A. i altres. Persistencia de las actitudes y creencias CTS en la profesión docente. *Revista Electrónica de Enseñanza de las Ciencias*, 1(1), <<http://www.uvigo.es/webs/reec/volumenes.htm>>.
- VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. Los estereotipos de género y el lenguaje en los libros de texto de ciencias. *Cultura y Educación*, 14(4), 415-429.
- VERGER, S. Les mesures extraordinàries d'atenció a la diversitat a l'ESO: la distància entre la teoria i la pràctica. *Pissarra. Revista d'Ensenyament de les Illes*, 107, 22-25.

Altres activitats

- BALLESTER, L. Conferència. *Nova pràxis urbana: as iniciativas de reforma em espaços urbanos deteriorados*. 20 d'agost. Jornadas Urbanismo-FEEVALE. Novo Hamburgo (Brasil).
- BALLESTER, L. Conferència. *Situació social de la família a les Illes Balears*. 15 de maig.

Centre de Cultura Sa Nostra. Palma.

— BALLESTER, L. Director de l'Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears. Direcció General d'Universitats del Govern de les Illes Balears.

— BALLESTER, L. Membre del comitè científic d'Educació. CECB-Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern de les Illes Balears.

— BALLESTER, L. Membre del Consell de Coordinació Tècnica d'Avaluació d'Universitats. Consell d'Universitats-Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

— BALLESTER, L. Membre del grup promotor del projecte educatiu de Ciutadella, responsable de l'elaboració i consultes del document sobre *Comunitat i educació*. Ciutadella de Menorca.

— BALLESTER, L. Participació a l'Observatori sobre Qualitat als Serveis Públics. Calvià.

— BALLESTER, L. Participació al debat sobre *Canvis de la família a les Illes Balears*. 4 de juny al Canal 4. Palma.

— BALLESTER, L. Professor al postgrau de Tècnic Especialista en Cooperació per al Desenvolupament. Mòdul 9: *Planificació de les entitats i projectes de cooperació*. Govern Balear.

— BALLESTER, L. Professor dels cursos de formació per a membres de les comissions de conflicte juvenil, organitzats per la UIB i la Universitat de Barcelona per a la Direcció General de Menors i Família del Govern de les Illes Balears. Impartint el curs sobre *Treball socioeducatiu en xarxa* (Palma, Eivissa i Menorca).

— BALLESTER, L. Professor dels cursos de la Universitat Oberta de Majors (UOM), impartint el curs sobre *Sociologia del cycle vital i històries de vida*. UIB.

— BALLESTER, L. Workshop *Análisis de datos informatizado. Demostración nuevos análisis estadísticos con SPSS 10*. 21 d'agost. ICET-Instituto de Ciências Exatas e Tecnológicas. Novo Hamburgo (Brasil).

— BASSA, R. Conveni marc amb la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear per a la publicació de llibres de didàctica de la llengua catalana i la literatura. Projecte Plenamar.

— BASSA, R. Coordinador del Seminari de Didàctica de la Llengua Catalana de l'ICE de la Universitat de les Illes Balears.

— BASSA, R. Membre de la Xarxa Interuniversitària de Teoria, Història i Ús de la Literatura Infantil i Juvenil Catalana. Direcció: Teresa Colomer de la Universitat Autònoma de Barcelona. Núm.: 2002/XT/00039.

— BASSA, R. Membre del comitè científic del 3r Simposi sobre l'Ensenyament del Català a no Catalanoparlant. Vic (Barcelona). 4, 5 i 6 de setembre de 2002. Organització: Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC) del departament d'Ensenyament, Direcció General de d'Universitats de la Generalitat de Catalunya i Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.

— BASSA, R. Membre del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil de l'ICE de la Universitat de les Illes Balears. Direcció: Gabriel Janer Manila.

— MUNTANER, J. J. Curs de doctorat a la Universitat de Salamanca. *La investigación relacionada con el retraso mental*. 3 crèdits. Novembre de 2002.

— OLIVER, J. Direcció de la recerca *Avaluació del departament d'Orientació de l'IES d'Es Mercadal (Menorca)*. M. Dolores Osuna Cerezo.

— OLIVER, J. L. Conferència: *Escuela y familia: una relación necesaria*. Col·legi La Milagrosa.

— OLIVER, J. L. Professor al curs de l'IBAP *La programació educativa als centres de protecció de menors: el Pla de Centre i Reglament de règim interior*.

— OLIVER, J. L. Professor al Postgrau de Tècnic Especialista en Cooperació per al Desenvolupament. Mòdul 9: *Planificació de les entitats i projectes de cooperació*. Govern Balear.

— ORTE, C. Directora de la Col·lecció Pedagogia Social i Treball Social.

— ORTE, C. Directora de la Universitat Oberta per a Majors (UOM) de la UIB.

— ORTE, C. Membre de la comissió nacional encarregada d'elaborar l'acció formativa: *Atención sociosanitaria básica a personas dependientes (cuidadores socio-sanitarios)*. IMSERSO-Universitat Ramon Llull de Barcelona (maig de 2002).

- ORTE, C. Membre del panell d'experts de l'Observatori per a la Qualitat dels Serveis Públics (CSP) per a la valoració mitjançant Delphi del projecte *Els valors i les línies estratègiques dels serveis públics a Balears en el segle XXI*. Juny de 2002.
- PALOU, P. Coordinador de l'àrea d'educació física i Esportiva del departament de Ciències de l'Educació.
- PALOU, P. Responsable de l'activitat físico-esportiva del Vicerektorat d'Extensió Universitària i Activitats Culturals.
- PONSETI, F. J. Cap d'estudis de mestre especialitat Educació Física.
- PONSETI, F. J. Director de formació de l'escola de futbol Campusesport-Mallorca.
- PONSETI, F. J. Secretari de la FUGUIB.
- RIERA, M. A. Membre del consell assessor de la *Revista Guix d'Infantil*.
- RIERA, M. A. Presidenta de l'Associació XIAIF (Xarxa d'Iniciatives d'Atenció a la Infància i la Família) des d'octubre de 2001.
- SALINAS, J. Membre del consell científic del seminari virtual, interdisciplinari i interuniversitari sobre *Educación, medios de comunicación y nuevas tecnologías*. Universitat de Granada-Centre UNESCO d'Andalusia.
- SALINAS, J. Red Iberoamericana de Formación de Profesores Universitarios en Tecnología Educativa (Universitat de les Illes Balears, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Sevilla, Universitat Central de Venezuela, Universitat de Panamá, Instituto Superior Politécnico José Antonio Echeverría). 2000-2002. Coordinador: SALINAS, J.
- SUREDA, I. *Docència en formació permanent del professorat en habilitats socials*. CEIP. Son Ferriol.
- SUREDA, I. *Docència en formació permanent del professorat en habilitats socials*. CEIP. Eugenio Lopez.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- BALLESTER, L. Conveni amb el Consorci Mirall-Centre de Palma per analitzar la bateria d'indicadors socials per barris per a realitzar diagnòstics integrals. Projecte europeu URBAL: *La ciudad como promotora del desarrollo social*.
- OLIVER, J. L. Coordinació del postgrau tècnic d'Especialista en Direcció i Gestió de Serveis Socials. Govern Balear.
- ORTE, C. Elaboració del Pla de Convivència als Centres Educatius de les Illes Balears. Direcció General d'Innovació Educativa. Govern de les Illes Balears. Juny de 2002.
- RIERA, M. A. Col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols per a les pràctiques dels alumnes dels estudis de Mestre d'Educació Infantil.
- RIERA, M. A. Programa Sòcrates amb la Universitat de Florencia.
- SUREDA, I. Conveni realitzat amb la Universitat Central del Ecuador. Nelson Rodríguez (departament de Psicologia): *Dimensión sociopersonal en el marco comunicativo*.

5.3. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES DE LA TERRA

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- BLÁZQUEZ, M. *Gestión turística del patrimonio natural y cultural y desarrollo local en espacios de interior en las Islas Baleares*. Investigador principal: Macià Blázquez. Investigadors: Jesús Manuel González, Antoni A. Artigues, Miquel Seguí Llinàs, Martí Cors i Margarita Novo. Ref: BS02001-3302-C02-02.
- GINARD, A. Participació en el projecte: *Cambio rural y postproductivismo. Las repercusiones de la reforma de la PAC de 1992 en las islas Baleares*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Departament de Ciències de la Terra. Universitat de les Illes Balears. Investigador responsable: Pere A. Salvà Tomàs. Ref.: BSO2000-1207.
- SEGUÍ, M. *Desarrollo turístico rural y revalorización socio-cultural y medioambiental en Cataluña, Galicia y las Islas Baleares*. Direcció General d'Investigació. Ref: B502000-0110. Investigadora principal: Gemma Cànoves.
- SEGUÍ, M. *Gestión turística del patrimonio cultural y natural en el desarrollo local de los espacios de interior*. Direcció General d'Investigació. Ref: BS02001-3302-C02-02. Investigador principal: Macià Blázquez.
- SEGUÍ, M. *El turismo internacional llegado a las Baleares. Análisis mensual*. Conselleria de Turisme del Govern Balear. Investigador principal.
- SEGUÍ, M. *El turismo en Asia-Pacífico: puerta de entrada para el empresariado español*. Casa Àsia. Comitè de selecció de les ajudes del programa Ruy de Clavijo.
- SEGUI, J. M. *Construcción de un sistema experto para la planificación y gestión territorial de zonas aeroportuarias*. Investigadora principal. Ministeri de Foment. Àrea de transport.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- BLÁZQUEZ, M.; MURRAY, I. *Indicadores de sostenibilidad del turismo de les Illes Balears*. Centre d'Investigació i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears, depenent de la Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears.

ACTIVITATS DE RECERCA

Tesis doctorals

- Morgan Pujol. *Espaces naturels et baléarisation: approche et enjeux de la protection de l'environnement aux Îles Baléares*. Direcció: Macià Blázquez i Jean-Marie Miossec (Université Montpellier III).
- Sevilla Unda, Víctor Eduardo. *Relaciones socioambientales y recursos geoeconomicos en la parte central de Baja California Sur, México*. Direcció: Macià Blázquez Salom i Luis Felipe Beltran Morales (Centro de Investigaciones Biológicas del Noroeste, CINOR).

Conferències convidades

- SEGUÍ, M. *Ecotasa i nous turismes a les Illes Balears*. Impartida a la Universitat Autònoma de Barcelona als alumnes del curs del doctorat: Turisme i desenvolupament local a les àrees rurals. 16 d'abril.
- SEGUÍ, M. *Les implicacions socials d'un projecte de turisme sostenible. El cas de les Balears*. Lliçó inaugural del curs acadèmic 2002-2003 a l'Escola Universitària de Turisme i Hoteleria de la Universitat Autònoma de Barcelona. 30 d'octubre de 2002.

- SEGUI, J. M. *Les nouvelles technologies appliquées aux systèmes de transport et leurs effets socio-territoriaux. State of the Art et development d'une application regional aux Îles Baléares*. Université du Québec à Montréal (Canada).
- SEGUI, J. M. *Systèmes intelligents de transport et planification de routes à travers d'un SIG, deux exemples de nouvelles technologies appliquées aux transports*. Université du Québec à Montréal (Canada).

Congressos: participació

- GINARD, A. *Sa Indioteria. Un cas de pervivència d'un topònim popular*. Comunicació presentada a la XV Jornada d'Antroponímia i Toponímia. Gabinet d'Onomàstica, Universitat de les Illes Balears. Manacor (Mallorca), 16 de març de 2002.
- GINARD, A. *Sa Indioteria [Palma, Mallorca]. Un cas de pervivència d'un topònim popular*. Comunicació presentada al XXVIII Col·loqui de la Societat d'Onomàstica. Institut Menorquí d'Estudis. Menorca, 22-24 de març de 2002.
- GINARD, A. RAMIS PUIG-GROS, A. *Naixement, matrimoni i mort a les illes Balears. Respostes a l'enquesta de l'Ateneo de Madrid de 1901-1902*. Comunicació presentada al XII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. Pollença, 31 de maig-2 de juny de 2002.
- GINARD, A. RAMIS PUIG-GROS, A. *Poder local i conflicte municipal. El cas de la Junta Administrativa de la Comuna de Llorito*. Comunicació presentada a les Jornades d'Estudis Locals. Mancomunitat Pla de Mallorca. Santa Eugènia, 6-7 desembre de 2002.
- SEGUÍ, M. Reunió d'experts sobre el tema *Libro Blanco del Turismo Sostenible en el Mediterráneo*. Niça (França), 25 i 26 febrer.
- SEGUÍ, M. VI Congrés Internacional de l'Asociación Española de Estudios del Pacífico. Valladolid del 6 al 8 de juny.
- SEGUÍ, M. VIII Coloquio de Geografía del Turismo, Ocio y Recreación. Títol: *La Geografía y la gestión del turismo*. Santiago de Compostel·la, 7 i 8 novembre.
- SEGUI, J. M. *Intelligent Transport Systems. Regional effects based on case studies*. Networks for Mobility. International Symposium, Setembre de 2002. Universitat d'Stuttgart. Centre of Transportation Research (FOVUS).
- SEGUI, J. M. *Los Sistemas Inteligentes de Transporte. Efectos territoriales a partir del estudio de casos*. III Congreso Nacional sobre Sistemas Inteligentes de Transporte. Seguridad, Información y Tecnología. Asociación Técnica de Carreteras; ITS España; Asociación Española de la Carretera. Palma. 20-22 de novembre de 2002.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- SEGUÍ, M. *Tourisme rural en Espagne. Analyse de l'offre des Baléares, de la Galice et de la Catalogne*. ISSN: 0336-1446. Pàg. 51-55.

LLIBRES

- BLÁZQUEZ, M.; MURRAY, I.; GARAU, J. M. *El tercer boom. Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears 1989-1999*. Centre d'Investigació i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears i Editorial Leonard Muntaner. ISBN: 84-95360-47-0.

- BLÁZQUEZ, M.; CORS, M.; GONZÁLEZ, J. M.; SEGUÍ, M. *Geografía y territorio. El papel del geógrafo en la escala local*. Universitat de les Illes Balears. ISBN: 84-7632-746-3.
- GINARD, A. *La cartografía mallorquina a Mallorca*. J. J. de Olañeta, editor (L'Illa de la Calma). Barcelona. 131 pàg. ISBN: 84-9716-145-9. DL.: B-29515-2002.
- SEGUI, J. M.; MARTINEZ, M. R. *Geografía de los Transportes*. Barcelona. Edit. Ariel. 500 pàg. (en premsa).

Capítols de llibres

- GINARD, A. *La parròquia de Sant Josep del Terme. Documents sobre la gènesi d'un poble entre Palma i Marratxí (1878-1899)*. III Jornades d'Estudis Locals a Marratxí. Ajuntament de Marratxí, pàg. 175-190. ISBN: 84-922044-6-X. DL: PM-84-2002.
- GINARD, A. RAMIS, A. *Sobre el topònim Loreto-Llorito als Països Catalans*. Congrés Internacional de Toponímia i Onomàstica Catalanes. Universitat de València, pàg. 949-963. ISBN: 84-370-5443-5. DL: V-2873-2002.
- SEGUI, J. M. *Intelligent Transport Systems. Regional effects based on case studies*. A: Möhlenbrink, M i altres (ed.). *Networks for mobility*. Universitat d'Stuttgart. Centre of Transportation Research (FOVUS). ISBN: 3-89301-085-8. 2 vols, 710 pàg. Pàg. 64-73.
- SEGUI, J. M. *Los Sistemas Inteligentes de Transporte. Efectos territoriales a partir del estudio de casos*. III Congreso Nacional sobre Sistemas Inteligentes de Transporte. Seguridad, Información y Tecnología. Asociación Técnica de Carreteras; ITS España; Asociación Española de la Carretera. Madrid. ISBN: 84-89875-36-7. 766 pàg. Pàg. 185-196.
- RAMIS, A.; GINARD, A. *El topònim Llorito-Lloret de Vistalegre. Anàlisi evolutiva*. A: *Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy*. Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Palma. Volum II, pàg. 763-776. ISBN: 84-95871-14-9. DL: PM-422-2002.

Altres publicacions

- GINARD, A.; RAMIS, A. *La cultura popular*. A: *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Volum XXIII. Promomallorca Edicions. Pàg. 279-281. ISBN: 84-86.617.17-2 (obra completa); 84-86.617-64-2 (tom XXIII). DL: PM 679-1991.
- GINARD, A. *Aigua mediterrània*. A: *Fora Vila Verd*, suplement del diari *El Mundo/El Dia de Baleares*, 17 de febrer de 2002.
- SEGUÍ, M. *Coneixement del medi. Illes Balears. 3er. primària*. ISBN: 84-294-7854-X. Santillana. Madrid.
- SEGUÍ, M. *Coneixement del medi. Illes Balears. 4t. primària*. ISBN: 84-294-7640-7. Santillana. Madrid.
- SEGUÍ, M. *Coneixement del medi. Illes Balears. 5è. primària*. ISBN: 84-294-7863-9. Santillana. Madrid.
- SEGUÍ, M. *Guia didàctica. Coneixement del medi. Tots amics. Illes Balears. 3er. primària*. ISBN.: 84-294-7855-8. Santillana. Madrid.
- SEGUÍ, M. *Guia didàctica. Coneixement del medi. Tots amics. Illes Balears. 4t. primària*. ISBN.: 84-294-7859-0. Santillana. Madrid.

ALTRES ACTIVITATS

- GINARD, A. Presentació del llibre *Art de conró compost per Monserrat Fontanet del lloc de Llorito, òlim conductor de Son Joan Arnau i de la Porrassa; majoral de Massanella, de Lloseta, i de Son Sant Joan, segons l'estil de Mallorca. 1747*. Proemi i estudi preliminar d'Andreu RAMIS PUIG-GROS. El Gall Editor (Els Fiders, 2). Pollença. Lloret de Vistalegre, 16 de març.
- GINARD, A. Vocal del tribunal de las proves d'accès a la Universitat. Universitat de les Illes Balears, juny-setembre.
- SEGUÍ, M. Coordinador de la taula rodona: *Nuevas y viejas geografías de Asia y el Pacífico*. Valladolid, 7 de juny.

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

- SEGUI, J. M.; RUIZ, M Territori. Monografies sobre els components bàsics. A: *Llibre Verd de la Societat de la Informació*. Direcció General de Recerca, Desenvolupament Tecnològic i Innovació. Conselleria d'Innovació i Energia. Govern de les Illes Balears. 149 pàg. Pàg. 35-54.

5.4. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES HISTÒRIQUES I TEORIA DE LES ARTS

LÍNIES DE RECERCA

- _ BARCELÓ, M. La vida quotidiana a la Mallorca baixmedieval. Desenvolupament cultural i estudi de les mentalitats. Anàlisi de famílies de relleu.
- _ CATEURA, P. Finances i fiscalitat medieval.
- _ DEYÀ, M. Història social a Mallorca i història de la construcció de l'estat modern a Europa.
- _ DURAN, M. La Guerra Civil espanyola de 1936-1939. Primer franquisme. Transició i democràcia.
- _ GAMBÚS, M. Arquitectura i escultura mallorquina dels segles XVI al XVIII. Repertoris iconogràfics i iconologia. Conservació i restauració del patrimoni (manifestacions artístiques: èpoques medieval i moderna). Patrimoni i gestió cultural.
- _ GARCÍA, E. Relacions exteriors de la República Romana. Les Illes Balears a l'Antiguitat.
- _ JUAN, J. L'exercici del poder a la Mallorca dels segles XVI-XVIII. La població a la Mallorca dels segles XVI-XVIII. La història rural mallorquina a l'època moderna. Felip II i Mallorca. Les Germanies a Mallorca.
- _ MARIMON, A. La política colonial espanyola a l'època de la Restauració. L'emigració mallorquina a Cuba i Puerto Rico. Política, cultura i societat a Mallorca a l'època de la Restauració. La Transició a les Illes Balears.
- _ MOLL, I. Demografia històrica. Història de les societats agràries. Historiografia.
- _ MORELLÓ, J. Deute públic. Societat a Catalunya. Segles XIV-XV.
- _ SÁNCHEZ, M. L. Les Illes Balears a l'Antiguitat. L'esclavatge a la Mediterrània. Religions del Món Antic.
- _ SERRA, S. Història de les idees, política, social, cultural i econòmica de les Balears a l'edat Contemporània. La història dels mitjans de comunicació, la seva realitat actual i perspectives de futur. Els fenòmens migratoris (l'emigració de Balears a Amèrica, Europa i Nord d'Àfrica. La immigració a les Illes Balears). La història cultural. Història del turisme.
- _ TORRES, J. J. Estudi i traducció d'historiadors i geògrafs grecs. Historiografia grega. Poesia grega.
- _ VAQUER, O. El comerç marítim de Mallorca a la segona meitat del XVI.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- _ BARCELÓ, M. Referència del projecte: PB98-0166. Ministeri d'Educació i Cultura. Investigadora principal. Títol del projecte: *Vivir en Mallorca medieval: documentación e iconografía*.
- _ DEYÀ, M. Participació com investigador en el projecte BHA2002-00352 subvencionat per la Direcció General d'Investigació. Títol: *Élites de poder y grupos sociales en la Mallorca Moderna*.
- _ DEYÀ, M. Realització de la història del calçat a Balears. Entitat: Conflusa, SA.
- _ DURAN, M. *Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las islas Baleares en el siglo XX*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002-2005. Investigador principal: Sebastià Serra Buquets.
- _ JUAN, J. *Élites de poder y grupos sociales en la Mallorca moderna*. Projecte BHA 2002-00352. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Investigador principal J. Juan Vidal.
- _ JUAN, J. Acció integrada amb Itàlia concedida per la Direcció General d'Ensenyament Superior i Investigació Científica del Ministeri d'Educació i Cultura. Referència: HI1999-0022. Investigador principal: Josep Juan Vidal.
- _ JUAN, J. Acció integrada amb Àustria concedida per la SECIPI del Ministeri d'Assumptes Exteriors. Referència: HU 2000-0008. Investigador principal: Josep Juan Vidal.

- _ MARIMON, A. *Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las islas Baleares en el siglo XX*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002-2005. Investigador principal: Sebastià Serra Buquets.
- _ MARIMON, A. *Instituciones culturales y sociabilidad en la Catalunya contemporánea*. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002-2005. Investigador principal: Jordi Casassas Ymbert.
- _ MOLL, I. *Mortalidad infantil y condiciones de vida en las Baleares (1876-1936)*. Ministeri d'Educació i Ciència. 2001-2003. Investigador principal: Francesc Bujosa Homar.
- _ MOLL, I. *La acción de la Administración y de la Iglesia en el proceso de dotación de servicios públicos en España (1845-1930). Un análisis regional*. Ministeri d'Educació i Ciència. 2003-2006. Investigadora principal.
- _ MOLL, I. *Història de la ciència a les Balears*. Conselleria d'Innovació y Tecnologia. 2003-2006. Direcció: Francesc Bujosa Homar.
- _ MORELLÓ, J. Projecte d'investigació sobre *Poder y fiscalidad en la Cataluña de los siglos XIII-XIV: bases jurídicas y trasfondo político*. Referència: PB98-0478. Institució Milà i Fontanals (CSIC). Direcció: Manuel Sánchez Martínez.
- _ SERRA, S. *Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las islas baleares en el siglo XX*. Referència: BHA2002202-03177. Projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002-2005. Investigador principal: Sebastià Serra.
- _ SERRA, S. *Instituciones culturales y sociabilidad en la Catalunya contemporánea*. Referència: BHA2002-01500. Ministeri de Ciència i Tecnologia. Durada: 2002-2005. Investigador principal: Jordi Casassas Ymbert.
- _ SERRA, S. *Els historiadors vertebradors de la cultura catalana. Projecte per a la formació d'un diccionari de la Historiografia catalana*. Durada: 1998-2003. Universitat Autònoma de Barcelona-Conselleria de Presidència de la Generalitat de Catalunya. Investigador principal: Antoni Simón.
- _ SERRA, S. *Xarxa temàtica d'història de la cultura i dels intel·lectuals*. Referència: 2001XT00026. Direcció General de Recerca-Generalitat de Catalunya. Durada: 1999-2003. Investigador principal: Jordi Casassas Ymbert.
- _ SERRA, S. *Minority news papers to new media*. Referència: TIC2000-3220-CE. Projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia. 2002. Investigador principal: Sebastià Serra.
- _ VAQUER, O. Estada a Viena dins el marc de l'Acció Integrada Hispano-Austríaca núm. HU00-8.

ACTIVITATS DE RECERCA

Memòries de tercer cicle

- _ GAMBÚS, M. Concepció Bauçà de Mirabó Gralla. *La Real Cartuja de Jesús de Nazaret de Valldemossa. Formación y evolución de su patrimonio artístico. Estado de la cuestión y desarrollo de un apartado: la cerámica*
- _ GAMBÚS, M. Andreu Josep Villalonga Vidal. *Plets i art religiós a Mallorca (segles XVI-XVIII). La sèrie documental Causes Civils com a font per a la Història Social de l'Art*.
- _ GAMBÚS, M. Miquela Forteza Oliver. *Aproximación a la xilografía en Mallorca. La imprenta Guasp*.
- _ JUAN, J. Memòria de tercer cicle d'Enrique Sánchez Nievas *La Hisenda Reial de Felip II a Mallorca*. Octubre de 2002. Director J. Juan.

Conferències convidades

- _ BARCELÓ, M. *Vida cotidiana a Eivissa durant l'Edat Mitjana*. Extensió Universitària de la Universitat de les Illes Balears. Eivissa, 8 de maig de 2002.
- _ BARCELÓ, M. *Aspectos generales de la Edad Media hispánica*. Cursos d'Estiu per a Estrangers a l'Estudi General Lul·lià. Palma, 22 de juliol de 2002.

- _ BARCELÓ, M. *La vivienda medieval*. Curso de Verano 2002. Universitat Complutense de Madrid. El Escorial, 26-30 d'agost de 2002.
- _ BARCELÓ, M. *Sexualidad y vida cotidiana en la Mallorca medieval*. V Curso de Historia Medieval: Sexo y Sexualidad en la Edad Media. Fundación Santa María de Albarracín. Albarracín, 25-27 de setembre de 2002.
- _ CATEURA, P. *Introducció a l' Edat Mitjana, problemàtica i cronologia*. III Curs Descobrir l'Arqueologia. El Món Medieval. Alcúdia, abril-maig de 2002.
- _ GAMBÚS, M. Conferència inaugural del XV Antonio Binimelis Sagrera Memorial Lecture. *El reto de las universidades europeas ante un espacio cultural compartido*. Centre of Spanish Studies. Jawaharlal Nerhu University. Nova Delhi, Índia. 4 de febrer de 2002.
- _ GAMBÚS, M. Participació en el VII Curs de Pensament i Cultura Clásica. Art i Antiguitat Grecollatina. Fundació La Caixa amb la conferència *Belleza i mitologia en Botticelli*. Palma, 13 de desembre 2002.
- _ GAMBÚS, M. Participació en el II Curs de Pensament i Cultura Clásica. Art i Antiguitat Grecollatina. Fundació La Caixa amb la conferència *Belleza i Mitología en Botticelli*. Ciutadella, 14 de desembre de 2002.
- _ GAMBÚS, M. Participació en el cicle Historia y Cultura en el Mundo Antiguo amb la conferència *La tradición de la Antigüedad en la cultura jeroglífica occidental*. Fundación Adama. Palma, 19 de desembre de 2002.
- _ JUAN, J. *La Corona d'Aragona al tempo di Filippo II*. Università degli Studi di Cagliari (Itàlia). 22 de març de 2002.
- _ JUAN, J. *La Corona d'Aragona al tempo di Carlo V*. Università degli Studi di Cagliari (Itàlia). 26 d'abril de 2002.
- _ MARIMON, A. *Mallorca, de l'emigració a la immigració*. UOM. Campos, 5 de març de 2002.
- _ MARIMON, A. *La diversitat de la via americana*. Ajuntament de Campanet-Consell de Mallorca-UIB. 26 de novembre 2002.
- _ MARIMON, A. *Convulsions i conflictes a Europa*. Ajuntament de Campanet-Consell de Mallorca-UIB. 3 de desembre 2002.
- _ MARIMON, A. *La persecussió de la llengua catalana a Mallorca*. Binissalem. 5 de maig de 2002.
- _ MARIMON, A. *Tòpics i realitats de la Història de Mallorca*. Vilafranca. 22 de juliol de 2002.
- _ MARIMON, A. *De la guerra del 98 a l'aliança del 2001 (anàlisi de les relacions militars entre Espanya i els EUA)*. Universitat d'Alacant. 4 de març de 2002.
- _ MARIMON, A. *Origen i desenvolupament de l'imperialisme nord-americà*. Palma, 25 d'abril de 2002.

Congressos; taules rodones i seminaris: organització, participació

- _ BARCELO, M. *Notes sobre Joan Alexandre Adret, jueu convers i protometge de Mallorca (segle XV)*. Comunicació presentada en el XII Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Pollença, 31 maig-1 i 2 de juny de 2002. En col·laboració amb Gabriel Ensenyat Pujol.
- _ BARCELÓ, M. V Curso de Historia Medieval: Sexo y Sexualidad en la Edad Media. Fundación Santa María de Albarracín. Albarracín, 25-27 de setembre de 2002.
- _ BARCELÓ, M. Congreso Internacional Almanzor y su Época. Córdoba, 13-17 d'octubre de 2002.
- _ BARCELÓ, M. III Congreso Internacional Almanzor y su Época. Algeciras, 29 de novembre-1 de desembre de 2002.
- _ CATEURA, P. *Las Baleares en los siglos XIII-XV: ¿de fondacho a centro industrial?*. Ponència presentada al Seminari Internacional Les Ciutats Portuàries en el Procés de Desenrotllament Econòmic Italià i Espanyol entre l'Edat Mitjana i la Moderna. València, 21-23 de novembre de 2002.

— CATEURA, P. *Los conceptos de orden y desorden político en la historiografía balear*. Ponència presentada al Seminario Internacional ¿Golpes de Estado a Fines de la Edad Media?. Madrid, Casa de Velázquez, 25-27 de novembre de 2002.

— DEYÀ, M. Participació a XXXIV Settimana di Studi del Istituto Internazionale di Storia Economia F. Datini de Prato. Concretament es presentà, per invitació de l'organització, la comunicació titulada *La energía eólica en las Islas Baleares durante el Antiguo Régimen. Los molinos de viento*.

— DEYÀ, M. Participació en el Congrès Internacional Los Extranjeros en la España Moderna. Málaga, desembre de 2002. Comuniació: *Jerónimo Genoin: mercader y cónsul de extranjeros en la Mallorca de principios del siglo XVII*. També és coautor de la comunicació *D'estranya nació. Artesanos extranjeros en el Reino de Mallorca (ss. XVI-XVIII)* juntament amb Margalida Bernat i Jaume Serra.

— GARCÍA, E.; SÁNCHEZ, M. L. *Testimonios epigráficos sobre movilidad socio-geográfica de las élites baleares en época altoimperial*. XII Congressus Internationalis Epigraphiae Graecae et Latinae. Las Provincias del Imperio romano a Través de su Epigrafía. Asociación Internacional de Epigrafía Griega y Latina. Barcelona, 3-8 de setembre de 2002.

— GARCÍA, E. *Elementos norteafricanos en la civitas Bocchoritana (Mallorca)*. L'Àfrica Romana. XV Convegno Internazionale di Studi. Ai Confini dell'Impero: Contatti, Scambi, Conflitti. Association Internationale d'Épigraphie Grecque et Latine. Institut National du Patrimoine, Tunísia. Università degli Studi di Sassari, Facoltà di Lettere e Filosofia, Dipartimento di Storia, Centro di Studi Interdisciplinare Sulle Province Romane. Tozeur, 11-15 de desembre de 2002.

— JUAN, J. Membre de la comissió permanent dels Congressos d'Història de la Corona d'Aragó.

— JUAN, J. Membre del consell assessor del Congreso Internacional 1802: España entre dos Siglos y la Recuperación de Menorca. Ciutadella, Menorca, 23-25 de setembre de 2002.

— JUAN, J. Ponència: *El sistema de gobierno en las Islas Baleares a fines del siglo XVIII*. Congreso Internacional 1802: España entre dos Siglos y la Recuperación de Menorca. Ciutadella, Menorca, 23-25 de setembre de 2002.

— JUAN, J. Taula rodona: *Jaume II i les ordinacions de 1300*. Centre Cultural de La Misericòrdia. Consell de Mallorca, 18 de febrer de 2002.

— LLADÓ, F. *Le regard de l'autre: Majorque vue par les etangers au debut de XXè siecle*. Congrès Environnement et Identite en Mediterranee. Corte (Còrsega), França. 4-7 de juliol de 2002.

— MOLL, I. *Instituciones públicas y calidad de vida desde una perspectiva histórica*. Seminario de Estudios de Población. Universitat Complutense de Madrid. Facultad de Ciencias Políticas y Sociología, departamento de Sociología II. Març de 2002.

— MOLL, I. Vicepresidenta del comitè organitzador i ponent de la segona sessió. Títol de la ponència: *Epidemiologia des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat*. X Congrès d'Història de la Medicina Catalana. Convent de Sant Domingo. Pollença (Mallorca). Maig-juny de 2002.

— MOLL, I. Comunicació: *La historia contemporánea en la Universidad: reflexiones sobre su contenido, propuestas de programación*. Congreso de Historia Contemporánea. Universitat de Zaragoza. Setembre de 2002.

— MOLL, I. Membre del comitè assessor i ponent de la 4a sessió. Títol de la ponència: *El proceso de urbanización en España durante el reinado de Carlos III*. Congrès 1802: España entre dos siglos y la recuperación de Menorca. Sociedad Estatal de Commemoraciones Culturales. Ciutadella de Menorca. Setembre de 2002.

— MOLL, I. Ponent a la 4a sessió de les IV Jornades de Sistemes Agraris, Organització Social i Poder Local als Països Catalans: Fires, Mercats i Món Rural. Títol de la ponència: *Reorganització de l'espai agrari, i circuits de circulació mercantil*. Alguaire (Lleida). Novembre de 2002.

— MORELLÓ, J. Comunicació: *Fiscalidad y jurisdicción eclesiástica: el caso de la Iglesia de Tarragona (s. XIV-XV)*. X Congreso de Historia Agraria. Sitges. 23-25 de gener de 2002.

— MORELLÓ, J. Comunicació: *La otra cara de la política fiscal de los municipios: la exención de impuesto*. Seminari: Parler d'Impôt: Discours, Traités et Débats sur l'Impôt dans

les Monarchies et les Villes de l'Occident Méditerranéen au Moyen Age. La Rochelle. 3-5 d'octubre de 2002.

— SÁNCHEZ, M. L.; GARCÍA, E. *Testimonios epigráficos sobre movilidad sociogeográfica de las élites baleares en época altoimperial*. XII Congressus Internationalis Epigraphiae Graecae et Latinae. Barcelona. 3-8 de setembre de 2002.

— SÁNCHEZ, M. L. *Las monedas de M. Arrius Secundus (43 a. C.)*. XI Congreso Nacional de Numismática. Institución Fernando el Católico. Saragossa. 16-19 d'octubre de 2002.

— SÁNCHEZ, M. L. *Jerarquías religiosas y sociedad en la isla de Menorca (siglos I-III)*. Congreso Internacional GIREA-ARYS, Jerarquías Religiosas y Control Social en el Mundo Antiguo. Universitat de Valladolid. 7-9 de novembre de 2002.

— SÁNCHEZ, M. L. *Toponimia de la Balearis minor (Menorca): la hipótesis púnica*. XV Convegno Internazionale di Studi l'Africa Romana. Universitat de Sassari. 12-15 de desembre de 2002. Tozeur (Tunísia).

— SÁNCHEZ, M. L. XXII Seminario Internazionale di Studi Storici da Roma alla Terza Roma sobre Città ed Ecumene. I Luoghi Dell'universalismo da Roma a Costantinopoli a Mosca. Roma.

— SÁNCHEZ, M. L. Seminari Convergencia e Sviluppo in Spagna e Italia. Universitat de Roma-La Sapienza.

— SÁNCHEZ, M. L. II Seminario Italo-Spagnolo di Storia delle Religioni La Filigrana Sacrale Dell'universo Alimentare nel Mondo Clásico. Roma.

— SÁNCHEZ, M. L. Taula rodona *De la esclavitud a la ciudadanía romana*. Curso de Verano de El Escorial. Universitat Complutense. Madrid. 23 d'agost de 2002.

— SÁNCHEZ, M. L. Seminari di Archeologia Cristiana. École Française de Roma.

— SERRA, S. *Élites municipales et sentiment national dans l'aire de la Méditerranée nord-occidentale*. 27-28 de setembre de 2002. Còrcega.

— VAQUER, O. *Inmigrantes extranjeros en mallorca, 1448-1598*. I Coloquio Internacional Los Extranjeros en la España Moderna. Universitat de Málaga. Novembre de 2002.

Cursos i jornades: organització, participació

— BARCELÓ, M. Participació amb una lliçó sobre *El paisatge a la Mallorca medieval* en el Seminari sobre Anàlisi del Paisatge. 1a fase del Màster en Anàlisi i Disseny del Paisatge. Palma, 22 de juliol de 2002.

— BARCELÓ, M. Curs Vida Pública y Privada en la Edad Media. Curs d'Estiu 2002. Universitat Complutense de Madrid. El Escorial, 26-30 d'agost de 2002.

— BARCELÓ, M. Comunicació: *Aspectes de la vida quotidiana a Santa Margalida a la tardor medieval*. I Jornades d'Estudis Locals. Santa Margalida, 18-22 de desembre de 2002.

— CATEURA, P. Cicle sobre Jaume II i les ordinations de l' any 1300. Consell de Mallorca. Cicle de 12 conferències, entre els dies 11 i 25 de febrer de 2002.

— DEYÀ, M. *Els artesans alcudiencs i els gremis de la ciutat i Regne durant el segle XVI. El cas del tèxtil*. II Jornades d'Estudis Locals d'Alcúdia. Pàg. 45-53.

— GARCÍA, E. LI Curso de Español para Extranjeros. 11-31 de juliol de 2002. Càtedra Ramon Llull, Universitat de Barcelona, Universitat de les Illes Balears, Estudi General Lul·lià. Curs Monogràfic de Cultura Espanyola. Història d'Espanya. Conferència: *La romanización de Hispania*.

— GARCÍA, E. VI Curs d'Arqueologia de la Ciutat Romana de Pol·lèntia. 15 de juliol-8 d'agost 2002. Consell de Mallorca, Universitat de Granada, Ajuntament d'Alcúdia, Àrea de Cultura i Patrimoni. Conferència: *La conquesta romana de les Balears i el procés de municipalització*.

— GARCÍA, E. VI Curs d'Història Monetària d'Hispania. Funció i Producció de les Seques Índigenes. Museu Nacional d'Art de Catalunya, Gabinet Numismàtic de Catalunya. Barcelona, 28-29 de novembre de 2002. Conferència: *Dinero y moneda en la Hispania indígena: la mirada de las fuentes literarias*.

— LLADÓ, F. *La pintura de paisatge a Mallorca a principis del segle XX* (2 h). II Curs d'Història, Art i Cultura Popular. Centre Universitari de Campos (UIB)-Ajuntament de Campos. 16 de gener de 2002.

- LLADÓ, F. *L'art del període de les avantguardes històriques* (4 h). Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma. Col·legi de Llicenciats. 29 de gener de 2002.
- LLADÓ, F. *El Simbolisme* (2 h). Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma. 4 de novembre de 2002.
- LLADÓ, F. *Pop Art* (2 h). Història de l'Art a la Secundària. Centre de Professors de Palma. 11 de novembre de 2002.
- LLADÓ, F. *Incidència dels artistes plàstics llatinoamericans a l'Escola de Pollença* (9 h). Màster d'Estudis Baleàrics. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB). Palma, 15 i 16 de novembre de 2002.
- MARIMON, A. Ponència *Joventuts i vida política des de la Transició Democràtica*. XXI Jornades d'Estudis Històrics Locals. Els Joves a l'Època Contemporània. Palma.
- MARIMON, A. Ponència: *Evolució política del segle XX a Mallorca*. II Jornades d'Estudis Locals de Felanitx.
- MARIMON, A. Comunicació *Evolució política de Manacor sota la Restauració (1900-1923)*. II Jornades d'Estudis Locals de Manacor. Maig de 2002.
- MARIMON, J. *Les èpoques Moderna i Contemporània a Mallorca (Segles XVIII-XX)*. Universitat Oberta per a Majors (curs 2002-2003).
- MARIMON, A. *Minories i nacions sense estat en el món actual* (coordinador). ICE, octubre-desembre de 2002.
- MARIMON, A. Màster d'Estudis Baleàrics (10 hores).
- MARIMON, A. *Mallorca de la Guerra Civil a la Transició Democràtica*. Gener de 2002.
- MARIMON, A. *Societat, cultura i política a la Mediterrània Occidental: estabilitat i canvis*. III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera. Eivissa, setembre de 2002.
- MOLL, I. Entitat organitzadora: Càtedra Iberoamericana. Títol: *La integració de iberoamèrica en el contexto internacional*. Tema presentat: *Los orígenes históricos de la integración de Iberoamérica*. Juliol de 2002.
- MOLL, I. Entitat organitzadora: Universitat de Castilla-La Mancha. Títol: *Tierra, mujeres y sociedad rural en españa, siglos XVI-XX*. Tema presentat: *Las mujeres en la gestión y transmisión de las explotaciones en las sociedades agrarias de la España mediterránea (siglo XIX)*. Juliol de 2002.
- MOLL, I. Entitat organitzadora: departament d'Humanitats, Universitat Carlos III de Madrid. Títol: *Seminario de Historia de España en la Época Contemporánea*. Tema: *Pautas históricas de ocupación de los territorios insulares*. Novembre de 2002.
- MOLL, I. Entitat organitzadora: Universitat de les Illes Balears, Vicerectorat d'Extensió Universitària. Títol: *Universitat Oberta per a Majors*. Pobles. Tema: *Són els alemanys els únics que han comprat mallorca?*. Març de 2002.
- MOLL, I. Entitat organitzadora: Fundació Universitat i Empresa, Universitat Illes Balears. Títol: *Curs de Postgrau d'Estudis Baleàrics*. Tema: *El segle XIX*.
- MOLL, I. Entitat: Estudi General Lul·lià, Universitat de Barcelona. Títol: *Curs d'Estiu d'Espanyol per a Estrangers, història d'Espanya*. Tema: *Atraso y modernización en la España del siglo XX*. Juliol de 2002.
- MULET, M. J. *Arte y símbolo en la cultura mesopotàmica* (2 h.). Primer Curso de Historia de la Humanidad: Historia y Cultura en el Mundo Antiguo (14 h., 2002-03). Fundación Adama. Palma, 21 de novembre de 2002.
- MULET, M. J. *El paisatge i les arts plàstiques: Una concreció: Land Art i Earthwork* (2 h.). Màster en Anàlisi i Disseny del Paisatge. Seminari d'Ecologia. UIB. 8 d'octubre de 2002.
- MULET, M. J. *L'art del 1945 fins ara* (4 h.). Curs Història de l'Art a Secundària (21 h., 2 cred.). Centre de Professorat de Palma-Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de les Illes Balears. Palma, 31 de gener de 2002.
- SÁNCHEZ, M. L. Coordinadora i directora del cicle de conferències *Religions del Món Antic. Entre politeisme i monoteisme*. Centre de Cultura Sa Nostra. Palma. Octubre-desembre de 2002.
- SÁNCHEZ, M. L. *La integración de los latinos en la ciudadanía romana*. Curso de Verano de El Escorial: Ciudadanos y Extranjeros en el Mundo Antiguo: Segregación e Integración. Universitat Complutense. Madrid. 19-23 d'agost de 2002.

- SÁNCHEZ, M. L. *Municipios flavios en las Islas Baleares*. VI Curs d'Arqueologia de la Ciutat Romana de Pol·lèntia. Alcúdia. 31 de juliol de 2002.
- SERRA, S. Director i professor del Màster d'Estudis Baleàric: Ciències Humanes i Socials.
- SERRA, S. Direcció del Curs d'història de Mallorca de la transició democràtica fins a l'actualitat. Escola Municipal de Mallorquí (Manacor).
- SERRA, S. Direcció del Curs de la Universitat d'Estiu 2002.
- SERRA, S. Direcció d'un curs a la III Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera 2002.

Reunions: organització, participació

- SÁNCHEZ, M. L. Participació a les activitats del Dipartimento de Scienze Storiche, Archeologiche e Antropologiche dell'Antichità. Universitat de Roma-La Sapienza.
- SERRA, S. Xarxa de la Història Cultural de la Mediterrània.

PUBLICACIONS

Articles en revistes o publicacions de caràcter científic nacionals

- BARCELÓ, M. Inventari de la possessió de Ramon Gual a Marratxí (1504). *III Jornades d'Estudis Locals a Marratxí*. Pàg. 89-98.
- BARCELÓ, M. Murada i vida quotidiana. *Estudis Baleàrics*, 70. Palma. Pàg. 7-16.
- BARCELÓ, M. El testament de dos humanistes. *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, 58. Palma. Pàg. 281-290.
- CATEURA, P. Direcció del nombre 27 de la revista d'història *Mayurqa*.
- CATEURA, P. Coordinació del monogràfic sobre Finances i fiscalitat medieval publicat a *Mayurqa*, 27, pàg. 7-160.
- CATEURA, P. El sistema fiscal del reino de Mallorca en los inicios de la crisis. *Mayurqa*, 27, pàg. 47-62.
- GARCÍA RIAZA, E. Moneda foránea en la Península Ibérica (III-I a. C.): un balance de las fuentes literarias. *Actas del X Congreso Nacional de Numismática*. Madrid. Pàg. 221-229.
- GARCÍA, E.; SÁNCHEZ, M. L. Un nuevo duunviro de Pollentia (Alcúdia, Mallorca). *Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy*, II, Palma. Pàg. 903-910.
- JUAN, J. Peajes y ecotasas ¿vuelven los impuestos medievales por derecho de paso o estancia?. *Clío*, número 7, maig de 2002, pàg. 60-64.
- MARIMON, A.; RAMIS, C. Transició i democràcia. *L'Avenç*, Barcelona, núm. 267, març de 2002, pàg. 36-44.
- MORELLÓ, J. *Las villas del Camp de Tarragona ante la presión fiscal de la Corona durante la baja Edad Media, a Fiscalidad de estado y finanzas municipales en los reinos hispánicos*. Casa de Velázquez, Madrid (en premsa).
- MORELLÓ, J. *La intervención de las cuentas municipales: la actuación de los oïdors en Reus y Valls (siglos XIV-XV)*, a M. Sánchez/D. Menjot (coord.). *La fiscalité des villes au Moyen Age (Occident méditerranéen)*. 4. Éditions Privat, Toulouse (en premsa).
- MORELLÓ, J. Les resistences a l'impôt dans les municipalités catalanes (s. XIII-XV). *Actes del col·loqui: L'impôt dans les villes de l'occident méditerranéen (XIII-XV siècle)*, en premsa.
- MORELLÓ, J. Un model (singular?) d'associacionisme intercomunitari. Gestió i repartiment d'impostos entre les viles del Camp de Tarragona. *Actes del col·loqui Les viles catalanes entre els segles XII i XIV: senyoria, comunitat i estructures fiscals*, en premsa.
- MORELLÓ, J. El deute exterior mallorquí. Els creditors catalans a partir de l'estudi d'un capbreu de censals del segon quart del segle XV. *Mayurqa*, 28, en premsa.
- SÁNCHEZ, M. L. *Municipium/res publica* en la epigrafia latina de las Islas Baleares. *Memorias de Historia Antigua*, núm. 21-22.
- SÁNCHEZ, M. L. La monarquía de Euno-Antíoco. *Mayurqa*, núm. 28.
- SERRA, S. Mallorca després de la calma. *L'avenç. Revista d'Història i Cultura*, núm. 267.

Llibres

- BARCELÓ, M. *La Talla de la Ciutat de Mallorca, 1512*. Palma.
- CATEURA, P. *Comissari de la publicació-llibre Jaume II i les Ordinacions de l'any 1300*. Consell Insular de Mallorca. 238 pàgines. ISBN: 84-87389-15-5.
- DEYÀ, M. Coautor d'*Història d'Alcúdia. El segle XVI*. Alcúdia. ISBN: 84-95-995-00-X.
- JUAN, J. *Els Virreis de Mallorca (XVI-XVII)*. El Tall Editorial. ISBN: 84-96019-02-0.
- MARIMON, A. *Entre la realitat i la utopia. Història del PSM* (segona edició corregida i ampliada). Documenta Balear. Palma.
- MARIMON, A. *Història Contemporània d'Amèrica* (amb J. Alcàzar, N. Tabanera i J. M. Santacreu). Segona edició. Universitat d'Alacant.
- MARIMON, A. Coordinador, juntament amb Miquel Seguí i Francisca Lladó, de les *XX Jornades d'Estudis Històrics Locals. El Món del Còmic: Ideologia, Estètica i Llenguatge*. Institut d'Estudis Balears. Palma.
- MORELLÓ, J. *Llibre Reus en el trànsit a la modernitat: fiscalitat i finances d'una vila en vies de creixement*. Associació d'Estudis Reusencs. Reus (en premsa).
- TORRES, J. J. *Tucídides. Historia de la Guerra del Peloponeso. Libros I-II*. Biblioteca Básica Gredos, núm. 15. Madrid. Introducció general, pàg. IX-XLIV. ISBN: 84-249-2477-0.
- TORRES, J. J. *Tucídides. Historia de la Guerra del Peloponeso. Libros III-IV*. Biblioteca Básica Gredos, núm. 16. Madrid. ISBN: 84-249-2478-9.
- TORRES, J. J. *Tucídides. Historia de la Guerra del Peloponeso. Libros V-VI*. Biblioteca Básica Gredos, núm. 17. Madrid. ISBN: 84-249-2479-7.
- TORRES, J. J. *Tucídides. Historia de la Guerra del Peloponeso. Libros VII-VIII*. Biblioteca Básica Gredos, núm. 18. Madrid. ISBN: 84-249-2480-0.
- VAQUER, O. *Propietats i propietaris a Felanitx durant el regnat de Felip II*. Ajuntament de Felanitx. 109 pàg.

Capítols de llibres

- BARCELÓ, M. *La Universitat de Mallorca: origen i evolució fins el segle XVIII* (en col·laboració amb Ricard Urgell Hernández). A: Les Universitats de la Corona d'Aragó, ahir i avui. Lleida. Pàg. 157-192.
- BARCELÓ, M. *Els Milià: una altra nissaga de notaris a la Mallorca baixmedieval*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Palma. Núm. I. Pàg. 177-191 (en col·laboració amb Gabriel Ensenyat Pujol).
- DEYÀ, M. *La manufactura de la pell en la Mallorca preindustrial*. A: Las islas del calzado. Historia económica del sector en Baleares (1200-2000). Palma. Pàg. 139-215. ISBN: 84-95360-67-5.
- DURAN, A. *Jeroni Bibiloni, incòmode amb el bisbe Manso, col·laborador de Pere J. Gelabert, i orador civil i sagrat*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Govern de les Illes Balears. Palma. Pàg. 377-384.
- DURAN, M. *Confidències d'un militar anglès sobre la situació a Mallorca entre 1936 i 1945*.
- GARCÍA, E. *Dinero y moneda en la Hispania indígena: la mirada de las fuentes literarias*. A: varis autors. Funció i producció de les seques indígenes. Museu Nacional d'Art de Catalunya. Barcelona. Pàg. 9-34.
- JUAN, J. *Historia Moderna Universal*. Ariel Historia. Barcelona. ISBN: 84-344-6666-X. Pàg. 185-208.
- JUAN, J. *El tránsito del siglo XVIII al XIX en las Islas Baleares*. A: 1802 : España entre dos siglos y la devolución de Menorca. Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales. Madrid. ISBN: 84-95241-25-0. Pàg. 125-138.
- JUAN, J. *El comercio exterior mallorquín en la Edad Moderna : un estado de la cuestión*. A: Historia y perspectivas de investigación. Estudios en memoria del profesor Ángel Rodríguez Sánchez. Junta de Extremadura. Mérida. ISBN: 84-7671-681-8. Pàg. 213-219.
- JUAN, J. *De la Guerra de la Oreja a la Guerra de Sucesión Austríaca. De la conflagración Hispano-Británica a la conflagración general*. A: Felipe V y el Atlántico. III Centenario del

advenimiento de los Borbones. XIV Coloquio de Historia Canario-Americana. Ediciones del Cabildo de Gran Canaria. Las Palmas. ISBN: 84-8103-314-6. Pàg. 113-147.

— LLADÓ, F. *De la sociedad rural a la sociedad preturística: la mujer mallorquina vista por Anglada y sus discípulos*. A: Actas del Congreso Luchas de Género en la Historia a Través de la Imagen. Tom II. Servicio de Publicaciones. Centro de Ediciones de la Diputación Provincial de Málaga (CEDMA). Pàg. 361-377. ISBN: 84-7785-465-3. DL.: MA-1129-2002.

— MARIMON, A. *El còmic d'aventures durant el franquisme*. A: XX Jornades d'Estudis Històrics Locals. El Món del Còmic: Ideologia, Estètica i Llenguatge. Institut d'Estudis Baleàrics. Palma. Pàg. 31-56.

— MOLL, I. *Descripció del poblament i de la població del municipi de Marratxi al 1816*. A: III Jornades d'Estudis Locals a Marratxi. Ajuntament de Marratxi. Pàg. 161-174.

— MOLL, I. *Los comerciantes del setecientos*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Govern de les Illes Balears. Palma. Pàg. 607-634.

— SÁNCHEZ, M. L.; GARCÍA, E. *Un nuevo duunviro de Pollentia (Alcúdia, Mallorca)*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Palma. ISBN: 84-95871-14-9.

— SÁNCHEZ, M. L. *Los escritores latinos, el mito de Alejandro y el príncipe (siglo I d.C.)*. A: FIEC II. Atenas. ISBN: 960-86875-00.

— SERRA, S. *Turismo e instituciones políticas a partir de los años sesenta. El caso de Baleares*. Actas del III Simposio de Historia Actual. Vol. II. Gobierno de la Rioja. Instituto de Estudios Riojanos. Logroño.

— SERRA, S. *Balears, terres d'immigració*. A: La immigració a les Balears (2000-2001). Estudis sobre història, geografia humana i realitat social. Leonard Muntaner editor.

— SERRA, S. *Les Jornades d'Estudis Històrics Locals de l'Institut d'Estudis Baleàrics, 1981-2001. Balanç de vint anys*. A: Homenatge a Guillem Rosselló Bordoy. Govern de les Illes Balears.

— SERRA, S. *Humorisme gràfic a la premsa mallorquina actual*. A: XX Jornades d'Estudis Locals El Món del Còmic: Ideologia, Estètica i Llenguatge.

Pròlegs, recensions

— BARCELÓ, M. Pròleg del llibre *Dijous Bo. Un fet històric*, obra de Gabriel Pieras Salom, Josep Coll Terrasa i Miquel Llompart Seguí, publicat per l'Ajuntament d'Inca.

— JUAN, J. Recensió del llibre d'Ardit, M.; Badenes, M. A.; Bernat, J. S. *El País Valencià en el cens d'Aranda*. Universitat de València/Universitat Jaume I. València. A: *Afers*, 42/43. Pàg. 635-642.

— MARIMON, A. Pròleg (pàg. 9-41) a Melià, Josep: *Pensament*. Proa. Barcelona.

— MORELLÓ, J. Ressenya presentada a la *Revista de Historia Medieval* de la Universitat de València, dels llibres de P. CATEURA, *El Regne esvaït: desenvolupament econòmic, subordinació política, expansió fiscal (Mallorca, 1300-1335)* i *La trentena esgarriadora. Guerra i fiscalitat (el Regne de Mallorca, 1330-1357)*.

— SÁNCHEZ, M. L. Pròleg a ENRIQUE GARCÍA. *Celtíberos y lusitanos frente a Roma: diplomacia y derecho de guerra*. Vitoria.

ALTRES ACTIVITATS

— BARCELÓ, M. Membre del consell de redacció de *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana, Estudis Baleàrics, Mayurqa, Medievalismo*.

— BARCELÓ, M. Secretària de la revista *Mayurqa*.

— BARCELÓ, M. Membre del consell acadèmic de l'*Institut d'Estudis Baleàrics*, depenent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern Balear.

— BARCELÓ, M. Presidenta de la *Societat Arqueològica Lul·liana*.

— BARCELÓ, M. Acadèmica de número de l'*Acadèmia d'Estudis Històrics, Genealògics i Heràldics de Mallorca*.

— BARCELÓ, M. Vocal de la Junta de Govern de la *Sociedad Española de Estudios Medievales*.

- _ BARCELÓ, M. Presentació del llibre *Dijous Bo. Un fet històric* de Gabriel Pieras Salom, Josep Coll Terrasa i Miquel Llompарт Seguí, acte orgnitzat per l' Ajuntament d'Inca (4 de novembre de 2002).
- _ BARCELÓ, M. Presentació del llibre *El monestir de Santa Elisabet. Beguins, terceroles, jerònimes, 1317-2000*, de Josep Estelrich i Costa (Palma, 14 de novembre de 2002). Acte organitzat per la comunitat Jerònima del monestir de Santa Isabel.
- _ BARCELÓ, M. Membre del comitè científic de les VI Jornades d'Estudis Locals de la Mancomunitat del Pla, organitzades per l'Ajuntament de Santa Eugènia (8-9 de novembre de 2002).
- _ GAMBÚS, M. *El reto de las universidades europeas ante un espacio cultural compartido*. Centre of Spanish Studies. Jawaharlal Nerhu University. Nova Delhi, Índia.
- _ GAMBÚS, M. Presentació del *Diccionari de les arts: arquitectura, escultura i pintura*. Edicions UIB. Palma.
- _ JUAN, J. Membre del comitè directiu de la comisió internacional per l'estudi dels parlaments i dels consells ciutadans dels Estats de la Corona d'Aragó, de l'Institut d'Història de l'Europa mediterrània
- _ JUAN, J. Membre del consell rector de l'Estudi General Lul·lià.
- _ JUAN, J. Membre del consell de redacció de la revista *Mayurca*.
- _ JUAN, J. Membre dels consells assessors de les revistes *Afers, Estudis, Norba i Pedralbes*.
- _ JUAN, J. Coordinador de programes Erasmus-Sócrates amb les Universitats de Viena (Àustria), Cagliari i Torí (Itàlia) i Coimbra (Portugal).
- _ MARIMON, A. Director de la revista *Lluc*.
- _ MARIMON, A. Coordinador del projecte d'elaboració i edició de material didàctic *Cultures i migracions. Fites històriques i Alimentació i dieta mediterrània*. Conselleria d'Educació i Cultura.
- _ MARIMON, A. Membre de la comissió d'autoavaluació dels estudis d'Història.
- _ MORELLÓ, J. Col·laborador de la Catalunya gòtica de l'Enciclopèdia Catalana. Autor de les monografies històriques relatives a Montblanc, Reus i la Selva del Camp.
- _ SÁNCHEZ, M. L. Estada a l'Universitа degli Studi di Roma-La Sapienza. Curs 2001-2002.
- _ SERRA, S. Director de la col·lecció de llibres *Els Ullals* d'Edicions Cort.
- _ SERRA, S. Assessor dels *Quaderns d'Història Contemporània* de l'editorial Documenta Balear.
- _ SERRA, S. Assessor de la col·lecció *La Guerra Civil Poble a Poble* de l'Editorial Documenta Balear.
- _ SERRA, S. Director de la col·lecció *Coneixement, Realitat i Perspectives* de la Fundació Emili Darder.
- _ VAQUER, O. Presentació de *El comerç marítim de Mallorca (1448-1531)*. 24 de gener al CIPCEM (Centre Cultural de la Misericòrdia de Palma).
- _ VAQUER, O. Presentació de *El comerç marítim de Mallorca (1448-1531)*. 2 de juny al Centre Cultural de Felanitx.
- _ VAQUER, O. Presentació de *Propietats i propietaris a Felanitx durant el regnat de Felip II*, dins les II Jornades d'Estudis Locals. 13 de desembre al Centre Cultural de Felanitx.

Convenis

- _ GAMBÚS, M. Banca March. Organització Universitat Oberta per a Majors. Ajuntament de Ciutadella. Organització Universitat Oberta per a Majors. Institut Balear d'Afers Socials. Organització Universitat Oberta per a Majors. Institut Balear de la Dona. Genèric. Consell Insular de Menorca. Organització Universitat Oberta per a Majors a Menorca. Consell Insular de Menorca. Organització Universitat Oberta per a Majors a Ciutadella. Institut de Migracions i Serveis Socials. Organització Universitat Oberta per a Majors. Consell Insular d'Eivissa i Formentera. Organització Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera.

Conselleria d'Educació i Cultura, Consell Insular de Menorca, Universitat de Barcelona, Universitat Jaume I de Castelló i Ajuntament de Maó. Organització Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei.

Conselleria d'Educació i Cultura. Política lingüística.

— SÁNCHEZ LEÓN, M. L. Centre de Recherches d'Histoire Ancienne. Université de Franche-Comté Besançon.

— SERRA, S. Centre d'Estudis i Documentació Contemporània-UIB i Sa Nostra.

5.5. DEPARTAMENT DE CIÈNCIES MATEMÀTIQUES I INFORMÀTICA

Tesi doctoral

□ Bartomeu Estrany Bonnín. *Sistema de posicionamiento electrooculográfico con reajuste interactivo*. Direcció: Alexandre Garcia Mas i Llorenç Valverde Garcia.

Congressos

□ B. ESTRANY, A. GARCIA-MAS, L. VALVERDE. Ponència *A computer-based system for the detection and analysis of the EOG for the control of the eye's position*. 11th European Congress of Clinical Neurophysiology.

Publicacions internacionals

□ B. ESTRANY, A. GARCIA-MAS, L. VALVERDE. A computer-based system for the detection and analysis of the EOG for the control of the eye's position. *Clinical Neurophysiology (Official Journal of the International Federation of Clinical Neurophysiology)*. Vol. 113. ISSN: 1388-2457.

PROJECTES

Finançats per la CYTED

□ *RIBIDI. Recuperación de Información y Bibliotecas Digitales*. Entitat finançadora: CYTED. [Http://www.dcc.uchile.cl/%7Egnavarro/ribidi/integr.html](http://www.dcc.uchile.cl/%7Egnavarro/ribidi/integr.html). 2001-2004. Investigador principal: Gonzalo Navarro. Investigadora de la UIB: Adelaida Delgado Domínguez.

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

□ *TEXTERM. Textos especializados y terminología: selección y recuperación automática de la información*. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: BFF2000-0841. Entitats participants: UPF, UIB. 2001-2003. Investigadora principal: M. Teresa Cabré Castellví. Investigadora de la UIB: Adelaida Delgado Domínguez.

□ *RICOTERM. Sistema de recuperación de información con control terminológico y discursivo*. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Referència: TIC2000-1191. Entitats participants: UPF, UIB. 2001-2003. Investigadora principal: Mercè Lorente Casafont. Investigadora de la UIB: Adelaida Delgado Domínguez.

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

□ DELGADO, A.; BAEZA-YATES, R. An analysis on query languages for XML. *UPGRADE. The European Online Magazine for the IT Professional*. Vol. III, núm. 3. [Http://www.upgrade-cepis.org/issues/2002/3/up3-3Delgado.pdf](http://www.upgrade-cepis.org/issues/2002/3/up3-3Delgado.pdf).

Articles en revistes nacionals

□ DELGADO, A.; BAEZA-YATES, R. Lenguajes de consulta para XML: un análisis comparativo. *El Profesional de la Información*. Vol. 11, núm. 2. Pàg. 84-90.

□ DELGADO, A.; BAEZA-YATES, R. Un análisis de lenguajes de consulta para XML. *Novática*. Vol. 157. [Http://www.ati.es/novatica/2002/157/nv157sum.html#art11](http://www.ati.es/novatica/2002/157/nv157sum.html#art11).

Convenis, col·laboracions amb entitats públiques i privades

□ Acord de col·laboració entre la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, la Universitat de les Illes Balears i l'Editorial Moll per a la creació d'una biblioteca

digital en xarxa de l'*Aplec de Rondaies Mallorquines d'en Jordi d'es Racó*. Direcció del projecte: Adelaida Delgado.

ACTIVITATS DE RECERCA

Projectes de fi de carrera

□ *Data traffic smoothing using token bucket model*. Alumnes: Antonio Javier Abellán Rodríguez, Manuel Gómez Ballester. Professora: Yuhua Luo.

Activitats investigadores en altres centres

□ Y. LUO. *Multi-site cooperative 3D design integration system for architecture*. Department of Computer Science and Information Systems, University of Hong Kong.

□ Y. LUO. *Online cooperative integration for architecture design in 3D CAD*. Department of Automation and Computer Aided Design. Chinese University of Hong Kong.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

□ Y. LUO. 2002 Euro-China Co-operation Forum on the Information Society. 16-20 d'abril de 2002. Beijing, Xina.

□ Y. LUO. ECPPM 2002, E-Work and eBusiness in Architecture Engineering and Construction. Portoroz. Eslovènia.

□ Y. LUO. IST 2002. Copenhagen, Dinamarca. Comissió Europea.

PUBLICACIONS

Articles en revistes de difusió internacional i nacional

□ Y. LUO. Online integration of 3D architectural design. *Proceedings of ECPPM 2002, e-Work and eBusiness in Architecture Engineering and Construction*. Pàg. 453-455.

□ Y. LUO. Visualization for cooperative architecture design system. *Proceedings of IEEE 2002 International Conference on Information Visualization*. Londres. Pàg. 582-588.

□ Y. LUO. Cooperative integration of architectural design in 3D. Pàg. 1093-1099. *Proceedings of the 9th International Conference on Computing in Civil and Building Engineering*. Taipei, Taiwan.

□ Y. LUO. Online integration of 3D architectural design. IST 2002. Copenhagen.

ALTRES

□ Y. LUO. *Modelados avanzados en informática gráfica*: <http://dmi.uib.es/yuhua/FGIG>.

□ Y. LUO. Membre de l'Editorial Board, *International Journal of Image and Graphics*, World Scientific. Nova Jersey, Londres, Singapur, Hong Kong, Bangalore.

□ Y. LUO. Intercanvi d'investigació amb la Universitat de Roughborough, Bretanya.

5.6. DEPARTAMENT DE DRET PRIVAT

Participació en projectes

- LLODRÀ, F. Participació en el projecte *La protección de los consumidores en los contratos de alojamiento turístico*. Ministeri d'Educació i Cultura. Investigador principal: Miquel Coca.
- NADAL, I. Investigadora a temps parcial en el projecte BJU 2002-04544-C02-01.
- NADAL, I. Investigadora a temps parcial en el projecte SEC 2002-4384-C01-01.

Projectes finançats pel Govern espanyol i altres entitats

- COCA, M. *La protección de los consumidores en los contratos de alojamiento turístico*. BJU 2000-0280. Hi participen: MUNAR, P.; VERDERA, B.; LLODRÀ, F.
- FERRER, M. P. *La adaptación del derecho de familia propio de las Islas Baleares a la nueva realidad social*. BJU 2000-0974. Hi participen: VERDERA, B.; LLODRÀ, F.
- COCA, M. *Estudio jurisprudencial sobre la problemática jurídico privada del derecho del turismo en Baleares*. Beca Càtedra Sol Melià d'Estudis Turístics. Hi participen: MUNAR, P.; MARTÍNEZ, A.; VERDERA, B.

Tesi doctorals dirigides

- TORRES, J. A. *Contratación a distancia y defensa de los consumidores*. Antonia Paniza Fullana. Qualificació: excel·lent *cum laude*. Tribunal: S. Cavanillas Múgica, Ruiz-Rico, Ruiz-Morón, Rubio Torrano, Gómez Laplaza, Bercovitz Rodríguez-Cano.

Memòries d'investigació dirigides

- TORRES, J. A. *A ação civil publica e a defesa legal do meio ambiente*. Ruy Alberto Zibetti. Facultat de Dret de la Universitat Luterana de Brasil. 28 de juliol de 2002. Qualificació: notable per unanimitat. Tribunal: A. Blasco Esteve, L. Garau Juaneda, J. A. Torres Lana.
- TORRES, J. A. *A donação de organos*. José Pereira Chaves. Facultat de Dret de la Universitat Luterana de Brasil. 31 de juliol de 2002. Qualificació: excel·lent per unanimitat. Tribunal: A. Blasco Esteve, L. Garau Juaneda, J. A. Torres Lana.

PUBLICACIONS

Llibres

- FERRER, M. P.; MUNAR, P. A. *Compilación del derecho civil de les Illes Balears y Ley de Parejas Estables. Edición, con notas de antecedentes, concordancias y jurisprudencia*. Edició bilingüe. Coedició Parlament de les Illes Balears-Universitat de les Illes Balears.
- FERRER, M. P.; MUNAR, P. A. *Materials precompilatoris del dret civil de les Illes Balears*. Coedició Parlament de les Illes Balears-Universitat de les Illes Balears.
- LLODRÀ, F. Comunicació: *La articulación de los requisitos de plasmación documental y disponibilidad de las condiciones generales en la contratación electrónica*. XV Años de Encuentros sobre Informática y Derecho, 1987-2002. Tom II. Instituto de Informática Jurídica. Universitat Pontifícia Comillas. Pàg. 741-751. Dipòsit Legal: M.-14.766-2002.

Obres col·lectives

- TORRES, J. A. Comentario a las leyes 253 a 266 de la Compilación de Derecho Civil Foral de Navarra (Fuero Nuevo). A: *Comentarios a la compilación de derecho civil de Navarra*. Enrique Rubio Torrano. Ed. Aranzadi, Pamplona, pàg. 646-691.

Publicacions on line

- TORRES, J. A. *La noción de turista y la necesidad de su especial protección*. Unitat didàctica 5. A: Curso de Especialista Universitario en Derecho del Turismo, editat per la Universitat de les Illes Balears. Internet. En fase de publicació.
- TORRES, J. A. *La multipropiedad*. Tema 56 bis del programa de Dret Civil al portal jurídic Iustel.

Monografies

— LLODRÀ, F. *El contrato celebrado bajo condiciones generales*. Editorial Tirant lo Blanch. València. Tirant monografies, 246. Dipòsit legal: V-2756-2002. ISBN: 84-8442-622-X. (436 pàgines).

— NADAL, I. *El ejercicio de acciones civiles en el proceso penal*. València. Editorial Tirant lo Blanch. ISBN: 84-8442-554-1. 229 pàgines.

Capítols de llibres

— VERDERA, B. Estudio general de la reserva troncal (a propósito de la STS de 18 de octubre de 2001). A: *Libro Homenaje a D. Luis Díez-Picazo Ponce de León*. En premsa.

— VERDERA, B. La interpretación de los contratos a partir de los principios contractuales europeos. II Congreso Internacional Bases de un Derecho Contractual Europeo. Universitat de Lleida. 9 i 10 de maig de 2002. En premsa. <http://www.udl.es/dept/dpriv/law>.

Articles

— NADAL, I. El documento electrónico en el proceso monitorio. *Tribunales de Justicia*, núm. 2. Febrer de 2002. Pàg. 21-31.

— NADAL, I. Las vías de impugnación de la calificación del Registrador de la Propiedad. *Diario La Ley*, núm. 5573. 25 de juny de 2002. Pàg. 1-13.

— NADAL, I. La intervención de las comunicaciones telefónicas. *Tribunales de Justicia*, núm. 11. Novembre de 2002. Pàg. 45-66.

Comentaris de jurisprudència

— NADAL, I. Inscripción de auto de adjudicación y mandamiento de cancelación. Cargas en procedimiento de ejecución hipotecaria del art. 131 LH (DGRN R 24 octubre de 2000). *Tribunales de Justicia*, núm. 3. Març de 2002. Pàg. 72-78.

— NADAL, I. Proceso monitorio del art. 21 LPH. El demandado no puede pagar y a la vez oponerse. Posibles conductas del demandado y consecuencias en el proceso monitorio. (AP Asturias. Sentencia 12 septiembre de 2000). *Tribunales de Justicia*, núm. 4. Abril de 2002. Pàg. 63-67.

— NADAL, I. Declaración de paternidad y reserva de acciones para la fijación de la pensión de alimentos en sentencia penal que condena por un delito continuado de abusos sexuales. (AP Cáceres, S 24 abril 2001). *Tribunales de Justicia*, núm. 7. Juliol de 2002. Pàg. 100-108.

Articles en revistes nacionals

— VERDERA, B. La construcción extralimitada: revisión jurisprudencial. *Rev. Crítica de Derecho Inmobiliario*, núm. 673, pàg. 1793-1825.

— VERDERA, B. Anotaciones sobre el régimen de visitas de parientes y allegados. *Diario La Ley*, núm. 5669, 4 de desembre de 2002, pàg. 1-6.

— TUR, M. N. Responsabilidad civil III. Apartat 5: Responsabilidad civil y penal. Apartat 6: Responsabilidad civil de la Administración Pública. Apartat 7: Responsabilidad civil y laboral. A: Materiales para el estudio del derecho. PORTALDERECHO. www.iustel.com. Publicacions multimèdia.

— TORRES, J. A. Notas sobre la regulación de los complejos inmobiliarios privados en la Ley de propiedad horizontal. *Actualidad civil*, núm. 24, 12-18 de juny de 2002, pàg. 875-893. També a *Estudios de Derecho Judicial*, núm. 33, pàg. 63-94.

— TORRES, J. A. La protección del turista en el Derecho español (apuntes para un estudio). *Libro homenaje a Luis Díez Picazo*. En premsa.

Conferències convidades

— MUNAR, P. A. *El régimen de separación de bienes: líneas generales e incidencia en el ámbito sucesorio. La familia y la herencia en la sociedad española contemporánea*. Cursos de Verano de la UNED. Ávila. 2-07-2002.

Conferències pronunciades

— TORRES, J. A. *La Ley de parejas estables de la comunidad autónoma de las Islas Baleares*. Conferència pronunciada al Col·legi Notarial de Balears. Palma, 22 d'abril de 2002.

- TORRES, J. A. Curs Universitari de Dret civil Balear. Consell General del Poder Judicial, Govern de les Illes Balears, Universitat de les Illes Balears. Títol de postgrau. Desenvolupament de dues sessions. Títols: *La familia. La pareja de hecho* (8 de febrer de 2002), i *Los negocios jurídicos entre cónyuges* (8 de març de 2002).
- TORRES, J. A. *Noves fronteres de l'ètica: gen-ètica. Implicacions socials de la clonació i altres tècniques de l'enginyeria genètica*. Col·legi de Doctors i Llicenciats de Balears. Participació en la taula rodona de clausura. 21 de febrer de 2002.

Ponències per invitació

- TORRES, J. A. *La Ley de parejas estables de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears*. Jornadas de Derecho de Familia: las Uniones de Hecho. Fundació Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi de Missers de Balears i l'Asociación Española de Abogados de Familia, delegació de les Illes Balears. Palma, 18 d'abril de 2002.
- TORRES, J. A. *La Ley de ordenación de la edificación: responsabilidad de los agentes de la edificación (con especial referencia a los técnicos intervinientes)*. Seminari sobre l'Ordenació Urbanística en la CAIB. Col·legi d'Enginyers Industrials de Balears. Palma, 25 de maig de 2002.

Ponències per designació

- TORRES, J. A. *National reporter*, designat per l'Asamblea de la Asociación Española de Derecho Comparado. Saragossa. 29 de juny de 2002 amb el tema *Liability for defective products and services: emergence of a worldwide standard?*. XVI Congreso Internacional de Derecho Comparado. Brisbane, 14-20 de juliol de 2002.

Participació congressos i jornades

- VERDERA, B. *La interpretación de los contratos a partir de los principios contractuales europeos*. II Congreso Internacional Bases de un Derecho Contractual Europeo. Universitat de Lleida. 9 i 10 de maig de 2002.
- VERDERA, B. Jornadas de Derecho de Familia. Col·legi de Missers de Balears. Setembre de 2002.
- VERDERA, B. XII Jornades de Dret Català a Tossa. *El dret civil català en el context europeu*. Facultat de Dret de Girona (Tossa de Mar, setembre de 2002).
- LLODRÀ, F. Assistència i presentació de comunicació a les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa: El Dret Civil Català en el Context Europeu. Tossa de Mar, 26 i 27 de setembre de 2002. Títol de la comunicació: *Reflexions sobre els PECL i la fase negociadora del contracte. Letter of intent: pacte d'intencions o precontracte*.
- LLODRÀ, F. Beca d'assistència al seminari *Perspectivas del Régimen del Suelo, Urbanismo y Vivienda*. Director: Manuel Ángel Rueda Pérez, Universitat Internacional Menéndez Pelayo. Santander. 30 hores lectives. Del 5 al 9 d'agost.

Participació en cursos d' especialització

- TORRES, J. A. Curso Superior de Derecho de Familia. Departament de Dret Civil de la Universitat de Santiago de Compostel·la. Títol de postgrau. Desenvolupament de dues sessions amb els títols: *La protección jurídica de los enfermos mentales* i *El procedimiento de incapacitación*. 31 de maig de 2002.
- TORRES, J. A. *Noves fronteres de l'ètica: Gen-ètica. Implicacions socials de la clonació i altres tècniques de l'enginyeria genètica*. Col·legi de Doctors i Llicenciats de Balears. Participació en la taula rodona de clausura. 21 de febrer de 2002.
- TORRES, J. A. Curso de Experto Universitario en Mediación Familiar. Departament de Dret Civil de la Universitat de Granada. Títol: *La crisis de la pareja en las uniones no matrimoniales*. 13 de juny de 2002.
- TORRES, J. A. Diplomado en Derecho Registral y Notarial. Facultat de Dret de la Universitat de Guanajuato. Títol: *Derecho comparado. Derecho español*. 22 i 23 de novembre de 2002.

Cursos i seminaris

— NADAL, I. Intervenció en el curs de la FUEIB: Cómo buscar información jurídica en Internet. Dues hores de docència sobre informació judicial. Palma, el 19 de novembre de 2002.

5. 7. DEPARTAMENT DE DRET PÚBLIC

Ponències i conferències impartides

- GARAU, F. *Los nuevos reglamentos comunitarios sobre derecho procesal interacional*. 21 de febrer de 2002. IV Curso sobre la Aplicación Judicial del Derecho Comunitario. Fundació Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi d'Advocats de Balears. Palma.
- GARAU, F. *La Unió Europea al segle XXI*. Felanitx (Mallorca). 27 de febrer de 2002. Universitat Oberta per a Majors (UOM).
- GARAU, F. *La Unió Europea al segle XXI*. Lluçmajor (Mallorca). 6 de març de 2002. Universitat Oberta per a Majors (UOM).
- GARAU, F. *Régimen de la Comunidad Europea*. 15 de març de 2002. Jornadas sobre Derecho de Extranjería. Fundació Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi d'Advocats de Balears. Palma. 14 i 15 de març de 2002.
- GARAU, F. *De Frankenstein a Supermán. Posibilidad científica, admisibilidad ética y limitaciones jurídicas*, en col·laboració amb M. Misericòrdia Ramón Juanpere i Camilo J. Cela Conde. 4 de novembre de 2002. II Setmana de la Ciència i la Tecnologia.
- GARAU, F. Presentació de la conferència *Implicacions en el dret internacional*. Jaume Saura i Estapà (Universitat de Barcelona). 28 de febrer de 2002. Cicle Les Diferents Cares del Canvi Climàtic. Palma. Novembre de 2001 a maig de 2002.
- ▣ PIÑA, R. El Regne Balearium. De la participació a les Corts Catalanes a la consolidació dels parlaments insulars. Congreso Internacional Cortes Generales de la Corona de Aragón en el Siglo XVI. Monzón.

Congressos, jornades i conferències convidades

- FELIU, S. Jornades sobre *La Reforma del Sistema Español de Derecho Internacional Privado*. 7 de juny de 2002. Real Academia de Jurisprudencia y Legislación. Madrid.
- GARAU, F. Jornades sobre *La Reforma del Sistema Español de Derecho Internacional Privado*. 7 de juny de 2002. Real Academia de Jurisprudencia y Legislación. Madrid.
- GARAU, F. Simposi *Die Konzeption Eines Europäisches IPR-Gesetzes*. Max-Planck-Institut für Ausländisches und Internationales Privatrecht. 22 de juny de 2002.
- GARAU, F. Trobada anual de l'associació *Freunde des Hamburger Max-Planck-Institut für Ausländisches und Internationales Privatrecht*. 22 de juny.
- SOCIAS, J. M. Ponència sobre *Evolució normativa turística des del punt de vista urbanístic*. II Jornades d'Estudi dels Parlaments Autònoms de l'Antiga Corona d'Aragó: Legislació Turística. Parlament de les Illes Balears. Eivissa. Maig de 2002.
- SOCIAS, J. M. Ponència sobre *Ordenación del litoral, urbanismo y turismo*. Cursos de la Granda: Ordenación del Territorio en el Área Central de Asturias. Avilés-Gozón (Asturias). Director: Leopoldo Tolivar Alas. Agost de 2002 (5-9).
- SOCIAS, J. M. Ponència sobre *Ordenació turística a les Illes Balears*. Curs d'Especialista Universitari en Dret Urbanístic i Ordenació del Territori. Títol propi de postgrau de la Universitat de les Illes Balears. Palma. Director: Avel·lí Blasco Esteve. Novembre de 2002.

Tesis doctorals dirigides

- BLASCO, A. Felio Bauzà Martorell. *El procedimiento administrativo electrónico* (llegida el mes de juliol de 2002).

Cursos

- BLASCO, A. Director i professor del Curs d'Especialista en Dret Urbanístic i Ordenació del Territori (curs de postgrau de 250 hores, 7a edició).

- FELIU, S. *¿Cómo buscar información jurídica en internet?. Aspectos de derecho internacional*. Organitzat pel CEDIB (Centre d'Estudis de Dret i Informàtica de les Illes Balears). 22 de novembre de 2002.
- FELIU, S. La competencia judicial internacional y la ley aplicable a los contratos de consumidores por vía electrónica: una necesaria coordinación. *Gaceta Jurídica de la Unión Europea y de la Competencia*, núm. 219. Maig/juny de 2002, pàg. 61-73 (ISSN: 1575-2054).
- GARAU, F. La jurisprudencia comunitaria sobre inversiones en empresas públicas en proceso de privatización. ¿Tarjeta roja a la normativa española?. *Gaceta Jurídica de la Unión Europea y de la Competencia*, núm. 220. Juliol/agost de 2002, pàg. 63-74 (ISSN: 1575-2054).
- GARAU, F. Comentario al auto del Tribunal Supremo de 8 de febrero de 2000. A: J. C. FERNÁNDEZ ROZAS (coord.). *Anuario Español de Derecho Internacional Privado*, vol. 2. En premsa.
- GARAU, F. Comentario a la sentencia del Tribunal de Justicia de la Comunidad Europea de 13 de julio de 2000. Asunto C-423/98 (Albore). A: J. C. FERNÁNDEZ ROZAS (coord.). *Anuario Español de Derecho Internacional Privado*, vol. 2. En premsa.
- JANER, J. D. La influencia del Derecho Comunitario en la creación de un ius comune de la responsabilidad patrimonial de los poderes públicos nacionales. *Revista de Derecho Comunitario Europeo*, vol. 11, pàg. 177-192.
- JANER, J. D. Política euromediterránea y fomento de los derechos humanos. *Boletín Europeo de la Universidad de La Rioja*, núm. 10, pàg. 36-44.
- SOCIAS, J. M. Error material, error de hecho y error de derecho. Concepto y mecanismos de corrección. *Revista de Administración Pública (RAP)*, núm. 157.
- SOCIAS, J. M. Breve comentario sobre las fundaciones del sector público en el nuevo proyecto de ley de fundaciones. *Revista General de Derecho Administrativo (RGDA)*. IUSTEL, núm. 1.

Llibres

- GARAU, F. *Lecciones de Derecho Procesal Civil Internacional*. En premsa.

Capítols de llibre

- BLASCO, A. Planificación y gestión del territorio turístico en las Islas Baleares. A: llibre col·lectiu *Derecho y Turismo*. Ed. Tirant lo Blanch, València.
- BLASCO, A. La nova organització dels Consells Insulars. A: llibre col·lectiu *Quatre estudis sobre la Llei de Consells Insulars* (Institut d'Estudis Autònoms, Palma).
- FELIU, S. Spanish municipal legislation concerning matters of private international law, 1999 and 2000 (en col·laboració amb Luis Garau Juaneda, F. Garau Sobrino i Nuria García Canals). *Spanish Yearbook of International Law*, vol. VII, (1999-2000). En premsa.
- FELIU, S. Aspectos internacionales del comercio electrónico (en col·laboració amb F. Garau Sobrino). A: Varis. *Curso de Especialista Universitario de Derecho de Internet*. En premsa).
- FELIU, S. Comentario a la sentencia de 19 de junio de 2000 (Juzgado de Primera Instancia núm. 15 de Palma) y a la Sentencia de 27 de noviembre de 2000 (Audiencia Provincial de les Illes Balears). A: J. C. FERNÁNDEZ ROZAS (coord.). *Anuario Español de Derecho Internacional Privado*, vol. 2. En premsa).
- FELIU, S. Comentario al Auto del Tribunal Supremo (Sala de lo Civil), de 8 de febrero de 2000 y al Auto del Tribunal Supremo (Sala de lo Civil), de 16 de mayo de 2000. A: J. C. FERNÁNDEZ ROZAS (coord.). *Anuario Español de Derecho Internacional Privado*, vol. 2. En premsa).

□ GARAU, F. Spanish municipal legislation concerning matters of private international law, 1998 (en col·laboració amb Luis Garau Juaneda i Nuria García Canals). A: *Spanish Yearbook of International Law*, vol. VI, (1998). Martinus Nijhoff Publishers. La Haia. Pàg. 305-320. ISSN: 0928-0643; ISBN: 90-411-1840-3.

□ GARAU, F. Aspectos internacionales del comercio electrónico (en col·laboració amb Silvia Feliu Álvarez de Sotomayor. A: *Varis. Curso de Especialista Universitario de Derecho de Internet*, (en premsa).

□ GARAU, F. Spanish municipal legislation concerning matters of private international law, 1999 and 2000 (en col·laboració amb Luis Garau Juaneda, Silvia Feliu Álvarez de Sotomayor i Nuria García Canals). *Spanish Yearbook of International Law*, vol. VII, (1999-2000). En premsa.

Recensions a la bibliografia

□ C. M. ÁVILA RODRÍGUEZ. Recensió al llibre de Joana M. SOCÍAS CAMACHO, *La ordenación de las zonas turísticas litorales*. Universitat Carlos III de Madrid (Instituto Pascual Madoz)-Boletín Oficial del Estado. Madrid. *Revista Española de Derecho Administrativo* (REDA), núm. 115, pàg. 467-472.

Participació activa en equips de redacció

□ SOCIAS, J. M. Membre de l'equip de redacció de la *Revista General de Derecho Administrativo*, *Portal de Derecho IUSTEL*. Director: Santiago Muñoz Machado.

Treballs en curs

□ SOCIAS, J. M. Participació en la realització de material didàctic pel *Curs on Line de Turisme*. Campus Extens-Formació Continuada. Universitat de les Illes Balears-Banc de Santander.

Estades en centres estrangers

□ FELIU, S. Estada d'un mes de durada (juliol de 2002) en els cursos de l'Acadèmia de La Haia de Dret Internacional Privat.

□ GARAU, F. Estada en el Max-Planck-Institut für Ausländisches und Internationales Privatrecht (Hamburg, Alemanya), del 21 al 25 de juny de 2002. Objectiu: recopilar material bibliogràfic en matèria de comerç electrònic i Dret Internacional Privat.

5.8. DEPARTAMENT DE FILOLOGIA ESPANYOLA, MODERNA I LLATINA

LÍNIES DE RECERCA

- BERNAT, A. Literatura del Segle d'Or. Literatura emblemàtica. Edició crítica. Edició digital. Cervantes.
- GARAU, J. Recerca centrada en l'anàlisi del cànon literari de Joaquim Maria Bover, el gran erudit mallorquí del segle XIX.
- STEINHÄUSL, U. Alemán para turismo. Projecte finançat pel Goethe Institut (Madrid) (1998-2003). En col·laboració amb les universitats d'Alcalá de Henares, Cáceres i La Laguna (Tenerife). Investigació sobre les necessitats professionals dels diplomats en turisme. Elaboració d'un currículum per a alemany a les escoles universitàries de turisme. Elaboració de material didàctic tradicional i electrònic.

PROJECTES

Finançats pel Gover espanyol i altres entitats públiques

- BERNAT, A. *Biblioteca virtual de textos españoles del Siglo de Oro accesibles vía Internet: subproyecto 1. Edición digital y base de datos de las obras de emblemática traducidas al español*. Programa PRID. Entitat finançadora: Ministeri de Ciència i Tecnologia. Projecte número: TEL1999-0335-C04-01 Període: 1999-2002. Investigador principal: Sagrario López Poza. Universitat d'A Coruña.

Finançats per la UE

- BERNAT, A. *I codici culturali iberici e le loro traduzioni mediterranee*. Entitat finançadora: MURST (Ministero dell'Università e della Ricerca Scientífica). Itàlia. Projecte número: 2003105581_002, àrea 10. Període: 2002-2004. Investigador principal: Giancarlo Depretis. Università degli Studi di Torino.
- GARAU, J. *Estudio y edición crítica de las obras inéditas del Maestro Bartolomé Jiménez Patón (1589-1640)*. Referència: PB96-0190. Entidad finançadora: Ministeri d'Educació i Cultura. Universitat de les Illes Balears. Durada: 1997-2000. Investigador responsable: Jaume Garau Amengual. Participans: Abraham Madroñal Durán, Juan Miguel Monterrubio Prieto. Tot i haver acabat el període d'aquest projecte, el volum del material inèdit trobat aconsellava la continuació de la labor d'estudi i edició, pensant amb la impressió de diversos volums. Ens restava l'estudi i correcta transcripció de les nombroses cites llatines dels manuscrits trobats, per aquest motiu s'ha incorporat a l'equip Carme Bosch que se n'ocupa d'aquesta part de l'edició.
- GARAU, J. *Estudio y edición crítica de las obras teatrales inéditas de Diego de Torres Villarroel (Salamanca, 1694-1770)*. Referència: BFF2000-1068. Entitat finançadora: Ministeri d'Educació i Ciència. Durada: 2000-2003. Investigador responsable: Jaume Garau Amengual. Participants: Abraham Madroñal Durán, Josep Servera Baño, Juan Miguel Monterrubio Prieto. Seguint el pla de treball previst, a l'any 2002 l'equip ha continuat amb l'estudi i transcripció d'aquest conjunt d'obres teatrals. També cal destacar el descobriment d'una obra desconeguda d'aquest gran autor de la literatura espanyola del segle XVIII.
- GARAU J. Recerca centrada en l'anàlisi del canó literari de Joaquim Maria Bover, el gran erudit mallorquí del segle XIX.
- TRAPERO, P. Investigadora principal de *Teatre i cinema. Aplicacions escenològiques a les ciències de l'espectacle*. UIB. Programa de suport a la recerca de la UIB. Número del projecte: 2002/11.

Participació en congressos, taules rodones i conferències

- BERNAT, A. *...y escucho con mis ojos a los muertos. El espacio maravilloso de la biblioteca barroca*. Congrés internacional Loca Ficta. Los Espacios de la Maravilla de la Edad Media al Siglo de Oro. Pamplona, abril de 2002.
- BERNAT, A. *Un ejemplo de anotación electrónica: el bestiario de los emblemas morales de Sebastián de Covarrubias*. VI Congreso Internacional de Emblemática-Sixth International Emblem Conference. La Corunya, 10-14 de setembre de 2002.

- BOSCH, G. Congrés internacional sobre lingüística del 21 al 25 de juny de 2002. Potsdam (Alemanya).
- BOSCH, G. Ponència: *Mallorca ein mehrsprachiges und multikulturelles Projekt*.
- CUADRADO, P. *Surrealismo, literatura, Portugal*. Círculo de Bellas Artes. Madrid. 9 de gener de 2002.
- CUADRADO, P. *Los pessoas de Pessoa: poesía y modernidad*. Universitat de les Illes Balears. Palma. 19 d'abril de 2002.
- CUADRADO, P. *Camões, poeta lírico y épico*. Universitat de València. València, 24 d'abril de 2002.
- CUADRADO, P. *La modernitat de i des de la literatura portuguesa i un quasimanifest per una realitat poètica*. Lliçó inaugural del curs 2002-2003. Universitat de les Illes Balears, 27 de setembre de 2002.
- CUADRADO, P. *Sobre os rios que vão*. Fundació Pilar i Joan Miró. Palma. 31 d'octubre de 2002. Dins el cicle de conferències: La Caverna de Platón.
- CUADRADO, P. *Els brasils del Brasil-literatura i mestissatge*. Acompanyat d'una performance d'Arnaldo Antunes. Dintre del cicle Globalización e Identidad del projecte Futurismo-Imagen y Realidad del Turismo en las Islas Baleares. Palma. Govern Balear, Conselleria de Turisme. 19 de desembre de 2002.
- CUADRADO, P. *Cela en Mallorca, Mallorca en Cela*. Palma. Can Bordils. 18 de desembre de 2002. Dintre del cicle de conferències d'homenatge a Camilo José Cela, organitzat per l'Ajuntament de Palma i la Universitat de les Illes Balears.
- CUADRADO, P. *Avantguarda i compromís en la literatura portuguesa*. II Simposi Internacional de Narrativa: Realisme i Compromís en la Postguerra Europea. Universitat de València. 25 d'abril de 2002.
- CUADRADO, P. *O Surrealismo na obra de Júlio/Saúl Dias: presença e antecipação*. Uma Palavra para Todo o Sempre!-Homenagem a Júlio/Saúl Dias no Centenário do seu Nascimento. Porto, Universidade Fernando Pessoa, 17 de maig de 2002.
- CUADRADO, P. II Simposi Internacional de Narrativa [Realisme i Compromís en la Postguerra Europea] . Universitat de València. 23-25 d'abril de 2002.
- CUADRADO, P. *Uma palavra para todo o sempre!-homenagem a júlio/saúl dias no centenário do seu nascimento*. Porto, Universitat Fernando Pessoa. 17 de maig de 2002.
- CUADRADO, P. *Literatura, cinema i art a Raya*. Zamora (Aliste, Tábara, Alba) i Portugal (Tras-os-Montes). 15-19 de juliol de 2002.
- ENRIQUE, A. *From clitics to inflections: diachronic and typological evidence for afixal object agreement marking in spanish*. Ponència presentada el 20 de setembre de 2002 en el Tercer Forum de Morfologia. Universitat de Lille 3, Villeneuve D'Ascq (França).
- JUAN, M.; SALAZAR, J. XX Congrès Nacional AESLA. Jaén, 18-20 d'abril de 2002. *Design and planning of an anti-racist web site for secondary education*.
- DOS ANJOS MARQUES, M. L. *Manuel Laranjeira um autor de fim de século*. Fourth Annual Graduate Student Conference on Lusophone and Hispanic Literature and Culture. Department of Spanish and Portuguese. Universitat de California-Santa Barbara. Santa Bàrbara, Califòrnia. 18, 19 i 20 d'abril de 2002.
- DOS ANJOS MARQUES, M. L. Reunió de l'ALEE (Asociación de Lusitanistas del Estado Español). Universitat Complutense de Madrid. 16 de setembre de 2002.
- SAMPOL, G. *Sobre les visions de la Palestina*. Fundació Rotger Villalonga. Palma, març de 2002.
- SAMPOL, G. IX Seminari de Traducció Poètica de Farrera de Pallars, amb les autores portugueses Ana Hatherly i Teresa Rita Lopes. Institució de les Lletres Catalanes, 25-28 d'abril de 2002.
- SAMPOL, G. *Els vampirs i la literatura*. Casa-Museu Llorenç Villalonga. Binissalem, 6 de juny de 2002.
- SAMPOL, G. *El paisatge en l'Escola Mallorquina*. Fundació la Caixa, Biblioteca Cas Metge Rei. Santa Maria, novembre de 2002.

- SEGUI, J. M. Organització de la conferència *Making a difference: affect in the language classroom*. 31 gener de 2002. Conferenciant: Jane Arnold Morgan. Departament de Filologia Anglesa. Universitat de Sevilla. Editora del llibre *Affect in language learning*. Cambridge Language Library.
- SOCIAS, M. *Els mallorquins i el llibre de George Sand*. Universitat Oberta per a Majors. 11 de març (Sencelles) i 19 de març (Alcúdia).
- SOCIAS, M. Presentació de la comunicació: *Les didàctiques específiques i les reformes educatives* (conjuntament amb Francesca Florit Alomar del departament de Ciències de la Terra de la UIB). IX Conferència de Sociologia de l'Educació organitzada per l'ASE (Asociación de Sociología de la Educación), ASIB (Asociació de Sociologia de les Illes Balears), i Àrea de Sociologia de la UIB. 19, 20 i 21 de setembre de 2002 a l'edifici Guillem Cifre de Colonya de la Universitat de les Illes Balears.
- STEINHÄUSL, U. IV Congrés de Professors d'Alemanys i Germanistes (FAGE). 26-28 de febrer: Santiago de Compostel·la.
- STEINHÄUSL, U. Congrés Balance y Perspectivas de Germánicas en España. 24-26 d'octubre de 2002. Salamanca.
- STEINHÄUSL, U. *Vierzehn tage. Quinze dies. Reflexions sobre la interculturalitat a l'obra de Wilhelm Muster*. IV Congrés de Professors d'Alemanys i Germanistes. Santiago de Compostel·la. 27 de setembre de 2002.
- STEINHÄUSL, U. Taula rodona: *Filología alemana versus Alemán como lengua extranjera*. German Studies. Congrés Balance y Perspectivas de las Germánicas. Salamanca. 24 d'octubre de 2002.
- STEINHÄUSL, U. Alemán para turismo. Reunió del grup d'investigació. 22-23 de febrer de 2002. Goethe Institut. Madrid.
- STEINHÄUSL, U. Alemán para turismo. Reunió del grup d'investigació. 20-22 de setembre de 2002. Escola Universitària de Turisme. Palma.
- STEINHÄUSL, U. Alemán para turismo. Organització de la reunió del grup d'investigació. 20-22 de setembre de 2002. Escola Universitària de Turisme. Palma. Finançat pel Goethe Institut. Madrid.
- TRAPERO, P. Conferència titulada *Nuevos enfoques para el estudio del teatr*. Universitat de Navarra. II Jornadas de Artes Escénicas organitzades pel Centro de Estudios Europeo. Maig.
- TRAPERO, P. Curs d'Análisis del Texto Dramático. Centre de Professors de Palma. Novembre.

PUBLICACIONES

Llibres

- BERNAT, A. Edició, introducció i notes del *Cantar de los Cantares (traducción de Fray Luis de León)*. Palma. Olañeta. En col·laboració amb Martí Àvila.
- BERNAT, A. Edició del llibre *Los días del Alción. Emblemas, literatura y arte del Siglo de Oro*. Palma. UIB-Olañeta-College of the Holy Cross.
- CUADRADO, P. José Cardoso Pires: diario de a bordo. *José Cardoso Pires: balada de la playa de los perros*. Barcelona. Círculo de Lectores.
- CUADRADO, P. Cantiga de amigo para Carmiña (en el recuerdo) y para Rosa. *Rosa Gómez de Bringas: mi entrañable amiga Carmen Martín Gaité*. Vigo. Ediciones Cardeñoso.
- CUADRADO, P. Presentació. A: Madeleine Jordà Billingham. *El laberinto poético de Pessoa. 35 sonnets*. Palma. Leonard Muntaner Editor.
- CUADRADO, P. La alimaña que somos y el caos que nos ordena (variaciones sobre el amor). A: Valter Hugo Mãe. *Cubrirse a las hijas*. Salamanca. CELYA.
- CUADRADO, P. *La modernitat de i des de la literatura portuguesa i un quasimanifest per una real realitat poètica*. Lliçó inaugural del curs 2002-2003. Palma. Universitat de les Illes Balears.

- CUADRADO, P. *Existir não é pensar: é ser lembrado*. Vila Nova de Famalicão/Amarante: Fundação Cupertino de Miranda/Câmara Municipal de Amarante-Museu Amadeu de Sousa Cardoso. Catàleg de l'exposició *Teixeira de Pascoaes: obra plástica*.
- CUADRADO, P. Mário Cesariny: you are welcome to Elsinore. A: Osvaldo Manuel Silvestre i Pedro Serra (org.). *Século de Ouro. Antologia crítica da poesia portuguesa do século XX*. Braga/Coimbra/Lisboa: Angelus Novus & Cotovia.
- ENRIQUE, A. Accounting for the position of verbal agreement morphology with psycholinguistic and diachronic explanatory factors. *Studies in Language*, 26.1. Pàg. 1-31.
- ENRIQUE, A. On the position of verbal agreement markers. A: Beatriz Fernández i Pablo Albizu (eds.). *On case and agreement*. Bilbao. Universitat del País Basc. 133-146.

Capítols de llibres

- BERNAT, A. Miré alrededor y tomé nota de todo. A: Antonio Machado. *Soledades. Solitudine. Saudades. Omaggio a Antonio Machado. 1875-1939*. Turín. Edizioni dell'Orso. Pàg. 129-139.
- BERNAT, A. Emblema in fabula. El sabio instruido de la naturaleza de Francisco Garau. A: *Los días del Alción. Emblemas, Literatura y Arte del Siglo de Oro*. Palma. UIB-Olañeta-College of the Holy Cross. Pàg. 83-91.
- SOCIAS, M. El concepto actual de lector y la enseñanza de la lectura literaria. A: *El reto de la lectura en el siglo XXI. Actas del VI Congreso Internacional de la SEDLL (Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura)*. Granada. Ed. Grupo Editorial Universitario. Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de Granada i SEDLL. Pàg. 583-594. ISBN: 84-8491-166-7. Format CDRom.

Articles en revistes de difusió nacional

- JUAN, M. APAC, 44, 11-15. ISSN: 1137-1528. *Self-development and the internet*.
- JUAN, M.; SALAZAR, J. APAC, 45, 29-32. ISSN: 1137-1528. *Web site story: some resources for primary EFL storytelling*.
- JUAN, M.; PEREZ, C. *Atlantis*, vol. XXIV, núm. 2, pàg. 169-182. ISSN: 0210-6124. A contrastive study of tense-aspect in the catalan/english oral production of a young bilingual.
- SAMPOL, G. L'escriptura en l'escriptura: la cosmoantropogonia bíblica en dues obres poètiques mallorquines. *Randa*, 49 (homenatge a Miquel Batllori II). Barcelona. Pàg. 161-176.
- TRAPERO, P. Del teatro al cine: reflexiones acerca del tema. A: Romera Castillo, J. (ed.). *Del teatro al cine y la televisión en la segunda mitad del siglo XX*. Visor. Madrid. Pàg. 47-62.

Articles en revistes de difusió internacional

- CUADRADO, P. Objecte quase i l'estatut de les obres menors. *Ínsula*, 663. Madrid, març de 2002, pàg. 28-30.
- CUADRADO, P. Cesariny entre os doutores ou o realismo surrealista no Teatro Nacional. A: Mário Cesariny. *Um auto para Jerusalém*. Lisboa. Teatro Nacional D. Maria II.
- CUADRADO, P. Poesía, más o menos última, portuguesa. A: ABC-Cultural, núm. 558. 5 de octubre de 2002, pàg. 16.
- ENRIQUE, A. Review of Joel Rini's exploring the role of morphology in the evolution of spanish. *Bulletin of Spanish Studies*, 80. Pàg. 253-4. En premsa.
- ENRIQUE, A. From clitics to inflections: diachronic and typological evidence for afixal object agreement marking in spanish. *Acta del III Forum de Morfología*. Universitat de Lille 3. Villeneuve d'Ascq (França). En premsa.
- DOS ANJOS MARQUES, M. L Manuel Laranjeira um Autor de Fim de Século. A: *Actes del Fourth Annual Graduate Student Conference on Lusophone and Hispanic Literature and Culture*. Department of Spanish and Portuguese University of California. Santa Bàrbara. Abril de 2002 (en premsa).
- DOS ANJOS MARQUES, M. L. *Fichas de língua portuguesa I*. Palma. UIB. En col·laboració amb Perfecto Cuadrado (en premsa).
- DOS ANJOS MARQUES, M. L *Textos literários portugueses II*. Palma. UIB. En col·laboració amb Perfecto Cuadrado (en premsa).

Ressenyes, textos sobre arts plàstiques, vídeos

- CUADRADO, P. De los brasiles del Brasil, y de su poesía. *Babelia*, núm. 532. El País. 2 de febrer de 2002. Pàg. 12.
- CUADRADO, P. Cotidianas invenciones de la memoria [sobre el diario de José Saramago]. *Babelia*, núm. 545. El País. 4 de maig de 2002. Pàg. 8.
- CUADRADO, P. Mário Cesariny/Ama como a estrada começa. Lisboa. Instituto Nacional do Livro e das Bibliotecas. Fábrica de Imagens.

Traduccions

- CUADRADO, P. Ana Hatherly. Antología. *Campo de Agramente*, 2. Jerez de la Frontera. Pàg. 81-88.
- CUADRADO, P. Ana Hatherly. Poemas-tisanas. *La Página*, 49. Tenerife. Pàg. 46-49.
- CUADRADO, P. Fernando Pessoa. Libro del desasosiego. Barcelona. El Acantilado.
- CUADRADO, P. Suplement *ABC Cultural*, col·laboracions periòdiques en la secció Contemporànios amb poemes (original, traducció i biobibliografia de l'autor) de poetes en llengua portuguesa i catalana, apareguts en el 2002: Luiz de Miranda (núm. 523, 2 de febrer de 2002, pàg. 18), António Ramos Rosa (núm. 529, 16 de març de 2002, pàg. 14), João Rui de Sousa (núm. 535, 27 d'abril de 2002, pàg. 12), Lêdo Ivo (núm. 542, 15 de juny de 2002, pàg. 16), Ponç Pons (núm. 548, 27 de juliol de 2002, pàg. 14), António Osório (núm. 550, 10 d'agost de 2002, pàg. 12), Fernando Guimarães (núm. 558, 5 d'octubre de 2002, pàg. 16), Gastão Cruz (núm. 561, 26 d'octubre de 2002, pàg. 19), José Bento (núm. 566, 30 de novembre de 2002, pàg. 11).

Altres

- BOSCH, G. Fundació de la Associació de Germanistes i Professors d'Alemanys de Balears.
- CUADRADO, P. Col·laborador dels suplementos literaris d'*El Periódico*, *ABC* i *El País*.
- CUADRADO, P. Membre del consell assessor de la revista *Anuario de Estudios Filológicos* (Universitat d'Extremadura, Cáceres).
- CUADRADO, P. Membre del consell científic consultiu de *Diana. Revista do Departamento de Linguística e Literaturas* (Universitat d'Évora, Portugal).
- CUADRADO, P. Membre del consell editorial de *Estudios Portugueses. Revista de Filologia Portuguesa* (Salamanca)
- CUADRADO, P. Coordinador de l'àrea de literatura gallego-portuguesa corresponent a la *Historia de la Literatura Universal* dirigida per a l'editorial Síntesis (Madrid) per Evangelina Rodríguez Cuadros.
- CUADRADO, P. Comissari de l'exposició *Teixeira de Pascoaes: obra plàstica*. Vila Nova de Famalicão/Amarante. Fundação Cupertino de Miranda/Câmara Municipal de Amarante-Museu Amadeu de Sousa Cardoso.
- CUADRADO, P. Coordinador del Centro de Estudos do Surrealismo. Vila Nova de Famalicão, Fundação Cupertino de Miranda.
- CUADRADO, P. Comissari de l'homenatge *Cela en Mallorca, Mallorca en Cela*, organitzat per l'Ajuntament de Palma i la Universitat de les Illes Balears. Palma: Can Bordils, desembre de 2002.
- CUADRADO, P. Membre de l'Institut de Estudios Zamoranos Florián de Ocampo (CSIC).
- DOS ANJOS MARQUES, M. L. Sòcia activa de l'Asociación de Lusitanistas del Estado Español.
- SOCIAS, M. *La construcción del canon narrativo diecochesco y decimonónico* (10 hores) del curs Sólo lo fugaz permanece y dura (Quevedo). Construcción y lecturas del canon en la Literatura Española. Cursos d'Estiu 2002 (XXV Cursos de Filologia Francesc de B. Moll-Filologia Hispànica), organitzats per l'Estudi General Lul·lià de Mallorca, la Universitat de les Illes Balears i la Universitat de Barcelona. 22-26 de juliol de 2002.

5.9. DEPARTAMENT DE PSICOLOGIA

LÍNIES DE RECERCA (codis UNESCO)

- Jordi Pich i Solé (610606, 610201).
- M. Esther García Buades (610905, 6112, 611411).
- Gloria García de la Banda García, M. Ángeles Martínez-Abascal García (Grup de recerca: Estrés i Personalitat): Diferencias individuales en personalidad: Antecedentes, teorías y medidas. Respuestas fisiológicas al estrés y dimensiones de personalidad.

PROJECTES

Finançats pel Govern espanyol i altres entitats públiques

- *Factores cognitivos i actitudinals relacionats amb el consum d'aliments en la població infantil de 10 a 16 anys.* Jordi Pich i Herminio Domingo (UIB), Ramon Canals (UdG). Projecte BSO 2000-0956. 19 de desembre de 2000-19 de desembre de 2003.
- *Análisis del trabajo emocional y su influencia sobre el burnout de los empleados y las evaluaciones de los usuarios* (subprojecte 2 del projecte: *Análisis del clima organizacional y de su influencia sobre el clima de orientación al servicio y las evaluaciones de los usuarios*). M. Antònia Manassero Mas (investigadora responsable), Victoria A. Ferrer, Esther García Buades, Margalida Gili Planas. Projecte: PB98-1499-C03-02 (1999–2001).
- *Influencia del trabajo emocional en la satisfacción de los clientes y en el desempeño de los empleados: un estudio experimental y longitudinal* (subprojecte 3). Projecte: BSO2002-04483-C03-03. M. Antònia Manassero Mas. Hi participen: Esther García Buades, Margalida Gili Planas, Carmen Ramis Palmer.
- *Evaluación e intervención en mujeres sometidas a tratamientos de infertilidad.* Universitat de les Illes Balears, Hospital Son Dureta. Investigador principal: Javier Pérez Pareja. Ministeri de Treball i Afers Socials. Institut de la Dona. Projecte: ID83/00.

Projectes de recerca aplicada i desenvolupament

- *Validación de programas de evaluación e intervención en niños con enfermedades crónicas.* Universitat de les Illes Balears-Hospital Son Dureta. Direcció i coordinació: Javier Pérez Pareja i Juana María Román Piñana.
- *Respuestas emocionales negativas y fibromialgia.* Universitat de les Illes Balears-UMEBI de l'INSS. Investigador principal: Javier Pérez Pareja i Raúl Izquierdo. Coordinador mèdic: Miquel Pericás. Coordinador psicòleg: Carme Borrás.
- *Relaciones sexuales forzadas. Percepciones, creencias y actitudes.* Universitat de les Illes Balears. Direcció: Javier Pérez Pareja

PUBLICACIONS

Articles en revistes internacionals

- MIRÓ, J.; GARCÍA DE LA BANDA, G.; MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A.; BORNAS, X.; TORTELLA-FELIU, M. Estilos de afrontamiento y resultados del tratamiento de exposición en sujetos con fobia a volar. *Revista Internacional de Psicología Clínica y de la Salud/International Journal of Clinical and Health Psychology* (en premsa).
- ROGER, D.; GARCÍA DE LA BANDA, G.; SOO LEE, H.; OLASON, T. A factor-analytic study of cross-cultural differences in emotional rumination and emotional inhibition. *Personality and Individual Differences*, 31, 227-238.

Articles en revistes nacionals

- MARTÍNEZ-ABASCAL, M. A. Las tipologías como antecedentes de la teoría de la personalidad de H. J. Eysenck. *Revista de Historia de la Psicología*, vol. 22, núm. 3-4, 407-413.

- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; ACEVEDO, P.; MANASSERO, M. A. Sobre las actitudes y creencias CTS del profesorado de primaria, secundaria y universidad. *Tarbiya*, 30, 5-27. [Http://www.campus-oei.org/salactsi/acevedo15.htm](http://www.campus-oei.org/salactsi/acevedo15.htm)>.
- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. Papel de la educación CTS en una alfabetización científica y tecnológica para todas las personas. *Revista Electrónica de Enseñanza de las Ciencias*, 2. [Http://www.saum.uvigo.es/reec/volumenes/volumen2/](http://www.saum.uvigo.es/reec/volumenes/volumen2/)>.
- MANASSERO, M. A.; VÁZQUEZ, A. Los estereotipos de género y el lenguaje en los libros de texto de ciencias. *Cultura y Educación*, 14 (4), 415-429.
- MANASSERO, M. A.; VÁZQUEZ, A.; ACEVEDO, J. A. Opiniones de los jóvenes sobre la influencia de la ciencia en la cultura. *Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales*, 16, 35-55.
- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. El movimiento Ciencia, Tecnología y Sociedad y la enseñanza de las ciencias. [Http://www.campus-oei.org/salactsi/acevedo13.htm](http://www.campus-oei.org/salactsi/acevedo13.htm)>.
- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A.; ACEVEDO, P. Actitudes y creencias CTS de los alumnos: su evaluación con el Cuestionario de Opiniones sobre Ciencia, Tecnología y Sociedad. *Revista Iberoamericana de Ciencia, Tecnología, Sociedad e Innovación*, 2. [Http://www.campus-oei.org/revistactsi/numero2/varios1.htm](http://www.campus-oei.org/revistactsi/numero2/varios1.htm)>.
- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A.; ACEVEDO, P. Persistencia de las actitudes y creencias CTS en la profesión docente. *Revista Electrónica de Enseñanza de las Ciencias*, 1 (1). [Http://www.uvigo.es/webs/reec/volumenes.htm](http://www.uvigo.es/webs/reec/volumenes.htm)>.
- ACEVEDO, J. A.; VÁZQUEZ, A.; MANASSERO, M. A. Evaluación de actitudes y creencias CTS: diferencias entre alumnos y profesores. *Revista de Educación*, 328, 355-382.
- GOMILA, A. Los significados no están en la cabeza. ¿Y los conceptos?. *Estudios de Psicología*, 23 (2). Pàg. 131-144.
- GOMILA, A. La perspectiva de segunda persona de la atribución intencional. *Azafea*, 4. Pàg. 123-138. Monogràfic sobre filosofia de la ment.
- GOMILA, A. **El lenguaje del pensamiento consciente. *Quark*, 25. Pàg. 52-57.**
- BORRÁS, C.; PÉREZ PAREJA, F. J.; PALMER, A. L.; CASTRO, C.; SESÉ, A. Ansiedad y diagnóstico del Síndrome Premenstrual (SPM). *Clínica y Salud*, 12 (3): 341-366.
- CASTRO, C.; BORRÁS, C.; PÉREZ PAREJA, F. J.; PALMER, A. L. Respuestas emocionales en mujeres sometidas a procedimientos de reproducción asistida. *Ansiedad y Estrés*, 7 (2-3-): 283-291.

Capítols de llibres

- GOMILA, A. La perspectiva de segunda persona: mecanismos mentales de la intersubjetividad. A: P. Martínez-Freire (ed.): *Filosofía Actual de la Mente. Suplemento 6 de Contrastes*, Universitat de Màlaga, pàg. 65-86.
- GOMILA, A. Yo, natural/mente. A: Diana Pérez (ed.) *Los caminos del naturalismo. Mente, conocimiento y moral*. Buenos Aires, Eudeba, pàg. 217-244.

Ressenyes de llibres

- GOMILA, A. Si los animales hablaran... La evolución de la conciencia y la inteligencia. R. Budiansky. *Revista Lateral*, març de 2002, pàg. 32.
- GOMILA, A. Memoria colectiva e identidad nacional. A. Rosa (ed.). *Rev. Lateral*, setembre de 2002, pàg. 16.
- GOMILA, A. Introducción a la filosofía del lenguaje. M. Pérez Otero. *Rev. Teorema*.